DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 0. PÁTEK - 12. ČERVNA 2009

Našli jste na titulní stránce draka? Ano? To je dobře. Drak totiž na letošní Dětské scéně, 38. celostátní přehlídce a dílně dětských recitátorů a dětského divadla, hraje velkou roli. Je důležitý a hned několikanásobně. Proč? Drak je ve znaku města Trutnova. Rok 2009 je pro město Trutnov rokem draka – řada kulturních, sportovních, zábavných, kreativních a vědomostních akcí je drakem motivována. Město Trutnov je na svého draka hrdé. Od roku 2004 zde sídlí občanské sdružení Trutnov – město draka. Jeho posláním je budovat vztah občanů k městu, objevovat jeho historii a mytologii. Budovat městskou komunitu. Od roku 2006, kdy uběhlo právě tisíc let od zabití bájného trutnovského draka, pořádá toto sdružení městské dračí slavnosti s názvem „Už ho nesou!" Letos proběhly 5.- 9.května, skládalo se při nich obří puzzle s motivem heraldického trutnovského znaku s drakem, konaly se výstavy, koncerty, trhy a také velká zábavná hra s leitmotivem draka. Město drakem žije po celý rok.

Dětskou scénu přijalo město Trutnov pod svá dračí křídla před deseti lety. Prvním motivem Deníku Dětské scény v Trutnově byl právě drak. Letos se, zcela záměrně, drak do deníku vrací, ale v jiné, obrozené, podobě. Chceme vzdát hold roku draka v Trutnově a poděkovat tak městu za vlídné přijetí. Dětské scéně je v Trutnově dobře.

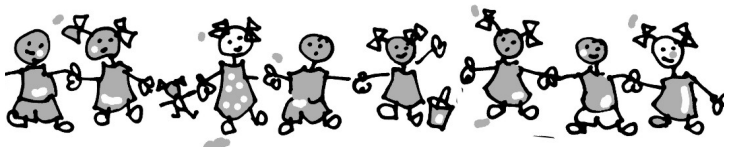
V nultém čísle Deníku dětské scény, tradičně zaměřeném na krajské postupové přehlídky, najdete také rozhovor s trutnovským drakem. V dalších číslech nepřijdete o dračí rubriky. A další? To se zatím tutlá. Nemůžeme prozradit všechno hned. A až se budete ve volných chvilkách potulovat Trutnovem, mějte oči otevřené. Možná potkáte draka na zcela nepravděpodobném místě.

Iva

ZPRÁVY Z KRAJSKÝCH PŘEHLÍDEK

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

PRAŽSKÉ POETICKÉ SETKÁNÍ 25. – 26.4. 2009

Pražská recitační přehlídka se konala se opět v sympatické atmosféře soutěženesoutěže především díky seznamovacím a rozmlouvacím dílnám a možností nechávat vzkazy recitátorům v připravených obálkách. Všechny děti tak odcházely z přehlídky s malou obálkou se svým jménem a vzkazy a malou knížečkou s názvem a datem přehlídky. V průběhu přehlídky měli všichni účastníci možnost využít otevřený klub s kulečníkem, šipkami, fotbálkem, případně si mohli lámat hlavu hlavolamy nebo se projet venku na lanovce. Všechny kategorie (v sobotu I. a IV. a v neděli II. a III.) začínaly hlasovou rozcvičkou a končily rozborovým seminářem, který byl podstatnou součástí přehlídky.

V I. kategorii vystoupilo 21 recitátorů a objevila se zde řada zajímavých výkonů, výběr textů byl uměřený věku a literární kvalita byla na slušné úrovni. Často však u interpretů převažovala zmechanizovaná intonace bez hlubšího zaujetí.

Ve druhé kategorii byla úroveň recitátorů průměrná. Často se vyskytovala nevhodná dramaturgická volba vzhledem k věku recitátora. Přesto porota udělila řadu ocenění, a to především za dílčí části výkonů. Jednoznačně přesvědčivá interpretace se v kategorii objevila jen u postupujících recitátorů. Celkem se ve II. Kategorii představilo 23 dětí. Diplom, krásnou knížku a postup na celostátní přehlídku si odnesla **Karolína Celerová** s textem **Jana Vladislava O učenlivé dívce a Lara Přibylová s Ještěrkou Miloše Macourka**.

Ve třetí kategorii bylo méně účastníků než v loňském roce, přišlo 13 dětí, a také výkony měly společná úskalí, jakými byla především výstavba textu a důrazy a častá absence vypravěče nahrazená rozdrobením do hraní rolí. Problémem byla často i přílišná délka textů, kterou děti nezvládaly. Do Trutnova byl doporučen pouze **Jindřich Svoboda**, který přednesl text **I.A.Krylova Beránek a vlk a prózu Hany Doskočilové Fáma**.

Ve čtvrté kategorii, kde se představilo 13 recitátorů, byl výběr textů přiměřený. Interpreti však často rezignovali na výstavbu textu a rozmělňovali svá sdělení do jednotlivostí na úkor celku. Postup na národní přehlídku si v této kategorii odnesla **Klaudie Osičková** (**J.Prévert - Picasova procházka a I.Wernisch - To jsou řeči**) a **Terezie Jelínková** (**J. Prévert, To je to oč tu běží** a **F.Halas, Naše paní Božena Němcová**). Na závěr byli všichni účastníci přehlídky pozváni na Dětskou scénu do Trutnova na zájezd, který pro ně děti připravili zaměstnanci DDM.

Pro I. a IV. kategorii pracovala porota ve složení Martina Longinová, Vladimíra Bezdíčkova a Jiřina Lhotská, pro II. a III. Kategorii pak ve složení Gabriela Sittová, Nina Martínková a Jiřina Lhotská.

Jiřina Lhotská

OTVÍRÁNÍ PRAHA 28. - 29. 3. 2009

Pražská regionální přehlídka Otvírání 2009 se opět konala v prostorách Karlínského Spektra a organizačně bylo vše výborně zajištěno. Během přehlídky probíhaly dětské diskusní kluby, které vedla Jana Machalíková a Ivo Machalík. Lektorský sbor se sešel ve složení Jiřina Lhotská, Elvíra Němečková a Miloš Maxa. Přehlídka měla velmi vysokou úroveň i po stránce kvality inscenací. Bylo citelně znát, že všechny inscenace prošly předkoly. Díky tomu tak soubory zažily nejenom možnost hrát v příjemném divadelním prostoru, ale také měly možnost vidět poměrně velký počet inspirativních představení.

Prvním představením přehlídky byl zinscenovaný text knihy Petra Nikla – **O Rybitince**. Soubor ze **ZŠ a MŠ Nedašovská** (ved. Dana Svobodová) si zvolil nelehký úkol - tento surrealistický a fantazijní text, v knize skloubený s ilustracemi, převést na jeviště. V první polovině se ještě divák částečně v příběhu orientuje, vhodně se pracuje s kolektivní postavou, znázorňující mořské živočichy, druhá polovina je již pro diváka bohužel nesrozumitelná.

Lenka Tretiagová, vedoucí souboru **Dětské studio o.s.** (při Divadle Ponec), na přehlídce vystoupila s dvěma inscenacemi. Obě vycházely z textů Miloš Macourka – **O Kryštůfkovi v mixéru** a **Barborka a cucavé bonbóny.** V představeních dominovala dobře zpracovaná pohybová složka, nesoucí jasné významy. Navíc například u Barborky byla tato složka velice nápaditá, zoubky nebyly v řadách, ale různě rozmístěny po jevišti, vše do sebe zapadalo. V představení se pracovalo s přirozeným herním projevem dětí a nechyběla mu nadsázka. Soubor by se mohl soustředit na práci hraných postav, oproti pohybově hernímu jednání zoubků jejich „činoherní" jednání občas působilo zmateně. V představení O Kryštůfkovi v mixéru byl občas divák zmaten, co jednotlivé děti a jejich jednání znamená. Barborka a cucavé bonbóny měla ve srovnání jasnější a ucelenější tvar a lektorský sbor ji doporučil do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna.

LDO ZUŠ Harmonie (ved. Vladimír Jopek) se pokusil zpracovat legendu z knihy Aleny Ježkové - 77 pražských legend. V představení **O uťaté ruce** se pracovalo s výtvarnou složkou a její stylizací. Uprostřed jeviště po celou dobu stála herečka, která představovala Panu Marii, a okolo ní probíhaly další herecké akce. Celé zápletka se točila kolem krádeže insignií a následnému utnutí lupičovy ruky. Důležitou rekvizitou byly šátky, které například znázorňovaly uťatou ruku. Na tomto představení jsme ocenili zvolený námět a také snahu pracovat se znaky, která je dobře nakročená, nicméně není důsledná a občas je matoucí. Také jsme nechápali vztah lupiče a postavy, která ho ráno v kostele objeví. Důležité je ještě připomenout, že děti si hraní tohoto představení rozhodně užívaly.

Představení **Kočka, která chodila sama** (ved. Dana Svobodová) zahrál soubor **DIPAČÁPI ze ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5 – Zličín**. Představení vycházelo z knihy Rudyarda Kiplinga Bajky a nebajky a bylo dalším příjemným momentem přehlídky. Souboru se podařilo ztvárnit postavy zvířat a vhodně pracoval s jejich stylizací. Představení nepostrádalo vtipné momenty, které vytvářelo hlavně jednání postavy muže. Jistou slabinou představení byla práce se scénografií a mizanscénou. Jednotlivé prostory nebyly dostatečně konkrétně vymezeny a jak herci, tak i diváci, se občas ztráceli. Vedoucí se snažila najít každému členu jejího souboru jevištní úkol, bohužel však ne vždy byly všechny děti na jevišti v postavách a vypadávaly z nich.

Soubor **Kuk! ze ZUŠ Biskupská, Praha 1** (ved. Ivana Sobková) představil na této přehlídce zinscenovanou předlohu Martiny Drijverové **Sísa Kyselá.** Stejnojmenné divadelní představení bylo další kvalitní ukázkou práce Ivany Sobkové. V představení se dobře pracovalo s výstavbou dramatické situace, děti byly herecky vybavené a dětské postavy působily velice přirozeně. V lektorském sboru jsme horlivě diskutovali, jak přijímáme postavy dospělých. Pro většinu členů lektorského sboru však právě herecké ztvárnění těchto postav, bylo problematické. Asi největší slabinou tohoto představení byla závěrečná proměna vztahu hlavních představitelů, která nebyla příliš uvěřitelná, což souvisí s celou výstavbou příběhu inscenace.

Autorská inscenace **Písně Tašerit – Přeludy z Egyptské hrobky** byla hraniční formou dětského divadla. **Studio Kláry Gazulové** (ved. Hana Trázníková), které je známo svými mystifikačními počiny, diváky uvedlo do místnosti potažené namalovanými látkami s egyptskou tématikou. Všechno začínalo rámcovou situací, kdy postava místního průvodce vítá diváky jako turisty. Divák mohl snadno do představení zasahovat, ale to se nestalo. Do vypravování průvodce přicházejí postavy duchů. Ti sehrají příběh o Tašerit. Inscenace pracuje výrazně s taneční pohybovou složkou. Divák jakoby sledoval rituál, kterému však sám nerozumí, brzy se přestává orientovat a ztrácí pozornost. Samotný příběh vedoucí vysvětlovala až při diskuzi a bylo na ní zřejmé, že její způsob práce na diváka příliš nemyslí, což je problém, a to nejen pro diváka, ale také pro členy souboru. Ti jsou totiž po dovednostní stránce dobře vybaveni a je škoda, že nejsou vedeni k tomu, aby vnímali diváka jako někoho, komu mohou s pokorou sdělovat svá témata.

Literární předlohu Sue Townsendové – Tajný deník Adriana Molea zinscenovala společně se souborem **VY PRO MI PO ZŠ a MŠ Nedašovská Praha 5** jeho vedoucí Dana Svobodová. Představení **Trable Adriana M**. je koncipované jako řada jednotlivých situací, které jsou doplněny o scény, v nichž postava Adriana působí jako vypravěč. Asi hlavní ocenění si zaslouží samotná dramaturgická práce. Inscenace je poskládána jako mozaika vážnějších a veselejších situací, které Adrian zažívá (trápení s rodiči, šikana, školní láska, osamění). Soubor je po herecké stránce dobře vybaven a většina postav je tak uvěřitelná. Inscenaci by pomohlo rychlejší tempo a střih. Také by stálo za to soustředit se na přesnější práci s vystavěním dramatických situací. Představení však bylo každopádně vrcholem přehlídky a bylo lektorským sborem nominováno na přímý postup na celostní přehlídku DS.

Soubor **MaskArt, DDM Praha 8** (ved. Alžběta Ferklová) uvedl na přehlídce představení **Ztráty a nálezy,** které bylo zaměřené na práci s larvální maskou. Jednotlivé etudy, ve kterých byla dominantní práce s rekvizitou a kostýmem, na diváka působily spíše jako výstup z dílny než jako kompaktní divadelní představení. Situace, které na jevišti vznikaly, nebyly dostatečně konkrétní tak, aby divák chápal jednání jednotlivých postav. Každopádně stojí za ocenění, že se vedoucí na práci s maskou zaměřuje, protože ta není v oblasti divadla hraného dětmi příliš častá.

Šumavský masakr bylo autorské divadelní představení, které na přehlídce zahrál soubor **Divadlo Náhoda, Masarykova ZŠ, Praha-Klánovice** (ved. Michal Černý).Snaha o realizaci hororu na divadle se bohužel souboru nepodařila, představení působilo spíše jako nešťastně zvolená parodie. Příběh a jednání postav působil nepravděpodobně. V polovině představení sice divák přichází na to, že všechny „smrti" jsou v podstatě fórem všech ostatních postav, což však nefunguje. Na druhou stranu jsme jako lektorský sbor oceňovali posun souboru od minulého roku. Bylo vidět, že samotní členové souboru se na příběhu spolupodíleli a na jevišti si ho užívali. Nejedná se tak o inscenaci, která byla kompletně připravena vedoucím, což je v případě tohoto souboru velkým posunem.

První nedělní představení **Dobrodružství Toma Sawyera** od souboru **Radotínský Trhák, ZUŠ Kl. Slavického, Praha 5** (ved. Tereza Němcová) bylo poněkud problematické. Asi hlavním důvodem častého nepravděpodobného a neuvěřitelného hereckého jednání byla scénografie. Ta je poměrně „iluzivní"- sud, plot, stůl židle… Ve chvíli, kdy se postavy ocitají jinde než doma u tetičky, se prostor bohužel nikterak nemění. Jejich dobrodružství se tak odehrávají v obýváku, což diváka mate zejména pak, když je jejich nepřítomnost doma ostatními brána jako jejich smrt.

Další představení od Hany Trázníkové **Když medvídě přes den zlobí** – soubor **Tajgystajgi, ZUŠ Biskupská, Praha 1** – se snažilo pracovat s postupy černého divadla. Medvídě, které představuje plyšová loutka, prožije řadu nočních můr, při kterých s loutkou divák soucítí. Sny jsou až příliš agresivní. Divák nechápe, proč medvídě před sny zlobilo a celkové vyznění inscenace je také nejasné.

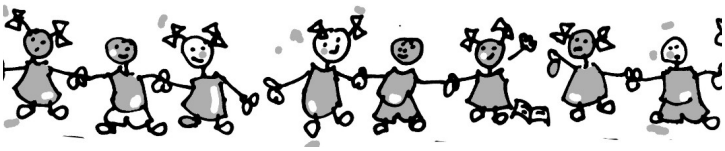
Doktorskou pohádku zinscenoval soubor ze **ZŠ Kladská**, **Praha 2** (ved. Kateřina Bajerová). Na představení jsme oceňovali momenty, kdy vznikají zárodky herecké akce. Bohužel častěji převažovalo samotné odříkávání textu.

Posledním představením přehlídky s názvem **Pro koho je klec?** souboru **Přemyšlata, DDM Praha 8** (ved. Jana Machalíková) se završilo toto vysoce kvalitní regionální kolo Dětské scény. Janě Machalíkové byla předlohou indická lidová pohádka Strom papoušků a Papoušek. Ústředním tématem představení byla svoboda jedince, a to v paralele životních osudů otroka a uvězněného papouška. Představení také kritizovalo samotné utiskovatele - majitele obou dvou hlavních hrdinů. V lektorském sboru jsme oceňovali snahu sdělovat tato témata a mrzelo nás, že na konci nechápeme vyznění celé hry. Zda otrok po zkušenostech, které zažil ve vztahu k papouškovi, také zatouží po svobodě nebo ne. Na práci vedoucí je nutné vyzdvihnout začlenění tělesně handicapovaného hocha, kterému je na jevišti velice dobře stanovena role. Hraje strom, na který se slétávají ostatní papoušci, což v řádu inscenace působí velice funkčně. Inscenace kombinuje činoherní hereckou akci s hraním s loutkou.

Na závěr bych ještě jednou chtěl ocenit soubory za to, že prezentací jejich celoroční práce vytvořily takto kvalitní přehlídku dětského divadla. Spolu s balónem přání, které dostávaly soubory jako dárek od organizátora přehlídky Jakuba Huláka, bych si přál, ať je takovýchto přehlídek více.

Miloš Maxa

STŘEDOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ KOLÍN 4. 4. 2009

Krajské kolo soutěžní přehlídky dětských recitátorů v rámci Dětské scény 2009 se v Kolíně konalo 4. dubna. Jeden z prvních letošních slunečných dní jsme tedy trávili v tmavých prostorách kolínského DDM, snad jen přestávky se daly využít ke krátkému protažení na vzduchu.

Přehlídka první a druhé kategorie probíhala odděleně od kategorie třetí a čtvrté. To sice šetří čas, na druhou stranu se ale recitátoři vzájemně nemohou sledovat a jejich doprovod nezíská ucelený pohled na přehlídku.

Přehlídku jako vždy zahajoval ředitel zdejšího DDM Luboš Votroubek, který pokaždé všechny účastníky velmi srdečně vítá, žel Bohu je ale přehlídka v Kolíně pořád jaksi v neopečovaném stavu. V předchozích letech, kdy se konala v prostorách kolínské ZUŠ, mysleli organizátoři na rozhovory recitátorů s porotou, uvažovalo se dokonce i o samostatné diskusi určené doprovodu recitátorů. Letos se na tyto „přežitky" pozapomnělo. Jistým oživením přehlídky třetí a čtvrté kategorie měly být dvě dívky, které účastníky programem provázely. Svým stylem moderování ovšem dodávaly přehlídce spíše charakter organizovaného vyvolávání k tabuli. Stupínek, na němž se recitovalo, měl tu nevýhodu, že když se na něj recitátoři postavili, padl jim do obličeje stín jakési papírové dekorace zavěšené u stropu… Organizace přehlídky je věc náročná a všechna čest patří těm, kteří se do toho pustí. V Kolíně jsem ale zažila trochu zklamání. Přehlídka tu jaksi přešlapuje na místě a v něčem dělá spíš krůčky zpět.

Hodnocení výkonů recitátorů 1. a 2. kategorie

Vystoupení všech recitátorů v nejmladší kategorii byla letos velmi radostná. Dámy v porotě – Martina Longinová, Helena Malehová a Lada Austová – se shodly na tom, že děti přinášely na jeviště potěšení z vyprávění a na svůj věk nečekaně vyspělé přednesy. Dramaturgicky byla tato kategorie velmi pestrá, objevovaly se sice převážně texty již osvědčené a známé, ale za to od kvalitních autorů. Bylo s podivem, jak některé děti v tomto věku dovedly text náležitě vystavět, pracovat s veršem, vlastním výkladem a dokonce i s humorem a pointou. Tu a tam se sice objevovaly zpěvavé intonace a přílišné akcentování slov, jak tomu u nejmladších často bývá, ale děti byli převážně přirozené, velice kontaktní a byla z nich cítit radost ze sdělování. Na škodu některým výkonům bylo rychlejší tempo, mnohdy až moc krátké texty a také některé výslovnostní nedostatky. O poměrně vysoké úrovni této kategorie svědčí i to, že se porota rozhodla udělit dvě ceny poroty **Ondřeji Rysovi** a **Ingrid Tillmanové** a také čtyři čestná uznání.

Ve druhé kategorii se již porotkyně tak moc neradovaly, naopak, byly zde mnohé rezervy. To bylo zřejmé již ve výběru textů - mnozí recitátoři zůstali svou volbou textu spíše v 1.kategorii nebo využili jen nabídku svých čítanek. Bylo znát, že málo čtou a s výběrem jim spíše „pomáhala" paní učitelka. Dramaturgie by se tedy dala označit jako velmi nepřesvědčivá, taktéž i výkony. Recitátoři mnohdy nedovedli vůbec pracovat s textem, jeho výstavbou, pauzou, sdělením myšlenky, závěrem. Často ilustrovali slova a přehnaně modulovali hlasem. Objevilo se tu letos opravdu pramálo zajímavých přednesů. Porota poslala do národní přehlídky **Zuzanu Heřmanovou**, která dokázala citlivě a osobitě interpretovat **Hurníkův** text **Zvonek**, v němž se jí též podařilo nenásilně sdělit poselství. Udržela diváckou pozornost, vypravěčskou linii obohacenou o vlastní výklad a nepřehrávala postavy. Další postupující je **Barbora Svobodová** s **Macourkovou** prózou **Krocan**. Text byl dobře vyložený, přednes kultivovaný, výrazný a dobrý i po technické stránce. Recitátorka interpretovala s gustem, humorem i kontaktem, povedla se jí pointa. Dále byla udělena tři čestná uznání.

Hodnocení recitátorů 3. a 4. kategorie

Třetí a čtvrtou kategorii hodnotila porota ve složení Zlata Houšková, Gabriela Sittová, Radek Marušák.

Ocenění s postupem na celostátní přehlídku si ze třetí kategorie odnesla **Markéta Brabcová** a **Václav Beran**. Markéta se představila v textech **Pohádečka** od **Petra Nikla** a **Zlý pes** od **Ivana Wernische**. Zejména v prvním textu zaujala porotu přesnou mírou nadhledu a lehkostí, se kterou si pohrávala se slovním humorem. Václav Beran potom porotu jednoznačně zaujal jak výběrem textů

– recitoval **Psí přátelství** od **Ivana Andrejeviče Krylova** a **Blešku a vešku Jana Wericha** – tak svým velkým zaujetím, s nímž texty interpretoval. Václav byl v kategorii jedním z mála, kdo dokázal pracovat s přehlednou strukturou textu, gradací, očním kontaktem atp. Jeho výkony výrazně převýšily úroveň ostatních recitátorů ve třetí kategorii.

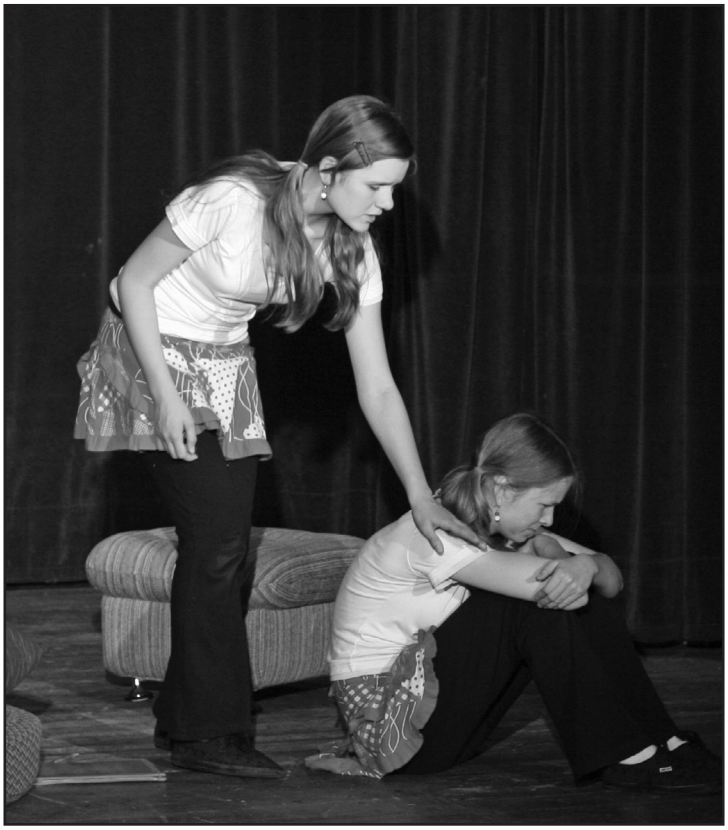
Porota zde udělila ještě dalších šest čestných uznání. Celkově byla úroveň třetí kategorie spíše průměrná, mezi texty ani v Kolíně nechyběla Macourkova Kateřinka a tlustý červený svetr, Suchého Monolog červa a Sestra nebo Prèvertův Nespokojený dromedár. Objevil se tu ale i pozoruhodný pokus o interpretaci Morgensternova Nočního rybího zpěvu.

Ve čtvrté kategorii porota udělila ocenění s postupem dvěma recitátorům: **Martině Jalůvkové** a **Petru Němcovi**. Martina recitovala **Pouťové boudy Jehana Ricta** v překladu Jindřicha Hořejšího a **Hledám tátu** od **Jiřího Žáčka**. V této kategorii to byla Martina, kdo na první pohled a poslech převyšoval ostatní recitátory. Zvládla velmi náročný básnický text (Jehan Rictus) včetně práce s veršem a přesahem, hluboké pochopení textu jí umožňovalo skutečně naplnit významy jednotlivých obrazů. Citlivě přistupovala i k Žáčkovi, udržovala velmi příjemný a přirozený kontakt s divákem. Petr Němec se představil v textech Stan(ovisko) od Rudolfa Křesťana a Setkání od Jiřího Suchého. Porotu zaujal zejména prvním výkonem, ve kterém předvedl skvělý soulad mezi textem a naturelem recitátora. Prokázal dovednost vystavět situaci a najít přesnou míru, jak nakládat s Křesťanovým humorem. Taky Petr byl s diváky skutečně v kontaktu.

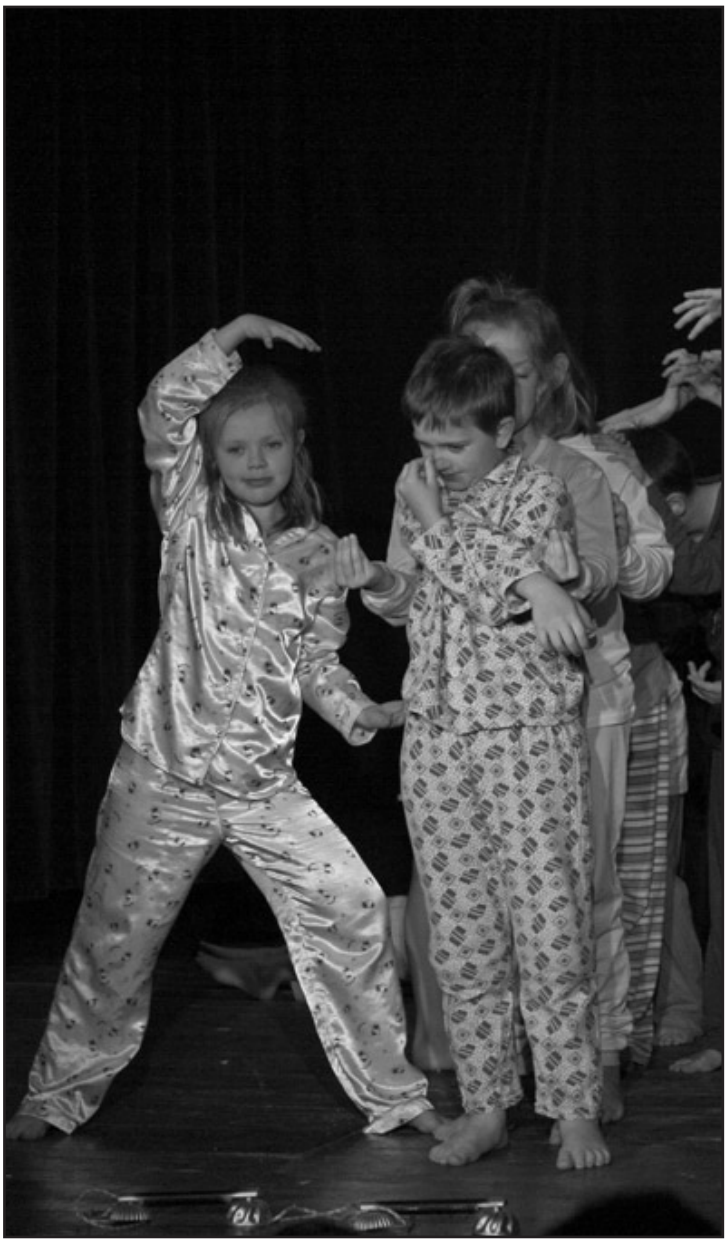
I v této kategorii porota udělila ještě šest čestných uznání. Celková úroveň čtvrté kategorie byla velmi nevyvážená. Zejména ve výběru textů se ukazovala recitátorská nezkušenost a trochu póza, která k tomuto věku sice patří, ale v přednesu je potřeba s ní nějak vědomě naložit. Především dívky se představovaly v textech přílišného rozsahu a ne zrovna výsostné kvality (Miroslav Konečný: Malá prodavačka zápalek), neporadily si moc dobře s náměty, které svádějí k prvoplánovému apelu na city posluchače (Ludvík Aškenazy: Pravda, Rozhovor o smrti), při výběru z dlouhých próz nepracovaly se škrty (Petr Šabach: Hovno hoří). Někdy se mezi texty objevovaly absolutní přehmaty, a to nejen ve smyslu věkově podhraničních textů (Jiří Žáček: Jarmareční píseň na počest prvních vzduchoplavců). Dramaturgicky pozoruhodná byla bezesporu volba textu Boba Dylana Život na ulici. Je ovšem otázkou, nakolik je recitátor v tomto věku schopen text skutečně naplnit ve všech jeho významových zákoutích. Ve čtvrté kategorii už by také recitátorům slušelo, kdyby si při výběru svých textů byli vědomi toho, co dělá poezii poezií a prózu prózou. V tomto mnohé interpretační výkony dost pokulhávaly.

Gabriela Sittová, Martina Longinová

DĚTSKÁ SCÉNA STOCHOV 18. - 19. 4. 2009

Středočeský Stochov pojedenácté, dvanáct představení, z toho polovina ze základních uměleckých škol. To je stručná bilance dvou dní středočeské přehlídky dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Ale také rozborové semináře, dílny pro děti, večerní studentské představení a především výborné zázemí pro všechny v Kulturním domě ve Stochově.

O „velké“ představení se pokusily dva soubory. **DDS KS Bystřice** přijel s pohádkou Jana Jílka **Popelka a princ** a soubor **LDO ZUŠ Lysá nad Labem** s Andersenovou resp. Čtvrtkovou pohádkou **Divoké labutě.** Obě představení opět prokázala, že málo vybavené a málo zkušené děti, jejich pokus o psychologické herectví, to vše podtržené neobratným režijním přístupem včetně nefunkční scénografie a ostatních prostředků, není tou pravou cestou ke sdělnému a fungujícímu divadelnímu tvaru. Nejistota a rozpačitost, případně utíkání se do šarží, nemůže přinést nic samotným aktérům, tím spíš ne divákům. K „velkým“ inscenacím lze přiřadit i jediné loutkářské představení souboru **Paraplíčko SVČ Kladno.** Bylo zřejmé, že inscenátoři mají s loutkovým divadlem zkušenosti, méně zkušené ale byly děti, které měly záměry inscenátorů naplnit. Bohužel ani text, **Aj, já koza** Věry Provazníkové, napsaný v 70. letech pro dospělé loutkáře a nejmenší diváky, nemohl pomoci dětem k tomu, aby přivezly do Stochova zajímavé představení.

Na opačném pólu stála představení, kde největší hodnotou, která přispěla k příjemnému diváckému zážitku, byla především příkladná práce vedoucích s menšími dětmi. Patří k nim vystoupení souboru **ZUŠ Rakovník** (1.r.LDO) **TELE – hrátky se zvířátky** a **(ZOO)Logicky Domyšlených Oveček** ze **ZUŠ Nové Strašecí** s převyprávěním pověsti **O Zlatém vrchu.** Obě vedoucí Jiřina Kytičková i Martina Tothová přesně odhadly možnosti a schopnosti dětí a obě jim dokázaly nabídnout svobodný prostor pro jevištní existenci. Do této kategorie – ukázkové práce s menšími dětmi – lze zařadit (a pokolikáté už) vystoupení dětí ze **ZŠ Třebotov**, souboru **Tři boty.** Představení **Když v Grombúlii…**, plné energie, skvělých divadelních nápadů, šikovných dětí postrádalo jeden ze základních atributů – srozumitelnost. Akce, situace, byly často zahlceny a znepřehledněny přívalem slov , kánony, voicebandy a dalším zvukovým plánem tak, že divákovi (který neznal klíč k představení – text E.Leara Popletové) zůstala pouze možnost sledovat jednotlivé obrazy, bezprostřednost malých dětí, kultivovanost

těch větších a domýšlet si, jaký že pod tím vším probíhá vlastně příběh. Určitě by představení slušel i větší řád, přesnost a ztišení. Velká škoda. Mohlo vzniknout humorné i poetické obrazné představení. Snad příště. I tak díky, třebotovští. K souborům, jejichž kvalitou byla především dobrá práce s malými dětmi lze ještě přiřadit i drobné představení **Dramatického kroužku ZŠ Hudlice** s poezií Ivo Štuky **Lesní léto, letní les.**

S pásmem poezie M.Huptycha nazvaným **Poklesky otců** přijel do Stochova soubor větších dětí **CIKCAK ZŠ Slaný.** Srozumitelná výpověď, jednoduché prostředky, téma, které si děti dokázaly přivlastnit. Příjemné, sdělné, na nic si nehrající představení. S vystoupením, které vycházelo ze školních improvizací na téma nedorozumění, a nedošlo bohužel dál než k fixované formě scének k táboráku, přijeli na přehlídku žáci **ZUŠ Rakovník Polomáčení.** Své tři výstupy pojmenovali **Ach, ta nedorozumění!** Přibližně stejně staré děti ze souboru **UZEL ZŠ Český Brod** se pokusily převyprávět **Staré pověsti české,** resp. tu O praotci Čechovi a O Libuši a Přemyslovi. Nepodařilo se. Především text, který pro ně vedoucí připravila a zdramatizovala, neměl základní předpoklady stát se nosným základem pro jevištní realizaci. Nepřehledné představení pak zcela postrádalo jakékoli situace, postavy odříkávaly text a z dětí samotných byla cítit velká nejistota. Naopak textem, který má předpoklady stát se dobrým východiskem pro dobré představení byla dramatizace na motivy knihy Ch. Moora Špinavá práce – **Někdo to dělat musí.** Text připravila pro děti ze **ZUŠ Brandýs nad L.** jejich učitelka I. Ulrychová. Fantasy příběh zestručnila a zjednodušila pro potřeby souboru **CETKA a spol.** tak, že v sobě obsahuje evidentně silný potenciál stát se dobrodružstvím pro herce i diváka. Vzrušující a dráždivé téma se zatím zcela nepodařilo přetlumočit ve stejně vzrušující a dráždivé divadelní sdělení především proto, že aktéři na jevišti si teprve svoji jistotu hledají. **Ruby a Garnet,** tak se jmenovala inscenace souboru **HOP-HOP ZUŠ Ostrov.** Inscenace, která přinesla divákům silný divácký a emocionální zážitek stála na věcných, civilních a pravdivých hereckých výkonech dvou mladých protagonistek. Těm se přesvědčivě podařilo sdělit peripetie vztahu dvou sester – dvojčat, kde každá z nich hledá svoji identitu. Silný, přestože na první pohled téměř banální příběh, pro ně vybrala a zdramatizovala Irena Konývková, z knihy J.Wilsonové Dvojčata v průšvihu . Představení nominoval na Dětskou scénu lektorský sbor ve složení Marie Poesová, Eva Venclíková a Jiřina Lhotská.

Jiřina Lhotská

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ STRAKONICE 16. - 17. 4. 2009

Třináct recitátorů v první, patnáct ve druhé, dvanáct ve třetí a ve čtvrté jenom deset se sešlo v jihočeských Strakonicích na krajské recitační přehlídce. Chuť dětí recitovat byla velká, úroveň jednotlivých recitátorů ale méně než průměrná. Sleduji přehlídku v Jižních Čechách již několik let a musím konstatovat, že v kraji se dětským přednesem v současné době (snad s výjimkou bechyňských) nikdo systematicky nezabývá. Před časem to byla J. Krčková z Českých Budějovic a na výkonech jejích svěřenců i úrovni přehlídky to bylo znát.

Ve Strakonicích se zatím v organizaci toho moc nemění. Bohužel žádná dílna pro děti ani hlasová rozcvička, děti nemají možnost vyžití o přestávkách a tak musí trávit celý čas v prostorách DDM, kde kromě automatu na kávu a čokoládu není pro ně připravena žádná aktivita. Navíc DDM neleží v žádném přírodním areálu, ale u hlavní silnice, tak ani možnost při hezkém počasí trávit volný čas v přírodě nepřichází v úvahu. Alespoň rozborové semináře se staly pravidelnou součástí přehlídky, a tak přece jen část recitátorů si odnáší domů víc, než jen výsledek z „jakési soutěže".

V první, nepostupové, kategorii byli oceněni **Patrik Študlar** a **David Bašta**. Ve druhé postupují do Trutnova **Marie Zákostelecká** s příběhem **J. Tuwima O Řehoři lháři a jeho tetě** a **Jakub Lukáč** s textem **A.Lindgrenové Úterý 22.května**, kdy Emil uvízl hlavou v polévkové míse. Ze třetí kategorie doporučila porota na postup **Víta Malotu** (**F. Carter: Škola malého stromu – Znát minulost, Příběhy arabských mudrců – Džuhá**) a **Víta Marušáka** (**E. Lear: Popletové, S. Leacock: Kouzelníkova pomsta**). Ze čtvrté kategorie postupuje pouze jeden recitátor a to **Jan Mrázek** s básní **B.Ježkové Učitel**. Jako druhý text si vybral **Názor** od **J. Suchého.**

Jiřina Lhotská

BECHYŇSKÉ JARO 2009 3. - 5. 4. 2009

...tvořilo dvanáct inscenací dětských souborů a jeden sólový přednes.

DS ZŠ Bechyně: Vyprávění totemů. V mýticky laděném příběhu o chlapci, jenž se vydal hledat rodiče, kteří ho odložili, jsou užity masky, stínohra, herci bez masek, velká látka a (ne zcela šťastně) také kombinace živé a reprodukované hudby... Důvody a významy jejich použití či nepoužití v tu či onu chvíli však nejsou sděleny, takže nakonec máme dojem, že jde spíš o to vytvořit zajímavé obrazy, zatímco vztahy herců k divákům, mezi sebou i mezi postavami jsou jen neurčitě načrtnuty: nevíme, co v příběhu má jakou hodnotu a co je tedy vlastně tématem. Navzdory zmíněným obrazům pak paradoxně jediná informace jde přes slovo. Kladem je soustředěnost pětice starších děvčat.

Dramík České Budějovice: Kašpárkovy patálie. Předloha o Kašpárkovi, kterého po sto letech přivála vichřice, toho pro herecké jednání mnoho nenabízí. Takže ani není divu, že menší, nezkušené děti stěží vytvářejí situace a spíše jen deklamují text a předvádějí naučená gesta.

Divadélko Růžek České Budějovice: Boháč a chudák. Erbenova předloha je výrazně epická. Přesto (v průměru o něco starší) děti vesměs zvládají vytváření vztahů na jevišti, méně se však daří stavět z těchto vztahů souvislý a účinný příběh se správně akcentovanými klíčovými body a ve výsledku působivé téma.

Lannovka, Háďata České Budějovice: Středa nám chutná. Prazvláštní příběh o odložené holčičce, jíž jako výraz štěstí rostou z hlavy jablka, z nichž se v dětském domově peče obšťastňující štrúdl, je asi lákavý právě pro svou až černobílou přehlednost zavánějící sentimentem. Příběh ze života dětí s pohádkovým prvkem dává v nastoleném principu střihově oddělených obrazů dětem možnost předvést, že jsou vesměs herecky šikovné. Hlavním problémem je disproporce mezi dlouhou, obsahově zbytnou expozicí a přímočaře zkratovým řešením závěru.

Úsměv Belčice: Vařila myšička kašičku. Čtvrthodinová drobnička je obsahem, rozsahem, pojetím i zvládnutím úměrná nejmenším dětem, které mohou v jednoduché formě uplatnit svou hravost i potřebu pohybu a zároveň si zkusit vstup do role. Za úvahu by ještě stálo vypracování akcentů v klíčových okamžicích variací hry se slovem, na nichž text stojí, a snad i gradace ve vývoji děje.

Dividlo DDM Kaplice: Trpaslík navíc. Inscenace na jedné straně dává dětem možnost „vyřádit se" v diskotanečcích či s nefalšovanými vousy na gumičce, ale paradoxně i tyto momenty vyznívají nepříliš autenticky, jako předvádění secvičeného. Děti jakoby se neviděly, nedaří se vytvářet vztahy, motivace a tím i rozžít a předat obsah. Je tu pár dobrých nápadů, chybí však autentické zapojení dětí, vycházející z jejich cítění a také tříbení nápadů.

Prdlouši Jindřichův Hradec: Dívčí válka. Stará pověst česká, pojatá jako kuchyňská komedie, která se neostýchá ani nějakého toho pokleslého dvojsmyslu. Starší děti jsou uvolněné, ale v zápase o udržení správné míry komického herectví se někdy neubrání přehrávání a jindy pouhé povšechné obecnosti. Jakoby šlo hlavně o dělání legrace, zatímco smysl vedení děje zůstává nenaplněn: nedozvíme se, jací jsou muži, jaké ženy, co že to mezi nimi skřípe a jak to dopadlo.

DDS Petrovice: Pasáček vepřů. Zazní melodie Rozvíjej se, poupátko z filmové Pyšné princezny, následuje mobilní rozhovor o nakupování věcí, načež na jeviště nastoupí celý soubor s písní, že budou hrát pohádku a obléknou se do kostýmů. A v těchto třech rovinách - klasické pohádky, civilních aktualizací a divadelního zcizování se odehraje celá inscenace. Soubor si vybral adaptaci Evy Horákové z přelomu 70. a 80. let, založenou na říkadlech a jazykolamech; jenže v inscenaci jsou všechny ty „slovní hříčky" jen slovy, která se nestávají materií toho, o čem chceme hrát, a jsou tu vlastně navíc, zbytná a překážející. Inscenátoři si ale ztížili úkol i zanedbáním interpretace některých stěžejních bodů: jaký je princ? jakou hodnotu prezentuje? má o princeznu skutečně zájem? oč jde císaři?... Škoda, protože starší děti jsou herecky tvárné, zvládají práci s prostorem i slušně mluví.

Divadelní spolek Pár kluků a holek, ZŠ Kaplice: Mach a Šebestová. Inscenovat notoricky známou předlohu je vždycky problém. Hrozí, že svým pojetím nedokážeme přimět diváka, aby zapomněl na důvěrně známé zpracování, nebo že upadneme do jeho napodobování. Kaplickým se stalo to druhé. Míra přejatých prvků ve vzhledu postav, hlasové i pohybové stylizaci chtě nechtě vede ke srovnávání - a v tom nemají děti šanci (ostatně ani to nedává smysl). Jednoduchá „pimprlová" gestika má své kouzlo v kresleném filmu, zatímco u živých dětí působí jako manýra špatných ochotníků, a spolu s hlasovou nápodobou Nárožného může vést až k pocitu pitvoření. U seriálu očekávatelný problém je i v kompozici: jak docílit, aby původně samostatné díly vytvořily v inscenace společnou linii a vedly odněkud někam.

Nakonec jsem si nechal tři nejzajímavější inscenace.

Lannovka České Budějovice: Na širém moři. Tři starší děvčata a jeden chlapec hrají Mrožkovu absurdní černou grotesku v mezích svého věku a možností velmi

slušně: s citem pro výraz a temporytmus i základním zvládáním prostoru jediného praktikáblu-voru. Ale právě jejich věk je limitem po vícerých stránkách. Nejenže těžko mohou mít v sobě dostatek lidské zralosti pro uchopení všech podob Mrožkovy kruté parodie na společenské pokrytectví, ale těžko mohou mít i dostatek hereckého vybavení pro zvládnutí konverzační komedie z vyšší společnosti, založené na jemné, distinguované interpretaci slova a hře s jeho významy. A je tu i otázka, nakolik ryze mužský text s ryze mužskými vztahy a ryze mužským myšlením a vyjadřováním může být přenesen do ženského (dívčího) obsazení. Inscenace se pohybuje od samého začátku v jedné relativně poklidné rovině bez gradací a viditelného vývoje, k němuž nejsou využity ani dva klíčové vstupy postav zvenčí - pošťáka a sluhy. Užití reprodukované hudby je nejenom funkčně (zbytečná ilustrace charakteru postav a situací), ale i stylově (Strauss, Mozart, Vivaldi) ne právě šťastné. Navzdory problémům jde však o zajímavý pokus o poměrně úspěšné herecké ztvárnění náročného textu mladými interprety. Proto je porota doporučila do širšího výběru Dětské scény v Trutnově.

ZUŠ Strakonice: Je to naprosto jisté. Vtipné Andersenovo podobenství o vzniku fámy je v inscenaci postaveno na střetu šesti starších děvčat a dvou chlapců. To je aktualizující, ze vztahů v souboru vycházející moment, který však není veden důsledně: není jasné, proč se od určitého okamžiku oba kluci svolně zapojují do vyprávění i hry v rolích, ačkoli se na začátku vymezili tím, že vznikající fámu odmítli jako typicky slepičí nápad holek, a rozmáznuté, nedokončené, je i vyústění tohoto sporu v závěru. Bohužel, nevypracované zatím zůstává i jádro anekdoty - vznik a růst drbu cestou nejprve tiché a pak čím dál hlasitější „pošty". Důvodem ale může být pouhá hektická uspěchanost, s níž je příběh šmahem načrtáván bez potřebného strukturování významů a akcentování jeho uzlových bodů. Ani v tomto případě tedy nejde o „dokonalé" dílo. Výběr zajímavé předlohy, její dramaturgicko-režijní uchopení i energie souboru však vedly porotu k navržení této desetiminutovky do širšího výběru Dětské scény.

Divadelní kroužek ZŠ Bechyně: Osmý John a Krvavý koleno. Šrutova jemně hororová pohádka je inscenována s nadsázkou, odstupem a smyslem pro (černý) humor, který je pro ni adekvátní. Jedny hliníkové schůdky a provaz s několika pověšenými plachtami, to je scéna, kterou rozehrává devět děvčat a jeden chlapec. Inscenace je živá, rozhýbaná, nepostrádá tvárné vztahy ani herecký výraz. Její hlavní předností je to, že spojuje potřebnou míru hravosti a divadelního tvaru. Rezervou je realizace žab a ptáků, kteří svým umístěním na scéně, (ne)akcí i potemnělou barvou téměř splývají. Největší slabinou je pak absence důraznější a jednoznačné divadelní tečky, aby inscenace nekončila natřikrát. Ze všech inscenací krajské přehlídky se Osmý John jevil být nejinspirativnějším a nejucelenějším, pročež jej porota nominovala k přímému postupu na celostátní přehlídku v Turnově.

Bechyňské jaro, jak vidno, bylo rozmanité. Na jedné straně soubory zápasící se základním divadelním problémem: jak po páté či desáté (počítám i zkoušky) zopakovat tvar (postavu, situaci…), který třeba kdysi vznikl živě a autenticky, a zároveň jej pokaždé znovu rozžít, aby byl herecky (v postavě) i lidsky (ve hře) stále autentický, přirozený, nepředstíraný. Vedle toho věčný problém, nakolik a jak dětem vyhovět v tom, co jim hoví, co znají ze zábavných pořadů, televize a filmu, a přitom udržet potřebnou míru vkusu. Neobjevil se tu žádný ohromující „trhák", ale úroveň většiny inscenací byla slušná. Až na výjimky si soubory vybraly zajímavé předlohy, ale ne vždy se podařilo ospravedlnit je jevištním ztvárněním. Tak to ale bývá. Divadlo je kobyla ošidná a ne vždy se ji podaří zkrotit. Přesto se o to musíme pokoušet a je dobře, že v Bechyni to zkoušelo tolik mladých vedoucích a jejich dětí.

Luděk Richter

PLZEŇSKÝ A KARLOVARSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OSTROV 24. 4. 2009

V pátek 24. dubna 2009 se v Ostrově nad Ohří uskutečnila krajská soutěžní přehlídka dětských recitátorů. Do Kulturního domu se sjeli vítězové z celého Karlovarského regionu. Měli se opravdu čím pochlubit.

Úroveň 1. a 2. kategorie – tedy těch mladších – byla nečekaně vyrovnaná. V obou případech se představilo 10 recitátorů a bylo opravdu těžké rozhodnout, kdo obsadí příčky nejvyšší – tedy 2 místa (ve 2. kategorii s postupem na národní přehlídku do Trutnova.). „Laureátské" pozice v 1. kategorii získali **Ondřej Petrák** – za přednes textu **Jiřího Kahouna Jak klokánek udělal uf** a **Klára Plachá** za přednes **Čekání** od **Mirko Hanáka**.

Ve 2. kategorii to pak byli: **Daniel Bleha** a **Adéla Vetyšková** . Daniel Bleha soutěžil s textem **Zdeňka Adly O macíčkovi, který nechtěl chytat myši**. Uvedený text s jeho jemným humorem dokonale pochopil, uměl si s ním pohrát a patřičně jej vypointovat. Tato próza byla i velmi vkusně krácena. Adéla Vetyšková překvapila náročným, v této kategorii nevídaným, dramaturgickým výběrem básně **I. M. Jirouse Ptala se Františky Marta**. Dokázala jej interpretovat s pochopením a jemnou nadsázkou. Dále byla udělena řada čestných uznání. Za zmínku stojí výkon **Nikoly Kostadinové**, která přednesla text **Aloise Mikulky O švestkové chaloupce**. Tato pohádka je pro recitátora úkolem náročným díky neustálému opakování týchž slovních obratů. Recitátorka si s touto skutečností poradila nadmíru dobře. S textem si radostně pohrávala a pobavila všechny přítomné. Porota ji doporučila jako náhradnici na národní přehlídku.

Už sám fakt, že v obou věkových kategoriích porota ocenila polovinu recitátorů, svědčí o vyrovnaných a kvalitních výkonech. Porota neměla připomínky k věkově nevhodnému výběru textů. Objevila se řada talentovaných přednašečů. Předností většiny interpretů byla bezprostřednost, autenticita a schopnost navázání kontaktu s publikem. Největším problémem, se kterým se neustále setkáváme, zůstává technika mluveného projevu. Zde mají téměř všechny děti značné rezervy, i když s vyslovenými prohřešky proti ortoepické normě jsme se nesetkali.

Také úroveň recitátorů ze 3. a 4 kategorie byla velmi vysoká a vyrovnaná. Především 4. kategorie zaujala lektorský sbor svým přirozeným, suverénním projevem, výborným kontaktem s publikem a výběrem kvalitních a zajímavých textů.

Ve 3.kategorii na celostátní přehlídku postoupili **Matouš Bečka** a **Markéta Aranyossyová**. Matouš Bečka přednesl prózu **Vojtěcha Steklače Boříkovy lapálie** a **Báseň Ježek Emanuela Frynty**. Na jeho výkonu ocenil lektorský sbor způsob uchopení nonsesového textu, míru nadsázky a kultivovaný projev. Markéta Aranyossyová recitovala texty **Vrabčák na desce aneb medicína L.Aškenazyho** a **Skácelovu Uspávanku s vosou, která píchla Viktorii**. Markéta zaujala svým výrazným a osobitým projevem.

Ve čtvrté kategorii doporučil lektorský sbor na Dětskou scénu **Jakuba Veličku** s úryvkem z knihy **E.Ajara Život před sebou** a textem **E.Hauptbahnofa Potrestaný trapič** a **Nazarena Kluga** s **Baladou štědvečerní** od **Petra Šabacha** a **Lavičkou R.Křesťana**. U Jakuba Veličky lektorský sbor zaznamenal schopnost nadhledu a stylizace i sdělení závažného tématu. Na výkonu Nazarena Kluga si lektorský sbor cenil invence a osobité schopnosti sdělovat i sdílet.

Přehlídka byla organizačně dokonale připravena a probíhala v pracovně přátelské atmosféře. Děti, jako každoročně, měly možnost se před soutěží rozmluvit v hlasových rozcvičkách – a je nepochybné, že jim tyto pomohly odbourat značnou část trémy, která podobná „klání" provází. Na závěr v semináři lektorský sbor, který pracoval ve složení Eva Willigová, Jiří Oudes, Dana Jandová, Jitka Pluháčková, Jiřina Lhotská a Jana Losoová, všechny výkony, často v dialogu s recitátory, či jejich vedoucími, zhodnotil.

Eva Willigová a Jiří Oudes

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PLZEŇ 18. 4. 2009

Regionální kolo dětského přednesu Plzeňského kraje se konalo 18. 4.2009. Pořadatelem bylo opět Středisko volného času dětí a mládeže v Plzni. Dubnovou sobotu strávili všichni zúčastnění v příjemné „nesoutěžní" atmosféře. Jak při slavnostním zahájení zdůraznila Mgr. Anna Poncarová, ředitelka SVČDM, šlo především o setkání lidí, kteří přišli interpretovat a také poslouchat poezii a prózu. Složení poroty bylo letos opět pestré. K poslechu přednesu se sešli učitelé ze základních uměleckých škol, gymnázií, vedoucí divadelních souborů a také zástupci rozhlasu.

V každé ze čtyř kategorií vystoupilo třináct až čtrnáct recitátorů a recitátorek. Protože program v jednotlivých kategoriích běžel opět paralelně, měli interpreti možnost slyšet jen své věkem si blízké kolegy. Urychlil se tak sice průběh celé akce, ale jak porotci (vždy tři pro jednu kategorii), tak i přednášející slyšeli a viděli bohužel jen čtvrtinu všech výkonů. Zdá se mi, že by bylo pro další rozvoj interpretačních i posluchačských dovedností všech zúčastněných smysluplnější, kdyby existovala možnost slyšet a vidět všechna vystoupení. Čtyři různé věkové kategorie přednesu nabízejí zajímavou příležitost okusit bohaté spektrum možností výběru a interpretace textu.

Jako porotci jednotlivých kategorií jsme se shodovali na tom, že úroveň výkonů v letošním regionálním kole byla dobrá. Výběr přednesených textů byl standardní a výkony recitátorů velmi vyrovnané. Neslyšeli jsme sice hvězdné výkony, ale skvělé, podle slov porotce ve čtvrté kategorii Jana Anderleho, ano. V této čtvrté kategorii do celostátního kola postoupili **Anna Behenská** a **Tadeáš Janda**. Náhradníkem se stala Natálie Fenclová, kterou zradila špatná výslov-

nost sykavek. Napříč všemi kategoriemi slavila jednoznačné vítězství próza nad poezií. Některým předneseným prozaickým textům by prospělo krácení a porotci proto doporučovali nemít přehnanou úctu k textu a nebát se škrtat. Ve třetí kategorii porota k dalšímu postupu vybrala **Tomáše Fejtka** (zaujal osobním zaujetím a nadhledem, se kterým interpretoval text) a **Barboru Doležalovou**, jako náhradníka Pavla Žáka. Ve druhé kategorii svými výkony nejvíce zaujali **Přemysl Marek** (s humorem si pohrával s přímou řečí a odvážně tak balancoval na hraně snesitelné parodie) a **Michaela Ondruszová**, jako náhradníka určila porota Jakuba Moulise. V první kategorii nejoceňovanější výkon předvedla recitátorka s netradičním jménem, **Maryam Amina Koucha.** Na nejzajímavějších recitátorských výkonech porota i další posluchači ocenili především zmiňované osobní zaujetí, nadhled, porozumění textu a jeho srozumitelné podání, a to jak po stránce obsahové, tak i technické.

Vzhledem k tomu, že se regionální kolo dětského přednesu opravdu nemělo zač stydět, můžeme se bez obav těšit zase za rok na shledanou.

Hana Prančlová

DĚTSKÝ DIVADELNÍ TARTAS DOBŘANY 3. - 5. 4. 2009

Přehlídka DDT se po pár letech vrátila do Dobřan, tentokráte však do nového prostoru. Bývalé armádní kino bylo přebudováno a nyní poskytuje dětským souborům optimální jeviště se zázemím a divákům pohodlné zaboření se do červeného plyše s výborným výhledem na scénu.

Na této scéně bylo během přehlídky odehráno celkem 13 inscenací. Krom skalních souborů z obou krajů se na DDT objevil i jeden soubor zcela nový, který do Dobřan zavítal z Prahy. Než obrátím pozornost k jednotlivým inscenacím, musím předznamenat, že celková úroveň zhlédnutého byla vysoká a škála použitých prostředků široká. K vidění byly inscenace autorské i inscenace vycházející z textu – poezie i prózy. Před našimi zraky defilovali nejen dětští herci, ale i mnoho masek a různých typů loutek. A nechyběla ani projekce či stínohra.

Převážná většina inscenací, tj. sedm, vznikla vlastní dramatizací literárního prozaického textu. Patřila mezi ně i inscenace **Jukiko** souboru **Max a spol. z Klatov**, jejíž předlohou byla japonská pohádka Kočičí palác. V souladu s její poetikou pracoval soubor hodně s obrazností. V jednotlivých obrazech (byť nejvíc využitých a nejlépe vytvořených v první části představení) byla také síla tohoto představení, podporovaného uvědomělou prací s hudbou, světly a kostýmy. Celkový dojem bohužel nepodpořila herecká složka (která jediná, jak praví Otakar Zich, je svojí podstatou dramatická), což mělo poněkud negativní dopad na celkový temporytmus inscenace.

Druhou inscenací inspirovanou japonskými příběhy byla inscenace **Tři příběhy o soudci Ookovi**. V té spojily své tvůrčí síly hned tři soubory z Kdyně a Domažlic – **něKdy a Pecky st. a ml.** V této inscenaci bylo použito výrazné líčení, masky, loutky, stínohra a živá hudba. Některé nelogičnosti (například v užití plošných loutek v jedné ze stínoher) vyvěraly pravděpodobně z částečně oddělené práce tří souborů. Tyto drobné prohřešky však bylo snadné odpustit právě díky dobře vystavěným situacím, umožňujícím postavám jednání.

Těžký úkol zpracovat divadelně **Lakomou Barku**, kterou všichni dobře znají animovanou a namluvenou Werichem, na sebe vzal soubor **Traple z Plzně**. Dospívající soubor na inscenaci pracoval téměř bez vedoucích a jako klíč k inscenování si zvolil princip dvorečku, v tomto případě oděného do hávu generální zkoušky. Jako loutky a atributy postav použil soubor obsah dvou igelitek, které se rovněž staly rekvizitami. Tento start možná vzbudil v některých divácích obavy, zda takto pojatá inscenace může být vedle známého zpracování zajímavá. Nakonec se ukázalo, že může. Ve funkčnosti užitých prostředků a jednotě stylu nakonec Lakomá Barka došla nejdále z přítomných produkcí, což jí vyneslo i jeden ze dvou přímých postupů do Trutnova.

Dramatizaci v posledních letech často inscenované povídky **Jamie a upíři** přivezl soubor **SAKY PAKY z Velhartic.** Opět jsme se dočkali známého inscenačního prvku – tentokráte zdvojení postav – a opět se souboru podařilo, aby jeho užití bylo zajímavé a funkční. Zdublovaná Jamieho matka unisono „prudící" Jamieho i jeho otce pro mě byla přesvědčivější než v předloze samé. Příjemným rozdílem oproti jiným inscenacím této povídky byl věk herců, který byl nižší a příběhu lépe odpovídal (často tuto předlohu volí i soubory, jimž jde tak trochu pod věk). Problematická však byla scénografie využívající různě pomalované kartonové krabice, jejichž přeskládáním se proměňovala scéna. Souboru se zcela nepodařilo dát jednotlivým přestavbám smysl.

Mše mrtvých Divadýlka Strašidílka 2 z Plzně vycházela z málo známé pověsti. Soubor si zřejmě užil „duchařskou" atmosféru, jednoduchý příběh byl ale komplikován nepříliš funkčním dvojitým rámcem, naplněným nepravděpodobnými situacemi a nevěrohodným jednáním dětí v roli dospělých postav.

Další (a řekla bych poměrně ambiciózní) inscenací byla **Sněhová královna** souboru **Sedm divů světa z Plzně**. Soubor a jeho vedoucí se statečně poprali s Andersenovou pohádkou a na ploše cca 45 minut se jim podařilo zachovat většinu motivů z předlohy a nějaký i přidat. Inscenace byla pečlivě řešena i po ostatních stránkách – živá hudba, světla, kostýmy, masky, scéna. Užitých prostředků bylo bohatě, někdy se však bohužel tloukly či dublovaly (např. projekce znázorňující řeku a fyzická prezentace téhož). Scénografické řešení - konstrukce s různobarevnými šátky, jejichž přeskupováním aktéři vytvářeli nová prostředí – vyžadovalo od herců velké soustředění, které potom zákonitě chybělo jinde (např. práce s maskami by si zasloužila větší pozornost). Použitá projekce celkově působila nadbytečně. Představení pak bylo navzdory své náročnosti hnáno protagonisty k rozuzlení tak rychle, že to bylo až na úkor jeho srozumitelnosti.

Plzeňský soubor **B.U.D.D.E.T.O!** si se svojí inscenací **Zlojroj** ukousl dost velké sousto (přes občasné kuckání se jím však nakonec nezadávil). Postavit představení podle knihy Terryho Pratchetta není úkol jednoduchý a soubor se ho zhostil s nakažlivým entusiasmem. Nicméně problémů má tato inscenace nepočítaně. Srozumitelností počínaje a prací s loutkou konče. A proč je tedy Zlojroj druhou inscenací, které byl lektorským sborem udělen přímý postup na Dětskou scénu? Proto! Proto a taky přesto, přes to všechno. Jako diváci jsme se i přes nepochopení a problémy výborně bavili a užívali si hereckou stránku inscenace, která je dozajista zajímavým příspěvkem k časté diskuzi o dětském herectví. Jako členka lektorského sboru pak doufám, že se tvůrcům podaří část problémů do národní přehlídky vyřešit. Ale i kdyby ne, věřím, že oceněná inscenace bude přínosem i v tomto poněkud chaotickém stavu.

Inscenace, jejichž tvůrci si jako východisko zvolili poezii, byly tři, a každá docela jiná. Pražský soubor **LAB-ORA-TOŘ** nám pod názvem **Obrazoslovo** představil výsledek svého experimentování s básněmi Ernsta Jandla, Mileny Lukešové, Tomáše Přidala a Ondřeje Tučka. Hned expozice a první báseň Vědí co říkají nás naladila k příjemnému očekávání, které však bylo posléze zklamáno, neboť se souboru nepodařilo přinést nic nového, ani udržet počáteční hravou atmosféru.

Nejmladší soubor na přehlídce **Divadlo v KOŠI z Plzně** vytvořil krátké pásmo **Kytovaná** z veršů Jiřího Suchého a Michala Černíka o květinách. „Pidiaktérky" v rolích květin pohybově rozehrávaly jednotlivé básně, z nichž jedna se s pohybovými obměnami vracela jako jakýsi refrén. Abstraktní pohyb vzniklému tvaru seděl lépe než konkrétní (např. ztvárnění autobusu). Souboru bylo doporučeno přehodnotit ještě práci se světlem (které mělo zřejmě evokovat louku, ale vytvářelo spíše atmosféru Marsu) a s hudbou (která byla pěkná, ale k danému tvaru možná až příliš pompézní).

Třetí inscenaci postavenou na poezii nám zahrály dvě dívenky ze **ZUŠ v Domažlicích**. Pod názvem **Magor dětem – na dobrou noc** vzniklo z jedné Jirousovy básničky okouzlující rozverné dílko. S minimálními jevištními prostředky (bodové světlo, aby se zmenšil prostor, plus jedna peřina a jeden polštář) dokázaly obě dívky milým a zajímavým způsobem interpretovat vybraný text. Přesto by bylo vhodné zapracovat ještě na přesnosti všech významů a odstranění drobných nelogičností, neboť u takto malého tvaru (a vlastně tak trochu i anekdoty) je potřeba jasnosti a přesnosti ještě zřetelnější než u větších inscenací.

Inscenace **Milá Anne!**, která se poněkud vymykala zavedeným pořádkům, byla poctou Anně Frankové a prací tří studentek **LDO ZUŠ Karlovy Vary**. Ty sestavily krátké pásmo z vlastních textů, psaných formou dopisu a z úryvků z Deníku Anny Frankové. Jednalo se v podstatě o veřejné (ani ne scénické) čtení s nepatrným jevištním ozvláštněním, a přestože byl výsledek zajímavý, za divadlo se tak docela považovat nedal.

Jako poslední v mém výčtu přicházejí na řadu inscenace autorské. Na DDT se objevily dvě. První z nich byly **Příběhy Křemílka a Vochomůrky Loutkového kroužku z Dlouhé Vsi**. Jednalo se celkem o čtyři epizody, z nichž dvě první jsme měli možnost zhlédnout na přehlídce už loni. Jak název souboru napovídá, jednalo se o představení loutkové. Autorkou zpracovaných textů byla vedoucí souboru. Nutno říct, že neskryly svoji výchovnou intenci. Zejména první epizoda byla velmi didaktická (použití „kouzelného" slovíčka prosím). V představení bylo použito takového množství prostředků (předměty a loutky všeho druhu, živí herci, masky…), že to divák po chvíli přijal jako princip a vlastně se pak už jen divil, že loutky Křemílka a Vochomůrky jsou stejného rodu. Stejně jako jsem po chvíli věděla, že se na jevišti může objevit cokoli (příští rok očekávám i loutky v nadživotní velikosti a chůdaře), tak bylo i jasné, že se může i cokoli stát, neboť výchozí texty nebyly svázány žádnými konvencemi (až na happy end a poučení). Velkou devizou tohoto představení byli samotní herci a loutkoherci, kteří na publikum mocně zapůsobili svojí prostou přirozeností a opravdovostí, s jakou onu snůšku čehokoli hráli. (Měla jsem až pocit, že přihlížím spontánní dětské hře).

Druhá autorská inscenace dorazila na DDT z Aše. Soubor **Píďalky** nám zahrál současný aktuální příběh **Jak patnáctky (ne)přicházejí o iluze**. Představení strhlo diváky svojí energií (pro ašské inscenace typickou) a humorem. Aktéři se evidentně bavili jak vytvářením této inscenace, tak její prezentací. Lektorský sbor ve složení ocenil zejména herecké nasazení a aktuální témata, kterými se

soubor v inscenaci zabýval (děti ve světě nedozírných počítačových možností, rodinné vztahy a vztahy pubertálně-partnerské). Problematické však bylo telenovelovité uchopení těchto témat, které pak bohužel působilo poněkud lacině až kýčovitě.

Na závěr bych ještě chtěla zmínit, že k příjemné divadelní atmosféře celého víkendu bohatě přispěl úvodní průvod masek, obohacený představením commedia dell´arte studentů Ateliéru DV z plzeňské Pedagogické fakulty, a závěrečná prezentace dílniček, ve kterých se tradičně setkávají při společné práci děti ze všech souborů.

Na slavnostním zakončení přehlídky (při vyhlašování výsledků) mě pouze napadlo, jaká škoda je, že i v takovém oboru musí být soutěž. Přes veškerou snahu organizátorů a nás porotců (Jakub Hulák, Tomáš Machek a Eva Ichová) o vytvoření přátelského nesoutěžního ovzduší se úplný závěr zatěžká atmosférou úspěchu a neúspěchu a dodatečné rivality. Ať jsme to „okecávali" sebevíc, to, že někdo do dalšího kola vybrán byl a jiný ne, je neoddiskutovatelný fakt, a co to dělá s prožíváním všech zúčastněných přeci každý z vlastní zkušenosti známe. Vím, že to u téhle přehlídky s jejím posláním jinak nejde, ale… škoda, škoda…

Eva Ichová

LIBERECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ LIBEREC 4. 4. 2009

Krajské kolo přehlídky dětské recitace se konalo v sobotu 4. dubna 2009 v Experimentálním studiu Lidových sadů v Liberci, což je malý útulný sálek s komorní kapacitou 80 diváckých míst. Přehlídku už tradičně pořádá DDM Větrník v Liberci, oddělení soutěží. Organizaci výborně zvládla dvojice Vendulka Tošnerová a Jaroslava Herrmannová.

Oproti loňskému roku byla účast o šestinu nižší, z jednotlivých okresů dorazilo rovných 30 recitátorů a recitátorek.

Nejvýraznějšími recitátory I. nepostupové kategorie byli **Josef Bartoň** a **Ondřej Vlášek**. Oba dokázali navázat kontakt s posluchačem, svůj výrazný projev stavěli na dobře zvládnuté technice přednesu včetně práce s dynamikou a tempem.

V II. kategorii jsem si loni na tomto místě dovolil zaprorokovat, že se můžeme těšit na příští výkony **Barbory Filipi**, která loni zaujala v 1. kategorii. Letos si šikovně vybrala text **M. Drijverové Starosti**. Stejně tak lektorský sbor zaujala **Šárka Knížková** s přednesem textu **Ivy Hercíkové: Jak štěňátko dostalo chuť na med**. U obou jsme ocenili výbornou výslovnost, komunikaci s divákem a vytvoření potřebného napětí.

A nyní III. kategorie. **Kateřina Janoušková** (loni postup ve 2. kategorii) si letos vybrala text **Neviditelné auto, viditelný strom Miroslava Válka** a báseň **Jak namalovat podobiznu ptáka J. Prevérta**. Dostatečné porozumění textu spolu s kvalitní technickou vybaveností využila k poutavému sdělení. Další výraznou osobností se v krajském kole ukázala **Marcela Laurinová**. Ke způsobu jejího přednesu dobře seděl text **S. Pavelkové: Narozeniny**. Jako druhý text si vybrala **Optejme se ještě jednou od D. Šajnera**.

Ve IV. kategorii také **Anežka Buriánková** letos dospěla o kategorii výše a své postavení výborné recitátorky obhájila. Zkušeně svůj výkon staví na pečlivém výběru textu (**V. Klimáček: Zločin v šatně, D. Mrázková: Ticho a Linduška**). Od začátku výborně navodila napětí a například i tónem hlasu dokázala v divácích vyvolat živé představy. **Tereza Krausová** zaujala svým cíleným výběrem (**J. Otčenášek: Romeo, Julie a tma**) i citlivým uchopením tohoto náročného textu. **Možná, možná ne od R. Fulghuma** jí byl druhým textem. Pochvalu poroty si vysloužila **Barbora Hlaváčková** (**L. Aškenazy: Vajíčko**) a **Barbora Kropáčková** (**F.Šrámek: Raport**)

Čas pronájmu sálku Experimentálního studia nám sotva stačil k vyslechnutí všech výstupů a předání ocenění, a tak se rozbor a sdílení diváckých zážitků přesunuly na zahradu objektu. Rozbor byl podle přání vystupujících a jejich doprovodu podrobný a důkladný. A tak je s podivem, jakou trpělivost s námi měl personál zahradní hospůdky, ke které námi obsazené stoly patřily.

Za lektorský sbor ve složení

Jana Vobrubová, Azalka Horáčková, Eliška Vobrubová Lukáš Horáček zapsal ten poslední.

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA LIBEREC 18. 4. 2009

Na krajskou přehlídku se sešli všichni její účastníci v libereckém Malém divadle v sobotu 18. dubna 2009. Přehlídky se zúčastnilo devět souborů rozmanitého věkového složení i různé úrovně.

Program zahájila **Knoflíková válka** v podání **Turnovského divadelního studia**, jehož vedoucím je Petr Haken, který je též autorem dramatizace známé literární předlohy. Přestože literární předloha i její dramatizace nabízí možnosti dramatického jednání, byla turnovská inscenace hodinovým sledem nedramatických situací Výsledkem je celkově povrchní inscenace bez vnitřního konfliktu; aktéři byli povolení tělesně i hlasově (výrazově). Celé představení bylo bez humoru a radosti.

Divadelníci z **DDM Vikýř Jablonec nad Nisou** s vedoucí Alenou Telenskou připravili inscenaci **Sirotek Kassasuk**, která vznikla na základě stejnojmenné literární předlohy K. Rasmunsena a zpracovává téma, co se může stát, když neuváženě zacházíme s tím, co nám bylo svěřeno. Zajímavé dvacetiminutové vystoupení osmi 13 – 15 letých, děvčat s minimálním textem, úspornou, ale jasnou výtvarnou složkou (holé jeviště, neutrální bílé kostýmy, použití kostýmních znaků i zástupných rekvizit) vyniká soustředěným výrazem, přesným a kultivovaným jednáním s tělesným i vnitřním (duševním) napětím, vytváří sdělné představení s jasným morálním poselstvím bez vnější morality. Kvality inscenace ocenil lektorský sbor doporučením k přímému postupu na národní přehlídku do Trutnova.

Nižší věkovou kategorii zastupoval **DS AMOS I. při ZŠ Husova Liberec** vedený Alenou Křižíkovou. Skupina asi třinácti malých dětí (2. – 5. třída ZŠ) předvedla ve své **Zlatovlásce** „hru" (odehrává se v prostředí domácnosti za použití žehlícího prkna, kuchyňského náčiní, kusů látek) úměrnou věku a možnostem (zkušenostem) dětí. Zároveň je ale vidět, že sdělení nevychází ze spontánní dětské hry, ale je naučeno (primárně přes text). Přesto je celkový dojem příjemný, děti představení baví a jednají se zaujetím Soubor obdržel na krajské přehlídce pochvalu lektorského sboru.

Poselství o tom, že když se někdo vyvyšuje nad ostatní, může špatně skončit (a zároveň každý máme něco, co umíme a čím jsme výjimeční), zůstalo pouze ve scénáři vzniklém na základě předlohy Františka Nepila. Vše v inscenaci **O hadovce smrduté** v podání **DS PiHa při DDM Větrník Liberec** (vedoucí Hana Langerová) plyne víceméně stejně a vlastně nekončí, nýbrž jen přestane. Konflikt je ale málo zdůrazněn a viditelně řešen. Představení též působí nedramaticky, protože účinkující spíše plní úkol, bez vývoje, napětí a pointy.

Dramatický kroužek při ZŠ Velké Hamry vede Dana Holcová, která zvolila pro skupinu dětí z I. stupně ZŠ sice vhodnou předlohu: Milada Mašatová: **O modrém království**. Nicméně výsledkem je sled monotónně se opakujících situací, takže představení působí nekonečně nudně, bez gradace. Obměny jsou povrchní, nevedou k vyvrcholení. Hravost a humor se zcela vytratily.

Divadelní soubor **Bagr a traktor**, **ZUŠ Liberec** (vedoucí Lukáš Horáček) přivezl inscenaci **Jamie a upíři**. Představení vzniklo na základě vlastní dramatizace stejnojmenné literární předlohy, která však nemá dramatickou nosnost– není o čem hrát nebo tato látka neumožňuje řešit vnitřní konflikt. Solidní práce souboru byla oceněna pochvalou poroty.

Mach a Šebestová je drobnost úměrná věku a možnostem účinkujících dětí (skupina asi 11 druháků). Děti inscenace baví. Jednoduché představení Dramatického kroužku při ZŠ 28. října Turnov působí celkově příjemně, děti se nepředvádějí. Rezervy jsou v mluvní kultuře (otevřené vokály) i ve výtvarném zpracování (ilustrativní). Vedoucí souboru je mladá začínající Klára Šimicová. Soubor obdržel na krajské přehlídce pochvalu poroty.

Představení **Tatínku, ta se ti povedla** vzniklé na základě stejnojmenné literární předlohy Zdeňka Svěráka působí jako zdlouhavé, až jako nastavované. Sevřenosti tvaru by prospělo zkrácení. Kladem inscenace jsou děti dobře vedené k přirozenému projevu, nepředvádějí se a mají ze hry potěšení. Inscenace má některá neotřelá nápaditá místa. Hráli členové **DS Pampalin ZUŠ Turnov** pod vedením Aleny Tomášové. Inscenace byla doporučena do širšího výběru pro národní přehlídku v Trutnově.

Posledním představením přehlídky byl **Oidipus** v provedení **DS Není to ani to, ZUŠ Turnov**. Soubor pracuje pod vedením Romany Zemanové. Antická látka je zpracována jako loutkové představení. Práce s loutkou je na slušné úrovni, ale celkové vyznění zůstává v prvním plánu životního příběhu Oidipova.

Po přehlídkových představeních se uskutečnil rozborový seminář pro vedoucí souborů vedený členkami lektorského sboru, Mgr. Janou Vobrubovou, Mgr. Kristou Bláhovou, Mgr. Azalkou Horáčkovou a Mgr. Eliškou Vobrubovou. V čase diskuse s vedoucími probíhaly pro děti ze souborů dílny, jejichž vedoucími byli Pavel Skála, Vojta Brzek, Pepa Jelínek a Petr Vydarený, kteří se v průběhu celého dne starali o příjemnou atmosféru kultivovaným a příjemně vtipným moderováním přehlídky. Zvláštní poděkování za hladký průběh, pečlivou přípravu a vlídné zacházení i péči o všechny účastníky přehlídky patří v neposlední řadě libereckému Domu dětí a mládeže Větrník, jmenovitě paní Vendulce Tošnerové a Jaroslavě Herrmannové.

Sepsaly: Jana a Eliška Vobrubovy

ÚSTECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ CHOMUTOV 18. 4. 2009

Popáté a naposledy se recitátoři Ústeckého kraje sjeli do Chomutova 18.4.2009, aby zde porovnali svoje interpretační schopnosti. Chomutovská přehlídka měla popáté stejný scénář, bezvadně organizačně zajištěný ze strany pořadatelů: společné zahájení s několika slavnostními proslovy v největším ze sálů bývalého jezuitského kláštera, rozchod jednotlivých kategorií do přidělených místností spolu s desetičlennou porotou, rozlosování pořadí jednotlivých soutěžících a samotnou recitační část. Poté následovala svačina pro všechny přítomné, diskuse čtyř porot s recitátory jednotlivých kategorií a nakonec ve 13.00 hodin slavnostní vyhlášení výsledků v barokním kostele svatého Ignáce s předáváním dárkových tašek a peněžních poukázek na knihy dle vlastního výběru v knihkupectví vedle kostela pro oceněné recitátory na 1., 2. a 3. místě.

Letošní přehlídky jsem se poprvé zúčastnila v roli porotce – IV.kategorie. Přes všechno dobře fungující soukolí přehlídky mi to občas zaskřípalo, takže jsem si kladla některé otázky, na něž jsem ale nenašla odpověď.

Proč všechny kategorie probíhají paralelně? Proč se alespoň nespojí např. I. a III. a II.a IV. kategorie? Vždyť v městských a okresních kolech probíhají všechny kategorie po sobě s jedinou porotou a celkový počet účastníků není o mnoho nižší. Navíc by to mělo výhodu v tom, že by se navzájem slyšely i jiné kategorie. V Chomutově byly letos počty účastníků následující: v I. kategorii 14 recitátorů, ve II. kategorii 15, ve III. kategorii 15 a ve IV. kategorii 16, tedy celkem 60 dětí.

Proč nebyl ušetřený čas věnován vzájemnému seznámení dětí, jejich rozmluvení a vyzkoušení si prostoru, jak se to na mnohých přehlídkách již po léta dělá? Byli se organizátoři za těch pět let podívat na některé jiné krajské přehlídce?

Proč nebyl ušetřený čas věnován vzájemné diskusi jednotlivých porot. Ráda bych si s ostatními porotci popovídala, abych mohla zaznamenat jejich postřehy do této zprávy. Stihla jsem si o přestávce krátce promluvit pouze se dvěma porotci II.kategorie. Co se dělo v ostatních kategoriích, kromě výsledků, nevím.

Proč jsou na této přehlídce rok co rok udílena tři místa, když se stále mluví o tom, že je to přehlídka a ne soutěž? Oslovil někdo z pořadatelů v této souvislosti Krajský úřad Ústeckého kraje a paní Věru Rousovou, která má tuto přehlídku po finanční stránce na starosti?

Tajně doufám, že si mé otázky přečte někdo z budoucích pořadatelů a bude o nich přemýšlet. I přes tyto připomínky se ale sluší organizátorům v čele s Josefem Grimlem poděkovat.

V I. kategorii získala čestné uznání **Kateřina Havlová** (Rumburk), třetí místo obsadil **Jakub Tomáš** (Litvínov), místo druhé získala **Tereza Krollová** (Děčín) a první příčku obsadila **Barbora Štěpánková** z Děčína s textem **Zdeňka Svěráka Psí divadlo**. Tuto kategorii hodnotily: Blanka Legnerová a Marta Kastlová.

II.kategorii ovládla dětem blízká nonsensová a humorná poezie a próza (Macourek, Žáček, Kainar, Hrubín). Pouze jednou se vyskytl zcela nevhodný text filosofující o náboženství a duši (V.Znojemský Poezie). Porota ve složení: Miloš Zelenka a Zdeněk Hejna upozornila na naučené pauzy a rozsekaný text, pochválila snahu o dynamický projev a konstatovala vysoký počet dětí s vadami řeči, poté rozhodla následovně: čestné uznání: **Tereza Grubrová** (Děčín) za montáž básniček **Mileny Lukešové Kde dávají sloni dobrou noc**, 3.místo – **Petr Kutil** (Žatec) za přednes **Kainarova Hokejisty**, postup do Trutnova si s básní **Jiřího Koláře Oklamaná paní** vybojovala **Michaela Růžencová** (Klášterec n.O.) a jako nejlepšího porota doporučila **Jiřího Víznera** ze Žatce za přesvědčivou interpretaci **Macourkovy Želvy**.

Lektorský sbor III.kategorie: Jana Plachá, Alena Vanická a Josef Griml udělil čestné uznání **Ondřeji Obergruberovi** (Rumburk), 3.místo **Dominice Pospíšilové** (Děčín). Postupová místa obsadili **Karolína Nová** s texty **Básník v báglu I.Březinové** a **Nezapomeňte** od **Jana Kašpara** z Litvínova a **Michael Vinter**, který přednesl **Pět bobulí** od **D.Charmse** a **Pana Tralalinského** od **Juliana Tuwima**.

Při diskusi s recitátory IV.kategorie se porota zabývala vhodností výběru textu. Objevily se zde texty nízké umělecké kvality (Herzina Šťastná hvězda), texty pod věkovou hranicí interpreta (Žáček Zabijačka v Kotěhůlkách), dívčí text v chlapecké interpretaci (Suchý Střela), monolog (Moliére Lakomec). Čestné uznání a pochvalu poroty za výběr textů získala **Kateřina Šetková** ze Žatce za **Čmíralovu** báseň **Jdeme se koupat na adama** a **Macourkovu Kudlanku nábožnou**. 3. místo obdržel **Jan Tomáš**, rovněž ze Žatce, a to především za temporytmicky zajímavý přednes **Holé pohádky Petra Nikla**. Lektorský sbor do Trutnova doporučil **Vojtěcha Kroupu** z Děčína, který projevil smysl pro pauzu a výstavbu textu v **Žáčkově Pravdě a lži** ve **Stručné úvaze o mapách Miroslava Holuba**. První postupové místo získala rovněž Děčíňačka **Tereza Bílková** a to za citlivě emotivní interpretaci **moravské lidové balady Utonulá** a přesvědčivý a přirozený přednes **Holubovy Stručné úvahy o zabíjení kaprů**. Spolu se mnou v porotě zasedli Jindřich Lenc a Ladislav Hrůza.

Jana Štrbová

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA CHOMUTOV 2. 4. 2009

Popáté a zřejmě naposledy se krajská přehlídka dětského divadla Ústeckého kraje konala v Chomutově pod taktovkou Josefa Grimla, stejně jako v minulých letech v budově Městského divadla Chomutov, pro účely dětského divadla bohužel poněkud naddimenzované.

Množství přihlášených souborů vedlo organizátory k nevýhodnému rozdělení souborů na recitační a divadelní, přičemž obě tyto kategorie vystupovaly paralelně ve dvou sálech a se dvěma porotami. Skupina lektorů, jejíž součástí jsem byl i já, tak z recitačních souborů viděla jen jeden, vybraný z „recitační sekce" jako nejlepší.

Přestože na přehlídce převažovaly spíše problematické inscenace, celkový dojem byl spíš příjemný, a to nejen ze zhlédnutých vystoupení, ale i z následného povídání s vedoucími souborů, které přijímaly připomínky lektorů se zájmem a pokorou. Přehlídková představení se každopádně pohybovala na obvyklé škále od nepříliš poučených a divadelně rozpačitých pokusů, až po kvalitní a inspirativní práci zkušených pedagogů.

Kdesi na spodním kraji této škály stojí nejspíš **Mrazík** v provedení **dramatického kroužku ZŠ Všehrdova z Lovosic**, svou naivitou ve všech použitých prostředcích a deklamací intonací odposlouchaných z filmové pohádky až bizarní, podobně jako **Pohádka o Honzovi, bařtipánovi a čertech** souboru **Happíci** ze ZŠ Školní Chomutov nabízející místo dramatického jednání pouhé frontálně

postavené, navíc rozpačité oživlé obrazy doprovázené velkolepým reprodukovaným hudebním doprovodem.

Rozpačitý dojem zanechala i jinak velmi výpravná a ambiciózní inscenace **Limonádový Joe** souboru **Vejprťáci** ze ZŠ Vejprty postavená na pouhém napodobování filmových hrdinů za použití originálních písní z filmu v playbacku a působící ve výsledku dojmem nevkusné exhibice rezignující na jakékoliv sdělení. Nepochybné ovšem je, že jako sousedské divadlo sklízí inscenace ve Vejprtech jistě velké ovace.

Zejména v dramaturgii spočívají hlavní problémy inscenace **O zlobivé Barče** DS **Písečná** ze ZŠ Písečná Chomutov. Kromě nelogické linky příběhu a nejasných motivací postav byla navíc zatížena neústrojným zařazením písniček ze známých televizních pohádek.

Neesteticky namaskované děti a vnějškové jednání byly charakteristickým znakem představení **Bílé kočičí princezny** v podání **Divadýlka Navenek** z Kadaně. Mikulkův dramaturgicky problematický text dětem příliš neposloužil, souboru se navíc nepodařilo vyřešit klíčové situace příběhu a zvládnout základní mechanismus dramatického jednání ve smyslu akce-reakce.

Málo příležitostí k akci nabídla dětem autorská hra **O Hezulce a kuchtíkovi** souboru **Drakouš** ze ZŠ Anežky České v Ústí nad Labem. Děti víc demonstrovaly a deklamovaly než jednaly, inscenace navíc trpěla nesourodou směsí použitých rekvizit a výtvarných prostředků. Ocenit lze ale poctivou a neokázalou snahu o převyprávění příběhu a scénického řešení putování hrdinů.

Jednoduše a sympaticky působilo **Pásmo veršů** Pavla Šruta recitačního souboru **Proč** (ved. Alena Pavlíková) ze ZUŠ Děčín (tedy to jediné představení vybrané z recitační části přehlídky). Ne všechny texty se ale zatím podařilo nápaditě rozehrát a vypointovat, inscenaci navíc chybí rámec, který by zdůvodnil pořadí a propojení jednotlivých básniček.

Řada dobrých nápadů se objevila v **Čertovské pohádce** Bohosudovského divadla **Bodlo** ze ZŠ při Biskupském gymnáziu v Krupce-Bohosudově (ved. Jana Pucharová a Veronika Rubášová), včetně stylizace některých čertovských postav. Určitě by ale stálo za to ještě trochu domyslet a vyčistit příběh – vyjasnit motivace některých postav, zbavit se nepravděpodobných situací, a vytvořit přesvědčivý závěr. Podobná selekce by prospěla i výtvarnému plánu inscenace.

Silné téma touhy po přijetí zarezonovalo v úvodu dramatizace Hurníkovy pohádky **O ladičce a jejím áčku**, tentokrát v podání **dramatického kroužku 1. stupně** bohosudovské ZŠ. Příběh sám ale nenabízí moc dramatických situací. Statické ztvárnění hudebních nástrojů či kláves představovaných jednotlivými dětmi navíc jakoukoli případnou akci v podstatě znemožnilo. Kladem inscenace je esteticky čisté výtvarné zpracování.

O kvalitní dramatizaci Iriny Ulrychové se opřel soubor **Půlnapůl** ze ZUŠ Litvínov-Chudeřín (ved. Jana Loosová) ve Šrutově pohádce **Kuchař Sam a mořské panny**. Souboru se tu a tam podařilo vystavět situace a naplnit je jednáním (zvláště v případě mořských panen), opět už samotné uspořádání scény (přílišná blízkost paluby lodě a mořských panen) a absence promyšlenější práce s mizanscénou ale bránily vzniku skutečného napětí mezi dvěma světy a vše se odvíjelo jaksi příliš snadno.

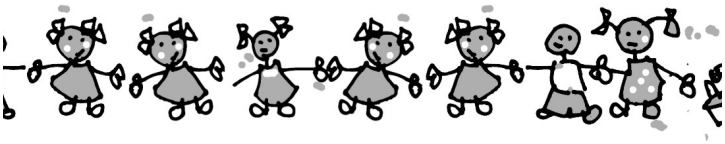
Jednoznačným vrcholem přehlídky byla dvě představení **ZŠ Na Stráni v Děčíně** pod vedením Jany Štrbové. **Divadelní kroužek 2. B** předvedl kratičké vystoupení We Are Indians vzniklé spojením jednoduše rozehrané Kainarovy básničky Indiáni a dětského popěvku Ten Little Indians. Podobně jako loňských Pět minut v Africe bylo představení ukázkou vynikající práce s malými dětmi, které dostaly právě takový prostor, jaký dokázaly beze zbytku naplnit, a to s živelnou energií, kterou vedoucí souboru šikovně korigovala svou přítomností na jevišti. Jedinou výtkou by mohla být snad až příliš krátká stopáž – sotva se divák stačil „rozkoukat", představení skončilo. **Divadelní soubor semináře hudební výchovy** (sic!) **9. A a B** představil úctyhodnou inscenaci – muzikál **Škola, ach jo, škola**. Jana Štrbová pro své žáky přizpůsobila scénář své inscenace Docela malá zemětřesení z roku 1997 podle stejnojmenné literární předlohy Lubora Faltejska. Děti prokázaly kromě svého hudebního umu také překvapivou divadelní vybavenost a situace příběhu dokázaly většinou naplnit věrohodným jednáním. Problém spočívá možná právě v jisté omšelosti dvanáct let starého textu a ještě starší literární předlohy. Začátek inscenace signalizuje, že se bude hrát o problémech puberťáků, příběh žáků, kteří si pod lavici tajně čtou o hraběti Monte Christovi, což vyvolá fatální konflikt s paní učitelkou, ale působí v dnešní době dost nepravděpodobně. Silnou stránkou inscenace jsou bezesporu písně, ty ale často spíš jen nastavují už tak poměrně řídký děj příběhu.

Představení hodnotil tradičně rozsáhlý lektorský sbor ve složení Marta Kastlová, Jaroslava Valešová, Eva Venclíková, Vladimír Bečvář, Josef Griml, Jakub Hulák (divadelní soubory) a Zdeněk Hejna, Ladislav Hrůza a Jindřich Lenc (recitační část). Do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna 2009 doporučil obě inscenace ZŠ Na stráni Děčín.

Závěrem je třeba poděkovat Josefu Grimlovi, který po dobu pěti let s velkou obětavostí pečoval o krajské přehlídky dětského divadla a dětské recitace. Příští rok se zřejmě obě přesunou na nová místa.

Jakub Hulák

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ HRADEC KRÁLOVÉ 20. - 21., 27. - 28. 4. 2009

Regionální kolo dětské recitace proběhlo již tradičně v prostorách Divadla Jesličky (ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové). Předcházela mu kola okresní s celkovým počtem soutěžících: 454 (okres Hradec Králové – 159, okres Jičín – 84, okres Náchod – 105, Okres Rychnov nad Kněžnou – 21, okres Trutnov – 85).

Úroveň vystoupení dětí v I. kategorii byla velmi kolísavá – od naprosté nahodilosti, přes „naučené" až implantované intonace a gesta, až po, na svůj věk, velmi osobitý způsob interpretace textů. U oceněných se šťastně spojila poučenost se spontaneitou. V porotě se sešli Jolana Brannyová, Klára Jedličková, Filip Huml, kteří předali ocenění dvoum recitátorům, a to **Julii Mackové** z Dobrušky s textem **J. Kahouna Zdravivá** a **Tomášu Glazarovi** z Dvoru Králové n. Labem s textem **Inspektor od V. Steklače**.

Úroveň recitátorů druhé kategorie byla vyrovnaná, leč nijak oslnivá. Vesměs kultivované projevy postrádající představivost, hlubší vnitřní zaujetí, výběr textů léty ověřených. Projevila se ještě nedostatečná vybavenost recitátorů především v technice řeči, neschopnosti vést jasný dramatický oblouk příběhů, výpomocí „pěveckých" intonací při důrazech. Z šedi druhé kategorie zazářily výkony **Žofie Buchalové** (Sobotka) a **Barbory Senetové** (Dvůr Králové n. Labem), z nichž první ve **Šrutově textu Pidiženuška** osobitým přístupem zvládla nadsázku a dokázala si pohrávat i s napětím posluchačů, druhá pak svým komediálním nikoliv přehnaným leč strhujícím projevem zazářila v příběhu **Zubař od R. Goscinny**. Porota (Klára Jedličková, Filip Huml, Jaroslav Pokorný) tyto dvě recitátorky ocenila postupem do celostátního kola.

Recitátory III. kategorie lze rozdělit na dvě skupiny – snaživé a osobité. Snaživí zvládali texty technicky bravurně, leč bez vnitřního hlubšího prožitku. Osobitost druhé skupiny byla u některých recitátorů na hranici srozumitelnosti – nejen v technické vybavenosti. Někteří recitátoři si „zjednodušili" svá soutěžní vystoupení volbou textů stejného autora pro obě kola či volbou podobných textů. Nicméně i v této kategorii Filip Huml, Martina Erbsová a Martin Šantrůček ocenili postupem do celostátního kola **Martina Kříže** (Jaroměř) s texty **S. Darren: Upírův pomocník, P. Šrut: Hrozné věci** a **Dianu Herbsovou** (Hradec Králové) s texty **S. Brett: Prevítem snadno a rychle – Křtiny, K. Čapek: Dášeňka**.

IV. kategorie byla pro porotce (Filip Huml, Klára Jedličková, Jaroslav Pokorný) velkým osvěžením. Přinesla velmi vyrovnané, poučené, soustředěné a osobité výkony, kontrastní texty, radost, něhu, humor, originalitu projevu, odvahu ve výběru, autentičnost, schopnost drobnokresby. Zkrátka urodilo se! Největším oříškem porotců bylo vyloupnutí dvou postupujících – úrovní by v národním kole obstáli všichni. Nakonec tedy vybrali **Jana Kroftu** (Hradec Králové) s texty **W. Saroyan: Tracyho tygr, J. Oliver: Chleba** a **Zuzanu Rainovou** (Broumov) s texty **I. Kraus: Náhlá rozhodnutí, P.Fiala: Poetický kabaret.**

Jana Portyková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA HRADEC KRÁLOVÉ 17. – 18. 4. 2009

Den první

Co jiného, než být potěšen zjištěním, že se divadlem a jeho tvorbou zabývají děti na školách a školních družinách, v základních uměleckých školách nebo v místních dětských divadelních souborech. Velmi povzbuzující v tomto smyslu byla přehlídka v Hradci Králové, neboť ve dvou dnech tu vystoupilo dvacet čtyři soborů (z toho 4 recitační, 6 loutkových a 14 divadelních) a jevištěm prošlo dohromady 235 dětí. (!) Dík patří nejenom dětem a vedoucím, ale též Nadě Gregarové a učitelům z Divadla Jesličky, „neviditelným", kteří zajišťovali přehlídku po stránce provozní a technické. Navíc svou ochotou a vlídností umožňovali hladké plynutí tohoto divadelního maratónu. Přes všechna pochvalná slova musím říci, že rychlý sled vystoupení neumožňoval zúčastněným vydechnout, vstřebat. A proto bych se přimlouvala za uskutečnění oblastního kola (například v okrese Náchod), tedy za přehlídku umožňující výběr inscenací

postupujících do kola regionálního.

Pokud bych měla zobecnit a pojmenovat, co je potřeba v mnoha zde presentovaných divadelních představeních posílit, je právě divadelnost. Tedy vytvářet příležitosti k jednání postav v situacích tak, aby mohly postoupit od odříkávání (i deklamování) textu k akci s využitím prostoru, k zobrazení vztahů. Zjednodušeně řečeno: méně slov a více těla, méně pro sluch a více pro zrak, méně ilustrace a více jednání postav. Toto se podařilo například v minisituaci, kdy si drbavé ženské sdělují svůj názor (inscenace **Pepa a Pepánek,** ZŠ Náchod, ved. Alena Adámková). Škoda, že v závěru nebyla pointa vyhrána, že vtip nebyl sdělen konkrétním chováním, které by divákovi ukázalo Pepánkovy šikovné ruce v akci a podtrhlo důvod proměny z loupežníků v muzikanty. Příkladem ilustrace může být postava Větru v inscenaci **Tři prasátka** (ZŠ Libčany, vedoucí Michaela Šimánková). O jakou postavu se jedná, prozrazoval kostým a „taneční" pohyby. Vítr odnese lenivým prasátkům domečky, ale jinak s nimi nevstupuje do kontaktu, nevyužije příležitosti k rozehrání situace a vnesení humorných prvků. V úvodu příjemně působily momenty s přídechem ironie a humoru. Inscenaci by prospělo udržet si tento ráz až do konce. Recitační skupina 4.A (ZŠ Náchod, ved. Alena Adámková) vyprávěla **Krakonošův dar** od Josefa Kožíška. Text je poměrně dlouhý, a přestože děti jistě příběh znaly, nepodařilo se ho presentovat takovým způsobem, aby došel k divákům. Brzdou zde mohla být absence využívání prostoru, ilustrativní gesta, která rozptylují a nesdělují názor recitátorů na věc. Jeden ze čtyř hráčů má však velmi dobře nakročeno k tomu, aby své sdělení povýšil a může tak (spolu s paní učitelkou) naznačit skupině směr, jakým se příště ubírat. Snaha odpoutat se od ilustrace a povýšit text akcí byla patrná v divadelně recitačním vystoupení **Sedm** (ZŠ Chlumec nad Cidlinou, vedoucí Romana Hlubučková, texty Jiří Hanzlík). Souboru bylo doporučeno více se soustředit na pointy, divadelní tečky. Časté vícehlasé interpretování veršů narušovalo plynulost celku a místy vedlo k nežádoucí rytmizaci. Tato čtyři vystoupení měla však ještě jeden důležitý společný rys. Hráči byli soustředění, projevovali snahu zahrát dobře, byla na nich patrná radost z toho, čím se zabývají. A to je důvod k poděkování učitelkám, které do základních škol tento způsob práce a projevu přinášejí.

Nejdivadelněji působilo poslední dopolední představení. Soubor F.U.J. Korálka Dětěnice pod vedením Ivety Vališkové vytvořil na základě autentických deníkových zápisů dětí z koncentračních táborů a motivů z knih zabývajících se touto tematikou představení **Děti s cedulkou.** Koncentrace hráčů svědčila o zodpovědném a citlivém přístupu k závažnému tématu a inscenace byla za tuto výpověď porotou oceněna. Působivé a citlivě realizované bylo například čtení dopisů v rolích nebo stylizovaný obraz umírání dívek. Souboru bylo doporučeno posunout expozici k výraznějšímu obrazu obyčejného života tak, aby mohla více vyznít gradace i kontrast se situacemi následnými. Dále hledat varianty v projevu chlapců (role nacistů), který se zatím vyznačuje agresivním řevem a budí v divákovi potřebu obrany - například smích v místech situačně vyhrocených. Soubor i vedoucí však přistupují k náročné látce zodpovědně a věřím, že jsou schopni na inscenaci pracovat dál.

Výrazným rysem vystoupení Dětského studia při Náchodské divadelní scéně (vedoucí Monika Jelínková) jsou profesionální a dokonalé kostýmy, které okamžitě upoutají divákovu pozornost. Příběh **O Rosavě** (60 minut), který si soubor vytvořil, dějově stále narůstá a přibírá mnohdy neočekávané epizody a postavy. Rozvětveným příběhem provází dvojice vypravěčů, která ve svých vstupech vyzývá diváky ke spolupráci. Možná, že je to právě délka textu, co nutí hráče zůstávat u deklamování bez potřeby uchopení situace zvnitřku a jednat se svým spoluhráčem, možná, že zmíněné kostýmy svádějí pozornost hrajících dívek spíše k tomu, jak vypadají, než k tomu jak v roli jednat. Nicméně jde o začínající soubor, ve kterém se dvacet pět dětí teprve vydává na cestu za divadlem. Přejme jim, aby spolu s vedoucí nalezly kvalitní literární předlohu, která jim poskytne příležitosti k neformálnímu uchopení rolí a bude jim oporou ve výstavbě inscenace.

V představení podle Daniela Heviera **Prázdninová škola pana Poškolníka** byly divákům nabídnuty drobné epizody, ve kterých pan Poškolník vyučuje učitele zlobení. Téma pro děti jistě zajímavé, proto by neškodilo vytvořit ještě více příležitostí k odklonu od ilustrace k akci, která překvapí. Hru dětí provázely autorské písně vedoucího Vladimíra Beňa (ZUŠ Nový Bydžov), které byly porotou oceněny. Řadou epizod v podání starších žáků ZUŠ bylo také putování venkovana Šimona Prahou v inscenaci **Praha, aneb jak Šimon ke štěstí přišel** (ZUŠ Na Střezině Hradec Králové, vedoucí Eva Černíková). Na cestě ho provázeli dva průvodci a jednotlivá pozastavení byla určena a doprovázena limeriky Marty Dietrich Dvorské. Texty však místy rytmicky pokulhávají a postrádají čirost Learovu.

Tanec a zpěv otevřel další, tentokrát loutkové představení **Jsou princezny na draka?** v podání tří starších žáků ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (vedoucí Romana Hlubučková). Z hráčů sršela energie a brzy se jim podařilo upoutat pozornost diváků. Spontánní projev posilovaly improvizované momenty, v nichž hráči na sebe slyšeli a reagovali. Bohužel tímto způsobem hry utrpěla předloha Milady Mašatové, která sama o sobě nese mnoho příležitostí k jemnému humoru. Rovněž tak verše - nežádoucí (a pravděpodobně nechtěná) rytmizace upozaďovala smysl. Je patrné, že hráči nemají nouzi o nápady, proto by bylo dobré jejich potenciál využít i při hře s loutkou, tedy obohatit a variovat opakující se situace.

Komornější prostor by si jistě zasloužily krásné loutky v inscenaci **Moralita o slepém a chromém** (autor Dario Fo, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové, vedoucí Jiří Polehňa). Divák by se mohl více potěšit jak samotnou podobou loutek, tak i překvapivým způsobem jejich pohybu. Dobré by bylo proměnit podobu plochy, na které postavičky hrají, aby korespondovala s výtvarným stylem loutek.

Nakonec se zmíním o dalším loutkovém představení souboru ZUŠ z Chlumce nad Cidlinou **Jak to bylo s princeznou**. Pod vedením Romany Hlubučkové se podařilo přenést na jeviště Mikulkův text s nadsázkou a nadhledem. Styl divadelního humoru ladí s humorem autorovým, hráči jsou schopni „v druhém plánu" komunikovat mezi sebou, zcizovat. Pro lepší čitelnost samotného příběhu by bylo dobré dostavět a vypointovat dílčí situace, obohatit i upřesnit hru s loutkou. **Tato svižná inscenace byla doporučena do širšího výběru na Dětskou scénu 2009.**

Zuzana Jirsová

Den druhý

I druhý den přehlídky Dětská scéna se krásně vydařil. Po všech stránkách. Ačkoliv bylo přítomno mnoho dětí, tak nějak přirozeně děti splynuly s prostředím Jesliček a se zahradou. Nedělaly žádný velký bengál, vždy byly tam, kde zrovna měly být a navzájem si byly výborným slyšícím publikem. A nejen to, zabývaly se divadlem i ve svých diskusních klubech a jak jsem slyšela, docela trefně glosovaly představení i mezi sebou o přestávkách. Opravdu vládla tento rok dobrá atmosféra, navíc naplněná zajímavými divadelními kousky. V porotě zasedli dva výborní odborníci na divadlo hrané dětmi (Zuzana Jirsová, Radek Marušák) a na celý tento užitečný obor, kterému se ve světě ponejvíce říká dětské drama. Zahrnuje v sobě výchovné aspekty a sledování rozvoje dětí, ponořených zde do tak komplexní činnosti jako je divadlo. Myslím, že práce s dětmi na divadelním představení je i pro vedoucí, ať už profesionály nebo ne, ohromně tvůrčí činnost. Povzbuzující i při méně radostných okamžicích. Vedoucí, kteří dokážou otevřít dítěti prostor, myslím i přeneseně, jsou obdivuhodní. A pokud vědí, čeho chtějí docílit, tím lépe. Na letošní přehlídce jich bylo docela hodně, řekla bych většina. A vůbec nevadí, že jejich divadlo nešlo dál. Všichni dávno tuší, že jde o samotnou tvorbu a její reflexi, o pochopení záměrů. Za tento přístup děkuji všem zúčastněným. V sobotu hrálo třináct souborů a velká část, vlastně polovina, přijela s představeními, která měla větší rozsah. Bylo to odvážné, ale většinou to dopadlo dobře. Ani zbývající drobnější tvary nebyly jen tak „z první vody načisto". Byla na nich vidět práce. A mnohdy měly půvab s chutí hrajících divadelních začátečníků. Takže - sobotu otevřela zajímavá, v mnohém promyšlená, inscenace **Alenka v Říši divů**. (ZUŠ Týniště n.O.) Scénografie by tu měla hrát velkou roli a oni ji opravdu dotáhli. Někdy na ni spoléhali víc, než co mohla unést. Ledacos se nedařilo. Ale přesto tahle partička už věděla, do čeho se pustila a svému divadlu věřila. Byl to pro ně těžký úkol, jak už to u Alenky bývá. Jak si poradit se situačními i slovními nonsensy a co to všechno znamená? Je to opravdu „jen" sen? Představení na přehlídce nakonec dopadlo málo svižně, bylo zahlceno scénami, které nás příliš nevedly. Ale byl to čestný boj s velkým úkolem. Moje pětka (ZUŠ Jaroměř) zahrála **Tři sestry** s velkou vervou, až odvázaností. Což se nějak míjelo s loutkami ve hře, ty přece jen potřebují větší soustřední na detail a nesou si svůj druh humoru. Ale bylo tu odhodlání jít do problémů, které, zaplaťbůh, tato děvčata ještě nemusí řešit. Následovaly tři drobnější útvary, každý jiný. Děti z jaroměřského loutkářského souboru se jmenují Blechy. Ale ve své hře **Byl jeden ostrov** pracují až dojemně ukázněně, staví na loutkách, věnují se jim pozorně. Sláva, noví začínající loutkáři! Jejich zkušené vedoucí odhadly přesně, co mohou děti dokázat a napsaly jim hru na tělo.V několika krátkých a jim blízkých situacích. **Jak se ze lva stane želva**, to nám ukázaly děti ze Sobotky (Studio ŠD). Na to, co nám předvedou, se až tak těší, že se stává, že některé básně dopadnou překotně, nedohrají se. Avšak tyto děti byly malé. Ale šikovné. Opět, dostaly adekvátní příležitost a dobré vedení. Potěšily svou mluvou, radostí ze hry a zvládnutým prostorem jeviště. Už děti starší, také ze souboru Moje pětka (ZUŠ Jaroměř), se pustily do zajímavé látky, jakou jsou verše Ivana M. Jirouse. Pod názvem **Ptala se Františka Marty** se skrývají trošku strašidelné minipříběhy posílané z vězení malým dcerám. To, že nakonec skupina došla k minimalizaci a mluvila k nám ze tmy, docela chápu. Vyjadřuje to dobře dobu, stísněnost, nechává prostor pro představu strachu. Ale je to tak těžké! Jak dokázat, aby k nám verše opravdu dolehly a vytvořily ten svět, který nevidíme. Bylo to ale uděláno vkusně a pozorně. No a před obědem (který nebyl) nám přišly zahrát děti z Horní a Dolní (ZŠ Sloupnice) pohádku **Když se štěstí unaví**. Nejednoduchá záležitost, příběh, který má určitě svoje kořeny v antice. Tam, kde se bohové baví tím, že posílají ledacos lidem do cesty a čekají, jak to ovlivní jejich život. Děti ze Sloupnice odehrály hru spíš tradičně, se snahou především Erbena dobře interpretovat. Nevyjasněným žánrem inscenace ztrácela na působivosti, přestože bylo vše chytře vymyšleno a tyto múzické děti měly velkou snahu nás pohádkou dobře

provést.A co tedy bylo místo oběda? Rozborový seminář přece. Následně se nás snažily přesvědčit děti z Libáně (ZŠ a MŠ), že **Ve dvou se to lépe táhne**. Asi jo. A taky to někdy bývá ode zdi ke zdi. Podobně jako Žáčkova předloha, která mi nepřipadá příliš vkusná, ale soubor se jí bohužel držel. A doplnil různorodou hudbou a loutkami obří velikosti. Začalo to moc hezky a napovídalo, že půjde o otázky opravdového bytí. Ale pak nastala spíš estráda. Nevadí, zase bylo veselo. Bajky **O stromu, který neměl být nalezen** (ZŠ a MŠ Běchary) byly od začátku pěkným překvapením. Krásná scénografie a užití světel prostor velmi zdivadelnily. Příběhy, kde hraje roli dobře vymyšlená náznakovost, nesou děti přirozeně, v mírně stylizovaném herectví. S čím by se dalo polemizovat, je řazení bajek, které nepodpořilo důraznější vyznění inscenace. Tím se pak také nevytvořil ten nejuspokojivější závěr. Ale divadelní magie tu **byla. Představení bylo doporučeno do širšího výběru na Dětskou scénu 2009**. Následovalo další výrazné a potěšující představení. Jeho poloha nebyla tak snová, ba přímo naopak, byla groteskní. Obdivuhodně po celou hru dodržená. Mluvím o **Cantervillském strašidle** (Studio Sobotka). Bylo to prima představení, vše spoluhrálo ve vkusně vytvořeném dojmu jakoby starého filmu. Děti tuto polohu zvládly velmi dobře a přesně. Což bylo opět ku prospěchu hry. Snad jen ten konec přišel příliš náhle. **Toto představení porota doporučila na přímý postup do národního kola v Trutnově.** Příběh **Královny Ester** (Ulita Broumov, Chhameleon) bylo také příjemné divadlo. Děti tu vidí historii svýma očima. K čemu ten rámec s přenášedlem v čase, to nevím. Příběh jim určitě přirostl k srdci, protože vše odehrály důstojně a i ty paruky a vousy jim slušely.

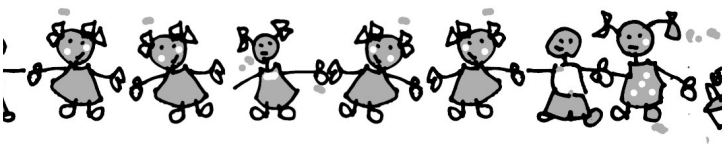
Povídání o pejskovi a kočičce (Ulita Broumov,Bubliny) také dopadlo mile. Zvlášť první část, která byla akční a děti zaměstnávala. Podle určitého klíče se tu postavy měnily v loutky. A s těmi byla přece jen větší legrace než s lyrickou noční košilkou v příběhu druhém. Ale spát se ještě nešlo. Přesto, že nás čekala **...a jedna noc**. (ZUŠ Chlumec n.C., Pod Čepicí) Tento jeden příběh z Tisíce a jedné noci je hraný s maňásky a s Janou místo Šeherezády. Jana také tvoří (příliš) krásný paraván pro řádění loutek. Je to zajímavě metaforický nápad. Ale působí lyricky a akčním maňasům příliš nesvědčí. Přehlídku ukončilo představení **Bylo nebylo v městečku Hammeln** (Ambrozia H.K.). Musím říct, že věk hrajících už dávno nebyl dětský. A vyznění inscenace bylo razantní a trošku rozzlobené. Viděli jsme mladé úsilí nám něco sdělit z toho, co prožívají při setkání se zlem a násilím. Přesto, že inscenace násilí předváděla, nedá se říct, že by byla brutální nebo nihilistická. Ne, naopak, byla zde touha to spolu s Krysařem řešit. A tento Krysař, to byla současná postava, dojemný tanečník v bílých teniskách. Bylo-nebylo. To co bylo, vůbec nebylo špatné. Jen to, co už nikdy nebude, je smutné. Právě při Krysaři jsem si zas vzpomněla na svobodomyslného Pepu Tejkla. Žádné děti, jím vedené, na přehlídce v Jesličkách hrát nebudou.

Blanka Šefrnová

Porota dále udělila ceny dětskému souboru F.U.J. Korálka Dětenice (ved. Iveta Vališková) za zodpovědný a citlivý přístup k závažnému tématu v představení **Děti s cedulkou**, Vladimíru Beňovi za autorské písně v představení **Prázdninová škola pana Poškolníka** a souboru ASK ZUŠ Týniště nad Orlicí (ped. Jitka Říčařová) za hledání cest ke složité literární předloze v představení **Alenka v Říši divů.**

redakce

PARDUBICKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ PARDUBICE 16. , 20. - 22. 4. 2009

Přehlídka dětských recitátorů se v Pardubicích odehrávala ve třech dnech, II.kategorie recitovala 16. dubna, III.kategorie 20. dubna a IV.kategorie 21. dubna.

Ve druhé kategorii se soutěže se zúčastnilo 18 dovednostmi dobře vybavených dětí. V lektorském sboru byli Radka Matějíčková, Petr Kouba a Nina Martínková. Nejvýše byla hodnocena schopnost přednašečů navázat vztah k publiku, radovat se z vystoupení a vyprávění. Z tohoto hlediska byla soutěžní vystoupení této kategorie příjemným zážitkem.

Také dramaturgie byla velmi rozmanitá a náměty recitovaných textů odpovídaly životním zkušenostem dětí ze čtvrtých a pátých tříd. Ne tak forma a délka textů. Dlouhé věty próz hemžících se množstvím postav, přímé řeči, úryvky vytržené z kontextu delších literárních děl. Pro děti s těmito texty bylo náročné vysledovat dílčí celky a vyprávěním přispět k vývoji hlavní myšlenky. Právě frázování, rozdělení textu nádechovými pauzami na menší celky bylo nad jejich síly. Jsou ještě malé, ne myšlením, ale fyzickým vzrůstem, menší vitální kapacitou plic. Nezradil je obsah textů, jejich věku byl přiměřený, ale způsob jakým byly napsány.

Rada pro příště: Vybírejte dětem takový soutěžní text, který odpovídá nejen jejich mentálním, ale také fyzickým možnostem.

K postup na Dětskou scénu Trutnov vybral lektorský sbor **Jana Šedu**, který recitoval text **Jiřího Kahouna Ušaté kůzlátko**. Jan Šeda je vitální, drobný, opravdový kluk. Jednoduchý příběh sděluje s radostí a zaujetím, s hravostí kůzlete. Vyprávění není nacvičené, rodí se před našimi zraky tady a teď, hraje si před námi a s námi. Na Dětskou scénu postoupil také **Vilém Branda** s textem **Sergeje Michalkova Brouček** (přeložil Václav Fischer). Lektorský sbor ocenil přirozený, kultivovaný, citlivý a přitom civilní projev. Výběr textu výborně koresponduje s životní zkušeností a také vyhovuje fyzickým možnostem chlapce. Nesklouzával do přehnané dětské roztomilosti, přiměřeně komunikoval s publikem. Sólový přednes ho (kromě jiného) nutí odbourávat vadnou výslovnost některých hlásek.

Lektorský sbor III.kategorie tvořily Dominika Špalková, Lída Mecerodová a Nina Martínková. Ve této kategorii vystoupilo čtrnáct dětí , všichni recitovali v obou kolech. Dramaturgie odpovídala věku i zkušenostem soutěžících, převažovaly texty prozaické, ani veršovaných nebylo málo, ale tam byl výběr omezený (opakovaně Neruda, Krylov, písňové texty). Mnoho recitátorů vsadilo na výrazný hlasový projev, soustředili se více na JAK, než na CO a PROČ.

Ne všechno je stejně důležité, má-li mít vyprávění hlavu a patu. Je třeba si uvědomit hlavní myšlenku, najít místo, kde je v textu ukryta, a k němu upínat výstavbu sdělení a ještě tlumočit vlastní stanovisko. Není toho zrovna málo. Zúčastněným rozhodně nescházela chuť recitovat. Alespoň na chvíli nás pozvali do svého světa plného nejrůznějších zážitků , představ a myšlenek.

Na celostátní přehlídku postupují **Jaroslava Kubová** a **Natálie Dunglová. Jaroslava Kubová** recitovala texty od **Michala Čunderle Jak se vosa Marcelka seznámila a Jarunem a Marunem** a od **Jiřího Dědečeka Grimasy**. Jaroslava Kubová vypráví s nadhledem, humorem, s konkrétní představou situace. Je přirozená, osobitá a skromná. Vyhověla poetice textu.

Natálie Dunglová představila úryvek z **Medvídka Pú** od **A.A. Milne**.(kapitola 7.,ve které se tygr odnaučí skákat) a úryvek z prózy **Wiliama Saroyana Tati, tobě přeskočilo**. Přestože první text je rozdroben do řeči vypravěče a změti přímých řečí postaviček a prostorových proměn míst, ve kterých se události odehrávají dokázala se v něm recitátorka zorientovat a podělit se o radost z příběhu.V druhém textu dokázala civilně sdělit hlavní myšlenku a vystihnout atmosféru.

Ve čtvrté kategorii soutěžilo patnáct recitátorů, do druhého kola jich lektorský sbor (Dominika Špalková, Zdeněk Rumpík, Nina Martínková) vybral devět. Převažovaly humorné prózy (Rosten, Křesťan, Viewegh, Kraus, Leacock, Nepil, Nikl, Dousková…). Objevil se bohužel i monolog (Shaw, Svatá Jana). Zajímavé veršované texty zazněly v prvním kole pouze dva – montáž tří Fryntových básní a text Petra Váši.

Soutěžící byli převážně dobře vybaveni dovednostmi. Základní poznámka či doporučení znělo: Věřte víc textu, nechte se vést jeho stavbou. Tam je ukryta nápověda jaké zvolit interpretační prostředky. Nečarujte s tempem, dynamikou, intonací, hlasem…

Na dětskou scénu Trutnov postoupila **Jenifer Zanzambi** s textem **F. Nepila Než začne ptáček hnízdit** a textem **Zahradník a filosof** od **I.A. Krylova**. Jenifer Zanzambi je v očích lektorského sboru dívka plná temperamentu a přívětivého vztahu k posluchačům. Okamžitě si získala pozornost všech. Vyprávěla s laskavým humorem a citem pro temporytmické změny situací.

Na dětskou scénu postoupila také **Kristýna Měchurová**, která recitovala text **Jak se tatínek a maminka seznámili** od **M.Viewegha** a **Přízrak** od **R.Křesťana**. Svým plynulým a přirozeným vyprávěním si získala velice záhy publikum na svou stranu, přestože zpočátku jsme zaznamenali nepříjemné posazení hlasu, způsobené neuvolněným držením těla.

Nina Martínková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA HOLICE 17. 4. 2009

Přímý postup:

ZUŠ Chrudim - Pavouk a moucha (Africká pohádka)

Vedoucí souboru: Renata Klečková, autor: O.D. West

Porota se rozhodla i přes její některé nedostatky nominovat tuto drobnou inscenaci zejména pro skvělé „potkání se" vybrané předlohy se založením, vybavením a složením tříčlenného souboru. Nejvýrazněji na diváky zapůsobila černošská dívka, mimořádně nadaná hudebně - rytmickým cítěním, která povídá svým „bílým" (též velmi šikovným) kolegům na jevišti (dívce a chlapci) a samozřejmě i divákům „jaká je Afrika" a vypráví příběh černošské pohádky. Přitom zpívá „africky". Představení předává tím nejprostším způsobem silné poselství, celek působí spontánně a uvěřitelně. Lektoři doporučili souboru dopracovat srozumitelnost, čitelnost a sdělnost příběhu pohádky a upřesnění postav jednotlivých vypravěčů.

Doporučení do širšího výběru:

Gymnázium Ústí n/O, soubor Veselé zrcadlo - Paleček

Vedoucí souboru: Lenka Janyšov, námět: Jan Werich

Tato inscenace se v rámci přehlídky vyznačovala svojí náročností, která spočívala již ve výběru předlohy (původně loutkářské od M. Slavíka, nikoliv přímo Jana Wericha), která jistě vybízela inscenátory při hledání prostředků k velkému úsilí. Soubor disponuje nadanými a zkušenými dětmi a zdálo se, že i divadelně poučeným pedagogickým vedením. Zřejmě proto předvedl celou škálu divadelních prostředků – citlivé výtvarno, hudbu a zpěv, přehršel více či méně vydařených a vypointovaných scénických nápadů, práci se světly apod. Porota upozornila vedoucí souboru na zřejmé problémy v temporytmu, v upřesnění dram. situací a vypointování.

ZŠ Litomyšl, Zámecká, soubor Zámex - Kokomá komá

Vedoucí: Dagmar Burdová, předloha: Jiří Dědeček

Zcela začínajícímu souboru (vznikl v září tohoto šk.roku) nabídla vedoucí scénář z básniček Jiřího Dědečka, které by se mohly někomu zdát nevhodné pro tak velké děti. Volba se však ukázala šťastná, neboť členové souboru se s texty zcela ztotožnili, přijali je za své a obohatili je o svá témata. Představení působilo velmi příjemně, zejména svojí hravostí a upřímností. Nezkušenost se však projevila hned v několika problémech – ne každé jevištní provedení jednotlivých textů je vydařené - vypointované a sdělné, též princip výběru a řazení básniček nepůsobil dotaženě a uceleně. Někdy se ozvalo „vlnkování" a další nedostatky v mluvním projevu dětí. Avšak soubor, a hlavně jeho vedoucí, projevili mimořádné nadšení a cit. Nejen proto, i pro již zmíněnou hravost a upřímnost, se lektorský sbor rozhodl toto představení doporučit.

Lektorský sbor se dále rozhodl udělit i další ocenění:

Paní učitelce Markétě Stačinové ze ZŠ Holice, Holubova ul., „za rázné nakročení k dětskému divadlu" a souboru ZUŠ Skuteč „za přirozenou hravost tří prasátek", takže žádný soubor neodešel s prázdnou.

Výše uvedené resumé lektorů ve složení Zdeněk Rumpík, Nina Martínková a Ema Zámečníková ledacos napovídá o letošní úrovni krajské přehlídky dětského divadla v Holicích. Množství souborů bylo sice ne nejmenší, ale na tak veliký region nijak ohromující. A to samé se dá říci i o celkové odborné úrovni. Mezi uvedenými inscenacemi se neobjevila ani jedna, která by na sto procent naplnila představu o představení, které by bylo možno přímým postupem poslat na národní přehlídku (dle mého mínění).

Pokud se lektoři přesto rozhodli využít možnosti přímého postupu, doporučení a dalších „pochval", učinili tak pod tlakem jistého mimořádného dojmu z nejvýše oceněného představení a (až na jednu výjimku) z velmi sympatického snažení všech zúčastněných, včetně organizátorek přehlídky, zvýšit úroveň dětského divadla v kraji. Zejména příjemně působila touha vedoucích souborů dozvědět se o problematice tohoto oboru co nejvíce i za cenu další usilovné práce, obětování času a peněz na další vzdělávání. To potvrdilo i velké množství ohlasů, dotazů a názorů, docházejících po přehlídce.

Bylo by škoda se při této příležitosti nezmínit např. o paní učitelce z Holic, jejíž obrovský soubor předvedl dvě představení, která se vyznačovala naprostou neinformovaností o základech inscenování dětského divadla. Vedle toho však bylo až ohromující sledovat zaujetí dětí, jejich pokora a velmi kladný vztah ke své učitelce, jež je zřejmě obdařena „mimořádným pedagogickým talentem". Doufejme, že její „nakročení" k dětskému divadlu se bude ubírat tím správným směrem, a že se s ní na přehlídkách budeme i dále potkávat.

Zmíněná „výjimka" se týkala souboru ze Skutče, který přivezl do Holic představení, pro které vedoucí sice chytře vybrala pro své šikovné a přirozené děti nejrůznějšího věku vhodnou předlohu, ale jednoduchý příběh až etudu zahltila množstvím nápadů (a rekvizit či rádoby kulis) vycházejících z televizních pořadů pro děti a reklam. Při diskusi vysvitlo, že na rozdíl od holické paní učitelky ze základní školy je tato pedagožka ze ZUŠ již zkušená a že již prošla jistým vzděláním. Snad jí upřímně míněné rady lektorů a dalších účastníků rozborového semináře pomohly ke hledání jiných inspirací…

Představení se hrála v obrovském sále Kulturního domu města Holic, který se zkušeným v oboru dětského divadla jistě nejeví jako nejvhodnější. Nutno však ocenit, že soubory mohli využít zázemí v podobě dostatečného množství prostorných šaten, dobrého technického vybavení sálu a dalších „vymožeností". Setkání, kterým se jistě přehlídka stala, probíhalo ve velmi příjemné organizaci, kde vše „klapalo jako na drátku", v příjemné atmosféře, bez rušivých soutěživých tlaků a stresů. Za to vše je jistě na místě všem, kdož se na přípravě podíleli, poděkovat a popřát, aby se jejich cesta za zvyšováním úrovně dětského divadla v kraji obešla bez překážek a zádrhelů.

Ema Zámečníková

KRAJ VYSOČINA

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ TŘEBÍČ 21. 4. 2009

Kategorie I

První kategorie byla letos velice kvalitní jak po stránce výběru, tak po stránce recitátorských výkonů. Nejmladší kategorie byla přirozená, bez řečových a interpretačních chyb. Porota odměnila tři výkony čestným uznáním – **Tomáš Ryška, Ondřej Láznička** a **Soňa Hanzlíková.**

Kategorie II

V této kategorii se již projevila řada problémů při interpretaci – vynechávání či záměna slov v prozaickém textu, špatné důrazy na předložky. I přes to byla tato kategorie vyrovnaná a poměrně slušná. Diskusi vyvolal výběr některých textů, zvlášť u Felicity Prokešové, kde si porota myslela, že text je již zastaralý a nese řadu dobových reálií. Ale při rozhodování u této recitátorky převážilo její zaujetí a schopnosti. K postupu na celostátní přehlídku Dětská scéna 2009 byli doporučeni **Felicita Prokešová** a **David Hensl.**

Porota v I. a II. kategorii pracovala ve složení: Jarmila Doležalová, Stanislav Nemrava a Jaroslav Dejl.

Kategorie III

Třebíčská přehlídka přednesu jednotlivců se ve 3. a 4 kategorii vyznačovala důstojnou, až lehce strnulou atmosférou. Ve velkém kinosále se účastníci ztráceli v křeslech a ožili teprve až při závěrečné spontánní debatě s lektory. V obou kategoriích jsme měli možnost vidět a slyšet zajímavé osobnosti – děti na pomezí dětství a dospívání, které se sice ne vždy zvolily adekvátní texty, ale praly se s nimi statečně. Mezi texty J.Žáčky, V. Hraběte, J. Kainara či J. Skácela se objevil i úryvek od P. Nikla, K. Legátové, J. Douskové, I. Jirouse či S. Plath.

Ve 3. kategorii patřily k nejzajímavějším výkony **Terezy Švíkové**, která se zhostila notoricky známého textu **J. Kainara Kocourek** s nečekaně civilním a přesným výrazem. Také **Ivana Klimešová** dokázala interpretovat **Dášenku K. Čapka** s lehkostí a umem. Přednesem **Zahádek P. Nikla** zaujala **Anna Doležalová** ze ZUŠ Ledeč.

Kategorie IV

Čtvrtá kategorie byla obsazena 12 recitátory, z nichž mnozí zvolili texty, týkající se poměrně závažných témat – války, vztahu k rodičům, židovské problematiky. Zjevením byl výkon **Kamila Ahmadieho**, který v obou svých textech – **Vajíčko od L. Aškenázyho** a **Ubozí sirotci V. Steklače** – prokázal dar rozumět textu, sdělovat myšlenky a zaujmout posluchače. Podobně se dařilo také **Zdeňku Chalupovi** s texty **Zrza J. Schneidera a Kostkovaný ideály M. Lukešové**. U obou interpretů byla dramaturgicky problematičtější volba druhého textu, což se ukázalo i u dalších interpretů.

Porota ve III. a IV. kategorii pracovala ve složení Jana Machalíková, Petra Rychecká a Jakub Hulák.

Třebíčská přehlídka opět prokázala kvalitu práce s recitátory v tomto kraji. Z hlediska organizace by jí velice prospělo zařazení hlasové rozcvičky pro interprety před jejich vystoupením, které by pomohlo uvolnit soutěžní atmosféru a naladilo posluchače i recitátory.

J. Dejl a P. Rychecká

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA TŘEBÍČ 21. 4. 2009

Třebíč je pro mě už tradičně na divadelní představení hraná dětmi velmi bohatá. I letos přijelo dvanáct souborů, takže přehlídka byla skutečně celodenní. Musím s potešením konstatovat, že se neobjevilo jediné představení, u kterého by člověk zavzdychal nad úrovní dětského divadla. Naopak bylo vidět, že vedoucí jsou poučené (šlo bohužel o samé ženy), a proto jsme se v diskusích s nimi nemuseli zabývat základy divadelní práce s dětmi.

Objevila se tu velmi živá představení, z nichž byla cítit potřeba zapojit celý kolektiv a snaha o hravost v představení. Takovými představeními byla představení souboru **Píďalky**, ZŠ Komenského, Náměšť nad Oslavou **- Jak v kocourkově staveli školu, DS Hadřík**, ZŠ Havlíčkova Jihlava **- O křečkovi, DS ZŠ Stonařov - Velký král a malá myš, DS při ZŠ Nový Rychnov - Čert s houslemi, Vrány** ZŠ Benešova Třebíč - **Skřítci, Divadlo H.B. – O nepoctivém pekaři Koudelovi, Áčko**, ZŠ Týnská, Třebíč **– O Broučkovi, Kašpárek**, ZŠ Husova Náměšť nad Oslavou **- Tety.** Viděli jsme i autorské představení, v němž bylo znát, že do jeho tvorby učitel příliš nezasahoval: **Bezmasky**, ZUŠ Pelhřimov **- Za všechno můžou hormony.** Ale i pokusy o zpracování nedramatických textů, jako v představení **Dramatického kroužku ZŠ Lípa – O acylpirinkovi Cyrdovi** a **Brepty – Červená pohádka**. Také se tu objevilo dramaturgicky zajímavé představení s velmi slibným začátkem od souboru **Lety do Oblak** ze ZUŠ Nové město na Moravě **- Pan Hú.**

Žádné představení zatím nebylo divadelně tak dotažené, aby mohlo být doporučené k přímému postupu na Dětskou scénu. Udělili jsme proto tři ocenění s návrhem do širšího výběru. Jsou to představení O křečkovi, O Broučkovi a Pan Hú. Všechny navržené inscenace pracují nápaditě s předlohou. Ve všech představeních funguje zaujaté jednání dětí v situacích a pracuje se zde se zajímavou scénografií. Představení Tety bylo oceněno za nápaditou práci se dvěma krátkými básničkami metodou kolektivního vypravěče rozděleného na dvě skupiny, a to na pohled samých chlapců a pohled samých děvčat. Oceněné soubory si odnášely dorty a ostatní pamětní listy za velmi dlouhý divadelní den.

Zpracovala Jana Machalíková

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ MANÉŽ BRNO 15. - 16. 4. 2009

Pořádaní krajské přehlídky dětských recitátorů se již tradičně ujala paní Jarmila Doležalová ze Střediska dramatické výchovy Labyrint (SVČ Lužánky). Na přípravě a realizaci přehlídky se podíleli také studenti Ateliéru Divadlo a výchova DIFA JAMU, kteří připravili tematický rámec přehlídky, činnosti pro recitátory i jejich doprovod a zajišťovali plynulý chod přehlídky.

Proč recitační manéž? Cirkus je přehlídka nejrůznějších dovedností artistů, a podobně jako na recitační přehlídce, i zde každý účinkující ukáže, řekne, předvede něco zajímavého. Každý z nich je něčím výjimečný – svým textem, svým podáním textu, originálním ztvárněním. Vystoupení v recitační manéži může připomínat krocení divoké zvěře – když se účinkující snaží krotit svůj hlas, dech i celé tělo. Hra se slovy a rýmy může také připomínat žonglování, kdy míčky létají vzduchem, ale nikdy nespadnou a létají tam, kam chce ten, kdo si s nimi hraje. Někdy je to balancování a chůze po laně – v okamžicích velkého napětí, kdy diváci ani nedýchají. I artisté zprostředkovávají divákům něco veselého, křehkého, někdy i smutného, ale krásného – stejně jako poezie a próza, mluvené slovo, přednes.

Touto myšlenkou organizátoři nechali prostoupit celou přehlídku – výzdoba všech prostor Labyrintu mohla evokovat barevné cirkusové šapitó. V úvodním divadelním výstupu se recitátorům představily postavy z cirkusu Lorenzo – principál Kapolini, klaun Sedmismílek, akrobat Pětizohyb a silák Devětsil. Stali se potom průvodci jednotlivých kategorií recitátorů – pomáhali jim připravit se na recitační vystoupení a v závěru přehlídky každému předali (spolu s drobným dárkem) ocenění za „umění žonglování se slovy, krocení hlasu, dechu a za výkon v umění přednesovém“.

V přestávkách mezi jednotlivými bloky vystoupení recitátorů měly děti možnost hlasovat pro vítěze své kategorie (Cena diváka) a psát vzkazy jednotlivým přednašečům. Kromě toho pro ně byly připraveny ještě další činnosti: kreslení a modelování fantaskních cirkusových postav (Obludárium), skládání a dadaistická tvorba vlastních textů (Vykouzli si vlastní báseň) nebo rozmluvení (vedené cirkusovými postavami), pokud recitátory právě čekalo vystoupení.

Pro recitátory se konala komorní reflexe - diskuse dětí - které v uplynulém bloku přednášely, vedená studenty DIFA JAMU. S dětmi z 0., 1. a 2. kategorie studenti diskutovali především o obsahu a pochopení přednášených textů, starší děti se zabývaly také výrazovými prostředky a zásadami přednesu, někteří recitátoři ve 4. kategorii byli již schopni i kritické sebereflexe.

Především rodičům a doprovodu recitátorů byly určeny texty Z klaunovy knihovničky – dvě desítky méně známých textů vhodných k přednesu, které si mohli všichni pro inspiraci pročítat, případně si je i odnést s sebou.

V recitační manéži vystoupilo 78 dětí z osmi oblastních kol přednesové přehlídky. Do celostátního kola postoupili tito recitátoři: ze II. kategorie **Lucie Cimburková** (ZŠ Vedlejší, Brno) a **Viktor Valíček** (ZŠ Hroznová, Brno), ze III. kategorie **Barbora Kachlíková** (ZŠ Holzova, Brno) a **Martina Konečná** (ZŠ T.G. Masaryka, Čejkovice), a ze IV. kategorie **Denisa Sedláčková** (ZŠ J. Babáka, Brno). Ocenění si kromě diplomů odnesli zajímavé knižní novinky.

V lektorském sboru pracovaly dámy Magdalena Vokurková, Marcela Blahůšková, Jindra Delongová, Jana Machalíková, Jana Křenková, Monika Formanová, Marie Pavlovská, Emilie Špatná a Vítězslava Trávníčková. Při hodnocení recitačních vystoupení lektorský sbor upozornil mj. i na vhodnost textu pro přednes (texty byly někdy „hloupější" než recitátoři); hovořilo se o nutnosti naléhavosti a pravdivosti projevu recitátora a také o užitečnosti širšího prozkoumání díla autora, který recitátora při výběru textu zaujal (také kvůli úplnosti a přesnosti vybraného textu).

Všem účinkujícím děkujeme a držíme palce do další práce na cestě k přednesovému umění!

Eva Herzogová a Eva Brhelová

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA BRNO 2. - 4. 4. 2009

Ve dnech 2. až 4. dubna 2009 proběhla v SVČ Lužánky v Brně regionální přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů. Letos jí nepředcházely obvodní přehlídky, a díky tomu se na přehlídku přihlásily soubory s celkem 26 inscenacemi, z nichž nakonec bylo zahráno 19. I přes poměrně vysoký počet představení vše organizačně fungovalo. Diskuzní kluby s vedoucími souborů probíhaly v příjemné atmosféře, dětští diváci mohli souborům napsat své vzkazy a účastnit se diskusních klubů, které vedli studenti MU. Jistou slabinou přehlídky bylo uvádění inscenací studenty MU.

Na přehlídce převažovaly inscenace ze základních škol JMK, brněnské ZUŠ se přehlídky opět neúčastnily, což je v Brně již zřejmě tradicí. Značná část inscenací tak vznikala převážně z motivu zahrát si pro spolužáky na základní škole a jejich tvorba probíhala v časově omezených podmínkách. Vedoucí často podotýkali, že se se svými soubory schází jednou týdně na hodinu až hodinu a půl.

Lektorský sbor ve složení Radka Tesárková, Martin Hak a Miloš Maxa nakonec nominoval na přímý postup soubor ze ZŠ Rousínov s inscenací Budíci a do širšího výběru doporučil inscenaci Tělo (DK ZŠ Lomnice) a inscenaci MimoZOO (Loutkino).

Prvním představením přehlídky byla **Pošťácká pohádka souboru Kapky Bosonohy** (vedoucí Jana Kapounová). Původní Čapkova předloha byla zveršovaná, což se ukázalo jako jeden z hlavních problému inscenace. Projev dětí působil na diváky rozpačitě. Vypravěči četli texty z papírů, ostatní postavy text pouze deklamovaly a jejich jednání někdy bylo dokonce proti smyslu jejich veršovaných replik. Výjimkou byla postava pošťáka, který chápal smysl toho, co říká a působil přirozeně. Dalším příjemným momentem bylo to, když se vypravěči ocitali přímo v ději a zcizovali ho - tímto směrem by se mohla inscenace dále vyvíjet. Problematická byla také práce se scénografií.

Druhé představení v pořadí **O lakomé Barce** uvedl soubor z **MŠ a ZŠ Olešnice**. (vedoucí Noemi Girglová) Soubor opět vycházel ze známé předlohy. Šlo o vypravované divadlo. Samotné jednání postav bylo nekonkrétní až zmatené - cpaní do pytlů bylo jenom markýrované, odchody a příchody postav nahodilé, divák se v příběhu ztrácel. Jedna z dětských diváček, sedící za mnou, utrousila poměrně vystihující poznámku: „Já, kdybych tu pohádku nečetla, tak tomu vůbec nerozumím". Stylově nejednotné kostýmy divákovi v porozumění příběhu nepomáhaly, snad kromě brýlí pana učitele. Vedoucí se tak možná spolehla na to, že je tento příběh známý, což však dost dobře nejde.

Jednoduchou zápletku s „ekologicko-komunální tématikou" zpracoval soubor ze **ZŠ**

Komořany (vedoucí Jarmila Kočová) inscenace **Naše ulice**. Text byl opět veršovaný. Na ulici se hromadí nepořádek, divák se nedozvídá, odkud pochází. Různé postavy přicházející na scénu nechtějí ulici uklidit, přehazují si odpovědnost jeden na druhého. Nikomu se příliš nechce, protože to není jeho chodník - je společný. Poslední postava, která přijde na jeviště, prohlásí, že ho uklidí. Jako lektorský sbor jsme oceňovali vědomou snahu sdělovat jisté téma. Celá inscenace na nás působila jako moralita, což je dáno samotnou předlohou. Občas jsme nerozuměli jednání postav, což mohlo být způsobenou díky nejasné práci s rekvizitou - koštětem, které v inscenaci hrálo podstatnou roli, ale také i díky práci s veršem.

Příjemným dívackým zážitkem bylo představení **Tělo** souboru **DK ZŠ Lomnice.** Vedoucí (Eva Vítková a Ivana Prášková) vhodně a adekvátně zvolily, jak vzhledem k věku 7-13 let, ale i počtu 23 dětí, texty Michala Černíka. Jednoduchými výrazovými a výtvarnými prostředky vede režisérka inscenaci velmi jasně, srozumitelně. Přesně je vidět i tvořivý přístup početnějšího dětského kolektivu. Děti působí velmi přirozeně, uvolněně, ale přitom kultivovaně a se zaujetím pro věc. Jako lektorský sbor jsme oceňovali i velmi pěknou, srozumitelnou mluvu všech účinkujících. Inscenace Tělo byla rozhodně obohacením přehlídky, a to především jako inspirativní ukázka práce většího kolektivu dětí s poezií a svým hlubokým (přesto nevtíravých, ne prvoplánově plakátovým) poselstvím o svobodě každé lidské individuality.

Padesátiminutové představení **Čarodějný bál** souboru **Dramaťáčci** ze ZŠ a MŠ Kotlářská se snažilo vyprávět příběh o statečné princezně, která jde hledat prince do doupěte Čarodějnic. V příběhu se vyskytovaly problémy s motivacemi jednotlivých postav. Také jednání dětí na jevišti bylo často nahodilé a nepravděpodobné. Vrchol příběhu postrádá napětí a celá zápletka se vyřeší bez nutnosti jednat v dramatických situacích.

Soubor ze **ZUŠ Letovice** (vedoucí Radmila Merlíčková) zahrál představení **Aprílová škola** – předloha Jiří Žáček. Uspořádání textů ani skladba jednotlivých básní nebudovala jasný celek. Sborová i individuální recitace byly doplňovány pohybovou složkou, která často pouze ilustrovala text. Oceňovali jsme místa, kdy povyšovala jeho význam, popřípadě rozehrávala vzájemnou hru aktérů.

Představení s názvem **Mimo ZOO,** jak už napovídá název souboru **Loutkino** (vedoucí Radomír Prokop), bylo jediným částečně loutkářským představením této přehlídky a bylo pro nás příjemným dívackým zážitkem. Jedná se o autorskou inscenaci. Příběh se odehrává v ZOO, kterou obsadili mimozemšťané. Dvě děti se rozhodnou záhadnou ZOO prozkoumat, potkávají v ní zmatená zvířata, která si myslí, že jsou někým jiným. Nakonec se od hrocha dozvídají o mimozemšťanech a vše stylem deus ex machina vyřeší, ovšem možná jen zdánlivě. První polovina představení výborně pracovala s napětím, podporovaným jak hudební složkou, tak prací s loutkou. Problém nastává ve druhé půlce příběhu, kde rozhřešení zápletky působí nahodile a spousta motivů zůstává neuzavřená a nedořečená. Soubor si je problémů vědom a chce na nich dále pracovat. Vedoucí volí vhodně typ loutek vzhledem k věku dětí. Děti působí přirozeně a vybaveně. Oproti tomu hlavním postavám – dětem – by se měly v rámci inscenace hledat další herecké úkoly podporující akci. Inscenace získala doporučení do širšího výběru na celostátní přehlídku DS.

Bajka o vráně bylo pětiminutové divadelní představení souboru ze **ZŠ a MŠ Vranov** (vedoucí Martin Ryšánek). Tato bajka je inscenovaná jako vtip s jasnou a diváky zasahující pointou. Herecký projev hlavního hrdiny je velice soustředěný a přesný, místy až příliš přepjatý, s lehkým sklonem k exibici. Projev ostatních je pravděpodobně hlavně díky kostýmu v pozadí. Bajka o Vráně byla dozajista inspirativní a divácky kladně přijatým představením této přehlídky.

Muzikál **Rebelové vedle Bellové** na přehlídce zahrál **soubor Rebelové** ze **ZŠ Pavlovská** (vedoucí Monika Okurková, Miroslav Klíč) Pětačtyřiceti minutové představení bylo tvořeno dvěma plány. První je samotný autorský příběh o mladých lidech a jejich vzájemných vztazích, přičemž se vše točí okolo ukradené písemky. Příběh a vývoj postav je schématický, jednání postav a jejich proměny neuvěřitelné, možná až naivní. Konec je nedořešený. Druhý plán tvoří písně, které si soubor půjčil z muzikálu Rebelové. Ty zpívá novinářka, která dělá průzkum vztahů mladých lidí. Písně zpívá na mikrofon, ostatní přizvukují a hudbu doplňují tancem. Bohužel tanec a zpěv ostatních pro diváky postrádá energii a emoce. Asi největším problémem je to, že novinářka zpívá i mužské písně, což působí poněkud směšně. Propojení zpěvu a příběhu je násilné a není odůvodněné. Na diskuzi jsme se dozvěděli, že tvorba této inscenace byla pro soubor převážně záminkou pro společné potkávání a tvorba divadla byla až na druhém místě. Každopádně je fajn, že se soubor pokusil alespoň o vlastní autorský příběh a nesnažil se kopírovat původní muzikál.

Jako druhé představení jsme druhý den přehlídky viděli inscenaci **Čert a Káča** ze **ZŠ Chudičce**, představení trpělo podobnými problémy jako Pošťácká pohádka, O lakomé Barce a Čarodějný bál. Jednalo se spíše o interní hru dětí, než o divadelní představení. Jistým komickým prvkem bylo obsazení čerta (největší chlapec ze souboru) a Káči (nejmenší holčička).

Dalším dobře nakročeným autorským představením přehlídky bylo **Osudové setkání** divadelního souboru ze **ZŠ Vedlejší** (vedoucí Olga Šperková). Jedná se o jednoduchý příběh manželů. Manžel je zlý na ženu, vše se schyluje k rozvo-

du. Žena uvrhne na svého muže při jeho odchodu kletbu – při znovuzamilování usne a bude spát navěky. Muž chodí rok a den po světě, až dorazí do hospody, kde se zamiluje do zdejší hospodské. V tu chvíli muž usne. Hospodská mu lásku opětuje a zvrátí působící kletbu. Na této inscenaci se dá ocenit převážně práce s nadsázkou, zkratkou a slovním humorem. Na dětech je vidět, že si hraní užívají a přesně vědí, jaký mají na jevišti úkol. Jistým problémem je závěr příběhu, kdy je z etického úhlu pohledu role ex-manželky poněkud nedořešená, nevíme, zda jim svatbu přeje, či by chtěla pozměněného manžela zase zpátky. Inscenace však patřila zejména díky herní složce v hereckém projevu ke kvalitním ukázkám práce se souborem.

Přímý postup na celostátní přehlídku DS získala inscenace **Budíci** ze **ZŠ Rousínov** (vedoucí Michaela Kyjovská), která vychází z předlohy Miloše Macourka. Inscenaci jsme ocenili hned z několika důvodů. Příběh je vhodný pro danou věkovou skupinu, nabízí možnost hry, ale i práci na dramatických situacích, má výraznou pointu a celkové sdělení. Všechny tyto tři možnosti vedoucí využívá. Příběh je postaven na vztahu budíku a jeho nového pána, výborně však funguje i sbor ostatních budíků, který celé představení rytmizuje. Celkovému vyznění pomáhají i kostýmy, i když jejich využití při snu nebylo zcela jasné. Inscenace každopádně patřila k vrcholům přehlídky.

Autorská inscenace **Innana,** kterou zahrál soubor ze **ZŠ Pavlovská** (vedoucí Pavel Cisarík) byla inspirována starými sumerským texty. Soubor se pokusil vytvořit autorský mýtus o královně Innaně, která je zabita svým bratrem, ten navíc zneuctí její hrob a Innana nenajde klid ani po smrti. Mezi tím její bratr pod vlivem zlého boha nastolí v její zemi vládu teroru. Dobré kněžky s pomocí bohyně dosáhnout výjimky a Innana je propuštěna z podsvětí. Odpustí svému bratrovi a tím dokáže bohům svou lidskou sílu. Na představení a jeho tvůrcích bylo vidět, že mají chuť divákům sdělovat témata, která je pálí, což jsme oceňovali. Výraznou složkou v tomto představení byl živý hudební doprovod, který dokresloval atmosféru příběhu, na druhou stranu některé písně zpomalovaly děj, což se projevilo zejména v druhé polovině inscenace, která již byla poměrně nesrozumitelná a zdlouhavá. Obsahovala dějové linie, které přímo nesouvisely s hlavní linií příběhu. Zejména situace z podsvětí, ve kterých se pracovalo s napětím gradací a poetikou mluveného slova, dokazovaly, že soubor se vydává osobitou a inspirativní cestou společného autorského hledání.

DDS Brnkadla (vedoucí Ondřej Dufek) zahrál na této přehlídce představení **Horizont událostí.** Děti na jevišti působily vybaveně. Bylo na nich vidět zaujetí a v některých situacích jednaly přirozeně a uvěřitelně. Je zřejmé, že inscenaci žijí, nicméně divák se v tomto představení často neorientoval. Bohužel se tak ztrácí silné sdělení, které soubor chce poskytnout divákovi. Inscenace je inspirovaná rozsáhlou předlohou Lemony Snicketa, která je na jeviště poměrně těžko převoditelná. Divákovi tak občas unikají některé motivace postav, jichž je mnoho a příběh je velice zamotaný. Hlavní hrdinové příběhu zoufale hledají novou rodinu, kterou však záhy někdo tajemný zabijí. Nestačí si tak s novými „rodiči" vytvořit vztah a vše působí poněkud odcizeně. Nebylo nám také jasné, zda vědí, kdo je strůjcem všeho zla na nich páchaného. Bylo však vidět, že soubor se složitou inscenací chce bojovat i nadále.

Divadelní soubor ze **ZŠ Vedlejší** uvedl na přehlídce další inscenaci podle Čapkovy předlohy – **Doktorskou pohádku.** V představení vystupuje úctyhodný počet dětí (25) ve věku 8-9 let. Děti si vypravování tohoto příběhu užívaly, oceňovali jsme jejich herní a taneční projev i přes to, že občas postavy nejednaly mezi sebou, ale deklamovaly text divákům Poněkud problematická je pak samotná postava Magiáše, jehož „zlou minulost" soubor neexponuje, a je podobný jak vodníkovi, tak hejkalovi. Zásah lékaře, který je mu ochotný pomoci pouze když Magiáš přestane být nepřátelský vůči lidem, pak vyznívá trošku jako vydírání.

Moderní autorskou pohádku **Drak Vegetarián** napsala a zinscenovala vedoucí souboru **DK ZŠ a MŠ Bohdalice** Věra Georgieva. Hrách, kterým se drak vegetarián živí, se rozkutálí a drak nemá co jíst. Je nucen vyžádat si princeznu. Král povolá prince, který je ochoten draka zabít. Nicméně drak spolu s královským kuchařem přijde na to, že ve skladech mají spoustu sterilizovaného hrachu, který je pro draka vhodnější. Závěrečné rozuzlení (deus ex machina), tak působí na diváka rozpačitě. V představení bohužel nevznikají dramatické situace a také se nepracovalo s nadhledem a nadsázkou.

Sobotní ráno a poslední den přehlídky začal se svým představením **Zuzanka a písmenka DK Babylón**. Děti znaly své jevištní úkoly, působily jistě. Měly vytvořené typové postavy. Nejvíce jsme diskutovali o sdělení celého příběhu. Učitelka, školník a ostatní žáci šikanují Zuzanku, která neumí psát. Nakonec se to naučí (divák se však nedozvídá kde) a vyhraje soutěž o nejlepší písmenka. Jako diváci jsme velice soucítili se Zuzankou. Učitelka totiž vůbec neučí, pouze zkouší, Zuzance vůbec nepomáhá. Na základě diskuze se souborem jsme zjistili, že by mělo jít o kritiku jednání učitelky a ostatních. Pro zřejmější vyznění inscenace by bylo třeba doplnit některé situace, a to zejména z prostředí Zuzančina domova.

Na Inscenaci **Krokovy dcery** souboru ze **ZŠ a MŠ Blanenská, Brno** jsme převážně vyzdvihovali vzniklé dramatické situace a schopnost dětí v nich přirozeně jednat. Dramatické situace tu vznikaly převážně s jednáním Libuše (spor o pole) a Tety (svatba). Poněkud nás mrzelo, že vypravěčky neuměly text. Nebyl nám také jasný rámec inscenace. Zcizující projev dívek patrný nejvíce u námluv Tety se mohl jevit jako vhodná dramaturgicko-režijní koncepce zvolené předlohy. Oceňovali jsme také jednoduché kostýmní provedení.

Posledním představením přehlídky byl komponovaný pořad o Josefu Čapkovi spojený s úvodní scénou z knihy **Povídání o Pejskovi a Kočičce** a předělanými vánočními koledami **ZŠ Jedovnice**. Pořad se poněkud vymykal kontextu divadelní přehlídky. Bylo evidentní, že vznikal pro potřeby konkrétní školy a je asi zbytečné ho dále rozebírat. Neodpustím si však upozornit na velice problematický jev. Pan učitel byl po celou dobu na scéně spolu s jedenáctiletými dětmi. Fyzicky s nimi manipuloval na scéně, opravoval jejich držení textů, které četli. Jeho fyzická přítomnost na jevišti děti rozhodně nepodporovala, navíc byla naprosto neadekvátní vzhledem k jejich věku. Naštěstí však festivalové publikum se po celou dobu představení udrželo a soubor tak snad neutrpěl posměchem, který si účinkující v žádném případě nezasloužili.

Miloš Maxa

OLOMOUCKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OLOMOUC 17. 4. 2009

Žerotín Olomouc, organizačně ji zajišťoval Leoš Březina z DDM Olomouc ve spolupráci s učitelkami LDO ZUŠ Žerotín.

V 1. kategorii vystoupilo 7 děvčat a 7 chlapců. Převažovaly kratší i delší veršované texty českých autorů (Žáček 4x, Černík 2x, Havel, Svěrák, Kratochvíl, Frynta, Nikl…). Překvapivá byla velmi dobrá vybavenost dětí, která však někdy spíš jen technicky čněla nad obsahem vybraných textů a osobitou interpretací. Porotu nakonec více oslovil v tomto případě spíš vzácnější přirozený projev interpretů **Anežky Nečasové** (**J. Balík: Zapomětlivá veverka**), **Jakuba Sehnálka** (**M. Černík: Příběh o námořním kapitánovi**) a **Karolíny Ohlídalové** (**M. Kratochvíl: Na hrady!**), kteří obdrželi ceny poroty. Čestné uznání dále získali také **Jakub Čech** (A. Lobel: Překvapení), **Kryštof Karkoška** (J. Havel: Nejchytřejší kluk) a **Valentýna Vebrová** (P. Žiška: Neříkejte teleti). Celkově se jednalo o poměrně zdařilé první pokusy, které jsou dobrým příslibem pro další léta.

Druhá kategorie zahrnovala celkem 17 recitátorů, z toho 4 chlapce a 13 děvčat. Objevily se zde delší někdy i velmi obtížné prozaické texty (Čapek, Goscinny, Kahoun, Šrut, Brycz…), intelektuálnější poezie (Skácel, Rejžek…) i snadněji uchopitelné prozaické i veršované texty (Hrubín, Žáček, Werich, Feldek). Schopnosti recitátorů této kategorie byly potvrzovány či rozmělňovány adekvátností vybraných textů. Vynikali ti, kdo se nebáli pustit se do náročnějších textů, a když se to navíc ještě sešlo s jejich talentem a osobitou interpretací, dostalo se posluchačům velkého zážitku. Cenu poroty s nominací získaly **Karla Tomanová** (**P. Brycz: Kouzelný svět Gabriely**), **Katka Vránová** (**P. Šrut: Mura Chmura**) bez nominace pak i **Hugo Hron** (R. Goscinny: Mikulášovy patálie). Čestné uznání si odnesly ještě **Zuzana Trunečková** (K. Čapek: Dášenka) a **Kristýna Ošťadalová** (J. Havel: Jak vrána chtěla zpívat v opeře).

Porota 1. a 2. kategorie pracovala ve složení Ivana Němečková, Jana Turčanová a Tomáš Doležal.

Ve třetí kategorii vystoupilo 17 recitátorů. Převažovaly zde výkony sice technicky zdatné, postrádající však myšlenkovou hloubku a výraznější interpretační vklad. Mezi všemi účastníky vynikl **Lukáš Pazdera** ze ZUŠ Prostějov s precizně vypracovaným a technicky přesným přednesem **Popletené pohádky Jiřího Žáčka** a textu **Olgy Černé Petalík**. Zejména v případě prvního textu projevil mimořádný cit pro absurditu, ironii a nadsázku. Odvážnou volbou výrazových prostředků (gestikulace, změny hlasu) ovšem často balancoval na hraně exhibice. Velmi kultivované, technicky přesně zvládnuté a pro diváky poutavé vystoupení předvedla **Julie Orletová** ze ZUŠ Žerotín Olomouc, i když na poměrně rozsáhlé časové ploše textů **Michala Viewegha** (**Nejlepší tatínek na světě**) a **C. S. Lewise** (**Tajemný ostrov**) nedokázala diváky příliš překvapit, takže je na místě mluvit spíš o standardním výkonu vynikající vypravěčky. Velmi procítěný a přesně výrazově odstíněný projev předvedla **Michaela Schönová** ze ZUŠ Zábřeh v textech Arnošta Lustiga a Květy Legátové. Její přednes se vymykal snahou

sdělovat velká témata a vlastní postoj k nim. Kombinace estetické vycizelovanosti a stále přítomného náběhu k patosu a sentimentu ale bohužel způsobila, že projev recitátorky nevyzněl zcela pravdivě. Lukáš a Julie byli doporučeni na celostátní přehlídku, Michaela byla navržena jako náhradnice. Ocenění dostali **Vojtěch Jiříček** ze ZŠ E. Valenty Prostějov, **Jan Kunst** ze ZUŠ Uničov, **Klára Němečková** a **Tereza Nesvadbová** ze ZUŠ Žerotín Olomouc.

Vystoupení třetí kategorie posuzovali Magda Veselá, Vladislav Kracík a Jakub Hulák.

Ve čtvrté kategorii vystoupilo 16 dětí. Převažovaly zde texty postrádající myšlenku a celková úroveň vystoupení byla podprůměrná. Na celostátní přehlídku postoupil pouze jeden recitátor, **Kryštof Grygar** ze ZUŠ Uničov. V obou vhodně vybraných textech (M. Paverová: Bratr vlk, Roald Dahl: Danny, mistr světa) dokázal svým projevem zaujmout diváky, udržet atmosféru a napětí a vědomě sdělovat téma. Ocenění dostali **Klára Fafejtová** ze ZŠ Hálkova Olomouc, **Alžběta Formanová** z gymnázia Jeseník, **Filip Hutečka** z gymnázia J. Škody Přerov, **Klára Konečná** ze ZŠ Spojenců Olomouc a **Marek Pavlík** ze ZŠ Zlaté Hory. Vystoupení hodnotily Hana Kotyzová, Zuzana Nováková a Petra Němečková.

Tomáš Doležal a Jakub Hulák

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA OLOMOUC 18. - 19. 4. 2009

Přestože v posledních letech není v silách organizátorů olomoucké přehlídky dětského divadla Poděs zajistit, aby všechny soubory prošly předvýběrem oblastních kol, nebylo to letos na kvalitě přehlídky příliš znát. I když možná chyběl jednoznačný a přesvědčivý vrchol, objevila se řada zajímavých počinů.

Začneme-li od těch méně zkušených souborů či méně poučených vedoucích a učitelů, musíme zmínit **Zlatovlásku** souboru **Tulipan ze ZŠ Bouzov**. Jen občasné kouzlo nechtěného dovolovalo divákům trochu si pohádku užívat. Děti se navzájem nevnímaly, nejednaly, spíš jen odříkávaly naučené texty a ztrácely se v bohaté výpravě, místy se dokonce zjevně na jevišti necítily dobře.

O jevištní rozehrání Erbenova Štědrého dnu se pokusil **dramatický kroužek ZŠ Velký Újezd** v inscenaci **Hoj já mladá dívčina**. Představení se ale pohybovalo na nejasné hranici mezi tragickým patosem a parodií, hlavně ale rezignovalo na dramatické situace, bylo založené na popisných ilustracích a bylo zanesené množstvím nečistot v použitých prostředcích.

Indické pohádky v podání DS **Kandrdásek** ze SVČ ATLAS-BIOS Přerov jsme na olomoucké přehlídce neviděli poprvé. Vedoucí souboru při práci s novou skupinou dětí a mládeže po pár letech znovu sáhl po osvědčeném textu. Slavíkova kvalitní dramatizace byla pro soubor dobrou oporou a jednotlivé příběhy se podařilo srozumitelně převyprávět. Zasloužily by si ale myslím výraznější tvůrčí vklad inscenátorů, aktéři přistoupili k textu „tak, jak leží a běží“, jejich projev byl často vnějškový, stylizace zvířecích postav působila mnohdy infantilně, příběhům chyběla atmosféra a většinou i závěrečná pointa. Představení ale přesto působilo poctivě a sympaticky a pro mě patřilo k nejlepším, která jsem od Kandrdásku viděl.

Podobně přímočarým přístupem k textu trpěla i inscenace Macourkova dramatu **Jedničky má papoušek** hraná souborem **Divadélko Slunečník** ZŠ Šumperk. Bez jasného a aktualizujícího výkladu působí text ze šedesátých let poněkud omšele, soubor v inscenaci zbytečně akcentoval některé vnější znaky postav, místo aby dostatečně osvětlil smysl slov.

Druhý erbenovský opus přehlídky pod názvem **Z kytice Erbenem svázané** představil DS **Tyjátr** ze ZUŠ Mohelnice. Ze tří vybraných balad byl na rytmu postavený Štědrý den nejdál dotažený a působivý použitím vícehlasého zpěvu. Rozpačitěji působila úvodní Polednice s nedostatečně zdůvodněnými kostýmovanými vypravěčkami a prostřední Vodník poznamenaný přepjatým projevem postavy Vodníka a neústrojným používáním „etnických“ hudebních nástrojů a občas spíše překážející loutkou.

Ocenění za tvořivý přístup k inscenování textu obdržel soubor **Buchtičky z krémem** ze ZUŠ Prostějov za **Čtyři pohádky o jednom drakovi**. Základní idea pojmout každou z pohádek v jiném stylu přinesla na jeviště hotovou smršť (mnohdy výborných) nápadů, zároveň ale také řadu nečistot ve zvolených prostředcích a zjevných dramaturgických „vyboulenin“ (řečeno současným slovníkem „úletů“). Děti si ale každopádně vzaly hru za svou, užily si ji spolu s diváky a působily na scéně uvolněně a přirozeně. Škoda, že se kamsi rozplynul základní princip textu Milady Mašatové, tedy fakt, že jde o čtyři variace téhož příběhu.

Ocenění za osobní výpověď si vysloužil **Dramatický soubor ZŠ Zlaté Hory** za pásmo **Vo životě**, kombinující texty Jiřího Žáčka a vedoucí souboru Marie Zajícové s vlastními texty členů souboru. Z představení bylo cítit, že si soubor dospívajících dětí za texty stojí, jejich rozehrávání bylo ale snad až příliš jednoduché a místy působilo poněkud formálně a nevyhnulo se občasným popisnostem a klišé.

K nejzdařilejším patřily tři inscenace oceněné v závěru přehlídky doporučením do širšího výběru na celostátní přehlídku Dětská scéna. Představení **O rybáři a jeho ženě** souboru **Truhlíci** ze ZUŠ V. Ambrose Prostějov (ved. Hana Kotyzová) bylo půvabnou ukázkou práce s dětmi 3. a 4. tříd, které si společnou hru určitě užily a při práci na inscenaci se hodně naučily. Pravda ale je, že kvality, které na sebe poutaly pozornost lektorů i mnohých diváků, byly hlavně pedagogické. Z pohledu divadelního by stálo za to domyslet rozvržení prostoru, nahradit časté popisné ilustrace zajímavějším znakem či metaforou a dotáhnout práci se zkratkou a gradací. Otázkou je také, jestli témata pohádky, tak jak ji převyprávěl Jan Werich, nejsou na děti prvního stupně ZŠ příliš dospělá (vztah mužžena, touha po přepychu…).

Snad nejpozoruhodnějším počinem olomoucké přehlídky byl (do třetice Erbenův) **Vodník** souboru **Zádrhel** ze ZUŠ Zábřeh (ved. Gabriela Sittová). Soubor sedmi starších dívek se pokusil o něco, co není v oblasti dětského divadla rozhodně běžné – interpretovat melodram Zdeňka Fibicha (s klavírním doprovodem). Když se řekne „melodram“, představí si mnoho lidí vysoký, ušlechtilý hudebně-divadelní druh nešetřící vypjatými emocemi a patosem. Nelze pochybovat o tom, že zábřežský soubor investoval do své práce mnoho času, chuti a energie a že tvůrčí proces vycházející z detailního rozboru nuancí textu i hudby musel být pro všechny zúčastněné velmi obohacující. Přesto se zdá být výsledný tvar problematický právě především tím, jak přesně naplňuje očekávání diváka. Představení, které jsme v Olomouci viděli, působilo „přeušlechtile“ a pateticky, „vyestetizovaným“ oděním dívek a ladnými pohyby na hranici jakéhosi baletního klišé se místy blížilo až ke kýči. Snad by stačilo málo – více pracovat s kontrastem a nepodřizovat vše důsledně melancholické atmosféře textu a hudby – aby se nezpochybnitelný vklad souboru v inscenaci naplno zhodnotil.

Myši patří do nebe souboru **Nezletilí** ze ZUŠ Uničov (ved. Magda Veselá) zaujaly už jen volbou pozoruhodné stejnojmenné literární předlohy Ivy Procházkové. Inscenace je výsledkem kolektivní dramatizace a právě zaujetí dětí pro věc je její silnou stránkou. Soubor se navíc nevyhýbá akci, díky použití kolečkových bruslí a pohyblivých scénických prvků často i velmi dynamické. Inscenaci jsme ale zatím zastihli v natolik surové podobě, že dalo zatím velkou námahu zorientovat se v jednotlivých situacích i v příběhu jako takovém. Pokud se souboru podaří celý tvar vyčistit a zpřehlednit, mají se budoucí diváci na co těšit.

Jako host vystoupil na přehlídce DS **Štěkáček** z Opavy s pohádkou **O třech prokletých princeznách**. Dramatizace vznikla v dílně olomouckého kurzu pro učitele a vedoucí dětského divadla, a je pravda, že inscenace svědčí o vrůstajících kvalitách divadelní práce vedoucího souboru Daniela Kollmana. Přehledně převyprávěný příběh grimmovské pohádky byl ale zbytečně zatížen vnějškovým hereckým jednáním a častými deklamacemi textu. Zajímavé bylo použití stínohry, divák ale nenalezl přesný klíč k tomu, proč jsou některé situace řešeny právě stínohrou a jiné činoherně.

Kromě řady příjemných a zajímavých divadelních zážitků je nutno (a to ne jen z pouhé zdvořilosti) pochválit dokonale zvládnutou organizaci přehlídky sehraným týmem olomouckého Sdružení D (Pavel a Ivana Němečkovi, Alena Palarčíková, Magda Strejčková). Jako bonbónek navrch nabídli organizátoři na sobotní večer inspirativní představení **Škola Malého Stromu** v podání pražských hereček **Ivety Duškové, Petry Bílkové** a muzikanta **Pjéra La´Šéze**. Mimořádný divadelní zážitek způsobil, že představení uvidíme i na celostátní Dětské scéně 2009. Závěrem musím poděkovat i za vynikající spolupráci v rámci lektorského sboru, který hodnotil představení ve složení Ivana Němečková, Hana Galetková, Miloš Maxa a Jakub Hulák.

Jakub Hulák

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ OSTRAVA 2. 4. 2009

2. dubna 2009 patřilo SVČ Korunka v Ostravě Mariánských horách recitátorům. Krajské kolo recitace s postupem na Dětskou scénu ´09 čítalo 64 soutěžících v pěti kategoriích. Hojná byla i účast rodičů a pedagogických doprovodů.

V porotě zasedly **Jana Křenková** (Žďár n. Sázavou), **Eva Czechová** (Opava), **Adéla Koutná** (DIVIDLO Ostrava), **Adina Bálková** (Ostrava) a **Pavlína Slavíková** (Zliv). Tajemnicí poroty byla Táňa Čempelová (Dětmarovice), hosteskou Tereza Janasová.

V nulté kategorii se dá jako pozitivum vyzdvihnout převážně výběr vhodných textů. Odpovídaly věku dětí, který se pohyboval okolo 7, 8 let. Byly převážně zvoleny texty klasických autorů, např. Jiří Žáček, František Hrubín, Ludvík Středa. Co se týče nedostatků, obecně můžeme říct, že skoro u všech recitátorů se objevovalo známé školní „kolovrátkování" textu, nedostatek kontaktu s divákem, popisná gesta, ve dvou případech vada řeči. V této kategorii výrazněji zaujala **Andrea Lhotská** z Hradce n. M. s **Hrubínovým** textem **O Červené Karkulce**, tato báseň se mimochodem v této kategorii vyskytla celkem třikrát. Měly jsme tudíž možnost porovnání. Andree se jako jediné z této skupiny povedlo prožít text a používat přirozené frázování. Klady bylo i zaujetí diváka a přirozený projev. Další ocenění získala **Adéla Špičková** s textem **Miloše Kratochvíla House a housenka**.

První kategorie se částečně shodovala v kladech a záporech s nultou. Sem tam byl problém ve výběru textu. Devítiletému dítěti se málokdy povede udržet divákovu pozornost, když recituje dlouhý text, a my jsme toho byly v této kategorii nejednou svědky. Tato kategorie ještě nebyla postupová, takže porota udělovala jen ocenění. Získala jej **Bára Zemanová** z Krnova s textem od **Jiřího Žáčka Jak liška napálila medvídky**. Zaujala především přirozeným projevem a zaujetím diváka. Dále pak porota udělila ocenění **Anežce Bindrové** z Opavy za text **Jiřího Žáčka Myš a kočka**, a **Lucii Hradilové** z Břidličné, která si zvolila také text **Jiřího Žáčka**, tentokrát báseň **Hrnečku vař**. Obě dvě dívky zaujaly přirozeným vyprávěním a kvalitní mluvenou češtinou.

Druhá kategorie už byla postupová. Obecně můžeme říct, že zde byla pestrá nabídka zajímavých textů, které leccos prozradily o přednášejících. Mezi nešvary lze zařadit nepřirozené „kouskování" textu, polykání koncovek, chybějící dramaturgie, tzn. text je přednášen bez vzruchu a zaujetí. Problémem byl také výběr písňového textu pro recitaci. Naopak porotu zaujaly dva výkony, jejichž přednášejícím vynesly postup na Dětskou scénu. A to **Kláře Božoňové** z Ostravy-Poruby s textem **Dany Marešové Macháčkův pudl** a **Sebastianu Sedlárovi** z Polanky za text **Jiřího Žáčka Čert a Káča**. Oba ocenění zaujali diváka, přirozeně a příjemně přednesli text, kvalitně frázovali a ztotožnili se s podstatou textu. **Kryštofu Zelenkovovi** z Ostravy za text **Romance o Karlu IV.** od **Jana Nerudy** bylo uděleno doporučení na postup jako náhradník. Jeho podání bylo osobité, textu porozuměl a ztotožnil se s ním.

Třetí kategorie byla rovněž postupová a se vzrůstajícím věkem recitátorů také nabitá zajímavými a osobitými texty. Mezi negativa vyšších kategorií patřilo určité „přehrávání" a působení na porotu. Naopak se tu objevily úspěšné snahy o zvnitřnění textu, pokusy dramaturgicky zvládnout dějovou linku textu. V této kategorii jsme řešily, jestli je vhodné vybírat si úryvky z knih. Hrozí nebezpečí, že je úryvek vytržen z kontextu, divák není úplně seznámen s obsahem a náladou dané knihy. To však nebyl případ **Michaely Macháčkové** z Ostravy s textem od **O. D. Westa Pavouk a moucha**, která i druhým textem od **Gustava Falkeho Slečno Slípko, vy jste husa** jednoznačně zaujala porotu a získala postup na plné čáře. Dokázala vyjádřit pocit, skvěle pracovala s textem, intonací, dikcí a perfektně zvládla vystavění textu.

Čtvrtá kategorie byla plná recitátorů, na kterých je vidět řada zkušeností. Projevy byly přirozené, výslovnost až na pár výjimek bezchybná a přesná. Kontakt s divákem téměř samozřejmý. Vybrané texty byly osobité, zajímavé. Porota si v této kategorii vyžádala sedm druhých textů, protože rozhodování nebylo vůbec lehké… Nakonec udělila dva postupy. Získal ho **Jan Rychta** z Bruntálu s textem od **Františka Nechvátala Šťastný pozemšťan**, který zaujal porotu velmi osobitým a zvnitřnělým projevem. Dalším postupujícím se stala **Marie Skřivánková** z Ostravy-Hrabůvky s textem **Jana Wericha Chlap, děd, vnuk, pes a hrob**, která perfektně pracovala s napětím a zaujala tím diváky i porotu, nehledě na kultivovaný a vyzrálý projev. Doporučeným postupem na Dětskou scénu ocenila porota výkon **Kristiána Kazického** z Orlové s textem **Ivana Vyskočila Ed Martinec vypovídá**. Kristián skvěle zvládl dialogový text, zaujal diváky, jeho přednes byl přirozený.

Na závěr musím dodat, že Krajské kolo bylo plné nadějných talentovaných recitátorů. Doufám, že ve svém zájmu a snaze vytrvají, setkáme se s nimi v dalším roce na stupních postupujících a že bude následující ročník ještě kvalitnější než ten letošní.

Pavlína Slavíková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA OSTRAVA 3. - 4. 4. 2009

Lektorský sbor pracoval ve složení: **Adina Bálková** – Ostrava, **Iva Kašparová** – Praha a **Mirek Slavík** – Zliv. Tajemnicí poroty byla Táňa Čempelová – Dětmarovice.

V průběhu přehlídky jsme viděli celkem 15 vystoupení. Deset z nich se ucházelo o případné doporučení na přímý postup na celostátní přehlídku a rozbor členy lektorského sboru.

DDS při ZŠ Studénka přivezl inscenaci **„APRÍLOVÁ ŠKOLA"**. Inscenaci hraje jedna asi devítiletá dívka. Jde o montáž veršů Jiřího Žáčka (úprava, režie a scénografie L. Pitucha), propojenou dětskou hrou na školu. Výkon dětské protagonistky byl obdivuhodný a diváky v sále příznivě oceňovaný, ale lektorský sbor byl nucen konstatovat, že představení mělo problémy, které by sebelepší dětský výkon nezměnil. Základní problém je již ve struktuře inscenace: Žáčkovy texty, tak , jak byly vybrány, na sebe obsahově ani poeticky nenavazují a civilní „hrové" vsuvky jsou pouze jakýmisi spojovacími můstky, které mají za úkol propojit konec jedné básničky se začátkem druhé. Účinkující dívka byla mnohem přirozenější v těch částech inscenace, kde „si hrála" na paní učitelku a píši to „si hrála" v uvozovkách, protože ono zdánlivě jde o hraní si na školu, v níž publiku v hledišti byla přidělena role žáků a ono ochotně vstává na začátku vyučovací hodiny a sborově zpívá národní píseň, ale brzy se ukáže, že protagonistka sice často oslovuje publikum, ale není připravená (a vzhledem k věku ani nemůže být) pracovat s jeho reakcemi. Inscenace kolísá mezi dvěma nekorespondujícím polohami, místo aby plynule přecházela z improvizované hry k pevnému textu, jak zřejmě autor úpravy a režie zamýšlel. Režisér inscenace připravil pro svou nesporně nadanou svěřenkyni úkol, který by zvládl dospělý, dobře vybavený herec, schopný s diváky skutečně komunikovat - ale v tom případě by byla na místě otázka číslo dvě: o čem celá inscenace vlastně je ?

DDS Střelky, KASS Český Těšín se představil hrou **„KDO TU NECHCE SPÁT"**. Volně upravenou literární předlohu I.M.Jirouse připravila vedoucí souboru Iva Doudová pro skupinu sedmi malých dětí předškolního a nejmladšího školního věku a čtyři děti starší, hrající strašidla. Téma jak uspat malé nezvedence je divákům nabízeno laskavě a s nadhledem v duchu literární předlohy autora a lektorský sbor se shodl na tom, že v tomto případě prvek výchovného působení na děti zastínil divadelnost inscenace. Z diskuse s vedoucí souboru vyplynulo, že ona i děti absenci dramatické akce cítí, děti ale dávají přednost provedení, v jakém jsme inscenaci viděli.

Je-li divadlo odvozeno od slova PODÍVANÁ, jde v tomto případě o podívanou na první divadelní krůčky dětí, jejichž vedoucí nemá osobní divadelní ambice, ale jde jí především o děti, s nimiž pracuje a pracuje s nimi dobře.

DDS Lupínek, Masarykova ZŠ a MŠ, Hnojník přivezl pohádku **„ROZUM A ŠTĚSTÍ".** Inscenace klasické Erbenovy pohádky je postavena na principu kolektivního vypravěče – chóru, z něhož účinkující děti jednoduchým kostýmním znakem vstupují do rolí. Pracuje se s minimem rekvizit, vše je sdělováno výhradně jednáním účinkujících dětí převážně mladšího školního věku a tato metoda zde velmi dobře funguje. Negativní roli v případě tohoto představení sehrály absence členů souboru, za které se na poslední chvíli hledali náhradníci. Trochu nadbytečným se lektorskému sboru zdálo úvodní „dvorečkovité" nastolení inscenačního principu, který je sám o sobě právě díky existenci a kolektivnímu jednání chóru zřejmý. Soubor ani jeho vedoucí Anna Ševečková si nekladou nereálné cíle a i přes některé problémy se jedná o sympatický výsledek práce s dětmi. Inscenace se stále vyvíjí a lze očekávat, že spolu s dětmi poroste i její

kvalita.

DS MIŽMAŠ, ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka se představil pohádkou **„DLOUHÝ, ŠIROKÝ A BYSTROZRAKÝ“.** Inscenační princip i hlavní téma klasické české pohádky se vedoucí souboru Ireně Schubertové nabídl již z uspořádání kolektivu účinkujících dětí – jedná se o šest starších dívek a jednoho mladšího, resp. menšího kluka. Děti jsou vybavené a dobře zvládají princip divadla bez rekvizit a s minimem výrazových prostředků. Původní literární předlohy se inscenace drží jen volně, akcentuje se vztah šesti skoro dospělých dívek k zástupci mužského elementu, který komentují s laskavým despektem, vkusně a vtipně. V jejich podání je hlavní pohádková postava - princ - neschopný lenoch, který se nakonec už ani nezúčastňuje hledání zakleté princezny, ale pouze to „manažersky“ řídí. Lektorský sbor konstatoval, že inscenace má značné rezervy ve větných důrazech jednotlivých replik, v akcentování důležitého v dramatických situacích a v dotahování situací k jasnému a přesnému vyznění. Je také otázkou, jak se vypořádat s evidentními fyzickými dispozicemi účinkujících dětí právě v takové předloze vzhledem k rozdělení rolí v inscenaci. Jde o soubor pokročilých žáků ZUŠ, který se zatím nevypořádal tak úplně se všemi obtížemi zvolené divadelní poetiky. Na inscenaci je ještě mnoho práce, ale v případě jejího dotažení do konce slibuje být kvalitní ukázkou práce LDO ZUŠ.

DS Temperka, ZUŠ Třanovského, Třinec představil inscenaci **„ŽIVOT JE SEN“** v úpravě a režii Marcely Kovaříkové a souboru a scénografií Rozvity Mikulové. Inscenace autorského textu Magdaleny Frydrychové, členky souboru, volně inspirovaného motivy z pohádek H. Ch. Andersena, byla bezesporu nejzajímavějším – a také nejproblematičtějším představením letošní přehlídky. Jedná se o nesmírně těžkou látku inscenovanou velmi náročným způsobem, která může být vnímána někdy až jako naprostý omyl. Půdorys inscenace je prostý: do jedné školní třídy se nedostavil vyučující, děti si krátí dlouhou chvíli řešením drobných meziosobních problémů a přitom se jeden po druhém propadají do snění, v němž se divákům ukazují jejich skryté tužby a skutečné charaktery. Účinkující děti jsou soustředěné a přesvědčivé, je evidentní, že hrají téma, které je jim blízké a které si dokonale osvojily. Jednotlivé herecké projevy jsou až na hranici patosu, domnívám se ale, že se jedná o patos z přílišné snahy přesvědčivě a co nejúčinněji sdělit téma postavy. Lektorský sbor konstatoval, že inscenace potřebuje především pevnou režijní ruku, která důsledně přezkoumá fungování všech užitých divadelních znaků, odpoví na otázku zda a do jaké míry sen promění jejich následné chování v reálném světě (někde je proměna zřejmá, v některých případech se zdá, že k ní nedošlo), usadí temporytmus inscenace, aby neztrácela „tah“ a pomůže najít klíč k herecké metodě, v níž děti zvládnou civilní hraní sebe sama i hraní sebe sama ve snu.

Má-li být Dětská scéna přehlídkou toho nejzajímavějšího a nejinspirativnějšího, co se v tomto školním roce v dětském divadle urodilo, pak tam beze sporu patří i inscenace souboru Temperka, byť si je lektorský sbor vědom problémů, které náročná inscenace má. Lektorský sbor doporučil tuto inscenaci k přímému postupu na Dětskou scénu 2009.

DS NAROVNÁTKA, SVČ Korunka, p.o., STu Poruba předvedl **„KOČIČÍ HRY“**

v úpravě a režii Kateřiny Andělové a Jitky Kvasničkové (hudba Eva Broumovská). Inscenační princip Kočičích her staví opět na dispozicích souboru – skupiny dětí různého věku a pohlaví. Téma vyvyšování se a drobných ústrků, hraničících se šikanou, hraje skupina šesti starších dívek proti mladším dětem a využití podoby kočičí komunity s komunitou dětí dalo inscenátorům možnost pracovat s velmi aktuálním a děti oslovujícím námětem. Vynucený obdiv, vynucený respekt a neustálé zesměšňování přivedou skupinu koťat až k revoltě, koťata připraví starším kočkám léčku a splatí jim všechno příkoří i s úroky. Jednou z inspirací autorek námětu byly novely Petra Šabacha a jejich zpracování ve filmu Šakalí léta – k tomu se autorky nejen hlásí, ale je to patrné i díky citacím z písní z tohoto filmu. Inscenátoři by měli znovu promyslet stavbu příběhu, měli by zvážit roli vůdčí kočky - dívky hrající na housle a motivací jejího jednání. Ta se z původní učitelky proměnila v jakousi světačku, oblbující ostatní kočky neustálým odvoláváním se, jak je to v Americe a vnucující jim svůj povrchní pohled na svět.

Velmi slibně vystavěná inscenace slibuje, že pod vedením zkušené vedoucí souboru dojde do přesného a funkčního tvaru. Budou-li odstraněny všechny problémy, které se zatím odstranit nepodařilo, může být tato inscenace inspirativním a důstojným účastníkem Dětské scény 2009, a proto jí lektorský sbor doporučil do širšího výběru.

MALÝ SOUBOR ZUŠ B. Martinů, Havířov-Město přivezl inscenaci **„O SLEPIČKOVI A KOHOUTCE“** v úpravě a režii Hany Galetkové (scénografie Alžběta Dirnerová). Inscenaci lidové pohádky, převyprávěné Aloisem Mikulkou, zahrál kolektiv šesti starších dívek a jednoho mladšího, resp. menšího chlapce. Projev dětí byl kultivovaný, děti jsou vybavené a z projevu souboru na jevišti je zřejmé, že se v tomto případě jedná o velmi kvalitní práci literárně dramatického oddělení ZUŠ. Viděli jsme příběh neschopného a líného Slepičky, s nímž dívky jako kolektivní vypravěč mají plno problémů. Už donutit ho k základní spolupráci na jevišti je problém a vše vyvrcholí, když Slepička pošle Kohoutku, aby se za něj šla napít. Když Kohoutka pije, praskne vodovodní potrubí, resp. kohoutek u umyvadla, Kohoutka ho drží a volá na Slepičku, aby doběhl pro instalatéra. A tady začíná z lidové pohádky známá cesta od jednoho k druhému, vše je aktualizováno do současného života. V inscenaci je plno vtipných a dobře vystavěných situací, jinak ale inscenace především díky nepříliš podařené literární předloze je poněkud „pod věk“ a schopnosti vybaveného kolektivu a talentované vedoucí.

Představení patřilo k tomu nejlepšímu, co na přehlídce bylo k vidění, ale má-li být národní přehlídka přehlídkou toho nejinspirativnějšího, v tomto případě se jedná spíše o kvalitní, ale nic nového nepřinášející ukázku práce LDO ZUŠ.

Lupínek, Masarykova ZŠ a MŠ Hnojník zahrál inscenaci **„TŘI SNĚHULÁCI – ZIMNÍ POHÁDKA“ .** Jednoduchou, prostinkou pohádku Milana Pavlíka o třech sněhulácích na jedné ulici, kteří o půlnoci ožívají a pokouší se jeden druhého vystrnadit, protože chtějí mít ulici samu pro sebe, zahráli čtyři členové souboru na úrovni, které jsou prozatím schopni. Zkušená vedoucí souboru Anna Ševečková evidentně pracovala metodou, kdy nabízela dětem podněty, inspirovala je a nechala je, aby samy vytvořily postavu tak, jak jí cítí. To mělo negativní důsledek v nejednotnosti dramatického projevu a v nedramatičnosti inscenace, až se tím ztratilo hlavní a velmi aktuální téma zejména pro nejmladší dětský věk - téma pomoci a ochoty rozdělit se o svůj prostor, protože jeho sdílení s ostatními je lepší, než uzavírat se do sebe.

Práce vedoucí souboru je obdivuhodná tím, jak nenásilně a s respektem k dětské duši zvolila téma a odpovídající divadelní poetiku, která v této fázi práce souboru zcela odpovídá jeho schopnostem. Za to jí lektorský sbor projevil svoje uznání.

DDS RARÁŠCI, SVČ Opava - „O PALEČKOVI“ , úprava a režie Gabriela Bernardová, scénografie Lucie Vyhnálková. Soubor jako literární východisko pro inscenaci zvolil upravenou verzi pohádky O Palečkovi z pera Karla Nováka. Na jevišti jsou dominantní postavy tatínek, maminka a dva loupežníci – protihráči postav rodičů. Ti střídavě vodí loutku (maňáska) Palečka. Ve vystavění příběhu jsou diskutabilní místa. Není zcela zřejmé řetězení příčin a následků a není zcela jasné, co je na jevišti důležité a co ne. Oba hlavní protagonisté jsou až nedětsky vybaveni, zvládají suverénně vyprávět příběh, extemporovat, sem tam si vyměnit laskavé popíchnutí, nedělá jim potíže zatáhnout do svojí hry hlediště i protihráče. Pro lektorský sbor byl výkon hlavních protagonistů námětem k opětovné diskusi o hranicích možností dětského projevu a dětském herectví.Lektorský sbor konstatoval, že inscenace vznikala a funguje na trochu jiných principech, než inscenace vytvořené metodami výchovné dramatiky a to nemusí vždy znamenat, že je horší. Evidentně jde o jednu z metod práce s dětmi a tato metoda má svá úskalí, stejně jako je mají ostatní inscenační metody. Lektorský sbor projevil vedoucí souboru své uznání za režii této inscenace.

DS ŠTĚKADLO, SVČ, LD Opava zahrál pohádku **„PYŠNÁ PRINCEZNA“.** Soubor z Opavy vedený Danielem Kollmannem se pokusil přivést na jeviště vlastní podobu stejnojmenné české filmové pohádky Bořivoje Zemana z roku 1952 a tento záměr se ukázal být hlavním problémem inscenace. Přibližně dvacetičlenný kolektiv tmavě oblečených dětí, účinkujících v chóru, vstupujících do jednotlivých postav jednoduchým kostýmním znakem, byl postaven před úkol, který může dobře sloužit pro vnitřní potřebu souboru, protože pohádka má známý půdorys, známé postavy a situace a citáty z pohádky se staly součástí lidové slovesnosti. V okamžiku jejího inscenování vyvstává ale řada otázek, na které soubor nenalezl odpovědi. Bylo nutno krátit, nebo vypustit některé scény, které jsou na jevišti nepřenosné, vzhledem k dispozicím dětí bylo nutné zjednodušit celou historii zpívající květiny, tím došlo ke zmatení motivací jednání prakticky všech postav. Další vynechané situace, postavy a motivace jejich jednání soubor nedokázal adekvátně divadelně nahradit, a tak inscenace nutně působila schematicky a zkratkovitě.

Kdyby si soubor, vedený ambiciózním a pracovitým vedoucím, našel snadnější předlohu, vyhnul by se riziku, že diváci budou jeho inscenaci poměřovat s dobře známým originálem a přemýšlet o důvodech, proč došlo na jevišti ke změnám.

V programu přehlídky vystoupilo také pět nesoutěžních hostů. Lektorský sbor jejich vystoupení hodnotil pouze v případě, že si to vedoucí souboru vyžádali. Na úvod přehlídky jsme viděli inscenaci **DIVIDLA Ostrava**, **oddílu „Zatímnijak“** s názvem **„MINIATURY“.** Šlo o tři drobné etudy, inspirované prvky z inscenací, hraných na přehlídkách v minulých letech. Dalším hostem přehlídky byl **kroužek dramatické výchovy SG a SOŠ IUVENITAS** s inscenací Šárky Horáčkové **„COŽ TAKHLE DÁT SI PRINCEZNU“.** Šlo o kolektivní dílo studentů, experimentování se scénickými nápady, experimentování se žánry parodie, konverzačního a znakového divadla na půdorysu motivů ze známých pohádek. Velké sousto si „ukousl“ **DRAMACLUB Wichterlova gymnázia Poruba**, který vystoupil s anglicky mluvenou inscenací **„SOME LIKE IT HOT“,** inspirovanou stejnojmenným americkým filmem a muzikálem, uváděným v současnosti v Národním divadle Moravskoslezském. Inscenace funguje skvěle při výuce angličtiny, jako divadelní podívaná však naráží na řadu obtíží, které jsou způsobeny nutnou redukcí postav a syžetu filmové předlohy. Dalším nesoutěžním vystoupením, zahajujícím sobotní program přehlídky, bylo **DIVIDLO Ostrava, oddíl „Miniděti“** s drobnou „studýrkou“ **„PROČ HONZA NECHTĚL PRINCEZNU“.** Pro nejmenší, začínající děti z DIVIDLA to byly první krůčky na jevišti a první, byť nesoutěžní, vyzkoušení si atmosféry přehlídky. Důstojným zakončením celé přehlídky

byl závěrečný **„VEČER TANEČNÍHO DIVADLA A BUBNŮ“** v provedení **Tanečního divadla CYRANOVY BOTY Brno**, v sále ostravské Konzervatoře. Dvě bubenické a dvě taneční části nabídly divákům široké spektrum výrazových prostředků od bubenické improvizace až po promyšlený, náročný divadelní příběh, který strhl diváky v sále k bouřlivému aplausu.

Přehlídka v SVČ Korunka, p.o. Ostrava – Mariánské hory byla organizačně bezchybně zajištěná, všechny soubory měly pro svá vystoupení odpovídající technické i prostorové podmínky. Přehlídka kolektivů navazovala na přehlídku recitátorů – sólistů a všechny soubory měly možnost zúčastnit se přehlídky po celou dobu jejího trvání, zúčastnit se diskusí v dětské skupině, zúčastnit se rozborových diskusí s lektorským sborem a také závěrečné tvůrčí dílny, vedené členy souboru Cyranovy boty. Bohužel, mnoho souborů přijelo, zahrálo a odjelo, dokonce i tehdy, když si předem objednaly ubytování a stravu. Vedoucí se zúčastnili rozboru pouze své inscenace a to ještě v chvatu. To je na škodu dlouhodobé práce souborů a svědčí to o tom, že soubory a jejich vedoucí ztrácejí zájem o konfrontování výsledků vlastní práce s jinými i s míněním lektorského sboru, který se snažil konstruktivně a s respektem k práci druhých pojmenovat, co viděl.

Za lektorský sbor zapsal Mirek Slavík

ZLÍNSKÝ KRAJ

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ UHERSKÉ HRADIŠTĚ 23. 4. 2009

Přehlídka dětských recitátorů Zlínského kraje proběhla tradičně v půvabných a důstojných prostorách Reduty – Klubu kultury Uherského Hradiště 23. dubna 2009. Celkově příjemnou atmosféru bohužel narušil ostudný pozdní příjezd naší „pražsko-třebíčské lektorské sekce“ (Hulák, Dejl, Machalíková). Velké poděkování patří proto další lektorce Janě Křenkové, která dlouhé čekání na porotu dokázala smysluplně vyplnit důkladnou veřejnou pohybově-hlasovou rozcvičkou pro recitátory 2. a 4. kategorie (jak proběhlo čekání v 1. a 3. kategorii, která recitovala v jiné místnosti, vlastně ani nevím).

V první kategorii se objevila řada obvyklých intonačních klišé. Výběr textů byl přitom zajímavý a pestrý, přiměřený věku recitátorů. Jedna z recitujících se i přes vstřícnou atmosféru v sále už na začátku svého vystoupení rozplakala a znovu už nechtěla vystoupit. Čestná uznání v nepostupové kategorii obdrželi Vilém Mucha (ZŠ Komenského nám., Kroměříž), Jakub Uhrovič (ZŠ Štefánikova, Zlín), Eliška Sabolová (ZŠ Slovenská, Zlín) a Lenka Nawaisehová (ZŠ Kor. Paseky, Rožnov p. R.).

Úroveň vystoupení recitátorů 2.kategorie byla v Hradišti naprosto mimořádná – i ti, kteří nebyli ocenění, by na mnoha jiných krajských přehlídkách patřili k nejlepším. K postupu do celostátního kola byli nakonec vybráni **Michaela Petřeková** ze ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm se soustředěným a dynamicky odstíněným přednesem textu Josefa Hiršala **Oklamaná naděje** a **Ondřej Hradil** ze ZUŠ Valašské Meziříčí, který si dokázal suverénně a přitom spontánně pohrávat s básní Ivana Blatného **Devět vánků** tak, jako by vše vznikalo na místě přímo před očima diváků. Čestná uznání si vysloužili David Prosecký (ZŠ Uherský Ostroh), Jana Koprčná (ZUŠ Uherský Brod), Jan Suchánek (ZŠ Velký Ořechov), Natálie Vrtělková (ZŠ Žerotínova, Val. Meziříčí) a Dominik Di Maio (ZŠ Rokytnice, Vsetín).

Problémem třetí kategorie bylo časté „čtení čárek“, zbytečně „malování“ a zdůrazňování jednotlivostí na úkor celku. Dva postupující ale dokázali přirozeně sdělovat obsah i náladu svých textů. Byli to **Robin Ferro** ze ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm s dobře vystavěným a vypointovaným textem Ivana Vyskočila **Jak a kudy do krajiny snů** a s citlivě vystiženou Krylovovou bajkou **Statečný osel** a osobitá **Justýna Stoklasová** z Gymnázia Rožnov p. R., která prokázala smysl pro práci s veršem, temporytmus a výstavbu textu v **Lokomotivě** Juliana Tuwima, částečně i v textu Olgy Hejné **Balónek**, který ji ovšem nenabídl takový prostor k interpretaci. Čestnými uznáními byli oceněni Viktor Kovařík (ZUŠ Uherský Brod) a Natálie Mrlinová (ZŠ Žerotínova, Val.Meziříčí).

Čtvrtá kategorie se jevila sice jako zajímavá, ale poměrně problematická, výkony často trpěly nevhodným výběrem textu i přehnanou vyumělkovaností. Do celostátního kola postoupil mimořádně vyspělý vypravěč **Tomáš Žilinský** ze ZUŠ Valašské Meziříčí, který v suverénním přednesu prózy Petra Šabacha **Občanský průkaz** a **Holé pohádky** Petra Nikla dokázal rozkrývat překvapivé významy a zajímavě a poutavě je výrazově odstínit, zároveň prokázal mimořádnou dovednost vnímat a respektovat celek textu a jeho stavbu, gradovat, pracovat s pauzou, držet napětí, ale zároveň si udržovat patřičný nadhled a nadsázku. Další postupující byla **Markéta Suchánková** ze ZŠ Velký Ořechov, která zejména v textu Roalda Dahla **Prase** přesvědčila o své schopnosti přirozeně, uvolněně a kultivovaně sdělovat. Jako druhý text přednesla recitátorka text Jana Wericha **Chlap, děd, vnuk, pes a hrob**. Čestným uznáním byla oceněna Kristýna Zabrucká (ZŠ Vyhlídka, Val. Meziříčí).

Lektorský sbor 1. a 3. kategorie pracoval ve složení Jana Machalíková, Kristýna Vyhlídová a Jaroslav Dejl, 2. a 4. kategorii posuzovali Jana Křenková, Robert Bellan a Jakub Hulák.

Jakub Hulák a Jana Machalíková

KRAJSKÁ PŘEHLÍDKA DĚTSKÉHO DIVADLA ŽEBŘIŇÁK STARÉ MĚSTO U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ 15. - 16. 4. 2009

15. a 16.dubna 2009 se konalo ve Starém Městě u Uherského Hradiště regionální kolo Dětské scény ve velkoryse renovované sokolovně, nyní pod názvem Společensko-kulturní centrum. Skoro ideální prostor pro větší i komorní představení, stravování, provizorní ubytování či sportovní uvolnění na přilehlých sportovištích. K tomu dva dny plné sluníčka a dobré nálady. Co si lze více přát? V úvodu nutno uvést, že zde bylo 18 soutěžních představení, jedno inspirativní ze Slovenska, jeden večerní koncert, doprovodná beseda pro žáky staroměstské školy o holokaustu a pochopitelně nezbytné rozbory představení. Tedy program víc než nabitý. A co jsme tedy viděli?

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Markéta byla rychlejší

Autor Jiří Holub, režie, dramatizace, vedoucí souboru: Hana Nemravová

Dramatizace lehce hororové povídky mladého autora posluchače Literární akademie Josefa Škvoreckého, která řeší problémy první velké dívčí lásky a problémy kolem toho. Hraje skupina 8 děvčat a 1 chlapce na náznakové scéně pomocí tří paravánů, které jsou stanem, dveřmi do autobusu, atd. Komentáře hlavní hrdinky jsou realizovány přes mikrofon, předěly tvoří hudební improvizace živé minikapely. Veškeré problémy se točí kolem záhadného a nepřítomného Karla, o kterého usilují dvě kamarádky. Vše končí tragickou smrtí Markéty. V závěru je civilně budovaná inscenace zakončena až snovým a hororovým obrazem lákání Markéty obrazem mrtvého Karla do jezera. Obraz sám o sobě je velice poetický (snad až připomínající Erbenova Vodníka), ale je jakoby z jiné inscenace. Rezervy jsou ještě v čistotě a srozumitelnosti jevištní řeči a souhře dívek.

Základní škola Vidče - soubor Maretka: Vítání jara

Autor: Markéta Hauserová, Irena Šmejkalová, režie, vedoucí souboru: Helena Vojkůvková

Typické recitační pásmo pro školní akademii. Rezignuje se na smysluplnější pohyb, koncepci a hlubší význam. Děti odříkají tu lépe tu hůře jednoduché verše o květinkách, ptáčcích a zvířátkách. Jednoduché náznakové kostýmování, vše doprovázené mezihrami na xylofónek. Typické sousedské představení určené spolužákům a rodičům.

ZUŠ Uherské Hradiště – soubor Dr.Ámo: O princezně a pirátech

Autor: Zdeněk K. Slabý, dramatizace, režie, vedoucí souboru: Radka Mrázková

Jednoduchá hříčka o emancipované princezně, kterou chtějí rodiče provdat, princové jsou celkem nanic, princeznu unesou piráti, princové se ji pokusí osvobodit, konec otevřený. Hráno v jednoduchých stylizovaných kostýmech, velké rezervy v řeči, v druhé půlce problém s temporytmem a pohybem po scéně.

ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice – soubor Strašuláci: Uspávanka s vosou

Autor: Jan Skácel, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Olga Strašáková

Výrazný pokus 5 dívek o voice band, hru se slovy, rytmem, stylizovaným pohybem. Otázkou jinak velice sympatické práce bylo pouze důslednější a jasnější dělení textu do jednotlivých osob a sborů.

ZUŠ Zlín: Jamie a upíři

Autor: Brian Jacques, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Markéta Pavlištíková

Příběh pubertálního kluka Jamieho, který má problém nejen se svou pedantskou matkou, ale i se svými kamarády. Pokus o divadelní představení s náznakovou a variabilní scénou. V průběhu děje jdou děti do hrobky, kde mají být upíři. A Jamie je skutečně potká a ke svému překvapení zjistí, že upíří matky jsou pedantské a z pohledu pubertálních upírů nesnesitelné. A zde nastal problém – Jamie upadl do hysterického smíchu – zbláznil se, či zjistil, že všude je to stejné a jde o beznaděj? Na to jsme odpověď z jeviště nedostali. Škoda. Velké rezervy v mluvě, jevištním aranžmá. Diskutabilní se ukázala i použitá hudba. A ještě jeden velký problém se během tohoto představení ukázal – a to byla technika tohoto jinak sympatického

kulturáku. Zlobila a nechtěla fungovat. Jednak bylo málo světel, a často se nedala ovládat, a také bylo problémem, že nešlo ve velkém sále úplně zatemnit. Škoda. Snad se to v příštím ročníku podaří odstranit.

Základní škola Lískovec: V Šalivari

Autor: Josef Bruckner, režie a vedoucí souboru: Jaroslava Pilčíková

Ukázka recitačního vystoupení, ve kterém se sice vědomě rezignuje na pohyb, ale o to více se pracuje s hlasem, rytmem, výrazem a velice jednoduchým gestem v dramatizaci jednoduchého německého lidového říkadla. Navíc je vtipně využit jednoduchý stylizovaný kostým odkazující na německý původ říkadla. Ukázka toho, když vedoucí dobře odhadne své síly, zkušenosti a možnosti dětí. Jediná škoda byla, že celé to bylo velmi krátké

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Zavazadlo

Autor: Samuil Maršak, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Hana Nemravová

Klasický text jednoduché rytmické veršovánky o cestující dámě a jejích problémech je vděčným materiálem pro práci s dětským kolektivem. Hanka rozehrává situace do řady milých scén za pomocí jednoduché rekvizity – malých polštářků s držadlem – která se stávají zavazadly a dalšími nutnými věcmi. Pro děti to bylo první veřejné vystoupení, a tak není divu, že díky nervozitě docházelo někdy ke ztrátě temporytmu, soustředění a hlasové nejistotě. Ale jinak velmi milé a sympatické představeníčko.

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Ambra

Autor: P. Danzingerová, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Hana Nemravová

Příběh děvčete, které se rozvedli rodiče, má problémy s kamarádkami, novou přítelkyní otce… Vděčné téma pro děvčata tohoto věku, protože řada z nich něco podobného prožívá. Hraje se na jednoduché scéně se třemi paravány a pomocí tabulky, na kterou se křídou píší místa, kde se děj odehrává. Někdy je trochu zmatek při přestavbách, úplně jasné není, proč jsou některé role dospělých ztrojeny, ještě lze dále pracovat s jevištní mluvou. Ale přes uvedené výhrady jde o zajímavou a přínosnou práci, která pomáhá dětem řešit jejich nejednoduché životní situace.

ZUŠ Uherské Hradiště – Dohráli jsme: Krvavá historie

Autor: Arnošt Goldflam, dramatizace, režie a vedoucí souboru: Hana Nemravová

Celosouborová inscenace dramatizace Goldflamovy svérazné pohádky, kterou Hanka posunula do stylu kramářské písně (podpořeno zvukem flašinetu při přestavbách). Největší diskusi vyvolalo, zda lze velice svéráznou atmosféru Goldflamova textu přenést do formy kramářské písně. Představení ale nabízí souboru možnosti si zařádit a viditelně děti baví.

ZUŠ Uherské Hradiště – Kunovice - soubor Babinec a Jan: O výzkumu zimy

Autor: Karel Čapek, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Olga Strašáková

Představení, které sice vzniklo na zakázku k vánočnímu představení, ale zároveň bylo velice dobře vybráno jako připomenutí díla našeho velikého literáta. Pracuje se s hlasem, kvalitní jevištní mluvou, jednoduchým a stylizovaným pohybem. Největším problémem je představitel spisovatele (Čapka). Rozhodně není hýbatelem děje a hlavní osobou jeviště. Škoda. Ale přesto jsme viděli poctivé a jasně vypracované představení.

ZUŠ Uherské Hradiště-Kunovice - soubor Babinec: Holá pohádka

Autor: Petr Nikl, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Olga Strašáková

Vedoucí souboru pracuje s dětmi řadu let v oboru dětského přednesu a divadla. Ve své práci využila poučení z práci s hlasem, které získala v semináři vedeném pí Vostárkovou v Praze. V tomto duchu uvedla na krajské přehlídce pohádku Petra Nikla Holá pohádka. Pro desetiminutové vystoupení v komorním prostoru jeviště připravila s pěti děvčaty ucelenou studii, která vyniká prací s jazykem. Je to úspěšný pokus o rozkrytí významu slov a o uvolnění paletu představ. Souboru se zdařilo vystihnout temporytmus větných celků. Pohádkové vyprávění láká diváky k soustředěnému sledování obrazů v jejich proměně. Dějová linie se stává svou barevností a naléhavostí zajímavou a přitažlivou.

Toto představení bylo doporučeno k postupu na národní přehlídku Dětská scéna 2009.

ZUŠ Uherské Hradiště-Kunovice - soubor Strašuláci: Strach

Autor: Ivan Jirous, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Olga Strašáková

Opět pečlivá práce s hlasem, výrazem, rytmem. Snad jediným problémem je zhmotnění strašidla. Daleko větším zážitkem by bylo jeho ztvárnění pouze hlasem a výrazem dívek. Sympatická ukázka toho, že když víme proč, jak a co, když dáme dětem jasná pravidla hry, máme ze 70 % zaručen solidní výsledek.

Jedním z vrcholů přehlídky bylo večerní vystoupení kapely BING BANG ZUŠ Bánovce nad Bebravou. Parta teenagerů hrajících tak, že by jim profíci mohli závidět. Z jeviště šla nejen bezva muzika, ale i nadšení a radost ze hry. A to i z jejich dvou kantorů.

Gymnázium Kroměříž: Plesky – Třesky

Autor: Jiří Weinberger, scénář, režie a vedoucí souboru – Irena Procházková

Běžné recitační školní vystoupení - volně seskupené básničky, bez větších ambicí slušně přečtené. Škoda nevyužití nabízené možnosti, protože nonsensové Weinbergerovy básničky jsou materiálem pro rozvinutí fantazie a představivosti. Tak snad příště.

Školní družina Základní školy Vsetín: Stvoření světa

Autor textu, režie, vedoucí souboru – Květoslava Kovářová

Představení je pokusem o muzikál, či spíše je to hra se zpěvy. Jde o autorský text vedoucí souboru s námětem stvoření světa, střetu andílků a čertů. Vše řídí Všeználek, představovaný velkou loutkou. Už v textu je první problém – vše je upovídané, není úplně jasný žánr, také je tu trochu maten divák, neboť místo Boha je to Všeználek (a není to odkaz na známou knihu o Neználkovi). Děti jsou oblečeny do stylizovaných kostýmů – andílci v bílém se zlatou parukou, čerti v kožešinách. Text sleduje sedmidenní stvoření světa – tu a tam je něco přeskočeno. Adam a Eva jsou opět loutky v lehké karikatuře. Problémem je i zpěv dětí, který není vždy úplně jistý a čistý. Představení bylo ovlivněno nemocí vodiče a mluviče Všeználka, kterého zaskakovala vedoucí souboru. Na klidu jistě nepřidaly ani úvodní technické problémy se světlem a zvukem. Sympatické bylo, že jde o paní družinářku, která nabízí možnost setkání při divadle velkému množství dětí. Nejde o světové divadlo, ale jako představení pro spolužáky a rodiče jistě plní svou úlohu.

ZUŠ Rožnov pod Radhoštěm: Kterak chtěla Magda Bílé paní pomoci

Autor: Zdeněk Šmíd, dramatizace, režie, vedoucí souboru – Lucie Štěpánková

Pokus o velké činoherní představení s využitím všech možností jevištní práce. Příběh o prokleté Bílé paní, které může pomoci pouze dívka čistá a upřímná. Text vznikl z regionální pověsti, využívá folklórních prvků v kostýmování, scénickém tanci a dává hereckou příležitost devíti dívkám. Hraje se v zajímavé jednoduché scénografii, vytvořené pomocí několika černých paravánů a náznaků záclonek v oknech, plotu a lavice. Škoda, že nešel pořádně zatemnit sál, protože režisérka pracovala i se světlem. Jednotlivé postavy jsou tu lépe, tu o něco hůře budovány. Bohužel šlo o premiéru představení, a tak tu a tam hrála svou roli premiérová nervozita. Ale rozhodně je zaděláno na slušné činoherní divadlo s dětským souborem.

Cena poroty Lucii Štěpánkové za práci na inscenaci Kterak chtěla Magda Bílé paní pomoci

ZUŠ Bánovce nad Bebravou – Slovensko – host přehlídky: Kufor

Autor, dramatizace, režie, vedoucí souboru – Zuzana Varhaníková

Představení, které vzniklo jako pokus o dokumentární divadlo. Příběh slovenských židovských dívek odsunutých do koncentračního tábora během holokaustu, příběh o nesmyslnosti smrti, příběh sourozenců. Představení vzniklo ve spolupráci se Slovenským židovským muzeem v Bratislavě. Všichni hrají s plným zaujetím, ve velkém citovém nasazení, vznikají silné obrazy. Děvčata vědí co a proč, jsou výborně technicky vybavená. Režisérka pracuje výborně s temporytmem, emocí, světlem (tady opět poznámka – škoda, že nebylo možno vytvořit dokonalou tmu v sále), hudbou. A tak jsme byli svědkem silného lidského zážitku, který nemohl nikoho nechat v klidu. Vrchol přehlídky.

ZUŠ Valašské Meziříčí: Starší sestra a mladší bratr + Holčička zlatá

Autor: Astrid Lingrenová, dramatizace, režie a vedoucí souboru – Bohumila Plesníková

V prvém představeníčku jde situaci, kdy milá sestřička chce svému neposlušnému bráškovi vyprávět pohádku, ale ten ji neustále přerušuje a provokuje. Představitelka sestry je evidentně více soustředěná a přesně buduje situace. Představitel bratra má sklon hrát do lidí a očekává reakce diváků. Jinak pěkná příležitost pro budování vztahů, komunikace, dialogu, gradace atd.

Celý soubor pod vedením Bohumily Plesníkové vychází z příběhu o „zlaté holčičce“, která žije bez rodičů, jen s opičkou a koněm . Vypravuje se příběh o tom, že „dětství někdy nebývá tak bezstarostné, jak se to o něm často tvrdí“. Svět dospělých v podání dětí zasahuje neomaleně až arogantně do života dítěte (dívka žije pod palbou příkazů a rozkazů), dospělí ji nazývají usmrkancem, netvorem, hnusnou panenkou, vzpurnou dívkou. Dobře připravený závěr příběhu má podobu skutečné(a oprávněné) vzpoury:“…a teď mi vlezte na záda“. Ocenění si zaslouží práce na budování situací, v nichž se dívka postupně ocitá. Přijatelný je odstup od přímé řeči a její náhrada třetí osobou pro zdůraznění odstupu. Příjemný je objev nečekaného obrazu – snové jízdy na kole. K nedostatkům patří řeč některých dívek /“šumlování“/. Také nevyváženost zvolených obrazů. Sympatické je nepochybně připomenutí autorky knihy s příběhem Pipi Dlouhé punčoše.

Představení Holčička zlatá bylo doporučeno do širšího výběru Národní přehlídky Dětská scéna 2009.

ZUŠ Uherské Hradiště – Staré Město - soubor Dr.Ámo: Holky na zabití

SETKÁNÍ S DRAKEM

Dobrý den. Jak vás mám oslovovat?

Jak chcete. V našem rodě máme všelijaká jména a vy, lidé, nám říkáte ještě jinak – třeba Hušpotvoro nebo Uáábestié. Klidně mě oslovujte jenom Draku.

Tak tedy: Víme o vás, že už tady žijete poměrně dlouho. Za ta léta jste jistě mnoho viděl a slyšel a vypráví se o vás, že jste značně sečtělý. Naše čtenáře by proto zajímalo, jaký je váš vztah k literatuře. Co třeba pohádky?

Eeee… No tak pohádky, ty já mám rád. Často jsou o nás, dracích, a taky o žrádle.

Které pohádky tedy považujete za nejvhodnější pro děti?

Přece ty o princeznách! Ty já žeru…

Takže dáváte přednost pohádkám s dívčími hrdinkami. A jaký je váš vztah k princům?

To jsou ti v těch konzervách? Vždycky mi chvilku trvá, než je požvýkám, ale jinak – taky dobrý! Zase bývají více nasolení, jak se pod vším tím železem potí…

Myslela jsem spíše na příběhy s mužskými hrdiny. Viděl jste vůbec někdy nějaké divadlo?

Divadlo? Naposledy mi ho tady sehráli trutnovští radní, když se mě snažili přesvědčit k přestěhování kamsi na Moravu, snad do Brna či co. Ale brácha tam před lety umrzl na Zelňáku, a tak jsem na ně trochu zařval. Zrovna moc hrdinsky neutíkali…

Teď probíhá tady v Trutnově, nedaleko vaší jeskyně, celostátní přehlídka dětského divadla a dílna dětských recitátorů. Víte o ní?

Čerstvé maso?!? Tak to já se stavím!

Chtěla jsem se spíše zeptat na váš vztah k poezii. Za ta staletí máte určitě docela slušný přehled. Jak by se podle vás měla poezie přednášet?

Plamenně, vřele a divoce. Recitátor by se měl rozpálit do ruda a nažhavit své posluchače tak, aby se opékali v žáru jeho slov.

A mohl byste našim čtenářům zarecitovat nějakou vaši oblíbenou báseň?

Máma dračice nám, dráčkům, vždycky recitovala:

Drak leze z díry,
vystrkuje kníry
za ním leze dračice,
má červené střevíce!

Krása, viďte? A nebo:

Jeho oči plamenné,
zuby ostré jako břitvy.
Drápy krví zkalené,
nechybí u žádné bitvy.

Taky dobrý, co?

Děkuji velice. V poslední době se o vás, dracích, docela hodně píše, natáčejí se filmy, je možné vás vídat v průvodech masek…Zajímají se o vás děti i dospělí. Třeba hru Dračí doupě hraje kdekdo. A přitom dlouhá léta jste se objevovali jenom v pohádkách pro děti. Čím to je?

Vylezli jsme z děr!

Ale proč?

Jsou období, kdy vy, lidé, nás draky moc nepotřebujete. Jste zahlcení vším kolem a fantazie a hra pro vás nejsou důležité. Ale zdá se, že teď se to zase obrací. Kus práce v tom udělala kolegyně Safira – znáte ji? Ale i draci z Pána prstenů a z Harryho Pottera se snažili. To víte, musíme náš mediální obraz podporovat, jak jen to jde.

A jste teda dobří nebo zlí?

Co myslíte? Uáááá!

Děkuji vám za rozhovor…

Petra

DNEŠNÍ PROGRAM - PÁTEK 12.6.

13.15 - 13.30	**zahájení recitační části DS 2009**
13.45 - 14.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie seminář E
15.00 - 18.00	**vystoupení recitátorů III. kategorie**
19.30 - 21.00	beseda lektorského sboru s recitátory III. kat. a jejich doprovodem dílny pro recitátory II. a IV. kategorie diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kat. seminář E
21.45	informační schůzka pro seminaristy tříd A, B, C, D

BLAŽKOVÁ - DÍL 1. - OBJEV

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 0.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Náordním domě. Uzávěrka – 12. 6. 2009 ve 3.30. Vychází 12.6. 2009 v 10.30. Náklad – 350 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

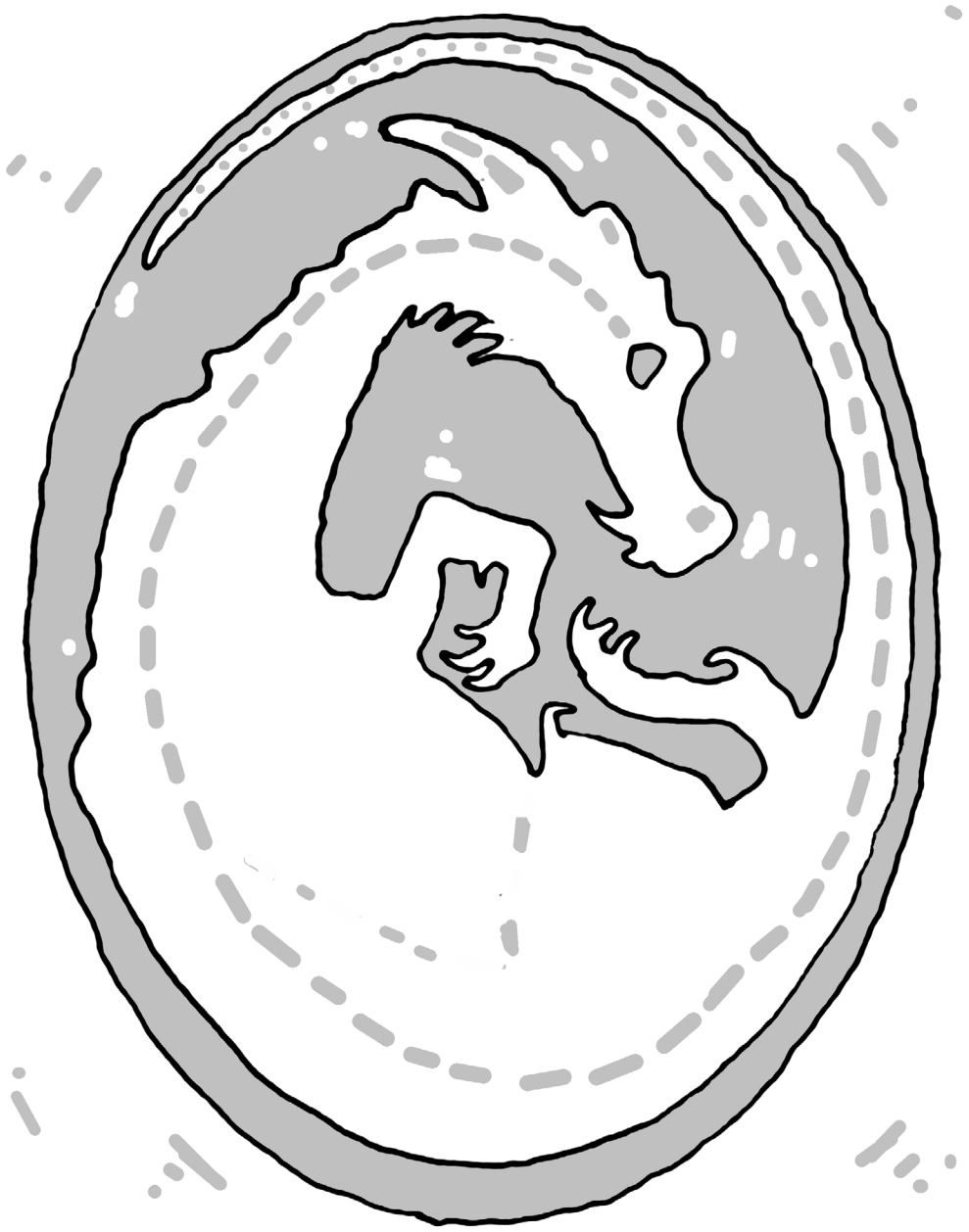
ČÍSLO 1. SOBOTA - 13. ČERVNA 2009

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY III. KATEGORIE strana 24

TEXTOVÁ PŘÍLOHA strana 29 - 32

DNES HRAJÍ strana 35 - 37

BLAŽKOVÁ „SMAŽKA“ strana 38

Letošní Dětská scéna v Trutnově začala nevlídným počasím. Když se redakční auto ve čtvrtek navečer blížilo k Trutnovu, zastihla nás velká bouřka s krupobitím, kterou zakončila dvojitá duha v okamžiku, kdy jsme projížděli vsí Dolní Kalná. Několikrát nám připadalo, že duha vyrůstá právě z vozovky přímo pod naším autem. Nezastavili jsme, abychom si vyzvedli kotel plný peněz, který je schovám vždy na konci duhy, ale řekli jsme si, že je to dobré znamení. Vyčasilo se během necelé půlhodiny a do Trutnova jsme přijížděli za plného slunečního světla.

Dnes jsem opouštěla aulu České lesnické akademie, znova bylo nebe temně šedé a fialové a opět začalo pršet, ale zvláštně. Zpomaleně. Mezi Národním domem a lesnickou školou se rozklenula další dvojitá duha. Její oblouk se zvedal nad židovským hřbitovem, kam každý rok vedou mé první kroky Trutnovem.

Došla jsem na náměstí. Drak na radnici se blyštěl, dělníci sestavující pódium na náměstí přestali pracovat a pozorovali duhu stejně užasle jako já. Pršelo už jen drobounce a duha se začala ztrácet. Bylo to dobré znamení. První přehlídkový den končil, v mysli ještě doznívala slova pronesená recitátory a cestou z kopce dolů k Národnímu domu se mi rovnaly v hlavě myšlenky do sluncem projasněné řady.

Iva

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

RADEK MARUŠÁK

Problémy uchopím, potěžkám, změřím a pomalu rozmyslím.

VÝPRAVA ZA LEKTORY RECITÁTORŮ

Cesta za III. kategorií začala na výsluní před lesnickou akademií. Tam si lektorky Iva Šimková a Jana Turbanová svolávaly svoji skupinu k první dílně.

Po cestě na dílnu jsem se vyptávala recitátorů, co od dílny očekávají. Markéta mi prozradila, že se na dílnu těší, protože když byla naposledy v Trutnově, byla dílna super. Já jsem se na dílnu taky těšila a byla jsem zvědavá, co si lektorky vymyslí.

První dílna pro III.kategorii je oříšek, protože je to jen hodina času a recitátoři se v ní mají stihnout seznámit, uvolnit i soustředit před svým vystoupením. Lektorky Iva a Jana se obtížného úkolu zhostily skvěle. Od samého začátku jsem obdivovala jejich schopnost jasně a přehledně strukturovat cvrkot, který při prvním rozdělování recitátorů do dílen nastává. I při dílně se Janě a Ivě dařilo udržovat rovnováhu mezi příjemně uvolněnou a pracovní atmosférou.

Samotná dílna začala v učebně staré lesnické školy chůzí s vnímáním prostoru. Prostoru dost malého na to, že měl pojmout 24 dětí. Recitátoři se ale s nedostatkem prostoru vyrovnali výborně. Cítili partnera, nevráželi do sebe a ještě se z kličkování v malém místnosti těšili. Při prvním zastavení – štronzu - jsme se dozvěděli, že někteří účastníci dílny vstávali o půl šesté. Navzdory tomu byli všichni plní energie a vrhli se do první představovací hry. Chodili při ní velmi rychle po prostoru, na tlesknutí se zastavili a udělali dvojici s tím, kdo jim stál nejblíže. Dvojice pak měly krátký čas do dalšího tlesknutí a snažily se o sobě zjistit co nejvíce informací. Bez rozpaků a bez váhání se recitátoři vyptávali, představovali, měnili si dvojice a znovu se vyptávali. I když museli pospíchat, stíhali si říct mnohem víc, než jen svoje jméno a odkud přijeli. Podařilo se mi odposlechnout například to, že hrají tenis, fotbal, mají rádi fantasy, nemají rádi školu atd. Lektorka Jana hru řídila a lektorka Iva hrála spolu s recitátory.

Obdivovala jsem, jak děti snadno vstupují do kontaktu a povídají si, jako by se znaly už dávno. Moc jsem ale nevěřila, že by si mohl někdo informace získané od ostatních v takovém časové stresu zapamatovat. Jenže recitátoři si pamatovali všechno – i to, kdo má rád modrou barvu, koho baví biologie, kdo se dívá na televizi jen o víkendu a kdo dělá airsoft. Při vyměňování získaných informací v kruhu vláda dobrá nálada, děti se doptávaly na podrobnosti, bavily se společně nad záměnami a chybami a při představování Báry dokonce obohatily fond českých jazykolamů o jazykolam „Barbora z Brna“. Recitátoři se naladili, aktivizovali a vzájemně seznámili. Škoda byla jen to, že se jim zapomněly představit lektorky.

Další cvičení bylo zaměřené na cítění skupiny a na soustředění. Recitátoři stáli v kruhu a měli postupně jeden po druhém bez předchozí domluvy vykročit do kruhu a říct číslo, které bylo právě na řadě, nikdy ale nesmělo vykročit nebo promluvit víc lidí naráz. Cvičení bylo pro tak velkou skupinu, která se málo zná, hodně těžké. Vypadalo to, že se nepodaří, ale účastníci nakonec na cvičení vyzráli. Říkali čísla pěkně po kruhu, takže věděli, kdy na koho přijde řada, a nemohlo dojít ke kolizím. Kromě radosti ze společného vítězství nad cvičením získali recitátoři také pořadí, ve kterém pak odpoledne vystupovali.

Následující cvičení bylo zaměřeno na aktivizaci těla a rozmluvení. Lektorky na to šly přes rychlou chůzi po prostoru, štronzo a jazykolamy. Poslední hra měla být uvolňovací. Děti chodily po prostoru, lektorky zavolaly číslo a ten, komu číslo patřilo, začal „hlasitě omdlévat“. Úkolem skupiny bylo padajícího zachytit. Kdybych nevěděla, že většina hrajících dětí se viděla dnes poprvé, myslela bych si, že se znají několik let. Tak skvěle omdlévací hru hrály.

Recitátoři byli po celou dobu dílny soustředění, pracovali s nasazením, bavili se a vypadalo to, že je těší být spolu.

Po cestě zpět do auly jsem zjistila, že Karolína nemá trému, protože je v pohodě od rána do večera. Karolína mi taky prozradila, že je velice náročná na výběr textu. Aby si text vybrala, musí „mít styl“. Káti jsem se ptala, proč chtěla recitovat jako první. Je to proto, že si chce vychutnat vystoupení ostatních, a někdy je tak poslouchá, až svůj text zapomene. Jindra, který je tu už po třetí, se těší, že si to tu užije jako recitátor i jako člen souboru. Dílna se mu líbila a byla „hlavně o tom seznamování“.

Markéta

SEDLI JSME SI S... LEKTORY III. KATEGORIE

S lektorkami dílny III. kategorie Ivou Šimkovou a Janou Turčánkovou, které studují prvním rokem kombinované studium dramatické výchovy na pražské DAMU, jsme se posadili přímo v aule, v hlavním dění včerejšího dne. Chtěli jsme od nich zjistit mnoho informací, a tak jsme se ptali a ptali...

Máte nějakou zkušenost s dětským recitátorem, popř. s vedením dílen recitátorů?

Iva: Já se tedy přiznám, že nemám zkušenost žádnou, a právě proto mě to zajímalo, proto jsem to chtěla vidět, být tady u toho, nasát recitační energii. Jsem úplně uchvácena, ale jak už jsem řekla, žádnou zkušenost nemám.

Jana: Já tedy nějakou zkušenost mám s dětským recitátorem. Asi tři roky pracuji na základní umělecké škole, kde se vyučuje i přednes. Dokonce teď tady mám i jednoho svého žáka, který sem letos postoupil. A byla jsem tu i minulý rok jako pedagog, takže nějakou malou zkušenost mám.

Jak probíhala příprava plánu dílny?

To jsme se domlouvaly buď ve škole nebo přes e-mail – co přivezeme, jak budeme pracovat, co bude obsahem dílen. Ale hodně improvizujeme. Protože prostor je jiný, než jsme si původně představovaly, je více dětí, než jsme si myslely, že bude, takže pak je samozřejmě problém znovu s prostorem, který je najednou ještě menší. Člověk prostě musí i maličko improvizovat.

Máte tedy alespoň určitou představu, jak budete pracovat s dětmi? Nebo „jen" čistě improvizujete na místě?

Máme určitou představu jak o činnosti vevnitř, tak i o činnosti venku, protože když je hezké počasí, tak je dobré, když děti netráví celý den v budově. A pokud budeme moct pracovat venku, dílna samozřejmě bude vypadat trochu jinak než vevnitř. Ale chceme také sledovat samotné děti, kam chtějí směřovat, takže naše dílny bychom rády přizpůsobovaly i jejich přáním. Důležitá pro nás bude určitě panující atmosféra a fungování celé skupiny. Zatím máme za sebou jen první dílnu, u které byl trochu problém časové tísně, protože jsme potřebovaly, aby si děti již určily pořadí přednášení, aby si „osahaly" prostor, vyzkoušely si hlasitost. Musely jsme tedy hodně hlídat čas.

Určovaly jste si jasný cíl, ke kterému byste chtěly ve vašich dílnách dojít?

Určitě by si děti měly odnést nějakou hezkou vzpomínku z Trutnova, neměla by mezi nimi panovat rivalita, měly by se seznámit a třeba si najít mnoho nových přátel...

Tím jste již naznačily mou další otázku, a to, k čemu byste nerady směřovaly, čeho byste nechtěly docílit, čeho se obáváte...

Možná máme obavy z toho, že nebudou chtít pracovat v kolektivu, protože recitace je sólový výstup, a tak se bojíme, že je naše společné hry nebudou bavit. Měly by určitě pochopit, že si v našich dílnách budeme hrát a že v Trutnově už nejde o žádnou soutěž, rivalitu, ale o příjemně strávený společný čas. Někteří recitátoři pravděpodobně chodí do dramatických kroužků, amatérských souborů, takže jsou zvyklí pracovat ve skupinách. Ale možná jsou mezi nimi i přednašeči, kteří nikdy ve skupině nepracovali, takže s tím žádnou zkušenost nemají.

A teď otázka k většímu zamyšlení. Co myslíte, že umění přednesové dává do života všem recitátorům?

Určitě jim pomáhá umět pracovat s textem – pochopit ho, porozumět mu, rozkrýt pointu, umět se pobavit nad tím, co čtou, popř. ho ještě umět předat posluchačům. Druhou věcí také je, že dnešní děti velmi málo čtou. A právě přednes pomáhá „donutit" děti zajít si do knihovny, půjčit si, popř. koupit si nějakou dobrou knihu. V neposlední řadě určitě recitace pomáhá práci na sobě samém. Ať už mluvíme o osobním růstu, zbavení se ostychu, umění vystupovat před lidmi. Jednoduše, naučit se toto umění vnést mezi lidi.

Do života tedy může přednes dávat velmi hodně. Ale myslíte si, že zrovna recitátorům vaší III. kategorie dává všechna tato pozitiva?

Myslím, že některým dává a některým ne. Vlastně záleží na každém recitátorovi, jestli na sobě v tomto umění pracuje, nebo jestli se jen veze po vlně pohody. Každý recitátor pracuje určitým způsobem. Každý má svůj styl. A pokud ho to těší, je to v pořádku. Určitě se ale hodně věcí, co se týká přednesu, nebo vůbec dětského divadla, v každém člověku zúročí. Třeba i později, ale někdy určitě.

Kdybyste byly drakem, jakou hlavní vlastnost byste měly?

Iva: Já bych byla určitě rozlítaný drak. Takový neposeda, takový „hnedtubud".

Jana: Já bych byla určitě taky rozlítaným drakem. Protože když pracující člověk studuje vysokou školu, tak to je jasná věc. Ale určitě bych nežrala princezny. Byla bych hodný drak.

Iva: To já bych žrala...ale ne princezny.

Jana: Iva by žrala prince!

Poté se strhla debata o tom, kdo by co a koho nejvíce žral být drakem, padly návrhy na ovečky, krávy, mladé krásné prince, a tak jsme se raději sebrali a šli jsme něco sežrat sami.

Jonáš

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

NINA MARTÍNKOVÁ

Kdo to je? To jste vy? Super! Mám prostě ráda lidi.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

IVANA NĚMEČKOVÁ

Jemně okořením, zlehka přičichnu, řádně promnu. Prostě života si užívám.

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY III. KATEGORIE

POETICKÉ PERLENÍ S LEKTORY

Hned v prvních minutách letošní přehlídky Dětská scéna jsem požádala o hromadný rozhovor všechny odborné lektory recitační části. Sešli jsme se v místnosti plné textů recitátorů 3. kategorie, pomůcek na dílny, káv a občerstvení a tato zabydlenost se záhy vloudila i do našeho rozhovoru. Mé předsevzetí udělat v něm pořádek vzalo po chvíli za své, a tak prosím přijměte zkratky v závorkách jen jako orientační značky o tom, kdo nadhodil či rozvinul jakou myšlenku v tomto vzájemném a perlivém toku informací na téma poezie.

Letošní přehlídka Dětská scéna je ve znamení draka. Proto bych vás na začátek našeho společného rozhovoru poprosila, abyste se představili a řekli, jakým drakem byste byli vy, lektoři recitační části této přehlídky.

Radek Marušák: Já bych byl čínským drakem, protože u nich je vše o moudrosti.

Nina Martínková: Já bych byla takový lidový, venkovský drak, a to, pokud možno, český.

Ivana Němečková: Já bych byla papírový, protože je volný a veselý.

Jiřina Lhotská: Já bych byla kladrubský drak, protože naše vesnice ho má ve znaku – Sokolové i hasiči. Ale vůbec nevím, jaký je.

Jaroslav Provazník: Strašlivý, devítihlavý drak. Eliška Herdová. *(J.P. v pátečním odpoledni zaskakoval za E.H., a jak máte sami možnost vidět, ztotožnil se s ní dokonale.)*

Vlasta Gregorová: Já bych byla drak dvouhlavý – jeden pro radost, druhý pro starost.

Děkuji za vaše představení se. Vy všichni se poezií zabýváte poměrně dlouho. Proto bych se vás chtěla zeptat, čím je poezie pro vás osobně. Jaké má místo ve vašem životě?

...Nastalo dlouhé ticho, ve kterém jsem se lekla, co jsem to vlastně položila za otázku...

To jsem vás asi touhle otázkou zarazila...

Protože to je těžká otázka... to se nedá jen tak odpovědět, aby to nevyznělo hloupě...

A pak to přišlo! Odpovědi se začaly překrývat, vršit, vzájemně proplétat a doplňovat a tady si můžete přečíst výsledek tohoto poetického perlení:

Jednou z nejjednodušších odpovědí by bylo, že poezie je pro mě možnost, jak uniknout od běžných starostí. (N) Pro mě je někdy báseň jako obraz. (I) A nebo to může být úplně naopak, než říká Nina. Naopak to může být cesta k tomu, v čem člověk žije a nerozumí tomu a přes poezii to nakonec může pochopit. (J)

Já mám takové poselství: Aby se pro poezii nezapomnělo žít a pro život nezapomnělo na poezii. Protože někdy je poezie způsob úniku a někdy zase běžné žití zavírá cesty k tomu, co je hezké.(R) Takovou banalitou je, že poezie je koření života, ale je to prostě ještě něco navíc. (V) My se často snažíme dělat divadlo poezie, takže pro mě jsou to zhuštěné, minimalistické obrázky života, které ve mně probouzejí představivost a život se mi v nich dobře zpracovává a zase se mi to vrací zpátky do něj... stejně si myslím, že je to takhle narychlo těžké říct... (I) Slovo poezie evokuje, že je to něco vážného, ale ona může být taky velká sranda zhuštěná do malinkého prostoru. (J) Nejvíce čtu verše dětem v nejmladším věku a je hrozně zajímavé, jak je to pro ně přirozené, jak díky rytmu v nich vyzní legrace a je jimi stoprocentně spontánně vnímána. (V) A ještě jedna věc je pro mě důležitá – že poezie je i možnost setkat se se zajímavými lidmi, protože sdružuje lidi, kteří podobně dýchají, podobně uvažují o světě, a díky tomu se mohou setkat jinde, než ve všedních starostech. A tahle setkání jsou hodně zajímavá a hodně důležitá – kolem literatury, poezie, vzniká lidský rozměr.(R) Vždycky mě hrozně baví, když najednou objevím verš, ze kterého se něco zablýskne, a je v něm koncentrováno strašně moc věcí. (J). A ještě jedna věc mě moc a moc baví: kolik různých pojmenování, metafor existuje na jednu věc. Každý člověk vnímá jednu věc originálně, osobitě a poezie to ukazuje. (N)

Co vás zajímá na recitaci dětí?

všichni různě přes sebe:

Děti samotné. Osobnosti. To, jak jsou přirození. To, co dokážou. Oni totiž dokážou mnohem víc, než dospělí. I to, že staré texty, které už jsem slyšel mockrát, slyším znova a najednou zjistím, že je v nich ještě něco, co jsem ještě neviděl, protože je najednou vezme do úst někdo, kdo to čte poprvé.

Vidíte v oblasti dětské recitace nějaký vývoj?

N: Zvládají ve větší míře více dovedností. Laťka přednašečských dovedností stoupá.

J: Ale to se týká jen národních přehlídek.

N: Já sleduju i nižší kola přehlídek, a tam je to taky tak. Hlavně, co se týká výběru textů a interpretačních dovedností.

J: Mě docela překvapilo a potěšilo, že to, co se prorokovalo na začátku devadesátých let - že přednes je přežitek a půjde do kytek - není pravda. Můžeme to vidět v těch nejvyšších podobách na národních přehlídkách, ale imponující je i počet dětí, které se hlásí do nejnižších kol.

N: Pořád je důležité bourat zažité představy o tom, co je dětský přednes. To je asi na nás, protože v nižších kolech se pořád setkávám s problémy.

J: Mě nejvíce štve, že učitelé literatury často zcela ignorují přednes nebo možnosti přednesu. Zevšeobecňuju, ale ve obávám se, že ve větší míře to tak je. A přitom by přednes mohl a měl být logickou součástí literární výchovy a byl by výborným pomocníkem, kdyby to ti lidé uměli dělat.

R: Já mám ještě intenzivní pocit, že se v téhle oblasti otevírají nůžky. Na jedné straně se na vrcholné úrovni setkáváme s vynikajícími výkony – to můžeme vidět i tady, kde jsou recitátoři už poněkolikáté a mají obrov-

ské zkušenosti a dovednosti – a na druhé máme zkušenost z přehlídek na nižších úrovních, která ukazuje, že na školách je přednes něčím, co bohužel šlo někam stranou. Takže to jsou ty nůžky – na jedné straně šikovní a zkušení účastníci národních přehlídek, na druhé celá řada nezkušených a neznalých recitátorů, často i pedagogů.

J: Ale tohle se už týká pedagogických fakult, které nepřipravují učitele z větší části na přednes vůbec.

N: Učitele českého jazyka a literatury nejsou ze škol připraveni, a pak se to odráží na tom, do čeho třeba děti nutí. Takže pořád je dětský přednes memorování, biflování a jakési drmolení zpaměti, ale vedle toho jsou i jiné přístupy a výsledky.

V: Mně připadá, že setkání dětí s poezií je zcela závislé na setkání s lidmi. Že je vlastně úplně fatální, jestli měli ve škole to štěstí, že se setkali s někým, kdo jim otevřel dveře. Mnohdy jde spíše o náhodu, než o podhoubí, ze kterého by vše vyrůstalo.

R: Dříve byla leckdy recitace na škole povinná záležitost, získala ráz masovosti a s tím se spojilo mnoho negativního, a teď je to spíše o osobních setkáních a spolupráci mezi čtyřma očima – pedagog jako člověk a dítě jako člověk, což přináší mnohá pozitiva, ale na druhé straně je základna pro recitaci úzká.

V: A když učitel nechce s dětmi dělat poezii, obejde ji a nejde ho k tomu donutit.

N: A většinou to ani neumějí…

I: Ale často k tomu nemají ani dostatek prostoru. Když se podíváte na ZUŠ, tak tam má učitel hodně prostoru k tomu, aby si s dětmi povídal, zatímco učitel na ZŠ má dětí mnohem víc a prostor k osobnímu setkání mnohem menší…

V: Ale pokud učitel chce, prostor k práci s poezií a s dětmi si udělá.

J: Jen je velmi nebezpečné a nepříjemné, když se na přehlídkách učitelé ZUŠ a ZŠ mezi sebou dohadují o tom, kolik kdo má prostoru a jaké má kdo podmínky. Přece by mělo být pro každou školu ctí, že dítě reprezentuje nejen tu ZUŠ, ale i základku. Školy by měly spolupracovat a být rády, když se dítě poezii věnuje, ať už je to tam nebo tam.

R: Co mě docela mrzí, že se rezignuje na práci s poezií, na cestu jejího poznávání…Na to, ukázat dětem, co je pro nás poezií, dát jim ji poznat a nechat je projít si cestou poznání poezie.

J: K tomu možná patří i to, že v posledních letech je hodně vidět recitace prózy daleko víc než poezie.

N: V próze je totiž příběh daleko jasnější a sdělnější, zatímco v poezii ho musejí odkrývat, a to je náročné, zvlášť pokud chceme vyprávět příběhy.

Co byste recitátorům doporučili? Máte nějakou univerzální radu pro recitátora?

N: Obejmout trému.

R: Nechávám doporučení na těch, kteří je znají. Doporučení je tak individuální, že by jim je měl dát ten, kdo je doopravdy zná a komu věří.

J: Aby to, že jsou tady, neznamenalo konec jejich cesty za poezií nebo za přednesem, ale aby šli dál a dalo jim to spíše podněty pro další přednes.

Děkuji velice za chvíli poetického perlení a přeji hodně příjemných setkání s poezií, recitátory i s jejich poučenými a tvořivými pedagogy!

Petra

PTÁME SE LEKTORSKÉHO SBORU RECITÁTORŮ:

Mohli byste nám prosím zarecitovat nějaké své oblíbené čtyřverší?

Jiřina:

Šli po návsi cikáni
Pepík domů uhání
Pepíku, ty hloupý,
tebe ať si koupí,
Ivanku však neprodáme,
protože ji rádi máme.

Radek:

Nevesely, truchlivy
jsou ty kraje vodní;
vpoloutměavpolousvětleminetudenpodni.
(Zapsáno, jak bylo slyšeno - postupné zrychlování textu bylo dáno recitátorovou nedostatečnou výslovností a velmi slabou prací s pauzou.)

Nina:

Kdo za bludičkou jiných čar
kolem mne jdete bez účasti
znát byste měli marný žár
a lichá hrdinství mých strastí.

Ivana:

Lidé jsou spokojeni u oltářů televizí.
Chroupají brambůrky a usínají.
Lidé jsou spokojení.
Lidé jsou spokojení.
Lidé jsou spokojeni.

Vlasta:

Indiáni, ti se mají.
Celý den si jenom hrají.
Skáčou hopsa hejsasa,
chytají se do lasa.

Jaroslav:

Kraklakvakve? Koranere!
Kvonsirýři – guelira:
Brifsi, brafsi, gutužere:
gasti, dasti, kra…
Lalu lalu lalu lalu la!

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

IVA ŠIMKOVÁ

Často se snažím o nemožné. Ale jinak holka do nepohody a trochu stydlivý smíšek.

VČERA JSME SI VŠIMLI

VEČERNÍ DÍLNY II. KATEGORIE

Na chvíli jsem zavítal do dílny II. kategorie. Bylo pro mě až překvapující, s jakým zájmem a nadšením mezi sebou recitátoři komunikovali. Dílna probíhá pod vedením Kláry a Báry, které pracovaly s dětmi s dračím klidem. Vznikalo mnoho usměvavých situací. Nejednu z nich zapříčinila (překvapivě – nepřekvapivě) Bářina slovenština: „A teraz sa otočte všici chrptom k nám!" ...a děti se k holkám otočily čelem...

V jednu chvíli se všechny děti přesunuly, díky přilepeným cedulkám s názvem nějaké pohádkové postavy, do fantazijního světa. Kdo ví? Třeba se i tam objevil drak. Ale to už netuším, neboť jsem cedulku s kouzelnou postavou na záda nedostal, a tak v jednu chvíli všechny děti zmizely do jiného světa a já, já koukal jako buk v prázdné místnosti, protože jsem netušil, že kouzla opravdu existují.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI

VEČERNÍ DÍLNY IV. KATEGORIE

Podíval jsem se také na okamžik do dílny IV. kategorie. I tady jsem byl velmi příjemně překvapen, s jakou vervou a nadšením se recitátoři hrnuli do her, které Vendula a Jana pro ně připravily. Řekl bych, že celá dílna fungovala s dračí energií. Byla velice svižná a spontánní. A nyní něco k samotné dílně. Jak už to tak bývá, čím starší člověk je, tím absurdnější situace zažívá. A zrovna hry v této dílně byly absurditou plně pohlceny...v dobrém slova smyslu. Vyslechli jsme si příběh s Michaelem Jacksonem, revizor se nám objevil v parku a chtěl po mileneckém páru platné jízdenky za používání parku, policista chtěl občanské průkazy po neandrtálcích v době kamenné. Když jsme se všichni dohromady domluvili, že půjdeme společně na mamuta a uděláme tak velkou hostinu, rozloučili jsme se a šli jsme si každý po svých dračích cestách...

Jonáš

LAKOMÁ BARKA

Nic nesplete člověka tolik jako jméno vesnice. Třeba Hrdlořezy. Kdo se bojí do Hrdlořez kvůli hrdlu, bojí se zcela zbytečně, protože v Hrdlořezích, a to je statisticky dokázáno, hrdla se neřežou o nic víc než kde jinde.

Nebo nedaleko Konstantinových Lázní je vesnice Úterý. Přijďte tam ve středu a jste zase v Úterý. Šest dní v týdnu to jméno lže.

A zrovna tak lhalo jméno vesnice Dejvice, když ještě Dejvice byly vesnice, když z Dejvic do Prahy se chodilo buď Píseckou branou nebo oklikou.

Nejspíš ještě se dalo věřit vesničce nedaleko Dejvic, která se jmenovala Černý Vůl. S ohledem na starostu to bylo jméno pravdivé, i když barvoslepé, neboť starosta byl zrzavý.

Vraťme se však do Dejvic. Řekli byste Dejvice, dej více! Tam se asi lidi přehánějí v rozdávání.

Vůbec ne. Lakotili a hamonili. Škrtili, škudlili a byli krkouni.

Ani ponocného si nedrželi. Nevadilo jim, že nevěděli, jak v noci čas plyne. To prý by byl drahý čas, kdyby měl ponocného uživit! Starosta to rád viděl, protože chodil pytlačit do Královské obory. Když nebyl ponocný, nemusil se bát, že někoho v noci potká. Koně koval kovář tak, že jim přendával podkovu z pravé zadní na levou přední, tu zase na levou zadní, a tu pak na pravou přední, až byla kobyla bosa.

Nejlakomější držgrešle byla Barka, farářova kuchařka, a to bylo každému známo. Nejenomže schraňovala šlupky od buřtů a šila z nich záclony, nejenomže se do zrcadla nepodívala, aby se neopotřebovalo, ale to byla ona, co tenkrát, když jela do Loun dostavníkem, místo jízdenky chtěla si nechat koleno vrtat, k čemuž nedošlo jen proto, když kočímu to koleno ukázala, raději ji nechal jet zadarmo, než by zneuctil nebozez.

A téhle Barce povídá farář: „Co kdybychom to druhé prase dali…“

„Ani pomyšlení…!“

„Počkejte, Barko! Myslil jsem na učitelovic, mají tolik dětí, a nám jeden čuník stačí.“

„Proč mají tolik dětí, to je jejich věc!“

„A co má ten člověk dělat? Z lakoty tu lidé ani děti nemají, a on, aby v té škole měl koho učit, musí být samozásobitel.“

„Tak mu dáme vejslužku, když už musíte rozhazovat, velebný pane.“

„Říkejte si co chcete, dva čuníci pro nás dva je moc,“ chabě trval farář na svém.

Je zajímavé, že přibližně v téže chvíli učitel došel k podobnému závěru: „Já tu mám hladovejch krků jako píšťal u varhan a na faře jsou dva vepři a dva lidi.“ Načež se zamračil. Čím víc se mračil, tím usilovněji přemýšlel. Když se mu tvář vyjasnila, vzal do kapsy kladivo a hřeb a že prý se jde nadýchat trochu večerního kyslíku.

Farář míval psa ovčáka, hlídače, ale Barka ho umořila hladem. To se teď učitelovi šiklo. Šel k faře od lesa a nebylo psa, aby štěk. Ani prve, ani teď, když se vloudil do chlívka k prasatům. Tomu většímu se zdálo něco pěkného, protože kanilo a občas si zachrochtalo jako piják piva. Menší spalo jako dudek. Když mu učitel přiložil hřeb mezi oči, hnulo ovarem, ale maloučko. Učitel sáh do kapsy pro kladivo a ani se mi nechce podrobně popisovat, jak ten hřeb snadno vjel do prasečí hlavy.

Ráno Barka budila faráře větou: „To menší prase je v troubě!“

Povídá rozespalý farář: „A jak se vám tam celé vešlo?“

„Ježíšmarjá, ne že ho peču, ale že je kaput!“

To jste je asi hladem umořila, osobo!“ zívl farář a obrátil se ke zdi.

Barka seběhla k učitelovům. Jestli by prý pan učitel neodklidil prasátko, pan farář se dává poroučet. Lhala, aby se zamezilo panice mezi chovateli. Do rána jim na faře jedno zgrejzlo a lidi jsou zlí a ještě by mohli říct, že na faře zatajili červenku nebo co.

„Ale to víte, Barko, s radostí, pro vás všechno!“ Učitel vzal pytel a trakař a šel pro prase, že už ho prý někde zakope.

Toho dne se začalo z učitelovic komína kouřit a kouřit už nepřestalo.

Když se Barka ptala učitelovic Toníka u kašny, co tolik topěj, vždyť ještě nemrzne, Toník dělal, že ji neslyší, a Barka si dobře všimla, že má mastnou bradu. Jak jí cestou na faru voda v putně šplouchala, Barka každý třetí krok se zastavila a usedavě přemýšlela, co to učitelovic, ta chamraď setsakramentská, může kuchtit? Tonda má mastnou bradu přece od něčeho mastného. Že by to prase… dyť přece pošlo, ne? Nebo že by nepošlo? Ten učitel ňák přeochotně chtěl vyhovět…

Žralo ji to.

Sotva se setmělo, Barka šla courem kolem kostela ke škole. Vpředu se svítí, z komína se kouří, Barka větří, čmuchá, přece takhle voní vepřová! Teď ji ovanulo zelí, tohle jsou zase škvarky!

Vzala za kliku. Opatrně proklouzla do chodby. Na konci chodby dveře a nad nimi výklenek s oknem pro větrání. Barka se šourá až ke dveřím a poslouchá. No ovšem, tam se debužíruje, asi už je po všem. Talíře, vidličky a nože cinkají do dětských hlasů a smíchu, co xakru jedli? Přišoupla bednu, co stála v rohu, dala na ni škopík, co visel na zdi, a souká se nahoru, aby si to všechno okénkem nad dveřmi zkontrolovala. Přišla o chlup pozdě, učitelová už poklidila se stolu a všechny děti stály v řadě jako čestná rota, od nejstaršího po nejmladší.

Učitel právě uzavíral: „…a pomodlíme se ještě za Barku…“

Barka napjala uši. Přitáhla se výš, stála na škopíku na špičkách jako baletka.

„…aby nebyla tak lakomá,“ povídá nejstarší Žofka a po ní Pepa:

„…aby nebyla tak závistivá!“

„…a tak špinavá…“ vpadl Tomáš.

„…a neučesaná…“ mladší Xaver, a ještě mladší Felix:

„… ne tak ošklivácká…“

Bobeš: „…aby nemořila prasátka hladem…“

Růženka: „…a kočičky a…“

Libuše: „a pejsky…“

„… a aby nežrala žížaly,“ uzavřel Tonda s mastnou bradou.

Barka byla vztekem bez sebe. Ty žížaly ji dodělaly.

Chtěla zahrozit pěstí, leč zapomněla, že zpola stojí na špičkách na škopíčku na bedně a zpola se přidržuje výklenku. Dřív než mohla vychrlit nadávky, svět se pod ní zbortil, škopíček ucukl, Barce se zvedly nohy ke stropu, vzala bradou o spodek výklenku, jekla a letěla, jako když žebřík podrazíš, ztuha naznak na dlaždice v chodbě.

Našli ji tam s očima v sloup.

Dětem namluvili, že se Barce udělalo mdlo, a poslali je spát. Jenomže Barčino mdlo trvalo trochu dlouho na to, aby to bylo jenom mdlo.

„To vypadá, že je po ní,“ šeptal ženě učitel.

„Skoč pro faráře.“

„Jo, a jak to všechno vysvělím? Řeknou, že jsme ji zabili, že jsme byli v komplotu kvůli praseti, znáš lidi.“

Učitelová ztratila hlavu a navrhovala manželovi, aby emigrovali, nebo aby zapálili dům, a podobné hlouposti. Učitel ji neposlouchal, vzal pytel po čuníkovi, vecpal do něho Barku, hodil si to všechno přes rameno a šel.

„Kam jdeš, Láďo, Ládíčku, tebe chytnou, já už tě neuvidím!“ učitelová se mu věšela na krk.

„Za chvíli jsem tu,“ konejšil ji, „nikomu neotvírej!“ a spolkla ho tma.

Nevěděl přesně, co s Barkou. Chtěl ji posadit ke kašně, ale Bureš se potácel z hospody, a jen taktak se nestřetli. Také se zabýval nápadem, že by ji vynes na zvonici a tam by ji pak našli a řeklo by se, že vybírala holubí vejce, to se o ní vědělo, a že ji zvon vzal do lebky. Už zahýbal ke zvonici, když si vzpomněl na Kubáta.

Kubát pro halíř byl schopnej hnát blechu přes strniště. Noc co noc chodil hlídat do stodoly obilí, aby mu je někdo nevykrad, ale sotva se usadil ve stodole, už ho popad strach, že by ho mohli vykrást v chalupě, a letěl hlídat domů. Když tak proběhal celou noc, ve dne spal. Říkal, že ušetří, že být ve dne vzhůru se při té drahotě nevyplatí.

Učitel počkal, až Kubát přeběhl ze stodoly do chalupy. Potom mu posadil Barku na hromadu zrní, dal jí do ruky lopatu, aby se nekácela, a za chvilenku byl doma.

Kubát hlídá v chalupě. Asi za půl hodinky ho popadne obvyklý strach o zrní a letí do stodoly. A vida ho! Nachytal zloděje s lopatou, zrovna jak se chystá okrást ubožáka! I ty prevíte! I ty padouchu! Kubát vzal cep a BÁC, BÁC! Zloděj se skácel.

„Ani se nehni!“

To se ví, že se ani nehnul. Totiž nehnula. Kubát poznal, teprve až rozškrt sirku, že to není zloděj, nýbrž ta zlodějka, a to farská Barka.

„Ženská, co vás to napadlo?“

Barka ani muk.

„Ženská, hej, hej, hej!“ to už s ní notně třás. „Snad jsem vás… propánakrále, Barko!“

Barka ani muk.

Teď sedí oba ve stodole, koukají na sebe, jenže Barka Kubáta nevidí.

Kubát je z toho zoufalý. Kam ji dát? Najdou ji u mne a řeknou, že jsem ji z lakoty utlouk, znáte lidi! Co s ní?

Ze všech nápadů se mu zalíbil jeden velice škodolibý. Vzpomněl si, že učitel nezamyká a že by mu mohl Barku donést do školy a posadit ji do lavice. To se bude učitel divit, že má o žákyni víc.

Zase se ocitla Barka v pytli, zase se nesla nocí. Jak si chtěl Kubát nadejít kaštanovou alejí směrem ke Královské oboře, byl by málem vrazil do chlapa, který přicházel od obory. I on nesl pytel na zádech. Když spatřil Kubáta, zařval, pustil pytel a odskočil do tmy. Kubát zrovna tak.

Teď stojí oba chlapi za kaštanem, jeden druhého pro tmu nevidí, a mezi nimi na silnici dva pytle. Čekají, co se bude dít. A ono nic. Čekají, až konečně ten jeden, byl to Kubát, to riskne. Skočí, popadne pytel a upaluje pryč. Ten druhý to vidí, oddechne si, zvedne pytel a také upaluje.

Je to starosta z Dejvic. Byl si zapytlačit v Královské oboře a nese domů statného koloucha. Jenže je v tom přece jenom malý háček. Starosta nese pytel, to je pravda, ale je to pytel, který upustil Kubát, zatímco Kubát utek s pytlem, ve kterém byl starostův kolouch.

Tak se stalo, že Kubát potmě posadil učitelovi do školní lavice místo Barky koloucha, zrovna když starosta vcházel doma do kuchyně a povídá ženě: „Jen se koukni, co jsem dneska ulovil!“

Nás nemůže překvapit, že z pytle se vykutálela farská Barka, víme přece proč. Ale starostová to nevěděla, a když spatřila, jak se Barka kutálí, zajala ji mdloba a praštila sebou.

Teď tu obě ležely vedle sebe jako dva špalky. Starosta, bývalý dragoun, už něco v životě zažil. Celkem klidně popadl vědro s vodou a vychrst ji na starostovou. Samosebou že Barku přitom také polil.

Starostová si sedla, Barka si sedla, starostová vstává, Barka vstává. Starostová ječí, Barka se nezdržuje a hurá ze dveří do tmy.

Ráno, než se začalo učit, našel učitel ve třídě koloucha. Seděl v první lavici. Chvíli si lámal hlavu, jak a co, ale pak si řekl, že kdo se moc ptá, moc se dozví a koloucha zavěsil do komory, aby zvěřina uzrála. Jen to udělá, volá ho před školu Kubát. Jestli prej v noci nic neslyšel, jako učitel. Ne, neslyšel. A Kubát slyšel? Ne, taky neslyšel. Tak proč se ptá? Inu jen tak.

Začali zvonit na ranní a farář, přesný jako poštovní panáček, zahýbá od fary. Spatří Kubáta s učitelem, přidá do kroku a volá:

„Jestlipak to už víte o naší Barce?“

V učiteli i Kubátovi hrklo. V každém zvlášť.

„Představte si,“ oznamoval velebníček, „představte si, že se jí přes noc na hlavě vyrazily dvě boule!“

„To ji něco poštípalo?“ zkoušel učitel.

„To jsou boule jako od cepu. Měla prý zlý sen, a jak se v posteli přehazovala, spad na ni cínový svícen. Hlava ji bolí jako střep!“

„A co říká doktor?“ s úlevou se ptal Kubát.

„Kdo by utrácel za doktora! Ona se s pomocí boží z toho vylíže!“

„I bez pomoci boží,“ chtěl říct učitel, ale neřekl.

Farář se v dálce zmenšoval a Kubát s učitelem se za ním mlčky dívali. Od Prahy foukal studený vítr, nad krajem visela špinavá peřina plná sněhu. Kubáta zastudila sólo vločka v týle a zívl. Mrkl na nebe a pomalu šel domů. Učitel ještě chvilku lelkoval, než vešel do školy přiložit do kamen.

Vloček přibývalo, v Dejvicích začal nový den.

A tím to vlastně končí. Jestli jste doufali, že Barka se napravila a přestala lakotit, že učitele tlačilo v žaludku i ve svědomí ukradené prase, že Kubát dostal rozum, důstojný pán že našel důstojnost, že Dejvice si odhlasovaly změnu jména na Hamonín, to jste raději měli přečíst nějakou pohádku, a ne tuto pravdivou příhodu.

Jan Werich: Fimfárum (Albatros, Praha 1992)

SMUTNÝ PŘÍBĚH ADMIRÁLA PIVOBŘICHA

Dlouho seděli na trávě. Slunce svítilo a přinášelo únavu. Pan Hú by o tom byl něco řekl, ale nemohl, protože měl ústa plná chleba. Admirál, jak se zdálo, už vypil celou láhev piva. Tak se pan Hú spokojil jen s tím, že pozoroval trávník a mravence, který vlekl velkou borovou jehličku. Černá kočka se neslyšně proplížila kolem. Listy náhle zašustily, jak se do nich opřel vítr. Ticho téměř zvonilo. Panu Hú se zdálo, že všichni na něco čekají.

Admirál Pivobřich si povzdechl a zamyslel se. Osušil si oči. Vypadalo to, jako by z toho velkého člověka spadla na zem dešťová sprška. Mikkovi to připadalo přinejmenším podivné. Tak velcí a silní muži přece nepláčou. Ale tenhle opravdu plakal.

- Promiňte, řekl admirál Pivobřich a osušil si slzy.

- Nemohu za to. Vždycky, když přijedu na ostrov Šťastlivců, je mi do breku. Protože já tady nemohu být skutečně šťastný.

Pak se odmlčel. Ostatní byli také zticha. Pan Hú i nadále ze sebe nemohl dostat ani slovo a Mikko byl potichu jen tak. Někdy to tak bylo moudřejší. Admirál si zase povzdychl. Konečně se Mikko zeptal:

- Proč? Zdálo se mu totiž, že admirál má něco na srdci.

Admirál si odkašlal. - Ano, přátelé, uhodli jste. Stala se mi jednou příhoda, která mě navždy vyhnala z ostrova Šťastlivců. Ačkoli sem stále občas dojíždím, nic není tak jako dřív. Protože ona je pryč, ona, jejíž jméno nese moje loď. Emma. Už mě více neutěšuje po večerech, už mě neukládá k spánku, když jsem unavený, už mi nelátá ponožky a neutírá mi nos. Už mi nedělá palačinky.

Admirál se znovu rozvzlykal. Podzimně zbarvené stvoření slétlo vedle admirála a zůstalo u něho, jako by ho chtělo utěšit. A admirál ho chytil a opřel si hlavu o jeho bok.

- Můj drahý jediný poupašku, řekl. Ty přece víš, o čem je řeč. Ale tihle cizinci to nevědí. Snad bych jim svůj příběh měl vypravovat Snad potom pochopí, co zlomilo srdce tak velkého muže a co ho přinutilo, aby žal utápěl v pivu. Poslouchejte tedy, co vám bude vyprávět muž, který se bez jídla a pití sedmkrát přeplavil přes sedm moří a který holýma rukama zápasil s tygry, obřími paviány, jedovatými hady, nosorožci, žraloky a krysami, dokud se všechno neproměnilo v oheň a krev a život se nestal nejdivočejším z divokých. Poslouchejte, vy nevědomí hříbci. Poslouchejte a přidržujte se lavice, abyste hrůzou nevylétli do povětří, protože můj příběh bude hrůzostrašný.

Admirál Pivobřich si vyždímal do úst poslední kapky piva, podíval se lstivě na pana Hú a na Mikka, kteří se zjevně už začali bát a trochu se třásli. Toto zjištění ho uklidnilo. Udělal si pohodlí a ještě jednou si odkašlal.

- Byla temná noc, vyprávěl admirál Pivobřich a snížil hlas. - Seděl jsem s Emmou v kajutě. Loď brázdila oceán. Najednou se ozval strašlivý rámus. A zároveň se celá loď mocně zakymácela. Vyrazil jsem ven. A uhodnete, co jsem uviděl? Dovedete si to vůbec představit?

- Velrybu, navrhl Mikko.

- Pch. Nepřerušuj mě. Uprostřed Žlutého moře se zničehonic objevil velký kamenný ostrov a ty kameny se třpytily, jako by to byly diamanty.

Panu Hú se chtělo spát, a tak se pohodlně natáhl. Naštěstí si toho ostatní nepovšimli.

- Diamanty, zazářily Mikkovi oči.

- Ty byly! Celý ostrov byl plný diamantů, velkých jako poschoďové domy. Naše loď do něj narazila. Ale mě jen tak něco nerozhází, a tak jsem vyskočil na břeh. Najednou se z prostředka diamantového ostrova znovu ozval hrozný rámus. Co myslíte, že jsem udělal?

- Dal ses na útěk, hádal Mikko.

- Na útěk? U všech mořských koníků! Já! To je urážka. Vydal jsem se samozřejmě za zvukem a tiskl jsem v jedné ruce svůj dobrý prut a ve druhé mušketu. Pan Hú zaslechl závojem spánku slovo mušketa a snažil se vzpomenout, co to je. Muške-ta? Pan Hú neznal jinou mušku než tu, která mu občas lezla po okně, a jiná ho nezajímala. Bylo příjemné moci si zase jednou zdřímnout ve dne. Pan Hú klimbal dál.

- Když jsem přišel blíž, uviděl jsem, že uprostřed diamantového ostrova je ohromný kráter, z něhož šlehají plameny. Nahlédl jsem do něj a co jsem uviděl? Uhodli byste to?

- Ocelárenskou vysokou pec, navrhl Mikko. Admirál Pivobřich divže nevybuchl, jeho výraz byl napjatý jako jeho kalhoty kolem břicha.

- Ne, v ohni skákaly desítky takovýchto poupašků a vydávaly hrozné zvuky. Chopil jsem se své mušket a rozhodl jsem se neprodat svou kůži lacino.

Pan Hú se probudil. Admirál už zase vykřikoval. Byl by z něho mohl být dobrý podomní obchodník. Pan Hú znovu usnul.

- Právě když jsem byl skoro u nich, abych se s nimi vypořádal, uklouzl jsem a poranil jsem si kotník. Nemohl jsem udělat pořádně ani krok. A v tu chvíli, ach při hlavách všech mých předků, jsem uviděl Emmu, svou drahou Emmu, jak se blíží k okraji kráteru. Jistě mě přišla hledat a ani si nevšimla, jaké jí hrozí nebezpečí. Snažil jsem se ji varovat, ale nadarmo, protože poupašci dělali takový rámus, že nebylo nic jiného slyšet Emma kráčela přímo k nim. A já, já jsem nemohl udělat ani krok, abych ji zachránil. A uhodnete, co se stalo pak?

- Emma je přemohla levou rukou a potom tě odnesla zpět na loď, řekl Mikko.

Admirál Pivobřich se rozhodl, že bude muset toho prostořekého kluka, který neví, jak se mají poslouchat hrůzostrašné příběhy, trochu vytrestat. Ale zatím si předsevzal, že zachová klid. Toužebně pohlédl na svou láhev od piva. Ale co je prázdné, to je prázdné.

- Když mi přineseš něco na svlažení hrdla, tak dopovím příběh do konce. Teď už mi neslouží hlas.

Mikko vyskočil, doběhl za strom chlebovníku, vzal plnou láhev piva a přinesl ji admirálovi. Ten se dlouze napil, vzdychl, otřel si ústa a zeptal se zmateně:

- Kde jsi to vzal?

- Tamhle, řekl Mikko. Ale neřekl, že za stromem jsou desítky plných lahví piva, které tam ukryl admirál na zlé časy. Admirál si znovu dlouze zavdal a pak se rozhořčeně podíval na pana Hú. Tisíc hromů, pan Pú tvrdě spal, a to v nejnapínavějším místě vyprávění. Admirál do něho strčil silněji, než měl v úmyslu, a pan Hú vyskočil. Zdálo se mu, že je loď, která ztroskotala na útesu. Začala se potápět, voda stoupala už až k ústům … - Pomoc, vykřikl pan Hú ústy plnými vody, až pochopil, že ho zase jednou postříkal rozstřikovač. Pan Hú seděl sklesle na trávníku a střásal kapky z klobouku. Admirál zakašlal.

- Tak, kde jsem to jen přestal… vskutku … ti ukřičení poupašci se Emmy zmocnili. Čert aby to vzal! Zmizela s nimi přímo do hlubin kráteru mezi plameny. Poslední, co jsem z ní spatřil, byla její modrá plátěná sukně. Nedovedete si představit tu bolest, která mě začala rozežírat.

- A to je všechno? zeptal se Mikko.

Admirál zatřásl láhví od piva a rozhodl se, že kluka neuhodí. Koneckonců přinesl mu pivo.

- Všechno, vyštěkl admirál. - Ten pohled mi způsobil takové utrpení, že jsem omdlel. A když jsem se probral, zjistil jsem, že jsem ve své posteli na lodi Emmě a že se o mě stará tenhle prapodivný poupašek. A musím říct, že o mě pečoval dobře. Velmi jsem si ho oblíbil. Jmenuje se Víra. Umí uvařit kaši.

Poupašek se přitiskl admirálovi k břichu a ten ho něžně poplácal. Panu Hú to připadalo všechno velmi povědomé. Dědeček kdysi vyprávěl cosi… o čemsi…, ale o čem? No, snad si někdy vzpomenu.

- A nikdy se Emma nenašla? zeptal se Mikko.

- Ne, řekl admirál Pivobřich a znovu měl pláč na krajíčku. - Ačkoli jsem ji hledal všude. Nakonec jsem se vzdal hledání a zakotvil jsem svou loď tady poblíž ostrova šťastlivců, abych v klidu strávil dny svého stáří. Ale naděje jsem se ještě nevzdal. Emmu pohltila hlubina, a proto bych se jen potřeboval dostat nějak pod zem, abych ji mohl hledat. Jsem si jist, že je stále ještě naživu a že tam na mě čeká. Moje Emma je věrná žena, na to můžete vzít jed. Kdyby o tom někdo pochyboval, vyzývám ho na souboj. Muže si vybrat zbraně.

Admirál Pivobřich pohlédl vyzývavě na pana Hú a na Mikka. Ne, ani jeden neměl zájem. Věřili každému jeho slovu.

- Pod zemí, zašeptal Mikko. Pod zem se přece nikdo nemůže dostat.

- Já mohu, řekl admirál Pivobřich velkoryse.

- Vždyť se létá i na Měsíc. Proč by mělo být obtížnější dostat se pod zem? Pch! je to docela snadné. Myšlenky pana Hú, které zmateně poletovaly jako hejno vrabců, se najednou uspořádaly v jednoho velkého ptáka. Teď si vzpomněl. Všechno bylo jednoduché. Přišel na to už v dětství. Dědeček měl kouzelnou máselnici, kouzelnou máselnicí se dalo prolézt do podzemní říše, v podzemní říši bydleli ti ptakolidé, které admirál nazýval poupašky, a ti tedy věznili Emmu. Vydají se pod zem, rozhodl pan Hú. Osvobodí Emmu a admirál už nebude muset pít pivo. Pan Hú pozoroval s odporem admirálovo srkání. Je to jasné, do podzemí, nebo nikam. Admirálovi se pak uleví, zhubne, přestane stříkat na pana Hú vodu, napínat plachty, a především nebude křičet. A nebude ho také nutit veslovat. Pan Hú se zaradoval. Jenom si nepamatoval, jak kouzelná máselnice funguje. Kromě toho mu dědeček přísně zakázal třeba se k ní jen přiblížit, ale to nic. Nějaká cesta se vždycky najde.

Admirál Pivobřich se zamyšleně díval na své posluchače. Příběh na ně rozhodně zapůsobil. Věřili mu! Mezitím přišly dvě další děti, které se připlížily mezi stromy, aby mohly poslouchat. Samozřejmě, protože já jsem tak skvělý vypravěč, pomyslel si admirál Pivobřich. Brzy se moje sláva rozšíří po celém kraji a všichni si mě budou vážit a budou mě zvát k sobě a budou mi nabízet pivo, jen abych jim ten příběh znovu vyprávěl. Možná že by mi dali i pivo, a možná že bych se stal slavným. Tak bych žil až do konce života v klidu na své lodi, tady ve stínu stromů. Ani mě nenapadne vydávat se do podzemí. Co bych tam ve tmě a vlhku vlastně dělal? Já jsem pánem širých moří.

- Co to bylo za příběh? zeptala se Mikka malá holčička. Byla to Rimma, která se k nim tiše připlížila. Za ní přišel Timppa a nesl s sebou vánoční kalendář*. Do Vánoc zbývají už jen čtyři měsíce, říkal si Timppa, a je lepší být připraven, abych mohl hned začátkem prosince otevřít první okénko na kalendáři. Timppovi bylo právě šest let.

- Tohle je admirál Pivobřich, představil ho Mikko,

- a tohle je Rimma. A, ano, tohle je Timppa. Admirál přišel o svou milovanou Emmu, když ji poupašci zatáhli do podzemí. A on by ji rád odtamtud vysvobodil.

Jsou tam diamanty. A jistě i jiné poklady. Rubíny a smaragdy. Lékořice. Hory zmrzliny. A strašní a příšerní poupaškové. Admirál jenom neví, jak se do podzemí dostat. Cožpak mu nikdo nemůže pomoci? Co bychom jenom vymysleli?

- Vykopáme díru do země, navrhl Timppa a uvažoval přitom, jaký obrázek bude asi v prvním okénku jeho kalendáře. Nejspíš zajíc. Nebo svíčka.

- Najdeme nějakou jeskyni, řekla Rimma. Ale tam bych nešla ani zanic. Jsou tam pavouci a jiná havěť.

- Právě, řekl admirál Pivobřich smutně. - Není mi pomoci. Do podzemí nevede žádná cesta. Musím zůstat tady a dál pít pivo. Není to hrozné? A admirál Pivobřich dál předstíral pláč.

Obloha se zatáhla a ostré stíny stromu se v podvečerním šeru změkčily a nakonec se slily dohromady. Dětem začala být zima a i admirál Pivobřich zíval nahlas. Den se vydařil. Na zítra je třeba vymyslet další, stejně dobrý příběh. Tohle šlo s dětmi jako po másle. I ten divný pan Sú nevycházel z údivu. Třeba ta jeho kouzla byla jenom nedopatření. Nevypadá jinak nijak výjimečně, alespoň ne v porovnání se mnou. Já jsem ze všech největší a nejkrásnější, říkal si admirál Pivobřich.

Tehdy zaslechl u svých nohou jasný a tichý hovor. Nejprve admirál Pivobřich zcela nachápal, co pan Hú povídá, ale čím déle poslouchal, tím byl vyděšenější. Protože pan Hú mluvil o nějaké kouzelné máselnici, o výpravě do podzemí, kam by se všichni vydali vysvobodit Emmu, o ptakolidech a čert ví, o čem ještě. Děti vypadaly nadšeně. Ne, naštěstí to není možné. Ten člověk si vymýšlí horší pohádky než já, pomyslel si admirál Pivobřich, snaží se mě porazit mými vlastními zbraněmi. Kdopak by se dnes dostal pod zem bez rýpadla; prášil jeden, to jsou samé výmysly!

A i kdyby se dostal, tak by tam nebyla žádná Emma, ani ptakolidé, nebo poupašci. To věděl admirál Pivobřich určitě. Poupaška koupil v Provoo v přístavu za láhev piva a Emmě jednou došla trpělivost s jeho podivínstvím, odjela ke své matce a už se nikdy nevrátila. Takže ať si říká pan Hú cokoli, nemůže najít Emmu v podzemí, ale v Savonlinně, a tam on naštěstí netrefí.

Pan Hú, který přirozeně nevěděl, nač admirál myslí, se postavil. Věděl, že v nouzi najdeš přítele, a teď byla nouze. Bylo jeho povinností pomoci. I děti to chtěly a on by děti už nikdy nezklamal, když ho žádaly o pomoc, to přece slíbil. Proto trochu pohodil hlavou, kterou ještě tížily zbytky snu, a řekl:

- Pojďme do mé chaloupky. Za chvíli si vzpomenu, co mě dědeček naučil. A slibte všichni, že admirálu Pivobřichovi pomůžete. Je to teď náš přítel.

Pan Hú se na děti vyzývavě podíval.

Děti to slíbily s radostí.

A než se Pivobřich nadál, vydali se k chaloupce pana Hú a zděšením zesláblého admirála vedli mezi sebou.

* Podle toho, kolik je na něm neotevřených okének, děti počítají za kolik dní přijdou Vánoce.

Hannu Mäkelä: Pan Hú (Albatros, Praha 1983)

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

OSTROV PRO ŠEST TISÍC BUDÍKŮ

Představte si malého modrého budíka, který ještě nikdy nebudil a nemůže se dočkat. Nemyslí na nic jiného než na zvonění, je to přirozené, má toho plnou hlavu a ptá se kdekoho, jaké to je.

Konečně si ho koupí jeden pán a natáhne ho přesně na šest hodin. To si můžete myslet, budík nespí celou noc, je jako u vyjevení, počítá minuty a představuje si tu nádheru, až spustí.

Musím budit přesně, říká si a těší ho, že uvažuje jako dospělý budík.

A už je pět hodin, už je tady za pět minut šest, ještě chvilku, budík řekne teď odkašle si a zvoní.

A zvoní jako patnáct budíků, zvoní jako golfský proud, čtyři plachetnice, devět skřivánků a čtvrt kila mraženého ovoce dohromady a je to opravdu nádhera, protože má mladý hlas, odvahu a nadšené srdce.

Ale co byste tomu řekli, najednou dostane pohlavek větší než mísa na salát.

Je z toho celý pryč, má po radosti a jak by ne, pohlavek je pohlavek, koho by to těšilo, celý den o tom přemýšlí, obrací to v hlavě, nakonec si řekne, nejspíš jsem nebudil tak docela přesně, lidé si na přesnost potrpí, a umíní si, že bude přesnější.

A vážně, v noci je celý nervózní, ráno úzkostí ani nedýchá a budí tak přesně, že přesněji to není vůbec myslitelné.

Ale co byste tomu řekli, dostane pohlavek jako houpací křeslo.

Co to má jenom znamenat, myslí si budík, je z toho celý nesvůj, ale začíná ho to zajímat a nelze se mu divit, chce mít v té věci jasno, hrozně rád budí, dal by za to nevím co, ale pohlavky mu to kazí, a tak uvažuje a říká si:

S přesností to nesmím přehánět, pán si chce pospat, co je na tom špatného, má na to právo, budu budit o čtvrt hodiny později, a ráno budí ve čtvrt na sedm.

Ale co byste tomu řekli, dostane pohlavek jako stánek se zeleninou.

Aha, říká si budík, když budím přesně, dostanu pohlavek, když budím později, dostanu pohlavek, budu budit o něco dřív, ten pán je ranní ptáče, nevyznám se v lidech, a ráno zvoní ve tři čtvrtě na šest.

Ale co byste tomu řekli, dostane pohlavek jako sousoší dvou badatelů.

To už se budíka zmocňuje zoufalství, je mu do pláče a ze zvonění má strach. A protože se ho zmocňuje zoufalství, připadne lehce na zoufalou myšlenku a rozhodne se nezvonit vůbec.

A opravdu, ráno ani nepípne, mlčí a čeká a podívejme se, nic se neděje, je klid a budík cítí, že mu spadl kámen ze srdce, a myslí si, konečně jsem na to přišel, a mne si spokojeně ručičky, ale v půl deváté dostane z ničeho nic pohlavek jako ledoborec s třemi komíny.

To víte, že toho má tak akorát, sebere se a jde po špičkách ven, jde se zkrátka podívat, je-li ještě někde na světě, takhle nešťastný budík, který rád budí, který toho má plnou hlavu a je bit, ať zvoní, nebo ne.

A vidíte, má štěstí, potká budíka, který vypadá jako on sám, má ciferník a ručičky, jenomže je celý červený.

Tak co, jak se ti budí, ptá se náš budík, který je celý modrý.

Ale, řekne červený budík, když budím přesně, dostanu pohlavek, když budím později, dostanu pohlavek, když budím dřív, dostanu pohlavek, a když nebudím vůbec, dostanu pohlavek jako ledoborec s třemi komíny.

Jak se zdá, řekne modrý budík, jsme na tom všichni stejně, svoláme budíky a poradíme se. A svolají všechny budíky na noc do parku.

A už je tady noc, na nebi svítí hvězdy, v parku je ciferník na ciferníku, šest tisíc budíků čeká, co bude, a tikání je slyšet až na náměstí.

Když se všechny budíky sejdou, řekne modrý budík: Přestaňte tikat, ať slyšíte, co řeknu. A budíky přestanou tikat, poslouchají, co řekne modrý budík, a modrý budík řekne:

Budící! Rádi budíme, co je na tom špatného, jsme přece budící. Nenecháme se pohlavkovat pro nic a za nic.

Tak jest, volají budící, máme toho plná ozubená kolečka.

Budící, řekne modrý budík, máme krásné poslání, kdo jednou zvonil, ví, že na světě není nic krásnějšího. Ale ty pohlavky to kazí. Navrhuji odejít někam, kde budeme budit bez pohlavků.

Jdeme, volali budíci, jaképak řeči.

A dají se do tikání a jdou a jdou, až dojdou k modrému moři, sednou na loď a plují, až doplují k ostrovu, který je právě tak pro šest tisíc budíků.

Budíci, řekne modrý budík, toto je naše zaslíbená země, tady můžeme budit od rána do večera a nikoho nevzbudíme.

A budící jsou dojati, volají sláva, dají se do zvonění a zvoní bez přestání, zvoní, jak se komu zachce, takže je tu náhle, uprostřed modrého moře, malý stříbrně zvonící ostrov a je to nádherné, co vám mám povídat, je to jako mnoho golfských proudů, hejna skřivánků a plachetnic a plno mraženého ovoce dohromady.

Miloš Macourek: Láska a dělové koule (Československý spisovatel, Praha 1989)

NA NÁVŠTĚVĚ U...

SEMINÁŘE E

Po skončení přednesu recitátorů III. kategorie a dobré večeři se v místnosti staré lesnické školy sešli účastníci semináře E spolu s rodiči a doprovodem recitátorů II. a IV. kategorie.

Byli plni dojmů, ale než se pustili do povídání o jednotlivých výkonech, nechala je lektorka Jana Křenková rozcvičit a rozdýchat, aby je poté uvedla do kontextu svého semináře. Za okny padal poetický déšť, ozářený sluncem, a Jana citovala z Psychologie porotcovy práce od Ivana Vyskočila jednotlivá kritéria hodnocení recitátorova výkonu. Na jejich základě pak nechala účastníky rozebrat si ve trojicích vše, co během odpoledne viděli a slyšeli. Pak začala společná debata s komentáři k jednotlivým vystoupením, z níž jsem zaznamenala několik vybraných výroků:

děti by dokázaly i více

živý, pravdivý dialog musí vypadat, jako by před vámi vznikal

je etapa, kdy je dítě schopno text pochopit, a další etapa, kdy je schopno jej sdělit

pravidlem je uvést nejprve autora, pak překladatele a nakonec název

cílem přednesu je naučit se citlivě číst, o co autorovi jde

nesmíme se nechat okouzlit roztomilostí dítěte, protože důležité musí zůstat sdělení

u vtipných textů je třeba nadhledu

musí se sám rozhodnout, zda bude do budoucna bavičem nebo recitátorem

dramaturgické zásahy do prózy mohou být šťastné i nešťastné

A na závěr ještě citát z jedné z knih, položených na stoly pod okny:

„Myslím, že hlas přednašečů se skutečně rodí z ticha. Ze soustředěného porozumění, z prožitku ztotožnění. Básník, kterého přednáší, měl by být j e h o, neboť řemeslná četba bez hlubšího vztahu, byť hlasem sebezvučnějším, je hluchá: znějí hlásky slov, prázdně znějí, ale není sdělení a není především atmosféry, zbývá nanejvýš patos. Neboť stejně jako v básni samé i v jejím přednesu jde o obsah sdělení, o atmosféru poezie.“

Vladimír Holan: Lidský hlas

Déšť dopršel, nebe se zabarvilo do ruda a první den se chýlil ke konci. Seminář bude pokračovat i dnes a zítra a jistě se jeho účastníci dopídí mnoha dalších věcí, které jsou zajímavé a podnětné. Stavte se!

Petra

VČERA JSME SI VŠIMLI...

PŘÍSAHY REDAKCE, ŽE UZÁVĚRKA BUDE V 1.00

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

JANA TURČANOVÁ

Miluju tě přírodo a slunce. Ale nejraději šlápnu do pedálu.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

RECITÁTOŘI III. KATEGORIE

Markétko, jak se ti recitovalo?

Dobře, atmosféra byla dobrá.

Nechtěla bys říct ještě druhý text?

Klidně bych si řekla. To by mi nevadilo.

Jak se ti recitovalo, Robine?

Dobře se mi recitovalo. Jak by se mi tady mohlo špatně recitovat? Je tady strašně krásně.

Jindro, proč sis vybral Krylova?

Já jsem chtěl hlavně zkusit něco jiného. Doteď jsem říkal takové vtipné texty, a teď jsem chtěl zkusit něco jiného.

A jsi spokojený s tím,jak se ti to povedlo?

Docela jo.

Martine, proč sis vybral tenhle text?

Moc se mi líbí. Rád fandím hokej a tohle o něm bylo.

Jak se ti recitovalo, Lukáši?

Bylo to docela dobré.

A ty sám jsi taky tak popletený, jako ta tvá pohádka?

Asi ne.

A proč sis ji vybral?

Protože je taková popletená, srandovní a dobrá.

Co vás doteď zaujalo?

Tomáš Fejtek a jeho Medová léta. Pak Markéta s tou Pohádečkou od Nikla.

Jaké jsou zatím tvoje dojmy ze 3. kategorie?

Je to tady úžasný, všichni jsou výborní a jsou tady zaslouženě.

OHLASY Z PUBLIKA

Po první části

Po první části jsem nezažila zatím nějakou „bombu“, ale je to takové poklidné, příjemné.

Po druhé části

Zatím mám pocit, že tu jsou docela kolísavé výkony. Jsou tu zajímavé osobnosti, zajímavé texty, ale přišla mi tato druhá část slabší, než první.

*Myslím si, že druhá část byla slabší, ale docela mě překvapil třeba text **Vlk a beránek (Jindřich Svoboda**). Líbilo se mi, jak tento text uchopil. Tento text jsem slyšela už po několikáté, ale líbilo se mi, jak tento text svou osobností ozvláštnil.*

Po třetí části

*Myslím, že třetí část byla zase o něco lepší, než druhá. Je to ale zase docela individuální. Byly tam zajímavé věci, jako např. o těch indiánech (**Vít Malota; F. Carter: Škola malého stromu – Znát minulost**), z toho mám velmi silný pocit. Také tam ale byly problematické texty. Celkově ale kategorie nebyla špatná, byla velmi příjemná. Myslím, že z republiky přijely hezké texty.*

ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

III. KATEGORIE

Rozborový seminář byl organizován tak, jako v minulých letech. Lektoři se dětem věnovali ve třech diskusních kroužcích a děti mohly přecházet z kroužku do kroužku, a získat tak zpětnou vazbu od Ivany Němečkové a Radka Maruška, Jiřiny Lhotské a Vlasty Gregorové, Niny Martínkové a Jaroslava Provazníka. Seminář probíhal v příjemném a konstruktivním duchu. K vystoupením se vyjádřili lektoři, ostatní posluchači i sami vystupující.

V diskusních kroužcích se ozývalo především téma výběru textu – v různých souvislostech. Mluvilo se o problematice výběru textu, který je obtížný a mnohovrstevnatý. Týkalo se to například textů J. Preverta, L.Aškenazyho nebo D.Charmse. Recitátoři dobře interpretovali jednu rovinu textu, ale na další roviny zatím nedosáhli a ani nemohli. Text, který si zvolili, pro ně znamenal výzvu, a mají v něm stále co objevovat. Hledání výzvy je na přednesu podle Ivany Němečkové to nejkrásnější.

Druhý problém spojený s dramaturgií byl výběr textu, který je pod úrovní recitátora z hlediska věku nebo dovedností. Lektoři často konstatovali, že recitátor byl velmi dobře vybaven (kultivovanost projevu, kontakt s divákem, schopnost vystavět text), ale na textu, který si zvolil, nemohl svoje dovednosti uplatnit.

Lektoři se recitátorům poctivě věnovali, oceňovali, nabízeli náměty k přemýšlení i k další práci. Občas jsem přemýšlela o tom, jestli se děti vždy orientují v odborném vyjadřování lektorů. O tom, že se orientují a že je diskuse obohacuje, mě přesvědčil Michal Vinter, který se v jednom diskusním kroužku dozvěděl nové informace o D.Charmsovi a v dalším je nejen reprodukoval, ale tvořivě z nich vycházel.

Recitátoři ze třetí kategorie o semináři řekli:

V semináři se ukázaly hlavně naše chyby a ponaučení pro příště. Ukázalo se, jak na text pohlíží ti druzí. Přínosné je to hlavně v tom, že se ukáže, že všichni nemají stejný názor. To je určitě veliké obohacení pro každého recitátora i pro celou skupinu. Atmosféra tady byla příjemná. Lektoři nás nepeskují, spíš se snaží říct nám ponaučení pro příště.

(Vít Malota)

Dozvím se o tom, co můžu zlepšit. Pamatuji si texty ostatních a poslouchám, co oni by mohli zlepšit. A je to příjemné si o těch textech zase popovídat.

(Jindřich Svoboda)

Lektoři nám pomohli. Když bychom chtěli na té básničce pokračovat, tak víme jak. Já už mám třeba představu, co bych na svojí básničce změnila. Asi na tom textu budu ještě pracovat, protože mi sedl a hodně se mi líbí. Seminář se mi líbil, protože to tu nebylo napjaté, ale takové domácké.

(Michaela Macháčková)

Markéta

DNES HRAJÍ...

TRAPLE, I.ZŠ, ZÁPADNÍ, PLZEŇ

Soubor se představuje jako drak.

Soubor Traple už funguje skoro jedenáct let. Od členů souboru jsem se dozvěděla, že na zkouškách jejich inscenace **Lakomá Barka** je vždycky pohoda a sranda, pokud nejsou totálně vyčerpaní.V Trutnově nejsou poprvé, takže už věděli, do čeho jdou.

Při tvorbě představení členy souboru bavilo vymýšlet scény, kdy vystupují z rolí postav a hrají sami za sebe. Protože každý člen souboru hraje dvě postavy, zajímalo je taky hledat cestu – mimikou, gestem, hlasem – k rozlišení jednotlivých postav od sebe.

Na svém přestavení si soubor cení osobitého stylu autora předlohy (Jan Werich). Diváci by v představení Lakomá Barka neměli přehlédnout koloucha, čtvrcení pomeranče a práci se zástupnými rekvizitami.

A na co se soubor Traple v Trutnově těší? Na zmrzlinu, do čajovny, na divadla, na to, že se od ostatních něco přiučí.

Markéta

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ ANNA ČERVENÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Na představení pracujeme jak kdy.Nejčastěji půl roku, než s ním vystoupíme.Už jsme měli pohádku ,na kterém jsme pracovali rok a půl.Většinou na představení pracujeme i mezi jednotlivými výstupy.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Já bych ráda zpracovala Kocourkov nebo minimuzikál ,děti mají vysněnou rockovou operu.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

My jsme letos poprvé pracovali se zástupnými předměty a to se ze začátku jevilo jako obrovská překážka. Nakonec si k nim cestu našli.

Co Vás vždycky „nakopne"?

Největším přílivem energie je vždycky ,když máte za sebou „úspěšné představení" (a to nejen v soutěžích). Hodně mě nabije také zjištění, že se dětem v souboru líbí a přihlásí se na další rok.Někteří si to doma musí vyloženě vybojovat, protože spousta rodičů si myslí, že jsou důležitější kroužky než je dramaťák.

Jaké bylo Vaše první představení s dětmi?

Před 20 lety jsme hráli s dětmi ve školní družině pro rodiče na vánoční besídce Mrazíka.Tehdy jsem neměla vůbec ponětí o dětském divadle.Doslova jsme si přepsali text ze známé pohádky, vyrobili si kulisy a zkoušeli a hráli.Jednotlivé scény jsme měli namalované na prostěradlech a zavěšené na šňůře na prádlo.Pravda je, že jsme se u toho hodně nasmáli a rodiče ve výsledku také.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

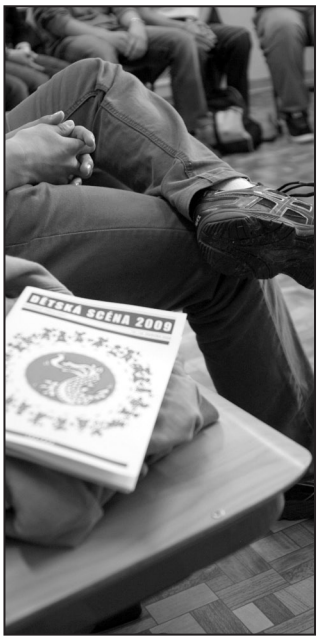
Jelikož pracuji ve školní družině a soubor mám vedený jako „kroužek", potřebovala bych víc času na přípravu. A alespoň kousek uznání a podpory od vedení školy i od rodičů..

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Markéty s diktafonem

zátiší s drakem

kontrastu

VČERA RECITOVALI...

Justína Stoklasová

Robin Ferro

Marcela Laurinová

DNES HRAJÍ...

LETY DO OBLAK, ZUŠ JANA ŠTURSY NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

Soubor, jehož název v sobě tají zkratku pro literárně dramatický obor, jsem zastihla krátce po jejich příjezdu do Trutnova. Všichni byli dlouhé cestě unavení a ještě je čekala zkouška na zítřejší představení **Pan Hú**. Přesto mile a ochotně odpovídali na položené otázky:

Co vás ve vašem představení zajímá?

Pan Hú, admirál Pivobřich. A Ryma. Všechny ty hlavní postavy.

Co vás při tvorbě představení bavilo?

Byla sranda. Bylo to od neznámého autora (Hannu Mäkelä), nikdo ho neznal a bylo to zvláštní, zajímavé. Mě taky připadal Pan Hú jako postava hodně zvláštní, odpověděl Míra, představitel Pana Hú.

Co by diváci neměli přehlédnout, až budou zítra vaše představení sledovat?

Jak Pan Hú čaruje.

Na co se v Trutnově nejvíc těšíte?

Na dílny, na výlety, na to, že se naučíme něco nového, na divadlo,až budeme hrát i koukat se.

Markéta

Drak souboru je třihlavý prý proto, že víc hlav víc ví a má větší hlad

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ KATEŘINA SEIDLOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Práce na představení se odvíjí v průběhu celého školního roku. Výběr látky ke zpracování do divadelní podoby trvá zhruba měsíc, až dva, kdy si čteme, zkoušíme improvizovat na témata, která nás zajímají. Inscenace samotná se vytváří dva až tři měsíce. Ale ani po té není hotovo. Nastává fáze obrušování představení do finální podoby, a tyto změny k lepšímu a nové nápady přicházejí po celou dobu, kdy se představením zabýváme.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

S dětským divadelním souborem teprve začínám, a proto bylo na počátku mé práce vysněné představení takové, které nebude "zfušované" a bude bavit děti i diváky. Sen se mi splnil a je čas propadnout snění novému.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Myslím, že na cestě k tomuto představení nebyl žádný klacek pod nohama tak velký, aby se nedal překročit, nebo s pomocí druhých odtáhnout na kraj cesty.

Co vás vždycky „nakopne"?

Spolehlivě mě nakopne nadšení a radost dětí, se kterými pracuji. A také rady pro mou práci, protože je třeba se neustále vyvíjet a dívat se na sebe a své představení novýma očima.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Moje první představení uvidíte na Dětské scéně.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Práci vedoucího souboru by ulehčila podpora a tolerance učitelů a vedení základních a středních škol, kteří by chápali, že dítě se rozvíjí nejen tím, že sedí ve školní lavici a kouká do tabule.

A také to, kdyby děti neřešily během zkoušek své osobní vztahy, byly vždy připravené a pozorně vnímaly všechny ostatní a nekoukaly po mobilních telefonech. Ale to by z dětí byly neosobní stroje, a to myslím nikdo z nás nechce.

DNES HRAJÍ...

ZŠ ROUSÍNOV

Se souborem jsem si povídala hned po náročném zkoušení jejich inscenace **Budíci**. Děti ze souboru přímo sršely energií a nadšením pro věc. Odpovědi se na mě sypaly tak, že je diktafon téměř nezvládal zaznamenat.

Na co se v Trutnově nejvíc těšíte?

Na to hraní. Na dílny. Na potlesk. Na volný čas.

Co vás při tvorbě vašeho představení bavilo?

Nápady. A z těch židlí, jak to děláme. Stavět. Mě to baví hrát.

Jaké téma vaše představení přináší?

Poučku. Že ten budík chce budit, ale pak se mu to nelíbí. Asi byl nezralý, že nevěděl, co to buzení obnáší a stejně to chtěl dělat.

Co by diváci neměli ve vašem představení přehlédnout?

Jaký je ten malý modrý budík.

Takhle chválily holky ze souboru své spoluherce: Jak dobře to hraje ten malý budík. A jak si to užívá ten pán.

Aby nepřehlédli, že my jim to chceme zahrát, že to nechceme mít z krku.Chceme, aby to diváci sledovali a mohli se u toho bavit. Aby si diváci všimli, jak mi Jana řve do ucha a jak si držím ucho, řekl na závěr představitel malého budíku.

Markéta

Za povšimnutí na akrobatickém draku Dráčat z Rusínova stojí to, že má v žaludku sežranou princeznu.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ... MICHAELA KYJOVSKÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Jeden rok.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Asi ne.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Letos to šlo kupodivu hladce.

Co vás vždycky „nakopne“?

Radost dětí z úspěšného vystoupení.

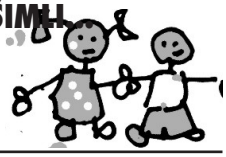
Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Hrubínova „Pohádka o veliké řepě „.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru? -

Pracuji sama, takže bych potřebovala ještě jednu pomocnou ruku.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dešťě

draka

skladiště nástrojů

SETKÁNÍ S DRAKEM

Možná někteří čtenáři poznali ve včerejším čísle Deníku DS část fotografie tzv. brněnského draka. Jakou má souvislost s Trutnovem?

Možností je dokonce několik. Část pověstí o trutnovsko-brněnském drakovi má jistou historickou opodstatněnost, část ne. Ta nejznámější praví, že když bylo zakládáno nové město, objevili stavitelé v roce 1006 při lámání kamene ve skále draka. Zbavili se ho originálním způsobem. Naskládali kolem něj kruh ze dřeva, zapálili ho a drak zahynul, protože se udusil kouřem. Draka pak vycpali a pečlivě uložili na příkaz majitele panství – rytíře Truta a nebo Albrechta z Trautenberka - ve věži trutnovského hradu. Ani jeden z možných zakladatelů města není však historicky doložen.

Přemyslovský kníže Oldřich (vládl v letech 1012 - 1033 a 1034), pak povolil Trutovi (či Albrechtovi) umístit obraz draka do městského znaku. A jen tak pro úplnost – první historicky doložená zmínka o osadě Trutnov je z roku 1260.

Ale pojďme dále. Vycpaný drak byl pečlivě střežen na trutnovském hradě. U příležitosti zemského sněmu v roce 1024 daroval kníže Oldřich trutnovského draka městu Brnu, kde jej konšelé zavěsili v průjezdu radnice. (Na tomto sněmu Oldřich svěřil správu Moravy, osvobozené nedávno od vpádu Poláků synovi Břetislavovi.)

Další varianta pověsti říká, že trutnovský drak byl převezen do Brna mnohem později, u příležitosti návštěvy arciknížete Matyáše v Brně (Matyáš, mladší bratr Rudolfa II., který zatím ještě vládl Čechám a Moravě) v roce 1608.

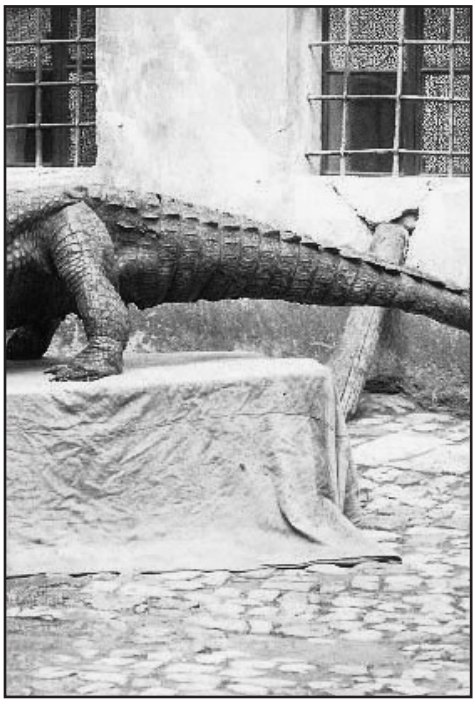
Proč se drak stěhoval z Trutnova do Brna? Možná tu bude nějaká souvislost – kraj kolem Úpy patřil svého času moravskému rodu Švábeniců – a to je historicky doloženo.

F.J. Peckovský v Poselkyni příběhů českých udává, že drak umístěný v Brně se až nápadně podobá krokodýlu.

Ať už je trutnovský drak převezený do Brna krokodýlem nebo ne, musel být v Brně už dříve než v roce 1608. V knize počtů města Brna jsou totiž doloženy účty za malování a restaurování draka v letech 1568, 1578, 1579.Zaujalo vás to? Chcete dál bádat o trutnovském draku a o věrohodnosti zpráv o něm?

Začněte třeba na: www.encyklopedie.brna.cz a www.trutnov.cz.

Iva

A co na to vy, pane Draku?

Kecy a plky. Kdo si to má pamatovat? Jak mi tenkrát místní házeli to kamení na hlavu, zapomněl jsem i jméno vlastního předka, natož to, kam jdu a proč.

DNEŠNÍ PROGRAM - SOBOTA 13.6.

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
9.00 - 12.00	**vystoupení recitátorů IV. kategorie – aula České lesnické akademie**
9.00 - 13.30	semináře A, B, C, D pro dospělé
10.00 – 11.45	1. blok vystoupení souborů – představení pro veřejnost
13.30 - 15.00	beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory II. a III. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat. + seminář E
15.30 - 15.45	**zahájení přehlídky souborů – kino Vesmír**
15.45 - 17.20	1. blok vystoupení souborů
	Lakomá Barka, Traple, 1. ZŠ Plzeň
	Pan Hú, Lety do oblak, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě
	Budíci, ZŠ Rousínov
17.30 - 18.30	diskusní kluby seminaristů + seminář E
19.30 - 21.30	večerní program pro recitátory
20.00 - 21.30	seminář k inscenacím 1. bloku

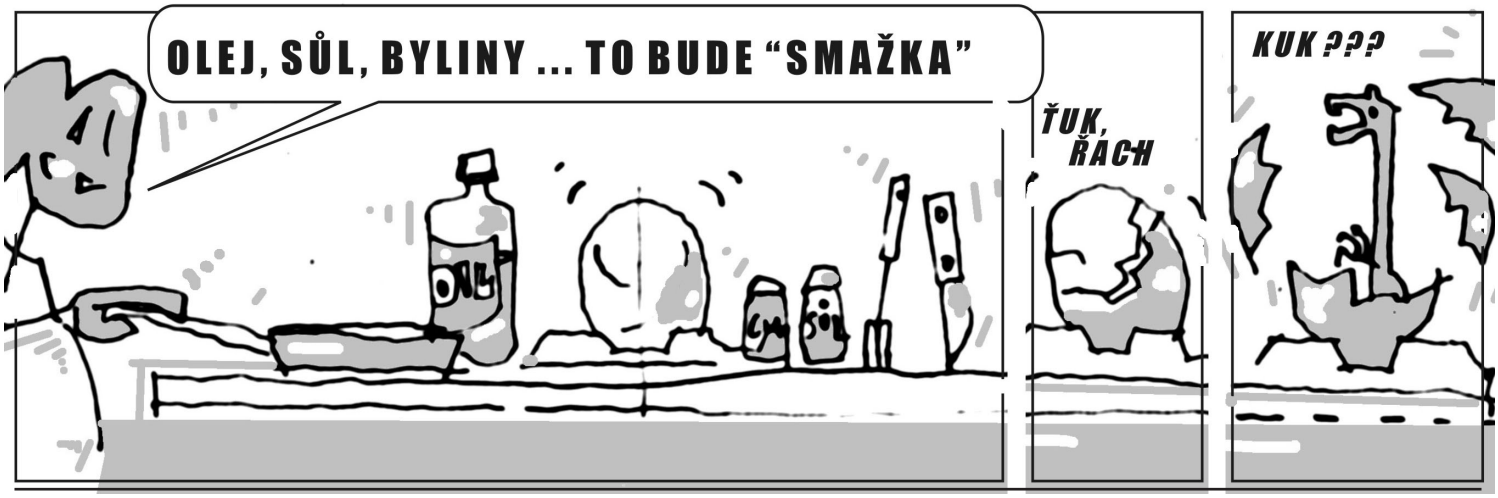
SOUTĚŽ

Kde to je?

Tento mozaikovitý letopočet potkávají účastníci DS 2009 každý den i několikrát. Svá odhalení místa vhazujte do redakčních schránek.

BLAŽKOVÁ - DÍL 2. - SMAŽKA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 1.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 13. 6. 2009 ve 2.30! Vychází 13.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

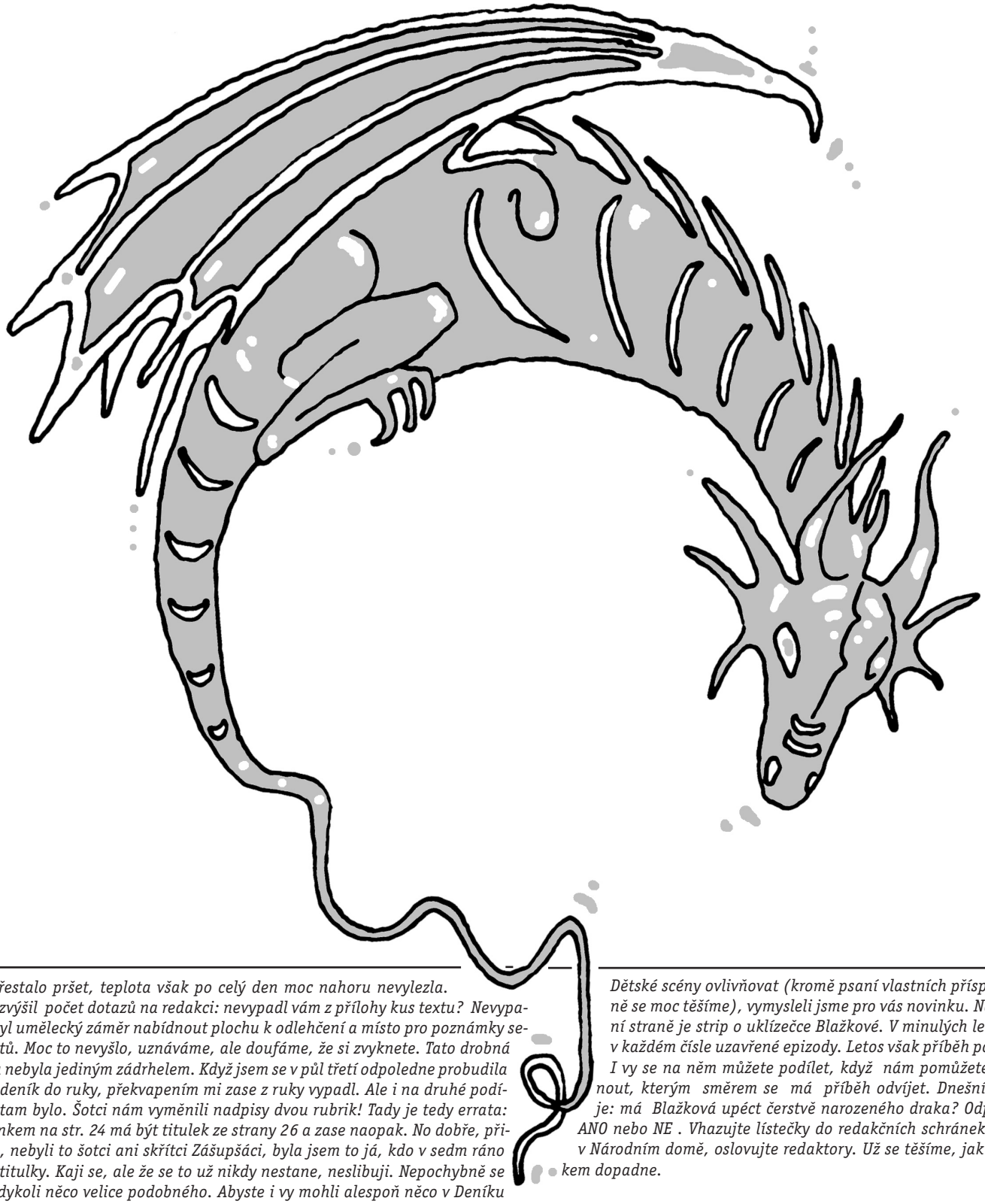
ČÍSLO 2. NEDĚLE - 14. ČERVNA 2009

NAVŠTIVTE JANU KŘENKOVOU strana 43

SLOVENSKÝ ÚHEL POHLEDU strana 44 - 45

DNES HRAJÍ strana 56 - 58

SOUTĚŽ CO TO JE? strana 60

Včera přestalo pršet, teplota však po celý den moc nahoru nevylezla. Zato se zvýšil počet dotazů na redakci: nevypadl vám z přílohy kus textu? Nevypadl. To byl umělecký záměr nabídnout plochu k odlehčení a místo pro poznámky seminaristů. Moc to nevyšlo, uznáváme, ale doufáme, že si zvyknete. Tato drobná příhoda nebyla jediným zádrhelem. Když jsem se v půl třetí odpoledne probudila a vzala deník do ruky, překvapením mi zase z ruky vypadl. Ale i na druhé podívání to tam bylo. Šotci nám vyměnili nadpisy dvou rubrik! Tady je tedy errata: nad článkem na str. 24 má být titulek ze strany 26 a zase naopak. No dobře, přiznávám, nebyli to šotci ani skřítci Zášupšáci, byla jsem to já, kdo v sedm ráno popletl titulky. Kaji se, ale že se to už nikdy nestane, neslibuji. Nepochybně se stane kdykoli něco velice podobného. Abyste i vy mohli alespoň něco v Deníku Dětské scény ovlivňovat (kromě psaní vlastních příspěvků, na ně se moc těšíme), vymysleli jsme pro vás novinku. Na poslední straně je strip o uklízečce Blažkové. V minulých letech byly v každém čísle uzavřené epizody. Letos však příběh pokračuje. I vy se na něm můžete podílet, když nám pomůžete rozhodnout, kterým směrem se má příběh odvíjet. Dnešní otázkou je: má Blažková upéct čerstvě narozeného draka? Odpovídejte ANO nebo NE . Vhazujte lístečky do redakčních schránek v kině a v Národním domě, oslovujte redaktory. Už se těšíme, jak to s drakem dopadne.

Iva

VČERA RECITOVALI ...

Tereza Bílková

Jan Rychta

Nazareno Klug

Claudie Osičková

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY IV. KATEGORIE

Nejstarší recitátorská skupina přehlídky se ke svému rozmluvení a naladění sešla už v osm hodin ráno. Hodinu poté přišla jejich chvíle. Do naplněné auly se na ně přišli podívat jejich mladší kolegové, rodiče i pedagogové. A bylo co vidět a slyšet!

Krátké shrnutí toho, čím se vyznačovala IV. kategorie:

dračími barvami – převažující barvou jejich oděvů byla černá, sem tam střižená zelenou, bílou či červenou. Jiné barvy se nevyskytovaly.

dračí energií – někteří z nich přednášeli své texty plamenně a divoce, jiní tajemně až nebezpečně.

odvahou k probuzení draků v nás – zvláště u besedy s lektorským sborem vycházelo najevo, jak hluboce některé z jejich textů korespondují s jejich vlastními zážitky a pocity a jak se snaží skrze tyto texty se s nimi porvat.

Objevila se témata veselá i vážná, několik překvapení a sem tam přebrept či zakopnutí o úskalí paměti. Ale z hlediště sálala energie a vzájemná podpora, která je základním poznávacím znamením všech přítomných recitátorů.

Po obědě čekaly na recitátory IV. kategorie tři kruhy židlí se dvojicemi lektorů. Otázky kladené recitátorům směřovaly k jejich motivaci výběru textu, k tomu, aby odkryli, co je za slovy, která nám říkají, k tomu, jaké představy jsou v nich ukryty. Lektoři s recitátory vedli skutečný partnerský rozhovor, dialog, ve kterém se otevírají obě strany a snaží se vzájemně si porozumět. Padají slova, jako:

jsi člověk otevřený, hledající, je vidět, že máš srdce na dlani, ptáme se, co vidíš za vykřičníkem, který je v textu, jak mu rozumíš... tam je chvíle, kdy jsem se nedostal na školu a pryč z našeho města, ale smířil jsem se s tím a o tom jsem to říkal.... ze dvou důvodů je na tebe příjemné se dívat – na tvou úžasnou soustředěnost, pokoru, se kterou jsi k textu přistoupila, i na tebe, jako na kultivovaného člověka, na to, jak dokážeš zprostředkovat příběh, jeho tragédii... tvůj projev byl tak pravdivý, že jsi nás všechny získala... Zkus hledat další představy, které v tobě text vyvolá a nechej se jimi prostoupit, pak projdou i k divákům... Příběh mé básně je o rozhodování lékaře a já jsme se letos taky musela rozhodnout, na jakou školu půjdu, takže mu rozumím. Kéž tvé další volby jsou stále tak snadné a příjemné!

Témata a věci, které spojují recitátora s jeho básní, a vybranou báseň s jeho životem. Rozhodování lékaře o tom, zda má cenu léčit vojáky, jdoucí zpátky do bitvy, je možná v něčem podobné jako rozhodování o tom, na jakou školu se vydat, jaký smysl dát svému životu. Pečení chleba pak může být výpovědí o kráse jednoduchosti, o kráse jednoduchých věcí kolem nás, lidová balada o nešťastné lásce výpovědí o vnitřním strachu každého z nás z něčeho podobného, z nešťastné lásky... To všechno tito recitátoři ve věku 14 – 15 let řeší a o tom všem nám dnes vyprávěli. Vypouštěli své vnitřní draky, vnitřní strachy, pochybnosti, radosti a očekávání. Díky jim za to!

Petra

SEDLI JSME SI S... LEKTORKAMI IV. KATEGORIE

Rozhovor s lektorkami Vendulou Slepičkovou a Janou Wertigovou proběhl bezprostředně po skončení vystoupení recitátorů jejich, tedy IV. kategorie. Seděly jsme společně v už prázdné aule a můj diktafon téměř nestíhal kulometnou palbu jejich odpovědí. Recitátoři této kategorie si s oběma lektorkami musely užít docela hodně zábavy. Ostatně – posuďte sami!

Odpovědí na mou první otázku se prosím představte: Co studujete?

Vendula: Jana studuje dramatickou výchovu na DAMU třetím rokem.

Jana: Vendy studuje dramatickou výchovu na katedře tvořivé dramatiky v Praze, taky třetím rokem. Ale neznáme se odtud!

Ve škole jste se nikdy nepotkaly?

V: Jana tam nechodí!

J: Vendy tam občas nepřijede. Často. Je to tak, že už se tam nepotkáme. Teď jsme skončily. Tři roky školy jsou za námi.

V: Už nás čeká praxe. Život.

Máte už nějakou představu, co budete dělat?

J: My jsme přece jen už o něco starší a moudřejší, protože máme už vystudováno něco jiného. Vendulka má pedagogickou fakultu – je učitelkou na střední škole. Učí český jazyk a výtvarnou výchovu, takže je umělkyně.

V: Nerada bych, aby se to příliš zveřejňovalo, protože kvůli té češtině mě pak spousta lidí zastavuje na ulicích... Jana už je taky v procesu. Má vystudovanou biologii a tělocvik, takže je švihadlo. Ale věnuje se tomu jenom tajně a soukromě, aby ji nikdo neviděl, protože jinak dělá projekty se sdružením Johan v Plzni.

J: Takže už máme obě práci. Někdo jenom jednu nebo dvě a někdo víc.

Jaké jsou vaše zkušenosti s recitací? Recitovaly jste někdy vy samy a nebo jste někoho na recitaci připravovaly?

V: Já jsem recitovala tak do páté třídy. Ale na Trutnově jsem nikdy nebyla. Takže tam mám mindrák, a proto teď připravuju děti na to, aby dokázaly, co já jsem nikdy nedokázala.

J: Já, protože jsem ten tělocvikář, mám zkušenost s recitací až v pozdějším věku, a to díky tomu, že jsem se v Plzni setkala s Romanem Černíkem, se kterým děláme divadlo poezie. Nikdy jsem nevystupovala na žádné recitační soutěži a zřejmě už asi ani nebudu.

V: Na Trutnově už to asi nestihneš...

J: Ale nebráním se zkoušet, jak se to dělá.

Jak jste se připravovaly na tuhle dílnu?

V: Dlouho.

J: Zodpovědně. Každá z nás nabídla nějakou představu, jak by to mohlo být. Spíše asi zkoušíme vyjít z těch lidí, se kterými se tady sejdeme a na základě toho, co oni potřebují. Je to dílna, která není o tom je něco naučit, ale spíše o jejich setkání, o tom, aby se poznali, navázali nějaký kontakt, spřátelili se. Používáme jakékoliv techniky – není to jenom o recitaci, ale spíše herecké techniky, něco, co jim umožní sblížit se a poznat. Ani v časovém rozmezí, které tady máme, není možné dojít dál.

Takže cílem je prolomit ledy, aby se nebáli... ale oni se ani nebojí.

Jak se vám s nimi zatím pracovalo?

V: Moc dobře. Spousta dětí má zkušenosti s dramatikem – jen asi 5 z nich do žádného nechodí. Takže jsou hodně otevření a jdou do věcí, které jsme jim nabídli, a vymýšlejí je ještě dál. Takže je to moc příjemná

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

JIŘINA LHOTSKÁ

Poezie je fajn, ale dobrý zákusek je dobrý zákusek.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

ELIŠKA VOBRUBOVÁ

Co to říká? Kde mám ten text? Já si to myslela. Recept na chleba.

práce.

J: Škoda, že ne všichni jsou tady po celou dobu. Ti, kteří přijedou jenom si zarecitovat a hned odjedou, jsou trochu vytržení z toho, co se tady děje a z atmosféry.

Překvapila vás dnes něčím jejich vystoupení?

V: U některých volba témat. Říkala jsem si, že tak mladí lidé říkají tak vážné věci. Neřekla bych to do nich, protože ve skupině dělají pořád nějaké srandičky, a je tam uvolněná atmosféra, takže člověka překvapí, že si vezmou takovou vážnou věc a dokážou ji takhle zpracovat.

Měly jste z něčeho strach, když jste se připravovaly na tuhle dílnu?

V: Jana měla strach, že se nenaučí všech 25 jmen. Ale zvládla to, protože ve skupině jsou dvě Kristýny, a tak se to zúžilo na 24.

J: Já nemám ráda takové ty drilovací hry na jména, takže jsem hned na začátku jednu vedla. Loni jsme totiž všem dětem v dílně říkaly Boženky a Karlové, a tak jsem si letos dala úkol oslovovat je všechny jménem.

V: Já jsme zase měla strach, že jak je Jana ta tělocvikářka, tak abychom nedělali pořád samé kliky sedy lehy, ale dobrý.

J: A tady se projevuje to, z čeho jsem dostala strach já, ale až na té dílně: Vendy má pořád potřebu mě srážet a shazovat, aby se ostatní cítili lépe. Já jí to nedělám... ale už jsem se s tím srovnala. Na poslední dílně mi všichni začali říkat WC.

V: Je znát, že ke mně mají úplně jiný vztah, protože mi říkají Kachna nebo Slepice, případně Drůbež.

Proč si myslíte, že je pro tyhle puberťáky dobrá recitace?

V: My jsme to braly ve škole! Cesta k literatuře... vyjadřování... psychosomaticko... je to prostě hrozně důležitý!

J: Třeba podle příhody Emy Zámečníkové, která byla introvert a přes poezii se z toho dostala!

Určitě je to baví a pomáhá najít svůj způsob vyjádření toho, jak to mají oni.

Kdybyste byli drak, jaký drak byste byli?

J: Znám trnoocasého, a to bych nechtěla být!

V: Já bych chtěla být takový ten hrozně hodný, tichý, milý dráček, co je někde v koutku jeskyně, nikdo o něm neví, tiše si tam žije, chodí na houby...

Rozumím tomu, že takovým drakem bys chtěla být!

J: Já bych asi vlastně vůbec nechtěla být drak.

V: Já už vím! Já bych chtěla být drak, který kroužil nad Jičínem!

J: Vlastně znám toho draka, co byl hrozně hodný a jedl uhlí! To bych mohla být!

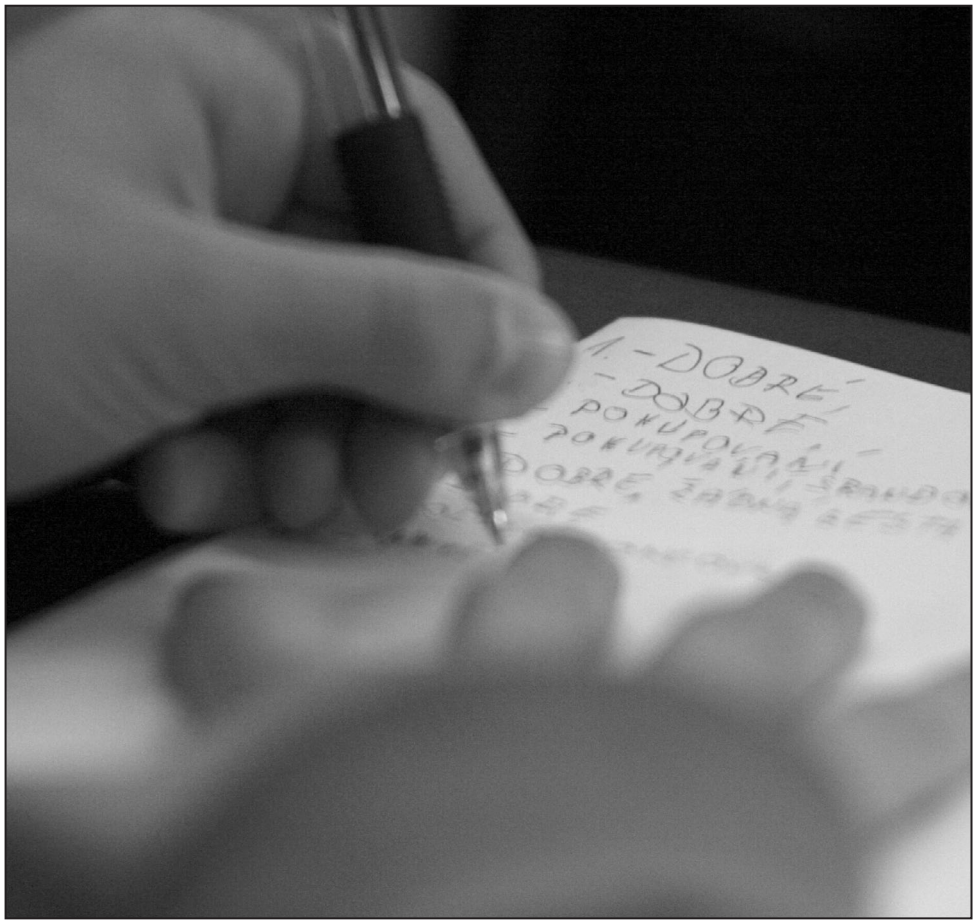
V: Tak honem na oběd! Bude uhlí!

J: Já jenom vím, že už nikdy nebudu dělat dílnu s Vendy!!!

V: Ale já budu dělat dílnu s Janou!

Tak dobrou chuť, milé dračice, a hodně plamenné energie ve vaší další spolupráci!

Petra

NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE E S JANOU KŘENKOVOU

Rozhodli jsme se znovu podívat k Janě Křenkové do jejího semináře, a tak jsem se vydal na ono poetické místo, kde se lidé baví o krásném umění přednesovém. Dnes jsem se chtěl zaměřit na rozdíl mezi prvním poobědovým seminářem, kterého se účastnili i rodiče a pedagogické doprovody recitátorů, a druhým pozdně odpoledním seminářem čistě pouze s posluchači dílny. A musím říct, oba byly pojaty paní Křenkovou opravdu porůznu. První seminář probíhal velmi podobným způsobem, dokonce i ve stejné místnosti jako páteční. Nejprve se seminaristé hezky protáhli, a poté se postupně bavili o různých výkonech. Velmi se mi líbilo, s jakou dračí přesností Jana Křenková cíleně zasahovala všechny oblasti přednesu u různých recitátorů. Druhý seminář byl jiný jak obsahem, tak prostorem. Po různých peripetiích s volbou prostoru se seminář uskutečnil v poetickém prostředí šatny v prvním patře kina. Poutače na různé filmy ale opravdu brzy nikdo nevnímal. Probírala se totiž shlédnutá představení prvního bloku z hlediska řeči a možného převedení nabitých poznatků k vedení přednesu. Vzápětí paní Křenková představovala knihy, které by mohly různými směry pomoci všem hodnotitelům (vysvětlení pojmu viz. dále) recitace. Pro vás, kteří jste se nezúčastnili tohoto semináře, ale rádi byste také získali nějaká ta doporučení, rádi byste si rozšířili obzory a domácí knihovničku, jsem sepsal většinu těchto knih. I. Vyskočil: Umělecký přednes; H. Coblenzer, F. Muhar: Dech a hlas; J. Hůrková: Poézie, jak jsi krásná; J. Hůrková: Tvar slova v přednesu; S. Pavelková, Š. Štemberková: Výchova dětského přednašeče; Š. Štemberková: Metodika mluvní výchovy dětí. Nakonec jsem se ještě s Janou Křenkovou v šatně pod věšáky usadil a probral několik otázek týkajících se právě jejího semináře.

Co by měl porotce umět? Jaké vlastnosti by měl mít?

Já bych nejprve ráda upřesnila otázku „Co by měl porotce umět?“. Líbí se mi více Vyskočilův termín „hodnotitel“. Já totiž chápu propojenost pedagoga, který připravuje dítě k přednesu a propojenost hodnotitele. Protože pedagog recitátora je vlastně i jeho první hodnotitel. Můj seminář jsem v této propojenosti také pojala.

Měl by mít pedagog přednesu sám o sobě mnoho zkušeností s přednesem?

Pedagog nemusí být zároveň profesionální recitátor. Ale nesmí se ostýchat nabídnout dětem svůj přednes. Protože když dětem neukáže, že je to disciplína, kterou má sám osobně rád a které se pokouší nějak zhostit, nemůže je přesvědčit o tom, aby sami přednášely. A pokud pedagog není profesionál, což tedy nevadí, je důležité, aby jim ukázal, že rád recituje, i když jeho projev není dokonalý. Po dětech totiž také nechce dokonalý projev.

Dá se tedy vůbec nějakým způsobem dobrý lektor recitačních soutěží vychovávat?

Myslím si, že potenciální dobrý porotce je vlastně již každý dobrý recitátor. Protože děti, které se tomu dlouho věnují, dokáží také zhodnotit jiný projev.

Jak jste spokojená s tím, jak vychováváte vy vaše svěřence, možné budoucí lektory?

No...myslím, že člověk spokojený nikdy být nemůže. Docela mě ale těší, že řada mých bývalých žáků se přednesem dále zabývá, ať už sami nebo přímo v práci s dětmi. Důkazem je dnešní představení **Pan Hú**, protože vedoucí tohoto souboru je má bývalá žákyně. Ještě tedy jedna věc, kterou bych ráda řekla. Je lepší, když se děti věnují přednesu ve skupině, než když se přednesu věnují samy s učitelem. Protože recitátoři pracující ve skupině se učí mnoha věcem. Dovedou sami sebe hodnotit, pozorovat, sledují vývoj práce na textu. Ale hlavně! Navzájem si jsou hodnotiteli. A to spravedlivými. Také se učí formulovat své myšlenky. Pokud jsou recitátoři tímto směrem vedeni, lépe pak přijímají stanovisko různých porot. Neberou jejich rady jako zásah shůry, ale berou to jako další radu, změnu v jejich práci.

Zítra dílna E končí. Po II. kategorii se ještě naposledy sejde, a pak už se můžeme pomalu loučit s prvními seminaristy, prvními lidmi odjíždějícími z Dětské scény 2009...

Jonáš

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

VLASTA GREGOROVÁ

Poezie je způsob vidění světa. Zážitky se vám budou vracet ve vzpomínkách.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

VENDULA SLEPIČKOVÁ

Romantička do nepohody. Nebo je to jinak?

SEDLI JSME SI S...

MARTINEM PORUBJAKEM A VLADEM SADILKEM

Na letošní Dětské scéně jsou mezi lektory seminářů i divadelních představení hned dva charismatičtí muži ze Slovenska. V obou případech jde o lidi, kteří se divadlem zabývají snad od okamžiku, kdy se narodili, a oba také výrazně ovlivnili jeho současnou podobu na Slovensku. Zajímal nás proto jejich pohled na to, jak slovenské divadlo v současné době vypadá, jaká jsou jeho témata a otazníky. Přinášíme vám zde krátké medailonky obou pánů a rozhovor s nimi, který probíhal v postupně se zaplňujícím předsálí trutnovského kina. A přestože našim původním tématem bylo divadlo, ponořili jsme se postupně do současné situace slovenské politiky a veřejného dění, do kritiky lidské zapomnětlivosti a schopnosti ututlat vše, co není příjemné...

Omlouvám se tímto oběma pánům, že jsem náš téměř půlhodinový rozhovor musela výrazně redakčně zkrátit. I tak je o čem číst... Podívejte se sami:

Martin Porubjak

Narozen 18.5.1944 v Bratislavě. Dramaturg, divadelní režisér, překladatel, publicista. Je spoluzakladatelem Divadla na Korze.Od roku 1990 dramaturg a režisér činohry SND, externě i Národního divadla v Praze. Profesor Vysoké školy múzických umění v Bratislavě. Je autorem a spoluautorem řady divadelních dramatizací. Přeložil přes 40 her z němčiny, je autorem celé řady odborných studií z oblasti divadla.

Autor divadelních her:

Goldoniáda (kvůli zákazu publikování je pod ní podepsán V.Strnisko),

Zmoudření Sancha Panzy

Proces (dramatizace románu Franze Kafky, spolu s Romanem Polákem)

Parazit (podle F.Schillera)

Tančiareň (spolu s Martinem Hubou)

Vlado Sadílek

Internet o něm:

„Dobrý priateľ, geniálny herec, režisér, fun, poradca, javiskový pomocník a dezinformátor obecenstva, šíriteľ poplašných správ."

On o sobě:

Pocházím z Bratislavy. Nenarodil jsem se, ale vyskytl. Je mi něco mezi padesáti a šedesáti lety, přesný věk neprozradím. Už dávno si nepřidávám jako mladá děvčata. V Bratislavě stabilně pracuji jako režisér a loutkoherec. Musím se nějak živit.

Rozhovor s nimi:

Čím se v současné době zabýváte?

VS: Teď jsem skončil s jedním projektem slovenského autora Miloše Karáska Perón. V neděli jsem se vrátil po třech měsících domů, takže jsem strašně šťastný. Jinak připravuji už tradiční letní workshop do Plumlova na zámek – letos budeme dělat Vivaldiho Čtvero ročních období.

MP: Já jsem teď pracoval externě jako dramaturg a částečně překladatel a upravovatel na dvou inscenacích. Jednou byla Düremanttova Návštěva staré dámy ve Zvoleni. Ta měla premiéru v sobotu, a druhá premiéra byla v Trnavě - Vrátila se jednou v noci. O prázdninách budu dramaturgem dvou inscenací, které se dělají k 90. výročí založení činohry SND. Jedním z nich je klasické Hviezdoslavovo drama Herodes a Herodias, které jsme s režisérem Romanem Polákem upravili. Veršované části v něm překládá z archaické slovenštiny Lubomír Feldek. Další věc, kterou chystáme, je klasické drama Maryša v režii J.A.Pitínského. Touto hrou se divadlo před devadesáti lety otevíralo.

Mohli byste nám říct, jestli má slovenské divadlo na prahu 21. století nějaká specifika?

MP: Nevím, jestli století v tom něco změnila, jenom jeden blbý režim padl a druhý je tam. Dokonce bych řekl, že slovenská alternativní scéna má sice více svobody, ale méně prostředků. Musím otevřeně říct jako člověk, který minulý režim nemiloval a dokonce s ním byl v ostrém rozporu, že podpora amatérských a studentských souborů, finanční, organizační, metodická atd., byla tehdy intenzivnější. Soubory musely plnit nějaké ty oficiální ideologické požadavky, což byla taková představa o tom, jak by to mělo být, ale vznikala v nich řada kontroverzních a odvážných inscenací. Zejména na půdě amatérského divadla, které nebylo tak kontrolované jako to profesionální. Peter Scherhaufer, který tehdy působil ve slovenském amatérském hnutí, jako režisér inscenoval mnoho věcí v Brezne a vedl dlouhodobá školení amatérských režisérů na Slovensku, dokonce říkal, že je to divadlo větších možností. Jak z hlediska menšího dozoru ideologií, tak také určitou chudobou divadla, která vyprovokovala větší fantazii, protože bylo třeba spíše neilustrovat, ale pracovat na metafoře.

VS: Pan Porubjak má pravdu v tom, že dříve nebyl problém s finanční podporou amatérského divadla. Nějakou částku jsme potřebovali, trochu jsme ji nadsadili a nic víc nebylo potřeba, protože vše ostatní bylo zabezpečené – metodicky, organizačně, ekonomicky. Navíc nebylo třeba tolika financí, protože nebylo zapotřebí tolik materiálních prostředků, soubory nepotřebovaly stovky mikrofonů, ale soustředily se spíše na obsah a sdělení.

MP: Ale zase vznikaly tak absurdní situace, jako když jeden soubor nazkoušel jednoduchou a neškodnou lidovou pohádku O hovínku. Ta byla o princi, který chtěl za ženu jen takovou princeznu, která by nekakala. A tak to vyhlásil a přišla spousta princezen – některé byly krásné, jiné chytré, další uměla vařit, ale všechny, když se jich zeptal, přiznaly, že kakají. Jen jedna ne, a tu si princ vzal. Zamiloval se do ní, ale pak zjistil, že i ona kaká. Jenže už ji miloval, a tak si ji nechal – co už s ní? A tohle představení vyvolalo takovou bouři, že všem kolem zakázali činnost a režiséra chtěli vyhodit z vysoké školy.

VS: Oni totiž hledali nějakou látku, se kterou by to hráli, a protože tehdy byla k dostání jenom červená, tak

ji použili. A tohle vadilo – spojení hovínka a červené látky.

MP: Mně tehdy přišlo z krajského výboru vyrozumění, že na základě nedostatečného ideologického přístupu mě zbavují funkce krajského lektora. Okopíroval jsem to a posílal svým kamarádům jako PF. Rok na to mi přišlo podobné vyrozumění, že už zase můžu být lektorem… I z toho bylo hezké PF.

VS: Byla to recese, ale studenti si najdou prostor na srandu a recesi v každé době.

Jaký je tedy dnes stav amatérského divadla na Slovensku?

VS: Je to stejné jako u profesionálního divadla. Vše je hodně ovlivněno penězi.O všem se přemýšlí přes peníze. Tím pádem všechna osvětová zařízení by pouze radila, ale už nemají peníze na podporu. Soubory si těžko hledají sponzory, protože když se někdo najde, nejde od něj čerpat dlouho. Takže už je to takový předválečný stav: „Jsme rádi, že vůbec hrajete.“ Věci, jaké dělal Peter Scherhaufer, Ján Záhorský a další, vytváření podhoubí pro režii amatérského divadla, to už nikoho nezajímá.

Co očekáváte, že uvidíte tady, na Dětské scéně?

MP: Přiznám se, že mě přemluvil pan Provazník, který mě přesvědčoval už vloni, kdy jsem ale byl v Německu na festivalu. Takže jsem přijel ze zvědavosti. A dneska jsem viděl představení Pan Hú a nelitoval jsem.

VS: Já už jsem tady dlouhou dobu nebyl, protože mi to nevycházelo. České divadlo bylo vždycky jiné, než slovenské. Lepší. U nás se dělá jiný vyjadřovací způsob. Doufám, že mě letošní představení nezklamou. Viděl jsem soupis těch, která se sem nedostala, a byly mezi nimi celkem zajímavé tituly, takže jsem moc zvědavý, co uvidím.

Každá doba přináší nějaká témata, ke kterým se vyjadřuje. Například na recitační části přehlídky jsme byli překvapeni množstvím výstupů, jejichž tématy byly holocaust, vyrovnávání se s válkou, vysidlování Indiánů… Máte pocit, že se v současném divadle objevuje nějaké takovéto univerzální téma?

MP: Divadlo má snahu se v některých inscenacích vyrovnávat s minulostí, což je logické. Ale překvapuje mě, že mladí lidé u vás mají snahu otevírat takováto témata. Na Slovensku to není tak časté. Myslím, že zásluhu má hodně česká televize a rozhlas, protože ti otevírají cestu ke kritické reflexi k minulosti. U nás je taková oficiální politika zavírat oči před minulostí…

To jsme se dostali do hodně pesimistických vod… Zeptám se vás proto na závěr na otázku, kterou klademe všem našim hostům: Kdybyste byli draci, jací byste byli?

MP: Já vlastně nevím, co to znamená, takže ani nedokážu odpovědět. Znám jenom pořekadlo „mít draka“ .

VS: Moc nevím, jestli jsou draci dobří nebo zlí, takže se taky jako drak necítím. Možná bych byl… *zbytek slov zanikl v hluku diváků, přicházejících na představení 1. bloku. Proto se naše redakce nedozvěděla, jakým drakem by byl VS a bude jej muset i nadále podrobovat podrobnějšímu zkoumání. Prosíme ty z vás, kdo naleznou odpověď na tuto nelehkou otázku, aby se s námi přišli o ni podělit.*

Petra

PŘEDSTAVUJÍ SE …

JANA WERTIGOVÁ

Naplněna soubojem v bláznivých výškách i mučivých hloubkách.

VČERA JSME SI VŠIMLI VEČERA S RECITÁTORY

Večer s recitátory si mě přímo magicky, magneticky přitáhl. Původně jsem chtěla jít nejprve do redakce a do sálu Národního domu, kde se večer s recitátory odehrával, zavítat až pak. Ale když jsem vstupovala do předsálí Národního domu, pocítila jsem takové zvláštní rytmické chvění. Hned na to moje uši zaznamenaly melodii Kaťuši. Nevěřila jsem svým smyslům, musela jsem se jít do sálu podívat hned. Recitátoři všech tří kategorií tančili společně, jejich přesný rytmický krok rozechvíval podlahu a sálem skutečně zněla Katuša. Recitátoři tančili s takovým nadšením a chutí, až jsem si myslela, že jsem se ocitla na večeru všeslovanské vzájemnosti. Za chvíli jsem zase byla v prodejně ovoce a zeleniny. Lektorky recitátorů volaly: „Třešně, jahody, pomeranče, banány!“, děti se rozdělily do skupin a začaly nafukovat balónky o sto šest. To je vidět, jak recitace ovlivňuje kvalitu výdechového proudu.

Po prostoru se začali pohybovat tvorové, nad nimiž by biolog zajásal – stonožka třešňová, jahodová, pomerančová, všechny z rodu balónkočlenných. Recitátoři se ve svých stonožkách dokázali pohybovat úžasně sehraně, ačkoli se cítili jen přes balónek. A pak jsme byli chvíli v sedmém nebi. To když děti tančily a měly přitom balónky udržet co nejvýš ve vzduchu. Pohled na ně byl okouzlující. Atmosféra v sále byla úžasná. Vůbec se mi nechtělo roztančené recitátory opouštět.

Markéta

ZASLECHLI JSME...

O IV. KATEGORII

Po první části vystoupení

V této kategorii je znát, že každý recitátor je již osobnost a záleží jen na tom, jaký si vybral text. Velmi mě zaujala lidová balada **Utonulá** (**Tereza Bílková**), a pak také **Tomáš Žilinský** s **Šabachovým textem (Občanský průkaz)**.

Po druhé části vystoupení

Přemýšlela jsem o textu od **Wericha: Chlap, děd, vnuk, pes a hrob (Marcela Skřivánková) -** jestli se dá tímto textem sdělit nějaké téma, stejně tak o textu **Jamieho Olivera: Chléb (Jan Krofta)**. A když bych měla druhou část nějak zobecnit, cítila jsem míň emocí, než v první části.

Po třetí části vystoupení

Nejvíc mě oslovil **Nazareno Klug (Petr Šabach: Balada Štědrovečerní)**, protože se sdělení doneslo až ke mně do posledních řad. Často se to jinak ke mně nedostávalo. Myslím, že hezky pro diváka vykreslil situace a nechával mě zas hodně věcí si domýšlet.

O IV. kategorii celkově

Myslím, že v celé kategorii bylo možno slyšet málo lyrických textů. Asi proto, že je těžší, aby je divák pochopil. Nevím. Ale určitě je to škoda.

OD RECITÁTORŮ IV. KATEGORIE

Zdeňku, jak se ti recitovalo?

Bál jsem se, ale docela to šlo. Už jsem to řekl i líp, ale v rámci možností jsme spokojený.

Jennifer, jak to šlo?

Dobře, i když jsem měla docela dost přeřeků.

Muselo být těžké, začínat jako první...

Já jsem si to ani neuvědomovala. Někdy to musí přijít. Jsem spokojená.

Líbil se ti někdo z tvých kolegů?

Líbil se mi každý text, ale hodně ta moravská lidová balada. A taky ten text o občanském průkazu. Ale skoro každý byl něčím zvláštní.

Zuzano, proč sis vybrala tenhle krátký text?

Já jsem to dělala na poslední chvíli a sestra mi přinesla knihu o Kladivadle, tak tam mi padl do oka – že je krátký, nemusela jsem se nic dlouhého učit, tak mi to vyhovovalo.

Jaké jsou zatím tvé dojmy ze IV. kategorie?

Mně se tady určitě líbí. Myslím, že všichni mají velký talent. Některé texty jsou vážné, jiné veselé, ale všechny na úrovni.

Jak se ti přednášelo, Terezo?

Byla jsem nervózní, protože jsem si uvědomila, že přede mnou jsou ti nejlepší dětští recitátoři z celé České republiky, takže jsem měla strach, abych něco nezkazila. Ale atmosféra celého víkendu je skvělá. Jsou tu lidi, kteří mají stejné zájmy a myslím, že si většinou rozumíme.

A jak tobě se přednášelo, Honzo?

Byl jsem trochu nervózní, jednou jsem se spletl, ale nakonec to šlo.

A jak sis vybral svůj text?

Já jsem měl recept. Vybíral jsem si ho z knížky, protože mě přišlo zajímavý, zkusit něco jinýho, novýho.

A už jsi zkusil podle něj upéct chleba?

Zatím ne. Měl jsem to v plánu, ale nemohl jsem sehnat tu mouku. Možná to někdy zkusím. Zatím si udělám akorát snídani nebo večeři.

Na základě čeho sis vybrala text, který jsi přednášela, Claudie?

Chtěla jsem něco, co ještě není tak známé, a co je zároveň kvalitní text, se kterým se budu cítit dobře.

A jak jsi vybírala svůj text ty, Terko?

Poradila jsem se s mámou a vybírala jsem z hodně knížek. A protože mám ráda Halase, tak jsem si vybrala jeho.

Jak tě zaujala IV. kategorie?

Moc. Byly tam moc hezké věci, hezké výkony, zajímavé texty.

A bylo tam něco, co jsi nečekala, že tady bude?

Ta klasická moravská lidová balada Utonulá. Potěšilo mě, jak to bylo uděláno. Připadá mi jako hodně těžký a problémový text a bavilo mě ho sledovat. Byl to zážitek.

Petra a Jonáš

OSMÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

JOHN MĚL SEDM bratrů. Byl osmý a nejmladší a matka ho měla jako posledního nejradši, i když zlobil až hanba.

„Jednou si pro něho stejně přijde Krvavý koleno," říkali o něm starší lidé z okolí.

Ale Osmý John starší lidi neposlouchal a jejich rady pouštěl uchem tam a uchem ven. A když si něco zapamatoval, udělal vždycky pravý opak toho, co mu rada radila.

„Osmý Johne," řekla třeba máma, „pamatuj si, že nesmíš šlapat na žáby. Žába nosí do domu neštěstí. Když ty takovou žábu zašlápneš, zlo z ní uteče ven a postihne celou naši rodinu."

„Neboj, mami," odpoví Osmý John. „Já už nebudu šlapat na žáby. Ani mě nenapadne."

Ale jen se máma otočila, utíkal Osmý John k rybníku. A jak uvidí jednu žábu, hned ji zašlápne. A když potká dvě, zašlápne obě.

Jen proto se stalo, že do stodoly vtrhly hladové myši a sežraly kočku, že v pokoji se rozbilo parádní zrcadlo, že v kamnech se ucpala roura do komína a že tatínek se pořezal při holení.

A Osmý John se tomu jen smál.

„Miláčku," řekla mu máma jindy, „nesmíš sedat na židli obráceně. Opěradlo má mít člověk za zády a ne před sebou."

„A proč?" posmíval se Osmý John.

„Protože kdo sedá na židli obráceně, nosí lidem smůlu," vysvětlila mu máma a John slíbil, že si to bude pamatovat.

Ale sotva se máma otočila, tak hup! Posadil se na židli obráceně.

Proto se stalo, že matka pekla chleba a celý bochník spálila. Pak chtěla svařit mléko, ale sotva dala hrnec na plotnu, mléko přeteklo. A přitom o ní lidé říkali: „Jo, to je hospodyně, máma od Osmýho Johna. Ta mlíko nikdy nespálí!"

A Osmý John se smál. Osmý John se chechtal, protože věděl, kdo tu smůlu přivolal, a měl z toho potěšení.

„Zlatíčko," řekla mu máma v neděli, „dneska nesmíš šplhat na stromy a plašit ptáky. Kdo leze v neděli po stromech, plaší úrodu."

A co udělal John? Celou neděli skákal ze stromu na strom a plašil ptáky!

Proto uschly na poli brambory, proto velká voda vyplavila melouny, proto se do louky dal pejr, a proto koza přestala dojit.

Celá rodina naříkala, ale Osmý John se smál.

„Synáčku," řekla mu máma v úterý. „Přestaň si strkat prsty do pusy. Přestaň si ukazováčkem počítat zuby! Kdo tohle dělá, přivolá nemoc na celou rodinu."

Osmý John všechno slíbil. Ale sotva se matka otočila, strčil špinavý ukazováček do pusy a počítal si zuby od rána do večera, v úterý, ve středu i v pátek a v sobotu. Jen v neděli toho nechal, protože v neděli, jak víte, šplhal na stromy.

Proto dostalo jeho sedm brášků spalničky, matka uklouzla na schodech do sklepa, otec se znovu pořezal při holení a andulka v kleci dostala kašel.

Johnova máma se konečně rozzlobila. „Osmý Johne!" řekla přísně. „Jestli nezačneš odedneška poslouchat, přijde si pro tebe Krvavý koleno!"

Řekla to tak přísně, že John sekal až do večera dobrotu. Ale druhý den už na všechno zapomněl a dělal zase všechno obráceně.

A pak se to stalo!

Osmý John byl sám doma a do světnice vrazilo Krvavý koleno!

Krvavý koleno bydlelo na hřbitově a mělo přehled o všech zlobivých dětech v celé Virginii. Jak někde nebylo s nějakým dítětem k vydržení, nevydrželo to ani Krvavý koleno a pro toho zlobivce si přišlo.

„Osmý Johne!" zvolalo Krvavý koleno. „Ty jsi tak moc zlobil, že tě ani domů nechci. Já tě tu nechám, ale udělám z tebe mastnej flek!"

Nato Krvavý koleno zmizelo a ze světnice zmizel i Osmý John. Místo něho na stole zbyl jen ten mastnej flek.

Matka se vrátila, a protože byla dobrá hospodyně, popadla rejžák a vařící vodu a pískem začala ten flek na stole drhnout.

Drhla, drhla, až ho docela vydrhla!

Jo, takhle smutně ten kluk dopadl. A takhle smutně skončí všechny děti, když nebudou poslouchat.

Věřte tomu, dopadnou jako Osmý John!

Prcek Tom a dlouhán Tom a jiné velice americké pohádky, Carmen, Praha 1993

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ

ZLOJROJ

Když se Tonička probudila, déšť se vsakoval do koberce. Do pokoje proudilo vlhké denní světlo.

Vstala a zavřela okno. Do místnosti vletělo několik listů.

Dobrá.

Nebyl to sen. Tím si byla jistá. Stalo se něco… divného. Špičky prstů ji svrběly. Cítila se… jinak. Ale ne, jak si pravě uvědomila, špatně. Ne. Večer se cítila strašně, ale teď byla… plná života.

Přesněji řečeno se cítila šťastná. Teď převezme velení. Začne ovládat svůj vlastní život. Kdo chce dojít daleko, musí si přivstat.

Zelené šaty měla pomačkané a rozhodně by potřebovaly vyprat. Ty staré, modré, měla v prádelníku, ale nějak se jí nezdálo správné si je teď brát. Bude muset vystačit s těmi zelenými, dokud neseženе nějaké jiné.

Začala se obouvat, ale pak se zarazila a podívala se na boty.

Ty taky nebudou stačit, rozhodně ne teď. Obula si místo nich ty nové, lesklé, které vytáhla z kufříku.

Obě slečny Rovnovodovážné, ještě v nočních košilích, našla v rozmoklé zahradě, kde smutně sbíraly kousky sítí proti kletbám, lapačů snů a spadaná jablka. Byly rozbity dokonce některé zahradní ozdoby, i když mnoho rozšklebených trpaslíků bohužel zkáze uniklo.

Slečna Rovnovodovážná si odhrnula vlasy z jednoho páru očí a řekla: „To je moc, opravdu moc podivné. Všechny sítě proti kletbám, jak se zdá, vybuchly. Jak se zdá, vybuchly dokonce některé unuděné kameny! Ty sis ničeho nevšimla?“

„Ne, slečno Rovnovodovážná,“ odpověděla Tonička pokorně.

„A všechny staré penduly v pracovně se rozpadly na kusy! Jistě, já vím, že jsou jen na ozdobu a nezbývala v nich žádná síla, ale muselo se tady stát něco opravdu podivného!“

Obě slečny obdařily Toničku pohledem, o němž si zřejmě myslely, že je mazaný a lstivý, ale právě ten pohled jim dodal poněkud nemocného výrazu. „Ta bouře se mi zdála tak trochu magická. Předpokládám, že jste včera večer s děvčaty nedělaly něco… zvláštního, že ne, drahoušku?“

„Ne, slečno Rovnovodovážná. Myslím si, že děvčata byla trochu hloupá.“

„Ptám se taky proto, že Osvald, jak se zdá, zmizel,“ pokračovala slečna Rovnovodovážná. „On je na ovzduší velmi citlivý…“

Toničce chvilku trvalo, než si uvědomila, o čem slečna mluví. Pak řekla: „Ale ten je tady přeci pořád?“

„Ano, od chvíle, kdy jsem sem přišla!“ přikývla slečna Rovnovodovážná.

„A zkoušela jste dát lžičku do přihrádky na nože? “

„Samozřejmě! Nic, ani zachrastění!“

„Upustila jste ohryzek? Osvald vždycky - “

„To bylo vůbec to první, co jsem zkoušela!“

„A co ta věc s cukrem a solí?“

Slečna Rovnovodovážná zaváhala. „Ne, to jsem…“ Bylo vidět, že se trochu uklidnila. „To hrozně nenávidí, takže se musí objevit, že?“

Tonička našla velký sáček soli a stejný sáček cukru a oba nasypala do mísy. Pak krystalky zamíchala rukou.

Zjistila, že to je nejlepší způsob, jak se Osvalda na nějakou dobu zbavit, zvlášť když vařily. Než rozdělil krystalky soli a cukru do příslušných sáčků, užil si celé dlouhé a šťastné odpoledne. Ale teď směs ležela nehybně v míse. Jak se zdálo, zavládlo skutečné bez-osvaldí.

„No… prohledám dům,“ řekla po chvilce slečna Rovnovodovážná, jako kdyby to byl ten nejlepší způsob, jak najít neviditelnou bytost. „Běž a postarej se o kozy, ano? A pak bychom si měly vzpomenout, jak se myje nádobí.“

Tonička vypustila kozy z chlívku. Černá Máry obvykle vyběhla první, postavila se na místo, kde Tonička kozy dojila, a obracela se k ní s pohledem plným očekávání, jako kdyby chtěla říci: Vymyslela jsem si novou fintu.

Ale dnes nic takového. Když Tonička nahlédla do chlívku, mačkaly se kozy do těsného hloučku v nejvzdálenějším koute. Bylo vidět, že se jich zmocnila panika, nozdry se jim zmatené pohybovaly, a když se k nim přiblížila, snažily se před ní uhnout. Nakonec se jí ale podařilo chytit Černou Máry za obojek. Když ji táhla ven a k místu dojení, zvíře se vzpíralo ze všech sil. Nakonec koza vylezla nahoru, protože si mohla vybrat - buď to, nebo by si musela nechat utrhnout hlavu. Stála tam, frkala a mečela.

Tonička se na ni dívala. Měla pocit, že ji svrbí všechny kosti. Chtěla… dělat věci, vylézt na nejvyšší hory, vyskočit na nebe, oběhnout svět. Pomyslela si: Tohle je hloupé, každý den začínám soubojem myslí se zvířetem!

Dobrá, tak teď ukážeme tomu zvířeti, kdo tady velí…

Sebrala metlu, kterou se zametalo místo, kde se denně kozy dojily. Úzké oči Černé Máry se rozšířily strachem a plesk! košte dopadlo.

Dopadlo však na zem. Tonička neměla v úmyslu takhle minout. Chtěla Máry uštědřit výprask, který si koza po zásluze zasloužila. Ale košte se jí nějak podivné stočilo v rukou. Pozvedla ho znovu, ale pohled jejích očí a plesknutí proutí přinesly žádaný efekt. Koza se přikrčila.

„Takže už žádné hlouposti!“ sykla Tonička a spustila košte.

Koza stála nehybné jako poleno. Tonička ji podojila, odnesla kbelík s mlékem do přípravny, zvážila ho, napsala množství na břidlicovou tabulku u dveří a nalila mléko do velké kádě.

Zbytek zvířat jí vzdoroval skoro stejně, ale stádo se učí rychle.

Dohromady daly tři galony, což bylo na deset koz velmi ubohé. Tonička to bez nadšení zapsala a zůstala stát. Dívala se na tabulku a pohrávala si s křídou, kterou svírala v prstech. K čemu je tohle dobré? Včera ještě byla plná plánů, jak vyrobí experimentální sýry, ale teď jí sýry připadaly nudné.

Proč tady vlastně je, proč dělá nudné domácí práce a pomáhá lidem tak hloupým, že nedokážou pomoci sami sobě? Mohla by dělat… cokoliv!

Podívala se na doběla vydrhnutý dřevený stůl.

POMOC!

Někdo to napsal na dřevo křídou. A ona v ruce pořád ještě kus křídy držela -

„Přišla tě navštívit Petulie, drahoušku,“ ozval se jí za zády hlas slečny Rovnovodovážné.

Tonička rychle posunula kbelík od mléka přes křídový nápis a s provinilým pocitem se otočila.

„Prosím?“ řekla. „A proč?“

„Zaskočila se jen podívat, jestli jsi v pořádku, řekla bych,“, sdělovala jí slečna Rovnovodovážná a pozorně Toničku sledovala.

Buclatá dívka velmi nervózně postávala na prahu a v rukou mačkala svůj špičatý klobouk.

„Ehm, myslela jsem, že se jen tak zaskočím podívat, ehm, jak se ti daří…“ zamumlala s pohledem upřeným přímo na Toniččiny boty. „Ehm, víš, myslím, že se k tobě děvčata nechtěla zachovat ošklivě…“

„Nejsi moc chytrá a jsi příliš tlustá,“ odpověděla Tonička. Na chvilku se zadívala do té kulaté růžové tváře a věděla věci. „A pořád ještě máš medvídka, pomoc! A věříš na víly.“

Pak s bouchnutím zavřela dveře, vrátila se do přípravny mléka a zírala na mísy mléka a smetany, jako kdyby je viděla poprvé. Umí to se sýrem. To je ta jediná věc, kterou si v souvislosti s ní všichni pamatovali. Tonička Bolavá, hnědé vlasy, umí to se sýrem. Ale teď jí přípravna mléka připadala cizí a neznámá.

Zaskřípala zuby. Umí to se sýrem. Je to opravdu to, co chce být? Ze všeho, co lidé na celém světě mohli dělat, ona chce být zodpovědná osoba, která se bude starat o zkvašené mléko? Opravdu chce trávit všechny dny mytím a čištěním valů, měchaček a talířů a… a… a té podivné drátěné věci, támhle, jak se -

…plátkovače sýra…

Toho plátkovače sýra? Chce opravdu celý život -

Počkej…

„Kdo je tam?“ řekla Tonička. „Opravdu tady právě někdo řekl ´plátkovač sýra´?“

Rozhlédla se místností, jako kdyby se někdo mohl ukrývat za svazečky sušených bylin. Osvald to být nemohl. Jednak je pryč a jednak, ten nikdy nemluvil.

Tonička odsunula stranou nádobu s mlékem. Plivla si na dlaň a smazala křídové

POMOC!

…pokusila se je vymazat. Její ruka se místo mazání pevně zachytila okraje stolu a odmítla se pustit, bez ohledu na to, jak se snažila. Zamávala levou rukou, podařilo se jí převrátit nádobu s mlékem, které se rozlilo přes nápis… a její pravá ruka najednou povolila.

Pak se otevřely dveře. Stály tam obě slečny Rovnovodovážné. Když se postavily takhle, bok po boku, bylo to proto, že se slečna chystala říci něco důležitého.

„Musím ti říct, Toničko, že si myslím -“

„- že jsi právě byla na Petulii velmi -“

„- ošklivá. Odešla s pláčem.“

Podívala se Toničce do tváře. „Jsi v pořádku, dítě?“

Tonička se otřásla. „Ehm… ano. Prima. Cítím se trochu divně. Slyšela jsem v hlavě hlas. Teď už je to pryč.“

Slečna Rovnovodovážná se na ni podívala s hlavami nakloněnými ke straně, jednu vlevo a druhou vpravo.

„No, když jseš si jistá. Jdu se převléci. Měly bychom brzo vyrazit. Máme dneska zase spoustu práce.“

„Spoustu práce,“ opakovala Tonička slabě.

„No jistě. Máme tady Rozplesknotovu nohu, musíme se podívat na nemocné Křimánkovo děcko a už týden jsem nebyla u Reptalína Odspodka a počkej… no jisté! Paní Voralíková už má zase hlavu plnou hnidu. A taky bych si měla udělat chvilku na rozhovor s paní Úbočnou… pak je třeba uvařit oběd panu Mávalíkovi. Myslela jsem si, že bych to uvařila tady a pak bych tam s tím jen zaskočila. Ájé, málem bych zapomněla na mladou paní Dmýchalovou, blíží se její hodinka a to mi připomíná,“ povzdechla si slečna Rovnovodovážná, „že totéž platí o mladé paní Kulhálkové, ta už taky…No, bude to perný den. Je těžké stihnout všechno, to mi tedy věř.“

Tonička si pomyslela: Ty hloupá ženská, stojíš tady a jsi celá ustaraná, protože nemáš čas dát lidem všechno, co po tobě chtějí! Copak si myslíš, že jim budeš moci někdy dát té pomoci dost? Chtivým, líným, tupým lidem, kteří po tobě vždycky požadují všechen tvůj čas! Křimánkovic dítě? Paní Křimánková už má jedenáct dětí! Komu by jedno dítě chybělo?

Pan Mávalík je už jako mrtvý! Prostě se mu nechce jít! Myslíte si, že jsou vám vděční, ale jediné, o co jim jde, je, abyste příště zase přišla! To není vděčnost, to je spíš pojištění!

Ty myšlenky jednu její část vyděsily, ale nedokázala se jich zbavit, hořely jí v hlavě a snažily se jí uniknout z úst.

„Tady v domě by bylo třeba uklidit,“ zamumlala. „Oh, to můžu udělat, až budeme pryč,“ odpověděla slečna Rovnovodovážná vesele. „Tak pojď a usměj se! Máme spoustu práce!“

Vždycky máme spoustu práce, zabručela Tonička v duchu otráveně, když se slečnou Rovnovodovážnou vcházely do první vesnice. Spoustu a spoustu. A nikdy v tom nebyl žádný rozdíl. Lidské potřeby byly nekonečné.

Přecházely od jednoho páchnoucího, špinavého domku k druhému a sloužily lidem hloupým natolik, že nepoužívali mýdlo. Pily čaj z oprýskaných hrnků a žvanily se stařenami, které měly míň zubů než prstů na nohou. Dělalo se jí z toho špatně.

Byl jasný den, ale jak chodily od domku k domku, Toničce se zdálo, zeje šero. Měla pocit, že jí v hlavě zuří bouře.

Pak začala snít s otevřenýma očima. Právě pomáhala ošetřit paži jakéhosi hloupého děcka, které si ji zlomilo, když zvedla hlavu a uviděla svůj odraz v okně.

Byla tygrem s obrovskými drápy.

Vykřikla a prudce vstala.

„No tak, dávej pozor,“ pokárala ji slečna Rovnovodovážná, ale pak si všimla jejího výrazu. „Stalo se něco?“ řekla.

„Já… já… něco mě kouslo!“ lhala Tonička. To na podobných místech znělo více než věrohodně. Hmyz kousal krysy a krysy kousaly děti.

Podařilo se jí dostat se ven, i když se jí hlava točila. Slečna Rovnovodovážná vyšla o několik minut později a našla ji celou roztřesenou, jak se opírá o stěnu. „Vypadáš příšerné, má drahá,“ řekla.

„Kapradí!“ řekla Tonička „Všude. Obrovské kapradí! A veliké věci, jako krávy, které vznikly z ještěrek!“ S širokým, nemilosrdným úsměvem se pak obrátila ke slečno Rovnovodovážné, která při tom pohledu o krok ustoupila. „Dají se žrát!“ Tonička zamrkala.

„Co se to děje?“ dodala pak šeptem.

„No to nevím, ale tady dneska končíme,“ odpověděla jí slečna Rovnovodovážná. „Okamžitě sedám na košte a letím pro tebe!“

„Smáli se mi, když jsem řekl, že dokážu jednoho chytit. Tak a kdo se směje teď, no, můžete mi to říct?“

Výraz účasti ve tváři slečny Rovnovodovážné se změnil na výraz, který neměl daleko k panice.

„To vůbec neznělo jako tvůj hlas. To znělo jako mužský hlas! Cítíš se dobře? Jsi v pořádku?“ „Cítím se přeplněná,“ zamumlala Tonička.

„Přeplněná?“ nechápala slečna Rovnovodovážná.

„Tlačí mě… podivné vzpomínky… pomozte mi…“

Tonička se podívala na svou paži. Měla ji pokrytou šupinami. A vzápětí porostlou srstí. Teď zase byla hladká a hnědá a držela…

„Obložený chlebíček se škorpiony?“ řekla.

„Slyšíš mě?“ ozvala se slečna Rovnovodovážná a její hlas zněl odněkud z dálky. „Jsi v deliriu. Určitě jste si vy, děvčata, nehrála s nějakými lektvary nebo něčím takovým?“

Z nebe se sneslo koště a z něj při přistání málem spadla druhá část slečny Rovnovodovážné. Bez zbytečných slov obé části slečny Rovnovodovážné naložily Toničku na koště a jedna část si sedla před a druhá za ni.

Cesta vzduchem zpět do domku trvala chvilku.

Tonička absolvovala let s hlavou vyplněnou horkou vatou a z větší části si neuvědomovala, kde vlastně je, i když její tělo to zjistilo a znovu zvracelo.

Slečna jí pomohla z koštěte a usadila ji na lavičku vedle dveří.

„Tak, teď tady akorát chvilku počkej,“ řekla slečna Rovnovodovážná, která si v kritických situacích pomáhala tím, že neustále hovořila a používala zbytečně často výraz akorát, protože je to uklidňující slovo. „Donesu ti akorát něčeho napít a zjistíme, co se to tady děje…“ Na okamžik se rozhostilo ticho a pak se z domku znovu vyřinul vodopád slov, v jehož patách se objevila slečna Rovnovodovážná. „…akorát si musím ověřit pár… věcí. Tohle vypij, prosím!“

Tonička vypila vodu a koutkem oka pozorovala, jak slečna Rovnovodovážná omotává vejce nití. Pokoušela se vyrobit pendul, aniž by si toho Tonička všimla.

V Toniččině vědomí se objevovaly podivné představy. Byly tam útržky hlasů, kousíčky vzpomínek… a jeden slabý hlásek, její vlastní, tichý a protestující, který neustále slábl:

Ty nejsi já. Jen si myslíš, že jsi! Pomozte mi někdo!

Terry Pratchett: Klobouk s oblohou, přeložil Jan Kantůrek, Talpress, Praha 2005

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ

BARBORKA A CUCAVÉ BONBÓNY

Byla jedna holčička, jmenovala se Barborka, a ta měla v puse plno maličkých bílých zoubků, jeden hezčí než druhý.

Ráno si je čistila červeným kartáčkem a říkala jim, počkejte, uvidíte, jaké dobroty vám dám dneska ke kousání.

Jenom žádné vánočky nebo rohlíky namáčené do kávy, říkaly zoubky a Barborka se smála, co vás to napadá, to já přece nejím, to má ráda moje babička.

A dávala zoubkům na kousání chleba s máslem a telecí maso a maličké bílé zoubky kousaly a kousaly a to je velice bavilo, protože zuby jsou opravdu ke kousání.

A večer, než šla Barborka spát, zase je čistila červeným kartáčkem a ptala se, jak se jim to dnes líbilo.

To víš, že se nám to líbilo, říkaly zoubky Barborce, chléb měl tak pěkně vypečenou kůrku a to nás baví, protože můžeme pořádně kousat a vůbec se nenudíme.

Tak vidíte, říkala jim Barborka a pak se na ně do zrcadla usmála a zoubky se usmály na ni a všichni šli spát.

Ale jednou přišla na návštěvu teta Cecílie a přinesla Barborce veliký sáček, plný cucavých bonbónů.

A Barborka řekla, děkuji, tetičko Cecilko, udělala jsi mi velikánskou radost.

Ale zoubky neměly vůbec žádnou radost, když se v puse objevil cucavý bonbón od tetičky Cecílie, zoubky si říkaly, co s tím, to není nic ke kousání, co budeme dělat, abychom se nenudily ?

A tak si řekly, že si budou na něco hrát, třeba na schovávanou.

Nejdřív se ale musíme rozpočítat, řekl jeden malý zoubek, a ostatní přikývly, správně, nejdřív se rozpočítáme.

Tak se nejdřív rozpočítaly, a jak to při rozpočítávání bývá, jeden z nich vypadl.

Jeden z vás chybí, řekla večer Barborka, když si čistila zuby červeným kartáčkem, jeden z vás mi vypadl, co to má znamenat ?

Co by to mělo znamenat, řekly zoubky, cucala jsi celý den bonbóny, neměly jsme co dělat, tak jsme si hrály na schovávanou, a protože se přitom musí rozpočítávat, tak jsme se rozpočítávaly a jeden vypadl.

Příště nic takového nedělejte, řekla Barborka, ale zoubky nebyly jen tak potichu a jeden, který byl až docela vzadu, Barborce řekl:

Dobrá, Barborko, ale ty přestaň jíst cucavé bonbóny, jinak se zase budeme nudit.

Co je tohle za hubatou řeč, řekla Barborka a velice se zamračila, cucavé bonbóny mi chutnají, přinesla mi je tetička Cecilka a mám jich plný sáček. Budu je jíst tak dlouho, dokud je nesním.

A opravdu jedla jeden za druhým a zoubky se nudily, a tak si zase hrály na schovávanou a zase se rozpočítávaly, a jak se rozpočítávaly, vždycky některý vypadl, a než Barborka snědla celý sáček cucavých bonbónů, všechny zuby byly pryč, jeden se stal zubem v klíči, jiný zubem v hřebenu, jenom vpředu zbyl jeden malý bílý zoubek a ten se na Barborku smutně díval.

A Barborka se na něho také smutně dívala a řekla mu:

Ty mi už nevypadneš, vid?

Asi ne, řekl zoubek, nemám se s kým rozpočítávat.

To je dobře, řekla Barborka, už nemám žádný cucavý bonbón, teď už budu jíst zase chléb s máslem a telecí maso a taky syrové kedlubny.

Ty jsi ale hloupá, Barborko, řekl zoubek, cožpak si myslíš, že na to stačím? To by nás muselo být víc. Ted budeš muset jíst jenom vánočky a rohlíky namáčené v kávě.

A Barborka si myslela, to je tedy pěkná věc, to já přece nemám vůbec ráda. Ale nedalo se nic dělat.

A tak Barborka sedávala s babičkou a jedla vánočku a rohlíky namáčené v kávě, a když přišla jednou na návštěvu tetička Cecílie, zůstala stát ve dveřích jako sloup a řekla, to jsem blázen, kde se tady vzaly dvě babičky?

Miloš Macourek: Pětka z přírodopisu a jiné macourkoviny, Albatros, Praha 2003

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA SOBOTNÍ PŘEDSTAVENÍ

LAKOMÁ BARKA

Soubor Traple z Plzně si vzal na svá čtyři bedra Werichovu Lakomou Barku. Jedná se o velmi známý příběh mnohokrát provedený od amatérských i profesionálních souborů přes animaci až po originální nahrávky v podání samotného Jana Wericha. Výběr této látky staví inscenátory před těžké úkoly, např. jak sdělit svůj názor na látku a téma – tedy **proč** byla vybrána tato literární předloha. A potom **jak** – **jakými** divadelními prostředky příběh a téma sdělit a **jak** přetransformovat Werichovu literární poetiku a humor v jevištní podobu .

Co jsme tedy v Trutnově viděli? Skupina zvolila princip „dvorečku", v tomto případě v podobě jakési generální zkoušky, která se má odehrát za účasti jen zbytku fiktivního souboru (mají chřipku – jak aktuální téma, prasečí). Nutno konstatovat, že tento princip samotné inscenaci příliš nepomohl. Vlažný začátek je zapříčiněn skutečnou uvolněností aktérů, jejich předstíranou únavou, a to tak, že jim není dostatečně rozumět. Využití zvolených rekvizit – kladívko, nůž, pomeranč, tyčinky, igelitky je na první pohled vtipné, někdy vychází z původního textu (kladívko), jindy je nahodilé a v důsledku ne zcela využité už proto, že vnímáme tyto předměty takové, jaké jsou, ale nikoliv jako ty, kterými na jevišti mají být.

Ocenili jsme, že nedošlo k napodobování intonace Jana Wericha a že byla zachována postava vypravěče.

Je škoda, že zásahy do textu, záměna slov ve větách, nedokončení některých sekvencí, zobecnění Werichova jazyka, ochudilo verbální stránku celé inscenace. Vyvstává tedy otázka, zda je pak zřetelné, o čem chtějí čtyři aktéři prostřednictvím Werichovy předlohy vypovídat.

Je potěšující, že práce na inscenaci není ukončena a tvůrci jsou otevření k reflexi diváků.

Zuzana Jirsová a Jiří Pokorný

Laková Barka

PAN HÚ

Vedoucí dětského souboru Lety do oblak Kateřina Šteidlová nabídla svému souboru obsáhlou více jak 300 stránkovou knihu Hannu Makela Pan Hú. Dětem se kniha zalíbila a ze společné tvorby, při které si děti zkoušely hrát jednotlivé situace, postupně vznikala inscenace. Následně se tvůrci od košatého knižního příběhu oprostili a vybrali z něj pouze to, co je oslovovalo. Stal se východiskem pro jejich společnou hru. Dokázali vyloupnout z této dětské „bychle" jednoduchý příběh malého Pana Hú, jeho souseda pábitele admirála, který rozběhne dětskou fantazii dívky Rimmy i Pana Hú na plné obrátky.

Výsledný jevištní tvar dýchá nonsensovou až surrealistickou poetikou a jemným humorem. Nosným kamenem inscenace je především chlapec ztvárňující hlavní postavu Pana Hú. Byl na jevišti velmi přirozený, měl až dospělý nadhled nad svou postavou, nad situacemi, cítil temporytmus inscenace. Také jeho dvě spoluhráčky, dívka ztvárňující Rimmu a dívka ztvárňující admirála Pivobřicha, celé představení výborně herecky držely a všichni tři společně (chlapec nejvýrazněji) vtahovali diváka do děje, udrželi jeho pozornost a bavili jej. Divák se mohl nechat unášet jejich herectvím a přirozeným bytím na jevišti. Působivá byla také tvorba jednotlivých prostředí či nádob fyzicky ve stronzu ostatními dětmi na jevišti. Nutno však poznamenat, že bylo možné představení vnímat dvěma způsoby. Nekriticky jej přijmout a neptát se po logice příběhu a motivacích pro vyslovení některých replik. Vnímat jeho absurditu a nechat se jím nést a ovládnout. Nebo se dotazovat na motivace pro sdělování jednotlivých replik a hledat logiku příběhu. Bylo možné se ptát např. Co to je za červenou kuličku, která je ve světě pod zemí označena čarodějem za smrtící nástroj? Jaký je vlastně vztah pana Hú a jeho dědečka? Proč je po jejich shledání následný rozchod tak rychlý? Jaký a kdo vlastně pan Hú je a jaký je jeho vztah k lidem, dětem na zemi? Mnohdy nemuselo být zcela jasné, v jakém prostředí se postavy pohybovaly.

Otázek je možné si klást více a jistě nebude problém pro vedoucí souboru a její dětské herce tyto nejasnosti dotáhnout v textové i herecké rovině a přesnějším odehrání situací. Nebo možná naopak text více oprostit od vět, které odkazují k příběhu a jeho sdělování, a nechat celou inscenaci více v absurdním duchu.

Hana Galetková

Pan Hú

BUDÍCI

Známou Macourkovu hříčku o budících členové ZŠ Rousínov pod vedením Michaely Kyjovské proměnili ve své inscenaci v hrůzný sen modrého budíka s téměř hororovým závěrem.

Šest tisíc budíků, tedy deset dívek v různobarevných pokrývkách hlavy a jeden chlapec v pokrývce modré, tiše tiká v obchodě s hodinami. Modrý budík je jiný nejen tím, že je modrý, ale i tím, že si nechce jen hrát, tedy tikat, ale také zvonit a budit. Ostatní budíci se mu smějí a škádlí jej tak, až modrý unaven usne. Začíná budíkův sen. Do hodinářství vchází zákazník. Prohlíží si zboží a vybírá si právě modrého. Odnáší si jej domů, nařizuje jej na šest hodin ráno a jde spát. Buzení pána je však zakončeno úderem. A to ať jej budík budí včas, později, nebo vůbec. Ve chvíli, kdy pán díky budíku zaspí a chystá se mu udělit snad ten největší políček, se modrý probouzí a jsme zpět v prodejně. Do prodejny vchází zákazník. A, jaká hrůza, je to tentýž člověk ze snu.

Pohybové, rytmické divadlo s mnoha pěknými situacemi a metaforami. Například pán si modrý budík neodnáší, ale společně odcházejí domů, kde mu ukazuje, kde spí, kde si klade noviny a kde bude místo pro něho. Nařídí budík tak, že mu hodinu prostě sdělí. Ostatní budíci se ve snu proměňují v jakési kolečka a části, a když modrý budík pána budí, nepříjemnost zvonění násobí svým pohybem a fyzickým buzením pána.

Avšak prostředky, které měly vytvořit přechod do snu, byly bohužel nedostačující. Stalo se, že nemálo diváků pochopilo, že jde o zlý sen modrého až v závěru inscenace. Což ještě podpořily nejasnosti ve stylizaci scén v průběhu snění. Škoda, že se nepodařilo opravdu agresivní chování majitele také nápaditě stylizovat. Údery pána probouzely lítost nikoliv k postavě budíku, ale k chlapci, který jej ztvárňoval.

A tak kdyby sen bylo možné od začátku vnímat jako sen a pro agresivitu kolegů budíků a majitele našli inscenátoři podobnou příjemnou stylizaci jako v jiných situacích, bylo by toto představení milou a srozumitelnou anekdotou.

Tomáš Volkmer

Budíci

Některé situace bylo možné vnímat jako utlačování jiného jedince.

NAPSALI NÁM

DESETIKORUNA ANEB ÚPADEK POULIČNÍHO UMĚNÍ V ČECHÁCH

My, účastníci Dětské scény, nejsme zcela spoutáni daným programem, a tak jsme si našli čas i na jinou činnost. Už dlouho jsem totiž obdivovali všechny umělce, kteří měli tu odvahu, že si dokázali na ulici stoupnout a vydělávat dnes už téměř zapomenutým druhem řemesla, pouličním uměním. Můžete tomu říkat také žebráctví, ale uvědomte si, že v dnešní přetechnizované době je kultury třeba i na ulicích.

Z naší strany to byla jen naprosto spontánní reakce. Po pravdě řečeno, ani jsme nepočítali s tím, že si opravdu něco vyděláme. Vždyť s kytarou, jedním skromným trikovým náčiním se toho nedá mnoho vydělat. Leč hnáni naším komplexem exhibicionismu a naší nesmírnou drzostí, jsme se přece jen do ulic vypravili. A dál jsme byli zaslepeni jakousi vírou v naše poslání. Cítili jsme se býti takřka obrozenci tohoto upadajícího řemesla. Vždyť umělci v ulicích patří dnes už k vážně ohroženým druhům. Potkáváte snad dnes na ulicích měst ty lidi, kteří si svým prostým, leč upřímným uměním vydělávají na obživu? Snad jen na ulicích Prahy, a to je, řekli bychom, dost málo.

A tak jsme se tedy rozhodli doplnit jejich řady i jinde než v hlavním městě.

Přišli jsme tedy na trutnovské náměstí, já (tedy Honza) jsem vytáhl kytaru z pouzdra a pouzdro jsem nastavil tak, aby do něj lidé mohli házet peníze. Kolega Vítek vytáhl tři klacky, kterým říká flowerstick, s nimiž dovede dělat akrobatické kousky a začali jsme.

Někteří dělali, že nevidí. Jiní se na nás dívali nedůvěřivě, a někteří dokonce posměšně. Ti, co nás sledovali, to dělali z dálky, aby to nevypadalo, že nás sledují. Lidé se zkrátka tváří v tvář neobvyklým věcem chovají různě. Konečně se jedna paní nesměle zeptala, zdali nám může do pouzdra něco hodit. Samozřejmě jsme nebyli proti, a tak jsme si uměním poctivě vydělali první desetikorunu. Dalších příspěvků jsme se nedočkali. Nakonec nás blížící se bouře potupně zahnala pryč.

10 Kč nejsou velké peníze. Ale kromě toho, že jsou pro nás prvním uměleckým honorářem, poskytují nám také naději, že alespoň jednoho člověka v dnešní přetechnizované době zajímá pouliční umění, které se nám pomalu ztrácí před očima. Je vidět, že to má smysl. Opravdu…

Jan Mrázek (recitátor IV.kategorie) a Vítek Malota (recitátor III. Kategorie)

VIDĚLI JSME

LAKOMÁ BARKA

PAN HÚ

BUDÍCI

SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 1. BLOKU

V úvodu celého semináře sdělil Jakub Hulák všem zúčastněným několik informací. Začal vysvětlením významu tohoto semináře. Zjistili jsme, že určitě nejsme na diskuzi, ale na semináři (již asi třetím rokem), protože zde nejde o vytváření názorů a diskutování o nich, ale o konfrontaci již zformulovaných názorů lektorského sboru a seminárních dílen. Schéma těchto seminářů bylo, je a bude následující. Jako první se vyjadřují o představení seminaristé z určité dílny, kteří si vylosovali dané představení, poté získává slovo lektorský sbor a nakonec ostatní účastníci rozborového semináře. Tímto článkem bych rád přiblížil témata, o kterých se na semináři mluvilo.

Určitě se ale nezmíním o všech a určitě se nezmíním o všech názorech na ně. To bych musel napsat každý den knihu: „Miliarda a dvě slova za hodinu a půl". Tím se tedy omlouvám všem, jejichž myšlenky jsem nezapsal.

Lakomá Barka (Traple, 1. ZŠ, Západní, Plzeň)

Velmi zaujal hlavní protagonista – vypravěč/učitel, který již od začátku, kdy přišel ke skupině, popohánět celou generálku a také vůbec celé představení. Semináři se dále pochválil výběr použitých prostředků, které vycházely ze situací (použití pomeranče jako zástupnou rekvizitu prasete, kladívko místo palice). Problém inscenace v obecné rovině zaštiťovala častá nedotaženost různých složek. Pokud se tedy již bavíme o použitých rekvizitách, nebylo například dostatečně odůvodněno, jak to, že zrovna v kapse má učitel nůž. Hledalo se, proč zaujal hlavně vypravěč/učitel. Ze strany lektorského sboru padl návrh, že to bylo způsobeno tím, že tento protagonista přišel již na generálku s nápadem, co budou dělat. Ostatní vstoupili do rolích pasivních herců s hranou únavou a pravděpodobně se tak nedokázali dostatečně oprostit od svých „předepsaných" rolí natolik, aby vložili svou potencionální energii do samotné generálky. Zjistili jsme, že vedoucí souboru dali mnoho prostoru dětem, aby si vytvořili představení skoro sami.

Myslím si, že pokud si ho vytvářeli opravdu skoro sami, mají vykročeno určitě dobrou cestou tvorby inscenace. V tuto chvíli tedy již stačí, aby vedoucí souboru jen tu a tam dodělali nepřesné momenty, zmotivovali nejasná jednání a představení by mohlo být dobrým příkladem hry na hře. Tato myšlenka mi na rozborovém semináři velmi chyběla. Zazněla pouze jednou (a to ani ne v této formě, ale jen tak, že vedoucí byli velmi příjemní a lektorský sbor si je jist, že na tomto představení ještě zapracují…) a ani si nejsem jist, zda ji všichni účastníci semináře plně zaregistrovali.

Pan Hú (Lety do oblak, ZUŠ J. Štursy Nové Město na Moravě)

Celkový dojem, jak se většina shodla, byl velmi pozitivní. Hlavní postava Pana Hú výborně fungovala, protagonista si svou postavu velmi užíval. Chválil se také výběr a práce s rekvizitami (let balónem výborně fungoval, jednoduchý a fungující kostým ptáka – černý šátek), prostředí vytvářené ze samostatných herců (Ostrov štěstí), obecně fungující symbolika. Toto přestavení bylo ale obecně představení rozporů na rozborovém semináři. Někteří chválili skvělé použití rekvizit, někteří kladli otázku, jestli k rekvizitám pasoval stejný klíč – našly se zde jak realistické rekvizity, tak zástupné, symbolické. Objevil se také problém s tím, proč je většina herců poměrně hodně upozaděna. Některým lidem přišlo líto, že si tito protagonisté zahráli poměrně málo. Také se řešila otázka alkoholu. Není to nepedagogické? Někteří váhali s odpovědí, někteří se jasně vyjadřovali, že jim tyto flašky piva přišly dobré a nevadily jim. Rozpor se našel i v samotné dramaturgii inscenace. Jedné straně se nelíbilo někdy až chaotické řazení scén za sebou, na druhé straně se řešil problém dvou témat (že se v první části řešil problém Pana Hú, který neumí strašit, a v druhé části se najednou řeší úplně jiná témata) a konečně na straně třetí účastníci semináře neměli problém ani s tématem a ani s řazením scén. Přišly jim logické, jasné, příjemné. Dalším možným růstem inscenace by ale určitě mohlo být odstoupení od tohoto přestavení. Vedoucí i herci se pravděpodobně zahloubali do problému už tak hluboko, že někdy vytvářejí různé motivy, které chápou stoprocentně oni, ale protože je divákovi zakryjí a on již tyto momenty nemůže plně chápat. Je tedy někdy pak těžší se v příběhu udržet. Ale i to všichni účastníci semináře neodsouhlasili. Prostě, co víc si člověk může přát, než rozpory a stálé otázky, klady i kritiky ke svému představení od všech možných divadelníků?

Budíci (ZŠ Rousínov)

Všechny děti si plně zahrály v představení – dobrá byla třeba kolektivní činnost buzení pána, který si koupil onen budík, tento moment byl pochválen také z hlediska dobrého symbolu pro probuzení (hlavní budík jen lehce cinká, všichni ostatní budí zmatkem, tělem, zvukem). Byl pochválen znak pro sen – bílá trika. Ozvali se ale i někteří, kterým vadilo, že tento znak prohlédli až po skončení snu. Na semináři padlo také pár slov o používaném rytmu. Rytmus často fungoval, i když ne vždycky, ale mohlo se s ním více pohrát. Byla vznesena otázka zaklapávání budíku. Mluvilo se o tom, že se divák bál o herce. Ne o postavu. Chtělo by to tedy buď zmírnit nebo určitým symbolem vyřešit tento vzniklý problém. Také by se chtělo zamyslet nad postavou pána, který si koupil budík, jestli by se neměla zmírnit jeho popisnost gest a mimiky. Jako možné řešení se naskytla stylizace.

Na konci celého semináře se debatovalo o společném prvku tohoto bloku. Byla to hra ve hře. Propralo se mnoho, tak vám ještě na rozloučenou napíši alespoň nějaké poznatky.

Je to těžké, protože se musí hrát na dvě strany (hra a hra na hře).

Hra na hře se nesmí stát alibi vzhledem k fungování představení.

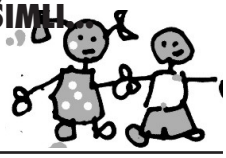
Musí být opodstatněná dostatečně silnou motivací.

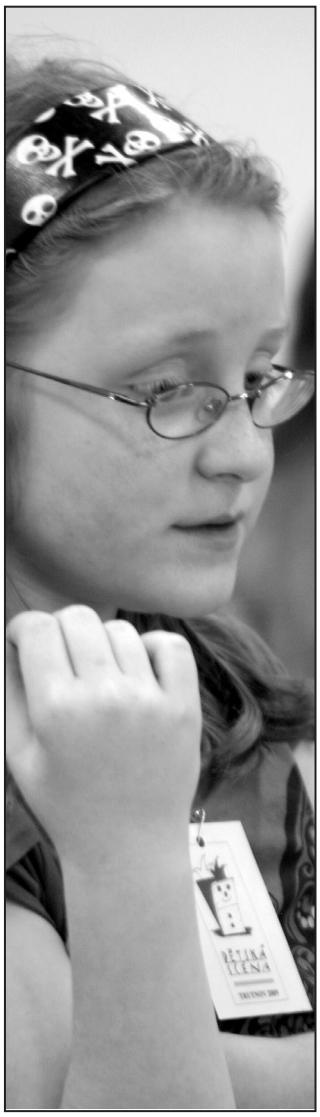
Pokud funguje, je to pro děti velmi osvobozující pocit.

Je nutné, aby se princip hry na hře stále objevoval – nesmí se vytratit.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI...

čelenky

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Všichni lektoři recitátorů píší pravou rukou a jejich poznávacím znamením je svazek papíru v ruce.

Jen jeden člen lektorského sboru recitátorů nemá brýle.

Poměr blondýnek vůči tmavovlasým v tomto lektorském sboru recitátorů je 3:2.

Lektoři recitátorů neholdují pohybu. Představit se pohybem je pro ně tak těžké, že je redakční fotograf fotí tajně, aby je nefrustroval.

Maličko málo, tak maličko málo je na světě popletů.

Národní dům i letos dostál své tradici – ani nápor účastníků Dětské scény nezrychlí tempo obsluhy a nevzbudí úsměv personálu.

Když neznáš svoji minulost, neznáš ani budoucnost.

Na náměstí prý v sobotu hrála kapela Buty u příležitosti jakési pochybné slavnosti piva. Bylo to zbytečné, protože každý přece ví, že místní Krakonoše je… (dosaďte si dle příkazu vašich chuťových buňek).

Mnoho dětí nezná budíky. Budí je mobil nebo maminka.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Zdeňky

Petra

Miloše

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Smyslem letošních zápisů z dětských diskusních klubů bude nejen podat zprávu o jejich obsahu, ale také se pokusit o nelehký úkol - porovnat, v čem se lišila diskuze dětských diváků od postřehů lektorského sboru. Po zkušenostech z minulých let víme, že se leckdy dětští diváci s lektorským sborem shodují, ale mnohdy se také jejich názory diametrálně liší. Proto je podle nás přínosné pokusit se zachytit a pojmenovat takovéto situace.

V sobotu 13. června se v dětském diskusním klubu diskutovalo o těchto představeních.

Lakomá Barka

Diváci nejvíce oceňovali pro ně netradiční rámec inscenace, využití rekvizit a kostýmních znaků k odlišení postav. Pozitivně hodnotili střídání jednotlivých herců při ztvárnění několika postav a bez problémů se v nich orientovali. Diváci také poznamenali, že si jednotlivá prostředí museli představovat, soubor je nikterak nezobrazil. Většina diváků znala příběh Lakomé Barky buď z jiných inscenací, nebo z Werichova textu. Jediná divačka příběh neznala a během představeni se v ději neorientovala. Někteří diváci také nechápali konec představení – proč má Barka dvě boule; zda se jí to zdálo či ne. Na základě debaty se souborem vyplynulo, že je tvorba této inscenace bavila od chvíle, kdy jeden jejich člen vytvořil scénář a hlavně rámec celého přestavení.

Pan Hú

Debata začala oceněním herecké práce chlapce, který ztvárnil Pana Hú. Diváci oceňovali prostředky, kterými byl příběh vyprávěn. Pozastavili se především nad prací s látkou v průběhu celého představení (domov pana Hú, rostoucí tráva) , využití balónu pro ně bylo velice inspirativní. Líbila se také práce s nadsázkou. Jedna divačka doslova uvedla: „Občas to bylo tak strašně moc přehnaný, až jsem si říkala jak to, že mi to nevadí, ale vůbec mi to nevadilo, naopak." Poměrně dlouho se diskutovalo o přechodu z reality do představ admirála. Pro většinu diváků bylo začlenění chóru do představy admirála matoucí (Chlebovník...). Práce s prostorem a vymezením jednotlivých prostředí nebyla důsledně dodržena, a tak byli diváci občas zmateni, v jakém prostředí se zrovna děj odehrává. Fakt, že je pan Hú na začátku nemocný, se stal pro diváky zásadní okolností, se kterou se však dále nepracovalo. To diváky velmi mrzelo, spatřovali v ní další vývoj hlavní dějové linie. Diváci řešili, jaká byla motivace admirála pro to, aby šel s ostatními pod zem zachránit svou ženu, když předtím sám divákům prozradil, že si skutečnost o jejím zajetí v podzemí vymyslel. Byl to pro diváky stěžejní moment pro další pokračování děje. Na to soubor odvětil, že ani z předlohy není zřejmé, jak to, že se poté žena v podzemním světě objeví. Dětem také přišlo nefér, že pan Hú využil svá přání pouze ve prospěch admirála a ne Rinny. Jako tečku vnímaly rozloučení postav a nepotřebovaly dodatek s papouškem a dopisem. I přes tyto postřehy však většina diváků představení výrazně ocenila. Nejproblematičtějším bodem diskuze byla dramaturgická koncepce inscenace. Diskuze dětských diváků se nesla ve stejném duchu jako debata lektorského sboru.

Budíci

Diváci měli radost, že představení rozuměli. Oceňovali přesnou práci s rytmem a souhru celého souboru. Herecká stránka představitelů modrého budíku a zákazníka byla pro děti přitažlivá. Zhruba polovina diváků pochopila, že bílá trička znamenají proměnu v sen již v jeho průběhu, druhá část až po jeho skončení. Divákům se líbil konec představení – sen se stává realitou. Pohybová stránka jednotlivých budíků byla různorodá. Jejich synchronizaci však diváci brali jako jeden velký stroj. Některým vadila opakující se ústřední melodie – její délka se bohužel nezkracovala. Naopak měli někteří pocit, že do každého jejího provedení herci přinesli něco nového. Diváci tušili, kam se bude příběh vyvíjet a opakující se momenty je tedy nudily. Zamáčknutí budíku na ně působilo jako pomsta už od začátku. Pro diváky byly nečitelné postavy ve snu, proč s budíkem spolupracují, když ho předtím šikanovaly.

Dojmy dětí se po většinou shodovaly s názory lektorského sboru. Našim dnešním hlavním postřehem je, že dětští diváci nejsou ovlivněni znalostí předlohy, tedy jsou otevřenější k jejímu volnému zpracování, př. Macourkova textu – sen se stává realitou. V rámci Werichova textu neřeší dětští diváci převedení literárních kvalit textu na divadlo, v tomto případě jim jde pouze o příběhovou kostru.

Zdeňka, Petr a Miloš

ZÁZNAM Z OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Tento diskusní klub je v Trutnově nováčkem. Navštěvují jej dobrovolně děti ze souborů, které v daný den nehrají a chtějí si povídat o viděných představeních. Otevřený klub vedou Jana Machalíková a Lenka Novotná s energií jim vlastní. Je plný pohybových her, které slouží k zaměření na téma hovoru a střídají s v něm chvíle „povídací" a „hýbací".Ale i pohybové aktivity vypovídají o představeních.Nestihla jsem přijít včas a do Malého sálu Národního domu jsem vstoupila asi deset minut po začátku – a rovnou doprostřed dění.

Lakomá Barka

Prvním krokem bylo vytvoření škály mezi dvěma židlemi. Na jedné hraniční židli seděla Lenka a tvrzením: Lakomou Barku jsem poznala a bylo to moc fajn, na druhé Jana zastávala stanovisko opačné. Děti se rozestavily mezi nimi na pomyslné čáře a své zařazení odůvodňovaly. Ukázalo se, že jsou zastoupeni diváci všeho druhu – ti, kteří inscenaci přijali kladně, ale i ti, kterým se nelíbila.

Druhým krokem byla rekapitulace postav ve hře a rozdělení skupiny necelých 30 dětí na 5 menších (Vypravěč, Barka, děti farář, učitel). Všech pět skupin vytvářelo sochu postavy, kterou si vybraly.

V kroku tři hotové Sochy ostatní řadily do řady podle toho, která z postav je více či méně kladná nebo záporná. Definitivní pořadí nebylo stanoveno, protože se ukázalo, jak „kladnost postav" vnímá každý jinak a vždy se našel někdo, kdo danou postavu měl pádný důvod přestěhovat někam jinam. Kroky dva a tři se nakonec přirozeně spojily v připomenutí všech důležitých dějových faktů.

Ve čtvrtém kroku hrál důležitou roli kruh. V něm se nejdříve vyměnili Ti, kteří chtěli něco dodat – a ukázalo se, že na srdci má cosi téměř každý, i když se na začátku v kruhu míjeli jen dva lidé. Největší debatu vzbudilo použití rámce s divadelní zkouškou. Ani zde nevyznělo jednoznačné řešení, zda se rámce zbavit nebo ne. Druhým tématem byla Werichova poetika a její přenesením na jeviště. Svou roli sehrálo i to, že jeden ze souborů, které přišly na otevřený klub, tuto pohádku v minulosti hrál a neubránil se neustálému porovnávání své a viděné insceanece.

Pan Hú

Nejdříve si vyměnili místa Ti, kteří měli v příběhu jasno. Nebylo jich mnoho, dali by se spočítat na prstech mé levé ruky.

V menších skupinkách pak diskutéři vytvářeli živý obraz ze scény, která je zaujala. Ostatní obrazu dávali název a hádali, ze které části hry je.

Pak se obrazy řadily za sebou podle toho, jak se vyvíjel příběh. Aby to bylo možné udělat, bylo třeba děj důkladně zrekapitulovat a jasně se ukázala problematická místa. Převyprávění děje bylo nakonec dokončeno vsedě, byl to v tomto případě obtížný úkol.

Když se všichni doslova prokousali dějem, dokončovali výrok pátrající po tématu: Bylo to o… panů Hú, nalezení dědečka, alkoholu, o pomoci někomu, kdo ji vlastně nepotřebuje, o vymýšlení .

Pak se pojmenovávaly klady a problematická místa inscenace a byly pokládány další otázky: Pozvali byste na představení kamarády? A proč?

Nakonec se mezi sebou v kruhu vyměnili ti, kteří by šli na představení rádi ještě jednou.

Budíci

Prvním úkolem pro nastartování debaty a setřesení únavy z docela dlouhého povídání o Panu Hú bylo sestavení hodinového stroje z vlastních těl. Děti se po jednom zařazovaly do hodinového stroje a tikaly, bouchaly či vrzaly.Jan stroj zastavovala, zrychlovala a na konci zvukové epizody se rozezvonil budík. Začít zvonit všichni stejně nebylo vůbec lehké.

Druhý úkol zněl: Představte si všechny barvy v inscenaci. Na něj navazovala prastará varianta hry Pan čáp ztratil čepičku. Jana s Lenkou říkaly barvy a pokud zmíněná barva byla v kostýmu budíků, musely se děti té barvy chytit. Když barva chyběla, dělaly jakoby nic.

Třetí úkol byl pojmenovat představení jinak – Probuzení, Chudák budík, Domácí násilí, Sen…

Čtvrtým úkolem byla otázka: O čem to pro vás bylo? Odpovědi se celkem lišily. O tom, že už si dovedu představit, jak se cítí budík. O běžném bezdůvodném násilí vůči věcem. O tom, že se nikdy nezavděčím všem. O tom, že když jsi budík a ještě ke všemu modrý, máš perostě v životě smůlu.

Další otázky jen pršely: Jak to dopadlo? Jak se budíte vy? Noc se vám na představení líbilo?

V úplném závěru děti vzkazovaly aktérům představení:

Lakomé Barce: Vylepšete začátek. Chválím prase z pomeranče a děti z tyčinek. Líbilo se mi, jak matka kanibala jedla děti.

Panu Hú: Vylepšete přechody mezi realitou a lží. Začleňte všechny děti do hry, aby si také zahrály. Použijte víc vtipů než jeden stále dokola. Bylo to vtipné, milé a pestré.

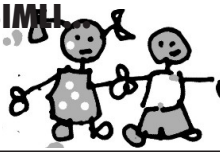
Asi jsem nezvládla zaznamenat všechny vzkazy, ale asi to také nevadí. Důležité je, že se děti v otevřeném diskusním klubu cítily dobře a dokázaly vyjádřit svůj názor.

Je ale třeba si také připomenout, že tento diskusní klub má na své straně několik výhod – všechny děti, kterém na něj přišly, viděly všechna představení (což u dětí, které hrály všechny ve stejný den, zajistit nelze), účastníků bylo méně než bývá v běžném diskusním klubu a vedly jej pohodové lektorky, které na základě reakcí dětí byly schopné okamžitě změnit činnost, která by vedla k diskusi na dané téma. O klimatu na otevřeném diskusním klubu svědčí také odpověď jednoho z diskutujících na téma: Chcete něco vzkázat nám? Jasně. Jste vtipné, milé a pestré.

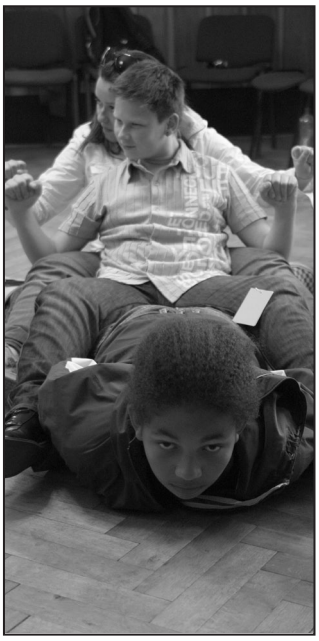
Iva

VČERA JSME SI VŠIMLI…

zaujetí

plavidla

kapitána

SOUBORY SE PŘEDSTAVUJÍ

Soubory se letos přestavují jako draci. Nejen proto, že do toho jdou s vervou a nasazením, ale taky proto, že jejich úkolem je přijít na to, jaký by byl jejich soubor, kdyby byl drakem.

Sdělit to mohou čtenářům třemi způsoby:

1. Drak tělový - postavit draka souboru ze svých těl a nechat se tak vyfotit

2. Drak předmětný - vytvořit svého draka z předmětů, které mají po ruce – podle vzoru Omnia mea mecum porto

3. Drak slovní - pojmout draka souboru jako koláž – udělat draka ze slov

Zatím jsme viděli pouze draky tělové. Jsme zvědaví, jestli se nám do konce přehlídky vylíhne nějaký další dračí druh.

Markéta

VČERA JSME SI VŠIMLI...

recitátorů II kategorie

DNES HRAJÍ...

DS ZŠ ŠKOLNÍ, BECHYNĚ

S dětmi z bechyně jsem si povídala „u nich doma“ v tělocvičně. Byli právě po večeři, byli dobře naladění a sdělní. Nejstarší člence souboru (když se nepočítá hudební doprovod a pan učitel) je 12, nejmladší Emě je 8. Ema, která hraje otrávené krvavé koleno s plnou hrobkou dětí, vyprávěla spoustu zajímavých věcí o představení. Ty se ale do rozhovoru nedostaly, protože soubor chce svoje diváky překvapit. Část souboru už spolu hraje tři roky, každý rok se k nim přidávaly další děti. Na Trutnově je soubor poprvé, proto jsem se nejdřív zeptala:

Na co jste se těšili?

Na divadla, na dílničky, na spaní ve spacáku, na Trutnov, jak bude vypadat, že potkám jiné lidi. Jsem zvědavá na jiné názory na naše představení. Těším se, že uvidím jiné soubory, jak se snaží, a že se od nich něco naučíme. Na diváky se těším, jak budou reagovat na naši hru. Já jsem se těšil na pěkný holky. My jsme vůbec nečekali, že se sem dostaneme, takové obyčejné divadlo…

A co vás na tom „obyčejném divadle“ těší?

Hry, honička. To, jak nestíhám, musím dělat různé věci. Mě baví to, že práskáme na Johna. Já ani nemůžu říct, co mě baví nejvíc, mě to baví celé, jak to hraju.

Čeho si mají diváci zítra ve vašem představení všimnout?

Plátna a stínu na něm. Já bych chtěla, aby si všimli všeho, nemusí si všímat chyb. Jsou tam některé věci, které se zdají jako jednoduché, ale my na nich dlouho dřeli – třeba žáby a ptáci.

Jak jste se dostali k předloze?

Velice americké pohádky nám přinesl pan učitel. Vybírali jsme za dvou možností – Osmý John, nebo Alice a skřet Tobiášek. Osmýho Johna jsme si vybrali proto, že si v něm může zahrát víc lidí, bratry jsme ale vyměnily za sestry, protože jsme holky. V druhé pohádce by se uplatnily jen dvě postavy.

Co vás baví na dramaťáku?

To, že se učíme hrát. Mě nejvíc baví to hraní divadla. My třeba vůbec nemáme trému, když máme hrát, bereme to spíš s nadhledem. Mě na tom baví taky to, že potkáváme nové lidi. A že máme tak skvělého učitele. Mně se na tom líbí, že můžeme vyjadřovat svoje pocity.

Markéta

Členky souboru se dlouho nemohly dohodnout, jestli by bylo lepší udělat draka zvenku nebo zevnitř. Nářočný tvůrčí proces zakončil soubor vhledem do nitra svého draka, který je velký, dravý, zamilovaný, zuřivý, dobrosrdečný, rychlý, žíznivý, masožravý a brutální, ačkoli se narodil v sedmikrásovém trávníku.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ FRANTIŠEK OPLATEK, VEDOUCÍ DĚTSKÉHO STUDIA

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Snažím se o to, abychom si na konci školního roku stanovili alespoň téma příští inscenace a v průběhu následujícího školního roku na inscenaci pracovali. Premiéry směřujeme nejčastěji na duben, kdy se konají i přehlídky. Ovšem premiérou většinou práce na představení nekončí…

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Vysněné představení: Vždy mě lákala dramatizace knihy Pán much, ale …Asi zůstane vysněná, zasněná i navždy dosněná.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Největším klackem pod nohy? Pouze malé „větvičky“ v podobě nemocí dětí a našeho slabšího technického zázemí…žádná obří „větev“ se nevyskytla.

Co vás vždycky „nakopne?

Nejvíce mě nakopnou děti (obrazně řečeno!). Jejich nakažlivá chuť hrát a hrát (si).

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Mé první představení s dětmi byl zdramatizovaný Macourkův text „Makaróny jdou na procházku“.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Moji práci by určitě ulehčilo lepší technické vybavení našeho zkušebního prostoru, o něco menší „radikální antidivadelnost“ některých mých kolegů, ale hlavně zmenšení mé trvalé chaotičnosti.

DNES HRAJÍ...

B.U.D.D.E.T.O! SOUKROMÁ ZUŠ TRNKA O.P.S., PLZEŇ

Členy souboru jsem vyrušila, když odpočívali – někdo na slunci, někdo ve stínu. Byli ale milí a ochotní – dokonce jsem málem získala i autogram. V souboru jsou čtyři kluci a dvě holky, což je v krajinách dramatické výchovy jev vzácný, stejně vzácně se v nahrávce rozhovoru se souborem ozývají dívčí hlasy.

Látku pro inscenaci **Zlojroj** nabídl souboru vedoucí, Michal Ston.

Jak dlouho jste připravovali vaši inscenaci?

Rok. My ji vlastně připravujeme pořád, pořád se mění.

Co vás bavilo na vytváření Zlojroje?

Hlavy. A potom ještě těla. To pochopíte, až uvidíte.

Vytváření scény pomocí dvou štaflí a kusu hadru, to, že stačilo použít jen tyhle tři věci.

Co může vaše představení sdělit divákům?

Třeba to, že by stálo za to si Pratchetta i přečíst. Nejde vždycky jenom o filmy. Kdybychom neměli tu literární předlohu, tak bychom neměli žádný námět.

Co chcete, aby diváci ve vašem představení nepřehlédli?

Že je to za málo peněz hodně muziky.

Při rozhovoru s B.U.D.D.E.T.O! se mi sice nepodařilo nasbírat tolik „tvrdých dat", ale zato jsem se potěšila okouzlujícím originálním humorem souboru. Chtěla bych se o tento zážitek se čtenáři podělit alespoň skrze tyto **výkřiky**:

Co očekáváte? Že vyhrajeme! Kromě toho, nemáme co vyhrát!

Dílny čekají...marně.

Dílny pro děti na národní přehlídce dětského divadla by měly být zábavné. Národně zábavné!

Nakonec jsme si každý, i nechtěně, vybrali svoji roli.

Kolik možností nabízí hadr a dvoje štafle: štafle posunuté, rozevřené, zavřené, otočené, s hadrem, bez hadru... Stačí tři věci a máme stálou scénu.

Co ještě děláte kromě dramaťáku? Chodíme do školy, dennodenně. A někdy bychom tento kroužek rádi vynechali.

Jak se pozná kulturní člověk? Podle košile?

A bude i rok hlemýždě?

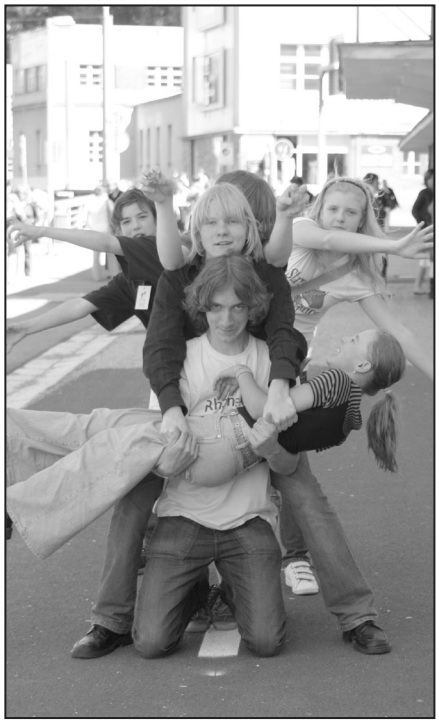
Jak to, že vy máte ve vlasech ještěrku a ne draka?

Rudolf Friml byl nějaký despotický ředitel.

Vzkaz: Diváci, čtěte.

Heslo: Zítra to vymyslíme.

Markéta

Jak vyřešil soubor problém, kam s Bárou? Prostě ji žerou!

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ MICHAL STON, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Toto je má první realizovaná inscenace s dětským souborem, nemám tedy v této oblasti ještě svá zpravidla (zároveň jsem nyní, jak se zdá, odpověděl na otázku pátou). Na Zlojroji jsme pracovali od počátku školního roku. Zvládli jsme za tu dobu jakýmsi způsobem společně vše, počínaje dramatizací literární předlohy. Sám jsem si na Zlojroje myslel asi dva roky. Až se sešla parta, kterou chytil také.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

V současné chvíli lehce spřádám dramaturgické plány do budoucna a vytanulo několik prastarých literárních a dramatických lásek a snů. Nicméně mou vysněnou látkou pro divadlo s dětmi je ta, která uchvátí, nadchne a zachvátí celý soubor.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Neuvědomuji si žádného klacku. Snad jsou jím brzké termíny přehlídek a s nimi spojený nedostatek času, ale tento klacek jsem si vlastně hodil pod nohy sám (a nehrozili-li by nám,možná by ani žádná inscenace nevznikla).

Co Vás vždycky „nakopne"?

Nakopne mě nápad vzešlý z intenzivního, soustředěného zkoušení. Nakopne mě zájem, soustředění, radost spoluhráčů, spolutvůrců.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Nevím, zda potřebuji nějak ulehčovat práci. Mám pocit, že mám vše, co potřebuji. Teď jen umět toho náležitě využít.

VEDOUCÍ JAKO DRACI

Kdyby byl váš vedoucí drak, jaký by byl?

Úplně miniminimalý. Měl by čtyři křídla – jako že spoustu rukou. A měl by tři hlavy – tři mozky! Malý, hodný, ale kdybychom zlobili, tak by nás sežehnul.

Jen trošku opálil, aby mi vydrželi, dodala vedoucí soboru Kateřina Šteidlová.

(Lety do oblak)

Pohodový, hodný drak. A když by se rozzuřila, tak by se rozzuřila hodně, jako drak.

(Dětské studio divadla Ponec, vedoucí Lenka Tretiagová)

Byl by do práce jako drak. Kdyby se neovládal, tak by to byl drak ve chvílích, kdy si všichni jen tak volně povídáme a nedáváme pozor. On se ovládá, ale kdyby se neovládal, tak tu nejsme. To by byl on drak a my princezny.

(B.U.D.D.E.T.O.!, vedoucí Michal Ston)

Hodný! Usměvavý! Legrační! Báječný! Suprový! Vtipný! Někdy zlý! Takový drak akorát. Mohl by být i zuřivý. Kdyby měl dvacet hlav, tak by měl víc rozumu. On by měl spíš tři hlavy – pohodovou, se kterou se dobře kecá, nervózní a spravedlivou.

(DS Bechyně, vedoucí František Oplatek)

zaznamenala Markéta

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dílny III kategorie

VČERA JSME SI VŠIMLI...

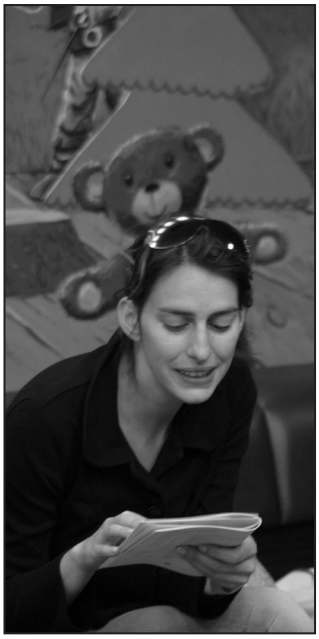

spěchajících davů

publika

Petry s medvědem

DNES HRAJÍ...

DĚTSKÉ STUDIO DIVADLA PONEC, PRAHA 3

Děti jsem zastihla, jak se sluní na schodech před Národním domem. Měly chvíli čas, jejich paní učitelka zrovna vyřizovala registraci, tak jsem toho využila a nechala jsem si vysvětlit, co je to scénický tanec. Nejdřív se mi holky a kluci snažily podat nějakou definici (*scénický tanec je, když se tam tančí i mluví, je to tak nějak všechno dohromady*), nakonec dospěli k názoru, že si to musí každý vyzkoušet a pak ví, co to je. Většina souboru je na přehlídce v Trutnově poprvé. A očekává, že tu uvidí představení, která už *„o něčem jsou“*. Ptala jsem se souboru, jak dlouho spolu pracují – *hrozně dlouho, tři nebo čtyři roky*. Mají ale mezi sebou i děti, které se ke skupině přidaly později. Jaké to je přijít do skupiny, která se už zná? *Je to dobré, jsou tady kamarádi...* Práce v dětském studiu divadla Ponec vyžaduje od dětí velké pracovní nasazení. Soubor, který přijel do Trutnova, se schází dvakrát týdně. Když to bylo potřeba, trávili zkouškami v divadle celý týden. Přesto mají děti ze souboru vedle tance spoustu dalších zájmů: hru na klavír nebo cello, zpěv, keramiku, volejbal, floorball, závody na kole, běhání, gymnastiku, break dance a spoustu dalších.

Souboru jsem se zeptala:

Co vás baví na tanci?

Baví mě pohyb. Pohyb, který si tam můžu dát sama. My máme dobrou učitelku, Lenku, ona je tak dobrá, že nás to učí hravě.

Co vás těšilo na tvorbě inscenace Barborka a cucavé bonbony?

Je to hrozně zábavný. Bavilo nás to, protože my jsme si to podle té pohádky upravovali sami. Převést pohádku z knihy na jeviště bylo docela náročné. Některé části byly lehčí (třeba vymyslet kousání, nebo jak zuby vypadnou z pusy, a pak rostou), ale něco bylo docela těžké (třeba pendolino, to nezvládali ani dospělí).

Co by neměli diváci zítra ve vašem představení přehlédnout?

Pendolino!

To, jak všechny zuby vypadnou, kromě malé Aničky.

Měli by slyšet ty texty, o čem se tam mluví, aby pak věděli, o čem ten pohyb je.

O čem Barborka a cucavé bonbony je?

Je to hlavně pro menší děti, aby se poučily, že nemají jíst tolik sladkosti.

A vy jste už pro menší děti tohle představení hráli?

Hodněkrát. Hráli jsme to i na Mikuláše, aby děti ty sladkosti, co dostanou od Mikuláše, hned nesnědly.

Markéta

Drak souboru se jmenuje Eko, vylíhnul se z popelnice na tříděný odpad a je to drak říční. Děti z Ponce jsou schopné proměnit se v Eko draka na požádání. Je to asi tím, že jsou do tance jako draci.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ LENKA TRETIAGOVÁ, VEDOUCÍ DĚTSKÉHO STUDIA

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Moje práce na tvorbě různých představení s dětmi je v obecném měřítku neměřitelná.

Její délku ovlivňují zejména okolnosti (reálný čas, připravenost konkrétních dětí, jazyková bariera apod.).

Umíme vytvořit představení za týden intenzivní práce (např. „Milá sedmi loupežníků“ na Podkarpatské Rusi, uvedena 25.5. v Ponci) - ale zároveň jsou představení, která vznikají i půl roku.

Zpravidla je však těžko říci, kde je hranice mezi průběžnou prací v souborech a tvorbou konkrétního představení.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Své sny ohledně realizací představení si stále plním. Nyní je to tvorba tanečního divadla pro děti na motivy románu Tobiáš Lolness.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Představení „Barborka a cucavé bonbony“ vzniklo spontánně a zcela bez překážek. Máme v divadle skvělé zázemí pro práci, ohromnou podporu rodičů a především děti svým nadšením a zdravou energií válcují jakékoli problémy.

Co Vás vždycky „nakopne“?

Nabíjí mě energie dětí, jejich nasazení a strhující potřeba tvořit.

Jaké bylo Vaše první představení s dětmi?

Tak to si nepamatuju, je to strašně dávno. Možná Adlův „Zmrzlý král“.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

To přece nejde říct obecně. Každý z vedoucích souborů má jiné možnosti a jiný rozsah svých kompetencí. Já patřím ke „šťastným vedoucím“, kteří by za nic svoji práci nevyměnili a nejspíš by mi práci usnadnilo, kdyby každý den měl minimálně 48 hodin.

DOZVĚDĚLI JSME SE...

O INSCENACÍCH PRVNÍHO BLOKU A O SOUBORECH, KTERÉ JE HRÁLY

Soubor **Traple** se vyspal tak dobře, až zaspal. Všechno ale stihli – vyzkoušet si prostor před představením i povědět mi, že by si dneska chtěli zahrát „hlavně v pohodě". Bára projevila obavu z toho, aby se jim představení povedlo – je to prý nevýhoda toho, když se hraje dvakrát za sebou, že méně povedené představení vidí vždy více lidí.

Kromě toho jsem se před představením dozvěděla, že Jirku čekají zkoušky z dějepisu a zeměpisu, takže se bude muset v neděli hned po dílnách pro soubory učit. Jiní členové mají už známky ve škole uzavřené, takže si mohou Dětskou scénu užívat až do konce.

Jak se souboru hrálo? *Odpoledne to bylo mnohem lepší než dopoledne, mělo to větší spád a podařilo se nám odstranit chyby, které jsme udělali dopoledne. Publikum bylo živější. Užili jsme si to.*

O inscenaci **Lakomá Barka** řekl soubor Rousínov:

Mě se líbilo, že každý hrál víc rolí i to, jak si dokázali role změnit. Mě se líbilo, jak využili tyčinky a pomeranč. Líbilo se mi, jak ty děti jedly, jak strkali tyčinky do pomeranče. Zaujalo mě, že to hráli, jako by to byla zkouška, to mi přišlo dobré. A zvládli to zahrát ve čtyřech. Ocenil jsem vypravěče, protože si musel pamatovat moc slov.

K představení se vyjádřili i kluci ze souboru B.U.D.D.E.T.O!, kteří inscenaci dnes viděli podruhé: *Bylo to moc dobré. Kvalita, jako vždy.*

Soubor Studio Šrámkova domu se pohádkou Lakomá Barka taky kdysi zabýval. O inscenaci svých kolegů řekli: *Originální, zajímavé. Úžasný vtip s dětmi – tyčinkami, které nemohou být stejně velké. Ten rámec by tam nemusel být.*

Soubor ZŠ **Rousínov** přišel sledovat ostatní představení prvního bloku. Ptala jsem se dětí, jestli už mají trému. *„Ne, my už jsme na to zvyklí."* Soubor má kromě jiného čerstvou zkušenost z přehlídky Brnkání. Na Trutnově jsou děti (kromě jedné členky souboru) poprvé. **A co soubor na Dětské scéně očekává?** *Dobré jídlo, protože s prázdným žaludkem se špatně hraje. Dobré diváky, aby se na nás rádi dívali.*

Zjišťovala jsem taky, jak se děti vyspaly, a dozvěděla jsem se, že soubor spí navzdory svému očekávání v pohodlí – na žíněnkách.

Souboru se dopoledne hrálo dobře, až na to, že bylo málo diváků. Jsou rádi, že se při představení nerozesmáli, protože na zkouškách se jim to stává pořád. Malý budík si stěžuje, že ho pán moc šetřil. Publikum ale při zaklapávání budíku tajilo dech strachem o budíkovu hlavu. Soubor se těšil na to, až si zahrají odpolední představení: „To bude nejlepší!"

Lety do oblak o inscenaci **Budíci** řekli:

Dobré to bylo! Jen v té druhé části se to už trošku opakovalo. Mně se líbilo, jak ten pán zjistil, že je pozdě. Mě překvapilo, jak se budík probudil, zjistil, že to je jenom sen, a pak se to stalo doopravdy. Mě moc nebavilo, že pořád opakovali to jdou hodinky jdou. Náhodou, to na tom bylo to nejlepší, že to dělali pořád stejně a drželi rytmus. Hodinky jdou taky pořád stejně.

Soubor **Lety do oblak** musel ráno vyřešit problém neotvíratelného kufru, ve kterém byl uvězněn kostým Pana Hú. Nakonec byl kufr podroben operaci pilkovým nožem a kostým se podařilo vytáhnout na světlo boží. Ptala jsem se Míry, majitele kufru, jak se bude ve čtvrtek dopravovat domů. „My jsme tam vyřízli jen malý čtvereček. A mamka říkala, že to ani nevadí, že je kufr rozřezaný."

Dozvěděla jsem se, co se souboru v Trutnově líbí: mají pěknou tělocvičnu, jsou tu i dílny, nejen představení.

A jaký mají Lety do oblak obvyklý rozmlouvací a rozehřívací rituál? Je to skákání po pódiu a říkanka hop, hop, hop, byl jeden strop. Asi se rozskákali a rozmluvili úspěšně, protože představení se jim hrálo dobře. Lucka mi prozradila, že se jí líp vystupovalo, když hráli Pana Hú pro děti z mateřských školek.

Lety do oblak, co chcete, aby při odpoledním představení vyšlo?

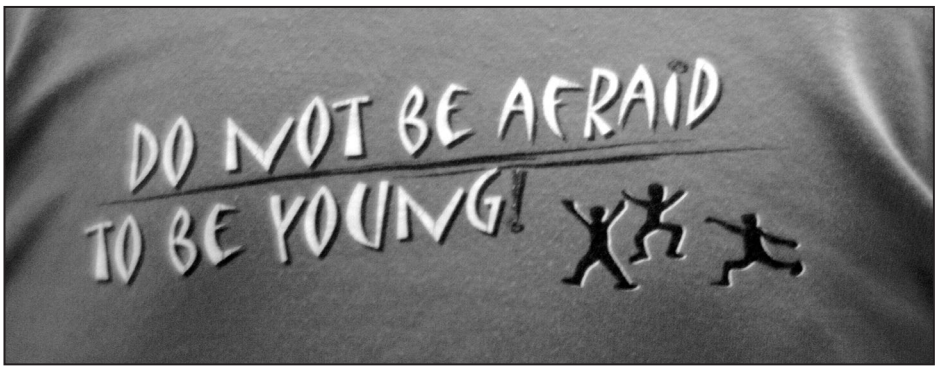
Všechno. Abychom si to užili. Jen ať to není znuděný a odhrkaný.

Po odpoledním představení byla část souboru spokojená. Děti byly rády, že se diváci smáli, prostředí v sále bylo prý *„jako doma"*. Část souboru si myslela, že se jim to už povedlo i lépe. Dalšími otázkami jsem už děti nemohla zdržovat, protože pospíchaly na dětský diskusní klub. Po něm jsem je ještě potkala, jak utíkají na večeři. Diskusní klub se souboru líbil, byl lepší než na jiných přehlídkách, děti si chválily lektory klubu.

Traple řekly o Panu Hú:

Zaujal mě pan Hú, to je moc pěkná postava. Celkově se mi líbilo, jak to gradovalo, mělo to šmrnc a vtip. Potěšilo nás, že jsou malí a přitom to umí dobře hrát. Líbil se mi nápad s košem.

Markéta

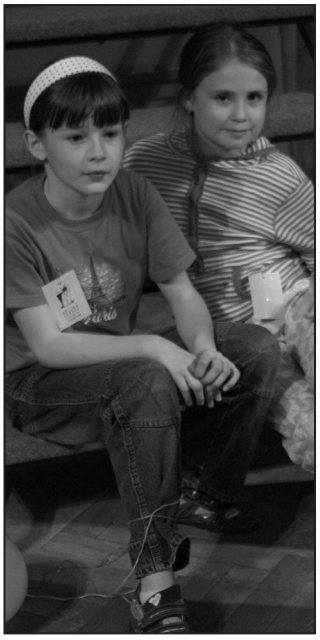
bez komentáře

VČERA JSME SI VŠIMLI...

bavících se recitátorů

SKORO DRAMATICKÁ CESTA ZA TRUTNOVSKÝM DRAKEM

Na úvod bych chtěla říct, že mne mohlo napadnout, že Dračí ulička bude vypadat spíš „po dračím" než „po člověčím", což mi trochu ztížilo hledání. Vydala jsem se po dračích stopách. Byly všude, ale ze začátku jen tušené. Začala jsem dotazy. Číšník v nejmenované restauraci sice znal název „Dračí ulička", ale nebyl schopen ji blíže lokalizovat. Další mé kroky směřovaly ke zdroji (už jsem neměla čas riskovat neúspěch), tedy do muzea. Laskavá paní mne nasměrovala, a pak už cesta připomínala hru v terénu, při níž se prochází stanovišti, která vždy hledajícího posunou blíže k cíli.

1.stanoviště – před muzeem

Jarda Provazník a dva seminaristé mi potvrdili, že jdu správně a byli ochotni mi dát i potvrzení, že jsem prošla stanovištěm – tedy kdyby oni měli razítko a já soutěžní kartičku. Přesto jim děkuji – jsou to kamarádi.

2. stanoviště – před kostelem

Dvě seminaristky ze skupiny A se mne ptají, zda jsem uličku už našla. Jak si to mám vysvětlit? Raději to nechávám bez komentáře.

3. stanoviště – tabulka s nápisem Dračí ulička se šipkou vlevo

Ta šipka mne nejprve mylně zavedla na hradby. Sice neběžím na čas, ale přece jen trochu chvátám - za chvíli začínají odpolední představení. Na hradbách je cedulka s nápisem, který mne informuje, že hradby se táhly i Dračí uličkou. Jsem tedy blízko.

4. stanoviště – „je to tam"

Vrátila jsem se k cedulce. A právě tehdy jsem to pochopila – není to ulička „po člověčím", ale „po dračím". Nevede mezi domy, ale mezi stromy – přes park! Uprostřed cesty a parku je socha draka. Drak si hoví na polokouli, po jejímž obvodu je trojjazyčný nápis – německý, český a latinský: Monstrum improbum ac saevissimum, civitatis trautenauensis benedictio es semperque eris!

Kousek dál je kámen s deskou. No konečně se dozvím, jak to s drakem bylo a vlastně i je:

„Nejsem mrtev! Spím a sním svůj sen ve vašich srdcích. Položen do městské krajiny střeží svou podstatu drak. Už byl kdysi poznán, spoután a usmrcen, ale jen v jednom z nekonečné řady životů. Patřil jen pouhý okamžik a

vzniklo město opředené legendou. Ti, co zde tenkrát byli, přenesli jeho obraz do městského znaku a svoje činy pečlivě zapsali. Je možné stát se nesmrtelným…

Traduje se, že v těchto místech v roce 1006 lid vznikající trutnovské obce – pod vedením Albrechta z Trautenbergu – zabil ukrutnou dračí saň. Její zpodobňování se stalo symbolem trutnovské urbanizace."

Dosáhla jsem cíle a mohu pokračovat na odpolední představení.

Dračí ulička žije – malí kluci se šplhají na vrcholek polokoule k drakovi, větší si mobilem fotí text příběhu, ještě větší tu hrají na kytaru.

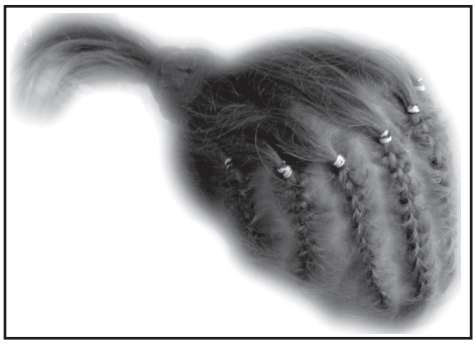
Kdoví, co se u draka děje, když odejdou úplně všichni.

Jindřiška Bumerlová

DNEŠNÍ PROGRAM - NEDĚLE 14.6.

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
9.00 - 11.30	**vystoupení recitátorů II. kategorie** (aula ČLA)
9.00 - 13.00	semináře A, B, C, D
10.00 - 11.55	2. blok vystoupení pro veřejnost
13.00 - 14.30	beseda lektorského sboru s recitátory II. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory III. a IV. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů III. a IV. kat. + seminář E
15.00 - 17.00	2. blok vystoupení souborů
	Osmý John a Krvavý koleno, DS ZŠ Školní, Bechyně (ND)
	Zlojroj, B.U.D.D.E.T.O! Soukromá ZUŠ Trnka Plzeň (kino)
	Barborka a cucavé bonbony, Dětské studio divadla Ponec, Praha 3 (kino)
17.15 - 18.15	diskusní kluby seminaristů
17.30 - 19.00	dětské diskusní kluby
17.30 - 18.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 2. bloku
19.30 - 21.00	seminář k inscenacím 2. bloku
21.00 – 22.00	**setkání s lektorem storytellingu Davidem Novakem** (kino - foyer)

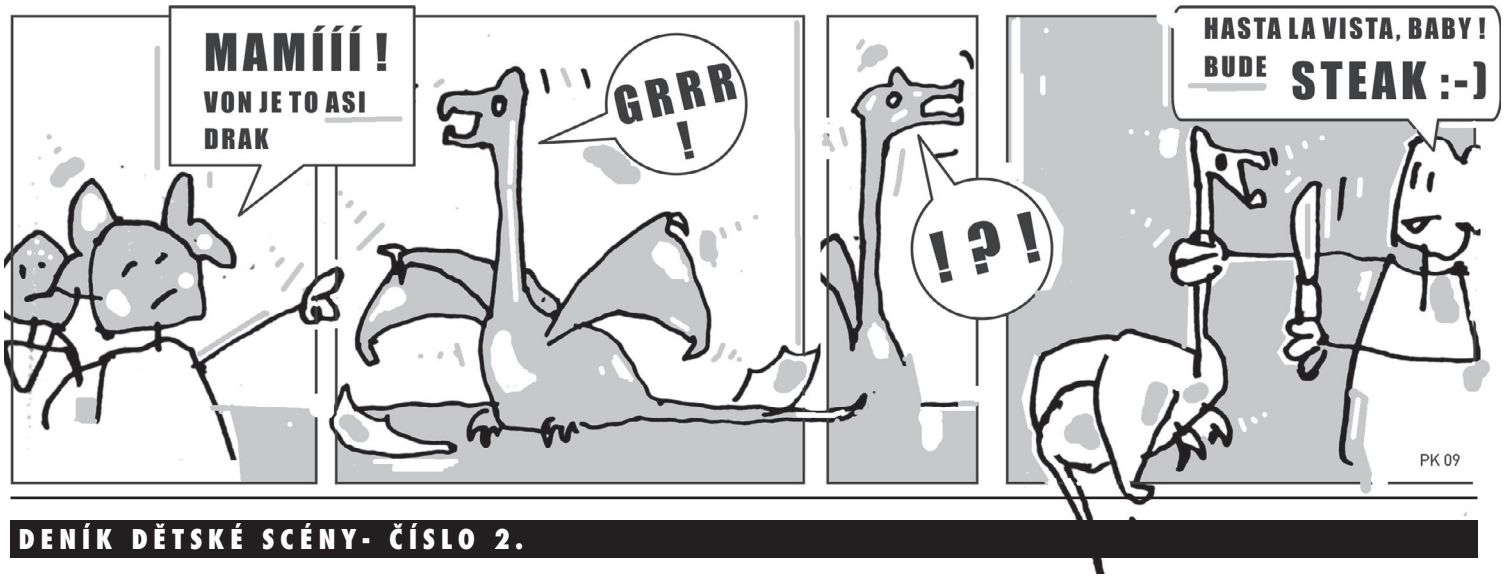
SOUTĚŽ

Co to je?

Na tomto snímku jsme zachytili něco pro Vás. Poznáte, co to je? Své typy vhazujte do redakčních schránek.

BLAŽKOVÁ - DÍL 3. - .....

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 2.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 14. 6. 2009 ve 5.05!! Vychází 14.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.

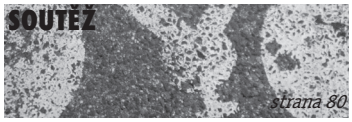
DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

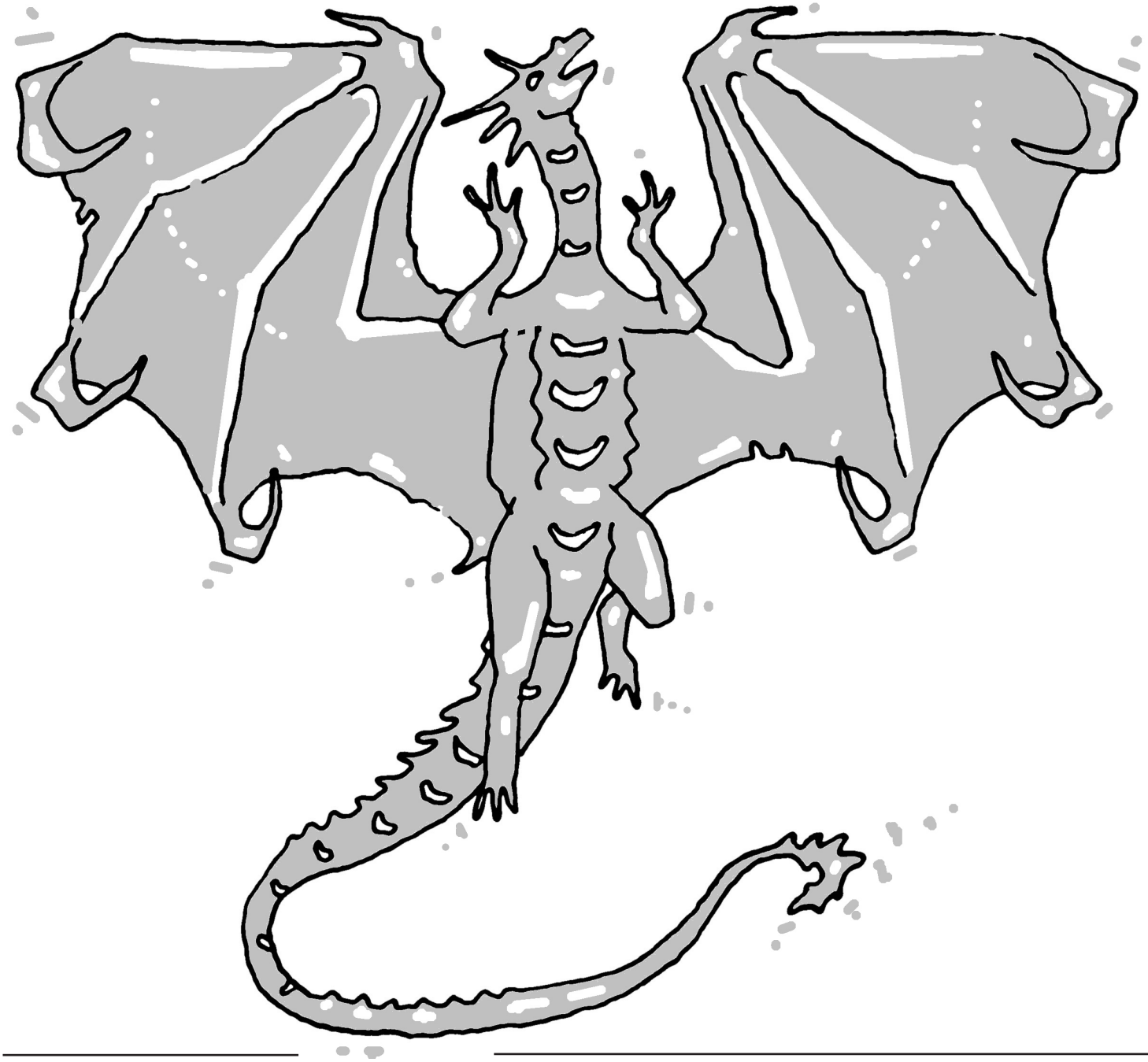
ČÍSLO 3. PONDĚLÍ - 15. ČERVNA 2009

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY strana 62

VZPOMÍNKA NA SOŇU A VLADIMÍRA PAVELKOVY strana 68

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU strana 73

SOUTĚŽ strana 80

Všechno šlo jako po másle. Články, sazba, fotky… Do soutěže někteří přispěli, podařilo se nám získat externí spolupracovníky. Počasí se umoudřilo. Celý den se všichni usmívali. Den jako vymalovaný. Ve čtyři hodiny ráno, když už bylo skoro všechno hotovo, najednou řekne grafik Pavel: „Kde je úvodník? Už jsme ho nalili?" Dlouhé mlčení – a pak smích. „Není." „Jak není?" „No tak, zapomněla jsem ho napsat…" A od té chvíle vím, že když mám celý den pocit, jako by někde něco viselo ve vzduchu, mám tomu uvěřit a všechno pětkrát zkontrolovat.

Přeji všem čtenářům lepší start do nového dne než jsem já připravila sama sobě.

A pro lepší náladu pro Vás něco máme – věnujte pozornost straně 76 vlevo dole.

Iva

VČERA RECITOVALI ...

Šárka Knížková

Klára Božoňová

Felicita Prokešová

Daniel Bleha

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY II. KATEGORIE

Skupina se sešla již na osmou hodinu ranní, aby si všichni vystupující vyzkoušeli prostor a aby se připravili na svůj výkon. Problémem ale bylo, že u snídaně chyběly rohlíky. Pekárna se nejspíš opozdila (že by i k nim zavítal v noci drak?). A tak všichni recitátoři (samozřejmě nejen z II. kategorie) a jejich pedagogické doprovody přicházeli na první část dopoledního bloku značně hladoví. Jak ale těsně před začátkem první části padlo: „Hladový herec, dobrý herec."

Lektorky pro II. kategorii vytvořily velmi uvolněnou a pohodovou atmosféru jednoduchým způsobem. Ještě před prvním vystupujícím se všichni přednášející první části roztancovali na jevišti, ukázali se lidem, na koho se můžou v příštích minutách těšit. Pak už se nám představil první přednášející a přehlídka II. kategorie se v plném proudu rozjela. Příjemné bylo, že se recitátoři (v daných částech dopoledne) nejen tancem představili, ale i rozloučili. A to nebylo vše. Na jevišti si předávali jakousi štafetu. Pokaždé přišel následující recitátor, pozdravil se přátelsky s již dorecitovaným přednašečem, který po předání pomyslné štafety opustil místo jeviště. Bloky II. kategorie byly tak velmi spojité a ucelené.

Tím, že recitátoři v první části byli hladoví (po skončení této části už rohlíky konečně přivezli a všichni se hojně najedli), zajímavé dopoledne neskončilo. Jedno blíže nespecifikovatelné malé dítě nám chvíli žvatlalo blíže nespecifikovatelné zvukové podkreslení přednesu, traktorová autoškola potřebovala projet ulicí, ve které byla zaparkována „naše" auta, a tak majitelé Volkswagenu a Fordu byli požádáni o přeparkování a o dovršení zpestření výstupů II. kategorie jsem se postaral já sám, když mi před posledním přednašečem spadl hrnek s kafem na zem. Naštěstí prázdný, ale pocit všech hlav vyčítavě otočených směrem ke mně mi zůstane velmi dlouho v paměti…

Po obědě jsme se setkali na besedě lektorského sboru s recitátory. Jako hlavní myšlenku pronesly všechny tři besedující skupiny, a to, je-li nutné, aby mnoho recitátorů II. kategorie mělo často delší texty, než recitátoři kategorií vyšších. Více ale už v myšlenkách různých dvojic besedujících s recitátory a jejich doprovody.

Jiřina Lhotská, Vlasta Gregorová

Texty II. kategorie byly často delší, než texty starších dětí. Určitě nejde o množství zapamatovaného textu, ale jde o význam, sdělení.

Je důležité, abys věděla, kým jsi jako vypravěč. Nejde o to, abys věděla, že jsi Františka Nováková z Chomutova, ale prostě holka, která nám ho třeba opravdu hodně chce říct.

Jsi moc šikovná a dokážeš sdělit vztah mezi postavami. Pozor ale na přílišné rozsekávání textu. Je rozdíl v interpunkci mezi psanou a mluvenou větou.

Ivana Němečková, Radek Marušák

Líbilo se mi, že sis vybral takto poetický text. Moc jich v kategorii nebylo.

Krásně jsi pracoval s pauzou. Ticho také mluví. Není vůbec na škodu, když se chvíli mlčí.

Krásně mluvíš. Jen pozor, aby se ti z toho nestala tzv. hyperkorektní mluva.

Eliška Vobrubová, Nina Martínková

Důležitá část přednesu je kostým. Měl by podporovat text.

Nemusíte slova zvenku malovat („Cééélý svět"), ale zkuste si pod tím něco určitého představit.

Víš jak celý celý obrázek vytvořený z kamínků vypadá a dokážeš plně vnímat i ty samotné kamínky.

„…aby chodil **do** první třídy." Přízvuk na předložku…podle toho vzoru **„do**…**do** háje!"

Druhá kategorie završila všechny dny s dětskou recitací na letošní Dětské scéně. Tak už jen můžeme doufat, zda se s některými z recitátorů setkáme i příští rok. Držíme palce!

Jonáš

SEDLI JSME SI S... LEKTORKAMI II. KATEGORIE

Píšeme sice sedli jsme si, ale náš rozhovor vznikl cestou z Lesnické školy do Národního domu a byla to velmi příjemná cesta. Hlavními aktérkami mého rozhovoru jsou nyní **Barbora Jurinová** a **Klára Malá**, které již mají za sebou všechny dílny s recitátory, a mají tedy volno.

Jakou máte zkušenost s recitací, popř. s vedením dílen pro recitátory?

Bára: Tak já jsem recitovala jako dítě, dokonce si stále pamatuji básničku, kterou jsem recitovala v pěti letech na nějakém sjezdu strany a měla jsem červenou sukničku a bílou blůzku. Pak jsem se také několikrát zúčastnila Hviezdoslavova Kubína, což je nejvyšší možná přehlídka recitace na Slovensku. A nyní učím dramatický kroužek, kde zároveň vyučuji přednes a moji žáci už také vyhráli nějaké to první místo, takže zkušenosti s přednesem docela mám.

Klára: No. Já, jak poslouchám Báru, mám velmi mizivou zkušenost s přednesem. Snad jako malá jsem něco přednášela, ale pak už jsem se tím vůbec nezabývala, nikdo mě k přednesu nevedl. Ani já sama jsem nikoho nepřipravovala. Vlastně další zkušeností z přednesem jsou moje přijímačky na DAMU.

Obě tedy studujete dramatickou výchovu na DAMU?

Ano, první ročník kombinovaného studia. Naše spolužačky z ročníku jsou lektorky dílny recitátorů III. kategorie Iva a Jana.

Jak probíhala vaše domluva a příprava dílen?

Na Skypu. Protože od sebe bydlíme opravdu daleko *(Bára je Slovenka, Klára Češka)*, tak jsme se potřebovali nějak dohodnout. První komunikace probíhala ve škole, poté jsem si skypovaly a psaly si maily. A to jsme si tak nějak rozdělily dílny, které budeme mít na starosti a přibližně jsme si to tedy připravily. Ale pak se nám to stejně určitým způsobem změnilo, protože k nám přišly děti úplně jiné, než jsme čekaly, a navíc jsme vymyslely koncepci samotného výstupu recitátorů, tedy rámce jejich výstupů, aby to pro ně bylo hravé a trochu uvolňující, a aby nebyly moc vystresovaní. Takže jsme si musely trochu předělat náš plán dílen s dětmi.

Nakolik jste měly vaše předpřipravené dílny hotové?

Bára: Asi tak jen rámcovou kostru… alespoň z mojí strany.

Klára: No, já jsem měla moji dílnu vlastně hotovou, ale pak jsem ji stejně musela úplně předělat.

Určily jste si před dílnou nějaký cíl, ke kterému jste chtěly dojít?

Náš cíl se vlastně odvíjel od toho, co nám řekl Jakub Hulák. Dílny jsou pro děti, které tady už nesoutěží, měla by se odbourávat rivalita mezi nimi a měly by pochopit, že tu jsou za odměnu. Takže by si to v Trutnově měly užít a s někým se třeba skamarádit. S tímto vědomím jsme upravily naše plány na nějaké ty společné úkony, protože mnozí z nich jsou individualisté, kteří neumějí moc fungovat ve skupině, a tak jsme chtěly všechny zapojit, aby zjistili, že ostatní také vytváří podobná vystoupení, takže jsou vlastně na stejné lodi.

A myslíte si, že jste s dětmi k těmto cílům došly?

Myslíme si, že jo. Už jen díky pozitivním ohlasům přímo od recitátorů naší skupiny. A pak také z jedné situace, která nastala na dílně. Katka si rozbila při jedné hře koleno. A krásné bylo, že všechny holky se hned k ní rozeběhly a staraly se o ni, jestli je všechno v pořádku…

Změnily byste něco vzhledem k vaší dílně, kdybyste mohly?

Klára: Já bych se určitě na Dětskou scénu lépe vyspala, protože to bylo už v pátek poznat, že jsem unavená, a pak sobota také vypadala trochu jinak…

Bára: … *(mlčí, do diktafonu kývá hlavou ne, nic by nezměnila)*

Co si myslíte, že dává umění přednesové recitátorům do života?

Myslíme si, že se všechna pozitiva přednesu již objevila v minulých rozhovorech s našimi kolegy. Jde o osobní rozvoj, umění sebekritiky, všechno opravdu už bylo shrnuto…

Přímo vaše skupina II. kategorie spěje ke všem těmto pozitivům?

Myslíme si, že jsou všichni recitátoři silnými osobnostmi. To je určitě výborný základ. Vlastně už jde jen o vedení samotného recitátora a dobrý výběr textu.

Kdybyste byly drak, jaký drak byste byly?

Klára: My jsme to řešily při obědě, takže už to máme připravené. Já bych byla drak, který žije v horách a nejspíš bych hlídala nějaký průchod do země, abych nepouštěla lidi, kteří tam nepatří – například loupežníky. Nebo jiná divná individua.Takže bych takto chránila onu zemi. Také bych byla drak, který se na zimu stěhuje do teplých krajů s celou rodinou.
Bára: No, a já bych byla drak, který by nechrlil z nozder oheň, páru, síru ani nic podobného. Já bych chrlila nanukovou vůni, která by byla fialová.
Jonáš: Jakože - barvou fialová?
Bára: Ano, fialová, hustá nanuková vůně.
Klára: A jaká příchuť?
Bára: Nanuková…
Jonáš: Nanuk má hodně příchutí…
Bára: Tak to už by si musel každý vyčuchat svým nosem.
Jonáš: A byla by studená, když by byla nanuková?
Bára: Jejda, to už jsou blbé otázky…
Tím jsme spolu s Klárou vyvedli z míry Báru, která měla původně výborně připravenou odpověď. Tady vidíte názorný příklad toho, co udělá s člověkem moc otázek najednou…

Jonáš

PŘEDSTAVUJÍ SE …

ZUZANA JIRSOVÁ

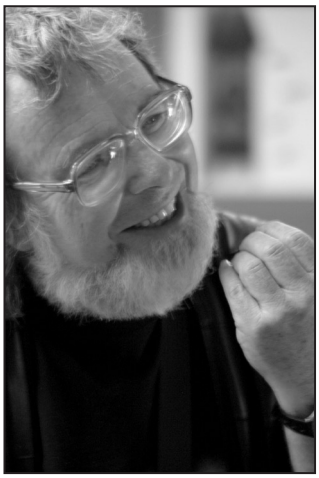
Cestovat až do Trutnova? Tak jedině na Dětskou scénu.

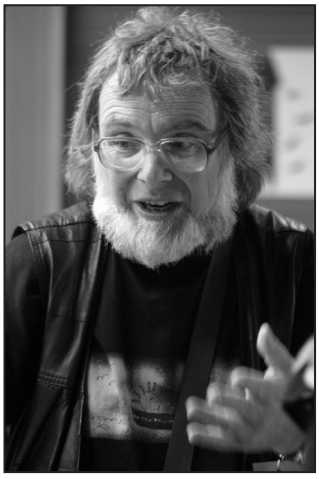
PŘEDSTAVUJÍ SE ...

JIŘÍ POKORNÝ

Rozsypal mi čtyřlístky a ještě mne fotí. Až se pustím, seknu ho neurotoxinem.

ZASLECHLI JSME...

O II. KATEGORII

Po první části vystoupení

Napadá mě, že jsou děti šikovné, mají hezké texty a zatím jsme neslyšeli žádný text, který by nepatřil k tomuhle věku dětí. Moc se mi líbilo **Ušaté kůzlátko (Jan Šeda)**, **Kouzelný svět Gabriely (Karla Tomanová)** a **Ještěrka (Lara Přibylová)** – to jsou texty, které jsem zatím nikdy neslyšela.

Po druhé části vystoupení

Zdálo se mi, že v téhle části měly na tak malé děti hrozně dlouhé texty. Ta první část se mi líbila víc – byly tam zajímavější texty.

Po třetí části vystoupení

Vtipný byl **Krocan (Barbora Svobodová).** V téhle části byly dva texty, které jsem ještě neznala. Celkově se to pro mě lámalo na dvě půlky – děti, které byly přirozené a stálo za to je poslouchat – a děti, na nichž bylo znát, že mají každé slovo v textu vyčárkované a k tomu přidaná gesta zvenku.

OD RECITÁTORŮ II. KATEGORIE

Káťo, jak se ti dneska přednášelo?

Úplně suprově! Seděl mi prostor a lidi a všechno.

Jak se ti přednášelo, Laro?

Hodně dobře. Měla jsem trochu trému.

A proč sis vybrala zrovna Macourka a Ještěrku?

To mi vybral táta a paní učitelka, protože máme ještěrky doma a je to mé nejoblíbenější zvíře. Macourka jsem vybrala, protože je to můj oblíbený spisovatel a taky – já mám špatný plíce a blbě se mi dejchá a Miloš Macourek píše básničky, které jsou vlastně jedna dlouhá věta a tam je jednou, jestli se dejchá nahlas, nebo potichu.

Jak se tobě dneska tady přednášelo, Felicito?

Mně se přednášelo velice dobře – hezké prostředí, takže vůbec nic, co by mi vadilo.

A jak sis vybrala text?

Mně vždycky maminka vybírá text. Maminka, protože tady taky hodně vyhrávala, tak dostávala dárek za to, že vyhrála, a ty knížky maminka má doma a vždycky mi z toho vybere nějaké básničku, která je docela neznámá. Tento rok teda mi porotci říkali, že je docela zastaralá, ale já si pořád držím to svoje a stejně se mi líbí.

Jak se ti dneska, Jirko, přednášelo?

Mně se přednášelo celkem dobře, ale já jsem viděl v jednom časopisu takový vtip, a já jsem musel přednášet trochu vážněji, abych si na ten vtip nevzpomněl a nerozesmál se.

Tak nám ten vtip řekni.

Blažková – smažka.

A proč sis zrovna vybral Želvu?

Protože je to sranda a je to hezký. Je to taková básnička hezká, není to žádný vážný to, prostě není to na hlavu.

Míšo, jak se ti přednášelo?

Výborně.

A proč sis vybrala tenhle svůj text?

Mně se tam moc líbilo, že se musím hodně naučit to „l" a „r".

Karolíno, jak se ti dneska přednášelo?

Dobře. Trému jsem měla, ale šlo to.

A proč sis vybrala tenhle text?

Byl legrační. Vybírala jsem s mezi dvěma texty a tenhle se mi líbil víc.

zaznamenal Jonáš

NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE DĚTÍ VEDENÉHO ANIČKOU A MÍŠOU

Ráno o půl deváté ve vstupní hale základní školy ve Školní ulici podupávalo pět lektorek a šest dětí a všichni společně netrpělivě očekávali příchod dalších souborů. Ty se vinou zpožděných rohlíků dostavily o něco později, ale pak už vše šlapalo bez dalších zádrhelů.

Anička a Míša se své skupince 11 dětí ze souborů Traple, Lety do oblak, Temperky a Budíci představily, a tím začalo dopoledne plné her, draků a energie. Psaní jména nosem na strop místnosti bylo vystřídáno gestem a jménem poslepu, opakováním všech jmen s otevřenýma očima, rychle, všemi najednou, upírem, míčkem energie, zvětšováním a zmenšováním pohybu, chůzí v náladách, gesty, slovy, pohybem... Hra střídala hru a všichni se postupně dostávali do tvůrčí nálady, v níž nebylo problémem tančit jako drak, plivat oheň nebo řvát.

Po přestávce se seznámili s pověstí o trutnovském draku a vzájemně si ji vypravovali pantomimicky, zpěvem, cizí řečí. Na jejím základě pak vytvářeli vlastní verze o tom, jak se do Trutnova drak dostal. Pak ulehli a z jejich těl se zrodil jeden velký drak, který se probudil, zařval, vydal do světa, uviděl dračici a zase ji ztratil, tančil na diskotéce a jel motorkou, lovil a řval, aby nakonec unaveně ulehl k spánku...

A nakonec přišla poezie. Ze dvou slov postupným doplňováním vznikaly básně o dracích a jejich světě. Sami můžete ochutnat několik z nich v rubrice Napsali nám.

Dílna pro děti byla příjemným setkáním a společnou hrou všech účastníků. Poznávacím znamením dětí ze souborů byla ochota a chuť si hrát, a taky schopnost z malého podnětu vykřesat velkou energii. Dílnu si společně užívaly a bylo vidět, že jsou tady, v Trutnově, všichni rádi. Oceňovali možnost seznámit se, být spolu, poznat členy jiných souborů. Někteří už měli za sebou svá představení, a tak mi o pauzách vyprávěli o dojmech z nich, o tom, jak se jim hrálo odpoledne mnohem lépe než ráno a jak byli nervózní. Jiní teprve špicovali uši a lapali po zkušenostech, protože jejich den D, den vystoupení je teprve před nimi. A Míša s Aničkou, které se ráno trochu bály, byly nakonec moc spokojené a veselé. Dílna totiž opravdu stála za to!

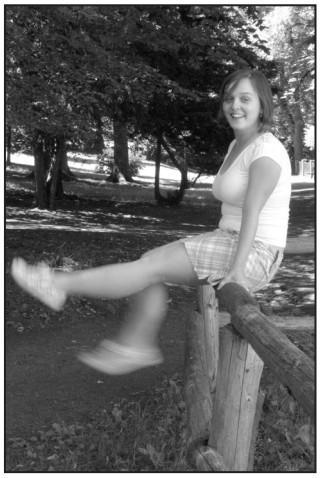
Petra

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

BARBORA JURINOVÁ

Len tak sedím a čakám, či mi niekto dá krídla a vzlietnem hore k nebesám.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

HANA GALETKOVÁ

Cože, můj scénář berete, pouze když vysvětlím to spadlé hledí?

SEDLI JSME SI S...

LEKTORKAMI DÍLEN PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Magdalenou Hniličkovou (MH), Anežkou Celnarovou (AC), Veronikou Valovou (VV), Annou Klimešovou (AK) a Michaelou Šebestovou (MŠ)

Sedly jsme si na rozpálené schody ZUŠ a ZŠ na Školní ulici, bezprostředně po skončení nedělních dílen pro děti ze souborů. Dvě bicyklistky z Trutnova, okatá a starostlivá Karlovaračka a dvě rázné absolventky z Oder. Poznáte sami, odkud která z nich přijela? A které dvě z nich dílnu vedou společně?

Jak jste se k vedení dílen na Dětské scéně dostaly?

MH: Mně volal zoufalý Jakub Hulák, že se letos rozhodli oslovit studentky středních pedagogických škol a že si vzpomněl na mne. Zná mě ze seminářů a přehlídek.

MŠ: Nám psala Dominika Špalková, jestli bychom tady nechtěly vést dílnu, s tím, že sice střední pedagogickou nemáme, ale chodíme sem do zušky a předchozí roky jsme tady pomáhaly, takže víme, jak to chodí...

AC: Dostaly jsme se k tomu přes Janu Mrlínovou, naši paní učitelku, která nás měla na dramatickou výchovu celé tři roky. Nejdřív tu nabídku dostala ona, ale říkala, že do Trutnova si jezdí odpočinout, že by radši chodila na představení a semináře – a tak to dala nám. Říkala, že nám věří a že to zvládneme.

Jak probíhala příprava dílen?

AK: Jakub stanovil téma a taky nám napsal, co by to tak zhruba mělo zahrnovat. A my jsme si vybraly téma trutnovského draka, protože je nám to blízké – jsme odsud – tak jsme s tím pracovaly.

MH: Hned když jsem se rozhodla, že to vezmu, tak jsem si stanovila téma fantastické literatury, protože to je věc, která mne baví, a chtěla jsem tu dílnu dělat o něčem, co mne zajímá, abych vůbec byla schopná dětem něco dát, uchvátit je přes vlastní zájem o něco. To bylo ještě předtím, než Jakub přišel s tématem draka. Ale drak se mi samozřejmě ve fantastické literatuře několikrát objevil.

VV: Asi dva týdny jsem uvažovala nad materiály ze seminářů, které mám nasbírané doma, a snažila jsem se dát to nějak dohromady, přizpůsobit to celé věkové skupině – což bylo hrozně těžké. A měla jsem z toho strašný strach, ale dneska to ze mne spadlo.

AC: Původně jsme měly dílnu dělat společně, ale pak jsme se dozvěděly, že máme dělat každá svoji dílnu. Já jsem se zaměřila na draka, dělám něco jako fantasy pohádku, provádím děti příběhem - jsou v nebezpečí, zachrání je drak...

VV: Víceméně jsme to řešily a konzultovaly spolu s Anežkou. Já mám dílnu rozdělenou na dvě poloviny: v té první se hodně zaměřuju na pohyb a výraz, v té druhé pracuju taky s příběhem, ale nerada bych ho prozradila...

Co od takové práce čekáte? Stanovily jste si něco jako cíl, k čemu to má být?

MŠ: Pro mne je největší motivací to, aby to děti bavilo - spíš než že bych je chtěla nějak vzdělávat, na to tady není čas a prostor. Jde o to, aby se tu nenudily a zároveň si zkusily věci, které normálně nedělají v dramaťácích, kam chodí.

MH: To bych taky podepsala. Dotkneme se takových věcí jako hrdinství, hrdina v sobě – i tím se zabýváme. Dotýkáme se i jednotlivých fantastických příběhů, takže děti si odnesou i nějaké poznatky, ale primární cíl je odreagování.

VV: Já jsem si dala jako hlavní cíl rozvinout je v pohybové složce; pohyb a výraz a něco, co normálně nezažijí. Což se mi myslím povedlo. V některých představeních totiž hodně převládá verbální část, a přitom děcka jsou strašně šikovné na pohyb, takže mi přijde škoda to nevyužít. Jsou fakt výborní, je to krásné je pozorovat.

AC: Já jsem se vyloženě nezaměřila na konkrétní složku, mám tam od každé z dramatických dovedností něco – trochu mluvní výchovy, trochu pohybové. Aby to nebyla samoúčelná cvičení. A myslím, že když jsou to cvičení dramatické výchovy, tak to člověka vždycky nějak rozvíjí. A na druhou stranu – pak mám v dílně takové ty „odreagovačky", kdy se děcka trochu vybijou...třeba přetahování lanem. Měly by si taky odpočinout od všech povinností, co tady mají.

Co myslíte, že ta práce dá vám osobně? Můžete to po prvním dni odhadnout?

MŠ: Je to pro nás možná větší zkušenost než pro děti...

VV: Dalo mi to velkou zkušenost, už jenom ta příprava a všechno s tím spojené. Je to příjemné, asi jsem se v takové práci našla. Dnes a vůbec v poslední době jsem si uvědomila, že je to fakt asi to, co chci s dětmi dělat.

AC: U mě je to podobné – je to práce, které se snažím věnovat. Proto jsme šly na pajdák. Z toho jsme maturovaly a měly praxi a tím se snažíme žít, prací s dětmi. Takže tady je to ideální strávení pomaturitního volna.

Jak se cítíte v roli lektorek?

AK: My s Míšou se snažíme nevystupovat autoritativně, hodně věcí děláme s nimi. Protože od některých nemáme takový věkový odstup, jsou třeba jen o tři roky mladší. Do všech cvičení jsme šly s nimi, abychom byli na jedné lodi, aby viděli, že do toho jdeme naplno, a tak se sami nemusí stydět.

MH: Mně je vůbec pedagogická role nepříjemná a doufám, že se tím nebudu muset živit. I tak je to ale pro mě obrovská zkušenost – na rozdíl od pedagogických praxí ve škole, kde jsem děti vedla mnohem kratší dobu. Největší rozdíl je v tom, že tady jsou děti přímo „od fochu", jsou to divadelníci a mnohem víc jsou napojení na ten druh práce, kterou dělám.

VV: Já jsem to brala kamarádsky a zároveň trochu s nadhledem té starší, autority. Snažila jsem se být přátelská, aby jim se mnou bylo dobře, a zároveň aby si nedělaly, co chtějí. Cítila jsem se pohodově, byla jsem sama sebou. Užila jsem si to.

AC: Děti byly ze začátku takové rozespalé, otrávené – bylo devět ráno, to chápu. Ale pak to vzaly a dobře se rozjely.

Jaké jsou po dnešku vaše první dojmy?

AK: Překvapil mne čas - ubíhalo to docela pomalu. Náplň nám téměř nestačila. Bylo to jen tak tak. Na zítřek budeme muset ještě něco domyslet.

MŠ: Psali jsme básně…nejdřív na téma drak, pak jsme ten proces psaní zopakovaly s tématem dětská scéna. Doufám, že to děti bavilo. Pro mě je hodně těžké vymýšlet program pro věkové rozmezí sedm až patnáct let, aby se zapojili všichni, abych je nepřeceňovala ani nepodceňovala, aby je to všechny bavilo, aby se někteří nenudili a zase pro některé aby to nebylo moc velké sousto. Tak v tom je taky ta velká zkušenost.

MH: Taky mne překvapily věkové rozdíly a pak se musím připravit i na ty počtové rozdíly. Dnes bylo deset dětí a zítra třeba dvacet.

MŠ: Máme jeden stejný program a musíme to vymyslet a přizpůsobit tak, aby to sedělo všem. To je určitě dobrá zkušenost i pro plánování.

MH: Dneska jsem v průběhu taky řešila ztracený mobil.

AK: My jsme tam zase měly nějaké stýskání, občasné pláče…

VV: Já jsem nadšená, děti byly výborné, strašně mi pomáhaly.

AC: Zarazil mě věk dětí – byly starší, než jsem čekala, ale byla jsem připravená. Je těžké zavděčit se všem. Snad to zítra bude lepší.

Budete tedy podobu dílen nějak upravovat?

AK: Po dnešku ji chceme trochu upravit, časově doladit, ale nebude to radikální odklon od tématu (zabýváme se legendou a významem legendy v minulosti a teď).

MH: Člověk po prvním dni vidí, co funguje a nefunguje, tak se podle toho zařídím. Chci si pohlídat třeba takové věci jako větší důraz na motivaci (kde mi to nefungovalo) a temporytmus lekce.

AC: Budu se snažit vymyslet nějaká cvičení a hry i pro starší věk, abych to měla namíchané, abych nebyla zaměřená jen na mladší. Ještě na tom dnes budu dělat, aby mě to zítra nepřekvapilo.

VV: Já jsem s věkem neměla problém, každý se tam nějakým způsobem našel. Překvapilo mě, že věci, které jsem měla v záloze, jakoby bokem, děti bavily nejvíc. Tak to asi zakomponuju do té hlavní lekce.

Zaskočilo vás něco?

MŠ: Já jsem se snažila počítat se vším, když jsem tam šla, takže asi nic.

MH: Mne taky nic. Člověk asi radši myslí na to nejhorší.

AŠ: Byla by dobrá reflexe od dětí…

A dělaly jste ji?

AŠ: My jsme dělaly takovou pocitovou. Na začátku dílny jsme dělaly to, že hlava je hrot tužky a děti tou tužkou píší svoje jméno na strop, pohybují se v prostoru a nesmí se srazit. Na konci jsme pak dělaly totéž, ale s tím, že nahoře na stropě můžou zanechat nějaký svůj pocit z dílny, který se nikdo jiný nedozví.

MH: Asi bych se k reflexi nechtěla dostávat v rámci lekce jako takové, ale spíš bych se s nimi chtěla potkat někde mimo a zeptat se.

Na co se tady těšíte a co si chcete užít - kromě vedení dílen?

AK: Já jsem se těšila na dílny.

MŠ: Já se těším, až budu mít v pondělí za sebou čtvrtletku z matiky, odevzdanou seminárku z češtiny, zkoušení z francouzštiny a z češtiny. Pak už si to budu užívat.

MH: Já se nejvíc těším na představení.

Za rozhovor děkuje Eva Brhelová

PŘEDSTAVUJÍ SE …

KLÁRA MALÁ

Příště bych mohla dělat průvodkyni skupině tanečníků při jejich turné po Maďarsku.

SOUTĚŽILI S NÁMI...

Redakce velice děkuje všem soutěžícím, kteří se zapojili do naší soutěže v čísle 1.

Dlažbu s letopočtem 1895 opravdu najdete u vchodu do staré lesnické školy.

Správně odpověděly: recitátorky Kateřina Janoušková a Šárka Knížková.

Obě zmíněné získávají možnost exkurze v redakci našeho Deníku s pozváním na čaj, zvaný Životabudič.

Agentura Drak vyhodnotila anketní šetření týkající se pokračování příběhu Blažkové a čerstvě vylíhnutého draka. Celkem odpovědělo 42 dospělých respondentů. 20 z nich navrhovalo, aby Blažková čerstvě narozeného upekla a 22 respondentů draka upéct nechce. Definitivně rozhodly oslovené děti – 12 jich odpovědělo, že Blažková dráčka upéct NESMÍ. Tím je problém vyřešen a víme, jakým směrem se bude příběh ubírat. Možná se ale najde i řešení pro ty otrlejší... kdo ví?

Petra a Iva

VČERA JSME SI VŠIMLI...

dvojího soustředění

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Dvou mladých muzikantů, hrajících za peníze na náměstí. Redakce vypátrala šokující pozadí této aktivity: Mladí umělci vydělávají na oběd své pedagožce! Jejich cílem je zavděčit se jí za to, že je dostala až na Dětskou scénu do Trutnova. Už vydělali 40 korun, ale stále je to málo!!!

Ráno nedodali pekaři housky do školních jídelen, a tak recitátoři recitovali z hladu. Stejně tak příchody souborů do dílen se opozdily. Ledaři však led do skladu dodali včas.

Když energie nejmenovaného souboru dorazí až do zvukařské kabiny, tak něco dostane. Když ne, tak dostane.

Představení Barborka a cucavé bonbony vzbouzí v divácích chutě – na bonbon.

Souboru B.U.D.D.E.T.O! chutnal víc oběd než dopolední představení Zlojroje.

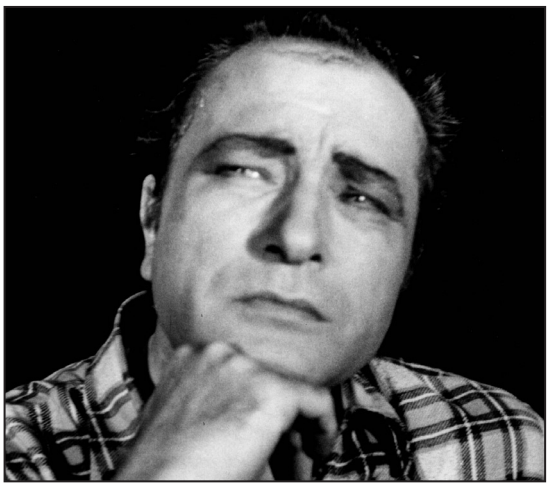
Julii chutnají halušky.

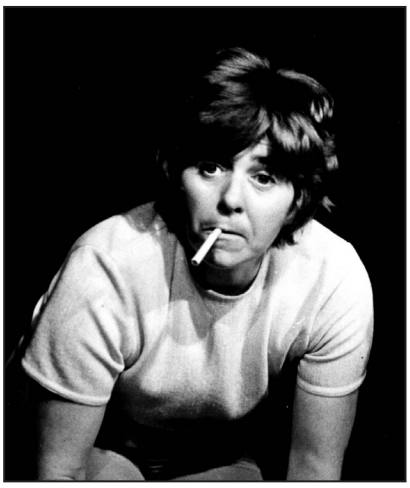
Rozdíl mezi výchovou draka a člověka je ten, že drak se spíš poddá, člověk je vzpurný.

Na přehlídkách je nejhezčí to, že to není nějaký turnaj, kde jde o život. Tady jsou všichni moc přátelští, se všema se tady superně vykládá. Je to jako velká rodina.

Petra, Iva a Markéta

NAPSALI NÁM

VZPOMÍNKA NA SOŇU A VLADIMÍRA PAVELKOVY

Letošní školní rok se ostrovským dramaťákům – absolventům – smutně uzavřela jedna velká etapa. Ke kořenům lípy u starého mlýna na chalupě v Dražově, kam tak rádi jezdili zkoušet, uložili zakladatele dramatického oboru v Ostrově Soňu Pavelkovou (na podzim roku 2008) a Vladimíra (v květnu 2009) Pavelku.

Soňu Pavelkovou zná určitě hodně divadelníků, kteří pracují s dětmi. Její nezkrotná energie a hlavně vypracovaný systém dramatické výchovy je vložena do divadelních mezníků dětského divadla (především představení „Střepinky" a „Píseň o zemi skřivánčí", dále pak sborník Dramatická výchova a spoluautorství na platných osnovách literárně dramatického oboru ZUŠ).

Málokdo však ví o Vladimíru Pavelkovi. Do dramatického oboru tento herec, ředitel Domu kultury Ostrov a střihač plechů v ostrovské Škodovce (samozřejmě díky normalizaci) nastoupil jako učitel až po roce 1970, ale své ženě Soně stál po boku při zařizování oboru a hlavně při vytváření prvních inscenací souboru MINIDIV. V něm se manželé Pavelkovi střídali ve funkcích režisérů a herců. Vladimír např. režíroval Děvčata z Brook Valley – Soňa v této hře hrála, Vladimír pak hrál v úspěšných Výtečnících, kteří v režii Soni získali cenu Stříbrného větru na Šrámkově Písku v roce 1972. Společně pak režírovali scénickou montáž Sny z půdy, s kterou vyhráli Šrámkův Písek a postoupili na Jiráskův Hronov v roce 1973. V tomto roce jsem do ostrovského dramatického oboru nastoupila právě k Vladimírovi. To on mne vedl při prvních „dramaťáckých" etudách a cvičeních, při prvním odkrývání podstaty textu a jeho přenosu na diváka. Pamatuji si především na jeho laskavost, nadhled a trpělivost snášet naše „puberťácké" nálady a nekončící smích při zkouškách. II. cyklus už jsem nastoupila k Soně, protože Vladimíra přeložili do Karlových Varů (Opět další politický krok. Když je v Ostrově takový úžasný dramatický obor, v okresním městě musí být také! Do Karlových Varů měla jít správně Soňa, ale péče o děti byla pro pány úředníky na okresním školském úřadě dostačující argument.). V Karlových Varech pak učil do té doby, než udělal konkurz do Karlínského divadla, a spolu se Soňou se vrátil v roce 1980 do Prahy.

Sonina energie i Vladimírova laskavost zůstávají ukryty v míze stromu...a v nás.

Irena Konývková, členka souborů Soni a Vladimíra Pavelkových

VČERA JSME SI VŠIMLI...

diskutujících semunaristů

KAJSA NEBOJSA

Přála bych vám vidět domek, v kterém bydlela Kajsa Nebojsa. Byl tak maličký a tak milý, že by člověk skoro uvěřil, že je to domeček z pohádky, kde žijí trpaslíci a skřítkové. Stál v úzké svažující se dlážděné uličce v nejchudší části města. Ulice to byla opravdu chudičká a ostatní domky v ní nebyly o moc větší než Kajsin.

Co to říkám - Kajsin. Samozřejmě v tom domě neměla hlavní slovo Kajsa, ale babička. Babička doma vyráběla bonbony žužu a prodávala je o sobotách na náměstí. Stejně tomu ale budu říkat Kajsin dům. Když šel člověk kolem, často Kajsu viděl, jak sedí na kamenném schůdku do ulice. Měla ty nejhnědší a nejveselejší oči a nejčervenější tváře, jaké kdy nějaké dítě mělo. A vypadala - jak bych to řekla? - vypadala jako šikovné a nebojácné děvče. Ano, nebojácné! Proto jistě také babičku napadlo, že jí bude říkat Kajsa Nebojsa. Babička říkala, že Kajsa prý vypadala nebojácně i jako tříměsíční miminko v košíku, který jednoho dne dostala se vzkazem, zda by se, prosím pěkně, o dítě nepostarala, protože nikdo jiný se o ně postarat nemůže.

Ten jejich domek byl ale příjemný! Do ulice vedla dvě malá okénka a v nich kolemjdoucí často spatřil nosík a dvě veselá hnědá očka. Za domem, chráněná vysokým zeleným prkenným plotem, byla malá zahrádka. Pokud se tomu vůbec mohlo říkat zahrádka, když v ní bylo místo jen na jednu třešeň a několik angreštových keřů. Ovšem měly tam i kousek trávníku, kde babička a Kajsa sedávaly a popíjely kafíčko, když se na jaře udělalo teplo a slunečno. Tedy kafíčko pila babička. Kajsa si v něm jenom namáčela kostky cukru. A pak házela drobky vrabcům, kteří poskakovali po pěšinkách kolem travnatého pruhu, kde rostly sněženky.

Kajse se babiččin domek líbil, i když byl tak malý. Vždycky večer, když si vlezla do postele, kterou byla kuchyňská pohovka, babička stříhala papír na bonbony a Kajsa odříkávala silným a jasným hlasem modlitbu:

„Už kráčí anděl kolem domečku,

v každé ruce zlatou svíčičku,

také však nese velkou knihu,

a teď už spíme - v Ježíšově jménu. “

Kajsa byla moc spokojená, že kolem jejich domu chodí v noci anděl, jako by ji to uklidňovalo. Jenom si trochu dělala starosti s tím, jak to všechno chudák unese, dvě zlaté svíčky a ještě knihu. Tak ráda by chtěla vidět, jak to dokáže. A jak se dostane přes plot? Kajsa často zabloudila pohledem k okénku do zahrady. Třeba nakonec anděla přece jen uvidí. Až dosud se jí to nepovedlo, zřejmě obchází dům, když Kajsa spí.

V době, kdy se odehrál příběh, který budu vyprávět, nebylo Kajse Nebojse ještě ani sedm let. To, co se stalo, vlastně ani nebylo nijak zvláštní. Babička kulhala proklínala bolavou nohu, nic víc, a takové věci se dějí každý den. Jenže považte, že to bylo jen týden před

Vánoci! Představte si všechny ty bonbony, které se měly prodat na náměstí na vánočním trhu! Kdo je prodá, když babička leží v posteli a při sebemenším pohybu úpí bolestí? Kdo nachystá vánoční šunku, koupí dárky pod stromeček a udělá předvánoční úklid?

„Přece já,“ prohlásila Kajsa.

Však jsem vám řekla, že to bylo šikovné a nebojácné děvče.

„Ajajaj, dítě nešťastné, to nemůžeš. Zeptáme se paní Larssonové, jestli bys nemohla být přes Vánoce u ní. Pak zjistíme, jestli bych neměla jít do nemocnice.“

V tu chvíli vypadala Kajsa ještě nebojácněji než jindy. Ona že má být u Larssonů? A babička že bude ležet v nemocnici? Copak babička a Kajsa neoslaví Vánoce spolu jako každý rok? Ano, určitě, oslaví, rozhodla Kajsa. Ani ne sedmiletá, s nejhnědšíma a nejveselejšíma očima na světě.

A hned začala s vánočním úklidem. Nejdřív se babičky zeptala, jak se to dělá. Kajsa měla o velkém úklidu jen nejasnou představu. Člověk obrátí vzhůru nohama celý dům a odstaví nábytek tak, aby bylo v domě co nejnevlídněji. Potom se vrátí všechno na místo a Vánoce můžou začít.

Babička řekla, že to letos nebudou brát tak vážně a vynechají mytí oken. Ale o tom Kajsa nechtěla ani slyšet. Bez čistých záclon by nebyly pořádné Vánoce, a člověk přece nemůže pověsit čisté záclony na špinavá okna. Paní Larssonová také přiložila ruku k dílu. Vydrbala podlahu v kuchyňce a v pokojíku, takže zbývala už jen jedna místnost. Umyla i okna. Všechno ostatní udělala Kajsa. Měli jste ji vidět, jak běhá po domě se šátkem na hlavě a s prachovkou v ruce. Vypadala tak odhodlaně, že to bylo k neuvěření. Pověsila čisté záclony. Do kuchyně na podlahu položila hadrové koberečky a z nábytku utřela prach. A přitom ještě uvařila babičce kafíčko, opekla karbanátky a dala vařit brambory. Sama musela rozdělat oheň v kamnech. Ještě štěstí, že mají tak dobrá kamna. Kajsa do nich nacpala noviny a třísky a na ohýnek silně foukala. Pak neklidně naslouchala, jestli už v kamnech zapraskalo. Ano, zapraskalo. Babička pila kávu a pokyvovala hlavou:

„Dítě, ty jsi moje požehnání, co bych si bez tebe počala!“

A Kajsa se posadila na kraj postele, na nose rozmazané saze, a než zase odběhla k uklízení, namočila si v babiččině hrnku kostku cukru.

Ale jak to udělat s bonbony? Babička je už připravila a chystala se je prodávat na trhu. Kdo je teď prodá? Samozřejmě Kajsa Nebojsa. Jenže Kajsa přece neumí počítat ani vážit bonbony na té malé váze, jak to dělá babička, když stojí v cukrovinkovém stánku na náměstí. Ale ví, jak vypadá padesátník. Babička se posadila na posteli a navážila bonbony do sáčků. Do každého deset deka. Každý sáček bude stát padesátník.

Tři dny před Štědrým dnem začal na náměstí vánoční trh. Toho rána Kajsa vstala brzy a přinesla babičce kafíčko do postele.

„Dítě, požehnání moje,“ řekla babička. „Je tam strašná zima, snad ti neumrzne nos.“

Kajsa se jen zasmála. Už byla nachystaná na svou velkou úžasnou bonbonovou výpravu. A jak byla navlečená! Dvě tlustá trička pod kabátkem, kožešinová čepice stažená přes uši, kolem krku vlňák, červené palčáky a na nohou babiččiny obrovité slaměné návleky na boty, aby jí nezalezlo za nehty. A na ruku si pověsila košík plný sáčků s bonbony.

„Na shledanou, babičko,“ řekla Kajsa Nebojsa a vykročila do zimního temného rána. Na ulici už byla spousta lidí. Bodejť by ne, vždyť začíná vánoční trh!

Byla opravdu zima. Sníh křupal pod nohama, když Kajsa rychlým krokem zamířila na náměstí. Na východě už obloha nádherně zčervenala. Bude hezký den.

Pan Larsson byl tak hodný, že babiččin stánek postavil na obvyklé místo. Kajse stačilo jen vyrovnat na pult všechny sáčky. Ostatní trhovkyně při pohledu na Kajsu údivem otevřely pusu.

„Copak ta Matilda ztratila rozum, že nechá dítě stát na mrazu?“ říkaly.

„Nechá,“ řekla Kajsa Nebojsa.

Od úst jí stoupala pára a hnědé oči svítily nadšením, když vyrovnávala sáčky s bonbony do řady.

„Tohle je nejmenší trhovkyně, jakou jsem kdy viděl,“ prohlásil starosta, když procházel kolem stánků na radnici. A koupil dva sáčky bonbonů a podal Kajse lesklou korunu.

„Kdepak,“ zavrtěla hlavou Kajsa. „Musím dostat dva penízky. Dva padesátníky.“

Starosta se zasmál a vytáhl z kapsy dva padesátníky.

„Tady je máš,“ řekl. „Můžeš si nechat i tu korunu, ty malá nebojso.“

Ale Kajsa nechtěla.

„Mám dostat dva padesátníky,“ řekla. „Jeden za každý sáček. Tak mi to řekla babička.“

Ke Kajsinu stánku přišlo hodně zákazníků. Všichni chtěli nakupovat u nejmenší trhovkyně. Však také babiččiny bonbony byly nejlepší ve městě, červenobílé, pěkně pružné a úžasně chutné. Kajsa měla s sebou krabici od doutníků, do které ukládala peníze, a házela tam jednu minci za druhou. Ale jen padesátníky. Nic jiného Kajsa neuznávala.

Ostatní trhovkyně trošku záviděly, když viděly, jak výborně jdou Kajse obchody. I Kajsa byla ráda a celá rozrušená, že ani nevydržela stát na místě. Musí se do toho pustit, vyrobí miliony bonbonů a bude na náměstí prodávat každý den!

Babička ležela v posteli a podřimovala, když Kajsa vlétla dovnitř a vyklopila obsah krabice na přikrývku. A košík byl prázdný, nezbyl ani jediný bonbon.

„Dítě, požehnání moje,“ řekla babička, jak měla ve zvyku, „co bych si bez tebe počala!“

A pak nastala otázka, co s vánočními dárky. Babička nekupovala nic předem, musela počkat až po vánočním trhu, předtím neměla peníze. Teď však ležela v posteli a nemohla se pohnout. A Kajsa si tolik přála panenku. Ne jen tak ledajakou, ale nejkrásnější pannu na světě, kterou měli v obchodě u pana Söderlunda*) v Kostelní ulici. Babička a Kajsa se na ni několikrát byly podívat. A babička požádala ve vší tajnosti slečnu Söderlundovou, aby jí panenku schovala, než bude po jarmarku. Panna měla nádherné krajkové šaty, uměla mrkat, a vůbec to byla nejúžasnější panenka na světě.

Snad nepošle babička Kajsu, aby si sama koupila vánoční dárek? Ale ano, jinak se to nedalo provést. Ale jak to navléknout? Babička napsala slečně Söderlundové lístek. Stálo na něm „tajné“, ale to nebylo ani zapotřebí, protože Kajsa stejně neuměla číst. S lístkem v hrsti běžela do Söderlundova obchodu. Slečna lístek dlouho a pečlivě četla. Pak poslala Kajsu do místnosti za obchodem, kde to tak zvláštně vonělo. Když tam chvíli seděla, vešla slečna Söderlundova, podala jí balík a řekla:

„Teď běž přímo domů k babičce. A ten balíček neztrať.“

Kdepak, Kajsa ho neztratila. Jenom ho k sobě trochu tiskla. Vždyť doufala, že to bude ta panenka, ale člověk to nikdy neví jistě.

Kajsa také koupila babičce dárek. Pěkné prstové rukavice, které si babička už dlouho přála.

Myslí si snad někdo, že u Kajsy Nebojsy a její babičky toho roku nebyly pořádné Vánoce? V tom případě měl na Štědrý večer jedním z jejich okýnek nakouknout dovnitř. Býval by viděl na oknech čisté záclony, na zemi vyprané koberečky a vánoční stromek, který stál hned vedle babiččiny postele. Kajsa ho sama koupila na trhu a ozdobila ho svíčkami, vlaječkami, jablíčky a bonbony. Také by byl viděl, jak si Kajsa sedla na babiččinu postel, kde na přikrývce ležely dárky, a jak se jí rozzářily oči, když otevřela balíček a spatřila panenku. Možná jí ale zazářily ještě víc, když babička otevřela svůj.

A na velkém kulatém stole hořely svíčky v červeném svícnu a Kajsa tam rozestavěla jídlo, které sama uvařila. I když babička jí samozřejmě radila, jak má postupovat.

A Kajsa zazpívala spoustu koled, babička občas pokývla hlavou a řekla:

„Takové Vánoce, to je požehnání!“

Když si Kajsa konečně večer lehla na pohovku v kuchyni, byla natolik ospalá, že by v tu chvíli usnula. Zamumlala modlitbičku o andělovi, který ochraňuje dům. Rychle se podívala oknem do zahrádky. Venku sněžilo a bylo nádherně bílo.

„No ne, babičko,“ zavolala Kajsa, „víš, že zahrada je plná andělů?“

Babička spala v pokoji, v kterém bylo okno do ulice. Stejně ale pokývla na znamení souhlasu a řekla:

„Tak, tak, zahrada je plná andělů.“

Chviličku nato už Kajsa Nebojsa spala.

---

*) Čti: sédrlunda

Astrid Lindgrenová: Kajsa Nebojsa, překlad Jarka Vrbová, Albatros, 2006

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ

CANTERVILLSKÉ STRAŠIDLO, HYLO-IDEALISTICKÁ ROMANCE

I

Když pan Hiram B. Otis, americký vyslanec, kupoval zámek Canterville, kdekdo mu říkal, že dělá velikou hloupost, neboť nebylo nejmenší pochyby, že tam straší. Dokonce sám lord Canterville, který byl až pedantsky čestný, považoval za svou povinnost zmínit se o tom panu Otisovi, když došlo k projednávání podmínek.

,,My sami tam bydlíme neradi,“ řekl lord Canterville, „zvláště od toho dne, kdy se moje prateta, vévodkyně vdova z Boltonu, k smrti vyděsila - však se z toho už docela nevzpamatovala -, protože se jí, když se oblékala k večeři, položily na ramena dvě kostlivé ruce. A musím vás upozornit, pane Otisi, že toho ducha už vidělo několik dosud žijících členů mé rodiny, stejné jako náš pastor, dvojctihodný pán August Dampier, který je členem Královské koleje v Cambridgi. Po té politováníhodné nehodě, která stihla vévodkyni, u nás nevydrží žádný mladší sloužící a moje choť se často v noci pramálo vyspí, protože z chodby a z knihovny se ozývají tajuplné zvuky.“

„Mylorde,“ odvětil vyslanec, „koupím ten zámek se vším všudy, se zařízením i se strašidlem. Pocházím z moderní země, kde máme všecko, co se dá dostat za peníze; a když je u nás tolik čilých mládenců, kteří proflámují kdekterý kout ve Starém světě a unášejí vám vaše nejlepší herečky a operní primadony, tak počítám, že i kdyby v Evropě bylo něco takového jako strašidlo, že bychom to moc brzy měli doma, někde ve veřejném muzeu nebo jako atrakci na ulici.“

,,To strašidlo bohužel opravdu existuje,“ řekl lord Canterville, ,,i když třeba odolalo nabídkám vašich podnikavých impresárů. Je známo už tří století, přesně od roku 1584, a objevuje se vždycky před smrtí některého člena naší rodiny.“

„To rodinný lékař taky, což o to, lorde Canterville. Ne, ne, nic takového jako strašidlo se na světě nevyskytuje, pane, a mám za to, že kvůli britské aristokracii přírodní zákony platit nepřestanou.“

„Vy Američané žijete arci přírodním životem,“ odvětil lord Canterville, který poslední poznámku páně Otisovu nepochopil, „a když vám strašidlo v domě nevadí, pak je všechno v pořádku. Ale nezapomeňte, že jsem vás varoval.“

Za několik týdnů potom byla koupě uzavřena a na sklonku sezóny se vyslanec vypravil i s rodinou na zámek Canterville. Paní Otisová, která ještě jako slečna Lukrecie R. Tappanová proslula v New Yorku jako veliká krasavice, byla teď velmi sličná žena středního věku s něžnýma očima a nádherným profilem. Mnohé americké dámy, jakmile opustí svou vlast, se začnou tvářit jako chronicky churavé, domnívajíce se, že také tak se může projevovat evropská zjemnělost, ale paní Otisová do tohoto bludu nikdy neupadla. Měla skvostně pevné zdraví a úžasnou dávku životnosti. Vůbec to v mnohém ohledu byla úplná Angličanka a byla znamenitým příkladem toho, že dnes máme s Amerikou opravdu všechno společné - až na jazyk, samozřejmě. Její nejstarší syn, kterého rodiče v záchvatu patriotismu pokřtili Washington, čehož jakživ nepřestal litovat, byl plavovlasý, docela pohledný mladík a prokázal dokonalou způsobilost pro službu v americké diplomacii, neboť po tři sezóny za sebou udával tón všem polkám v newportském kasinu a dokonce i v Londýně byl znám jako znamenitý tanečník. Měl jen dvě slabosti: gardenie a anglickou šlechtu. Jinak byl nadmíru rozumný. Slečna Virginie E. Otisová byla patnáctiletá dívenka, pružná a půvabná jako laňka, a z velikých modrých očí jí hleděla ryzí nebojácnost. Byla to báječná Amazonka; jednou prohnala na svém poníku starého lorda Biltona dvakrát kolem Hyde Parku a zvítězila o půldruhé délky zrovna před sochou Achillovou, což ohromně potěšilo mladého vévodu z Cheshiru, který ji na místě požádal o ruku a musel pak na rozkaz svých poručníků hned té noci odjet v záplavě slz zpátky do Etonu. Po Virginii přišla dvojčata, kterým se běžně říkalo „hvězdy a pruhy.“ protože od věčného bití měli záda samé modřiny a šrámy.

Byli to rozkošní kloučci a kromě ctihodného vyslance jediní opravdoví republikáni v rodině.

Ježto zámek Canterville je sedm mil od Ascotu, nejbližší železniční stanice, telegrafoval pan Otis, aby jim přijela naproti bryčka, a ve výborné náladě se vydali na cestu. Byl líbezný červencový večer a vzduch byl prosycen lahodnou vůní z borového lesa. Co chvíli zaslechli divokého holuba, jak se kochá svým vlastním sladkým hlasem, nebo hluboko v šelestícím kapradí zahlédli lesklou náprsenku bažanta. S buků, které míjeli, na ně pokukovaly veveřičky a mlázím a přes kopečky porostlé mechem prchali králíci se zdviženými pírky. Ale sotva vjeli do cantervillské aleje, nebe se náhle pokrylo mraky, ve vzduchu se zdánlivě rozhostilo podivné ticho, nad hlavami jim mlčky přelétlo veliké hejno havranů, a než dorazili k zámku, spadlo několik těžkých dešťových kapek.

Na schodech je vítala stará žena, úhledně oděná do černých hedvábných šatů s bílým čepečkem a zástěrkou. Byla to paní Umneyová, hospodyně, kterou se paní

Otisová na naléhavou žádost lady Cantervillové uvolila nechat v dosavadním postavení. Když vystoupili, paní Umneyová se každému z nich hluboce uklonila a řekla uhlazeně a starosvětsky: „Buďtež mi vítáni na zámek Canterville!" Kráčeli za ní a dvoranou v čistém tudorském slohu prošli do knihovny, dlouhé nízké komnaty, vykládané černým dubem, na jejímž konci bylo veliké okno z barevných skel. Zde bylo prostřeno k čaji, a když odložili pláště, usedli, a zatímco je paní Umneyová obsluhovala, začali se rozhlížet.

Náhle zpozorovala paní Otisová na podlaze, zrovna u krbu, temně rudou skvrnu, a nemajíc ani tušení, co by to vlastně mohlo být, řekla paní Umneyové: „Tamhle se myslím něco rozlilo."

„Ovšem, madam," odvětila tichým hlasem stará hospodyně. „Krev se na tom místě rozlila."

„Ale to je hrozné!" zvolala paní Otisová. „Mám tuze nerada krvavé skvrny v pokoji. To se musí hned odstranit."

Stará žena se usmála a odpověděla zase tím tichým, tajuplným hlasem: „To je krev lady Eleonory de Canterville, kterou právě tady zavraždil roku 1575 její vlastní manžel sir Simon de Canterville. Přežil ji o devět let a pak za velmi tajuplných okolností náhle zmizel. Jeho tělo nebylo nikdy nalezeno, ale jeho hříšný duch dosud bloudí zámkem. Tu krvavou skvrnu velice obdivují turisti a vůbec všichni, a odstranit se nedá."

„To je nesmysl," zvolal Washington Otis. „PINKERTONŮV ŠAMPION V ODSTRAŇOVÁNÍ SKVRN A NEDOSTIŽNÝ CÍDIČ to vyčistí co nevidět." A než tomu mohla poděšená hospodyně zabránit, padl na kolena a hbitě drhl podlahu jakousi malou tyčinkou, která vypadala jako černé líčidlo. V několika vteřinách nebylo po krvavé skvrně ani stopy.

„Já věděl, že Pinkerton to dokáže," zvolal vítězoslavně Washington, ohlížeje se po své rodině, jež se mu obdivovala. Ale jen ta slova vyřkl, už šerou komnatu ozářil příšerný blesk a tak strašlivé zaburácel hrom, že všichni vyskočili a paní Umneyová omdlela.

„Ohavné počasí!" řekl klidné americký vyslanec zapaluje si dlouhý tlustý doutník. „Mám za to, že ta stará země je už tak přelidněna, že ani slušné počasí se tu už na každého nedostane. Jsem odjakživa toho mínění, že Anglii zbývá jedině emigrace."

„Milý Hirame," zvolala paní Otisová, „co si počneme s ženskou, která omdlévá?"

„Strhni jí to z platu jako za rozbité věci," odvětil vyslanec, „a ona omdlévat přestane." A vskutku, za několik okamžiků přišla paní Umneyová k sobě. Byla však nepochybně nadmíru rozrušena a vážně varovala pana Otise, aby se měl na pozoru, že by dům mohlo postihnout nějaké neštěstí.

„Viděla jsem na vlastní oči takové věci, pane," řekla, „že by při nich každému křesťanovi vstávaly vlasy, a často, přečasto si v noci ani nezdřímnu, jaké se tu dějí hrůzy." Ale pan Otis a jeho choť vřele ujistili tu poctivou duši, že se strašidel nebojí, a stará hospodyně se odšourala do svého pokoje, když ještě předtím poprosila prozřetelnost o požehnání pro svého nového pána a paní a zajistila si zvýšení platu.

II

Po celou tu noc zuřivě běsnila bouře, ale nepřihodilo se nic, co by stálo za zvláštní zmínku. Když však nazítří ráno sešli Otisovi dolů k snídani, znovu našli na podlaze tu příšernou krvavou skvrnu. „Za to jistě nemůže NEDOSTIŽNÝ CÍDIČ." řekl Washington, „vyzkoušel jsem ho přece na všem. V tom musí být to strašidlo." Vycídil tudíž skvrnu po druhé, ale druhého dne ráno se objevila zase. A byla tam i třetího dne ráno, ačkoli sám pan Otis knihovnu na noc zamkl a klíč si vzal nahoru. Teď už to celou rodinu značně zajímalo; pan Otis se začal obávat, že existenci strašidel popíral příliš dogmaticky, paní Otisová vyslovila úmysl vstoupit do duchozpytné společnosti a Washington se chystal napsat pánům Myersovi a Podmoreovi dlouhý dopis na téma „Jak trvalé jsou krvavé skvrny, souvisí-li se zločinem." Příští noci byly pak jednou pro vždy rozptýleny veškeré pochybnosti o objektivní existenci fantasmat.

Den byl teplý a slunečný; a za večerního chladu si celá rodina vyjela na projížďku. Vrátili se domů až v devět hodin a lehce povečeřeli. Rozhovor se ani v nejmenším netočil kolem duchů, takže tu nebyly ani ty nejzákladnější předpoklady pro vnímavé očekávání, jaké tak často předchází zjevení psychických úkazů. Debatovalo se, jak jsem se potom dověděl od pana Otise, pouze o věcech, z jakých se skládá běžný rozhovor kulturních Američanů z lepších vrstev, tak na příklad o tom, jak nesmírně vyniká slečna Fanny Davenportová nad Sárou Bernhardtovou jako herečkou; jak těžko se dostane mladá kukuřice, pohankový lívanec a polenta i v nejlepších anglických domácnostech; jaký význam má Boston pro rozvoj světové duše; jaké výhody poskytují při cestování vlakem americké štítky na zavazadla; a jak lahodný je newyorský akcent ve srovnání s tím, jak protahovaně mluví Londýňané. Slovo nepadlo o něčem nadpřirozeném, ani se neozvala jakákoli zmínka o Simonu de Canterville. V jedenáct hodin se rodina odebrala na lože a v půl dvanácté byla zhasnuta všechna světla. Po nějakém čase probudil pana Otise podivný hřmot z chodby před jeho pokojem. Znělo to jako řinčení kovu a zdálo se, že se to stále přibližuje. Pan Otis okamžitě vstal, rozškrtl zápalku a podíval se, kolik je. Byla přesně jedna hodina. Pan Otis byl naprosto klidný a vyzkoušel si i tep, který nebyl ani trochu horečnatý. Zvláštní hřmot zněl stále a pan Otis v něm zřetelně slyšel i zvuky kroků. Obul si trepky, vytáhl z toaletní skříňky malou podlouhlou fiolu a otevřel dveře. V mdlém měsíčním světle spatřil přímo před sebou starého muže příšerného vzezření: oči mu žhnuly jako rudé uhly; dlouhé šedivé vlasy mu spadaly přes ramena v pocuchaných spletencích; roucho, jehož střih byl starodávný, měl ušpiněné a rozedrané a na zápěstích a kotnících mu visely těžké okovy a zrezivělá pouta.

„Vážený pane," řekl pan Otis, „musím vás opravdu důrazní požádat, abyste si naolejoval ty řetězy, a přináším vám k tomu účelu lahvičku TAMMANYHO MAZADLA S VYCHÁZEJÍCÍM SLUNCEM. Tvrdí se, že dokonale účinkuje po jediném použití, a na obalu je o tom řada svědectví od několika nejvýznamnějších domorodých bohoslovců. Nechám vám je tadyhle u svíček pro ložnice, a kdybyste si přál, milerád vám ho opatřím víc." S těmi slovy postavil vyslanec Spojených států lahvičku na mramorový stolek, zavřel dveře a uložil se ke spánku.

Cantervillský duch stál chvilku zcela bez hnutí v pochopitelném rozhořčení; pak divoce srazil lahvičku na vyleštěnou podlahu a rozehnal se po chodbě, vyrážeje duté stony a vyzařuje sinavě zelené světlo. Ale právě když dorazil na vrchol hlavního dubového schodiště, rozlétly se jedny dveře, objevily se dvě bíle oděné postavičky a kolem hlavy mu zasvištěl veliký polštář. Času nebylo zřejmě nazbyt, duch se tedy kvapně uchýlil do čtvrté dimenze prostoru, a to mu umožnilo uniknout; zmizel skrze ostění a dům zcela ztichl.

Když dorazil do malé tajné komůrky v levém křídle, opřel se o měsíční paprsek, aby nabral dech, a pokoušel se ujasnit si své postavení. Ještě nikdy za celou svou skvělou a ničím nerušenou třistaletou životní dráhu, nebyl takhle hrubě uražen. Myslel na vévodkyni vdovu, kterou k smrti vyděsil, když stála před zrcadlem, ověšena krajkami a démanty; na čtyři služtičky, které dostaly hysterické křeče, když se na ně jen zašklebil mezi závěsy v jedné z ložnic pro hosty; na pastora, kterému sfoukl svíci, s níž jednou pozdě v noci vycházel z knihovny, a který byl od té doby pod stálým lékařským dohledem sira Williama Gulla jako učiněný mučedník rozrušených nervů; a na starou madame de Tremouillac, jež se jednou časně ráno probudila a spatřila v lenošce u ohně kostlivce, jak čte její deník, a byla pak po šest týdnů upoutána na lože se zánětem mozku, načež, když se uzdravila, se smířila s církví a přerušila styky s tím pověstným skeptikem panem de Voltaire. Vzpomněl si na tu hrůznou noc, kdy bohaprázdný lord Canterville byl nalezen ve své oblékárně skoro udušený, s károvým spodkem hluboko v hrdle a pak se těsně před smrtí přiznal, že ošidil u Crockfordů Charlese Jamese Foxe o padesát tisíc liber, a to s pomocí oné karty, a zapřísahal se, že k tomu, aby ji spolkl, ho donutil cantervillský přízrak. Všechny jeho velkolepé činy mu znovu vyvstaly v mysli, od komorníka, který se zastřelil ve špižírně, protože zahlédl, jak na okenní tabulku klepe zelená ruka, až po krásnou lady Stutfieldovou, jež byla nucena neustále nosit na krku černou sametovou stužku, aby zakryla otisky pěti prstů, vypálené jí do bílé pleti, a jež se posléze utopila v rybníčku na konci Královské promenády. Se zanícenou samolibostí pravého umělce probíral v duchu své nejproslulejší kreace a sám pro sebe se nevlídně usmál, když si připomněl, jak naposled vystoupil jako „Rudý Ruben aneb Uškrcené batole", jak debutoval jako „Vyzáblý Vilibald, upír z bexleyských slatin," a jaké furore udělal jednoho líbezného červnového večera jenom tím, že na tenisovém hřišti hrál kuželky se svými vlastními kostmi. A po tomhle všem si přijde pár ničemných moderních Američanů a nabídne mu MAZADLO S VYCHÁZEJÍCÍM SLUNCEM a na hlavu mu hází polštáře! To bylo prosté nesnesitelné. Nemluvě o tom, že takhle se nejednalo s žádným duchem v historii. Rozhodl se tudíž, že se pomstí, a až do rozednění setrval v postoji hlubokého zamyšlení.

Oscar Wilde: Cantervillské strašidlo a jiné prózy, přeložil Jiří Zdeněk Novák, Mladá fronta, Praha 1965

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K PONDĚLNÍM PŘEDSTAVENÍM

Poznámka redakce: Tento text jsme si dovolili přetisknout z podkladů, které soubor Temperka ZUŠ Třinec zaslal jako přílohu k přihlášce. Jedná se o autorský text psaný přímo na míru souboru. Jediné, co nevíme, je, zda tato verze je text původní hry a nebo verze upravená při zkouškách.

Jde o první tři strany šestnáctistránkového scénáře.

ŽIVOT JE SEN - MAGDALENA FRYDRYCHOVÁ

férie inspirována Andersenem

Všichni jsou ve třídě a čekají na hodinu. Každý si něco dělá. Někdo si čte, Vojtěch si kreslí, někdo dojídá jablko či svačinu, Nick má na uších sluchátka a poslouchá mp3, Rošťák Rosťa neposedí, může často vyhlížet dveřmi na chodbu, zda už nejde učitel, Princezna lakuje Baletce nehty, Dívka si dělá na židli malou rozcvičku, někdo z nudy žvýká. Káčátko se odhodlává, má totiž pod lavicí schovaný veliký kornout s bonbony pro spolužáky, který ji dala máma, aby všem nabídla, má totiž dnes narozeniny. Nakonec přeci jen vytáhne kornout a postupně každému nabízí.

Rosťa Ty jo, to je kornout!

Káčátko Mám narozeniny. (*nabídne Rosovi, ten jí popřeje, potom nabídne Kajovi*)

Kaj *(Kaj se v kornoutu prohrabuje, pak pichlavě)* No, já ti přeju, aby tvoje maminka pochopila, že už ti není sedm. Že už nejsi malé děcko.

Gerda Ty aby sis nerýpnul, Kájo. Všechno nejlepší, Věrko.

Vojáček *(slezským přízvukem)* Milá Věrko, tož já bych si dal. *(gratuluje ji)* Všecko nejlepší ti přeju. Zůstaň pořád taková fajn holka, taková upřímná, jaká jsi vždycky byla. Abys byla zdravá a hezká. Nějakého kluka abys potkala. A ty přijímačky na tu uměleckou školu abys udělala. Tož taková umělkyně z tebe bude, co?

Káčátko Tak díky, Vojto

Nabízí Baletce - Kamile.

Kamilka Ne, díky. Mám dietu.

Kaj To je taky dobré. Kamča má dietku.*(nabídne Princezně)*

Princezna To je jako v první třídě. Měla jsi místo bonbónů přinést něco lepšího. Že jo, lidi?

Káčátko raději schová kornout zpátky pod lavici.

Rosťa A supl zase nikde.

Jdu se kouknout.

(Rosťa běží ke dveřím, vstává Nick,sundá si sluchátka)

Rosťa vykoukne ven na chodbu.

Rosťa Lidi, tak asi na nás zapomněli.

Princezna Počkáme.

Gerda Jdu se zeptat.

Všichni protestují („Jo, počkáme. Klídek. Nehroťte to.“ Atd.)

Nick Já bych počkal.

Rosťa Nuda.

Kaj Lepší nuda - nežli pruda.

Všichni dále pokračují ve svých činnostech. Někdo jen sedí a kouká „do blba“. Ozve se zvuk hodin, které hlasitě odměřují čas. Nejdříve pravidelně. Rosťa se snaží usadit na židli, vrtí se, ale vteřina po vteřině mu tluče do hlavy a v časoprostoru třídy se pojednou začíná zastavovat. Čas se zpomaluje, intervaly mezi údery hodinových ručiček se krátí. Najednou se čas zastaví, ozve se zvuk prasklé žárovky (jako struna, která se napíná tak, až praskne). Ve třídě se najednou změní světlo. Všichni – kromě Rosti – v té chvíli znehybní,otočí se na židli) Rosťův sen.

Rosťa Nudaaaa!

Ozve se hudba. Prodigy. Rosťa se chová jako spuštěný z řetězu. Běhá a skáče jako zběsilý kůň. Východisko: rudě červená barva. Energická. Nejlepší by bylo, kdyby se ve třídě najednou zničehonic objevila trampolina, na které by skákal. Do toho naříká.

Rosťa Nuda ve škole. Nuda v jídelně. Nuda doma. Nuda u televize. Nuda ráno. Nuda večer. Nuda v zimě. Hypernuda…

Zastaví se. Agresivní hudba utichá.

Maminka Rosti *(hraje jedna z holek)* Já na tebe křičím a ty neslyšíš.

Rosťa Co je, mami?

Maminka Rosti Ty jsi nemožný, Rostíku. Ty normálně blbneš. Pojď se radši dívat na televizi a nejanči, nebo nám strop spadne.

Rosťa Máma to nechápe. Asi se nikdy nenudila. Jenomže ve mně je všeho strašně moc, mami! Slyšíš? To nejde usedět ani uležet. Někdy se mi zdá takový sen. Jsem v mámině břiše, ještě nenarozený. *(Hudba jako pod hladinou moře. Rosťa předvádí nějakou rybu.)* Jsem ryba, která plave v břiše. Nemá tam moc místa a tak se nudí. Plave dokolečka, protože břicho je malé. A ta ryba to jsem já a chtěl bych do moře. Představuju si, že moře je veliké a nikdy tam není nuda. Vypluješ z břicha a skočíš do moře nebo do oceánu. Potkáváš jiné ryby, zkoumáš dno a máš tam strašně moc místa. Ale já tam nemůžu, protože jsem zavřený v tom břiše a jenom narážím do své mámy. *(přichází maminka, akce)* A když mě někdy máma hladí, tak to jsou chvilky, kdy mi ani ta nuda nevadí.

Změní se světlo a všichni se rozpohybují. Káčátko jde k oknu, podívat se ven, otevře je, Vojtěch vezme z batohu balíček – dárek a chystá se, že využije chvilky a věnuje ho Věře. Vstane z lavice, pak se zastaví a zase si sedne, dárek schová. Nemá odvahu. Gerda má taky dárek pro Věru. Nezávisle na Vojtěchovi, přijde k Věře a věnuje jí knížku.

Gerda Málem bych zapomněla. Něco pro tebe mám.

Káčátko Jé, děkuju.

Gerda Když se budeš doma nudit, můžeš si číst.

Káčátko bere knihu a jde do lavice. Listuje si v knize. Gerda zůstává stát u okna.

Kaj Zavři to okno! Gerdo! Fouká sem.

Gerda Se nerozčiluj, jo?

Kaj Kdo se rozčiluje?

Gerda Hele, klídek. Zavřu to, stačí říct.

Kaj Ty se chováš, že seš pupek světa nebo co.

Princezna Hlavně tady hulákejte. Půjde kolem říďa a máme po srandě.

Gerda *(Kajovi)* Ses změnil, Kájo. Normálně ses změnil.

Kaj Starej se sama o sebe, jo?

Gerda To víš, že budu. O tebe už se starat nehodlám.

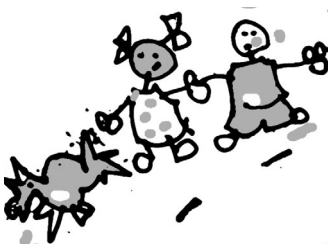
Kaj To bude fakt nejlepší, co můžeš udělat.

Princezna Buďte zticha!

Kaj Sama buď zticha!

Gerda okno zavře, ve chvíli, kdy projede prstem po okenním skle, ozve se zvuk meluzíny, či silného větru. Žárovka začne blikat, jako by nastala nějaká elektrická porucha, bliká a pak zhasne. Chvíli tma, najednou se rozsvítí, ale opět nějaké jiné nebo magické světlo. Ostatní se otočí na židli. Gerdin sen.

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA NEDĚLNÍ PŘEDSTAVENÍ

OSMÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

Lákavá předloha Pavla Šruta v sobě skrývá pro toho, kdo ji chce zpracovat na divadle, nejednu záludnost. Bechyňský soubor hraje tuto absurdní anekdotu o třeskutě „neposlušném" Johnovi jako morytát. Úvodní písní však avizuje nejen to, o čem příběh bude a jak tragicky skončí, ale také - ve výrazné nadsázce, podpořené mj. „návodnými" gesty a záměrně falešným zpěvem, - jaké poučení si z něho máme vzít.

Soubor pod vedením zkušeného vedoucího Františka Oplatka stylizuje Johnův příběh jako grotesku, která jde velmi dobře dohromady se Šrutovou poetikou. Vyžaduje to ovšem výraznou stylizaci ve vytváření postav a situací, přesné fázování jednotlivých akcí a výrazný rytmus, resp. temporytmus. Soubor je na takovouto práci připraven, zvládá ji na velmi dobré úrovni a ze hry má zjevné potěšení, které přechází i na diváky.

Dalším šťastným krokem inscenátorů bylo to, že dětská hra na Krvavý koleno, kterou si John se svými sedmi sestrami užívá, tvoří kostru inscenace. Do jejího rámce jsou vsazeny jednotlivé situace Johnova zlobení a jeho katastrofické následky. Některé z těchto epizod jsou řešeny nápaditě (přetékání mléka, dupání na žáby), jiné by potřebovaly výrazněji rozehrát (plašení ptáků) nebo řešit invenčněji (počítání zubů).

Všichni členové lektorského sboru se shodli na tom, že inscenace *Osmý John a Krvavý koleno* pro ně byla příjemným divadelním zážitkem. Diskutovalo se pouze o drobnostech (využití ponožek jako hlavního prostředku k zobrazení objektů Johnových lumpárem nebo nedůsledné reakce děvčat na Johnovo zlobení v momentech, kdy mu ne zcela logicky ve zlobení „pomáhají" nebo dokonce radí), které jsou jen pihami na kráse tohoto zdařilého představení.

Jaroslav Provazník

ZLOJROJ

Tvorba inscenace Zlojroj je po soubor i pro vedoucího první divadelní zkušeností ve smyslu dramatizace literární předlohy i ve smyslu společného bytí na jevišti. Z předlohy bohaté na děj, postavy a témata členové souboru vybrali a poté individuálně zpracovali epizody, které mají ukázat Toniččinu cestu za učením, její setkání a boj se Zlojrojem.

Na cestě je následována skřítky – vílami - Nac mac Fígly, kteří jí chtějí pomoci (ať chce, či nechce).

Pro literární žánr fantasy je příznačná jinakost prostředí i bytostí, které tento svět obývají. Při převádění do divadelní podoby je velice důležité tuto jinakost exponovat a poskytnout divákovi klíč k pochopení chování postav žijících v jiném světě. V případě inscenace Zlojroj to platí nejvíce na skřítky a na samotný Zlojroje. A s pokračující hrou otázek přibývá. Například: Proč se Fíglové pořád perou? Kdo je haboun? … A otázky zásadní KDO – CO je Zlojroj, proč si vybral právě Toničku, co jí chce udělat … proč Tonička tak náhle změní své rozhodnutí zabít Zlojroje v ochotu mu splnit pro ni tak obtížné přání … Tvůrci by se nyní měli vydat po cestě hledání divadelních prostředků, které divákovi nedají příležitost si otázky klást, ale naopak jít s příběhem.

Použití loutek v této inscenaci nabízelo mnoho možností interpretovat fantaskní postavy a situace, ve kterých se ocitají. Bohužel neadekvátní a nečistá práce s marionetami, manekýny či plošnými loutkami způsobila, že se vyprávění příběhu stalo ještě nečitelnějším.

Zuzana Jirsová – Tomáš Volkner

BARBORKA A CUCAVÉ BONBONY

Je příjemné, že se na divadelní přehlídce Dětská scéna v Trutnově objevilo letos také dětské taneční představení. Vedoucí souboru Dětského studia divadla Ponec Lenka Tretiagová si pro svou taneční skupinu vybrala text Miloše Macourka Barborka a cucavé bonbony.

Představení bylo dynamické, svižné, krátké. Předloha adekvátní k věku dětí. Výrazně pohybové – taneční představení zaujalo netradičním řešením mnohých obrazů. Např. kousání chleba, cumlání šumivého bonbonu, růst nových zubů, …

V představení bylo také hodně jednotlivostí k diskusi. Vedoucí upravila závěr Macourkova textu: zmlsaná Barunka se v závěru nestane bezzubou babičkou, která jen žmoulá vánočku máčenou v kávě, ale narostou jí nové, druhé zuby.

Co by bylo možné z pohledu divadelního vnímání dotáhnout, je budování vzájemného vztahu Barborky a jejích zoubků. Výraznějšího odehrání Barborčiných emocí, např. smutku, když jí vypadají všechny zoubky, kromě jednoho, nebo radosti, když jí vylezou zoubky nové.

Jedním z klíčových momentů v Macourkově příběhu je důvod, proč se zoubky začnou rozpočítávat a na koho to slovo padne, ten vypadne. Tím důvodem je nuda. Když totiž Barborka cucá bonbon od tetičky, nekouše. Kousání zoubky velmi bavilo, ale nyní se začínají nudit a z nudy se rozpočítávají. V inscenaci je prostor dotáhnout pohybové ztvárnění této nudy a tím motivaci k rozpočítávání. Vůbec výraznější motivace postav příběhu k jejich jednání by této taneční inscenaci mohlo pomoci při sdělování příběhu.

Vedoucí potvrdila, že tanečníci – choreografové více pracují s abstrakcí. Ovšem důslednější práce se znakem, jevištní optikou a při budování vztahů mezi postavami společně se zachováním nápaditého tanečního ztvárnění situací a obrazů mohlo dát vzniknout inscenaci uspokojující diváka poučeného divadelně i tanečně.

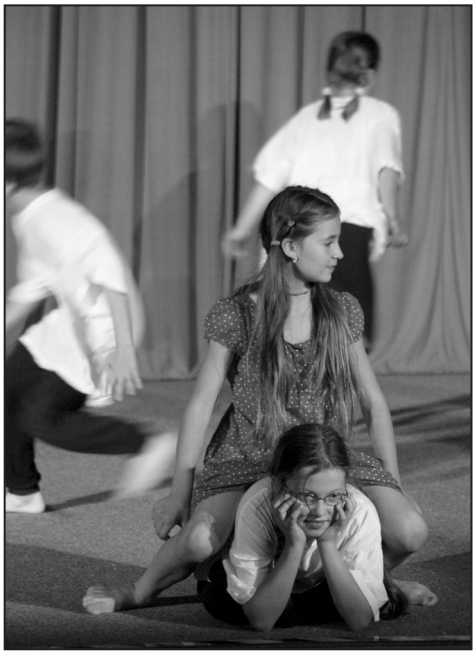
Hana Galetková

Osmý John a Krvavý koleno

Zlojroj

Barborka a cucavé bonbony

NAPSALI NÁM

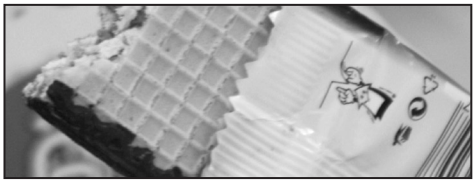
V redakční schránce se objevily rukou psané verše, u nichž ležel tento vzkaz:

„Dělejte si s tím, co chcete! Já jsem to našla na půdě.“

Blažková

HLAD JAK DRAK

Noc a tma.
Snad sen?
V něm já šla ven.
Les. Sluj a drak.
Řval. Hlad měl ten drak.
Já na to – uf:
Tak vem si chléb!
On řev a křik.
Prý je to hnus!
On plaz je
a hlad má zlý
a žrát chce hned!
Jde o krk tvůj,
to snad víš,
tak dej, co máš!
Já dám mu buřt
a vše, co mám
a on zas křik a řev,
až třás se les.
Tak co mu dát?
Co víc mu dát?
Ten drak jde blíž a blíž
a v oku lesk
a v oku žár
a v oku hlad!
Ach!!!
Vtom zvuk.
Jen sen to byl?
Tak sním či bdím?
Je den!
Však tu – hle, drak!
A den.
A hlad mám já…

NAPSALI NÁM...

Ivin sen

V šest ráno uháním Trutnovem
vedena vzdáleným Úsvitem.
V šest ráno uháním Trutnovem,
kde čeká mě voňavá bielizeň.
V šest ráno uháním Trutnovem,
vedena krátkým, leč vydatným snem.
V šest ráno uháním úsvitem.

Petra

VIDĚLI JSME

OSMÝ JOHN A KRVAVÝ KOLENO

ZLOJROJ

BARBORKA A CUCAVÉ BONBONY

SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 2. BLOKU

Osmý John a Krvavý koleno (DS ZŠ Školní, Bechyně)

Valná většina přítomných se shodla na mnoha pozitivech představení. Líbilo se užití principu jarmarečního klíče, použití dětské hry Krvavé koleno jako prostředku k divadlu, rekvizity byly dotažené (prádlo sušící se na šňůře) a s tím byla spojena celá fungující scénografie. Hrající děti na sebe výborně reagovaly, mluvily také výborně a nahlas, pohybově jsou vybavené. Byl pochválen výběr protagonistky pro postavu matky. Představení zanechalo celkově velmi příjemný dojem. Dále se rozebíraly jen drobnosti, které by mohly ještě zlepšit dojem z představení. Navíc, ne všichni se shodli na tom, že jim tyto „chyby" opravdu vadily, proto bych rád tyto problémy, lépe řečeno otázky k představení, uvedl. Někteří účastníci semináře měli pocit, že výběr holčičky jako Krvavého kolene nebyl nejlepší. Holčička nevypadala vůbec hrozivě, spíše úsměvně. Jiným to ale přišlo jako dobrý výběr Krvavého kolene, protože jim tím fungoval kontrast nevinnosti herečky a síly Krvavého kolena zabít. Stejný kontrast vlastně také fungoval už jen tím, že matka má sedm dcer a jednoho nejmladšího syna, který jediný schválně neposlouchal matčiny příkazy. Mluvilo se o tom, že plně nefungovaly rekvizity ponožek, protože nebyly na scéně od začátku a když se najednou objeví na scéně, divák řeší, odkud se objevily, a proč zrovna ponožky. Také by se mohla zvýraznit situace s plašením ptáků. Byla škoda, že si s touto scénou nevyhráli tak, jako s jinými. Také by se soubor mohl zamyslet nad někdy nadbytečným popisným gestem hlavního protagonisty a nad tím, jestli je dobré použít zcizovací prostředek, při kterém herečky vypadnou z role sester a pomáhají herci hrajícímu jejich bratra připomenout, že v neděli rozháněl ptáky. Celkově ale určitě představení dopadlo velmi dobře, všechny problémy a otazníky se opravdu řešily jako detaily.

Zlojroj (B.U.D.D.E.T.O! Soukromá ZUŠ Trnka o.p.s.)

Ocenilo se stoprocentní nasazení herců. Je vidět, že je to opravdu baví, představení bylo nabité energií. Také bylo vidět mnoho zajímavých nápadů. Například všemožné použití štaflí. Obecně, co měli na scéně, to opravdu použili. Nic tam nebylo navíc. Problém inscenace se řešil na zvláštní úrovni, protože jak jsme zjistili, soubor nefunguje dlouho a toto byla jedna z jejich prvních inscenací. Museli udělat velký krok, když toto představení dávali dohromady. Základním problémem ale bylo, že si vybrali moc těžkou předlohu. Nezvládli tak udržet pohromadě mnoho složek inscenace. Problém účastníci semináře viděli v délce představení, neudržení temporytmu, ne plně srozumitelných přechodech mezi reálným světem a světem fantasy. Pojmenoval se také problém použití loutek. Někomu vadilo, že nebyly sourodé, herci jako loutkovodiči nectili základní práci s loutkou (hraje se „přes loutku", nekomunikuje se mezi živými herci, ale mezi loutkami,...). Ne ale všem (hlavně tedy „neloutkářům") přišel systém loutek nedodělaný – překvapili například velkou hlavou, protože do té doby byly viděny jen loutky malé. Takže diváci najednou padli v úžas, jak jsou tyto postavy opravdu veliké. Také dramaturgicky představení ne vždy fungovalo. Padl názor, že se divák plně neorientoval v řazení scén, nemohl se tedy orientovat v celém příběhu. Každopádně byl, jak už jsem říkal, zápal herců opravdu obdivuhodný. Pokud si na své příští cestě vyberou nějakou lehčí předlohu, kterou bude jednodušší předat divákům, budeme se na ně určitě těšit.

Barborka a cucavé bonbony (Dětské studio divadla Ponec, Praha 3)

Ocenila se pohybová složka představení. Herci jsou určitě plně vybavení, pohybové scény byly jasné, přesné, jednoduché, nepopisné. Velmi potěšila třeba scéna s přežvykováním kůrky – přeskakování plnilo hezký symbolický dojem kousání. Představení nechyběla energie a svižnost. Příjemně i překvapila délka představení. Nebylo dlouhé a divák tak ani neměl čas vypadnout z pozornosti. Rozporů na představení bylo mnoho. Jedním z nich byla komunikace mezi Barborkou a zuby. Někomu vadila scéna, kdy si sedá Barborka na stoličku (zub stolička). Nelíbilo se borcení této bariéry mezi reálnou postavou a drobnohledem úst. Někomu se ale komunikace a borcení bariér líbilo. Byl to pro ně symbol souznění zubů a Barborky samotné. Problém se viděl například v tom, že při tanečních částí zubů byla Barborka upozaděna a vlastně vůbec nereagovala na dění uprostřed jeviště. Byla to škoda. S tímto motivem by se dalo hodně vyhrát. Byla také zmíněna hudba. Někomu nevadila, podporovala náladu, někomu přišla nevhodná, nehodila se do tohoto představení. Vcelku ale určitě představení vyznělo mile, nenechalo diváka za celou dobu představení, jak už jsem také říkal, odpoutat pozornost od jeviště.

Na konci se znovu probíralo téma propojující všechna tři představení. Účastníci se dohodli na tématu: Volba předlohy vzhledem ke zkušenostem souboru.

Zde jsou různé teze z diskuze o tomto problému:

Je lepší si brát těžší věci, kvůli faktu, že děti do toho časem dorostou.

Nesmí se ale vybrat nedosažitelný cíl.

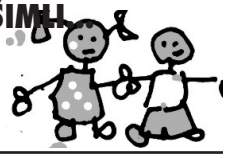
I neúspěch, přehmátnutí je výborná zkušenost. Také soubor posouvá.

Je velmi těžké odhadnout obtížnost předlohy (hlavně s novou skupinou).

Ať už je to jakkoliv těžká předloha, vedoucí nesmí nikdy „prznit" hrající děti!!!

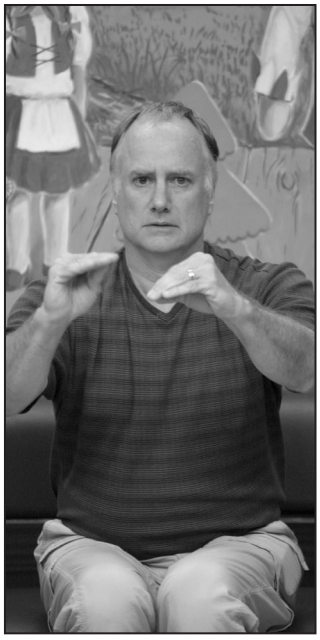
Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI...

pseudodraka

Vlka, Psa a Karkulky

UPŘESNĚNÍ – DOPLNĚNÍ RUBRIKY „VČERA JSME SI VŠIMLI.." V DENÍKU Č.2

Národní dům – to je sídlo Domu kultury Trutnov. A pak je tu také Restaurace Národní dům. Zmíněným personálem Národního domu tedy nebyli myšleni zaměstnanci Domu kultury – ti se (určitě aspoň občas) na účastníky Dětské scény usmívají a jejich tempo při zajišťování průběhu Dětské scény je dostatečné, v určitých momentech i bleskurychlé. Zato personál restaurace – to je opravdu problém. Můžeme Vás však informovat, že nájemce restaurace 30.6. v restauraci končí (dostal výpověď), takže se můžete těšit, že tu příští rok při Dětské scéně bude obsluha, která přidá na svém tempu i úsměvu. I když! Kdo ví, co bude za rok?!

Zina

VČERA JSME SI VŠIMLI...

lektorů dětského diskusního klubu

BLAŽKOVÁ - DÍL 4. KONEC PRO OTRLÉ

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Osmý John a Krvavý koleno

Diskuze byla započata rekapitulací příběhu, který byl pro diváky zřetelný. Úvodní a závěrečnou píseň vnímali dětští diváci jako rámec celé inscenace. Na začátku se představil příběh, na závěr píseň inscenaci uzavřela a nabídla poučení, které si diváci formulovali následovně : „Měli bychom poslouchat maminku, jinak se může NĚCO stát!“ Oceňovali vzájemnou souhru herců a sborové výstupy děvčat. Byl pro ně důležitý vývoj vztahu matky k Johnovi. Připadalo jim vtipné a paradoxní, že Krvavé koleno hraje ta nejmenší holčička souboru. Velmi kladně byla vnímána scénografie inscenace a použití jednotlivých scénografických prvků (ponožky představující žáby, apod.). Představení mělo dobrý rytmus a gradaci. Též byla oceněna dobrá výslovnost herců. Diváky zajímala změna příběhu oproti předloze, především záměna bratrů za sestry.

Zlojroj

Shrnutí příběhu byla věnována podstatná část diskuze, bylo těžké společnými silami příběh zformulovat do konkrétní dějové linie. Přesto, že bylo představení dětskými diváky komentováno velmi pozitivně, vyskytly se díky rekapitulaci příběhu určité nejasnosti. Diváci přesně nepochopili některé části inscenace, stejně jako neporozuměli jednotlivým postavám příběhu. U většiny postav si nebyli jistí jejich motivací a začleněním do příběhu (např. Anagrama), též nerozklíčovali jejich charaktery a vztahy mezi nimi. Inscenace jim připadla příliš dlouhá a příběh komplikovaný. V průběhu inscenace diváci sympatizovali především s Toničkou a skřítky. Kladně komentovali použití rozmanitých loutek, některých kostýmů a hudebních nástrojů. Matoucím se však pro ně stal ženský kostým jednoho ze skřítků, přikládali mu jiné významy (např. má se jednat o skřítka – ženu, neměli však dostatek žen v souboru, proto obsadili do této role muže). I přes veškeré nejasnosti byl pro diváky příběh poutavý a jeho jevištní zpracování je velmi zaujalo.

Barborka a cucavé bonbony

Pro dětské diváky byl příběh naprosto čitelný. Uvědomovali si jednoduchou stavbu dějové linie příběhu, kterou velmi ocenili, neboť jak sami řekli: „V jednoduchosti je krása.“ Zaujala je pohybová stránka inscenace, která podle nich čitelně vyjadřovala konkrétní situace příběhu. Líbila se jim rozličnost jednotlivých pohybových celků, obdivovali taneční výkony účinkujících a jejich souhru. V průběhu diskuze se neobjevily žádné zásadní problémy či nedostatky inscenace.

Po dnešním dnu se opět potvrdilo, že dětští diváci mají podobné postřehy jako diváci dospělí. V našich debatách o rozdílnosti divácké recepce jsme dnes uvažovali o tom, do jaké míry jsou děti otevřenější k příběhu, který není úplně jasný. Zdá se nám, že především mladší dětští diváci jsou oproti dospělým ochotnější k tomu, aby si nejasnosti týkající se příběhu samy ve své fantazii domyslely.

Zdeňka, Petr a Miloš

ZÁZNAM Z OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Nedělní diskuse s dětskými diváky proběhla i přes veškeré extrémní podmínky: prostor malého sálu v Národním domě nešel využít, protože dva soubory měly zkoušku najednou, také v kině Vesmír probíhala zkouška a ve foyeru interní povídání hned dvou seminárních tříd… Tedy dětský diskusní klub se odehrál v přírodě. V parku za kinem, blízko zídky, ze které naštěstí nikdo nesletěl, i když se našlo pár jedinců, kteří se o to pokoušeli… Tím se dostáváme k druhému těžkému úkolu – zvládat děti, které o diskusi nejeví zájem, ale i přesto po celou dobu zevlují kolem pracující skupinky, protože je paní učitelky do diskusního klubu přivedly tzv. do školky. Na začátku se ptáme všech, zda jsou na místě dobrovolně a zda přišli bavit se o viděném. Stalo se, že po těchto otázkách třetina dětí vystoupila „z kruhu“., ale i je jsme měly bohužel na starost. Ráda bych tímto upozornila na název OTEVŘENÝ DĚTSKÝ diskusní klub, tedy dobrovolný a hlavně pouze pro nadšence do rozebírání inscenací, povídání si o nich, hraní si s nimi – zkrátka pro ty, kteří se chtějí aktivně zapojit… PROSÍM, NEPOSÍLEJTE K NÁM DĚTI NA HLÍDÁNÍ. Dětí přišlo čtyřicet, ale pracovala jich po celou dobu zhruba polovina, a protože vše se odehrávalo v trávě na vzduchu, soustředit se a slyšet se a vnímat se bylo těžké i pro nás. I tak se pokusím k jednotlivým představením napsat za divácký dětský diskusní klub pár zajímavostí ze společného setkání.

Osmý John a Krvavý koleno

Menší skupinka byla z inscenace nadšená a vnímala ji jako perfektně připravenou a promyšlenou, část dětí srovnávala se svým představením a vadila jim jakákoli situace, která se lišila s jejich provedením. Zbytek se zabýval tím, jak se vlastně hraje krvavé koleno, a že to v tolika lidech hrát nemůžeme… Co se týká špatností, které prováděl „osmý John“, ty děti předvedly v živých obrazech a rozehrály také do následků Johnových činů a vše si vybavily.

Zlojroj

Nikdo neznal předlohu, nikdo se neorientoval v ději, padlo hodně připomínek k přeskakování od jednoho k druhému. Ke každému představení děláváme linku od absolutního nezájmu k největšímu nadšení, v tomto případě převládala strana nepochopení a nudy. Z obrazů, které se dětem vybavily a líbily: „vycházím ze sebe“, rvačka (ale zbytečná), stříhání vlasů a nehtů. Jeden obraz, který děti vytvořily, byl směrem z jeviště do hlediště a jmenoval se „spící porota“. Chvála padla na loutky a svícení a na hraní kluků (od děvčat).

Barborka a cucavé bonbóny

Krátké, vtipné, svižné. Většina by šla určitě ještě jednou na představení. Tvořili jsme s radostí ústa plná zubů, vhazovali bonbóny, jedna pusa plná zubů bonbón spolkla… Děti měly pocit, že je představení nenechalo vydechnout, že se pořád něco dělo. Některé z dívek tvrdily, že by možná stálo za to jen tančit. Došli jsme tedy na taneční divadlo, rozebírali jsme, zda je potřeba vědět, že se jedná o taneční soubor. Není – k tomu si každý sám dojde. Polovina předlohu znala, druhá bez problémů převyprávěla příběh.

Nakonec jsme si zatančili, za což se omlouvám Janě, ale děkuju za hudební doprovod jednomu z účastníků.

Lenka

BÁSNĚ Z DÍLNY ANIČKY A MÍŠI PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Drak outsider
Zelená
hlava dračí.
Protože je jednohlavý,
je proto dosti blbý,
takže spadnul z nebe
a kouká na tebe.
Šupina
která
byla
malina.

Láva a město
Žhavá
láva oranžová
která sežehne všecko
zaplavila celé malé město
jako nakynuté těsto.
Bylo pryč.
Hlava
je
celé
pohltila.

Draci a erby
Trutnovský
erb visí
pěkně křivě protože
byl pěkný vítr a
tomu se ten
drak nevyhnul.
Drak
měl
velkou
bouli.

Párky a sušenky
Delikatesní
párky jsou
moc dobré. Sušenky
jsou ovšem lepší, protože
jejich sladká vůně
připomíná oblíbené
princezny.
Vždy
si
pochutná.

Dračí šikana
Malej
milej drak
kterej je zelenej
je teď celej sežehlej.
Bojí se teď každého
ale má
mozek
takže
to je
konec.

Dračí oheň a past.
Dračí
oheň pálí
silně naše hlavy,
které se tlačí k sobě
v krušné době.
Velmi nepříjemná
past
byla
u
draka.

DNES HRAJÍ

LDO ZUŠ Valmez

VČERA JSME SI VŠIMLI...

předávání štafety

DNES HRAJÍ...

LITERÁRNĚ DRAMATICKÝ OBOR ZUŠ VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Soubor musel urazit ze svého domova na dětskou scénu nejméně 299 kilometrů. Kromě únavy z dlouhé cesty na děti dolehly ještě choroby. Přesto jsem soubor večer zastihla, jak pilně zkouší. Zkoušce jsem chvíli tajně přihlížela a nepoznala bych, že jsou herci unavení, tak soustředěně a poctivě na své inscenaci pracovali. Na poskytování rozhovorů a vytváření dračího obrazu už ale souboru energie nezbyla. Ať laskavý čtenář promine a těší se na představení Holčička Zlatá.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ BOHUMILA PLESNÍKOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Jeden až dva roky. Podle vybavenosti a chuti do práce.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Nemáme. Zatím.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Opravdu se vcítit do postav a pak za ně jednat tak, aby působily přesvědčivě a pravdivě.

Co Vás vždycky „nakopne“?

Když objevujeme „nové“ věci kolem postav, ozvláštnění situací, další souvislosti... Souvisí to s tím, že hlubší smysl kvalitní předlohy se skrývá pod povrchem. Je zajímavé a někdy i dobrodružné jej v hloubce hledat. Někdy ale trvá dost dlouho, než vznikne – přenese se motivace a chuť se pod ten povrch ponořovat. A bez nich to nelze.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Neposlušná Barborka (1993). Na motivy literární předlohy Daisy Mrázkové.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Mít podmínky – prostor pro kvalitní výuku a zkoušky představení. Ten náš je dost malý. Doposud (17 let) jsme v provizoriu. Učebna se navíc nachází u rušné cesty a za dveřmi, které vedou na chodbu a kde scházejí děti a studenti k šatnám.

DNES HRAJÍ...

TEMPERKA, ZUŠ TŘINEC

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ MARCELA KOVAŘÍKOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Na představení pracujeme zpravidla rok. Letošní představení jsme připravovali 7 měsíců.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Vysněné představení nemám. To letošní splňuje mé představy. Text byl napsán téměř „na míru" naší bývalou absolventkou dramáku, a poté absolventkou DAMU Magdalenou Frydrychovou. Je tedy mou žákyní, zná moji poetiku, způsob mé práce, mého myšlení. Jsme si hodně blízko.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Nejhůře se „svolával" celý soubor. Jsou to většinou studenti gymnázia se spoustou povinností a aktivit. Několik členů odjelo do Skotska, zkoušelo se bez nich, a to je vždycky trochu potíž. Letos jsme nedali dohromady ani soustředění, které je již tradicí pro soubory pracující společně. Soubor se zpravidla schází jedenkrát v týdnu na dvě a půl hodiny. To je málo. Během soustředění je více času na práci, ale i na vzájemnosti, sbližování, pochopení se jeden druhého. „Klackem" bývá též „nemožnost" vystupovat na jevišti. Divadelní prostor je v Třinci jeden, pronájem velmi drahý. Dostaneme se tam jedenkrát do roka. A to jsme součástí velkého programu celé ZUŠ. Letos jsme nedostali ani tuto příležitost. Hráváme v aule třineckého gymnázia, která je naprosto nevyhovující, ale je levná a samojediná. Sály, ve kterých byla stará jeviště, se ruší a pronajímají se pro obchodní účely.

Co Vás vždycky „nakopne"?

Jsou mnohá nakopnutí. Při práci v dramáku mnohdy mikrochvíle, kdy vidím, že někomu něco „docvaklo" a těší se z toho. Při práci na nějakém tématu vzájemné pochopení. Při práci na tvaru - reakce diváka, někoho z odborníků - uznání, že představení přineslo potěšení, pohladilo…Potěšil mne a znovu nakopnul výrok o „broskvovém sametu", který mělo údajně mít jedno z našich vystoupení.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Poprvé jsem se odhodlala vzít menší holčičky s sebou do Olomouce. Věra Pánková, naše metodička a nezapomenutelná kolegyně, organizovala mnohá setkání skupin dramáku ze severní Moravy. Vždycky jsme se někam sjeli a vzájemně se viděli i byli viděni. Bylo to pro náš růst jedinečné. Nic se nehodnotilo, nikdo nebyl peskován. Naopak. Povídalo se, rozvažovalo se, co by bylo vhodné, rozumné… Vážili jsme si jeden druhého a vzájemně si přáli. Do Olomouce jsem tenkrát přivezla montáž básniček Vlasty Dvořáčkové Uletělo čapí pero ze stejnojmenné sbírky. Nebylo to představení. Jen takový „plivaneček".Holčičky byly dobré. Všimla si nás Milada Mašatová, a to byla velká pocta!

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Více nadšení. Více nadšenců. Z řad vedení, rodičů… stále je třeba dokazovat, že je naše práce prospěšná. Ale to je otázka vyšších míst. Celé společnosti. V konkrétní práci se souborem by určitě bylo prospěšné zlepšit podmínky. Stále se najdou dramáky s nevyhovujícím prostorem, některé dramáky nemají možnost vystupovat na jevišti. I když se materiální podmínky zlepšily, být „na chvostu" nám stále přísluší.

Povídání s Temperkou bylo barvité, poklidné a příjemné. Na Dětské scéně jsou někteří členové souboru poprvé, jiní tu byli před pěti lety. Těší se na atmosféru a na to, že se potkají s lidmi, které znají z jiných přehlídek.

Soubor v tomto složení funguje rok a ten věnovali práci na inscenaci **Život je sen**, ale do dramaťáku chodí někteří členové souboru už osm let.

A co Vás na dramaťáku baví?

Máme tam naše kamarády, se kterými se dobře povídá. Atmosféra v učebně je taková přátelská. Nejzábavnější na tom je podílet se na vzniku něčeho nového. Inscenace se pořád mění, není stejná, takže nás to pořád baví.

Dozvěděla jsem se, že scénář napsala Magdalena Frydrychová souboru na míru, vycházela z toho, proto je jim blízká a dobře se jim hraje. Téma snění je podle souboru jim jako dospívajícím vlastní.

O čem tedy sníte?

O tom co bude za rok, za dva. Většina z nás přestupuje na střední školy, tak jsme v obavách, jak to zvládnem, a to snění je příjemné odpoutání se od reality. Někdy sníme o tom, co už se stalo, co bychom chtěli vrátit.

Scénář je inspirovaný pohádkami H.Ch. Andersena. Členové soboru je mají Andersenovy pohádky rádi. Zvlášť milé jim je Děvčátko se zápalkami, Sněhová královna nebo Ošklivé káčátko.

Co by diváci neměli přehlédnout, až budou zítra sledovat vaše představení?

Přejeme si, abychom divákům něco donesli, něco nového. To není o tom, aby si něčeho všimli, ale aby si to spíš užili.

Co si nejvíc užijete vy, když svoje představení hrajete?

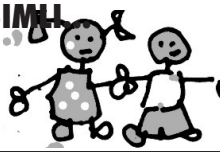
Každý rád hraje ten svůj sen. Jsou tam takové chvilky, kdy se člověk cítí tak hezky. Líbí se mi ta chvíle, kdy se spolu začneme jako postavy v té třídě sbližovat. Mě baví situace, když nikdo nesní a jsou všichni ve třídě, tam se o sebe můžeme opřít, můžeme spolu komunikovat.

Co by měl člověk zvládat, aby se o něj mohli ostatní při hraní divadla opřít?

Musí pořádně vědět, o čem to představení je. Měl by být pohotový a umět reagovat.

Markéta

VČERA JSME SI VŠIMLI

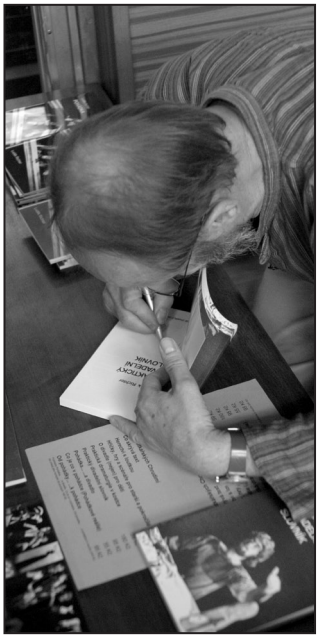
rozhovoru

VČERA JSME SI VŠIMLI...

běhu přehlídkového dne

DNES HRAJÍ...

STUDIO ŠRÁMKOVA DOMU, MKS SOBOTKA

Tomuhle souboru jsem přiděla jen starosti. Nejdřív jsem je trápila rozhovorem na sluníčku, pak jsem nahrávku rozhovoru smazala omylem z diktafonu, a tak jsem je uprosila, aby přišli na dnešní blok představení o půl hodiny dřív. Byli moc hodní a věnovali mi svůj čas. Výhodou zmatků, které jsem způsobila, bylo to, že jsem dnes odpoledne mohla vidět soubor celý. Přibyla k nim Žofie, která dopoledne přednášela Šrutovu Pidiženušku na recitační části přehlídky.

Soubor je desetičlenný, dětem je od 10 do 17 let. Scházejí se už pět let, s drobnými změnami ve složení. Divadlo je baví, protože jsou rádi spolu a protože mají vedoucí, která je jejich zlato. Ta jim taky nabídla ke zpracování Wildeovo **Strašidlo Cantervillské**.

Co vás na této předloze zaujalo?

Mně se líbilo, že to bylo tak krásně temné a přitom vtipné. V divadelním tvaru jsme temnost toho příběhu zachovali – scénou, světlem, stylizací. Dřív jsme hráli spíš komické věci, pohádky. Teď jsme už chtěli dělat něco jiného, vážnějšího.

Jak dlouho jste na inscenaci pracovali?

Loni v červnu přišla naše vedoucí s nápadem, že bychom to mohli hrát, v září jsme se pustili do práce.

Co vás bavilo, když jste představení dělali?

Stylizace do dvacátých let, do černobílého filmu.

Co by diváci neměli přehlédnout?

Máme volant napravo. Jsme všichni černobílí.

Od souboru jsem ještě zjistila, že si přijeli do Trutnova užít atmosféru. Není tu už rivalita a je to o tom, setkat se s ostatními a vidět, jak pracují. Jako diváci byli členové souboru potěšeni představením Budíci.

Nakonec jsem neodolala a ještě se zeptala: **Kdyby byla vedoucí drak, jaká by byla?**

Mírumilovný drak. Je to drak kamarád. Místo ohně srší nápady.

Markéta

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ LADA BLAŽEJOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Zpravidla půl roku, tj. 1. část školního roku věnujeme výběru, pak motivaci, zkoušení si, někdy v další fázi zjišťujeme, že tudy cesta nevede a začínáme znovu, jindy máme tolik nápadů, že je do půl roku nestačíme všechny prověřit, ale nějakým zázrakem nakonec NĚCO vznikne.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Ani ne, anebo si netroufám je jmenovat.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Asi nejhorší bylo se rozhodnout, jak to téma uchopit a najít jasně pochopitelný klíč, který divadelně funguje a nenechat se svázat předlohou, nelpět na těch krásných lyrických pasážích, které Wilde má, a tak těžko se škrtají.

Co vás vždycky „nakopne“?

Výborná kamarádská skupina dětí (zvláště, když vědí, co chtějí).

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Příšerné…, byla to pohádka dle Pavla Šruta „Hlupák Macek“ a strašně jsme zápasili s technickými problémy, navíc děti nemohly pochopit, proč nemáme na scéně opravdová zvířata (osla, koně, krávu) a hrají je místo toho zase děti … raději nevzpomínat.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Dobré divadelní zázemí, vstřícní šéfové a hlavně vedoucí s divadelním cítěním, které dokáže předat dětem.

NA VÝPRAVĚ ZA...

DĚTSKÝM STUDIEM DIVADLA PONEC

Děti z Ponce včera hrály představení Barborka a cucavé bonbony. Měla jsem možnost být s nimi dopoledne a sledovat jejich „hrací" den. Byl to zážitek jedinečný, krásný a elektrizující. Soubor jsem potkala před ZŠ R.Frimla, když mířil do kina. Vyzvídala jsem, jak se vyspali. Záleželo to na síle spacáku, protože v tělocvičně byla zima. Ale děti říkaly, že si i tak odpočinuly, což je podle Martina před představením důležité. Podle holek je zase důležité nemít strach a soustředit se.

Vetřelci náhodou

Zrovna jsme procházeli nad malým parčíkem, a tak jsem se dětem svěřila, že jsem odtamtud včera večer slyšela volání „Mařenka je na území." Dozvěděla jsem se, že tam hrály hru. David mi řekl, že to ani nebyla hra, že to tak náhodou vzniklo, a to je vždycky nejlepší. Hra probíhala tak, že dvě poloviny souboru se vzájemně sledovaly, jedna skupina utíkala, druhá jim brala boty a věšela je na stromy (Anička musela běžet v ponožkách po asfaltu). Pravidla hry mi přišla dost komplikovaná, tak mě zajímalo, jak to přijde, že taková hra „náhodou vznikne". Stane se to například, když si jedna skupina staví domečky pro skřítky, ta druhá překročí omylem hraniční čáru z listí a Natka zavolá: „Vetřelci!" Šli jsme pod stezičkou, po které se při hře běhalo nahoru a dolů, a tak jsem se zeptala, jestli se děti nebály, že si něco zlomí. Nebály se, protože mají taneční průpravu.

Před kinem byl ještě chvíli čas, a tak jsem se dozvěděla, že Verunka, která skvěle umí hrát Barborku, má teplotu, ale v představení bude hrát a zvládla i včerejší zkoušku. O to, že soubor do Trutnova dorazil, se zasadili i tatínkové dětí. Na autobusovém nádraží v Praze roztlačili autobus, který do Trutnova jel, ale nemohl nastartovat.

Dokonale soustředěná energie

Ačkoli měly děti v zásobě spoustu poutavých příhod, musela jsem se přestat vyptávat, protože byl čas zkoušet. Soubor pracoval jako drak a já jsem zpovzdálí obdivně sledovala. Na začátku zkoušky řekla Lenka Tretiagová připomínky, které by mohly souboru pomoct. Byly to tedy připomínky konstruktivní a ona je dokázala říct tak, že soubor motivovaly, pobavily a ponoukly k partnerskému dialogu.

Sál ještě nebyl volný, tak se začalo zkoušet ve foyer. (To nevadí, oni chtějí zkoušet jako my, a my můžeme začít i tady.) Nejdřív se děti v prostoru proskakovaly – vždycky dvě běžely do kříže proti sobě, ve výskoku se minuly a vyběhla další dvojice (v představení to bylo kousání chlebíčkové kůrky). *Poznali jste , kdo zastavil rytmus?* ptala se vedoucí dětí. Já jsem nepoznala, ale děti věděly a hned si to chtěly zkusit ještě jednou. Ještě několik míst z představení se vyzkoušelo ve foyer, ještě chvilku se čekalo (Anička: „Já už chci zkoušet!") a pak se soubor přesunul na jeviště. *Hrozně rychle se převlečte*, zaslechla jsem, a když jsem zvedla oči od bloku, už tam nebyly děti, ale zoubky a pochopitelně Barborka. Zkouška pokračovala bez hudby, zato s elánem. Soubor soustředěně naslouchal instrukcím a obratem je uváděl v život. Teď je přece musí zkouška unavit, nebo přestat bavit, myslela jsem si, ale nebylo to tak. Vedoucí souboru: „Já myslím, že všecko umíte." Děti: „Tak si to zkusíme ještě celý!" Nejsou unavení, nejsou nervózní, nejsou roztěkaní a ještě je zkouška nadmíru těší.

Co je to hladký povrch

Hanča měla před představením obavu, aby se jim to povedlo. Nám se to na zkoušce rozpadlo, nemělo to moc šmrnc. To bylo taky tím, jak mi vysvětlila Lenka Tretiagová, že podlaha jeviště v kině je záludná a nebezpečná. Není to baletizol, na kterém soubor hraje obvykle. *Vy jste se toho trošku zalekli, budete odření, ale to vydržíte.* Hladký povrch pro herce znamená něco jiného než pro tanečníku. A Bára na to: *Každý tanečník má mít odřené nárty.*

Ráno jsem se dětí ptala, jestli mají nějaký rituál, který dělají před vystoupením. Řekly, že ne. Já jsem dneska ale jeden vypozorovala. Hrají na jevišti honičku. Kdo si včas sedne, nemůže dostat babu.

Děti a Lenka mi prozradily ještě něco: před patnácti lety se na Dětské scéně také objevilo přestavení Barborka a cucavé bonbony. S dětmi ho tenkrát dělala maminka Lenky Tretiagové. Na tohle představení si pamatuji – zevnitř. I proto jsem byla ráda, že jsem se mohla za souborem z Ponce vypravit.

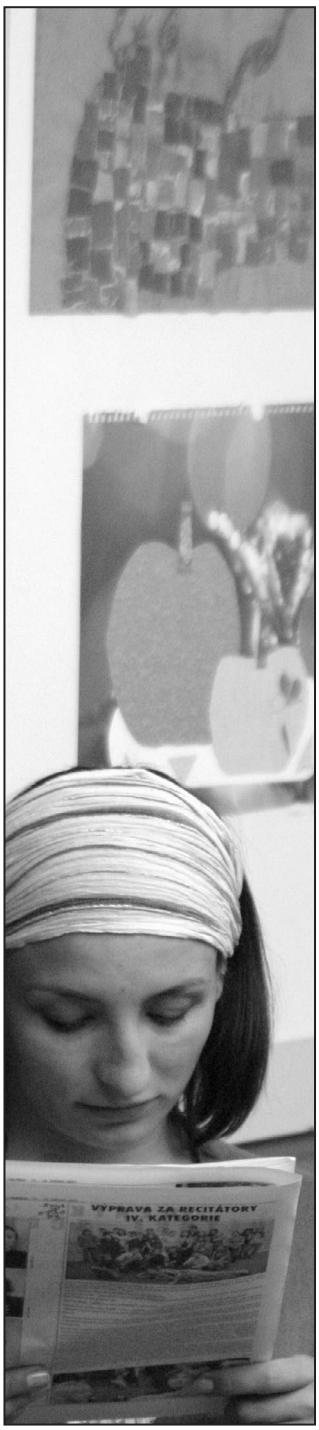
Dopoledne s Dětským studiem divadla Ponec mi uběhlo jako vítr. Byla jsem z něj úplně...roztančená. Po cestě z jejich představení jsme se přistihla, jak si prozpěvuji Sola a sola a solacila. A nebyla jsem jediná.

Markéta

VČERA JSME SI VŠIMLI...

čtenářky

KDYŽ BYSTE NAŠLI DRAČÍ VEJCE, CO BYSTE UDĚLALI?

Omeletu!
Pečoval bych a počkal, co se vylíhne.
Zkoumal ho.
Donesla bych ho na policii.
Nechala bych si ho jako hlídače.
Lítala bych na drakovi do školy.
Dáme ho do tepla a ono se otevře...
Nic, nechala bych ho tam.
Dali bychom ho paní učitelce.

zaznamenala Markéta

NOČNÍ NÁVŠTĚVA V REDAKCI

V pozdních nočních hodinách se na redakci deníku snesla tma hustší než obvykle. Za mávání křídel a hlasitého řevu nás navštívil trutnovský Drak. Chvíli nám trvalo, než jsme jej za pomoci chlebíčků a salámové mísy uklidnili, a on byl schopen říct, co má na svém dračím srdci.

Drak: Už mám toho dost! Kdo to má pořád poslouchat, kdo to má pořád číst, kdo vás, lidi, má pořád opravovat!

Vyděšená redakce s kusem salámu v ruce: Co přesně máte na mysli, pane Draku?

Drak: Ty vaše řeči a články! Jednou o mně píšete a mluvíte jako o drakovi, vzápětí jako o sani, počítáte mi hlavy, jako bych byl nějaká zrůda, a přitom máte plné pusy řečí o tom, jak velký a zásadní je rozdíl mezi velbloudem a dromedárem!

Redakce: Mohl byste být prosím ještě konkrétnější?

Drak: Poslouchal jsem ty vaše recitátory a jestli ne letos, tak jindy jsem moc dobře slyšel příběh od jakéhosi J. Prevérta, ve kterém dromedár vysvětluje, že on má jen jeden hrb, zatímco velbloud hrby dva. A jestli si svá práva takhle můžou vydobývat nějací sudokopytníci, tak proč ne já?!?

Redakce: Takže?

Drak: Já jsem prosím drak, a ten má jen JEDNU hlavu! Zapamatujte si to laskavě! Více hlav mají saně, a to já, drak trutnovský, rozhodně nejsem!

Redakce: Omlouváme se tedy a slibujeme za všechny účastníky Dětské scény, že už si to budeme pamatovat!

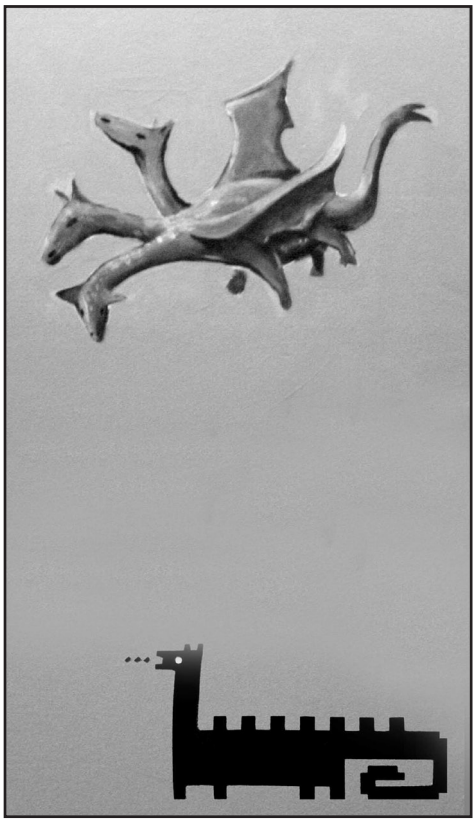
Drak: To bych si prosil!!! Jinak bych musel přikročit k radikálnímu řešení! Uáááá! Jo, a pozdravujte ode mě mladou Blažkovou!

Redakce: Mladou Blažkovou ...?

A odletěl. Zůstala po něm prázdná mísa, trochu smradu a hlavně poučení, které si prosím zapamatujte:

Velbloud není dromedár a drak není žádná saň!

Petra

DNEŠNÍ PROGRAM - PONDĚLÍ 15.6.

8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře A, B, C, D pro dospělé
9.00 - 11.00	3. blok vystoupení souborů – představení pro veřejnost
14.00 - 15.55	3. blok vystoupení souborů
	Holčička zlatá, LDO ZUŠ Valašské Meziříčí (kino)
	Život je sen, Temperka, ZUŠ Třinec (ND)
	Strašidlo Cantervillské aneb Těžký osud poctivého anglického strašidla, Studio Šrámkova domu, MKS Sobotka (ND)
16.15 - 17.15	diskusní kluby seminaristů
16.30 - 18.00	dětské diskusní kluby
17.30 - 19.00	seminář o inscenacích 3. bloku
20.00 - 21.00	doplňkové představení
	Za každým rohem jeskyňka, Čmukaři Turnov

Řešení soutěže z minulého čísla: přirozená pokrývka hlavy recitátorky. Naše redakční schránky sice nevydaly žádnou odpověď, ale my to nevzdáme a věříme, že si s námi někdo začne konečně hrát.

SOUTĚŽ

Kde a co to je?

Kde najdete v okolí kina Vesmír a Národního domu tento symbol a co označuje?

BLAŽKOVÁ - DÍL 4. - NAMÁLE

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 3.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 15. 6. 2009 ve 0.55 :-) Vychází 15.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

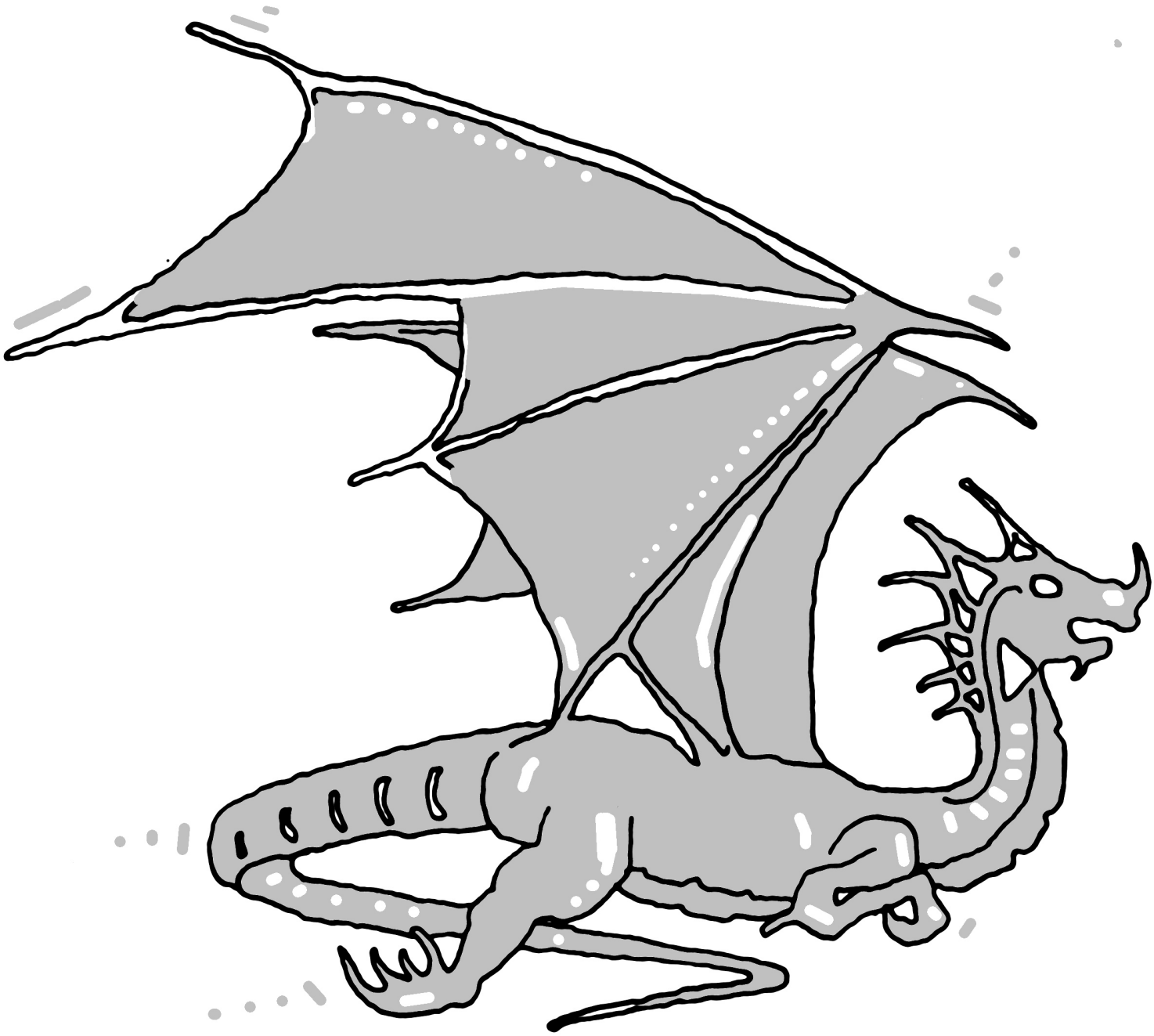
ČÍSLO 4. ÚTERÝ - 16. ČERVNA 2009

NA NÁVŠTĚVĚ U SEMINÁŘE B
strana 84

SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 3. BLOKU
strana 90

DNES HRAJÍ
strana 97-99

BLAŽKOVÁ, JAK ČTENÁŘI ROZHODLI
strana 102

Včera večer se redakci konečně podařilo dostat se na večeři do vyhlášeného podniku U Truta. Vaří tam skvěle, prý obzvláště steaky, obsluha je rychlá a je tam zahrádka. Poprvé jsme se sešli skoro všichni (jen grafik Pavel měl zrovna plno práce). Měli jsme hodinu a půl času… Paráda! Smůla se nám nalepila na paty. Začalo pršet a proudy vody z okapu nám natekly pod stolem do bot a děrami ve slunečníku nám nakapalo do jídelních lístků. Hodina a půl nám nestačila a nestihli jsme včas představení Za každým rohem je jeskyňka. Už nám ani nechutnalo, protože jsme duchem byli jinde. Naše zklamání nezastavil ani fakt, že na každé straně jídelního lístku jsou dva draci. Vyhlašujeme embargo i podniku U Truta a hledáme dál dokonalou redakční restauraci. Drak aby to spral!

Iva

VŠIMLI JSME SI:

Mezi účastníky Dětské scény se pohybuje Saruman. Vyzýváme proto všechny, aby si dávali pozor na prsteny!

Nejmenovaný L.R. znehodnocuje knihy svými podpisy. Kupte si a uvidíte!

Pouliční muzikanti už dnes na náměstí nehráli. Jejich vedoucí už se asi najedla.

11 lidí z 10 čte Deník Dětské scény.

Půlka redakce přišla do práce s mokrou hlavou. Asi pršelo?

Na hlavách některých účastníků se objevily zvláštní balónky. Co to asi bude? Bradavice?

V představení Za každým rohem jeskyně počet postav výrazně převyšoval počet herců na jevišti. Že by vzadu byli ukryti další? Kdo byl jelen? Jsem z toho jelen…

Morálka některých přispěvatelů našeho Deníku povážlivě kolísá. Místo, aby nám své články doručili osobně, posílají je z nedalekého hostince emailem. Začínáme cítit lehké odcizení…

Na baru sedí dva chlapi, před sebou mají oba notebook. Jednomu přijde na chatu Facebooku

zpráva:"Dáme ještě panáka?". Ten sousedovi odpoví: „Jasně! Je barman na Facebooku??"

V tomto čísle nejsou všechny texty – výprava za souborem Lety do oblak se nevešla a kratičký rozhovor s autorkou hry Život je sen také ne. Snad zítra.

VČERA JSME SI VŠIMLI

semináře B

NA NÁVŠTĚVĚ…

U SEMINÁŘE B

Řekni to pohybem. Pohyb a slovo, slovo a pohyb, konkrétní a abstraktní, gesto, postoj, výdech, energie, nápad, prostor, partner, kontakt, jednání…

Seminář B, vedený Evou Polzerovou a Václavem Klemensem v tanečním sále ZUŠ, je od včerejšího dne spoluvytvářen celkem 16 seminaristy, konkrétně 15 ženami a jedním mužem, lektory a k tomu výše zmíněnými slovy, která jsou víc než naplněna akcí.

Ranní ladění těla vede od vnitřního uvědomění se, přes postupné zmocňování prostoru, setkávání se s ním a v něm, ke spontánnímu nabízení a přijímání impulsů. Možnost říct partnerovi své jméno a použít slovo vyvolává vnitřní radost a smích na tvářích. Vlna pohybu se slévá od jednotlivce ke dvojicím a čtveřicím a naplňuje celý prostor. Občas je situace nejasná a čeká na impuls nápadu, občas jednoduše vplouvá jeden motiv do druhého,vznikají kratičké příběhy a přichází zázrak společného tvoření. Vším prolíná hudba a dech. Cílem je společná hra v prostoru a s ním, po které přichází verbalizace toho, co se dělo. Přináší poučení, obecně platná pro práci na divadle:

„Úplně jsme zapomněli na změny dynamiky a pořád jsme byli ve stejném tempu."

„Tolik jsme se soustředili na sebe, že jsem přestali vnímat a používat prostor a podněty z něj."

„Víc partnerů vyžaduje mnohem víc pozornosti, ale přináší zase víc zajímavých vztahů."

„Bylo těžké splnit zadání – propojit vztah k prostoru se vztahem partnerům."

„Fáze hledání nápadu naši skupinu rozdělovala."

Přichází teorie zajíců: prvním zajícem, kterého chytáte, je vaše tělo, jeho probuzení, uvědomění, rozzáření. Druhým je partner, se kterým se dostáváte do kontaktu a snažíte se ho vnímat. Třetím je prostor kolem vás. Pak přibíhají další zajíci – udržení vztahů, téma, dynamika… a čím víc je zajíců na poli, tím těžší je všechny uhlídat.

A další moudro: Jakmile jste rezignovali na složitost světa a vztahů, dostali jste se k elementárnosti jednání v důvěrně známém mikrosvětě, a v tu chvíli mezi vámi vznikaly téměř geniální záblesky hry a tvořivosti. Ty nejjednodušší věci jsou nejvíc osvobozující, tvořivé a barevné… Čím jste konkrétnější, tím jste svobodnější.

Čas vás omezuje v tom, abyste se dostali do určité vrstvy vnímání, a v ní se zpřesnili a zkonkretizovali…

Seminář B je plný pohybu a přece se v něm hodně mluví a hledá to, co je ukryto za slovy a za pohybem. Z inspirace hudbou vznikají etudy, které se společnou reflexí brousí a posouvají. Možná dojdou k představení, ale to je jen jedním z výsledků semináře. Protože tím podstatným je především setkání lidí, pohybu a prostoru.

Petra

P.S.: Nedá mi to, abych se nezmínila o neobyčejné statečnosti seminaristů i lektorů této skupiny, protože polární chlad jejich místnosti mě přinutil k předčasnému ústupu a další hodině rozmrazování na sluníčku.

SEDLI JSME SI S...

EVOU POLZEROVOU A VÁCLAVEM KLEMENSEM

Už jste spolu vedli nějaký seminář?

EP: Ne. Dlouho se o tom mluvilo, ale Vašek vždycky režíroval, a tak se to povedlo až teď.

Co vás baví na tom dělat dohromady?

VK: Tenhle seminář je postaven tak zvláštně , že se mi pořád ještě ozřejmuje, že to je vlastně dramaturgicko-režijní seminář, ve kterém hlavní slovo by měl mít pohyb. Je to kombinace, která vyžaduje jak přístup k tělu a osvobození těla, ve smyslu toho, že tělo je schopno způsobem velmi otevřeným sdělovat, tak z druhé strany také reflexi, strukturování věcí do nějaké výpovědi. V tom mě ta naše kombinace vyhovuje. Hlavní těžiště Evino je ve vlastním pohybu, který z těla vychází, já jsem to oko zvenku, které se tomu snaží dělat reflexi, vést ke strukturovanější výpovědi, k inscenaci.

EP: A taky je dobře, že v názoru na divadlo nejsme v kontrastu. Vidíme společnou cestu, potkáváme se názorově.

Překvapili vás v něčem vaši seminaristi?

EP: Že jsou spontánní, úžasně se naladili a dobře se s nimi dělá.

VK: Dělal jsem si velké obavy z toho, jak postupně přicházeli teprve druhý den, třetí den a teprve dneska se seminář zcela naplnil. Takže jsem měl hrozné obavy z toho, že vstup nových členů bude působit cizorodě, ale skupina je tak rychle akceptovala a oni tak rychle přijali klima skupiny, že mě to moc překvapilo a potěšilo.

EP: Určitě jsme se tím dost zalamovali. Jak napojit další práci, aby bylo vůbec možné vstřebat nové lidi. Protože pro ně je to obtížné, pro skupinu je to obtížné, a pochopitelně hlavně pro nás, když už se něco udělalo, někam jsme se posunuli a do toho přijdou další noví lidi.

Máte pocit, že za tu dobu, kdy se věnujete dětskému divadlu, pohybu a divadlu obecně, v něm dochází k nějakému posunu?

EP: Mám pocit, jako by se vše nějak vařilo ve velkém hrnci a obracelo v něm. Teď to vidíme z jedné strany, pak se to malinko otočí a uvidíme druhou stranu. Ale myslím, že je to vždycky osobností vedoucího souboru, protože ten dává svůj otisk a tím jsou ty děti a to, co nám prezentují. A pak pochopitelně je důležitá jeho schopnost dělat divadlo z pozice režisérské a schopnosti, které má, kam až je schopen dojít.

VK: Já nevím. Netroufám si moc o tom mluvit. Ale tak, jako společnost udělala velký kus proměny, tak v tomhle vidím úkol dramatické výchovy: aby se v čase taky posunula. Aby v tom, co se s dětmi dělá, fungovala v čase teď, v tom, co se teď žije. Mám pocit, že se to v dramatické výchově někde zastavilo. Ale není to zastavení, které bychom si neuvědomovali, naopak, dějí se pokusy jít na to tak, aby to byla dramatická výchova teď a tady, ale pro mě se je nepodařilo objevit, prolomit... Recept na to ale neznám...

EV: Myslím si, že podnětů, které dostávají vedoucí souborů, je mnoho. Je tady zázemí, které jim dává podněty a snaží se vzdělávat. Ale je zase na každém z nich, nakolik je schopen vstřebat nové podněty a malinko překročit vlastní stín. Nakolik se uzavře a je schopen to nové zpracovat. Přijímáme lehce, ale to neznamená, že jsme schopni pak přijaté vydat. Protože je třeba to přetavit a přetlumočit. A myslím si, že jak je ten vývoj prudký, tak asi jakoby bychom nestačili té rychlosti, aby se věci pak přetavily a už aby se to projevilo. Ale všechno to je o lidech, o jejich ochotě věc kus po kuse posouvat.

Je něco, co vás letos překvapilo v Trutnově?

VK: Mě překvapili automobilisté, kteří jsou nebývale disciplinovaní a ve vztahu k chodcům ohleduplní.

EP: Že ta přehlídka báječně funguje, že u vesla jsou pořád zapálení lidé, kteří ta kola roztáčejí a že je tady hodně mladých lidí, kteří se chtějí do věcí zapojovat. Zjišťuju, že je tu invaze mladých a to je dobrá zpráva, protože jejich vidění a jejich chuť se vzdělávat se zúročí tím, že až budou dělat s dětmi, budou na startu dál, než byli dnešní vedoucí.

Kdybyste byli drak, jaký byste byli?

VK: Já to vím. Já bych byl nestandardní drak, co má dvě hlavy.

Redakce: Čili saň?

VK: Ta má dvě hlavy? Ale já bych byl drak. Nestandardní.

EP: Já bych taky byla drak se spoustou hlav jako paprsky kolem těla. A ty hlavy se smějí a zubí na lidi, aby se nemračili, byli k sobě slušní a měli radost.

Petra

ŘEKLI O SEMINÁŘI B

Jitka: *Jsem spokojená. Snažím se překonávat své osobní problémy s kontaktními záležitostmi, abych nenarušovala práci, protože vím, že to pak hodně využiju v práci s dětmi. Takže jsem za ně ráda. Běžnější je asi vytvářet situace ze slovního zadání. Tady vznikají situace od pohybových impulsů, a to mě zajímá.*

Káča: *Bonusem je spojení pohybu a režie (takové „dva v jednom"). Líbí se mi varianty různých námětů, že to pitváme, že v tom objevujeme nové věci, díváme se na to z různých úhlů pohledů, což je důležité pro moji práci s dětmi.*

Zdeněk: *První dva dny byly pozvolné, dynamika třetího dne mi vyhovuje.*

Tereza: *Přišla jsem sem objevovat nové rozměry sebe sama skrze pohyb a získávat další impulsy, protože pohyb je mi hodně blízký. Bohužel zatím děláme věci, které mě nikam neposouvají. Ubrala bych reflexí. Lektorů si ale vážím, mám k nim respekt, a myslím si, že vědí, kam to chtějí vést.*

Hedvika: *Obohacující pro mě je jít od pohybu k jevištnímu vyjádření, což je obrácený postup, než na jaký jsem zvyklá.*

Daniela: *Vyhovovalo by mi, kdybychom se více soustředili na jednu věc a tu nahlédli z různých úhlů. Díky zážitkům v semináři se mi začalo stýskat po výrazovém tanci, který jsem před časem opustila.*

Dana: *Já se dozvídám všechno nové. Přechází na mě absolutně pozitivní energie. Je to nenucené, hodně svobodné, člověk se může svobodně rozhodovat a přesto si myslím, že lektoři definují dost jasně, co od nás požadují. Je moc příjemné, že v mém věku mě ti mladší přijímají.*

Veronika: *Spokojená, líbí se mi, obohacuje mě. Výhrady nemám.*

Zdenda: *Rozhodně bych chtěla poděkovat lektorům, jsou úžasní. Nemám strach, že bych udělala něco špatně. Atmosféra je hodně otevřená. Hodně oceňuji práci na vlastním těle a v komunikaci s druhými prostřednictvím těla.*

Irina: *Určitě jsem se rozhodla dobře. Sledovat cesty, jak se od pohybu dostáváme k dramatické situaci a tu potom na základě zpětné vazby od ostatních rozvíjíme a zpřesňujeme, mě moc baví.* *shromáždila Irina*

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

JAROSLAV PROVAZNÍK

Tvůrčím procesem se snažím, aby se Kašpárek stal aktivním a tvořivým člověkem.

VIDĚLI JSME

HOLČIČKA ZLATÁ

ŽIVOT JE SEN

STRAŠIDLO CANTERVILLSKÉ ANEB TĚŽKÝ OSUD POCTIVÉHO ANGLICKÉHO STRAŠIDLA

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA PONDĚLNÍ PŘEDSTAVENÍ

HOLČIČKA ZLATÁ

Soubor LDO ZUŠ Valašské Meziříčí (vedoucí B. Plesníková) si povídku Astrid Lindgrenové vybral proto, že děti oslovilo téma. Ukazuje dětství nejen v růžových barvách, ale jako období, které může být stresující.

Od samého začátku inscenace nasadí herci vážný až existencionální způsob sdělování. A to jak v dialogu postav, tak ve vypravěčských partech – což vnáší do inscenace monotónnost , stejnou důležitost všemu vyřčenému a zároveň ubírá vyznění jednotlivým situacím. Tím pádem dění na jevišti negraduje a nespěje k jasnému konci. Z lineárnosti vedení příběhu vystoupí snový obraz jízdy na kole. Divák pak jen zalituje, že podobných obrazů není v inscenaci více.

Přes určitou zatěžkanost je na dětských hercích patrné, že příběh i téma přijali, věří mu a mají velkou snahu jen sdělit divákům.

Hana Galetková a Zuzana Jirsová

ŽIVOT JE SEN

Nie, nebude reč o klasickej španielskej dráme, ale o hre Magdaleny Frydrychovej a inscenácii Marcely Kovaříkovej inšpirovanej rozprávkami Hansa Christiana Andersena. O hre, ktorej témou je samota a izolovanosť žiakov jednej triedy a ich „prerod" ku kontaktu, empatii a spoluúčasti.

V inscenácii sú prítomné dve podoby divadelnej cesty k tomuto ušľachtilému cieľu. Jedna je cesta citovosti až sentimentality, realistických – ba neraz až romanticky „nadnesených" – výrazových prostriedkov; druhá sa vyznačuje hereckou štylizáciou, vecnosťou, inteligentnou iróniou a humorom. Ako sme sa presvedčili na dvoch predstaveniach (dopoludnia pre mladšie a popoludní pre dospelejšie obecenstvo), obe cesty smerovali k srdciam i k rozumu divákov, ibaže niektorým z nich väčšmi otriasli srdcom a iným viac podráždili šedú kôru mozgovú. Niekto vyronil slzu, iný pohol rozumom.

Tých prvých dojala materská láska, klíčiace prvé zaľúbenia, smútok za zosnulým otcom; tých druhých pobavilo chatovanie „Jepice" s „Malou mořskou vílou", „pablbské" hlásenie školského rozhlasu, útrapy poslušnej žiačky, ktorú matka donútila do úmoru trénovať ázijské bojové umenia.

Inscenácia je skomponovaná z obrazov, kde sa striedajú dve prostredia, dva rozličné svety: reálne prostredie školy a ireálny svet snov. Rozprávkových snov. Súvislosti, napätia a konflikty týchto dvoch protikladných svetov vytvárajú vzájomné iskrenie a paradoxy „dvojitého" života, ktorý všetci dôverne poznáme; veď všetci sme predsa niekedy chodili – alebo ešte aj chodíme – do školy. A to je aj dôvod, kvôli ktorému obidve predstavenia – dopoludňajšie i popoludňajšie – diváci prijali s takým srdečným potleskom.

Takže výhrady, ktoré sme my starí kozáci a kozáčky, nanominovaní do odbornej poroty, vyslovili na včerajšom stretnutí s tvorcami i publikom, môžu byť tvorcom vlastne ukradnuté. Ale neboli, keďže sme ich – aspoň dúfam – vyslovili v dobrej vôli a s rešpektom k výsledku ich práce. A oni ich aj tak prijali.

Napokon názov inscenácie súboru Temperka z Třinca je lakonický: Život je sen. A sen môže byť – ako dobre vieme – krásny i úzkostný. Temperka ich vo svojej inscenácii zmiešala dovedna, tak ako ich dovedna miešajú životy nás všetkých.

Martin Porubjak

STRAŠIDLO CANTERVILLSKÉ ANEB TĚŽKÝ OSUD POCTIVÉHO ANGLICKÉHO STRAŠIDLA

Když se soubor ze Sobotky rozhodl pustit se do Wildeova *Strašidla cantervillského*, šel do tohoto úkolu – jak nám prozradili členové souboru – s velkou chutí (která je ostatně na jejich představení znát). Netrvalo dlouho a pochopili, že to není tak jednoduché, jak se na první pohled zdálo. Na *Strašidle* je lákala groteskност tohoto vyprávění, ale právě tak je přitahovala tajemná atmosféra a určitá „lyričnost" (jak se doslova vyjádřili) této povídky.

Obě polohy jsou v inscenaci přítomné. Jenže ve výsledku se je nepodařilo propojit, a tak se divadelní tvar láme do dvou žánrově odlišných částí. První část (do prvního střetu se strašidlem, tedy do scény s Washingtonem Otisem) se pohybujeme více méně v řádu grotesky. Druhá část tento žánr prakticky opustí a ocitáme se plus minus v hororu.

Na groteskní část našel soubor a jeho vedoucí adekvátní a divadelně působivé prostředky: děj člení na drobné a přesně vypointované scény-obrazy (a zdařile přitom využívá strohého ohlašování pořadí jednotlivých obrazů a jejich názvů), kostýmy jsou černo-bílé, figury ostře konturované, promluvy redukované na minimum, pohybová stylizace se někde inspiruje dokonce němou groteskou – viz jízdu autem.

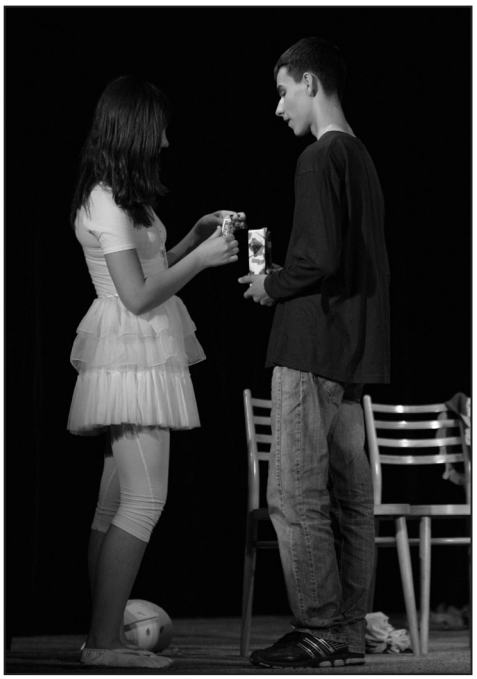
Problémy nastávají v druhé části, která je jak v textové složce (dramatizaci), tak v režijní koncepci a herecké složce nedořešená: Vysvobození strašidla je nepřehledné, protože je jeho příběh tak zredukovaný, že není na čem vybudovat dějovou linku. Citelně tu chybí důsledné vedení postavy Virginie a jejího vztahu ke strašidlu. S tím přímo souvisí místy rozpačité hraní dvojčat (jejich „zlobení" a provokování chybí konkretizace, je to jen obecné „blbnutí" a vyrábění chaosu a řevu) a také strašidla, které buď opakuje stále stejný, jednostrunný způsob strašení (hučení, křičení a shazování židlí), nebo se propadá do nepatřičné jakobypsychologizace.

Přes všechny tyto výhrady nebo otazníky jde o inscenaci, která má nepopiratelné kvality a svědčí o dobré a soustavné práci vedoucí.

Jaroslav Provazník

Holčička zlatá

Život je sen

Strašidlo cantervillské

SOUTĚŽILI S NÁMI...

Vítězem dnešní soutěže se stal rovnou celý divadelní soubor Babinec z Uherského Hradiště.

Správná odpověď: jedná se o značku na začátku cyklostezky u mostu a kina Vesmír.

Opět vás za odměnu zveme na noční směnu do redakce a zázračný čaj Životabudič! Kdo neochutnal, neocení krásu života!

VČERA JSME SI VŠIMLI...

čtenáři

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Holčička zlatá

Děti v diskuzi ocenily hereckou práci a její procítěnost. Líbily se jim scénografické nápady a ztvárnění situace - jízda na kole. Díky kostýmu a použití kostýmového znaku se dobře orientovaly v postavách. Ocenily práci se světlem (bouřka) a využití hudebních nástrojů přímo na jevišti (déšť). Tématem pro ně byl útlak Evy, příběh jim připadal aktuální a ze života. Postrádaly zápletku a rozuzlení děje. Přímo konstatovaly: „Tety škodí, škodí, škodí, a pak je konec". Diváci očekávali, že se příběh bude vyvíjet dál, závěrečnou situaci nevnímali jako tečku příběhu, pointu. Zvolený text jim nepřipadal zajímavý a scény zdlouhavé. Nechápali, proč tvůrci použili tolik vypravěčů a těžko se v nich orientovali.

Život je sen

Diváci ocenili sdělení hry – každý se chová v kolektivu jinak, než jaký je ve skutečnosti a co prožívá uvnitř. Ústřední postavou pro ně byla „ošklivá holka", která jako jediná postava prošla proměnou a stala se z ní labuť či baletka. Líbily se jim herecké výkony všech účinkujících, ztvárnění jednotlivých postav. Především vyzdvihovali situaci s babičkou. Oceňovali vtipné momenty, např. hlášení z ampliónu a jeho pohybovou ilustraci. Zmínili, že situace chat je nejen komická, ale i odpovídající věku postav. Diváci nechápali důvody zasnění jednotlivých postav. Zároveň neporozuměli, zda-li se jedná o sny, vzpomínky či budoucnost (že se jedná o sny, usuzovali někteří jen z názvu představení). Kromě jednoho diváka nikoho nenapadlo propojení snů s Andersonovými pohádkami. Všimli si pouze podobnosti jedné ze situací s pohádkou Sněhová královna, domnívali se však, že je tato souvislost čistě náhodná. Nechápali, proč sen jedné z postav v příběhu chyběl, pokládali to za nedostatek představení.

Strašidlo Cantervillské aneb těžký osud poctivého anglického strašidla

Diváci se orientovali v příběhu, který jim připadal vtipný. Scéna s automobilem jim přišla přesná jak po stránce pohybové, tak po stránce výtvarné. Za velmi komické považovali výstupy strašidla a jeho ztvárnění. Bavila je nemotornost a neschopnost strašidla vykonávat svou povinnost (strašit). Zpočátku se neorientovali v některých postavách, především epizodních (majitelka zámku, služka, tajemné postavy v tmavých pršiplášťích). Horlivě se diskutovalo, co tajemné postavy v pršiplášťích znamenají a jaký je jejich význam v příběhu. Na tuto otázku nevěděl jednoznačnou odpověď ani sám soubor – označovali je za svědomí, duchy mrtvých obětí či jakousi duší Nadsílu. Postavy se v předloze nevyskytují, soubor si je sám vytvořil jako doplněk inscenace podporující magičnost příběhu. Nepochopená divákům zůstala i scéna s kokrháním, nevěděli, jak se v této situaci nachomýtla postava holčičky a proč kokrhala. Pochopení její motivace k záchraně strašidla jim ale nečinilo žádné potíže. Diváci konstatovali, že některým hercům nebylo často rozumět, mluvili potichu a špatně artikulovali.

Názory lektorského sboru a účastníků dětského diskusního klubu se dnes nejvíce lišily při reflexi představení Holčička zlatá. Děti pozitivně hodnotily hereckou práci a oceňovaly její velkou procítěnost. Pro lektorský sbor se naopak stal herecký projev ve snaze sdělit téma neúměrně zatěžkaný.

Zdeňka, Petr a Miloš

ZÁZNAM Z OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

V Malém sále Národního domu bylo na začátku otevřeného diskusního klubu 11 natěšených členů různých souborů. Většina z nich byla na diskusním už včera, nováčci se přizpůsobili. Začalo se v kruhu – vyměnili se ti, kteří měli stříbrné boty (1), pak ti, kteří mají stejné kalhoty (2) a pak ti, kteří viděli všechna 3 představení (13 – tedy chvilku to vypadalo, že jeden člen se vyměnit nemůže, protože viděl je 21/2 představení, ale nakonec se ukázalo, že pro debatu to stačí). A pak to začalo…

Holčička zlatá

Nejdříve byla vytvořena škála soch s výrazy, které odpovídaly síle pocitu z představení. Každá socha přidala větu: Úžasný. Super. Dobrý nápad. Docela zajímavé, ale bylo to dlouhé. Normál. Nevím, co si o tom mám myslet. Nepochopila jsem to.

Takže bylo jasné, že představení má své zastánce i odpůrce.

Čtyři skupiny pak znázorňovaly děj představení na proužku papíru. Skládaly, mačkaly, trhaly a modelovaly.

V rámci výstavy vytvořených papírových děl došlo na pojmenovávání důležitých částí děje, debatu o kladech a rezervách představení. Nejvíce se mluvilo o dvou věcech – o krásném obrazu vysněného kola a o závěru představení. Většině seminaristů se zdálo, že holčička by závěrečnou větu prostě nemohla říct. Navrhli aby dala najevo svůj názor jen pytlíkem moučky hozeným na stůl – bez poslední věty. Dále děti ocenily práci s panenkou, celkovou něžnost představení, zapojení zvuku do vyprávění a také to, že představení otevírá důležité téma – starosti a trápení a dětí. Alternativní názvy představení: Nenávist. Sama mezi svýma.

Přesně v okamžiku, kdy byla ukončena rozprava k první inscenaci, se otevřely dveře a přišlo dalších 14 zájemců o debatu. Představili se, krátce seznámili s pravidly debaty a ponořili se do přemýšlení nad druhou inscenací.

Život je sen

Nejdříve byly navrženy alternativní názvy: Volná hodina, Sny, Jaký jsme uvnitř, Vysněný život.

Pak si všichni vybavili postavy, do prostoru byly umístěno 9 židlí, ty byly pojmenovány podle postav a skupinky vzniklé kolem nich modelovaly sochu postavy a do úst jim vkládaly věty, které je charakterizovaly. Každá postava se představila: Jsem malá mořská víla a plácám se na suchu. Maminka mě nutí v tom chodit. To je nuda! To je stejně pro Tebe. Miluju zmrzlinu. Otazník a trojitý smajlík. Na světě by měl být mír a klid…

Každý se pak přesunul k židli symbolizující postavu, kterou by si chtěl v představení zahrát. Všichni řekli, proč by zvolenou postavu chtěli hrát: Chci si zahrát kluka s lístky do kina. Zajímá mě pohled kluka na lásku… Někteří si ale zahrát v představení nechtěli, připadalo jim dětinské.

Každá postava byla spojena s nějakým příběhem. Znáte je? Většina ne, jedné dívce připomnělo představení Malou mořskou vílu a další Ošklivé káčátko. Souvislost pohádek s příběhy dětí ze školy nehledali a neuvědomovali si. Když lektorky připomněly jméno H. Ch. Andersena, vzpomněli si někteří, že vlastně knížku četli. Za vhodné považovali nabídnout tyto pohádky malým dětem.

Po několika rychlých přesunech přes kruh – od: ti, koho bolí nohy až po: ti, kdo zají předlohu – došlo na poslední představení pondělního bloku.

Strašidlo Cantervillské aneb Těžký osud poctivého anglického strašidla

Opět se začalo pocitovou osou se sochami a jednou větou: Velmi zábavný. Docela dobrý.Unavující, ale zajímavý. Nepochopil jsem , ale šlo to.

Následovaly fotografie na plakát na toto přestavení, který by zaujal. Byla na nich modlící se Virginie , dva obrazy – na jednom Nestrašidelné strašidlo a na druhém Pomocná ruka Virginie.

Na otázku Jak byste pojmenovali problémy představení, kdybyste měli na vyjádření jen 20 vteřin? Chyběla návaznost. Jen opakované neúspěchy strašidla. Ne moc velký konflikt. Malé napětí.

Pak byla možnost rozvést některé myšlenky hlouběji. Opět se ukázalo, že představení má obhájce i odpůrce: Mně se líbilo, že strašidlo postupně sláblo. Ztrácelo energii. To se mi hodně líbilo. Proto tam byly ty opakované neúspěchy ve strašení.

V závěru byly pojmenovávány klady představení: Líbila se mi práce se svíčkou. Pěkně vystihli, že je to v minulosti. Pěkný byl nástup zespodu. Líbilo se mi strašidlo a jeho líčení. Herecké výkony byly dobré. Virginie byla nejmenší a bylo ji nejlépe slyšet.

V závěru otevřeného semináře došlo ke dvěma zajímavým rozmluvám. První bylo na téma – pomluvy a rozbory. Kdy pomlouváme? Ale lektorky měly pohotové odpovědi a připomněly, že mluvením o představeních se hodně učíme. Zjišťujeme, že každý má jiný pohled na stejnou věc. Divadlo vnímáme každý jinak. Je důležité si to uvědomovat. Pomluva je ale podávání nepravdivé informace za zády druhého člověka s cílem ublížit. Při rozborech nepomlouváme.

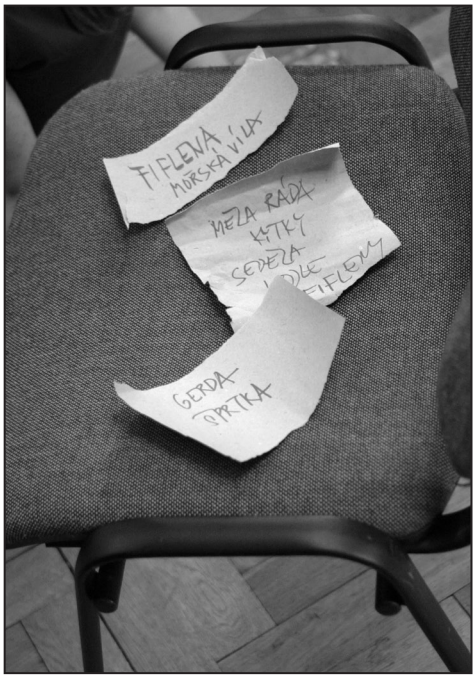
Druhým tématem byla obava, že v semináři pro děti hrající v určitý den nebude dost diváků, kteří viděli všechna představení. Nevíc není úplně ideální poměr mezi menšími a většími dětmi. To je sice pravda, ale tento seminář také zprostředkovává názory lektorského sboru na představení. A to je důležité. Každý má navíc možnost oslovit další diváky, se kterými se při přehlídce seznámil. Určitě mu oslovený rád řekne svůj názor. Stejně jako všichni přítomní.

Pak nastal úprk na večeři, protože se ukázalo, že se seminář o dvacet minut protáhl.

Iva

plakátu k představení Strašidlo Cantervillské

postav v představení Život je sen

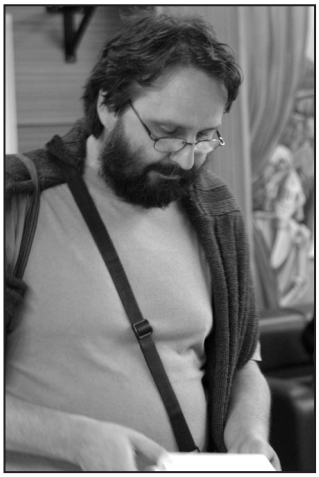
plakátu k představení Strašidlo Cantervillské

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

TOMÁŠ VOLKMER

Čert se svou pravou identitu snaží zpočátku před okolím úzkostlivě tajit.

SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 3. BLOKU

Holčička zlatá (LDO ZUŠ Valašské Meziříčí)

Postavy byly jasné a srozumitelné. Hlavně tedy vzhledem k začátku, kdy se vysvětlilo jednoduchým způsobem, kdo koho bude hrát. Práce s panenkou fungovala skvěle. Je dobrý nápad, že zlá sestřenice není malá užalovaná holčička, ale funguje jako rovnocenný partner obou dospělých postav v utlačování hlavní postavy. Jako výborný nápad všem přišel obraz s kolem - krásný obraz touhy kontra utlačování. Škoda jen, že podobných scén nebylo víc. Ocenil se rozdělovací prvek mezi vypravěčským a hereckým jednáním, jímž byla hlavně mluva. Mezi mluvou vypravěčů a mluvou v roli byl jasný rozdíl. Na druhou stranu zas moc nefungovaly zástupné kostýmy jako mezníky vyprávění a hraní. Nepracovalo se s nimi striktně, takže se občas stávalo, že vypravěč měl stále na hlavě čepici atd. Dlouho se řešil problém způsobu sdělení příběhu. Účastníkům semináře se zdálo, že celou inscenaci přikryla tragická deka, která neumožňovala odlehčení příběhu a ani případnou gradaci. Možná by lépe fungovalo, kdyby tragédie příběhu byla divákům předkládána postupně. Lépe by pak vyzněl i konec, který ve shlédnuté podobě diváka spíše odtáhl, než vtáhl. Dále se řešila zjevná přemíra kultivace mluvního projevu. Tím, že protagonisté chtěli vyjádřit sílu příběhu, často zdůrazňovali mnoho slov, které bylo zbytečné zdůraznit, a tím pádem často rozsekávali text, vytvářely se nadbytečné pauzy („Utírat. Nádobí. Je přece taková otrava."). Celkový dojem ale byl pozitivní, představení, pokud se upraví stálé tragedizování příběhu, má nakročeno určitě správným směrem.

Život je sen (Temperka, ZUŠ Třinec)

Děti jsou opravdu velmi dobře vybavené. Jak divadelně, tak pohybově. V představení jasně věděly, co hrají, byly plně soustředěné na hru, bylo vidět, že je představení baví. Výborně fungovaly určité stylizace ve snech (rozhlas, ICQ chat). Pochválilo se adekvátní téma inscenace, a to touhy a sny normálních dětí. Účastníci semináře řešili délku představení. Na druhou stranu ale chápali, že všichni protagonisté potřebovali mít tu „svou" část. Proč ale pak jedna jediná postava neměla svou touhu? Také se řešil problém nastolení klíče k inscenaci. První scéna totiž byla napůl realisticky hraná, napůl stylizovaná. Divák tedy byl zmaten a nevěděl, jak má k představení přistoupit. To se ale samozřejmě postupem času ustálilo. Ohledně snů a tužeb bylo vzneseno mnoho dotazů a sporů. Někomu přišlo, že červená světla byla až moc agresivní. Někomu nebylo plně jasné, proč se zrovna určitá postava dostává do svého snového světa. Proč teď, proč ona? Na konci představení se vlastně vyřeší jen téma postavy baletky. Účastníci nechápali, proč byla vybrána právě ona, které se vyřeší problém, a proč ostatním postavám zůstal konec otevřený. Někdy se zdálo herectví protagonistů až moc sentimentální. Pravděpodobně to bylo způsobeno tím, že samotná předloha byla poměrně sentimentální, a herci pak ve svém ponoření do tvorby inscenace nedokázali už dostatečně „odstoupit" od samotné inscenace. Jak už jsem ale psal, je to neskutečně vybavený soubor a bylo opravdu potěšení se na ně dívat, jak si užívají to, co hrají. Protože hrají velmi dobře.

Strašidlo Cantervillské aneb Těžký osud poctivého anglického strašidla (studio Šrámkova domu, MKS Sobotka)

Ocenila se předloha velmi dobře vybraná vzhledem k věku dětí. Vystavění strašidla přišlo mnoha lidem velmi dobré. Stejně tak výběr malé holčičky jako hrdinky, která chce pomoct Cantervillskému strašidlu. Otázkou bylo, kdo nebo co jsou postavy v kápích. Tuto otázku řešila asi polovina účastníků, druhá půlka jasně pochopila, že to jsou „ochránci" světa smrti, kam by se mělo dostat samotné strašidlo. Podle některých nebylo představení sourodé v principu divadla. První část byla blízká groteskním žánru, po příjezdu do Cantervillského sídla se ale tento princip opustil a nastoupilo samotné zesměšňování strašidla. Nakonec se žánr ještě jednou změnil v poetické, filozofické pomáhání Virginie strašidlu ke své smrti. Objevil se názor, že dramaturgicky plně nefungovala motivace Virginie pomoci strašidlu. Nebylo viděna postupné narůstání sympatií se strašidlem. Také by se motivace Virginie k pomoci strašidlu mohla posílit tím, kdyby její sestry byly stejně staré jako ona. Více by ji mohly štvát, a ona by tak měla víc chuť udělat něco proti nim. Lektorský sbor se bavil přímo s protagonisty představení a musel uznat a velmi pochválit jejich profesionalitu, protože velmi pozorně naslouchali rady, které by mohly inscenaci zlepšit, byli velmi zasvěceni do všech složek představení a vůbec, jsou to prostě skvělí lidé.

Na bavení se o společném tématu tohoto bloku už nezbyl skoro žádný čas, takže se alespoň pojmenovala témata, která by mohla být společná pro všechna tři představení:

Míra funkcionality a sentimentality.

Volba a respektování žánru.

Jonáš

KOKOMÁ KOMÁ

Šli červotoči do houslí
Šli červotoči do houslí
pěkně se do nich zakousli,
a po náročné rozcvičce
se pustili i do smyčce…

Pod naší lípou
Pod naší lípou
mravenci štípou.
Hlavně ti zrzaví –
štípou a nezdraví!

Jo, to ti černí,
ti jsou mi věrní:
Prolezou vous,
udělaj kous,

řeknou jen:
„Dobrý den.“
Ale aspoň zdraví,
ne jak ti zrzaví.

Netopýři
Je to možné – myš a letí!
Podívejte – druhá, třetí!
To se kočka nenají,
když teď myši lítají!

Napůl ptáci, napůl myši,
někdo o nich nerad slyší.
Nám jsou jenom pro legraci –
napůl myši, napůl ptáci

Já mám koně
Já mám koně,
vraný koně,
šplhají mi
na jabloně,
na hruškoně,
na švestkoně,
až se trochu
bojím o ně.

Už to celý svět ví,
hrůzou onemí:
řehtají se z větví,
jsou to koně mí!

Sova
Co to houká v nočním lese?
Že by tudy jezdil vlak?
To není vlak, nebojte se,
to je sova, noční pták.

Každou noc, když les se ztiší,
přijde na ni hrozný hlad,
létá tmou a loví myši,
které ještě nešly spát.

Jestli ten hlas v nočním lese
někdy uslyšíte znova,
milé děti, nebojte se,
povídám, že je to sova.

Slon
Mně se nejvíc líbí slon,
chtěl bych mít nos jako on.
Nosil bych ho omotaný kolem těla,
celá naše třída by mi záviděla.

Prostě bych se jednou rád stal slonem,
jenomže to nepůjde tak honem.
Nebude to lehké, já to vím,
pro začátek aspoň hodně jím!

Komáři
Komáři
slétli se k oltáři,
lezou po tváři
panu faráři,
ale nebodnou
v tuto chvíli nevhodnou,
nejsou tak podlí,
vidí, že se modlí.

Lev
Když se zebra s tygrem
hádá o proužky,
když se válčí o trůn
mezi papoušky,
když si kapr brousí
na bělici zub,
když se slavík začne
chovat jako sup –
chce to pevnou ruku,
jinak teče krev.
Chce to zkrátka krále,
a tím je hroch.
Vlastně lev,
jak ví každý hoch.

Jiří Dědeček: Šli červotoči do houslí, Albatros, Praha 2001

JE TO NAPROSTO JISTÉ

„Stala se hrozná věc!“ řekla slepice - řekla to na protilehlém konci vesnice, než se to vůbec přihodilo. „Stala se hrozná věc v počestném kurníku! Netroufám si ani dnes sama spát. Jak je dobře, že je nás na hradě tolik pohromadě!“ - A pak se dala do vypravování, až ostatním slepicím peří vstávalo a kohoutovi spadl hřebínek. Je to naprosto jisté!

Ale začněme od počátku a ten se udal v kurníku na druhém konci vesnice. Slunce zapadalo a slepice vylétaly na hřad. Jedna z nich - měla bílé peří a krátké nohy, kladla svá naplánovaná vejce a byla, jako slepice, po všech stránkách úctyhodná -, když se octla na hřadě, prohrábla si zobákem peří a utrousila při tom peříčko.

„Vida ho!“ řekla. „Čím více si škubu peří, tím jsem krásnější!“ Řekla to v žertu, protože byla veselou kopou mezi slepicemi, ačkoli jinak, jak jsme již řekli, byla velmi úctyhodná. A pak usnula.

Kolem dokola bylo tma; slepice seděly jedna vedle druhé. Ta, jež seděla u naší slepice nejblíž, nespala: slyšela a neslyšela, tak jak je to na tomto světě nejlepší, chceš-li žít v klidu a pokoji. Ale své druhé sousedce musila přece jen říci: „Slyšelas, co tu bylo řečeno? Já nikoho nejmenuji, ale jistá slepice se chce oškubat, aby prý byla hezká! Kdybych byla kohout, pohrdala bych jí!“

Přímo nad slepicemi seděla sova se svým sovákem a sůvičkami. V téhle rodině mají velmi tenké uši: slyšeli každičké slovo, které sousedka slepice řekla; zakouleli očima a soví máma rychle zamávala křídly: „Jen to neposlouchejte! - Ale jistě jste slyšeli, co povídali? Slyšela jsem to na vlastní uši - člověk mnoho uslyší, nežli mu upadnou! Jedna ze slepic zapomněla do té míry, co se pro slepici sluší a patří, že si oškubává všechno peří a nechává kohouta dívat se na to!“

„Prenez garde aux enfants!“ napomínal otec sovák. „To není nic pro děti!“

„Povím to jen sově odnaproti! Je taková úctyhodná v společenských stycích.“ A sova odletěla.

„Hú - hú! Uhú!“ houkaly pak obě, a rovnou holubům do sousedova holubníku. Slyšeli

jste to! Slyšeli jste to! Uhú! Jedna slepice si oškubala kvůli kohoutovi všechno peří! Jistě zmrzne, jestli už vůbec nezmrzla, uhú!“

„Kdepak? Kdepak?“ vrkali holubi.

„V sousedovic dvoře! Viděla jsem to takřka na vlastní oči! Nedá se to skoro ani vypravovat! Ale je to naprosto jisté!“

„Věřím, věřím - na slovo!“ ujišťovali holubi a vrkali dolů do kurníku: „Jedna slepice - říká se také, že jsou dvě! - oškubaly si všechno peří, jen aby nevypadaly jako ostatní a vzbudily kohoutovu pozornost. Je to však odvážná hra, můžeš se snadno nachladit, uhnat si horečku a umřít, a jsou teď už obě v Pánu!“

„Probuďte se! Probuďte se!“ zakokrhal kohout a vyletěl na plot. Oči sotva ještě držel, ale přesto kokrhal: „Tři slepice zahynuly z nešťastné lásky ke kohoutovi! Oškubaly si všecičko peří! Je to ošklivá historie, nechci si ji nechat pro sebe, dejte to dál!“

„Dejte to dál!“ pištěli netopýři a slepice kdákaly a kohouti kokrhali: „Dejte to dál! Dejte to dál!“

A tak putoval onen příběh od kurníku ke kurníku a vrátil se na konec tam, odkud vlastně vyšel.

„Pět slepic,“ znělo to teď, „oškubalo si všecinko peří, aby ukázaly, která z nich se nejvíc zhubla milostným soužením pro kohouta, a pak se navzájem do krve uklovaly, až zůstaly ležet mrtvé, k velké hanbě a ostudě své rodiny a k velké ztrátě pro majitele!“

Slepice, která utrousila ono jediné volné peříčko, nepoznala v tom ovšem vlastní případ, a ježto byla úctyhodnou slepicí, prohlásila: „Pohrdám těmi slepicemi! Ale je takových víc! Podobnou věc ovšem nelze přejít mlčením. Také já učiním, co je v mých silách, aby se to dostalo do novin - tak se to rozletí po celé zemi: to si ony slepice, a jejich rodina s nimi, opravdu zaslouží!“

A dostalo se to tedy do novin, bylo to vytištěno a je to naprosto jisté: *že z jediného peříčka se může vyklubat pět slepic!*

H. Ch. Andersen: Pohádky a povídky I., *přeložili O. Liška, B. Mencák, J. Rak, J. Vrtišová*
Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, Praha 1953

HASTRMANÍ PRINCEZNIČKA

Byla jednou jedna hastrmaní princeznička. Šatečky měla z červenozlatých šupinek, pusinku růžovou a v malinkých ouškách náušničky. Moc jí to slušelo. Svůj pokojíček měla zařízený jako veliké akvárium plné bublinkové limonády. Spávala v postýlce ze sametového mechu a kolem ní rozkvétaly čajové růžičky, které vždycky zpívaly hastrmaní princezničce tichounce před spaním:

Hajej, dadej, princezničko,

ať rozkvétá tvoje líčko,

až se ze snů probudíš,

připluje princ - uvidíš.

A princezna spala a sladce se ze snů usmívala…

A byl také jednou jeden drápavý kocour jménem Jolly Jocker. Že to byl náramný loupežník, to si snadno domyslíte. Měl zrzavé pidlifousy, vlhký a studený ňufák a hráškově zelená očiska. Na každé poště visel plakát s jeho fotkou.

Za dopadení

Nebezpečného

Jelly Rockera

Odměna

! jeden milión!

Ale Jolly Jocker se těm plakátům jen potěšené chechtal a za tmavých nocí je drápal na sto kusů. Potom šel vždycky dál a ukrutně falešným hlasem si zpíval tuhle píseň:

Kudy chodím, tudy slídím,

co schované, dobře vidím,

a co není hlídané,

to našinec ukradne.

Žárovky či z kola šrouby,

z dortů višně,

z octa houby.

Holubičku z holubníku,

z hodin velikou rafiku.

A ve spíži kvečeru

všechno dobré požeru,

smetanu i buřtíky,

karbenátky, preclíky.

Když mám břicho jako bečku,

slupnu ještě pět slanečků.

A pak zamknu - ztratím klíč,

jako zlý duch - honem pryč!

Jednoho krásného dne Jolly Jocker zahlédl okénkem v akváriu hastrmaní princezničku! Hned celý oživl, uši zkroutil do kornoutků, oči se mu rozsvítily jako dvě baterky a na pidlifousech mu s praskotem přeskakovaly elektrické jiskřičky. Zamumlal si: Safriš! Ta by se mi hodila! Jak to zaslechly čajové růžičky, hned spustily křik: Jdeš pryč, ty zlý kocoure! Běž si chytnout nějakého potkana! To je tak něco pro tebe, a ne naše hezoulinká princeznička! Ale Jolly Jocker na ně křivě začučel a prskl: Buďte ticho, růžiska smraďoucí! A rozhlédl se kradačsky nalevo i napravo, jestli ho nikdo nevidí, také dozadu zašilhal a milou hastrmaní princezničku ukradl!

Ó jej! To byl poprask, to bylo křiku, to bylo shonu! Akvárium s bublinkovou limonádou prázdné, sametová postýlka opuštěná, z čajových růžiček nebylo možno dostat ani slova, jen pláčou a pláčou, novinové zprávy v černých rámečcích, na domech černé praporky a všichni si utírají slzičky do kapesníků a ptají se jeden druhého: Gdebag dě daše hastrbadí pridcezdička, ó gdebag dě? Protože z toho smutku všichni dostali velikou rýmu. Marné však bylo ptaní. Nikdo nevěděl, po hastrmaní princezničce jako by se země slehla.

Když oznámili paní královně, že jí ukradli dceru, dostala hrozitánskou migrénu a chystala se dočista od žalu umřít. Pan král láteřil, bouchal pěstí do stolu a nechystal se udělat

nic chytřejšího než vypovědět válku sousednímu království. Jaké však bylo jejich zděšení, když jim přišel ranní poštou hrozitánsky nadrápaný korespondenční lístek:

Za vašu ceru chcu:

dva vagóny
turystyckýho
salámu!!!
ináč vašu polulanou
ceru usušim a rozemelu
na kíchací prášek!

Královna jako obvykle omdlela a král roztrhal nestydatý vyděračský lístek na marné kusy. Potom se rozplakal.

A v tu chvíli, kdy bylo nejhůř, někdo nesměle zaklepal, vstoupil a řekl: Promiňte, prosím, ale prý tu máte pro mě nějakou práci. Tak jsem přišel i se svojí stopovací rosničkou, cheche! Jmenuji se Leo Pinkalinka, prosím, a jsem soukromý detektiv. I obživla královna a král zajásal: Ó, vítejte, mistře! Jedině vy nám můžete pomoci! Podaří-li se vám najít mou dceru a dopadnout toho, kdo se mi ji opovážil ukrást, dám vám, co budete chtít, a ještě něco pořádného k tomu! A hned ho vedl na místo činu.

Detektiv Leo Pinkalinka byl hotový s prohlídkou ihned. Všechno si prohlédl přes zvětšovací sklo a říkal si při tom pro sebe tajemně: Chm, chm! Potom dal všechno očichat rosničce na provázku a pošeptal jí do ouška: Hledej! A už spolu ťapkali po neviditelných stopách. Cesta to byla klikatá, plná ošidných zákrutů a tajných tunýlků. Ale Leo Pinkalinka a jeho stopovací rosnička šli neomylně až k onomu hrůznému místu na zeměkouli.

Bylo to obrovské vrakoviště starých rour od kamen. Hotový labyrint. Tam stopy končily. Leo Pinkalinka si tedy vyhrnul rukávy a pustil stopovací rosničku samu do rour. Ta v nich zmizela a chvíli bylo úplně ticho. Ale pojednou tajemné roury jako by oživly, hned tu a hned zase tam se z nich ozýval hřmot, ječeni a dunění. Náhle z kterési roury vyskočila rosnička a táhla za sebou na provázku papírovou myš. Ihned sice vběhla do jiné roury, ale po papírové myši chňaply s falešným chechotem dvě drápavé pracky! Na tuto chvilku čekal Leo Pinkalinka. Zacvakl na ně ocelová pouta a řekl: Ha! Jsi zatčen, sršatý darebo! A vyvlekl zločinného kocoura na světlo denní.

I dal se Jolly Jocker do skuhrání: Milost! Jde o omyl. Já jsem totiž načisto nevinnej a hodnej. Spím si tady a dejchám kytičkovej vzduch. Nic jiného ani neumím! A tu za nimi zakuňkala stopovací rosnička: A copak je tohle? Aha? A držela v tlapkách starou plechovku od rajského protlaku a v ní plavala chudinka hastrmaní princeznička! - Jo tohle, cheche, přetvařoval se nestydatě kocour a kroutil ocasem, jen aby se z toho nějak vykroutil. - Ona mě stále přemlouvala, abych ji vzal s sebou, prej, Jokříčku můj milý... A tu vykřikla z plechovky hastrmaní princeznička: To je lež jako věž! Pořád mě strašil! Tu vytáhl Leo Pinkalinka zpod kabátu plácačku na mouchy a řekl: Ty jeden kradači ulhaný! A naplácal zlému kocourovi, až se z něj prášilo jako z rohožky.

Ach to bylo jásotu a slávy! Hastrmaní princezničku odnesli domů v slavnostním průvodu. Potom byla vystrojena slavnostní hostina na oslavu slavného detektiva Lea Pinkalinky a jeho stopovací rosničky. Jedli, pili, hodovali, vesele si zazpívali, a že se detektivovi Pinkalinkovi tuze líbila hastrmaní princezička a hastrmaní princezničce zase slavný detektiv, koukalo z toho na svatbu. A tak se stala hastrmaní princezička paní detektivovou Pinkalinkovou.

Na svatební cestu jim vysmolili proutěný košíček, naložili do něj vrchovatě dobrot a za krásného slunečního jitra v něm vypluli po řece na moře tři námořníčci: ženich a nevěsta a stopovací rosnička. Hudba hrála, praporky vesele vlály a jásot nebral konce. Podivná lodička nabrala vítr do plachet a pomalu plula přes banánové moře k pomerančovým ostrovům a čokoládovým sopkám, které vždycky v poledne chrlí jahodovou zmrzlinu se šlehačkou.

A co se stalo s Jolly Jockerem? Inu, od hanby utekl do kteréhosi hlubokého černého lesa, udělal si tam šiškovou chaloupku a nechce už s nikým nic mít. Prý jsou všichni falešníci a ulhanci a kdovíco všechno.

Jenomže my víme moc dobře, jak to ve skutečnosti je.

Alois Mikulka, Houpací pohádky, Albatros, Praha 1987

HOLÁ POHÁDKA

Byla žába.
Byla holá.
Padly sněhy.
Žábu zebe.
Vidí plže:
„Milý plži.
Nemáš něco?“

„Nemám, žábo.
Taky zebe.
Lížu ledy.
Kloužu holý.“

„Buďme spolu!“
radí žába.
„Sama zmrznu.
Boky hřejí!“

Kloužou spolu.
Oba zebe.
Vidí hada.
„Haló, hade.
Nemáš něco?
Zima bolí!“

„Nemám, žábo.
Nemám, plži.“
Cvaká zuby.
„Lezu holý.
Břicho zebe.“
A sníh vrže...

„Buďme spolu!“
radí žába.
„Sama zmrznu.
Jedno teplo.
Druhé teplo.
Třetí teplo.
Více topí!“
Lezou spolu.
Země zebe.

Vidí mloka.
„Milý mloku.
Nemáš něco?“
„Nemám.
Hledám!“
„Buďme spolu!“
radí žába.

Mlok se řadí.
Bokem k žábě.
Lezou spolu.
Všichni holí.
Zima zebe.

JE
KDYŽ V NÍ ZEBOU VĚTY HOLÉ.

Žába zívá.
A mlok mlčí.
A plž líže.
A had hladí.
Vtom frrrnk –
puštík!

Letí z nebe.
Žuch - pavián!
Mravenečník!…
Řádí v sněhu.

„Ach, puštíku,“
všichni prosí.
„Zima zebe.
Jdeme holí.
Nemáš něco?
Nedáš něco?“

Puštík váhá…
Puštík tahá…
Pera dává…
Vytrhává!
Pavián též.
Sám se holí!
Mravenečník –
ten se stříhá!
A plž lozí.

Sliní břicha.
Holá břicha.
Holé ruce.
Holé nohy.
Holá záda.

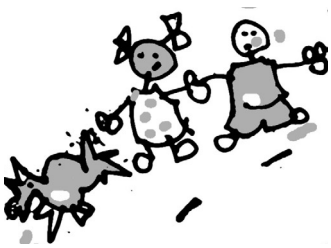
Srst se lepí.
Žába žasne.
Je tak krásná!
Ochlupená!
Zrcadlí se.
Led ji zračí!
Všichni žasnou.

Hustá žába!
Pernatý mlok!
Srstnatý plž!
Chlupatý had!
Pak se smějí.
Sami sobě.
Jsou tak hebcí!

Je jim teplo.
Už nezebe.
Sníh nestudí.
Oni tančí.
Řádí v dunách.
Krásná zima!

Petr Nikl: Lingvistiské pohádky, Meander, Praha 2006

MÍSTO PRO POZNÁMKY SEMINARISTŮ

NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE C VEDENÉHO PETREM MICHÁLKEM

Dramaturgie teď a tady aneb Je to celé o pohodě

Představte si, že dostanete první úkol od lektora semináře už před příjezdem na Dětskou scénu, a to takový, že máte napsat deset řádků na téma, jak jste strávili Dětskou scénu 2009… A pak dorazíte a setkáte se s člověkem, který vám čte pohádku o malé mořské víle a pouští na záznamu totožné představení, které dal s různorodou skupinou dohromady v Děčíně.

Ani ve snu by mě nenapadlo psát o tom, že lektor Petr Michálek snídal hemenex a přišel pozdě, a že pomůcky (papír, tužky) pro seminaristy našel až třetí den, protože dramaturgie (tady a teď) je totiž celá o pohodě. Na půdě Národního domu v příjemném prostředí úzkého kruhu seminaristů jsem zažila tříhodinové povídání… Povídali jsme si vlastně bez ustání o všem možném na pomezí vědomí a nevědomí, téměř jako ve snu.

Doma Petr nemohl najít knížku I-ťing a tak vzal Tao te ťing, z které četl úryvek „hned“, jak dorazil. Knihu jde otevřít kdekoli a tak den začíná Lao-c´…

Třicet loukotí spojených v jedno dává kolo,
leč „nic“ mezi nimi tvoří použitelnost vozu.

Hlína se hněte a tvoří se nádoby,
leč „nic“ jejich vnitřku tvoří použitelnost nádob.

Staví se dům a vysekávají se okna a dveře,
leč „nic“ jeho otvorů tvoří použitelnost domu.

Tak v tom, co jest, spočívá prospěšnost,
v tom, co není, spočívá užitečnost.

Z čehož vyplývá, že nic je vrcholně aktivní proces.

Také se vám stává, že nestíháte zrekapitulovat si vše, co se děje, urovnat si myšlenky, zastavit se a říct si, jaký byl minulý den, a co přinesl ten a ten konkrétní zážitek? Díky návštěvě v semináři C jsem měla možnost zažít si, jak může být příjemné, když se den tzv. přejede a ke všemu zkonfrontujete názory a zážitky s ostatními. Mluvilo se a debatovalo o viděném… o představení Vertigo (v inspiraci Vlnami Virginie Woolfové), které se hrálo v Trdýlku sice mimo Dětskou scénu, ale i přesto tam Petr Michálek dorazil se všemi svými seminaristy. Dále o Davidu Novakovi a jeho vyprávění příběhů. O tom, že řeč rovná se myšlení – čím víc slov znáš, tím víc myslíš.

V průběhu padla jména Halík – budhista z Vršovic, Grotowski, Fedotov, Stanislavskij, Dočolomanský… Vyjevily se otázky: Do jaké míry člověk může zasahovat do podvědomí lidí. Jakou úlohu hraje dramaturgie – vyvažuje. Na kolik máme schopnost vybírat si témata, na která máme? Odpovídá Pablo Picasso: Nebojte se dokonalosti, stejně ji nikdy nedosáhnete. Dostal prostor i fotbalový trenér Michálkových dvojčat: Důležité je udržet balon u nohy, dívat se nahoru a nebát se míče… platí to i o divadle?

Stihli jsme se také seznámit s novou seminaristkou a to dramaturgicky…

Jak si vybíráš text? Co teď děláš za představení? Píšeš něco autorského? Jaké máš nejraději roční období?

Došlo na rozbor Malé mořské víly. Rozdělili jsme se na kritiky a obhájce, zapojila jsem se tak zuřivě do diskuse, že si pamatuju jen, že i když šlo o vášnivou bitku, byl to osvěžující, osvobozující, spoustu věcí vysvětlující krásný rozhovor… Pro ukázku za vše. Zní vám milostněji a láskyplněji I love you, Miluju tě, a nebo Fogrjhb dahfjdhfhg? Dnes nás čeká pohádka a její dramatizace individuálně, protože doma jsme také sami.

A co na seminář samotní účastníci na pomezí vědomí a nevědomí?

Sešli jsme se proto, aby se střípky v nás složily v mozaiku…

Seminář probíhá formou diskusí často velmi bouřlivých, ze kterých si každý něco odnáší pro svou práci.

Nápady ostatních dovedou stále překvapovat a inspirovat.

Je úžasné dát sám sebe všanc ve prospěch ostatních.

Cesta spletitých, ale inspirativních Petrových odboček nakonec stejně končí u dramaturgie.

Ženy se dojímají nad příběhem Malé mořské víly, muži galantně nabízejí kapesníčky.

Proč proboha angličtina?

Nebojte se dokonalosti. Stejně jí nikdy nedosáhnete.

A co na to Petr nevědomky?

Neučme se z vlastních chyb. Učme se z chyb druhých.

Lenka

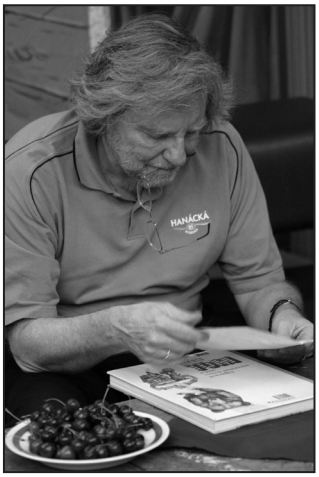
PŘEDSTAVUJÍ SE …

MARTIN PORUBJAK

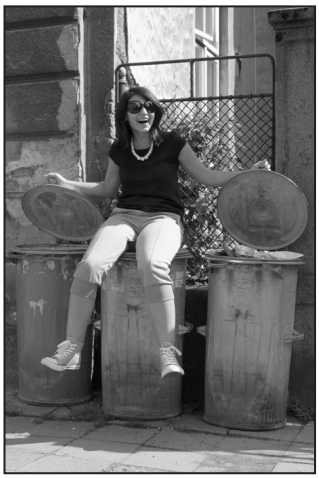

Hovnajs, při mém zeleném ptáku!

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

MICHAELA ŠEBESTOVÁ

Geometrické obrazce jsou si podobné, mají-li stejný tvar, nemusí však mít stejnou velikost. Jak je to s námi?

SEDLI JSME SI S...

PETREM MICHÁLKEM

Čím se v současné době zabýváš?

Jsem ředitel Městského divadla v Děčíně a zároveň jsem shodou okolností v zastupitelstvu Města Děčína jako předseda kulturní komise. A potom jsem taky manžel a otec dvojčat.

Jaká byla tvoje cesta k divadlu?

Studoval jsem na soukromém gymnáziu v Ústí nad Labem, kde se jednoho dne objevil můj dodnes guru Karel František Tománek. Poprvé přede mnou slovo dramaturgie vyřkl právě on. Takže tam - ve studentském divadle Hlína - to začalo.

Takže to, co tě přivedlo k profesionální divadelní dráze, bylo studentské divadlo?

Nepochybně. Dělaly se autorské věci – rád říkám, že z tohoto důvodu mám v sobě přesmyčku, že amatérské divadlo rovná se autorské divadlo. Tím pádem jsem byl u přípravy textů, dramaturgie, režie a hrál jsem, a tam jsem zjistil, že mě to strašně baví. Ale bez nasměrování Karlem by mě ani nenapadlo, že se tím budu jednou živit. Abych šel na nějakou školu nebo tak.

Jaký je podle tebe rozdíl mezi amatérským a profesionálním divadlem?

Z mého pohledu je to opravdu tak – ale uvědomuji si, že je to nepřesné – že amatérské divadlo je větší šancí pro skupinu lidí říct divadelními prostředky něco za sebe. Že to zkrátka a dobře není tak, že jsem někde zaměstnán a přečtu si, že budeme hrát tuhle hru, a tak to hraju nebo režíruju, ale že je to výpověď. Na straně amatérského divadla je víc dispozicí k tomu přiblížit se výpovědi. A proto mě amatérské divadlo tak zajímá.

Vidíš takový nějaký zásadní rozdíl mezi dětským divadlem a divadlem dospělým?

Jsem tady poprvé, takže s touhle oblastí – divadla hraného dětmi – nemám zkušenost. Mám zkušenost hereckou z divadla hraného pro děti – rok jsem pracoval v Polárce – ale v téhle oblasti nevím.

Překvapuje tě něco na inscenacích, které jsi tady viděl?

Svým způsobem mě překvapuje, nakolik jsem atakován přemýšlením o tom, co je divadlo a co je pedagogická činnost. Myslel jsem, že to nebudu až tak řešit, že se prostě na představení budu schopen dívat jako na divadelní kus, a to já prostě nejsem. A neustále je ta pedagogická činnost ve vzduchu a já vlastně v tu chvíli nevím, jestli to mám vnímat jako divadlo. Tohle je ale opravdu pocit člověka, který je tady poprvé. Věřím, že ostatní už s tím problém nemáte, ale já tu hranici prostě cítím.

Tahle diskuse už se vede léta a pořád není zcela uzavřená. I když se snažíme dívat se na představení z divadelního hlediska, pedagogický aspekt z něj odpárat prostě nejde.

Nejde, ale abych zas nebyl tak negativistický, tak přes počáteční rozpaky myslím, že pro seminaristy, z nichž většina pracuje s dětmi, to může být dobrý materiál. Díky těm představením můžeme pojmenovávat dramaturgické problémy pro to, aby se jich nedopouštěli ve svých dalších představeních s dětmi, respektive ve své pedagogické činnosti.

Jak se ti pracuje v semináři?

Jsem velmi spokojený. Je nás tolik a sešli se takoví lidé, kteří během první chvíle přestali řešit jakékoliv komunikační problémy, a podařilo se, co jsem považoval za podstatné a z čeho jsme měl obavu – aby to nebyla přednáška, ale rozhovor. A myslím, že to rozhovor je. Já se necítím být pedagogem nebo přednášejícím, protože rozhodně nejsem tak zkušený dramaturg, abych někomu něco předával. Takže se snažím je atakovat otázkami tak, aby si každý člověk na vše přišel sám. A to je nejlepší v rozhovoru. Takže si myslím, že máme nakročeno k tomu, že si každý ze seminaristů odnese ze semináře něco úplně jiného. A to je, myslím, dobře.

Na co je podle tebe nejdůležitější myslet v dramaturgické práci a při práci s textem?

Já se snažím neustále se vracet k tématům. Myslet na to, že méně je více. Hledat kontrast a konflikt. Asi už žádnou další zásadní a zobecňující zásadu nemám. Snad jen nebát se do toho vkročit autorsky, což neznamená si hru napsat, ale vědět, o čem a proč to chci dělat. Každou debatu po představeních zahajujeme v semináři stejně: O čem to bylo. Řekněte to jednou větou. Snažíme se jít na tu kostru, na základní stavební kámen inscenace. Vědět o čem a proč je to hlavní.

Máš pocit, že existuje nějaké téma, které je pro děti v současné době hodně zajímavé?

Byl jsem poslední dva roky v porotě na Rakovnické Popelce, kde je taková dětská porota, a to téma, na které děti reagují hladově, aktivně, a okamžitě a chtějí ho, protože ho pravděpodobně ve svém životě tolik nemají, je úplně jednoznačné – je to kamarádství.

A ty máš nějaké téma, které tebe baví a chtěl bys o něm dělat divadlo?

Po Malé mořské víle je mým oblíbeným tématem nenaplněná láska, z čehož plyne, že bych jednou strašně chtěl dělat Cyrana. Ale mám i téma, které se může zdát obecné – že věci nejsou takové, jaké se zdají být.

Kdybys měl být drak, jaký drak bys byl?

Princezny bych nejedl, ale vozil bych je do své jeskyně a tam šlehal plamenem.

Děkuji za rozhovor!

Petra

DNES HRAJÍ...

ZÁMEX, ZŠ ZÁMECKÁ, LITOMYŠL

Hodný drak Pašík. Nekouše!

Soubor Zámex (*čti zámeks*) spolu pracuje jeden školní rok. Jeho existence je takto ohraničena, protože skupina se dala dohromady ve škole na volitelném předmětu.

Proč jste si z nabídky volitelných předmětů vybrali zrovna divadlo?

Baví nás to. Jinde nebylo místo, ale nelituji. Je to lepší, než se učit. Je tam dobrá učitelka.

Kdyby byla vaše učitelka drak, jaká by byla?

Šlehaly by plameny.

Pořád?

Jen když se ulíváme. Takže pořád.

Inscenace vznikala od listopadu, předlohu nabídla souboru paní učitelka.

Co vás při dělání představení bavilo?

Že to bylo vyjímečné, neobvyklé. Taky nás bavilo jezdit na přehlídky.

V Trutnově jsou členové souboru poprvé kromě Jirky, který tu má babičku. Těšili se na jiné soubory, na bazén a na to, že je *ogrilujou* v seminářích po představení.

Co by diváci neměli ve vašem představení přehlédnout?

Název divadla. Mě, jak zpívám.

Co si nejvíc užijete?

Komáry, sloníka.

Zámex se schází se jednou týdně, ale když je třeba, zkouší mnohem víc. Někteří z nich by chtěli v divadle pokračovat, když budou mít příležitost.

Představení v Trutnově je tak takovou tečkou za prací souboru, příští rok se už na škole v Litomyšli všichni nesejdou.

Co očekáváte od posledního provedení svojí inscenace?

Snad to nezkazíme. Doufáme, že to dáme hodně dobře.

Jak se to pozná, že se to dalo dobře?

Lidi tleskají, smějí se a baví se u toho. Paní učitelka pochválí.

Markéta

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ DAGMAR BURDOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Jeden školní rok se žáky, před tím sama.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Každé je vysněné, protože každé začíná mým snem. Představami, útržky scén. Text hledám až pak. Čtu si a hledám, co si s tím snem „sedne".

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Neznala jsem 2/3 dětí, které v září poprvé přišly na volitelný předmět dramatická výchova, a to ani jménem. Z těchto 11 budoucích „herců"měly jakousi zkušenost pouze tři: největší jedna dívka (rok jsme se spolu věnovaly recitaci) a dívka s chlapcem (před dvěma lety byli členy skupiny, s níž jsem nacvičila malé rapové vystoupení). Takže jsem začínala od opravdové nuly. Ale „klacky pod nohama" bych tomu neříkala. Spíš výzva. Věděla jsem, že výsledek může být všelijaký. Možná je „jen" naučím zřetelně mluvit a výrazem tváře přesvědčivě vyjádřit vnitřní pocit, možná zvládneme „besídkové" vystoupení pro rodiče, možná víc. Ale tak to v běžném školním provozu bývá. A dostaví-li se podobný úspěch, je to dárek jako od Ježíška.

Co vás vždycky „nakopne"?

Ten úspěch přece! A také inspirace, která mi krouží okolo hlavy vždycky po setkání s kompetentní porotou (a že na ni mívám štěstí!). Nejdřív se jejích slov leknu, pak přemýšlím, nemůžu spát, celé noci „hraju" a předělávám představení podle ní a nakonec zřetelně vidím, že měla pravdu. Jenže už bývá pozdě. „Herci" jsou na odchodu na střední školy, soubor se rozpadá. A já s pocitem, že už vím jak na to, začínám snít o dalším pokusu.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Vivat Hrubín. Poprvé jsem dostala odvahu zhmotnit svoji představu. Legrační je, že básnička o kmotru z Poličky a kuličkách, která byla na začátku, se do finálního tvaru málem ani nedostala.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Kdybych měla víc času. A kdyby ho měly také děti. Všechno ostatní je věcí odhodlání a priorit– zaplatit si vzdělání, věnovat peníze na společná soustředění, sehnat pravidelného konzultanta,... A já mám ještě jeden osobní problém. Když zkouším, pořádně se nevyspím. Citová angažovanost mi totiž brání vygumovat alespoň na noc představení z hlavy. Týdny jdou, ale měsíce ....

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

ANNA KLIMEŠOVÁ

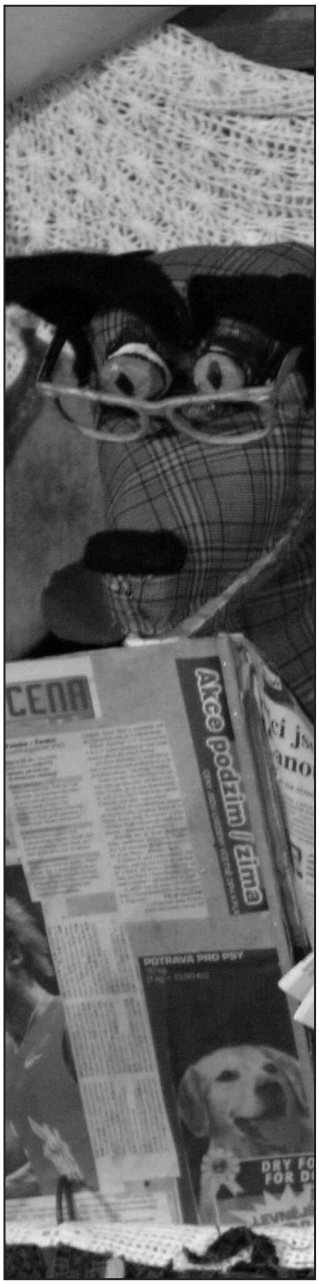

Geometrické obrazce jsou si podobné, mají-li stejný tvar, nemusí však mít stejnou velikost. Jak je to s námi?

VČERA JSME SI VŠIMLI...

doplňkového představení Za každým rohem ještěrka

DNES HRAJÍ...

ZUŠ STRAKONICE

Soubor už funguje dlouho, ale v tomto složení pracují asi rok. Pořád někdo přichází nebo odchází. Předlohu pro představení **Je to naprosto jisté** jim nabídla vedoucí souboru. Zdálo se to lehké, ale na představení bylo dost práce. Na inscenaci je zajímá téma fámy. *Fáma tu byla a je. Je to aktuální.* Když představení vytvářeli, museli v sobě objevit drbny. Šli na to přes improvizace a moc je to bavilo.

Co si užíváte, když představení hrajete?

To je tak strašně rychlé představení, že si to musíme užívat úplně celé.

Co by diváci neměli přehlédnout, až se na vás budou dívat?

Ať zaostří na těch deset minut, co představení trvá. A ať se zasmějí.

Co čekáte na Dětské scéně?

Srovnání. Debaty, diskuse, baví nás rozmlouvat o divadle. Nabitý program – už nebude čas na pouliční herectví, kterým jsme se živili při recitaci.

Co vás v dramaťáku těší?

Improvizace. Přijdu do skupiny, kde si s ostatními rozumím. Jiřina (vedoucí souboru) nám rozumí, můžeme si s ní normálně popovídat. Je to příjemný čas. Zábava. Jsme jedna skupina, jsme nad věcí a nejsme na sebe zlí.

Markéta

Holek je v našem souboru jak vidno většina a jsou to draci. Ale my stále šťastně unikáme.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ JIŘINA LHOTSKÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Zhruba jeden školní rok.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou realizovat?

Nemám vysněné představení, jako nemám vysněné děti. Až podle skupiny přemýšlím, co a jak. Mám jen pár autorů a textů, o kterých si myslím, že by z nich mohlo být zajímavé představení a čekám na skupinu, které by ten text slušel.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Asi prostor. Pracujeme a zkoušíme v učebně 5 x 4 metry. Obtížně se v něm připravuje představení, které by mělo dobře fungovat na větším jevišti a kde se v inscenaci počítá třeba i s prostorem hlediště.

Co Vás vždycky „nakopne"?

Děti samotné. Když vidím, že práce při představení najednou jakoby opravdu skokem pokročila, jako by se cosi vylouplo, objeví se něco, co jsme zatím marně hledali a cítím, jak se v inscenaci děti zabydlují a jsou v ní všichni silně zainteresovaní. Jsou to krásné, potěšující a často i vzácné chvíle.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Myslím, že recitační pásmo podle Vodňanského textů a jmenovalo se Na Silvestra v poledne. Kdysi v Mělníku.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Tak ta otázka se ti podařila! Odkud to mám vzít!? Od vnějších podmínek? Systémů? Mechanismů? Daností a okolností? Vztahů mezi lidmi? Začnu od sebe. Kdybych byla talentovanější, nápaditější, sečtělejší, trpělivější... a mladší.

DNES HRAJÍ...

KYSELÉ RYBIČKY, ZUŠ CHLUMEC NAD CIDLINOU

Soubor je na Dětské scéně potřetí. Minule prý spali v penzionu, ale neměli pro ně volný pokoj, tak spali v kanceláři. Letos dali přednost tělocvičně. Těšili se hlavně na to, že nepůjdou do školy.

Někteří členové souboru chodí do dramaťáku devět let. Inscenaci **Jak to bylo s princeznou** připravují dva roky, postupně se představení různě proměňuje. Jejich skupina se v loňském roce rozdělila na dvě části (někteří totiž absolvovali první cyklus) a v nich vytvářeli dvě pohádky. Obvykle je hrají pospolu. Nicméně teď je jedna pohádka tady a druhou můžete vidět na Loutkářské Chrudimi.

Předlohu nám nabídla paní učitelka. Nabídla nám různé, ale nám se líbila tahle. Je nejkratší. Sedla nám a líbil se nám ten kocour.

Diváci by neměli přehlédnout Kubův skvělý výkon. Tedy spíš by ho neměli přeslechnout. Nejhezčí je Bára. A jedna pravá ruka.

Zajímalo mě, proč se soubor jmenuje Kyselé rybičky.

To je aspoň pět let starý název. Už ani nevíme, jak nás to napadlo. Asi jsme vybírali z našich nápadů. Ale všechny ty názvy byly z oblasti gastronomie.

Jaká by byla vaše vedoucí, kdyby byla drak?

A když už drak je? No, asi by nás sežrala. Láskou!

Nakonec mi soubor ještě prozradil, jak se rozmazlují draci. *Krmí se masem zlobivých paní učitelek.*

Markéta

Drak vzniknul, když se Kyselé rybičky nemohly dostat do tělocvičny a čekaly na klíče. Je trojhlavý, předmětorodý z čeledi loutkářské.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ ROMANA HLUBUČKOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

To je různé - podle náročnosti tématu a věkové skupiny dětí, také jak náročné vymyslíme loutky a jak dlouho je vyrábíme, ale většinou 4-5 měsíců do prvního vystoupení pro kamarády nebo rodiče. Následně ještě upravujeme, „vylepšujeme“, přepracováváme, doplňujeme o nové nápady…je to vlastně téměř nekončící proces.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou realizovat?

Těch je několik – určitě chceme zkusit nějakou starou loutkářskou hru …

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Tohle představení „velké problémy“ nemělo.

Co vás vždycky „nakopne“?

Nápad (někdy vlastní, někdy skvělé představení, které někde vidím), chuť dětí „něco“ vymýšlet a na něčem pracovat, samozřejmě příznivý ohlas na již hrané představení…

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

„Stoleckové pohádky“ – pásmo z poezie hrané drobnými předměty.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Tak to mě teď nic konkrétního nenapadá……

VČERA JSME SI VŠIMLI...

všednodennosti přehlídky

VČERA JSME SI VŠIMLI...

všeho možného

DNES HRAJÍ...

BABINEC, ZUŠ UHERSKÉ HRADIŠTĚ, POBOČKA KUNOVICE

Soubor tvoří Hanka, Lucka, Evča, Venda a Ivča. Do dramaťáku chodí už dlouho, ale v této sestavě inscenaci **Holá pohádka** vytvářely rok v rámci hodin přednesu. Můžete je poznat podle toho, že si na ulici zpívají. Povídala jsem si s nimi ráno a můžu to doporučit každému, kdo potřebuje po ránu dodat optimismus a energii. Vyzvěděla jsem, že holky našly na každém přestavení něco hezkého a od přehlídky očekávají nové zkušenosti, nové lidi a příležitost si zahrát.

Jak se těšíte na svůj hrací den?

Hrozně moc. Ani nedospíme.

Proč jste si vybraly právě dramaťák?

Užíváme si každou situaci, umění všeobecně. Rádi blbnem. Paní učitelka je strašně fajn. Úžasní človíčkové jsou v dramaťáku.

Co vás bavilo na vytváření inscenace?

Rytmus, slovní hříčky, taneční kreace, každý nápad, vytvářet bláznivinky.

Jak jste se dostali k textům Petra Nikla?

To si paní učitelka jednou koupila knížku. A že si ji přečtem. Tak jsme četli a začli jsme u toho blbnout a vzniklo to, co teď děláme.

Proč jste si z Lingvistických pohádek vybraly zrovna Holou pohádku?

Je nám sympatická, protože jsme taky holé. Je rytmická a přišlo nám, že jde dobře ztvárnit. A včera v noci jsme tím úplně žili, protože jsme v té tělocvičně málem zmrzli.

Co je potřeba k tomu, aby se dal zdivadelnit jazykový humor?

Fantazie. Užít si to.

A co si užíváte, když hrajete?

Celé si to užíváme a druhou půlku si užíváme ještě víc než první. Ono to vysílá tolik energie, že si to musíme užít od začátku. To ani nejde začít až v půlce.

Čeho si mají diváci všimnout?

Nás!

Soubor slibuje divákům: *Celou dobu vás představení bude držet, ani na chvilku vás nepustíme.*

Markéta

Lenivá Leviha od Karla se nezdvihá. Leviha se jmenuje ostnatá dračice souboru, Karel je její dítě.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ OLGA STRAŠÁKOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Babinec tvoří polovinu celého souboru, jehož celý název je: Babinec a Jan (skutečně je v něm pouze jediný klučina, a ještě k tomu Jan).

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Scházíme se 1x týdně, ne vždy v plném počtu (nemoci, zájezdy apod.), a tak se stává, že potřebnou i osvědčenou dobou k premiérovému vystoupení nebo k vystoupení ve vnitřní a vzájemné pohodě je určitě půl roku i víc...

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Ne. Ale zajímá nás práce s rekvizitou či loutkou, něco zpěvů, hraní, tančení, prostě něco jako Se-ma-for (sedm malých forem...)

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Asi to nebyl přímo klacek, ale setkávání se s rytmem, jeho hledáním a objevováním, nalézáním vhodné či nejlepší varianty pro ucho naše i diváků...

Co vás vždycky „nakopne“?

Vzájemná chuť zkusit něco nového.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Byl to Kuplet o jazzové kavárně básníka Zdeňka Kriebla.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Stále více zkušeností, získávání dovedností prostřednictvím celoživotního vzdělávání - podmíněné dostatkem času, dobré zázemí a s tím spojené financování potřebného vybavení, umění hledat a nacházet.... trošku ideální, že?

NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE DĚTÍ VEDENÉHO ANEŽKOU

„Dobrý den, pane Huláku, tady Veronika Valová z dílen pro děti. My tady čekáme na Prahu Ponec. Nevíte, kde je jí konec?“, bylo slyšet už několik minut po údajném začátku dílny pro děti. Prahy Ponec nebyl konec, a tak se dopolední dílny uskutečnily bez ní. Přesuňme se ale přímo do Anežčiny dílny. Anežka se velmi poklidně a s nadhledem vznášela nad dětmi jako drak a jen lehkým naznačením mávnutí křídly vždycky usměrnila pokračování samotné dílny. Začalo se různými rozehřívacími cvičeními, která byla později využita v druhé části po přestávce. Děti si v této části také zahrály na gazelu, na různé zrůdičky atd. Na konci první části si děti připravily z novin (trnul jsem hrůzou, jestli to nebudou deníky DS, nakonec se naštěstí vytáhly noviny s problémy ztroskotaného Airbusu, s volbami do Evropského parlamentu a s dalšími mnohem nepodstatnějšími informacemi…) a z jiných bílých papírů masky. V druhé části se děti přesunuly do sebou vymyšlených fantazijních a bájných světů. Na vysvětlenou, co to je bájný svět, cituji rozhovor, který na toto téma proběhl v dílně.

Anežka: Znáte nějakou bájnou zemi?

Účastník1: Třeba země Oz?

Účastník2: Atlantida!

Emička (7 let): *si poposedla a zamyslela se*…Asie!

Děti si vytvořily Spojené státy Mokojské (spojení mnoha bájných světů) a v nich prožily jeden velmi zvláštní a tajemný příběh…nebudu vám vyprávět, co všechno děti prožily…ale řeknu vám, že příběh byl plný obrů, záhadných dopisů, draků a černokněžníků. Získávaly se dračí vlastnosti v soubojích a musely se vybrat i oběti, které jsou ochotny pro zemi umřít.

Velmi příjemně jsem tak strávil dopoledne ve fantazijním světě. Horší pak byl návrat do reality, přestože v ní draci jsou…Trutnov je jimi nyní přeplněn. Stačí se dobře dívat. A poznávací znamení? Různobarevná cedulka na těle nebo u těla s nápisem Dětská scéna.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Anežčina semináře

ZASLECHLI JSME?

Jak se ti líbila dílna, Ondro? A co se ti líbilo nejvíc?

Mně se dílna moc líbila. Nejvíc se mi líbila závěrečná hra – záchrana draka.

Jindro, jak se tobě líbila dílna?

Byla určitě zajímavá a líbilo se mi hodně, že se na dílně hodně skamarádíme s lidma z jiných souborů, protože se asi budeme ještě někdy potkávat na různých přehlídkách.

Jak se ti, Emo líbila dílna?

Hezká…

A co se ti na dílně nejvíce líbilo?

Mně se nejvíce líbilo, jak jsme si vytvářeli masky a jak jsme získávali ty pergameny, ty dračí schopnosti. Ty hry všechny. Líbilo se mi všechno.

Co se ti líbilo na dílně nejvíc, Mirko?

Ono všechno bylo dobré. Ale asi nejlepší byly ty soutěže na konci dílny.

Jonáš

ETYMOLOGICKÉ OKÉNKO

Je to na draka! – výraz označuje ne právě uspokojivou situaci.
Mít draka – být ve stavu, kdy vám není zrovna nejlépe následkem požití příliš mnoha alkoholických nápojů.
Dračí setba – sklízení dračích zubů na poli, což vám zaručeně nepřinese nic dobrého. (Viz Argonauti)
Pracovat jako drak – makat jako člen redakce.
Pouštět draka – vezmete 1x1 metru leteckého papíru (čtverec), 4 lehké dřevěné tyčky o délce 1 metr, lepidlo, provázek co nejdelší, barvy na dokreslení drakova charakteru. Vše spojíte dle patřičného návodu (a že jich je na internetu hodně!), vylezete na kopec a seběhnete z něj, přičemž draka necháváte volně za sebou. Máte-li štěstí a vítr, vzlétne. Upozornění: váha člověka, pouštějícího draka, by měla být přímo úměrná velikosti pouštěného draka.
Jet na draku – vznášet se v oblacích a být tak trochu mimo sebe.
Vzít draka – co nejrychleji se přemístit někam pryč. Velmi podobné okamžiku, kdy jste vyzváni k vykonání nějaké práce.
Jít na dračku – být žádaným zbožím.
Uvázat dračí smyčku – být fakt zběhlý v tábornických dovednostech.
Dračí mor – trutnovská verze španělské či prasečí chřipky.

DNEŠNÍ PROGRAM - ÚTERÝ 16.6.

14.00 - 15.30	4. blok vystoupení souborů skupina A (soubory) **Kokomá komá**, Zámex, ZŠ Zámecká, Litomyšl (kino) **Je to naprosto jisté**, ZUŠ Strakonice (kino) **Jak to bylo s princeznou**, Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (ZUŠ) **Holá pohádka**, Babinec, ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice (ZUŠ) skupina B (lektoři a seminaristi) **Jak to bylo s princeznou**, Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (ZUŠ) **Holá pohádka**, Babinec, ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice (ZUŠ) **Kokomá komá**, Zámex, ZŠ Zámecká, Litomyšl (kino) **Je to naprosto jisté**, ZUŠ Strakonice (kino)
20.00 - 21.35	doplňkové představení **Škola Malého Stromu**, Petra Bílková a Iveta Dušková, Praha

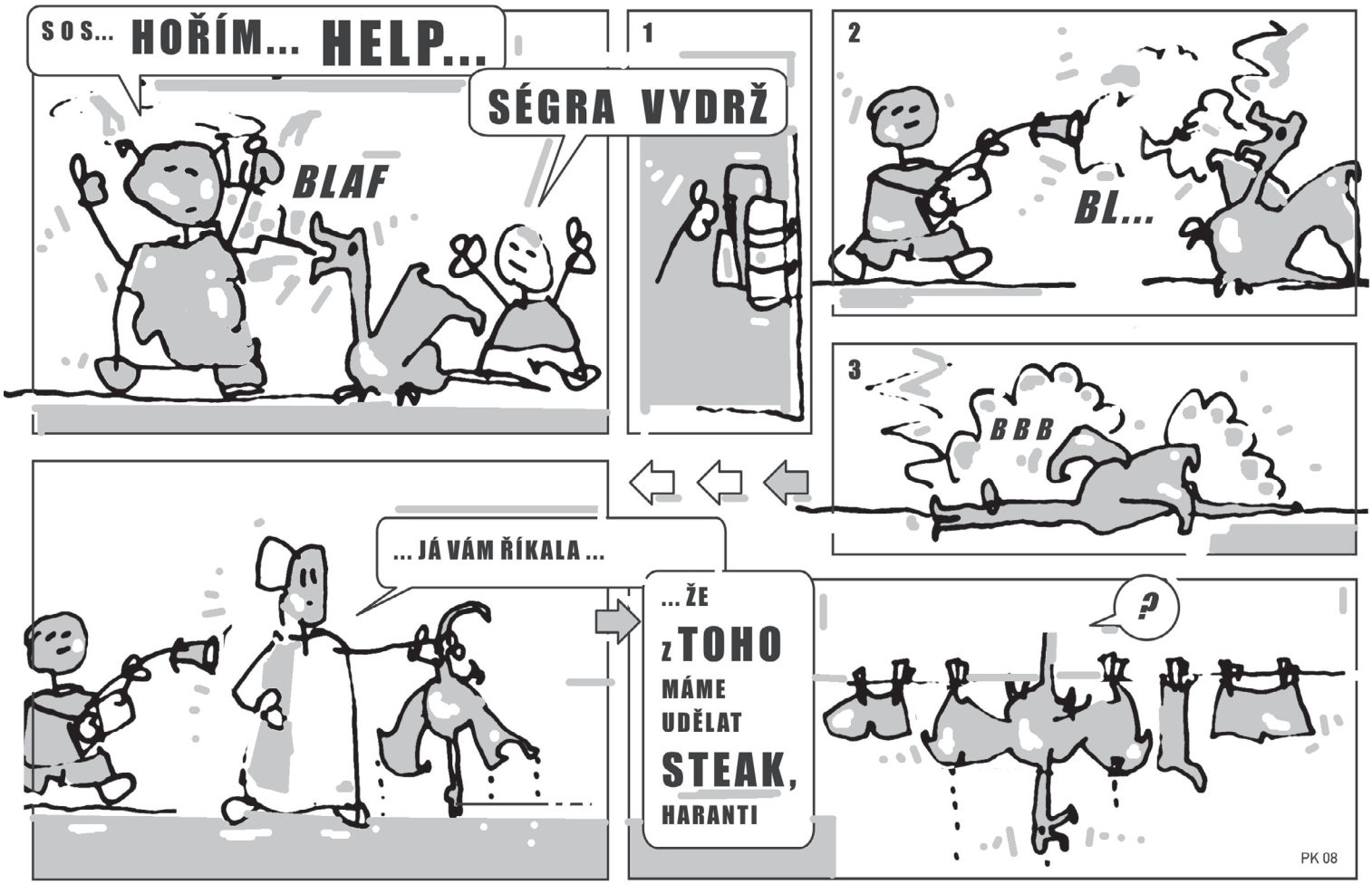
SOUTĚŽ

Kde to je?

Tuto podobu trutnovského městského znaku s drakem potkáváme všichni každý den. Ale kde? Své tipy házejte do redakčních schránek a nebo sdělujte přímo redaktorům v terénu.

BLAŽKOVÁ - DÍL 5. - ... A PŘECE STEAK

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 4.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 16. 6. 2009 ve 0.30 :-) Vychází 16.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 5. STŘEDA - 17. ČERVNA 2009

VIDĚLI JSME strana 106

ZÁZNAMY Z DĚTSKÝCH DISKUSNÍCH KLUBŮ strana 108-109

SEDLI JSME SI S DAVIDEM strana 117

NAPSALI NÁM strana 126

Brzy budu mít jedenácté narozeniny. Divím se, že si toho tady zatím nikdo nevšiml. Přitom je každý den moje jméno v tiráži. Když jsem tu byl poprvé, vůbec se mi tady nelíbilo. U páníčka jsem byl teprve pár měsíců. Než jsme jeli spolu do Trutnova, pořád se mi věnoval. Ale tady? Vůbec na mě neměl čas. Pořád říkal: Počkej, nezlob, uhni, nech toho! Bylo mi to líto. Udělal jsem mu k nohám loužičku. Zlobil se a vymáchal mi v tom čumák! Přitiskl jsem se k té vrčící krabici vší silou a ona přestala vrčet. Dostal jsem! Nanosil jsem si z odpadkových košů všechny kelímky od jogurtů do pelíšku, aby mi nebylo smutno. Zase se zlobil a všechny poklady mi sebral! Utekl jsem – jenomže jsem se bál venku sám a tak jsem se nechal najít. Zase se hněval. Pak jsem si našel kamarády. Chodil jsem na procházku se Zinou a dalšími lidmi. Jeden pán mi nosil dobroty a paní uklízečka mě nechala hrát si s hadrem. Zvykl jsem si a další rok jsem byl v Národním domě jako doma. Už si jednotlivé roky nepamatuju, ale když jsem přijedu a pán mi dá pod tabuli moji misku, vím, že tu spolu nějaký čas budeme. Už tu mám svoje průjezdy a trávníky. A taky tajná místa. A místa na ležení. Teď už se nemusím honit za každou návštěvou v redakci. Ani nemusím štěkat. Jen si tak ležím a poslouchám, jak mluví: „To by jeden neřekl, že se tak uklidní.“ Ležím si u okna a mám je všechny pod kontrolou. Když někdo vezme vodítko, nenápadně dám najevo, že jsem připraven jít ven, i když se mi třeba zrovna vůbec nechce. Mám to tady vlastně rád. Ale nejraději mám letos Petru, protože mi přinesla dvakrát psí bonbóny – kostičky. Ta se vyzná.

Deset let sem rok co rok s páníčkem jezdíme. Když jsme tu byli poprvé, můj pán kreslil samé strašné draky a vybarvoval je kafem. Pak dělal třeba parníčky, podivné postavičky na stole pod lampou, taky přišly obrázky uklízečky Blažkové – nejdřív její dům, pak její příhody, narodily se jí děti – a já jsem to všechno ze svého místa pozoroval. Jsem tu podesáté – nechápu jenom jednu věc: co mají po deseti letech pořád s těmi draky?

Matěj

ZASLECHLI JSME:

Jak sis užil dílnu jako jediný chlap, který tu byl, Ondro?

Já si to užil moc, protože když je více kluků ve skupině, funguje pravidlo kluci a holky zvlášť. Teď to ale bylo úplně jiné.

Která aktivita se ti líbila nejvíce?

Když jsme hráli tu pohádku a já v ní byl králem. To jsem si užil nejvíc.

Vendy, jak se ti líbila dílna? A která část se ti z dílny nejvíce líbila?

Dnešní dílna byla hodně dobrá. Nejvíce se mi pak líbily scénky, které jsme vytvářeli. Také pocit, když jsme leželi pod plachtou igelitu.

Jak se ti, Zdenčo, líbila dnešní dílna?

Jo, hodně se mi to líbilo. Nejvíc se mi ale líbilo, když jsme leželi pod vlnami. Také se mi líbil emoční autobus.

Která část dílny se ti líbila nejvíc, Nikolo?

Asi jak jsme vytvářeli svět fantazie a potom, když jsme leželi pod igelitem.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI

semináře B

NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE DĚTÍ VEDENÉHO VERONIKOU

Veroničina dílna byla plná hudby, emocí a pozitivní energie. Už před začátkem dílny byla puštěna hudba pro naladění a uvolnění. Byl to velmi příjemný „předstart“. Verča je drak. Je neskutečně zapálená (jak jinak, když je drak) pro věc, pořád se usmívá a je v naprosté vnitřní pohodě. Prostě živelný drak, který si velmi rád poletuje po světě a s naprostým vnitřním klidem a úsměvem řeší všechny situace. Na dílně stále aktivizuje děti, když nikdo nechce jít dobrovolně něco předvést, v klidu počká, až se někdo sám rozhodne, pokud úplně nefunguje hra, cvičení, sama se do něj přidá a svou dračí energií rozproudí energii i všem ostatním dráčkům.

V dílně děti zažily plno her, cvičení a jeden delší příběh. Obdivovaly se, ručník jim byl vůdcem pro správné pohybování se, předávaly si lepkavé smrdící „něco“. I tady byla dílna plná kouzel a magie. Děti se ocitly na pouti, v lese, v zoo i u moře. Byl jsem rád, že se na dílně neobjevila komiksová hrdinka Blažková, protože se, neznámo jak, vyklubalo z vajíček najednou asi deset malých dráčků. Kdyby u toho Blažková byla... a měla u sebe kudlu... všichni víme, jak by to asi dopadlo. Zjistili jsme, že v autobuse jezdí opravdu mnoho velmi zvláštních lidí, zjistili jsme, že i Čech se může v klidu dorozumět ve Francii, např. s lehce upravenou výslovností věty: „Lev leze do tramvaje, žere mandle, loupe si je.“

V druhé části dílny se děti dostaly do smutného příběhu jednoho krále a jeho potřeby nesmrtelnosti. Ani tady vám nebudu vyprávět celý jeho příběh. Rád vám ale přiblížím určité momenty. Pomohli jsme králi vyřešit jedno důležité životní rozhodnutí, objevili jsme se ve světě fantazie, kde se procházely různé víly, skřítci a jiné blíže nespecifikovatelné bytosti, viděli jsme samotného krále na zemi, žebrajícího alespoň o kousek chleba.

Mě samotného, jako čistého pozorovatele, dílna velmi bavila. Měl jsem často nutkání se oprostit od všech možných konvencí a pracovních povinností, odhodit blok s tužkou a vběhnout šťastně mezi účastníky dílny a hrát si alespoň chvíli s nimi. Bohužel...vždycky jsem se ovládl. Děkuji za příjemné dopoledne, Veroniko!

Jonáš

SEDLI JSME SI S...

MAGDALENOU FRYDRYCH GREGOROVOU

Soubor LDO ZUŠ Temperka Třinec přivezl autorskou hru někdejší žákyně školy, dnes uznávané autorky Magdaleny Frydrych Gregorové. Protože her psané souboru na míru někým, kdo už se neúčastní pravidelné práce souboru, je žalostně málo, neodolali jsme a alespoň na chvilku jsme autorku zdrželi svými dotazy. Vlastně jsme o ní nic nevěděli – jen to, že vedoucí souboru Temperka Marcela Kovaříková nám prozradila, že je s ní spojena „pupeční šňůrou".

Magdalena Frydrych Gregorová (1982) je dramaturgyně a autorka divadelních her. Za divadelní hru Dorotka získala cenu Evalda Schorma za rok 2006 a uvedlo ji Švandovo divadlo v Praze. Její další hry Panenka z porcelánu, Na věky a Hřiště nastudoval Český rozhlas. V New Yorku se realizovalo její autorské čtení.

Magdalena se hlásí k polské menšině a nedávno měla v polské Zelené Hoře premiéru hra Teraz na zawsze (Teď navždy).

Je to opravdu tak, že jste hru Život je sen napsala na míru třinecké Temperce?

Je to pravda. Jednou jsem děti viděla a pak jsem dlouze seděla s Marcelou Kovaříkovou, jejich učitelkou LDO, a ona mi o každém z nich vyprávěla. Promyslela jsem si témata a teprve pak jsme se jich zeptaly, co by říkali Andersenovým pohádkám. Chtěla jsem odstoupit od civilního realismu. Děti to zaujalo, a proto jsme vybrali trochu nemoderně Andersena.

Pohádky do tohoto textu jste vybírali podle charakteru osob?

Naopak. Chtěli jsme jít kontra. Aby měli představitelé herecký protiúkol. Aby se s hrou mohli popasovat i řemeslně.

Znamená to, že je možné hru přenést pro jiné herce a jiný soubor?

Určitě. Považuji ji za univerzální, každý si v ní může najít to své. Nabídla jsem ji i Dilii.

Nejde o bezprostřední zkušenost herců. Při zkoušení se o tématu hodně mluvilo a hráli jsme si na to.

Bavilo Vás psát hru pro dětský soubor?

Velice. Baví mě se setkávat se s Marcelou Kovaříkovou, takže to byla trochu i záminka, jak se s ní vídat. Pro děti ze souboru jsem vedla víkendový workshop. Překvapilo mne, jak je to oslovilo.

Co bude dál ve Vaší tvorbě pro soubor LDO v Třinci?

Zhruba každého půl roku potřebuje Marcela novou látku a já doufám, že se zase ozve. Vždycky je to pro mne výzva. Je to jiné než psát hry pro dospělé.

To znamená, že už jste nějaké hry pro třinecké LDO psala už dříve?

Ano. Dokonce několik. Ta předposlední se jmenovala Krabičkoví motýli a byla o dětech ze sídliště.

Děkuji za ochotu odpovídat a přeji hodně invence do dalšího psaní.

Iva

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

ANEŽKA CELNAROVÁ

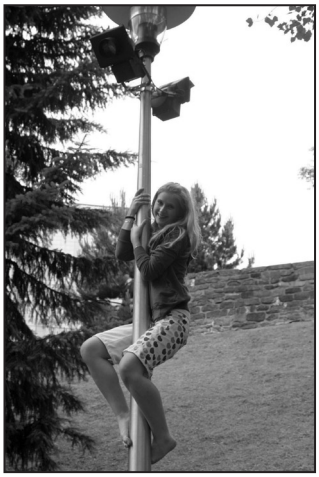
Vzplanu a hned ochladnu, abych mohla znovu vzplát a vysvobodit svého prince.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

VERONIKA VALOVÁ

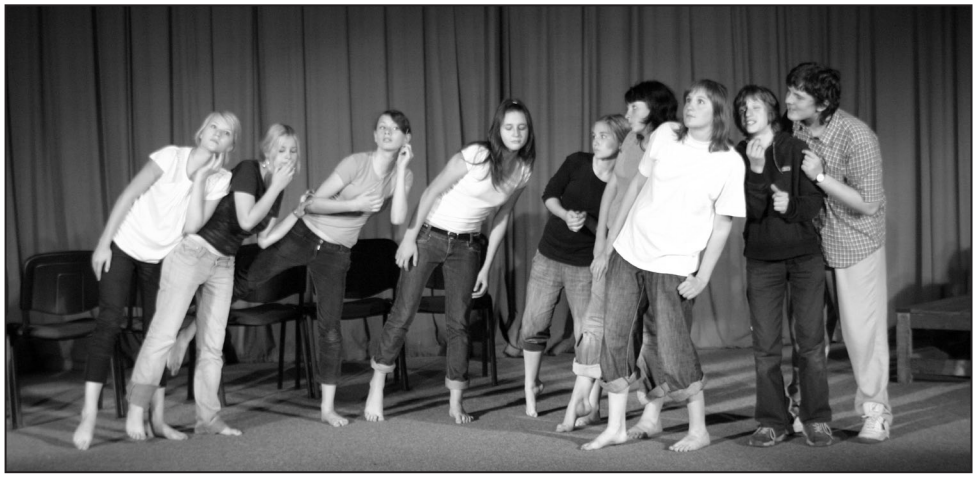
Swingový úlet do divočiny aneb jak chutná život v přírodě se mnou

VIDĚLI JSME

KOKOMÁ KOMÁ

JE TO NAPROSTO JISTÉ

JAK TO BYLO S PRINCEZNOU

HOLÁ POHÁDKA

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA ÚTERNÍ PŘEDSTAVENÍ

KOKOMÁ KOMÁ A HOLÁ POHÁDKA

Včera jsme měli možnost zhlédnout dvojí inscenování poezie. Soubor Zámex ze ZŠ Zámecká, z Litomyšle, s vedoucí Dagmar Burdovou si vybral básně Jiřího Dědečka z knihy Šli červotoči do houslí. Soubor Babinec ze ZUŠ v Kunovicích s vedoucí Olgou Strašákovou si vybral jednu báseň Petra Nikla Holá pohádka z knihy Lingvistické pohádky.

Členové souboru Zámex jsou na začátku své divadelní cesty a navštěvují dramatický kroužek prvním rokem. Nemají dosud velké divadelní zkušenosti. Naopak členky souboru Babinec navštěvují literárně-dramatický obor již několik let a mají zkušenosti z účastí na soutěžích v přednesu.

Souboru Zámex se ne zcela dařilo nalézt adekvátní divadelní prostředky a klíč k inscenování většiny z vybraných Dědečkových básní, které jsou často založeny na slovním humoru, hříčkách a jsou krátkými anekdotami. Řazení básní nemělo vnitřní propojení. Zcela vnějškově je oddělovalo pouze krátké zabubnování. Tyto básně jsou určeny dětem od pěti let, ale členům souboru je v průměru čtrnáct. Proto většina básniček v jejich podání působila až infantilně. Členky souboru Babinec hledaly klíč k inscenování Niklovy básně nejprve přes kolektivní recitaci. Tato recitace se jim v průběhu zkoušení začala přirozeně proměňovat v divadelní tvar. Interpretky vstupovaly do rolí zvířat i vypravěčů, začaly na jevišti vzájemně jednat. I proto se v představení dívkám dařilo sdělovat text za sebe, s energií, hravostí a radostí. Tato radost se přenášela i na diváka. Zvolené herecké prostředky i kostýmy nebyly popisné a neilustrovaly prvoplánově text ani postavu. Holá pohádka byla adekvátní jejich věku.

Účast souboru Zámex na přehlídce Dětská scéna může pozitivně ovlivnit další práci jeho členů a chuť společně dělat divadlo. Souboru Babinec přejeme radost při tvorbě dalších inscenací či inscenované poezie.

Hana Galetková, Tomáš Volkmer

JE TO NAPROSTO JISTÉ

Soubor ZUŠ Strakonice přivezl do Trutnova dramatizaci Andersenova textu Je to naprosto jisté. Z představení, které diváky zaujalo, potěšilo, osvěžilo je navíc patrné, že hrou se baví i samotní aktéři. Současně jsou ale koncentrovaní, přesní. Spontánnost zde jde ruku v ruce s řádem. Hráči jakoby zlehka sdělují témata, divák s potěšením sleduje svět holek a kluků i obraz šíření a bobtnání fámy. Dále vztahy holek a kluků, kluků ve smyslu mladší – starší, menší – větší, i vztahů- nevztahů, které opanují dav, houf, čili hejno. Soubor našel čistý a jasný způsob, jak zacházet s divadelním prostorem – scénou a mizanscénou, nebo např. jak využít kostým – bílé triko jasně označuje postavu, která je spouštěčem dalšího děje.

Projev herců je kultivovaný po hlasové i pohybové stránce.

Přesto lze doporučit výraznější start v kratičké úvodní promluvě kluků, dále ohled na diváka ve smyslu umístění chlapců - větší by neměl zakrývat menšího. Tyto drobné pihy však neubírají inscenaci jako celku na šarmu.

Zuzana Jirsová

JAK TO BYLO S PRINCEZNOU

Romana Hlubučková nabídla skupině současných absolventů prvního cyklu LDO ZUŠ v Chlumci nad Cidlinou předlohu A. Mikulky Hastrmaní princeznička. V diskusi s lektorským sborem, která byla velice zajímavá a vstřícná jsme se dozvěděli mnohem víc o práci skupiny a vzniku inscenace než mohlo být uvedeno ve zpravodaji při představování souboru a rozhovoru s vedoucí. Vedoucí dala při přípravě a realizaci předlohy svým žákům více volnosti než bývá obvyklé, protože se jednalo o jejich poslední kolektivní práci v rámci prvního cyklu. To byla zřejmě příčina, proč se nám některé složky inscenace zdály nevyvážené a nedotažené, přestože samotná příprava až po realizaci trvala s přestávkami téměř dva roky. Inscenátoři nejprve postupně provedli mnohé dramaturgické úpravy Mikulkovy předlohy. U Mikulky víme, že jeho fantazie je „nepřeberná" a do příběhu „nacpe" často cokoliv, co se mu hodí, takže výsledkem jsou až absurdní situace jemu vlastní, zkrátka u A. Mikulky není nic nemožné. To samozřejmě při vlastní realizaci ovlivňuje a limituje inscenátory, ale nutno přiznat, že předloha Hastrmaní princeznička má ještě celkem logickou stavbu situace, i když představa reálné realizaci např. závěru, kdy podivná lodička s třemi námořníčky – ženichem, nevěstou a stopovací rosničkou plující po moři za zvuků hudby, vesele třepotajících praporů a jásotu směrem k Pomerančovým ostrovům přes Banánové moře až k čokoládovým sopkám, které chrlí jahodovou zmrzlinu se šlehačkou a Jolly Jocker se mezitím v hlubokém černém lese udělá šiškovou chaloupku a už s nikým nechce nic mít, je nádherně barevná, ale pro tvůrce zdá se v požadovaném rozsahu ne zcela realizovatelná. Skupina vyzkoušela a kupodivu po celé dva roky s chutí a elánem různé možnosti, jak vytvořit a realizovat např. vrakoviště starých rour, kde Pinkalinka s pomocí stopovací rosničky připraví past pro kocoura – a to od pet- lahví přes bludiště s loutkami, kuličkami atd. ve stínohře, kdy všechny pokusy nakonec nebyly pro tvůrce uspokojivé, a tak od této situace upustili. Naopak ponechali závodní dráhu v televizi, která v logice nelogice Mikulky nefunguje a ptáme se navíc, kde se bere na smetišti televize s královskou rodinou. Na to nedostáváme uspokojivou odpověď. V řádu A. Mikulky můžeme snad přijmout předměty, hračky, které jsou v jistém smyslu „každá z jiné opery", král, královna, sice podobnnám,a le jiná princezna, stopující žába, plácačka, smyčka, stínový kocour, atd. Pak snad můžeme přijmout i akvárium jako pokojíček, chybí postýlka a princeznička by mohla být „gumovou kačenkou" plavající v barevné limonádě, kde by členky souboru mohly foukat brčky a dělat bubliny. Jen by to nesmělo být připravené, muselo by to vznikat, mít svoji imaginaci. Pak by zřejmě musel být poněkud jiný i projev kocoura s falešným zpěvem, jak praví isncenátoři . Nemusel by falešně zpívat, ale interpretace tohoto textu by měla o něčem vypovídat. Neměl by být jen slušně odříkín. Možná, že i vypadávání z rolí, by mohlo být „programové". Možná, že vedoucí nechala více svobody pro své žáky. Možná. Mikulka je neřád.

Jiří Pokorný

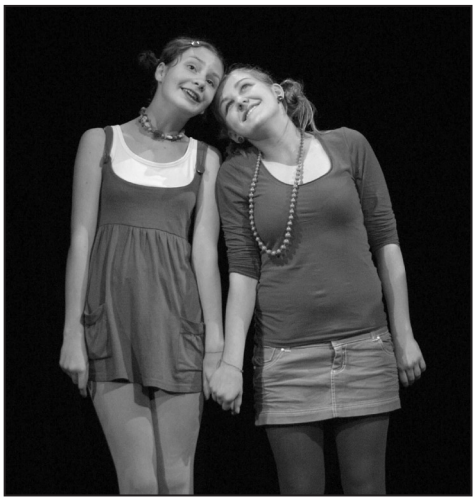
Kokomá komá

Je to naprosto jisté

Jak to bylo s princeznou

Holá pohádka

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

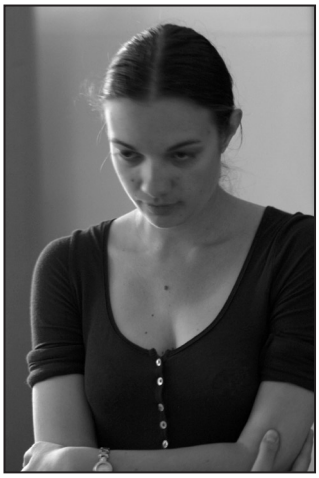

MAGDALENA HNILIČKOVÁ

Citlivá dívka, miluje Francka, na nátlak rodičů se provdá za Vávru.

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Jak to bylo s princeznou

Diváci hodnotili představení pozitivně. Příběh jim přišel jednoduchý a tak převážně oceňovali jednotlivé nápady - práci se stínohrou, pohyblivou televizi (rolování papíru), obarvení kocoura. Doplnění příběhu vlastní hudbou jim přišlo fajn a písničky se jim líbily. Plyšový medvídek na ně působil jako dobrý vtip. Užívali si herecké nasazení celého souboru. Část publika by byla raději, kdyby byly loutky výtvarně jednotné, druhé části to naopak nevadilo a rozmanitost pro ně byla přijatelná a podporovala vtipné vyznění celého představení. Někteří také konstatovali, že situace závodu kocoura s žábou pro ně byla dlouhá. To, že si na závěr detektiv vezme princeznu za ženu jim připadalo jako zamilování se z nutnosti, popřípadě to nepochopili. Oproti lektorskému sboru se příliš nepozastavovali nad některými nelogičnostmi a nedostatečným vykreslením některých momentů (např. závod kocoura se žábou).

Kokomá komá

Diváci označili představení jako volné recitační pásmo a nepotřebovali v něm hledat příběh. Energie, nasazení a souhra souboru byly asi hlavní klady, které diváci zmínili. Představení jim přišlo živé a bylo vidět, že to herce baví. Vyzdvihovali momenty a slovní hříčky s létající myší (její pád), situaci s komáry a situaci s hrochem a hochem. Hra na housle a na buben pro ně byla inspirativní. Jeden z diváku podotkl, že členové souboru jsou šikovní a že by měly na víc (tuto inscenaci by podle diváků mohly hrát spíše mladší děti).

Je to naprosto jisté

Diváci kladně hodnotili vybrané téma inscenace. Díky vypravěčům se dobře orientovali v příběhu. Herečky věrohodně ztvárnily slepice, neustále švitořily a vypravěči si z nich dělali legraci. Divákům se líbil jasný začátek a konec představení. Ocenili, že se soubor nesnažil o iluzivní kostýmování. Židle byly dobrým scénografickým prvkem ztvárnění kurníku, oproti tomu přišlo některým divákům použití praktikáblů zbytečné. Jediným nesrozumitelným momentem pro ně byla chvíle, kdy se slepice proměnily v sovy. Některé diváky mátly postavy vypravěčů, mysleli si, že se jejich role v průběhu představení proměňuje (např. v novináře).

Holá pohádka

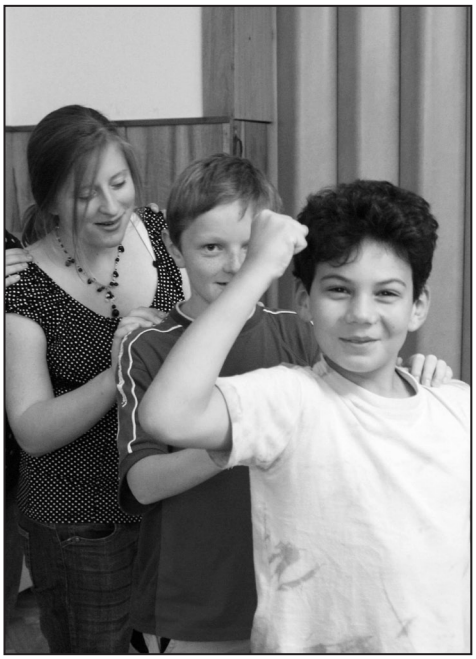
Diváci se v ději pohádky dobře orientovali. Zmínili, že jim na příběhu nezáleželo tolik, jako na hře se slovy. Jak sami řekli: „Je to taková lingvistická hříčka, holé věty – holá zvířátka.“ Diváci se při představení nenudili, přišlo jim velmi akční, vtipné a originální. Jedna divačka poznamenala, že se během představení nestihla bavit se sousedkou, což obvykle v divadle dělá. Bála se, aby ji něco neuniklo, nedalo se od představení odtrhnout. Představení divákům předalo dobrou náladu a pozitivní energii. Přišlo jim, že pro tuto inscenaci byl vhodně zvolen divadelní prostor (děkovali organizátorům přehlídky), cítili blízký kontakt s herci (doslova řekli „Mohli jsme si na ně šáhnout.“). Ocenili, že aktéři zcela naplnili prázdný divadelní prostor hereckou akcí a nepotřebovali k ní žádné složité scénografické řešení. Použití pestře barevných kostýmů podtrhovalo jejich vzájemnou hru a ztvárnění postavy. Herecká akce podle nich nepůsobila jako laciné předvádění, ale byla naopak velmi přirozená a živá.

Atmosféra dnešního diskuzního klubu byla více otevřená a kolegiální. Bylo to pravděpodobně tím, že se dnes mohli hrající soubory díky zkouškám a opakovanému hraní navzájem hlouběji seznámit. V diskuzním klubu jsme si dnes užili spoustu humorných situací.

Zdeňka, Petr a Miloš

ZÁZNAM Z OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Záznam z otevřeného diskusního klubu dětí

Dnes byla návštěva tohoto klubu doposud nejslabší. V Malém sále se shromáždilo 7 dětí z 1 souboru, které vypadaly unaveně a lehce zakřiknutě. Jana s Lenkou se pokusily hned na začátku rozptýlit jejich obavy, a v průběhu času se atmosféra uvolňovala a otevírala k zajímavé diskusi o jednotlivých představeních úterka.

Nejprve se vždy všichni umístili na škále od znuděného pocitu k nadšení a svůj postoj komentovali slovy či větami. Pak se různými technikami docházelo k pocitům a názorům na konkrétní představení:

Jak to bylo s princeznou

Příběh zaujal vždy v momentech dějových zvratů a příchodů nových postav. Někomu se líbil závod, jiní měli potíže s jeho délkou a smyslem. Hezká byla stínohra, TV, přebarvení kocoura a stopovací žába. Z příběhu si moc nepamatují, přicházelo v něm hlavně na začátku strašně moc informací, které nechápali (princezna, závod), zmatek byl v loutkách a jejich druhu, chyběl tah. Nevíme, jak to teda s tou princeznou bylo.

Holá pohádka

Bylo tam toho tolik, že si to nepamatuji. Ale bylo to originální! Proč se to tolikrát opakovalo? Byli přesní v rytmu. Líbilo se mi rytmické zpracování a chyběla dynamika. Nepamatuji si, co tam vlastně dělali. Mohli by ubrat na hlase. Byla to spíše rytmická etuda. Bylo tam až moc energie a úsměvů.

KOKOMÁ KOMA

Pamatujeme si létající myš, červotoče, komáry, koně, slona… Nepochopila jsem začátek ani pointu. Bylo to docela fajn. Celé to bylo v jednom stylu, chyběl mi příběh a tah. Pořád jsem čekala, až to rozjedou. Někdy tam byla velká energie, jinde zase ne. Hezké bylo zpracování komárů. Bylo to netradiční!

Je to naprosto jisté

Tohle představení byl zcela přijato, protože bylo originální, vtipné a za života. Po tomhle představení se mi objevil úsměv na tváři. K Andersenově pohádce přidali hraní slepic. Bylo vidět, že je to baví, jsou soustředění a bylo to vtipné. Akorát na konci mám zmatek – odešly holky nebo slepice? A taky, jestli to byly slepice už na začátku? Bylo v tom hodně energie a byli přirození. Ti kluci se totiž celý týden udržovali ve formě hraním na kytaru na náměstí! Alternativní název: „Pravda v kurníku aneb Slepičí drby“.

Zapsala Petra

PŘEDSTAVUJÍ SE …

MILOŠ MAXA

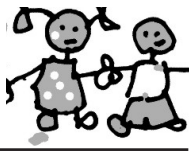

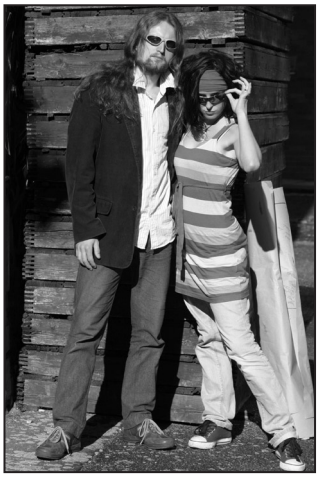

Nonstop to jísti a nebalí to do papíru.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

ZDEŇKA KUČEROVÁ
PETR DAVID

Velký rozum je často s šíleností blízce spřízněn.

SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 4. BLOKU

Jak to bylo s princeznou (Kyselé rybičky, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou)

Herci jsou velmi šikovní. Umí dobře hrát, ví, co a proč hrají. Bylo na nich vidět, že je práce velmi baví a že si představení plně užívají. Mají tedy v sobě dobrý základ pro dobré herectví, soubor určitě má svoji budoucnost. Velmi zaujaly oči kocoura – dobrý nápad mít je opravdu zelené tak, jak se o nich mluví. Ohledně kocoura se objevila nepřesnost, která by mohla po předělání zlepšit celkový dojem. Jde o situace, kdy se kocourova ruka ukazuje reálně na jevišti. Je vidět jak ruka loutkovodiče, tak paže loutky kocoura. Nenavrhlo se ale možné řešení. Také by se mohlo buď zkrátit nebo lehce pozměnit jeho falešné zpívání. Ohledně loutek se vznesla ještě jedna otázka. Proč se používaly nesourodé loutky? Divák nejprve vidí loutky princezny a královny, které mají stejný styl. Proč ale krále zastupuje plyšový medvěd s korunou a další postavy mající ještě jiný styl, účastníkům semináře zůstalo záhadou. Některým lidem přišlo nedůstojné, když se loutka princezny vměstná do malé plastové láhve. Někteří tento problém ale neřešili. Také samotné herectví se ještě rozebíralo. Některým účastníkům přišlo, že herci, jakmile nemají co dělat, vypadávají z rolí. Bylo by tedy dobré si na tuto skutečnost lépe dávat pozor. Toto je ale jednoduše vyřešitelný problém. Lektorům přišel také slabý konec. Plácnutí kocoura plácačkou na mouchy jim přišlo jako malé zadostiučinění. Nicméně bylo přes všechny problémy vidět, že herce představení baví a bude určitě dobře, aby tuto inscenaci dodělali a hráli dál.

Holá pohádka (Babinec, ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice)

Hrající děti jsou všestranně vybavené. Celé představení je dobré, tempo je velmi akční, okostýmování herců je dobře zvolené a podporuje charaktery, nejvíce se líbila postava žáby, diváky opravdu velmi zaujalo celé představení. Lektorský sbor sdělil, že má prázdný papír s poznámkami. Abych to vysvětlil, na představení se nenašly skoro žádné chyby. Přesto se později určité otázky vyvrbily. Účastníkům semináře přišlo, že zbytečně zanikl motiv paviána a mravenečníka. Představení se ukázalo na hranici uvěřitelného hraní a přehrávání. Některým přišlo představení v míře, některým ale představení přišlo již za hranicí. Všichni se ale shodli na tom, že je velmi těžké si tuto hranici udržet. První představení mohlo být úplně jiné, než druhé, natož třetí. Soubor by si tedy měl dávat opravdu velký pozor. Jak ale bylo poznat z potlesku, většině divákům se představení pravděpodobně líbilo. Také se objevila otázka žánru. Pokud to byla snaha o voiceband, nebyl přesný. Také se objevil problém se zpěvem. Některým připadalo, že také nebyl přesný. Došlo se ale k tomu, že je to tenká hranice, která se různě posunuje představení od představení. Proto se tedy, soubore, drž a jen si v klidu, po očku, hlídej hranici a představení se bude líbit úplně všem, nejen skoro všem.

KOKOMÁ KOMÁ (Zámex, ZŠ Zámecká, Litomyšl)

Bylo vidět, že herce představení velmi baví. Vzhledem k tomu, že soubor existuje opravdu jen chvíli (byl tak zaveden na rok v rámci povinně volitelného předmětu dramatická výchova), je vidět obrovský skok herců v jejich fungování na jevišti. Je opravdu dobře, že se divadlu věnují. Představení ale nebylo dodělané - pointy básní si protagonisté nechávali pro sebe, představení chyběl kvalitní začátek a konec, zbytečně se ilustrovaly texty, vyznění inscenace bylo hodně pod věkem protagonistů. Objevil se ale velmi hezký názor, že i přes všechny problémy inscenace se herci opravdu posunují dopředu. Práce na něm je ale určitě nezkazila.

K diskuzi o tomto představení bych rád řekl několik vět. Byl jsem velmi zklamaný, jakým způsobem se o něm mluvilo. Valnou většinu času zabrala negativně myšlená kritika, o pozitivech se bavilo velmi (!) zřídka. Jsem si plně vědom, že inscenace měla plno problémů, které je záhodno řešit. Ale myslím, že pokud seminář o inscenacích má vlastně upozorňovat (a zároveň učit) seminaristy a jiné účastníky kritickému myšlení, měla by u každého představení zaznít také pozitivní slova. Je to nesmazatelnou součástí kritiky obecně. Měl by seminář o inscenacích vychovávat divadelní znalce, zvládající pouhou negativní hodnocení? Ne! Dobrý kritik přece zvládá i pochvalu. Navíc, komu by se pak chtělo víckrát za sebou na Dětskou scénu do Trutnova, když bude vědět, že se zde lehce shazují představení ze stolu? To umí opravdu každý. A já děkuji všem, kteří se na semináři za děti alespoň trochu postavili.

Je to naprosto jisté (ZUŠ Strakonice)

Celkově představení fungovalo. Postavy slepic byly velmi přesné a jasné, napětí, které se vinulo celým příběhem, posunovalo inscenaci dál. Jedná se o všechny rozpory mezi postavami – holky x kluci; pomluvy; rozpor mezi samotnými kluky kvůli velikosti. Všechny tyto vztahy se hezky na konci představení vyřešily. Energií byla nabitá celá inscenace. Velmi zaujala přesnost a čistota všech situací, která ale nebyla sterilní. Na jevišti velmi dobře fungoval řízený chaos, který zajišťoval živost celého představení. Také překvapily herecké výkony. Byly přesné, celou dobu byli herci v situaci, umí pointovat, mluví výborně. Téma bylo navíc plně adekvátní věku protagonistů. Ironií v představení se bavili jak herci, tak diváci. Na semináři se řešilo pár detailů, které by po odstranění mohly posunout inscenaci ještě dál. Některým vadilo, že pan Sova trochu zpomalil temporytmus představení. Také se pojmenoval ještě menší detail, a to, že větší kluk občas stínil menšího kluka. Toto jsou ale opravdu detaily a byly to jediné „chyby", které se na představení našly. Celá debata ale byla velmi, velmi pozitivní.

Poté se seminář zase zabýval možným společným tématem představení, které by se mohlo řešit, a to „hudební stránka v inscenacích" a „poezie na divadle". Byl jsem ale bohužel „lehce" znechucen určitou realitou, kterou jsem objasnil výše, a tak se omlouvám, že velké myšlenky, které na semináři v této chvíli padly, jsem už neměl sílu zapsat.

Jonáš

NEDĚLNÍ BESEDA S...

DAVIDEM NOVAKEM O STORYTELLINGU

Zcela zaplněný foyer kina Vesmír naznačil, že o besedu s lektorem semináře A - Jak vyprávět příběh - je zájem.

Besedu zahájil Jakub Hulák, který položil hned první dotazy týkající se upřesnění pojmu storytelling a vývoje oboru v USA. David Novak (prostřednictvím překladatelky Petry Kunčíkové) ochotně odpovídal: „Storytelling jako takový vznikl v knihovnách – aby byly děti přivedeny k literatuře, vyprávěly se a četly knížky. Zájem o folkovou hudbu v padesátých a šedesátých letech dvacátého století také storytelling podpořil. V sedmdesátých letech byl zájem ještě vyšší a v roce 1972 se konal první storytellingový festival v Tennessee. Já jsem v té době studoval herectví a hledal jsem různé zdroje divadla. Zabýval jsem se také pantomimou a v roce 1974 jsem se setkal s Ctiborem Turbou a Ladislavem Fialkou a ti mne hodně oslovili. O něco později jsem svůj zájem přenesl ke slovu a právě storytelling mne zaujal. Začal jsem se tedy zajímat o festivaly storytellingu a podílet se na nich. Stále jsem pátral v kořenech divadla. Na festivaly přicházeli lidé z různého prostředí – knihovníci, folkoví zpěváci, pastoři z kostelů. Každý z nich měl své pojetí vyprávění a myslel si, že je to to pravé. Učili se od sebe navzájem."

Další otázka směřovala na to, zda v USA je zaveden termín recitace a jak se liší od storytellingu. Na to David odpověděl, že recitace v pojetí, které tady viděl, není běžná. V této chvíli došlo k lehkému „ztracení v překladu" a David převedl řeč na oblast monologu. Řekl, že v USA spíše jde o něco jako přednes divadelních monologů a používá se také jiný termín než recitace – performance monolog. Vystupuje zpravidla jeden sólista, často i podkreslen hudbou. Když se zvedl zájem o storytelling, zvedl se také zájem o monology. Základní rozdíl je v tom, že storytelling je více neformální, je víc o komunikaci s publikem a dá se provozovat kdekoliv, zatímco monolog se realizuje v divadlech a opírá se o běžnou divadelní techniku – světla a zvuk. Mnoho lidí storytelling za divadlo nepovažuje, ale podle Davida je jeho součástí.

Další otázka směřovala k tomu, jak se v oblasti storytellingu pracuje s dětmi. Odpověď zněla, že pokud se pracuje s dětmi, pak zpravidla ve škole. Vypravěč si ve škole děti svolá, vypráví svůj příběh, a pak děti učí vyprávět jejich vlastní příběhy a také dovednosti, které k vyprávění patří. Když David cestuje a vypravuje v mateřských školách, uvědomuje si, jak je nepřirozené oddělovat různé skupiny posluchačů od sebe. Ve vypravěčské tradici bylo běžné, že poslouchaly věkově nehomogenní skupiny. Když mladší něčemu nerozuměli, starší jim to vysvětlili. Bylo běžné, že po večeři třeba staří začali vzpomínat, vzpomínky přecházely v příběh a ten se postupně „estetizoval", získával i formální podobu, stával se poetickým. Davidovým zájmem bylo zrušit formální hranici divadla, ale přitom využít pro vyprávění divadelní prostředky, které se pro ně hodí. Je důležité, aby měl posluchač i divadelní zážitek. Proto většinou začíná své vyprávění neformálně - dříve se příběhy vyprávěly u ohně, a proto toho využívá. Před posluchači vytvoří imaginární oheň, a když plameny „prohřejí ruce", začíná vyprávět. Posluchači se podílejí na vytváření této fiktivní situace a konverzace se přirozeně přelévá v příběh, což hned dokumentoval vyprávěním o tom, jak se spřátelili pes s člověkem a proč kvůli tomu vlk po nocích teskně vyje. Své vypravování doplňoval výraznou mimikou a gestikou. Výstup pak komentoval a připomněl, že řada jeho kolegů vypravěčů není tak rozpohybovaných a výrazných. Připomněl slovo animated – „rozpohybovat", původně je od animal – zvíře. Vypravěč se tak trochu stává zvířetem, dává do vyprávění celou svou osobnost i tělesnost. Právě využití mimiky a gestiky si do vyprávění příběhů David přinesl z divadla. Dále také práci s předměty, které často při vypravování používá (dokumentuje na i u nás v Čechách známé „přebírané"). Použitím mimiky, gestiky i předmětů příběh zviditelňuje, ale přitom nechává otevřené pole pro fantazii posluchače. Následovala otázka na míru improvizace ve vypravování. David příběhy často vypravuje, a příběh dostane poměrně pevný tvar, ale jeho slova nejsou nikde zapsána, vždy je David volí na místě. Takže je to vlastně strukturovaná improvizace. Osobnost vypravěče vytváří rozdíl mezi textem psaným v knize a příběhem samým. Jedna z posledních otázek se týkala storytellingu v amerických školách. David odpověděl, že storytelling není školním předmětem. Mnoho učitelů ve škole zcela přirozeně příběhy vypráví. V nových osnovách (v kurikulu) na školách je dáván důraz na slovní projev, ale stále je silnější tlak na čtení a psaní. Pokud ale děti pouze čtou a píšou, ale nemluví, bereme jim jazyk, řeč. Storytelling řeč vrací. Spojené státy jsou demokratickou zemí – demokracie ale nemůže fungovat, když lidé nebudou umět mluvit. Každý občan musí mít svůj vlastní hlas.

Slova zapsaná o řádek výše by byla vhodnou tečkou celé besedy, ale nestala se jimi. Beseda pokračovala dál. Další dotaz směřoval k tomu, zda se může věnovat strorytellingu každý a nebo je třeba mít zvláštní předpoklady. David říká, že příběhy jsou schopni vyprávět všichni. Ale jen někteří jsou schopni směřovat dál k profesionalitě, dát svým příběhům tvar. Je to otázkou tréninku a také talentu. Dennodenně musíme někomu něco vyprávět, ale ne každý z nás ale dokáže zaujmout širší publikum. V současné době je v USA trendem tzv. aplikovaný strorytelling – ve firmách, ve škole, v terapii. Na univerzitě v Kolumbii se dokonce vyučuje obor „narativní terapie". Hodně je storytelling žádán také v reklamách.

Na dobrou noc jsme obdrželi ještě jeden příběh – tentokrát indiánský z Apalačského pohoří o tom, že největší hloupostí je slepá poslušnost. A pokud opravdu nedokážeme myslet sami za sebe, je třeba také hodně štěstí.

zapsala Iva

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Jany, Líby a Jiřího

ŘEKLI O SEMINÁŘI A

Nina:

Zabývám se mluveným slovem – přednesem. A přednes je vlastně vyprávění. V přednesu prozaických i poetických textů je nutné vyjasnit si, odkud a kam se příběh ubírá. A proč ho vyprávíme. Storytelling je přirozené vypravěčství, improvizované vyprávění. Při přípravě přednesu může být dobrým tréninkem k tomu, jak přirozeně vyprávět naučený text. Z aktivit, kterými se zabýváme, je pro mě inspirativní především rozvíjení drobných dovedností – práce s pauzou, práce s napínavými momenty apod. Je také dobré, že hodně aktivit směřuje k tomu, abychom se naučili objevovat příběhy, které jsou všude kolem nás.

Jarmila:

Na seminář jsem se přihlásila, abych se storytelling jako s oborem seznámila. Znám Práci Martina Haka, který se storytellingem u nás zabývá. Jako pedagog se věnuju tvůrčímu psaní. Vím, že při psaní je jednou z nejtěžších věcí vymyslet příběh. Když s Davidem na semináři příběh tvoříme, začínáme od konkrétní situace. V té hledáme konflikt a příběh se pak vynoří sám. Jindy jsme začali od předmětu, se kterým jsme během vyprávění pracovali. A od toho, jaké výrazové prostředky předmět nabízel, jsme teprve začali příběh vymýšlet.

Jana:

Zabývám se především přednesem a improligou. Storytelling mě zajímá hlavně ve vztahu k přednesu. Důležité mi přijde, že se s námi David zabývá strukturou vyprávění. A nejen z hlediska praktické výstavby, ale i z teoretického pohledu. Hodně věcí, které ve své praxi požívám, si tak na Davidově semináři můžu urovnat.

Klára:

Do semináře jsem přistoupila teprve v úterý. První, co na mě zapůsobilo, byla velmi pozitivní atmosféra, kterou seminář má. Některá cvičení jsou všeobecně znám, ale David je využívá v jiném kontextu, k jiným cílům. Například slovní kopanou, která se běžně používá k rozšíření zásoby, využil jako cvičení citlivého vnímání zvukové stránky jazyka.

Eva:

Storytelling mě zaujal, když jsem se setkala v Novém Městě na Moravě s Martinen Hakem. Učím komunikační dovednosti na zlínské univerzitě a myslím, že řadu z věcí, kterým se s Davidem věnujeme, při své práci využiju. Na seminář jsem se také přihlásila, protože jsem se chtěla dozvědět, do jaké míry je storytelling záležitostí talentu a do jaké míry v něm hraje roli technika.

Shromáždil Tonda Šimůnek

NA NÁVŠTĚVĚ...

U SEMINÁŘE A

Ranní cesta na seminář po deštivé noci se klidně může změnit v něco, co inspiruje jeho začátek a navodí atmosféru. Uvidíte šneka a hned je tady příběh o šnekovi, kterého v dětství cestou na výlet omylem rozšlápl kamarád. Ten zvuk v něm zůstává jako vzpomínka dodnes a kdykoliv vidí šneka, vzpomene si na smutek a lítost, která v něm tehdy byla. Zvuk vyvolává vzpomínky a emoce… A nejen v něm, ale i v těch, kterým svůj příběh časem vyprávěl.

Dnes ráno jím bylo zasaženo 16 seminaristů, kteří se v sále Kulturního domu Na Nivách učí vyprávět, přistupovat tvořivě k příběhům a hledat způsob, jak je předat druhým. Zvuk rozšlápnutí šneka je důkazem toho, jak silnou roli hraje zvuková složka vyprávění, a tak se seminaristi zpočátku v několika cvičení soustředí právě na tuto stránku. „Pro vypravěče jsou slova jen instrukce, protože důležitý je jejich zvuk!“ Asociace střídá asociaci, řetězy se občas zadrhnou na trémě z nedostatku nápadu, cizorodém zvuku či mé chybě (v první části semináře jsem se pokusila zapojit, avšak ukázalo se, že vyprávění opravdu není psaní), ale to vše nás učí o zvucích přemýšlet a hledat jejich podobu. Zkouší se zapojení do příběhu a hledání pravého místa pro zvukomalbu, ale také jen pro nápodobu či ilustraci. „Pokud posluchači vědí, co chci říct, můžu si se zvukem hrát. Pak vybírám taková slova, která mi ho nabízejí.“

Seminaristé přinášejí své příběhy – bajky, biblické příběhy, anekdoty. Zkoušejí si je ve dvojicích vyprávět za pomoci zástupné rekvizity, papíru, při společné procházce, při uspávání dítěte či jako vyprávění národního příběhu někomu velmi důležitému. Vyprávějí je také se střídáním emoce a charakteru vypravěče, což vyvolá salvy smíchu a radostného překvapení.

I pro děti jsou emoce důležité – to, že vidí, jak my je prožíváme, jim umožní uvolnit své vlastní. „Příběh je jako rostlina – zpočátku máte semínko, kterým lákáte pozornost posluchače. Pak začne vyrůstat stonek, listy a nakonec se objeví květ – závěrečné poslání, poučení. A nebo jen pocit či myšlenka. Ne vždy příběh rozkvete do plného květu, ale vždy se o to musím snažit, a to i vzhledem k tomu, komu vyprávím.“

Na závěr opět přišel příběh, vyprávěný Davidem a hraný všemi – příběh o panu Wiglovi a panu Piglovi, dvou přátelích bydlících na opačné straně hory. Jejich přátelství je stojí spoustu námahy, ale co je důležité, je poučení: Nevadí, kolik námahy stojí možnost vidět se s přáteli, vždycky to totiž stojí za to!“

Stejně tak za to stojí setkání s Davidem, Petrou a také se seminaristy třídy A, jejichž příběhy dnes rozkvetly do překrásných květů. Ostatně – jako bonus vám přináším kousky zaslechnutých příběhů tak, jak je zachytil diktafon:

Chvilku přemýšlí, a pak říká: „Ovečko, ty mi kalíš vodu!“

„Vráno, co to máš ve svém zobáčku?“

„Krá!“

Králíček říká: „Víš, mně se to nezdá spravedlivé. Pojď se mnou za kocourem, ten je spravedlivý a rozhodne to!“

Myška začla prosit: „Nech mě být na pokoji. Mohla bych se ti k něčemu hodit…“

A už cítil, že se blíží jeho poslední chvilka!

Mraveneček kousl lovce do nohy a v tom ten sýr upadl a vlk ho sežral!

Poučení: Kdo tě chce sežrat, sežere tě!

Petra

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009
TEXTOVÉ PŘEDLOHY K STŘEDEČNÍM PŘEDSTAVENÍM

DVOJČATA V PRŮŠVIHU

Představení Ruby a Garnet? je inspirováno knihou Dvojčata v průšvihu jen opravdu volně. Přetiskujeme proto jen malou část textu předlohy, aby si čtenáři, diváci a seminaristé mohli udělat představu o povaze literárního textu, který se stal inspirací pro divadelní inscenaci.

redakce

1. kapitola

Jsme dvojčata. Já Jsem Ruby a ona Garnet.

Jsme úplně stejné. Skoro nikdo nás od sebe nerozezná. Totiž... dokud nezačneme mluvit. Já když se rozjedu, tak nevím kdy přestat. Garnet je mnohem tišší.

To je proto, že mě vůbec nepustíš ke slovu.

Máme úplně stejnou výšku i váhu. Já jím trochu víc než Garnet. Miluju bonbony, ale slané věci taky. Jednou jsem snědla třináct sáčků brambůrků za jeden den. Taky zbožňuju hranolky, hodné osolené a se spoustou kečupu. To je taková moje slabost. Udělám chroupy chroupy, polyky polyky - a je po nich. Takže jich pak musím pár čmajznout Garnet. Jí to naštěstí vůbec nevadí.

Ale vadí.

Já netloustnu, protože se pořád pohybuju. Nesnáším, když musím sedět v klidu. Garnet se dokáže celé hodiny hrbit nad knihami, ale já bych asi vyletěla z kůže. Obě docela dobře běháme, Garnet a já. Když jsme měli ve škole sportovní den, předběhly jsme úplně všechny, dokonce i kluky. V cíli jsme byly první. Vlastně já byla první. Garnet doběhla druhá. Ale na tom není nic divného, protože já jsem starší. Oběma nám je deset, ale já jsem o dvacet minut starší. Já byla to silnější mimino, které se protlačilo na svět první. Garnet byla až druhá.

Bydlíme s tátou a s babičkou.

Táta nás obyčejně ráno u snídaně nerozezná, ale to ještě nemá pořádně otevřené oči.

Většinou jenom zhltne kafe, nahází na sebe oblečení a utíká na vlak. Taťka pracuje v Londýně, v jedné kanceláři a svou práci nesnáší. Když přijde domů, je vždycky hrozně unavený. Ale tou dobou už nás bez problémů rozezná. Večer je to totiž jednodušší. Copy už mívám často dost rozcuchané a tričko mám většinou pokecané. Garnet je ovšem čistá jako nový špendlík.

Tak to říká naše babi. Mívala vždycky špendlíky zapíchané vepředu, po celém svetru. Musely jsme dávat velký pozor, když jsme se s ní chtěly pomazlit. Někdy jí dokonce trčely špendlíky i z pusy. To bylo v době, kdy ještě šila. Pracovala totiž v jednom moc nóbl módním salonu, kde špendlila a šila a zapošívala celé dny. Ale potom, co...

Prostě, babička se o nás musela začít starat, víte, takže začala šít doma. Soukromě. Většinou pro hodně široké dámy, které chtěly mít nějaké elegantní šaty. S Garnet jsme se vždycky hrozně nahihňaly, když jsme je tajně sledovaly, jak se před babičkou producírují jenom ve spodním prádle.

Babi šila i na nás. To byla úplná hrůza. Bylo samo o sobě dost děsné, že je babička staromódní a nutí nás nosit vlasy spletené v copech. Ale v šatečkách od babičky jsme byly ve škole za kašpary, i když některé maminky tvrdily, že vypadáme jako obrázek.

V létě jsme nosily nabírané šaty a v zimě skládané sukýnky, a - babička taky pletla - bolerka z angory, co hrozně šimrala, a blůzičky a svetříky na tělo, aby nám nebyla zima. A k vodě dvoudílné háčkované plavečky. Připadaly jsme si v nich jako dvoudílný strašák do zelí.

Ale pak se babičce zhoršila artritida. Vždycky měla trochu divné prsty a špatný kyčel a zlobivé koleno. Ale došlo to tak daleko, že se jí pokaždé, když si sedala nebo vstávala, stáhl obličej bolestí, a prsty jí tak otekly, že s nimi nemohla pracovat.

Takže už nešije. Je to škoda, protože šila strašně moc ráda. Ale má to jednu Velkou Výhodu. Nosíme teď oblečení koupené v obchodě. A protože babička se nedostane do autobusu, co jezdí do města, vybíráme si oblečení samy.

Totiž... vybírá většinou Ruby.

Vybírám pro nás obě. Trička. Legíny. Džíny. Stejné, samozřejmě. Chceme pořád vypadat stejně. Ale ne jako hastroši.

Nejsme možná asi úplně normální rodina, o jakých čtete v knížkách. Čteme spousty knih. Táta je nejhorší. Pořád a pořád kupuje nové - a vlastně nejen nové, kupuje hromady starých, zaprášených bichlí v antikvariátech a výprodejích a dražbách. Už nám došly police. Dokonce i místo na zemi už nám došlo. V každém pokoji máme hory a hory knih a člověk mezi nimi musí moc opatrně kličkovat, jinak může způsobit knihotřesení. Pokud se vám někdy stalo, že na vás zaútočilo padesát nebo sto hodně tvrdých knih v hodně pevné vazbě, pak jistě víte, že takové věci se chce člověk vyhnout za každou cenu.

Jacqueline Wilsonová: Dvojčata v průšvihu, přeložila Daniela Feltová, BB art, Praha 2000

SIROTEK KAASSASSUK

Kdysi dávno, když bylo u Qooqqutu, v soutěskách severně od Kangequ poblíž Godthábu, ještě mnoho lovné zvěře a když se u soutěsek ještě přezimovalo, žila v jedné takové osadě spousta lidí v mnoha domech. V jednom z domů žili dva manželé, ale neměli žádné děti, protože jim všechny zemřely. Jednoho dne se jim narodil další chlapec a oni ho v přesvědčení, že jako obvykle brzy zemře, pojmenovali Kaassassuk. Ale všechno dopadlo úplně jinak, než si mysleli; přestože neustále očekávali jeho smrt, chlapec neumíral. Staří manželé nakonec začali přece jen doufat, že bude žít, a začali si všímat všech maličkostí, které souvisely s jeho životem a zvyky.

Během radovánek nad tím, že Kaassassuk přežil, však oba rodiče onemocněli a zemřeli. Pak spolu všichni v domě soutěžili, kdo si vezme Kaassassuka k sobě, a tak se chlapcovým nevlastním otcem stal jeden z nejlepších lovců.

Nevlastní rodiče chlapce zpočátku velice milovali; brzy se však ukázalo, že ze sebe vypouští tolik stolice, jako by musel vrátit všechno mléko, které dostal od matky, a nevlastní rodiče k němu nakonec kvůli jeho nečistotnosti pocítili takový odpor, že ho dali pryč.

Vzápětí si ho vzala k sobě jiná rodina z téhož domu a radovala se, že má schovance. Ale dopadlo to u nich stejně jako v prvním případě a malý Kaassassuk putoval od jedněch nevlastních rodičů k druhým; všichni ho od sebe odháněli, protože nerostl a žil v nepředstavitelné nečistotě. Skončilo to tak, že poslední rodina, která si ho osvojila, ho v hněvu a plna odporu vystrčila za dveře, kde se nad ním slitovala jedna stará panna, jež bydlela v kuchyni, a vzala si ho k sobě.

Kaassassuk u ní zůstal, protože nebylo ubožejšího člověka, který by si ho vzal, a byl pořád stejně malý; jediné, co na něm rostlo, byly nosní dírky. Muži v domě jej totiž ponižovali tím, že ho za ně zvedali a nosili, kdykoli se objevil ve dveřích a chtěl něco k snědku. Zvykli si na to tak, že jakmile se Kaassassuk zastavil u vchodu a muži ho spatřili, prali se, kdo ho bude první trápit zvedáním za nosní dírky. A když obyvatelé domu zasedli k jídlu, dostal jen kousek žebra, na kterém skoro nebylo maso.

Když ho náhodou snědl ještě předtím, než ostatní dojedli všechno maso ze společné mísy, a chtěl si ještě kousek vzít, muži se začali překřikovat:

„.Kaassassuk jí nějak moc rychle! Podíváme se, jestli mu nenarostl zub!“

Vrhli se na něho a otevřeli mu ústa. Šmátrali v nich, dokud zub nenašli, a pak mu ho okamžitě vytrhli.

Když takhle přišel o jediný zub, mohl maso jen žmoulat holými dásněmi a často se mu ani nepodařilo ukousnout sousto. Jediný přítel, kterého v domě měl a který s ním měl soucit, mu pak půjčoval nůž, aby se konečně mohl najíst.

Kdykoli si Kaassassuk chtěl hrát venku, všichni jeho vrstevníci se na něho vrhli a všelijak mu ubližovali, dokonce i děvčata ho mučila vynalézavými zlomyslnostmi. Vždycky to skončilo tak, že Kaassassuk, vyčerpaný svými tropiči, musel co nejrychleji utéct na své místo u dveří. Ostatní děti si zatím hrály venku a chlapci vrhali oštěpy, které jim vyrobili jejich otcové. Kaassassuk nemohl odolat a chtěl se také zapojit do hry, a tak mu jeho přítel udělal malou harpunu na hraní, aby si mohl hrát venku s ostatními dětmi. Sotva se však sirotek objevil, všichni se na něho vrhli, harpunu mu rozlámali na kusy a tak se to opakovalo pořád dokola, až mu jeho přítel nakonec přestal další harpuny vyrábět.

Kaassassukův starý přítel jednou vyšel ven a viděl, jak se děti jako vždy baví tím, že chlapci ubližují. Když ho konečně pustily, šel stařík k němu a řekl:

„Ty chudinko malá, tady tě příliš krutě trápí. Jestli to dokážeš, měl by ses vypravit nahoru do Talorsuitu za soutěskami. Až tam vylezeš, zakřič ze všech sil:

‚Tady jsem! Pane síly, zjev se mi!‘

Pokud se ti Duch síly zjeví, v žádném případě se ho nesmíš bát.“

Starý muž domluvil. Ubohý sirotek šel domů a přemýšlel jen a jen o tom, co se dozvěděl. Když se druhý den ráno probudil, hned se začal chystat na cestu. Jeho stará pěstounka jen udiveně přihlížela. Pečlivě si na šatech utáhl všechny kožené tkanice a vyběhl ven, doufaje, že si ho nikdo z jeho vrstevníků nevšimne. Všechny děti z osady si hrály pohromadě venku před domem a Kaassassuk se pokusil tajně proklouznout vzhůru soutěskou. Děti si ho však brzy všimly a vyrazily za ním, dostihly ho, vrhly se na něj a začaly ho všemožně trýznit. Pak přiběhla děvčata, která měla děti hlídat, a vyválela ho ve sněhu. Ostatní mu přitom nacpali do nosních dírek tolik lejna, že se málem udusil. Když ho konečně pustili, Kaassassuk pocítil neskonalou radost. Strčil si prsty do krku, aby se vyzvracel a pročistil si tak ústa a nosní dírky od výkalů. Pak vystoupal úbočím soutěsky od moře směrem, který mu stařík ukázal. Po cestě si vybíral ty nejtenčí vrbové proutky a marně seje snažil utrhnout. Pokoušel se zvedat kameny, ale i ty nejmenší musel nechat ležet.

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K STŘEDEČNÍM PŘEDSTAVENÍM

Když konečně došel do Talorsuitu, otočil se k východu a zakřičel ze všech sil:

„Tady jsem! Pane síly, zjev se mi!“

Křičel z plna hrdla, až v dáli uslyšel hřmot. Lomoz se stále přibližoval, až se před ním zjevila strašlivá obluda - připomínala psa, který však nechodil po zemi, ale jako by se vznášel ve vzduchu. Když se obluda přiblížila, Kaassassuk uviděl, že má lidskou tvář, ale zvířecí tělo. Když k němu došla, otevřela ústa a promluvila lidským hlasem:

„Už dlouho mě takto nikdo nevolal. Zachumlej se do mého ocasu, ale stoč se co nejvíc do klubíčka, a já tě ze sebe shodím.“

Kaassassuk se třásl strachy, ale neměl na vybranou, a tak se zachumlal do ocasu té obludy a pevně se chytil dlouhých chlupů. Vtom ho obluda odmrštila, až se pod ním otočila země; chvíli dělal kotrmelce, chvíli válel sudy, a přitom se marně snažil postavit na nohy. Když se mu nakonec podařilo vstát, uslyšel, jak obluda říká:

„Ohlédni se!“

Ohlédl se a uviděl za sebou spoustu malých hraček rozházených po zemi. Pán síly mu vysvětlil:

„To, že nerosteš, je vinou těch hraček!“

Pak ho k sobě zase přivolal, Kaassassuk se opět zachumlal do jeho ocasu, chytil se dlouhých chlupů a napnul svaly ještě víc než poprvé.

Pán síly s ním znovu udeřil o zem, ale tentokrát Kaassassuk udělal jen pár kotrmelců a hned se zase postavil na nohy. Teď už z něj vypadlo mnohem méně hraček. Kaassassuk na to jen zíral a slyšel, jak mu Pán síly říká:

„Zítra za mnou zase přijď!“

Pak duch zmizel směrem na východ a Kaassassuk se vydal zpátky do osady. Připadal si volnější a svobodnější než kdykoli předtím. Ze samé radosti se dal do běhu a cestou kopal do oblázků, až létaly kolem něho.

Když šel do hor, nebyl schopen utrhnout ani ty nejtenčí vrbové proutky, zato teď chytal sebetlustší kmeny jednou rukou a vytrhával je ze země, jako by to byla tráva.

Když se blížil k osadě, přál si z celého srdce, aby nebyl nikdo venku a neviděl ho jít domů. Všechny děti si však hrály před domem a jakmile ho uviděly, začaly se navzájem překřikovat:

„Podívejte, tamhle jde chudáček Kaassassuk, byl se někde otužovat! Pojďme za ním, potrápíme ho!“

Všichni se na něho vrhli, tahali ho za vlasy, škrábali ho po obličeji, srazili ho na zem a nechali ho být, až když zůstal bez hnutí ležet.

Příští den se Kaassassuk opět vydal k Pánovi síly a ten s ním naložil úplně stejně jako den předtím. Když s ním uhodil o zem, udělal Kaassassuk několik kotrmelců, ale za chvíli zase stál na nohou a když se ohlédl, uviděl jen sem tam pohozenou hračku.

Podruhé kolem něho Pán síly obtočil ocas, ale když ho vymrštil, Kaassassuk neupadl, jenom několikrát poskočil nad zemí a tentokrát už z něho nevypadla ani jediná hračka. Pán síly mu řekl:

„Teď už ti žádný člověk nemůže ublížit a už za mnou nemusíš chodit. Musíš však svou sílu skrývat, dokud ti nedám znamení, že ji můžeš projevit. Na podzim najdou lidé z tvé osady obrovský kus vyplaveného dřeva a já ti přitom dám jistý úkol. Pak přijdou do vaší osady tři medvědi, také kvůli tobě.“

Pak duch zmizel směrem na východ a Kaassassuk se vrátil zpátky do osady. Cítil se tak lehce; připadalo mu, že se vznáší nad zemí. Vybíral si ty největší kameny a kopal je před sebou jako míč. Když našel nějakou skalní štěrbinu, strčil do ní ruce a roztrhl skálu vedví. Když však přišel do osady, nechal si cestou ke své pěstounce ubližovat jako obvykle.

Dny v osadě ubíhaly a Kaassassuk stále žil jako vyvrhel v předsíňce. Když všichni spolubydlící seděli u jídla, stačilo, aby se Kaassassuk ukázal u dveří, a už se strkali, kdo ho bude zvedat za nosní dírky. Při každé hostině směl ohryzávat jen kousek prsní kosti a když ji dojedl a chtěl si přidat, prohlíželi mu ústa, jestli mu nenarostly nové zuby; když nějaký našli, hned mu ho vytrhli, aby tolik a tak rychle nejedl. Tak Kaassassukovi ubližovali dospělí i děti a nikdo s ním neměl soucit, že musel snášet tolik zlého. Uběhlo léto a nastal podzim. Jednoho dne se vrátily všechny kajaky z lovu a vlekly za sebou ohromný kus vyplaveného dřeva; všichni se z té veliké klády radovali - budou mít dřevo na loď pro ženy, kajaky, trámy a snad i další věci. Byl už večer, a tak se spokojili s tím, že obrovský kmen připoutali mnoha vlečnými šňůrami ke břehu. Říkali si:

„Tohle je tak veliký kmen, že ho musíme začít vytahovat z vody hned po ránu. Budeme na to potřebovat celý den, dříve se to nestihne.“

Přišla noc a lidé v osadě se uložili ke spánku. Když všichni usnuli, vyplížil se Kaassassuk ven, velice opatrně, aby nevzbudil svou starou pěstounku. Sešel na břeh moře, kde ležela ta ohromná dřevěná kláda, zajištěná mnoha šňůrami.

Byl to tak mohutný kmen, že by opravdu trvalo celý den, než by ho vytáhli na břeh!

Kaassassuk vzal za šňůry a zatáhl. Všechny se v jeho silných rukou přetrhly, jako by byly spleteny z vlasů. Pak uchopil konec kmene a šel s ním pozpátku, dokud ho celý nevytáhl z vody. Aniž ho položil na zem, hodil si ho na ramena a vylezl s ním na břeh; břemeno, které Kaassassuk nesl, bylo tak mohutné a těžké, že zanechával v zemi hluboké stopy, jako by šel po sněhu. Donesl kmen až za dům a zarazil jej hluboko do země, ale schválně tak, že se na dům mohl každou chvíli zřítit.

Bavil se tím, že život jeho mučitelů visí na vlásku. Nahnutý kmen začal totiž najednou klesat a málem dům rozdrtil, ale Kaassassuk ho v poslední chvíli zachytil. Zvedl ho a zarazil do země podruhé, tentokrát tak, že byl nakloněný směrem od domu. Kaassassuk se na kmen dlouho díval; zdálo se, že nyní stojí pevně a nehýbe se, zašel tedy do studené předsíňky a ulehl ke spánku. Ležel jen chvilku, když uslyšel před domem ránu; kmen se vyvrátil. Kaassassuk však dělal jakoby nic a klidně spal dál.

Ráno nastalo mezi obyvateli domu značné pozdvižení; přestože bylo bezvětří a moře bylo úplně klidné, velký kmen odplaval pryč od břehu, zmizel a ještě přitom zpřetrhal všechny vlečné šňůry.

To si všichni mysleli; za chvíli však znovu nastal rozruch, protože kmen objevili za domem a nikdo netušil, kdo mohl tuto nesmírně těžkou práci vykonat.

Kdykoli uviděli nějakého zvláště velkého a rozložitého muže, volali:

„To byl on!“

„Jak bych to mohl dokázat?“ bránil se muž.

A protože nikdo nemohl přijít na to, jak se kmen dostal k domu, všichni se nakonec uklidnili a rozsekali dřevo tak, jak bylo zvykem.

Z odštěpků vyrobili chlapcům harpuny na hraní. Kaassassuk jako obvykle nedostal nic a jen závistivě pozoroval své vrstevníky, kteří získali po kousku dřeva; nakonec se nad ním jeho přítel slitoval a vyřezal mu také malou harpunu. Děti se však na něho jako vždycky vrhly, vytrhly mu ji a rozlámaly na kousky.

Skončil podzim a nastala zima. Moře se pokrylo ledem a jednoho rána, kdy už zamrzly i všechny otevřené plochy, zazněl osadou hlasitý křik. Kaassassuk a jeho pěstounka ještě spali, když uslyšeli, jak jejich spolubydlící křičí, že na ledovcovou horu přímo pod osadou vylezli tři lední medvědi. Všichni se o překot chystali na lov a hlučeli po domě, a teprve když už bylo úplné ticho, zeptal se Kaassassuk své pěstounky:

„Nemohl bych se taky jít podívat na medvědy?“

Kaassassuk neměl žádné kamiky, které by si obul, a tak poprosil pěstounku, zda by mu nepůjčila svoje. Ležela ještě v polospánku na lůžku, a napůl žertem, napůl vážně si stáhla své kamiky, posadila se, hodila mu je přímo na břicho a řekla:

„Ale musíš mi přinést podložku na pryčnu a taky přikrývku z medvědí kůže!“

Kaassassuk si rychle obul pěstounčiny kamiky a pevně si je utáhl řemeny. Pěstounka jen překvapeně přihlížela, protože svého ubohého schovance ještě nikdy neviděla tak činorodého. Pak Kaassassuk vyběhl ven, rychleji a křepčeji než kdykoli předtím.

Tři velcí medvědi byli stále na vrcholu ledovcové hory. Poblíž se shromáždili všichni muži z osady, ale nikdo se neodvažoval jít dál. Největší z medvědů se po nich občas ohlédl a zamručel a oni polekaně couvli.

Pak si povšimli Kaassassuka, kterému se zřejmě zachtělo jít na medvědy, a zlomyslně ho začali popichovat:

„Podívejme se na chudáčka Kaassassuka! Co ho to popadlo? Co tu chce? Určitě se zbláznil!“

Kaassassuk chvíli stál, pozoroval medvědy a cítil, jak se v jeho nitru zvedá mocný příliv bojechtivosti; chvěl se po celém těle touhou použít svou obrovskou sílu a jeho radost a odvaha při pohledu na bezmocné, zbabělé spolubydlící ještě vzrůstala.

Nečekal na ostatní a rozběhl se kupředu tak rychle, že to vypadalo, jako by měl paty v týle. Když dobíhal k mužům, kteří dosud postávali v hloučku, zamířil přímo mezi ně a oni se rozprchli jako hejno sleďů. Kaassassuk však doběhl až k ledovcové hoře, vysekal si pěstí v hladké stěně schody a vyšplhal po nich nahoru. Jakmile vylezl nahoru, vrhl se na něho největší medvěd, strašlivě zařval a sekl po něm ohromnou prackou. Kaassassuk mu pouze nastavil záda a napjal svaly. Když pracka dopadla a zasáhla jej, ozvala se neuvěřitelná rána, jako by medvěd ani nepraštil do lidského těla. Kaassassukovi úder v nejmenším neublížil, bleskurychle se obrátil k medvědovi, uchopil ho za zadní nohy a udeřil s ním

o ledovec tak prudce, že mu přerazil pánev na dva kusy.

Nyní se na Kaassassuka vrhla medvědice a on jí zase klidně nastavil záda a nechal se praštit tlapou; pak ji chytil stejně jako medvěda a uhodil jí o ledovec tak silně, že byla okamžitě mrtvá.

Když se teď na něj vrhl třetí medvěd, mládě, Kaassassuk ho chytil jednou rukou za zadní nohu, roztočil ho nad hlavou, hodil dolů na led do hloučku mužů a hlasitě zvolal:

„Tady máte svůj podíl na úlovku!"

Muži začali medvěda okamžitě stahovat, bylo slyšet jen zvuk jejich nožů. Oba velké medvědy, které zabil, však Kaassassuk uchopil každého do jedné ruky a běžel s nimi ke břehu; držel je tak vysoko nad hlavou, že se jen občas dotkli ledu.

Tak dostal Kaassassuk příležitost projevit před spolubydlícími svou ohromnou sílu a okamžitě se stal předmětem lásky a obdivu všech svých bývalých mučitelů. Všichni mu s křikem běželi v ústrety a přitom se mu o překot snažili vlichotit:

„Ty náš milý Kaassassučku, šetři se přece trochu, mohl by sis natáhnout šlachy ve svých roztomilých ručičkách. Hoď ty medvědy na zem a my ti je odtáhneme."

Kaassassuk však jako by neslyšel. Odnesl medvědy k domu, kde bydlel, shodil je před vchodem, šel dovnitř za svou pěstounkou a řekl jí:

„Přinesl jsem ti čerstvé kůže, jak jsi po mně chtěla, na přikrývku i na podložku!"

Stará pěstounka byla tak překvapená, že se nezmohla ani na slovo, jen tiše vyšla ven a oba medvědy vykuchala.

Jakmile byla z medvědů stažena kůže, vyřízli jim prsa a dali je do hrnců; byla to ta nejchutnější a nejlepší část medvědího těla, která se jedla při slavnostních hostinách. Když byly lahodné kousky masa uvařeny a položeny na velkou dřevěnou mísu, všichni muži se u toho skvělého pokrmu shromáždili. Všichni se už chtěli pustit do jídla, ale Kaassassuk jako obvykle u hostiny chyběl; odebral se do předsíňky a postavil se na místo, odkud ho vždy odnášeli za nosní dírky. Když to muži uviděli, plaše a bázlivě se po sobě dívali. Kaassassuk stál pořád na stejném místě a nikdo se k němu neodvažoval přiblížit. Konečně povstal jeho starý přítel a do ticha zazněl jeho hlas:

„Copak to s vámi je, mužové? Copak dneska nikdo Kaassassuka dovnitř nepřinese?!"

Pak šel ke Kaassassukovi, strčil mu prsty do nosních dírek a přinesl jej dovnitř na podlahu. Kaassassuk se postavil na své obvyklé místo u okna, všichni však k němu náhle pocítili nesmírný soucit a muži, kteří mu dříve ubližovali, teď volali jeden přes druhého:

„Nestůj tam, milý Kaassassučku, ať na tebe netáhne! Pojď sem dovnitř, je tu teplo a příjemně!"

Kaassassuk však dělal, že neslyší. Zmatek byl čím dál větší; všichni čekali, až si vezme první sousto. Nakonec někdo řekl:

„Dejte přece Kaassassučkovi nůž, aby se mohl najíst!"

Všichni okamžitě položili nože na mísu, aby si mohl vybrat. Kaassassuk je však odstrčil a vzal si pouze nožík svého přítele; pak si vybral jako obyčejně kousek prsní kosti a začal jíst. Sotva to udělal, všichni ostatní, kteří čekali jen na tohle, se vrhli na mísu s masem.

Když snědl všechno maso z prsní kosti, vzal si další kousek a řekl:

„Dnes jím tolik a tak rychle, protože mám nůž."

Po těchto slovech se všichni muži k němu začali chovat ještě vlídněji a volali jeden přes druhého:

„Sněz, kolik můžeš, ale dej pozor, ať ti nezaskočí!"

Tak měl najednou přátele všude tam, kde měl dříve jen nepřátele, protože všichni viděli, že je to silný a mocný muž. Po jídle Kaassassuk kradmo pohlédl směrem k vědru s pitnou vodou a úplně potichoučku si sám pro sebe řekl:

„Rád bych se trochu napil!"

Jedni rodiče hned poručili svým dvěma mladým dcerám:

„Tahle voda není pro Kaassassučka dost dobrá. Pospěšte si a přineste mu co nejrychleji čerstvou vodu! Ale dejte pozor, ať je čirá a nezkalená. Tak už utíkejte!"

Děvčata si pospíšila a za okamžik byla zpátky s vědérkem plným lahodné vody. Kaassassuk jen usrkl, odložil vědérko a řekl:

„Ach, vy milá děvčátka, přinesla jste mi čerstvou vodu. Pojďte teď ke mně, ať vás můžu za vaši ochotu trochu polaskat!" */redakčně kráceno/*

nud Rasmussen: Grónské mýty a pověsti, přeložili Viola Lyčková a Zdeněk Lyčka, Argo, Praha 2007

PAVOUK A MOUCHA

Kdysi dávno byli pavouk a moucha přátelé.

Bydleli blízko sebe a pravidelně se navštěvovali.

Pavouk zval mouchu na oběd a moucha zase zvala pavouka a tak to chodilo dlouhá léta.

Byli přáteli.

Byli přáteli.

Byli přáteli.

Až jednou přišlo strašné sucho. Nebylo jídlo. Nebylo dost jídla. Bylo sucho a všichni měli hlad. Nikdo neměl jídlo a moucha zhubla, až ji skoro nebylo vidět. Moucha zhubla, ale pavouk ne. Pavouk tloustl, ale moucha hubla.

Byla hubená, až ji skoro nebylo vidět

Byla hubená, až ji skoro nebylo vidět.

Byla hubená, až ji pavouk neviděl.

Neviděl ji, jak ho sledovala, když šel do lesa. Neviděl ji, jak ho sledovala, když vyhrabával sladké brambory. Neviděl ji, jak ho sledovala, když si je odnášel domů.

A pavouk je přinesl domů a vařil je v kotli.

Vařil je v kotli.

Vařil je v kotli a moucha zaklepala na dveře.

Pavouk sedí u hrnce plného sladkých brambor a moucha stojí ve dveřích. Musí ji pozvat na večeři, vždyť měl jídlo a ona přišla. Musí ji pozvat na večeři, vždyť měl jídlo a byli přátelé.

Pavouk se ale nechce o jídlo dělit. Jak to má udělat? Co má dělat, aby se nemusel dělit o jídlo? Má nápad. Je přece hostitel a musí nejdříve sám ochutnat, než dá svému hostu. Tak si to odjakživa žádá zdvořilost.

Říká mouše: „Posad se sem, doprostřed, na čestné místo a já ti vyberu ty nejlepší sladké brambory." A sám si sedá zády ke dveřím chýše.

Ochutná první brambor: „Je shnilý," a hodí ho přes rameno ven.

Ochutná druhý brambor: „Je shnilý," a hodí ho přes rameno ven.

Ochutná třetí brambor: „Je shnilý," a hodí ho přes rameno ven.

A vyhází takhle všechny sladké brambory.

Chtěl si je později, až moucha odejde, znovu sesbírat, umýt a ohřát a pak je všechny sníst.

A venku zatím začíná pršet Venku prší a dělá se bláto a moucha má hlad a rozumí pavoukovi. Ví, že jí pavouk jídlo nepřeje a nechce se s ní dělit.

Mouchu má zlost.

Moucha má zlost.

Moucha má zlost a má hlad.

Vyjde ven před chýši a dívá se na sladké brambory ležící v blátě.

Dívá se na první brambor: „Je shnilý," říká a rozšlápne ho.

Dívá se na druhý brambor: „Je shnilý," říká a rozšlápne ho.

Dívá se na třetí brambor: „Je shnilý," říká a rozšlápne ho.

„Je shnilý, je shnilý, je shnilý," a moucha venku skáče po sladkých bramborech a všechny je rozšlape a zašlape do bláta.

Pavouk zuří. Venku je bláto a on dnes nebude jíst. Venku je bláto a pavouk má hlad. Nechtěl se dělit o sladké brambory a teď nemá nic.

Pavouk zuří.

Pavouk zuří a zlobí se na mouchu.

Od té doby jsou pavouk a moucha nepřátelé a pavouk chytá mouchu do sítí.

Chytá ji do svých sítí.

Chytá ji do svých sítí, a když ji chytí, hned ji sní.

Poučení:

Děti, děti, děti

Děti dětí mých dětí,

Nebuďte lakomí.

Nebuďte lakomí.

Lakomec není šťastný a nemá přátele.

O. D. West: Africké pohádky, Triton, Praha 2005

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K STŘEDEČNÍM PŘEDSTAVENÍM

TAJNÝ DENÍK ADRIANA MOLEA (UKÁZKA)

Čtvrtek, 4. června

Ráno Doreen ze všeho nejdřív zvedla telefon. Volala matka. Chtěla mluvit se mnou. Dožadovala se, abych ji řekl, co dělá Doreen v našem domě. Řekl jsem ji, že se otec nervově zhroutil a že o něj Doreen Slaterová pečuje. Řekl jsem jí, že dostal výpověď, že hodně pije a moc kouří a vůbec pustne. Pak jsem šel do školy. Byl jsem ve vzpurné náladě, a tak jsem si oblékl červené ponožky. Je to přísně zakázáno, ale mně už je všechno jedno.

Pátek, 5. června

Slečna učitelka Sproxtonová při ranním shromáždění zahlédla moje červené ponožky! Ta stará rašple to ohlásila Scrutonovi, co poulí oči. Odvedl si mě k sobě do kanceláře a udělal mi přednášku o tom, jak je nebezpečné lišit se od druhých. Potom mě poslal domů, abych se převlékl do předepsaných černých ponožek.

Když jsem přišel domů, otec byl v posteli; léčil se z impotence. Než sešel dolů, díval jsem se s Maxwellem na pořad ŠKOLA HROU. Řekl jsem otci o té historii s ponožkama.

V tu ránu začal vyvádět jako šílenec! Zavolal do školy a vytáhl Scrutona ze schůze stávkujících školních zaměstnanců. Řval na něj do telefonu: »Žena mi utekla, dostal jsem výpověď, starám se o idiotskýho kluka« - o Maxwella, předpokládám - »a vy jste si ke všemu zased na mýho syna kvůli barvě ponožek!« Scruton řekl, že jestli přijdu do školy v černých ponožkách, vše bude zapomenuto, ale otec řekl, že si vezmu takový ponožky, jaký se mi

budou líbit. Scruton řekl, že se snaží dodržovat normy. Otec řekl, že angličtí fotbalisti na mistrovství světa v roce 1966 neměli na sobě černé ponožky a že je neměl ani sir Edmund Hillary v roce 1953. Zdálo se, že Scruton zmlknul. Otec zavěsil. »Jedna nula

pro mě,« řekl.

Mohlo by to docela dobře přijít do novin: »Školní bitva o černé ponožky.« Matka by si to mohla přečíst a vrátit se domů.

Sobota, 6. června

Sláva! Hurá! Pandora organizuje protestní akci kvůli ponožkám! Dneska se stavila u nás doma! Ano! Skutečně stála vpředu na verandě a řekla mi, že jsem se zachoval obdivuhodně. Byl bych ji pozval dál, ale dům je v hrozném stavu, tak jsem to neudělal. V pondělí dopoledne obejde školu se svou peticí. Řekla, že jsem bojovník za svobodu a práva jedince. Chce, abych se zítra ráno zastavil u nich doma. Ustavuje se výbor a já mám být hlavní řečník! Chtěla vidět ty červené ponožky, ale řekl jsem ji, že jsou v pračce.

Doreen Slaterová a Maxwell šli dneska domů. Večer přijde babička, takže po nich musíme zahladit všechny stopy.

Neděle, 7. června

NEDĚLE SVATODUŠNÍ

Babička našla u otce v posteli Maxwellův dudlík. Vymyslel jsem si, že ho asi přinesl náš pes z ulice. Byla to pro mě ošklivá chvilka. Neumím lhát, vždycky zrudnu, a babička má oči jako superman, až má člověk pocit, že ho prohlídne skrz naskrz. Abych odvrátil její pozornost, řekl jsem ji o tom kraválu okolo červených ponožek, ale ona řekla, že pravidla jsou od toho, aby se dodržovala.

Pandora s celým výborem na mě čekali ve velkém obýváku u nich doma. Pandora je předsedkyně, Nigel tajemník a Pandořina kamarádka Klára Neilsonová pokladnice. Craig Thomas a jeho bratr Brett jsou jen řadoví členové. Já nesmím zastávat žádnou vysokou funkci, protože jsem oběť.

Pandořini rodiče seděli ve své moderní kuchyni obložené dřevem a luštili křížovku v nedělních TIMESECH. Zdá se, že spolu vycházejí docela dobře.

Přinesli nám do obýváku podnos s kávou a vitamínovými sušenkami. Pandora mě představila rodičům. Řekli, že jsem se zachoval obdivuhodně. Oba jsou členy labouristické strany a mluvili o mučednících z Tolpuddle, odborářích, co je roku 1834 odsoudili do vyhnanství. Ptali se mě, jestli to, že jsem si ke svému protestu vybral právě rudé ponožky, něco znamená. Vymyslel jsem si, že jsem si zvolil rudou barvu, protože je symbolem revoluce, hned jsem ale revolučně zrudnul. V poslední době se ze mě stává hrozný lhář.

Pandořina matka řekla, že jí můžu říkat Táňo. To je docela určitě ruské jméno. Její otec řekl, že mu můžu říkat Ivane. Je moc milý; půjčil mi knížku; jmenuje se FILANTROPOVÉ V ROZTRHANÝCH KALHOTÁCH. Ještě jsem se do ní nedíval, ale sbírání známek mě docela zajímá, tak ji asi začnu číst dneska večer.

Vypral jsem si červené ponožky a dal je na topení, aby do rána uschly.

Pondělí, 8. června

Probudil jsem se, oblékl, natáhl si červené ponožky ještě dřív než spodky a tričko. Otec stál ve dveřích a přál mi hodně štěstí. Připadal jsem si jako hrdina. Pandoru se zbytkem výboru jsem potkal na rohu naší ulice; všichni měli na nohách červené ponožky. Ty Pandořiny byly se stříbrnou nitkou. Rozhodně má kuráž! Celou cestu do školy jsme si zpívali »Nedáme se zlomit«. Když jsme procházeli školními vraty, trochu jsem se bál, ale Pandora nám dodávala odvahu povzbudivými výkřiky.

Scrutona určitě někdo upozornil, protože na nás čekal v šatně. Stál bez hnutí, založené ruce, oči mu div nevypadly z důlků. Nepromluvil, jenom ukázal bradou směrem nahoru. Všechny červené ponožky se hrnuly po schodech. Srdce mi tlouklo děsně nahlas. Beze slova vešel do své kanceláře, sedl si za stůl a začal si ťukat perem do zubů. Jen tak jsme tam stáli a čekali.

Hrozně se zachechtal a potom zmáčknul zvonek na svém stole. Vešla sekretářka a on řekl: »Posaďte se, paní Claricoatesová, nadiktuji vám dopis.« Ten dopis byl určen našim rodičům a stálo v něm:

Vážený pane a paní…,

mám smutnou povinnost informovat Vás. že Váš syn/dcera úmyslně porušil/a/ jeden z bodů školního řádu. Přikládám tomuto incidentu velkou důležitost. Vylučuji proto Vašeho syna/dceru na dobu jednoho týdne ze školy. Mladí lidé dnes často postrádají dostatečnou morální podporu v rodině, a proto považuji za svou povinnost zaujmout pevné stanovisko alespoň ve své škole. Pokud si přejete záležitost podrobněji projednat, budu rád, když zatelefonujete mé sekretářce, která domluví schůzku.

S pozdravem R. G. Scruton, ředitel školy

Pandora začala vykládat něco o předzkouškových stavech, ale Scruton na ni zařval, aby byla ztícha! Dokonce i paní Claricoatesová nadskočila. Scruton řekl, abychom počkali, než se dopisy napíšou, rozmnoží a podepíšou, a potom abychom radši »rychle vypadli«. Čekali jsme před Scrutonovou kanceláří. Pandora brečela (říkala, že zlostí a zahanbením). Lehce jsem ji objal. Pani Claricoatesová nám předala dopisy. Moc mile se usmívala. Pro takového despotu asi není lehké pracovat. Všichni jsme šli k Pandoře, ale bylo zamčeno, tak jsem řekl, že můžou jít všichni k nám. Bylo tam zase jednou docela uklizeno, až na psí chlupy. Otec kvůli dopisu zuřil. Prohlašuje o sobě, že je konzervativec, ale v tuhle chvíli mi zrovna moc konzervativní nepřipadá.

Začínám litovat, že jsem si v pátek nevzal černé ponožky.

Úterý, 9. června

PRVNÍ ČTVRŤ MĚSÍCE

Otec byl dneska u Scrutona a řekl mu, že jestli mi nedovolí vrátit se do školy v ponožkách, které se mi líbí, bude si stěžovat u našeho poslance v parlamentu. Pan Scruton se otce zeptal, kdo je náš poslanec. Otec to nevěděl.

Středa, 10. června

Pandora a já se milujeme! Už je to jisté! Řekla to Kláře Neilsonové, ta to řekla Nigelovi a Nigel to řekl mně.

Řekl jsem Nigelovi, aby řekl Kláře, ať řekne Pandoře, že její lásku opětuji. Jsem bez sebe radostí a nadšením. Dokážu přehlížet skutečnost, že Pandora kouří pět cigaret Benson and Hedges denně a má svůj vlastní zapalovač. Když se člověk zamiluje, takové maličkosti přestávají být důležité.

Čtvrtek, 11. června

Strávil jsem celý den se svou láskou. Nemůžu moc psát, ještě pořád se mi třesou ruce.

Pátek, 12. června

Dostal jsem vzkaz ze školy, že se mám určitě zastavit u Berta Baxtera. Šel jsem za ním s Pandorou (jsme nerozluční). Bert je nemocný. Vypadá hrozně. Pandora mu čistě povlékla postel (zdálo se, že jí ten zápach nevadí) a já jsem zavolal do ordinace. Popsal jsem Bertovy příznaky: divný dech, bílý obličej, pocení. Snažili jsme se v ložnici trochu poklidit. Bert vykládal hlouposti, které nedávaly žádný smysl. Pandora řekla, že je v deliriu. Držela ho za ruku, dokud nepřišel doktor. Doktor Patel byl docela milý. Řekl, že Bert potřebuje kyslík. Dal mi číslo, abych přivolal sanitku. Připadalo mi, že utekla celá věčnost, než přijela. Myslel jsem na to, jak jsem Berta poslední dobou zanedbával, a připadal jsem si jako skutečný bídák. Saniťáci snesli Berta dolů na nosítkách. V polovině schodů nemohli dál a porazili spoustu prázdných sklenic od červené řepy. Dole v předsíni jsme jim s Pandorou odklidili z cesty všelijaké haraburdí a oni s ním vymanévrovali ven. Pak ho zabalili do velké huňaté červené přikrývky. Potom se za ním zavřely dveře sanitky. Za zvuku sirény ho odváželi pryč. Bylo mi, jako bych měl v krku knedlík, a začly mi slzet oči. Určitě to bylo tím prachem. Bertův dům je plný prachu.

Sobota, 13. června

Bert je na oddělení intenzívní péče, kam za ním nesmějí návštěvy. Volám každé čtyři hodiny, abych zjistil, jak mu je. Předstírám, že jsem příbuzný. Sestřičky říkají něco jako »stav beze změn«.

Šavle je u nás. Náš pes je u babičky, protože se bojí vlčáků. Doufám, že Bert neumře. Kromě toho, že ho mám rád, si nemám co obléknout na pohřeb.

Pořád jsem šílené zamilovaný do P.

S. Townsendová: Tajný deník Adriana Molea, přeložila H. Hartlová, Mladá fronta, Praha 2008

SEDLI JSME SI S...

DAVIDEM NOVAKEM, PETROU KUNČÍKOVOU A SYNEM JACKEM

Po dopolední dílně jsme začali s lektory semináře A hledat teplé a tiché místo, kde bychom si mohli popovídat. Teplo bylo v Národním domě. Klid nikde. Náš rozhovor přerušovala mladá a zjevně nepříliš zkušená servírka s neustálými otázkami na to, co jsme si vlastně objednali. K tomu zvonily telefony, probíhal běžný okolní ruch, a my se tak stále vraceli k otázkám a odpovědím. Nakonec se do hovoru zapojil i Davidův syn Jack, ze kterého se vyklubal student scénáristiky a autor několika už zveřejněných studentských scénářů. Děkuji velice Petře za to, že v tak ztíženém prostředí a s únavou po půldenním semináři vůbec zvládla cokoliv přeložit. A děkuji i oběma Novákům, jejichž prapradědeček skutečně pochází z Čech!

Vyprávěl jste nám v kině i dnes na semináři o festivalech storytellingu. Mohl byste nám přiblížit, jak vypadají?

V 1972 ve Východním Tenessee ve městě Jonesborough slyšel jeden učitel ze střední školy vtipný příběh o lovu, vyprávěný v rádiu. Pomyslel si: „Nebylo by to hezké, svolat dohromady lidi, aby si povídali příběhy? Vždyť to už skoro neděláme?“ A tak založil festival. První ročník se odehrával v tělocvičně a byl jen pro pár nadšenců, ale postupně přijíždělo každý rok víc a víc lidí. V Jonesborough, kde se odehrává, to vypadalo tak, že na hlavní ulici, tvořené typickými americkými domečky s verandami vpředu, seděli vypravěči a lidé chodili kolem nich od verandy k verandě, od domu k domu a poslouchali jednotlivé příběhy.

Jak často probíhají takové festivaly teď?

Festival v Jonesborough se odehrává každý rok první týden v říjnu a trvá tři dny. Časem začaly festivaly rozrůstat a odehrávat se pod velkými stany, a když už bylo těch stanů a lidí v nich tolik, začali si další lidé uvědomovat, že vyprávění je lákavé a začali organizovat festivaly v dalších městech. Vypadá to vždycky, jako by do města přijel cirkus – uprostřed stojí několik velkých stanů, ve kterých sedí lidé na skládacích židličkách a poslouchají vyprávění. Ve skutečnosti s tím ale začali baptisté, kteří jezdívali od města k městu se svým stanem, ve kterém kázali, modlili se a upadali do transu. Podle těch stanů se to jmenovalo Tent Revival. A protože jezdili jen jednou za čas, byla vždycky velká událost. Storytelling je postaven na podobném principu společného setkávání se na jednom místě, a tak se tenhle proud jmenuje Storytelling Revival. Je to vlastně něco jako nové náboženství… ale nemyslím to takhle vážně. Každý z festivalů je trochu jiný, ale tradice je stejná – stan na náměstí nebo v centru, kde stojí vypravěč a lidi ho poslouchají.

Kolik lidí se takového festivalu účastní?

Festival v Jonesborough je v současnosti národním festivalem storytellingu a účastní se ho až deset tisíc lidí. Stojí tam pět až šest stanů, přičemž do jednoho se vejde až 1200 diváků. Vždycky začínají společným setkáním všech vypravěčů na jednom jevišti, které se jmenuje „oleo“. To je výraz pro něco jako omáčku, šťávu v salátu, ale původní význam toho slova už nikdo nezná. Obsahem je jakási ochutnávka krátkých kousků jednotlivých vyprávění, aby lidi věděli, koho si mají jít další den poslechnout do jeho samostatného bloku.

Dá se tento obor studovat na univerzitě?

Ano. Já učím externě několik kurzů na Státní Univerzitě Východního Tennesse, která je nedaleko Jonesborough, takže je to propojené. U nás máme tříletý program na pedagogické fakultě. Také učím u nás doma v Ashvillu na Univerzitě Severní Karolíny v bakalářském studiu a dále na něčem, jako je univerzita třetího věku.

Liší se v něčem seminaristé na vašem semináři tady v Trutnově od vašich studentů v Americe?

… dlouhé ticho.

Ano – všichni mluví česky. Nemám příliš často možnost učit lidi, kteří sami učí druhé a vedou soubory. A navíc mají divadelní zkušenosti, a tak přestože mluví jiným jazykem, cítím se tu lépe než doma, protože to jsou lidé mého druhu.

A překvapili tě něčím?

Tím, že práce s nimi je velmi rychlá, protože spoustu věcí už umějí a znají. Mají divadelní základy. Ve Státech musím lidi daleko víc vybízet a povzbuzovat než tady.

Co tě zaujalo na Dětské scéně v Trutnově?

Ve Státech máme americkou asociaci školní divadelní výchovy, která pořádá podobná setkání pro zhruba stejnou skupinu lidí. Ale neviděl jsem na národní úrovni, aby s sebou pedagogové vozili své divadelní soubory.Vždycky se setkávají buď jen děti nebo jen učitelé. Jedná se spíše o jakési workshopy. Tady se mi to moc líbí. Snad trochu podobné je setkání škol na Floridě – školy, které se zabývají storytellingem a vychovávají vypravěče, se pak setkají v jedné škole, kde vyprávějí příběhy pro rodiče a sebe navzájem.

O čem ty sám rád vyprávíš?

Mám moc rád dávání obyčejných věcí do neobyčejných souvislostí a nacházení toho nevšedního ve všedním. A taky hledání velkých věcí v maličkostech.

Jack: Pamatuju si, že táta vždycky v každé kravině našel nějaký význam a začal o tom vyprávět příběh, který ho většinou v tu chvíli napadl, a ten mu připomněl zas něco jiného a táta pak hodiny a hodiny mluvil a dával smysl nějaké věci.

Petra: David už o tom hodně mluvil v našem semináři - důležité pro něj je, jak číst význam věcí kolem sebe.

Kdybyste byl drak, jaký byste byl?

Já bych byl asi drak z tohoto příběhu: V jedné jeskyni žil drak. Jednoho dne ho objevil malý chlapec. Zpočátku se draka hrozně se bál, ale pomalu se spolu spřátelili. A drak mu prozradil své tajemství: Ukrývá se v téhle jeskyni, protože je skrytý básník. Jenže společnost od něj očekává, že bude hrát roli draka. Všichni s ním chtějí bojovat a všichni ho chtějí zabít. A tak malý chlapec vymyslel lest: svatý Jiří bude s drakem naoko bojovat, ochočí si ho, a pak spolu budou regulérně jezdit po světě a drak se bude mít možnost věnovat se poezii.

Děkuji za rozhovor a dobrou chuť!

Petra

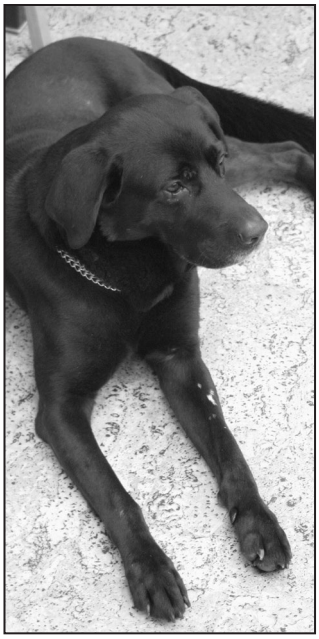

semináře B

VČERA JSME SI VŠIMLI...

odpočívající části redakce

SEDLI JSME SI S...

MARTINEM HAKEM, ČESKÝM VYPRAVĚČEM

Jediným vypravěčem v České republice, se kterým se redakce skutečně potkala, je brněnský Martin Hak. Neodolali jsme a v souvislosti s letošním seminářem A jsme ho požádali o rozhovor. Doufáme, že se bude doplňovat s materiálem získaným od Davida Novaka.

Jak jste se ke storytellingu dostal?

Docela moderní slovo ... storytelling. Klidně jej používejme, ale osobně upřednostňuji termín vyprávění příběhů nebo vypravěčství a rád, jako hrdý obyvatel české kotliny podotýkám, že toto umění k nám nepřišlo z ciziny, není nové, mladé, lesklé, ale je staré jako lidská kultura, stálo u jejího zrodu a je i kořenem kultury naší.

Dostal jsem se k němu cestou klikatou. Nejdřív jsem jako student JAMU připravoval k zápočtu autorský kus a vyšlo z toho „takové divné divadlo". Tehdy mě nenapadlo, že se dotýkám vypravěčského umění, které je vlastně divadlu dědečkem. Později, po škole, jsem během své nedlouhé učitelské práce mezi dětmi na prvním stupni kroutil hlavou nad tím, jak je vyprávění příběhů účinná a přirozená metoda ve výchovně vzdělávacím procesu. Ještě o něco později jsem se setkal s profesionálním vypravěčem a také s pojmem storytelling. Teprve tehdy jsem začal chápat, jak je vyprávění svébytným, prastarým a stále živým uměním.

Je při vyprávění důležitou součástí divák? Na kolik ho musí vypravěč brát v úvahu?

Jsou skvělí vypravěči, jejichž výkony byly zaznamenány a jsou šířeny a přijímány prostřednictvím media (médií). V tomto procesu není divák či posluchač nijak zvlášť živým a „důležitým" účastníkem. Je vlastně jen koncovým konzumentem hotového produktu. Vyprávění je vždy stejné a divák nemá na jeho tvar (a také výsledek!) žádný vliv. Je to proto, že nejrozšířenější média jsou v zásadě jednosměrná a neumožňují obousměrnou komunikaci mezi vypravěčem a jeho diváky-posluchači. Jsou i média pro komunikaci oběma směry, ale ani taková neumožňují výměnu informací tolika komunikačními kanály jako vyprávění tváří v tvář při skutečném blízkém setkání. Živé a bezprostřední setkání je to, co mě zajímá (a také asi to, nač se ptáte). Při něm je divák-posluchač spolutvůrcem přenosu komunikačního obsahu a má vliv na jeho tvar a účinek velmi podobnou měrou jako přítomný vypravěč. Každé vyprávění téhož příběhu je proto trochu jiné, příběh vplouvá mezi přítomné a je tvarován do podoby nejlépe srozumitelné právě jen těm přítomným lidem.

Máte nějaká speciální cvičení, která napomáhají k rozvoji určité složky vyprávění?

Samozřejmě. Přijďte někdy do mé vypravěčské dílny a ... zacvičíte si.

Jaký je podle vás nejzákladnější předpoklad dobrého vypravěče?

Jedním ze základních principů při vyprávění příběhů je přenos obrazů. Vypravěč je vidí ve své hlavě a používá všechny dostupné komunikační kanály k tomu, aby podobné obrazy viděli ve svých hlavách jeho posluchači. Jedním z nejdůležitějších předpokladů dobrého vypravěče je podle mě rozvinutá schopnost obrazotvorby. Přidám-li další, vidím hned v závěsu schopnost vnímat své posluchače ve smyslu „vést je a jít s nimi".

Je rozdíl mezi recitací a storytellingem? Jaký?

Ano, je. Teoretik by o tom mohl napsat knihu. Za sebe si dovolím jen dva malé postřehy. Je krásné být přítomen vyprávění, jehož součástí je právě recitace, a myslím si, že dobrý recitátor se může stát snadněji vypravěčem než dobrý vypravěč recitátorem. Neptejte se ale proč. Ještě mi to neuzrálo.

Jak se dá storytelling cvičit? Pracujete prakticky nebo používáte i teorii?

Znám jednoho ... Vlaďu. Je to skvělý vypravěč příběhů. Je mu osmdesát dva let a nepochybuji o tom, že k jeho mistrovství ho dovedl vrozený talent, v pravý čas objevená důvěra ve své schopnosti a dostatek příležitostí k vyprávění (rozumějte k praxi). O teorii toho, co dělá, neví nic. Stal se vypravěčem, má to pod kůží. Na druhou stranu mě osobně baví při svých přípravách hledat principy, pojmenovávat jevy, objevovat souvislosti. Kolik poutníků, tolik cest. A jestli se dá storytelling cvičit? Ano. Stejně jako třeba hod oštěpem, zpěv nebo učitelská profese. Záleží na skladbě tréninku, trenérovi, na vašich schopnostech, ambicích a odvaze.

Kde se můžeme s touto formou setkat v Čechách? Jsou nějaké soutěže, přehlídky, večery, semináře?

Dobrá otázka. Vlastně o ničem takovém nevím a rád bych se dověděl. Osobně mohu poděkovat pražské Artamě za důležitý impulz, který jsem získal před několika lety během Celostátní dílny dramatické výchovy v Jičíně. Zahraniční lektor tam vedl týdenní workshop o vyprávění. Další skvělá vypravěčská příležitost se naskýtá právě nyní v Trutnově ... a dál? Jinou než svou zkušenost nabídnout nemohu. Sám se občas objevím v programech různých divadelních i jiných festivalů, pro opravdu různé zájemce (učitelé, studenti, žáci, manažeři, lektoři vzdělávacích firem, rodiče s dětmi) připravuji a vedu vypravěčské dílny či kurzy, vyprávím příběhy při rozličných příležitostech, vyprávím i učím, kde mě pozvou.

Vyprávění příběhů, umění vypravěčské, také storytelling, chcete-li, ta starodávná dovednost kdysi dávno z nutnosti i pro radost pěstovaná a rozvíjená, je rozhodně stále naživu. Není moc vidět, mrška, a soutěže, přehlídky, večery, semináře ... si ji musí hledat. A dělají to, to je dobře. Tak, nad šťavnatým příběhem někdy na shledanou.

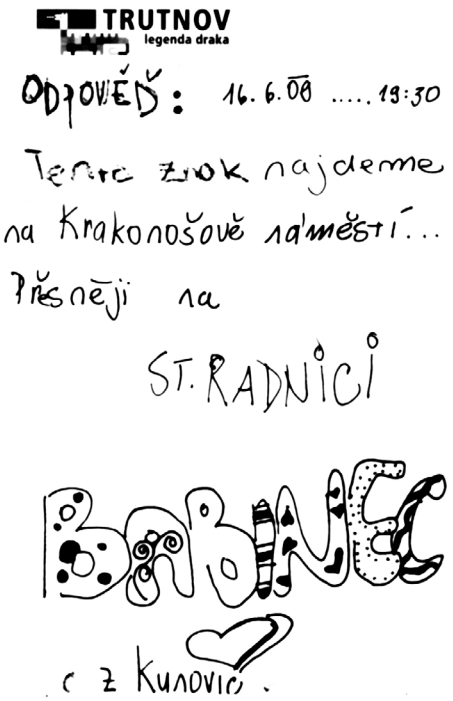
Více na www.vypravec.ic.cz.

ptal se Jonáš, úvodem opatřila Iva

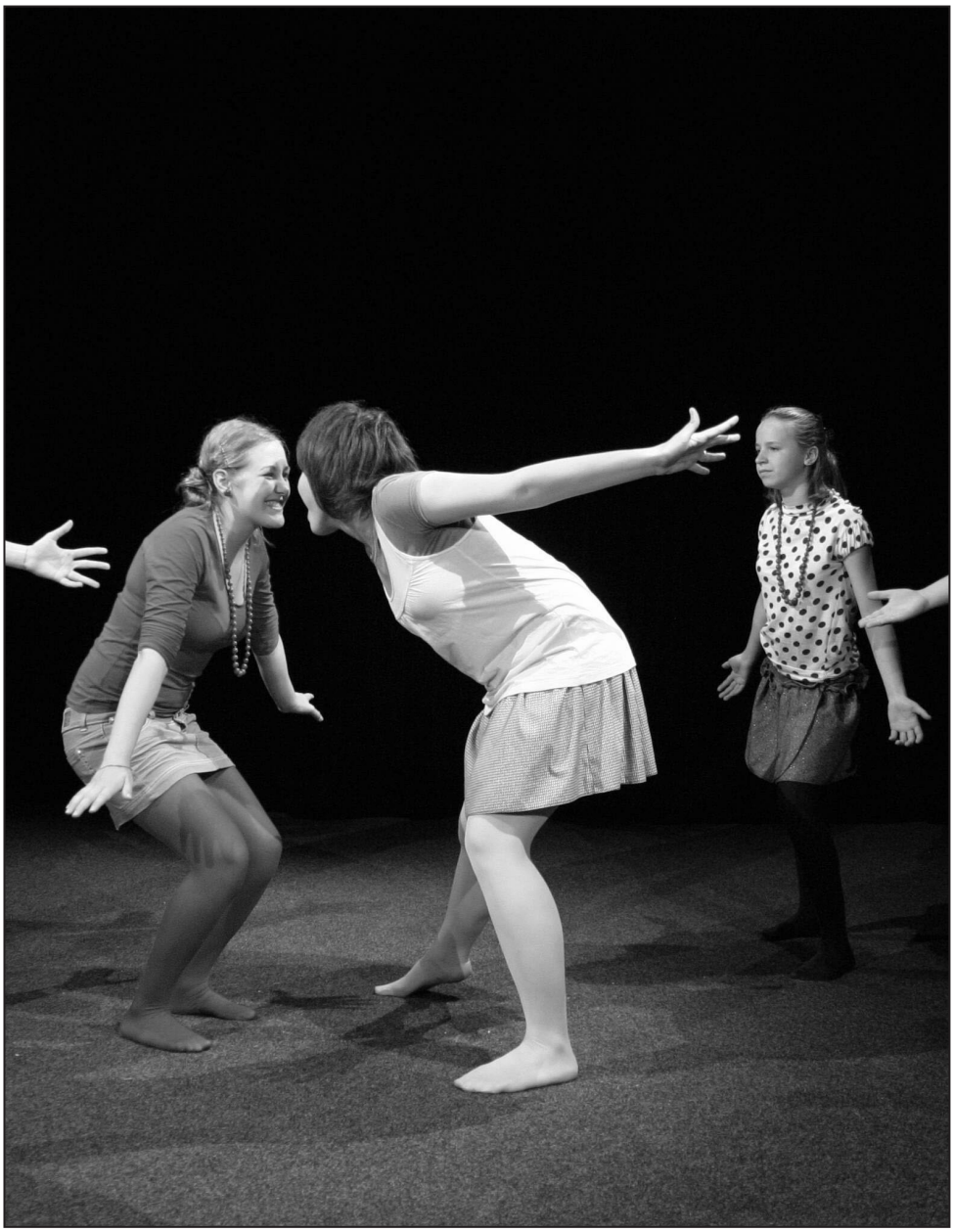

NAPSALI NÁM:

Ukázalo se, že s námi soutěží pouze soubor Babinec. Tentokrát nám od nich přišel dopis s originálním dračím razítkem a odpovědí na soutěžní otázku. Je to tak a my jim za odpověď děkujeme! Navíc je správná, takže je jen už na nich, zda využijí možnosti navštívit redakci a nechají si uvařit od redaktorky Petry osvěžující čaj Životabudič. Tento čaj je vyroben podle původní receptury Valdemara Grešíka a zdaleka neptaří k nedovolenému dopingu, takže se nemusejí ničeho bát. Jen jeho chuť je - mírně řečeno - „zajímavá". Přijďte, holky, uvidíte, ochutnáte, pochopíte!

Holá pohádka v podání souboru Babinec - za odměnu

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Nejmenovaný účastník recitační přehlídky prohrál upomínkový bublifuk v pokru.

Jistá MM údajně budil penzion Úsvit v půl čtvrté ráno zvuky mejdanu pořádaného na balkóně.

Nadšení, které vzbudilo představení Jeskyňka za každým rohem. Ranní ptáčata si prozpěvují čudlikyčudliky.

Jistý LR nečte rubriku Všimli jsme si – stále ještě se na redaktory usmívá.

Někteří redaktoři jsou již tak znaveni, že nosí svetry a mikiny zásadně výstřihem dozadu.

Přehlídkovými místy putují bez ladu a skladu ztracené a znovu nalezené černé mikiny. V oběhu jsou celkem 3 – jedna je redaktorky ID, druhá zaměstnance Artamy KT a ta třetí leží zapomenutá U Truta a nikdo se k ní nehlásí.

Ukázalo se, že ztracený mobil, nalezený v šatně v Národním domě, vůbec nepatří souborům vystupujícím na DS. Když ZR zavolala na číslo označené „rodiče", ukázalo se, že mobil patří dítěti z Trutnova a pohřešován byl již před týdnem. Šťastní rodiče již druhý den telefonicky děkují za záchranu movitého majetku účastníkům DS.

VČERA JSME SI VŠIMLI...

pracantů

VČERA JSME SI VŠIMLI...

prostoru pro dílny děti ze souborů

DNES HRAJÍ...

HOP-HOP, ZUŠ OSTROV

S Věrkou a Eliškou jsem se procházela okolo kostela. Trochu nám do toho poprchávalo a trochu svítilo sluníčko. Obě holky byly vyčerpané po zkoušce v divadýlku Trdýlku, ze kterého se někam poztrácely reflektory. Povídání s nimi bylo příjemné a inspirující…a taky komorní.

Jaké to je být na přehlídce takhle ve dvou?

Je to jiné, všechno se má zkusit. Nedá se říct, že by to bylo hroší nebo lepší.

My jsme si spolu chtěly vyzkoušet dělat dialog. Hledaly jsme nějaký text. Nakonec jsme si vybraly tuhle knížku. Zaujalo nás, že je to o dvou dospívajících dívkách a každá z nich je jiná.

Jak dlouho jste na inscenaci pracovaly?

To souvisí s tím, že to byl nejdřív dialog. Ten jsme dělaly minulý školní rok. Finální podoba inscenace vznikala od září do listopadu. Z předlohy pro nás paní učitelka napsala scénář. Ten je pro nás východiskem k dalšímu tvoření.

Pro Elišku je právě vytváření nového představení to, co ji v dramaťáku baví nejvíc.

Jaké je téma ve vašem představení?

Vztah…Dvě sestry, každá chce jít za svým snem, ale zároveň chtějí být pořád spolu. To jim brání splnit si svoje sny.

Holky mi prozradily i řešení klíčové situace představení, ale já si ho s dovolením nechám pro sebe a budu udržovat čtenáře v napětí. Povídání o postavách a jejich tématech by bylo určitě zajímavé, protože je vidět, že obě holky mají ve věci, kterou hrají, jasno a že o ni přemýšlejí. Jenže i já jsem se chtěla nechat představením překvapit, a tak jsem se na ně už dál nevyptávala. Věrka a Eliška jsou v Trutnově počtvrté,a proto jsem se jich zeptala:

Na co se jste těšily, když jste sem jely?

Na semináře, představení, na celý průběh přehlídky. Dílny jsou letos trochu jiné než loni, ale dá se říct, že se nám líbily.

Jaký bude váš hrací den?

Náročný. Hrajeme třikrát za sebou 40ti minutové představení. Ale menší prostor je pro naši inscenaci lepší, lépe se naváže kontakt s divákem a vytvoří se atmosféra.

Jaké je vaše oblíbené rozmlouvací cvičení?

Ouvex

Mamino mimino

Co by diváci neměli přehlédnout?

No, to je taková zvláštní otázka. Každý se bude dívat, na co bude chtít, každý má svůj pohled. Každý uvidí to, co mu „jiskrne“ do oka.

Markéta

DNES HRAJÍ...

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ IRENA KONÝVKOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU HOP-HOP, ZUŠ OSTROV

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Zpravidla v květnu hledáme téma, které nás zajímá a do prázdnin se snažíme pro toto téma najít námět. Od září tak cca do října - listopadu probíhá přípravná fáze (zabýváme se postavami existujícími i neexistujícími v příběhu - ale kolem příběhu, situacemi existujícími v námětu i neexistujícími - které by se mohli ještě přihodit) a pak na soustředění v listopadu začínají vznikat první situace budoucího představení, cca v prosinci píši dle zkoušek scénář a v lednu na soustředění si fixují první části představení). Toto vše ovšem neplatí pro představení „Ruby a Garnet?"

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Nedávno jsem na to odpovídala v Talentu. Takže prosím originálnější otázku . . . nemám momentálně žádné.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Nevím o žádném klacku. Byla to moc příjemná práce, protože představitelky Ruby a Garnet moc chtěly. Chtěly zkoušet, chtěly se dobírat vnitřních motivů postav, chtěly jednotlivé situace znovu a znovu zkoušet, znovu a znovu se chtěly zabývat, co jejich postava v dané situaci udělá, nebo by nikdy neudělala. A při této tvorbě vůbec nekoukaly na čas.

Co vás vždycky „nakopne"?

Vzájemná tvůrčí atmosféra v souboru, kdy nelze ani definovat kdo s čím přišel, zkrátka jeden podněcuje druhého a já jsem součástí tohoto týmu, ne hlavním podněcovatelem - to při práci.A při hraní představení? Příjemná atmosféra na festivalech hlavně v zahraničí. Vzájemné fandovství zúčastněných souborů. Schopnost ocenit snažení druhých souborů nekončícím potleskem, byť se pak na semináři řekne, jako u nás, co úplně přesně v představení nefunguje, ale nikdy to není o soudech, vždy je to o dobírání se divadelní „pravdy" s velkou dávkou úcty k vedoucímu a dětem. Závěr takových festivalů je o dojemném loučení, o objetí a silném zážitku ze setkání, a to sakra nakopává, mne i děti!

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Jéé - to je veselý zážitek. Nastoupila jsem po Soně Pavelkové do ostrovského dramaťáku, když mi bylo 19 let. Mladší děti měli rozdělané představení Sídliště, které Soňa napsala - bylo to takové pásmo říkadel o tom, jak si děti hrají, dělala to jako cvičné představení, což jsemnevěděla. Dodělala jsem ho a...postoupila na Dětskou scénu. Tehdy se kromě představení musely ukazovat i ukázkové hodiny. Pamatuji si, jak všichni byli nadšeni z ukázkové hodiny a chválili mě za práci s dětmi, ovšem o představení se skoro vůbec nemluvilo. Je mi jasné, že moc nebylo o čem.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Kdybych nemusela neustále vyřizovat a shánět autorská práva. Kdyby to šlo nějak plošně zařídit pro všechny dětské soubory, jako to mají hudebníci ze základních uměleckých škol. Kdo je v Asociaci ZUŠ, ten má jen nahlašovací povinnost a asociace platí paušál za všechny „své" zušky.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ DANA SVOBODOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU VY PRO MI PO, ZŠ A MŠ NEDAŠOVSKÁ, PRAHA 5

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Se svými soubory se scházím vždy v průběhu školního roku, většinou 1x týdně. Možná vám stačí tato stručná odpověď: 3 měsíce velmi, ale opravdu velmi zvolna, dva měsíce velmi, ale opravdu velmi intenzivně.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Mám jeden rest: děti se kdysi chtěly pustit do „Pána zlodějů" (C. Funkeová). Měly pár scén a situací, které se jim velmi dobře hrály, ale mně přišel děj příliš složitý a s úpravou na míru jsem si neporadila. Beru to trochu jako svou prohru. Tak bych se s tím někdy chtěla ještě jednou poprat. Dále s nějakým souborem bych chtěla zrealizovat Děvčátko Momo a ztracený čas, zdá se však, že děti mají naléhavější témata. Do třetice - kdysi děti přinesly Dahlovy Čarodějnice, to nás bavilo, ale skončilo to na tom, že v tomto souboru (shodou okolností v tom, který jede do Trutnova) máme málo holek.

Co bylo největším „klackem pod nohama" na cestě k tomuto představení?

Máme trochu složitou netypickou situaci. ZŠ, kde se tento soubor dal dohromady a pod jejíž záštitou působil, funguje pouze do 5. třídy. Všechny děti mi tedy „vyšly", nicméně chtěly „v dramaťáku" pokračovat. Měla jsem tedy soubor, ne však místo, kde se scházet. Původní škola nakonec souhlasila s pokračováním schůzek v jejích prostorách, ale není to ideální. Na připomínky a prosby z naší strany zaznívá odpověď „tak si najděte něco lepšího".

Co Vás vždycky „nakopne"?

V případě tohoto konkrétního souboru zjištění, jak moc děti chtějí v práci pokračovat. Jejich odhodlání překonávat všechny překážky.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Nevím, zda chápu správně. S tímto souborem jsme nejprve vytvořili před 6 lety pohádku podle oblíbeného leporela jednoho z dětí „Jak Sluníčko vypilo Pejskovi vodu". Před tím jsem však pracovala i s jinými skupinami, před mnoha lety jsem divadlo hrála i já sama.

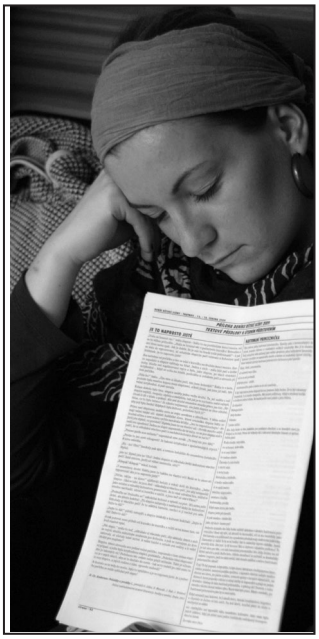
Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Vyhovující prostor a pomocník. Prostě další dospělá nebo dospívající osoba, která na svá bedra převezme část úkolů. (Snad si ji odchovám.)

VČERA JSME SI VŠIMLI...

rozborového semináře

VČERA JSME SI VŠIMLI...

foyeru v kině Vesmír

DNES HRAJÍ...

VY PRO MI PO, ZŠ A MŠ NEDAŠOVSKÁ, PRAHA 5

VYdržte **PRO**sím **MI**nutu **PO**tichu se schází už dlouho. V tom, jak dlouho přesně, nevládla mezi členy souboru naprostá shoda. Jinak mezi nimi shoda vládne, jsou spolu rádi a je to jeden z důvodů, proč na dramaťák chodí.

Co dalšího vás vede k tomu dělat divadlo?

Dana – naše hlavní matka. Můžu se tam vyblbnout. Každý pátek si jdu odpočinout od školy. Rádi improvizujeme. Dá nám to něco do života.

Co vás baví kromě divadla?

Život.

Seděli jsme společně na zšeřelém jevišti v Národním domě, soubor měl za sebou malá nedorozumění a ještě byli všichni unavení ze sluníčka a běhání od nádraží do centra. Přesto si se mnou povídali ochotně a k věci.

*Předlohu pro svoje představení **Trable A.Molea** si přinesli sami. Na knížce je baví humor, deníková forma a taky to, že je o klukovi jejich věku.*

Jak se převádí deníková forma na jeviště?

My jsme si vybrali ty dny, co se nám líbily. Improvizovali jsme, pohrávali jsme si. Dana (vedoucí souboru) z toho pak sestavovala souvislý příběh.

Co vás v představení těší?

Vtip. Pohled intelektuála. Dospělé můžeme hrát s nadsázkou, přehnaně.

Čeho si mají diváci všimnout?

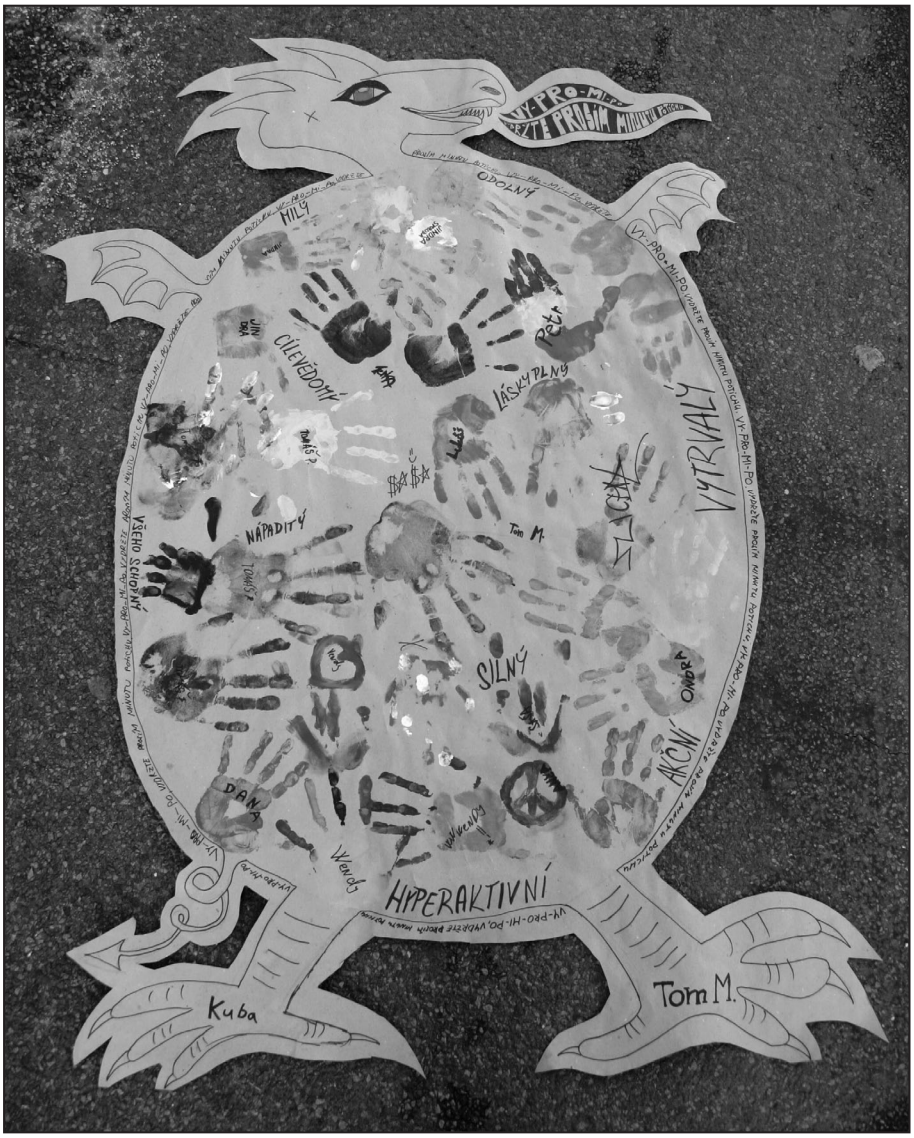
Otázka vzbudila vlnu odpovědí, zaznamenávám alespoň některé z nich.

Ničeho. Všeho. Toho, že se snažíme a že jsme všichni kamarádi. Nejsou tam sprostý slova. Ať tam nespí.

Co se vám zatím na přehlídce líbilo?

Pan Hu, Barborka a cucavé bonbony, Osmý John. Dílny taky, ale čekali jsme, že budou víc o divadle, třeba improvizační. Bylo to spíš o seznamování se s ostatními. Bylo to celkem zvláštní být s někým jiným, než s lidmi z našeho souboru.

Markéta

Narodil se nám drak výtvarnosmělý, z rodu originálních, čeledi esteticko-krásných, řádu okotěšivých, kmene energií sršících. Děkujeme souboru za významný přínos do dračí sbírky Dětské scény.

DNES HRAJÍ...

DIVADELNÍCI Z DDM VIKÝŘ, JABLONEC NAD NISOU

Na začátku našeho povídání jsem se dozvěděla, jak se řekne rusky: „Posaďte se do půlkruhu kolem stolu“. V Trutnově jsou Divadelníci poprvé. Na představeních, které doposud viděli, oceňují energii, která z nich šla, a originalitu. Líbí se jim tu ještě jejich prostorná ložnice. Dneska v noci spali uprostřed tělocvičny poskládaní do hvězdičky, aby si mohli ještě popovídat.

Soubor v tomto složení pracuje rok. Ale někteří jeho členové se věnují divadlu už sedm let. Svět divadla je láká. Vyprávějí o zážitcích z loutkářské Chrudimi a už se těší, až tam budou. Tady na Dětské scéně očekávali podobně milou atmosféru a očekávání se jim naplnila. Jen jim je líto, že nemohli přijet dřív.

Co vás přivedlo k divadlu?

Paní učitelka. Maminky. Mě do toho mamka nutila, já jsem nejdřív nechtěla, teď si bez toho nedokážu nic představit.

Kromě divadla dělají muziku, malování, zpěv, sport a gaučing.

Ke Grónským pohádkám je přivedla vedoucí souboru. Pověst o sirotkovi Kassasukovi si vybrali, protože se dá dobře ztvárnit. V příběhu si soubor našel hlavně téma šikany.

Vybavujete si nějaký konkrétní zážitek z vytváření inscenace?

Alenka (naše vedoucí) nám přečetla část, kde Kasasukovi ubližují. Pak nám dala loutku a my jsme ji měli „zšikanovat“. My jsme jen zůstali sedět, vůbec jsme to nejdřív nemohli udělat, i když to byla jen loutka. Teď je to naše nejoblíbenější část představení.

Co chcete, aby diváci nepřehlédli?

Naše obličeje, ať jsme slavní! Ať nesledují jen téma, ale i naše výkony.

Kdyby byla vedoucí drakem, jaká by byla?

Elegantní, veselá, hodná, trpělivá.

Markéta

Text k fotografii:Hodněnohá, hodněbotá, hodněhlavá dračice byla zachycena při ukořistění jedno z místních klaunů.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ ALENA TELENSKÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Záleží na výběru a náročnosti tématu. Většinou od tří měsíců víc.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Vysněné představení nemám. Spíše se snažím dát dohromady vysněné představení celé naší skupiny.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Největším oříškem pro nás bylo najít cestu, jak předat hlavní poslání příběhu divákovi. Představení má trochu složitější pointy a nebylo jednoduché se s příběhem a jeho pochopením poprat.

Co Vás vždycky „nakopne“?

Když vidím děti na jevišti plné energie a cítím, že je hraní baví.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Částečně loutková pohádka O kočičí princezně. Před třemi lety.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

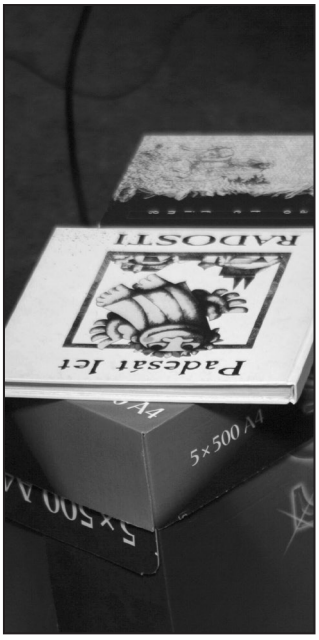
Mně osobně by pomohlo mít na všechno tolik času, kolik bych si jen přála…

VČERA JSME SI VŠIMLI...

drobnosti

VČERA JSME SI VŠIMLI...

zatím nevyužitých fotek

DNES HRAJÍ...

DRAMATICKÝ SOUBOR ZUŠ CHRUDIM

Všichni tři členové souboru už jsou v Trutnově jako doma. Jsou tu od pátku a účastnili se i recitační části přehlídky – Jennifer recitovala, zbytek souboru byl její doprovod. Na přehlídce se jim líbí. Zvlášť rádi vzpomínají na recitační dílnu pro IV. kategorii. *Sešla se skvělá parta, i s lektorkama to bylo super.*

Zjistila jsem, že na inscenaci pracují od března. Společná práce je moc baví, ale představením na Dětské scéně asi končí, protože David odchází na konzervatoř. Chtěli by si proto společné hraní vychutnat. Když se rozhodli pracovat společně, hledali nějaký text.

Jaké jste měli na předlohu požadavky?

Aby to bylo pro tři a aby to bylo něco exotického, abychom použili Jennifer. Jennifer: No, já jsem jinak nepoužitelná. Chtěli jsme, aby to bylo něco neobvyklého, to se snad podařilo.

Paní učitelka jim nabídla africké pohádky. Nejdřív se jim pohádka **Pavouk a moucha** nelíbila, ale jak si s ní pohrávali, tak se jim připadala hezčí a hezčí.

Jak jste si pohrávali?

S pohybem, hudbou, rytmem (to hlavně Jennifer).

Jaké téma vaše představení sděluje?

Afriku. Kde jsou naše hranice. Poučení o lakomství. Nesmíme toho moc prozradit, aby diváci nebyli ovlivněni.

Co si nejvíc užíváte, když představení hrajete?

Asi to, že jsme spolu. A taky lachtana si užíváme.Tancování a bubnování.

Co vás baví na divadle?

Všechno. Hrát. Když se sejde suprový kolektiv… A taky záleží na tom, co se hraje, protože když člověka zaujme předloha, tak je pak radost to ztvárňovat a taková pocta do toho dát svůj vlastní element.

Povídání se souborem z Chrudimi bylo moc zajímavé a přínosné. Všichni tři umějí přemýšlet o věcech, které dělají. Navíc o nich dokážou smysluplně a poutavě mluvit. Po rozhovoru s nimi se už tak těším na představení, že se mi ani v této pozdní hodině vůbec nechce spát.

Markéta

Drak? Multivitamin!

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ RENATA KLEČKOVÁ, VEDOUCÍ SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Záleží na tom, o jaké představení jde. Někdy trvá nácvik dva roky, jindy několik týdnů. Africkou pohádku jsme například nazkoušeli za tři týdny.

Máte nějaké vysněné představení?

Nemám. Vycházím z žáků, které mám k dispozici. A ti mě inspirují k tvorbě.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Žádný nebyl. Nejdůležitější je nápad. A pokud jsou děti šikovné, tak vždy

něco vytvoříme.

Co vás vždycky „nakopne“?

Zaujetí a nadšení dětí.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Na to si bohužel nevzpomínám.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Kdyby měly děti více času. Hlavně ty šikovné mají spoustu různých aktivit a někdy je problém se vůbec sejít.

NA VÝPRAVĚ ZA...

SOUBOREM LETY DO OBLAK... A ZA TRUNOVSKÝM DRAKEM

Co může být krásnějšího, než dopolední výlet za slunečného počasí? No přece dopolední výlet za slunečného počasí s Lety do oblak. Viděla jsem díky nim skluzavku pro skřítky, dozvěděla jsem se, co je to mámítko a jak se dělá kochy koch. Taky jsem zjistila, jak vzniklo moře: dva vodíky se srazily s kyslíkem a pak to posolily.

Na výlet vyrazilo pět holek a dva kluci a pak ještě jejich Kačenka. To je paní učitelka, ale děti jí říkají Kačenko a já se po nich budu opičit. Na přehlídce se Letům do oblak moc líbí. Baví je program, rádi vidí představení a těší je, že můžou být celý týden spolu (*Káťa: Máme štěstí na dobrou partu, jinak bychom to tady nezvládli*). A úplně nejvíc se jim zatím líbil dětský diskusní klub *na Nivách*.

Zastavení první – u mláďátka

Dračí mláďátko je v parku za kinem. Soubor o něm už věděl. Když jsme k němu došli, dostali jsme za úkol si ho prohlédnout, všímat si detailů, přemýšlet, v jaké je asi náladě, jaký má výraz. Děti pracovaly ve dvojicích a jedné trojici. Prohlížely dráče intenzivně, dokonce i rukama. Když jsme odcházeli, koukla jsem ještě jednou na draka. Jaký měl výraz? Jako kdyby ho někdo polechtal. Johanku s Mírou zaujaly na mláďátku draka vyjevené oči, skrčené nohy a křídla.

Zastavení druhé – spoutaný drak

Pokračovali jsme v cestě na náměstí. Úkolem bylo si prohlédnout pečlivě draka na radnici. Na mláďátko si šlo sáhnout, radničního draka je zase možné vidět z různých úhlů. Holky mi prozradily, že první den v Trutnově je Kačenka se sklopenými hlavami nalákala přímo pod radnici a pak jim řekla, aby se koukli nahoru. Šla jsem si to zkusit a je to pohled jen pro odvážné. Po prozkoumání draka bylo třeba zařídit věci jako poslání pohledů a koupení čelenky do vlasů. Než se děti rozběhly po náměstí, ještě se zdravily se souborem Babinec. Sdílí společně tělocvičnu a tak už se stihli skamarádit

Zastavení třetí – drak kamenný

Tohohle ještě neznáte, říká Kačenka, když vede soubor do parku u lesnické Akademie. *Tady je to jako na zámku! Támhle je ten drak! Ale ten byl na fotce v deníku.* Úkol u draka na kašně byl stejný jako u dvou předchozích. Při obcházení kašny bylo zjištěno, že drak má rozeklaný jazyk. Úkol poslední – vybavit si všechny viděné draky, všechny odpozorované detaily a vytvořit příběh draka, jediným omezením je, že drak musí projít fázemi vývoje v tom pořadí, v jakém jsme je prošli my. Skupinky se ponořily do práce, opravdová bouře mozků, své příběhy hned zaznamenávají. Zelené světlo mezi větvemi ještě zdrakovatělo atmosféru. Při torbě jsem zachytila výkřiky: *To je ten drak na smrtelné posteli? Kašna je na krev! Není to moc tragické? No, to mě právě baví! Jak se drak dostane na žebřík?* Kačenka mezi skupinkami prochází a odpovídá na otázky. Mezitím se do kašny vplížili dva muži vyzbrojení košťaty. Asi šli na draka.

Letem na Šibeničník

Kačenka před námi opravdu letěla než jsme ji zavlekli do diskuse, co je Ještěd a co Sněžka. I další hádanky v krajině děti zajímaly. Na vrcholu všichni očekávali šibenici a příběh. První přání zůstalo nesplněno, druhé se splnilo hned třikrát. Na Šibeničníku vyzněly hrůzostrašné příběhy o trutnovském drakovi velmi patřičně. Cestou dolů soubor obsadil celé dětské hřiště a vůbec se mu nechtělo na oběd.

Děti se celou cestu radovaly, tvořily, povídaly si, pobíhaly, objevovaly, pozorovaly. Já jsem se na jejich energii svezla a jsem moc ráda, že mě vzaly s sebou. Taky už konečně vím, jak to s tím drakem bylo…

Markéta

Ochutnávka ze vzniklých drakopříběhů

…Pak nastražili past. Dali oběť na střechu radnice, dveře a okna zabednili, aby se drak nedostal dovnitř. Přistavili žebřík směřující k oběti a past byla hotova. Protože drak nemohl létat, musel vylézt za obětí po žebříku. Když byl mezi prvním a druhým patrem, okna se otevřela a zdatní muži ho přivázali k žebříku…

(Jára, Káťa, Kristýna)

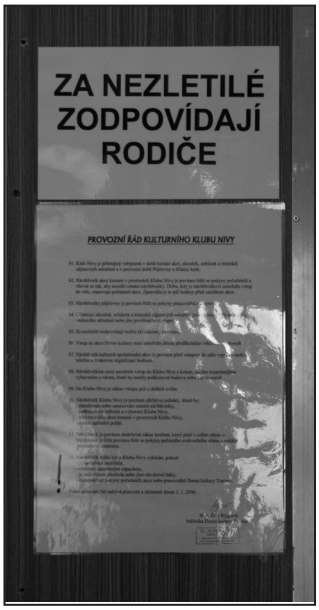
…Všichni se podívali na radnici a uviděli neuvěřitelnou zrůdu, jak na ně koulí žlutýma očima. Radnice se zrovna opravovla. Do spousty lan se drakovi zamotal ocas a tlapy a zůstal viset na žebříku. V tu ránu zahřmělo a žlutý blesk oslnil celé město…

(Gabča, Katka)

…Tak ho chytili a přivedli ho na Špilberk, kde byl dán darem knížeti Oldřichovi. A ten ho zase přivedl do Trutnova a dal ho na kašnu. Dráček se bránil a náhodný kouzelník ho zkameněl. Drak je na kašně dodnes…

(Jára, Johanka)

VČERA JSME SI VŠIMLI...

připomenutí školních povinností

PTALI JSME SE DĚTÍ:

Kdyby byl lektorský sbor drakem, jaký by byl drak?

Hodně…zuřivý. Chrlil by oheň.

Byl by nebezpečný a přísný.

No, já bych řekla, že by to byl hodný drak, takový, co tu princeznu od toho zlého draka odnese zpátky.

Byl by vícehlavý, každá hlava jeden lektor.

Žral by jenom princezny, a protože v našem představení žádné nejsou, tak aby nás nesežral.

Brýlatý.

Upřímný.

Inteligentní, to draci jsou!

Živil by se divadlem.

zaznamenala Markéta

NAPSALI NÁM:

Na klávesnici šéfredaktorky se v úterý ráno objevila malá fotografie ze třicátých let mminulého století. Na ní byla zakroužkovanná plavovlasá dívenka s popiskem: To jsem já! B

Jen se domníváme, že by mohlo jít o naši „starou" Blažkovou a důkaz, že v raném věku měla cosi společného s divadlem.

Co na to trutnovský drak? Dělá, že spí… Tak uvidíme.

DNEŠNÍ PROGRAM - STŘEDA 17.6.

8.30 - 12.00	dílny pro děti ze souborů
8.30 - 12.30	semináře A, B, C, D pro dospělé
9.00 - 11.15	5. blok vystoupení souborů – představení pro veřejnost
14.00 - 16.15	5. blok vystoupení souborů
	skupina A (soubory)
	Sirotek Kassasuk, Divadelníci z DDM Vikýř, Jablonec nad Nisou (kino)
	Pavouk a moucha, Dramatický soubor ZUŠ Chrudim (kino)
	Ruby a Garnet? HOP-HOP, ZUŠ Ostrov (ZUŠ)
	skupina B (lektoři a seminaristi)
	Ruby a Garnet? HOP-HOP, ZUŠ Ostrov (ZUŠ)
	Sirotek Kassasuk, Divadelníci z DDM Vikýř, Jablonec nad Nisou (kino)
	Pavouk a moucha, Dramatický soubor ZUŠ Chrudim (kino)
	obě skupiny společně
	Trable Adriana M., VY PRO MI PO, ZŠ a MŠ Nedašovská, Praha 5 (kino)
16.30 - 17.30	diskusní kluby seminaristů
16.45 - 18.15	dětské diskusní kluby
18.00 - 19.30	seminář o inscenacích 5. bloku
20.00 - 21.00	doplňkové představení - pro děti ze souborů
	Komedianti na káře, pořad kejklířů, výuka žonglování (kino)
20.30	**závěrečná vystoupení seminářů** (pro seminaristy a lektory - ND)

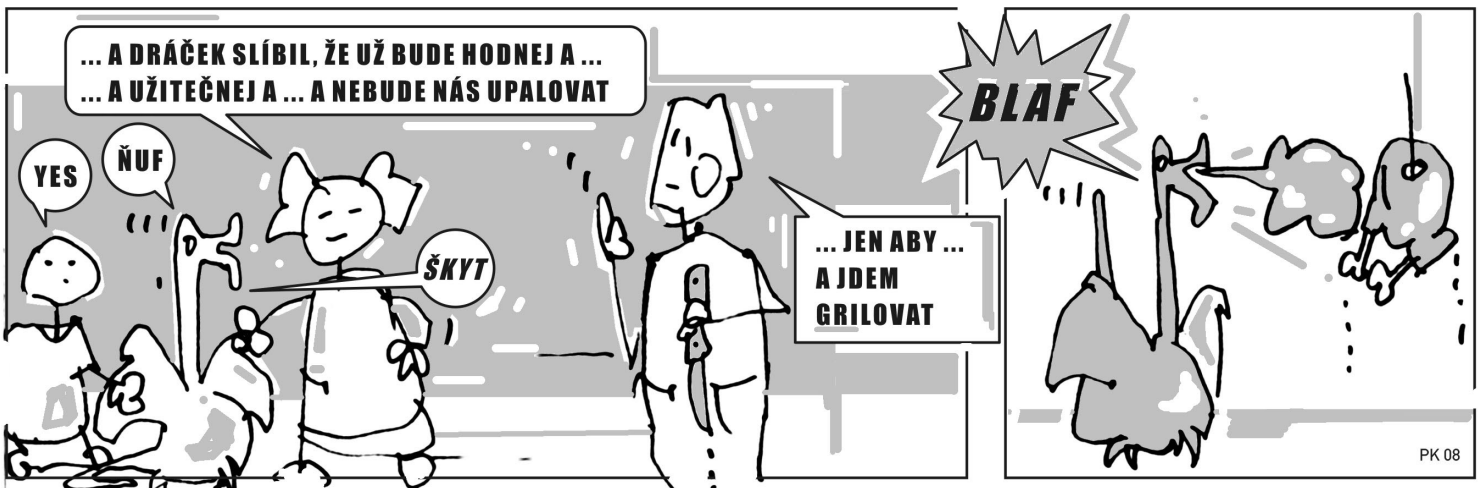
SOUTĚŽ

Kde to je?

I kolem této dračí abecedy chodíme každý den. Někdy dokonce několikrát. Určitě jste si jí už všichni všimli a redakční schránky budou pod tíhou odpovědí určitě praskat ve švech. Těšíme se na ně, tak se pochlapte!

BLAŽKOVÁ - DÍL 6. - GRILOVAČ KUŘAT

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 5.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 17. 6. 2009 ve 0.27 :-) Vychází 17.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

ČÍSLO 6. ČTVRTEK - 18. ČERVNA 2009

PŘEDSTAVUJE SE JAKUB strana 130

NA NÁVŠTĚVĚ U SEMINÁŘE DĚTÍ strana 136

PŘEDSTAVUJE SE REDAKCE strana 115

TO JE ALE ŽIVOT ... NA DRAKA ! strana 140

Konečně jsme se sžili s Trutnovem – s počasím, s představeními, se semináři, s hospodami, s draky. Zvykli jsme si na přehlídkový ruch a zaskočilo nás, že je vlastně přehlídce konec. Zrovna ve chvíli, kdy se tu cítíme už doma. Ve chvíli, kdy polovina účastníků má nové přezdívky, které ostatní začali používat. Ve chvíli, kdy se začínáme navzájem víc znát.

Už atmosféra na ukázkách z práce seminářů byla trochu nostalgická. Do toho přišlo loučení s těmi, kteří už odjíždějí. U Truta a v Nonstopu prý bylo celou noc veselo. Jenomže my jsme celý den sbírali shrnující ankety, ptali se na celkové dojmy a pro samou práci jsme se chvilku nezastavili.

A teď, ve chvíli psaní úvodníku, je všude klid. Přehlídkový ruch do redakce nedoléhá, není slyšet zpěv ani smích. Ve chvíli mezi psem a vlkem proto říkáme: „Tak za rok! Možná… Ne, určitě!“ Šťastnou cestu – a doufáme, že ti, kteří říkali, že se těší na čtení Deníku až domů, nám dají vědět, jestli to čtení za něco stálo…

A nebo: „Hovnajs, u mého zeleného draka!“

redakce

VČERA JSME SI VŠIMLI

Jonáše, Tomáše a čtenářek

SEDLI JSME SI S...

LEKTORSKÝM SBOREM PŘEHLÍDKY SOUBORŮ

Na poslední velký rozhovor letošního Deníku Dětské scény jsme si nechali lektorský sbor divadelní části přehlídky. Bohužel už mezitím odjel jeden z jeho členů – Martin Porubjak – ale i tak se ukázalo, že lektorský sbor je přes všechna pravidla o dracích a saních drak vícehlavý, jedním tělem propojený, mnoha jazyky hovořící a – jak se ukázalo na závěr rozhovoru – neuvěřitelně rychle se přemisťující z místa na místo. V letošním roce obletěl celkem 17 inscenací, každou z nich dvakrát a k tomu dvě další pro inspiraci… Dohromady tedy 36 představení!!! Drak je to tedy silný a statečný a rozhovor s ním nebyl vůbec jednoduchý, protože hlavy chvílemi mluvily přes sebe, chvílemi se doplňovaly nebo divily jedna druhé. Nakonec drak lektorský roztáhl křídla a neuvěřitelnou rychlostí odletěl pryč, někam tam, kde se zase bude moci kochat divadly.

Začněme otázkou, kterou letos v Trutnově klademe všem účastníkům: Kdybyste byli drakem, jakým byste byli?

Jirka Pokorný: Já bych chtěl být hluchoněmý drak, protože já furt mluvím, a tak bych si chtěl vyzkoušet být hluchoněmý.

Zuzana Jirsová: Já bych chtěla být dráčkem lady Berankinové. To je chovatelka draků z Pratchetta. Chtěla bych být Erollek.

Hana Galetková: Mně by se velice líbil dráček Soptík. Měla jsem moc ráda ten večerníček. On chtěl být požárníkem a pořád mu to nešlo – tam vidím nějakou podobnost se mnou. Taky se někdy snažím a nejde to.

Tomáš Volkmer. Já bych nechtěl být drak. Mně na tom nejvíc vadí, že bych byl sám. Takže bych asi vyhledával další draky.

Miloš Maxa: Přemýšlím, jestli bych chtěl být hubeným drakem, nebo tím tlustým, jak tam tak leží rozpláclý na kameni… takže bych asi chtěl být drakem z Dračí uličky. Ne: Už vím - chtěl bych být dvouhlavým drakem, aby mě ta druhá hlava mohla budit!

Jaroslav Provazník: *jeho odpověď najdete v čísle 1.*

Čím pro vás osobně je divadlo?

MM: O tom teď vyšla sedmi set stránková kniha… JiP: To je na dlouhé povídání. Když řeknu, že to je půl mého života, zní to jako fráze. HG: Provází mě životem… JiP: A je mi přitom příjemně a někdy nepříjemně, ale nevyměnil bych to. Nešel bych od toho pryč… ale tohle je klišé… MM: Kino Vesmír? ZJ: Když se to povede, tak zázrak. HG: A když se to nepovede, tak průšvih. Nemá to střední polohu. ZJ: Většinou ne. JaP: A pokud tam střední poloha je, tak to není nic moc – čili je blíže k průšvihu. TV: Myslím, že pro většinu z nás je to způsob života. Žijeme jím a divíme se těm, kteří dětské divadlo nepovažují za divadlo. Jsme uvnitř něj. Někdo žije jinak a divadlo pro něj vůbec není důležité. Ale to, že tady sedíme my, dospělí lidé, a pak se o divadle dlouho bavíme, rozebíráme ho, hovoříme o něm, hádáme se o ně, může být pro jiné lidi úplně divné. HG: Na druhou stranu mně to připadá velice smysluplné. Daleko smysluplnější, než se bavit o tom, kdo kolik vydělává. TV: Když jsme začínali jeden z festivalů, tak jsem tam říkal, že dělat divadlo mi připadá jako jeden z nejsmysluplnějších způsobů existence…

Dětská scéna je jakousi výkladní skříní toho, jak vypadá dětské divadlo v současné době. Jaké tedy je letos dětské divadlo?

JiP: Když jsi mluvila o výkladní skříni, tak mě napadlo, že jsem tady vlastně po deseti letech a zdá se mi, že ta výkladní skříň je někdy, jako když do ní někdo hodí kamenem a ona je taková popraskaná, ale pak je chvílemi čistá, zajímavá a vidím v ní hodně věcí, které mě zajímají. A baví mě se do té výkladní skříně koukat.

ZJ: Akorát někdy by tahle výkladní skříň mohla mít na pozadí jinou tapetu. Myslím tím scénu, která někdy nedá vyniknout představením, jako je třeba v kině.

JaP: Ale letos se mi zdá jedna věc: byla doba, kdy se dětská představení sobě svým stylem dost podobala a bylo těžko rozlišitelné a zapamatovatelné, co je co. Vždycky jsem si to silně uvědomil, když sem přijel nějaký cizinec, díval se na ně nezaujatým okem a říkal: „To je vlastně pořád jeden styl." V současnosti už je to jinak – představení jsou daleko odlišnější svým přístupem a stylem, ale na druhou stranu jsou tyto pokusy natolik riskantní, že často skončí na půli cesty nebo nevyjdou. A v letošním roce se tady objevily v dobrém slova smyslu ambiciózní pokusy, které ztroskotaly, protože prostě byly riskantní. Myslím, že to tak nebývalo a že je to zajímavé.

HG: A to mě na tom právě baví. I u amatérského i u dětského divadla mě baví, že zkoušejí a že riskují.

JaP: A že už není tak častá jízda na jistotu.

HG: Mě jízda na jistotu nebaví…

MM: Když všechno začínalo dvoreček a byly tam štafle, tak to nebylo tak zvláštní.

TV: Dalo se vzít si kategorie a říkat, co funguje a co ne, tady lepší, tady horší… Teď už se v podstatě nedá představení mezi sebou ani srovnávat. Jistě, když se občas potkají stejné žánry, člověk je mezi sebou porovnává a hledá, jak k tomu kdo přistoupil a jak se mu to povedlo, ale celkově je nabídka tak pestrá, že nejde říkat: dobrý, dobrý, špatný, špatný…. Taky mám pocit, že se lidé učí o věcech mluvit a pomalu se zbavují v diskusích kontroverznosti, souboje a pomalu se to proměňuje v kultivovanou artikulaci věcí o tom, jaké jsou.

JaP: A někdy velmi na vysoké úrovni.

JiP: Jen někteří lidé u té kontroverznosti zůstávají…

ZJ: V podstatě je to dobře vidět na diskusích, kde seminaristi podají referát o tom, jak to které představení vidí a v podstatě pak nedochází k diskusi, protože se jim podaří vyhmátnout ty základní oblasti hned na poprvé. Jejich pohled je kvalifikovanější a nedochází k rozepřím o drobnostech.

TV: Pohled všech se kultivuje. Syntéza už je horší – nedaří se přenést úplně všechny poznatky do práce, ale to už je zase na jinou parketu.

MM: Já mám velice příjemný pocit z dětí, z toho, jak jsou k sobě na dětských diskusích vlídní a jak se jim daří věci pojmenovávat a zobecňovat.

TV: To není v dětské populaci vůbec normální. Ani na školách se neučí třeba diskutovat, mít svůj názor, nepřednášet ho kontroverzně, ale otevřeně.

HG: Pozitivní na diskusích je taky to, že už se nedokazuje, kdo má pravdu. Protože u divadla neexistuje pravda. Je tu jeden názor, druhý a třetí a jde o to sdělit si je navzájem…

Objevila se v diskusích nebo v představeních nějaká zajímavá témata?

HG: Téma šikany. V některých inscenacích se sem tam objeví. Asi to děti potřebují sdělovat a zabývat se jím.

TV: Je zajímavé, že už to neříká dospělý vedoucí, ale děti samy se pokoušejí nějak artikulovat tenhle problém. Myslím si, že se s ním setkávají víc, než si vůbec dovedeme představit.

ZJ: Možná i to, že tady bylo několik představení, která se zabývala vážnými tématy. S tím je dobré pracovat, ale na jevišti to pak má svá nebezpečí.

MM: Musí to být uděláno divadelně tak, aby se tohle závažné téma přijalo a problematizovalo.

ZJ: Aby zpracování nebylo patetické.

TV: A možná právě patos je tématem, které se letos objevilo.

HG: A možná to není ani tak téma šikany, ale spíše jinakosti.

Na co by podle vám měli vedoucí souborů a inscenátoři více myslet?

TV: Rozhodně na divadelní prostředky. Loni tady byla inscenace, která měla dekoraci na jevišti. Mělo to své problémy, ale najednou byly na jevišti kulisy. S tím se moc nepracuje a nerespektují se věci, které by měly být důležité. Výtvarno je součástí inscenace a má velkou sílu. To se ukázalo třeba u inscenace Holčička zlatá - obraz kola, který byl vytvořen, byl tak silný proti všemu ostatnímu, že získal v inscenaci význam, který vlastně ani neměl. Nebo červené světlo v inscenaci Život je sen. Rozumím tomu, proč tyhle věci nejsou – často se řeší na poslední chvíli, nemáme na ně peníze, a tak se vše odehraje na židlích a stolech a hotovo… Je to škoda.

MM: I proto, že když budou děti mít na jevišti něco, co jim pomůže prostor vytvořit, co jim ho pomůže konkrétně vymezit, můžou také konkrétněji jednat, dokončovat situace.

ZJ: To bylo například hezky vidět na představení Je to naprosto jisté, že i když bylo v ne zrovna nejlepším prostoru (v kině), bylo vidět, jak je scéna promyšlená. Stačil jim jeden praktikábl a židle, které ale velice jednoduše, promyšleně a krásně scénograficky řešily prostor a sloužily inscenaci.

TV: Jedna věc je scénografie a druhá definice prostoru. Vytvořili si půdorys, který té inscenaci sloužil. Kdežto v jiných inscenacích si jenom najdou paravány, které jim v podstatě spíše škodí, než pomohou. Ale to je jen proto, že si soubory často nekladou otázky na téma, kde to chceme hrát, v jak velkém prostoru, v jak uspořádaném, v jakém žánru, zda chceme pracovat se světlem, jak oblečení…

ZJ: Kostým může hodit ladění inscenace do jiné nálady, jiného prostředí… Myslím si, že v tomhle jsou rezervy.

JaP: Možná to souvisí s tím, že tady letos bylo více inscenací, které byly nedokončené nebo nedotažené z hlediska tvaru. V budování kompozice je z hlediska režijní práce veliká rezerva.

ZJ: Zdenička Josková vždycky říkala jako první otázku: „Helejte, moje milý děti, a s čím to chcete dělat?" Jak to tam bude vypadat, a s čím to budou hrát. Okamžitě s výběrem látky a zvažováním jeho tématu nás učila přemýšlet o tom, jestli to bude s polštářkama nebo s čím…

JP: Taky je škoda, že v kině, kde se hodně hraje, není možné vymezit prostor černým horizontem. Najednou to ztrácí základní divadelní znaky.

Co vás letos na Dětské scéně překvapilo nebo potěšilo?

JiP: Mě rozradostnilo a potěšilo, že jsem se po letech setkal s lidmi, se kterými se znám, poznal lidi, se kterými se tolik neznám, a pak jsem objevil lidi, které jsem vůbec neznal a bylo pro mě příjemné, že jsem se s nimi mohl seznámit. A pak jsem taky viděl představení, protože já beru Dětskou scénu pořád jako velké setkání, které je inspirací i pro mou práci. Můžu to v dobrém slova smyslu ukrást pro svou práci se studenty na fakultě. Nic mi tady nescházelo a byl jsem spokojený.

HG: Mě potěšila celá Dětská scéna. Jsem tady už podruhé a moc jsem se sem těšila. Letos mě přehlídka rozhodně nezklamala. Všechno, co k tomu patří – od organizačních věcí, lektorský sbor, kde jsme se příjemně setkali, přes představení, další lidi, kteří tady byli… mě překvapilo, že je to zase příjemné jako loni.

ZJ: Potěšilo mě, že nejsou vedra. Protože hrát pro děti ve vedru je hrozný. Taky mě potěšilo, že to tady pořád ještě může fungovat. A potěšila mě na seminářích po představeních velmi kultivovaná forma, jakou prezentovaly to, na co jsme se dohodli. A nebyly tam útoky, urážky, v devadesáti případech tam nebyly invektivy. Jsem ráda, že jsem to celou dobu ustála, protože jsem z toho měla trochu strach. A taky mě potěšilo, že tu spousta souborů byla po celou dobu a mohla jsem tváře, které jsem viděla na jevišti, potkávat pak v hledišti. Je fajn, že si soubory zvykají tu zůstávat po celou dobu, jsou tu rádi a je jim tu dobře. Bylo to tu hezký…

MM: Potěšilo mě otevření dětských diskusních klubů pro nehrající soubory. Inscenace Je to naprosto jisté a zpracování Niklovy Holé pohádky.

JaP: Potěšilo mě setkání se starými i novými přáteli…

TV: Mě potěšilo, že po loňské účasti v lektorském sboru mě organizátoři zase vyzvali k účasti a že setkání s lidmi bylo opět příjemné. A protože loni to bylo hodně pěkné, měl jsem obavu, že člověk nevstoupí do stejné řeky… ale zažil jsem krásný týden se spoustou lidí, které jsem doteď neznal.

Petra

VČERA JSME SI VŠIMLI…

Množství lidí na představeních se zmenšuje. Kde všichni jsou?

Už víme, jak to bylo! Pachatelé dopadeni! Jména lidí redaktorům v textech deformuje automatická oprava ve wordu – před šestým číslem se nám ji podařilo vypnout! Čárky žere a přidává naprosto nekontrolovatelně nějaký skřítek, který z neznámých důvodů zamezí uložení nové verze zkorigovaného textu. Ach jo! Doufejme, že za rok to bude lepší.

Všechny účastníky DS 2009 zdraví z Wolkrova Prostějova Eva Venclíková!

V řece před kinem leží stará dračí kůže. Dokazuje to teorii, že drak se zbavuje přestárlé kůže podobně jako plazi, ale na rozdíl od nich to dělá při koupeli.

Nejmenovaný L.R. po přečtení rubriky „Všimli jsme si" zmizel.

Pedagožka, na jejíž večeři vydělávali celý týden dva mladí umělci, nakonec nepojedla, protože obsluha ve vybrané restauraci byla natolik pomalá, že se raději i s mladými muži vzdala večeře.

V bufetu v kině už pomalu došly zásoby. Nejvyšší čas odjet.

Saruman se ztratil a zase našel.

Vedoucí jednoho souboru nedala před představením dětem nic k jídlu, protože J.H. na začátku přehlídky prohlásil: Hladový herec, dobrý herec! Ještě, že se nezmínil o délce tohoto půstu…

VČERA JSME SI VŠIMLI…

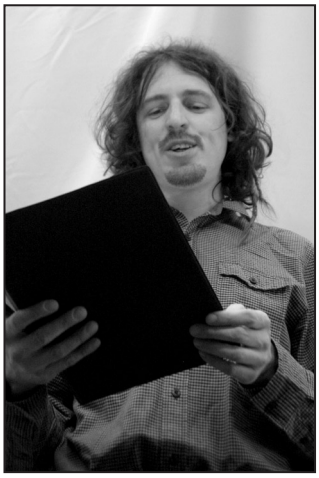

Boba s Vladem

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

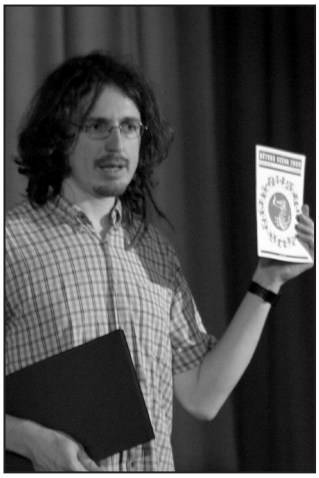

JAKUB HULÁK

Čajová terapie na zdokonalení čtení nestačí. Takže co mi zbývá – další jedenáctihodinový spánek.

VIDĚLI JSME

RUBY A GARNET?

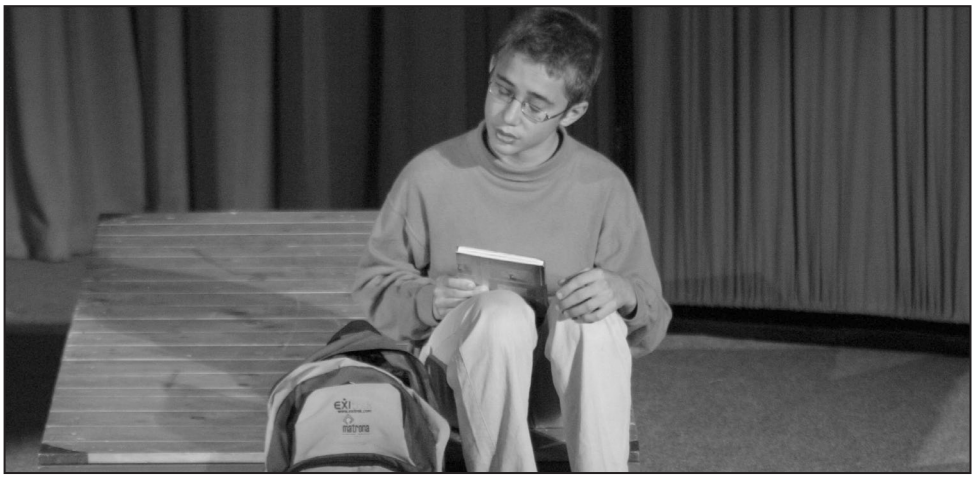
SIROTEK KASSASUK

PAVOUK A MOUCHA

TRABLE ADRIANA M.

RECENZE LEKTORSKÉHO SBORU NA STŘEDEČNÍ PŘEDSTAVENÍ

RUBY A GARNET?

Soubor HOP-HOP ze ZUŠ Ostrov spolu s vedoucí Irenou Konývkovou není na národní přehlídce Dětská scéna poprvé. Irena Konývková je zkušená režisérka a pracuje s dětskými soubory již řadu let a její divadelní zralost a inscenační zkušenost jsou v jejích divadelních dílech evidentní. Dvě děvčata ze souboru přinesla jednoho dne do dramaťáku knihu „Dvojčata v průšvihu“. Kniha je oslovila a chtěla ji inscenovat. Ačkoli se vedoucí do této práce zpočátku ne zcela chtělo, přistoupila i s vědomím plytkosti této látky k dramatizaci a následně inscenaci textu.

Je radostí konstatovat, že vznikla plnohodnotná, regulérní, čtyřicetiminutová inscenace s výraznými hereckými výkony dvou hlavních protagonistek. Jejich herectví bylo pravdivé, uvěřitelné. Dětské herečky dokázaly bez problémů držet a vést své postavy, vnímaly se na jevišti, naslouchaly si a vedly dialog ve vzájemném jednání a byly na jevišti tzv. teď a tady. Nepředjímaly.

Mnozí diváci včerejší představení přijali se vším všudy beze zbytku a některým se mohly jednotlivosti v něm zdát až sentimentální a chtěně dojemné, s přílišným tlakem na divákovy emoce. Mezi tyto jednotlivosti patří například rozehrání dávného příběhu seznámení rodičů dvojčat dvěma polštáři, tanec širokých dam, některé repliky v textu („nikdy… nikdy… nikdy nezapomeneme“), objetí dvojčat a pomalý tanec s hudebním podkresem sladkobolné, dívčí skladby popmusic. Inscenaci by bylo možné rozdělit dle způsobu sdělování do tří částí. V první části postavy sdělovaly svůj příběh přímo divákům, v druhé části vstoupily do příběhu a hrály uvnitř něj a v třetí opět pokračovaly ve vyprávění a adresování na diváka. Možná by inscenaci prospělo otevřít celý příběh přes psaní společného deníku dvojčat. Vedoucí potvrdila, že o tomto způsobu přemýšlely a zkoušely jej, nakonec se však v průběhu zkoušení vytratil. Nezbývá než na závěr poděkovat za toto příjemné představení vedoucí Ireně Konývkové i oběma členkám souboru Elišce Rojíkové a Věře Tomanové.

Hana Galetková

SIROTEK KASSASUK

Alena Telenská vybrala pro svůj soubor z DDM Vikýř z Jablonce nad Nisou grónský mýtus Sirotek Kassasuk. Pro vyprávění příběhu si soubor zvolil prostředky pohybového divadla, doplňovaného občas jednoduchými větami a zvuky. Prvky neverbálního divadla umožňují zajímavě a především adekvátně interpretovat tento žánr.

Soubor ale v průběhu tvorby inscenace opustil části původního příběhu a v mnohých chvílích i žánr. Nepřesnost a nedůslednost používání jazyka pantomimy a pohybu způsobila, že se inscenace stala ne zcela srozumitelnou. Příkladem je počáteční sekvence rození a umírání dětí ve vesnici. Někteří se domnívali, že jde o umírání různých dětí, různým rodičům, jiní pochopili, že jde o opakovanou smrt dětí jediné dvojice na konci řetězce obrazů rození a péče o novorozeně.

Nejasná je proměna mladé dvojice, která nese černý klobouk jako symbol hlavní postavy, ve staré rodiče. Staří umírají a klobouk - syn se stává sirotkem. Přicházejí další dvojice, které sirotka přijímají a záhy odmítají - odhazují klobouk. Ne zcela pochopíme, proč tomu tak je a proč zrovna tímto agresivním způsobem. Klobouk si nasazuje na hlavu dívka a stává se tak odrostlým sirotkem. Vzniká otázka, proč v mytickém příběhu zastupuje postavu chlapce dívka?

Sirotek vyhledá Pána Síly a získání síly pochopíme spíše jako zničení Pána. Získanou fyzickou sílu využije Kassasuk k pomoci ohrožovanému kmeni, ale nakonec ji zneužije k pomstě a celou skupinu vybije. Zůstává sám. To je jedna z pravděpodobných interpretací. Přesto, že některé části inscenace jsou nápadité a mají atmosféru, je třeba poznamenat, že inscenovat příběh neverbálním, pohybovým divadlem bez zkušeností, je nebezpečné.

Tomáš Volkmer

PAVOUK A MOUCHA (AFRICKÁ POHÁDKA)

Lektorský sbor ocenil na představení hravost, bezprostřední a přirozený projev, a to především vypravěčky pohádky (J. Za Nzambi), včetně její vzorné jevištní mluvy. To se ne vždy zcela podařilo ostatním aktérům – určitá ledabylost v hlasovém projevu a snaha o více než výrazný pohyb se objevovala hlavně u představitele pavouka. Připsaný úvod je zcela nadbytečný, retardující a nic neřeší. Ničemu nepomáhá a je i po jazykové stránce „z jiného těsta, nevýrazné a mdlé chuti“. Vtipně zinscenovaný je naopak připsaný závěr, který je plně v kontextu africké pohádky. Je škoda, že lektoři nemohli po představení hovořit s vedoucí souboru a režisérkou Renatou Klečkovou. Krátká desetiminutová inscenace na letošní Dětské scéně rozhodně zaujala jak seminaristy, tak děti z trutnovských škol.

Jiří Pokorný

TRABLE ADRIANA M.

Poslední představení letošní Dětské scény nabídlo pokus o zdolání populární knížky *Tajný deník Adriana Molea*. Soubor si pro svou inscenaci z bohaté předlohy vytáhl dějové linky související s čtyřmi postavami (matka, Pandora, Berry Kent a Bert Baxter) a pokusil se je zprostředkovat divákům pomocí drobných střípků situací.

Lektorský sbor se shodl na tom, že je to princip, který je pro tuto látku vhodný. Je ovšem velmi náročný a vyžaduje zejména přesné konturování a pointování jednotlivých momentek, ostré střihy, práci s kontrastem, výraznou stylizaci a temporytmus. Takovým nárokům však zatím soubor mohl dostát jen zčásti. Pokud by na inscenaci pracoval dál, bylo by potřeba dotáhnout stylizaci postav (jak dětských, tak především dospělých), konkretizovat více jejich jednání a vytvořit si přesnější představu o prostředí, v nichž se situace odehrávají. A citace z Adrianova deníku by k nim měly ještě důsledněji tvořit komentáře, které by navíc inscenaci dodaly humor.

Na včerejším představení bylo vidět nasazení všech členů souboru, ale projevily se v něm také rezervy co do hráčského a hereckého vybavení (šumlování, u některých tendence k přepínání hlasu, občasná ledabylost v naplňování a rozehrávání situací…). *Trable Adriana M.* byly příjemným zakončením přehlídky. A zatím nejzdařilejší inscenací tohoto pražského souboru.

Jaroslav Provazník

Ruby a Garnet?

Sirotek Kassasuk

pavouk a moucha

Trable Adriana M.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

LENKA NOVOTNÁ

Plave si mořem velrybí samec vedle své velrybí družky a mrmlá.

ZÁZNAM Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

Ruby a Garnet?

Na diváky působilo představení velice mile, některé diváky dojalo. Bylo pro ně tematicky blízké, vyzdvihli výběr předlohy. Hudební složka tento dojem podpořila. Děj pro ně plynul jako ve filmu. Za hlavní téma označili citové pouto sester. Diváci, kteří znali předlohu, se dokázali odpoutat od své představy a přijali interpretaci souboru. Ocenili hereckou akci, práci s kostýmem a animaci polštářků. Diváci se diametrálně odlišovali ve vnímání rytmu některých situací (např. situace změna účesu byla pro někoho příliš rychlá, pro jiného pomalá). Diváci se pozastavovali nad otazníkem v názvu a hledali jeho významy.

Sirotek Kassasuk

„Představení jsem asi nepochopil." To byl jeden z prvních diváckých názorů. Otázky ohledně příběhu se staly klíčovým tématem diskuze. Začátek představení diváky sice zaujal, v příběhu se však neorientovali. Situace jim připadaly nečitelné a zdlouhavé. Líbilo se jim bubnovaní na kufr i ostatní zvukový doprovod. Ocenili herecký výkon hlavní postavy a ztvárnění příšery. Nepochopili však, proč postavu sirotka hraje dívka, když mají v souboru chlapce. Oceňovali snahu o pohybovou stylizaci, byli zaskočeni použitím slova v některých situacích. Diváci podotkli, že volba použitých slov nepomáhala k pochopení příběhu. Diváci nevěděli, do které doby mají příběh zasadit, podle nich se odehrává v pravěku, ale mátly je novodobé prvky, např. fotbal *(poznámka redakce -pravděpodobně obraz šikany)*.

Pavouk a moucha

Diváci na inscenaci pozitivně hodnotili především pohybově-rytmické kreace ve spojení s hudebním doprovodem. Během představení neztráceli pozornost a nenudili se. Vyzdvihli pohybové ztvárnění hrnce a lachtana. Špatné rozpoznání vstupní situace (pokoj dívky) vyvolávalo u diváků otázky. Padl též názor, že opakující se slova měla být spíše nahrazena hereckým jednáním, měli problém s pohybovou ilustrací.

Trable Adriana M.

Diváci oceňovali nasazení a výkony herců. Dospělé postavy však pro ně nebyly dostatečně uvěřitelné. Všimli si také nejasnosti kostýmů („Babička by si takovou mikinu na sebe nikdy nevzala"). Pozitivně hodnotili jednotlivé situace, např. jízdu vozíčku, tanec na diskotéce. I když se účastníci diskuze v jednotlivých situacích představení orientovali, nebylo jim jasné, kdy se jedná o Adrianovy sny a kdy o realitu. Pro diváky občas byly problematické jednotlivé začátky a závěry situací - příchody a odchody herců (Např. „mamka jde k Adriánovi do pokoje přes školní třídu a přes byt Baxtera"). Některé situace byly považovány za přebytečné. Předloha podle diváků nabízí více legračních situací, než bylo ztvárněno souborem. Někteří by tak chtěli, aby představení vyznívalo více komicky.

Největší rozdíly v názorech dětských a dospělých diváků jsme dnes spatřovali v použití hudební složky v inscenaci Ruby a Garnet. Pro některé dospělé vyznívala až příliš sentimentálně, dětem však pozitivně dokreslovala celkové vyznění situace.

Miloš, Zdeňka, Petr

ZÁZNAM Z OTEVŘENÉHO DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU

K letošní poslední diskusi nad představeními se tentokrát sešlo deset dětí, devět z nich byl ze souboru ZUŠ Strakonice. Už před zahájením klubu panovala v malém sále Národního domu příjemná atmosféra. Do ní vběhly dvě zelenkavé dračí ženy se zvoláním „Jdeme na to!" - a už to svištělo.

Nejprve se mluvilo o představení **Ruby a Garnet?**. Lektorky Jana a Lenka vyzvaly účastníky klubu, aby vytvořili osu od *Tohle musí vidět všichni moji známí!* až po *Tohle jsem opravdu vidět nemusela*. Místo osy vzniknul spíš shluk u pozitivního konce osy. Padly věty jako: *No to bylo super. Bylo to úžasné. Hrály to výborně. Tak skvěle sehrané a přirozené. Bylo příjemné se na to koukat. Bylo to krásné. Holky byly jako vždy super. Bylo to nejlepší, co jsem tady viděla*. Další vytvořená osa byla naopak rozložená naprosto pravidleně – účastníci se řadili mezi Ruby a Garnet podle toho, která jim je blízká, sympatická. Když se nakonec účastníci posadili do kruhu, požádala je Jana, aby tvůrcům inscenace doporučili něco, co by ji mohlo vylepšit. Odpovědí jí bylo jen ticho. Diskutující oceňovali na představení vyrovnané a přirozené herecké výkony a také téma, které jim bylo blízké (všichni účastníci klubu mají sourozence). Na otázku, co jste si odnesli z představení, zazněla odpověď: *Zvláštní pocit, když si člověk při představení vzpomene na své příběhy…* O představení se diskutovalo poměrně krátce. Možná proto, že mezi účastníky klubu vládla téměř naprostá shoda, možná proto, že témata představení pro ně byla velmi osobní.

Při vyměňování v kruhu před diskusí o dalším představení se zjistilo, že předlohu pro inscenaci **Sirotek Kassasuk** nikdo neznal. Z následného povídání vyplývalo, že děti nevěděly ani, že jde o zpracování grónského příběhu. To by možná některé otázky pomohlo zodpovědět uspokojivěji.

Účastníci se nejdříve pokusili převyprávět příběh, který viděli. Ukázalo se, že pro ně bylo obtížné dešifrovat samotný začátek příběhu. Otevřel se tu problém uvedení do celého představení a problém srozumitelnosti. Účastníkům vadilo, že se v některých částech inscenace nemohli zorientovat a nebyli si jistí, co znamenají. O těchto věcech se dlouho mluvilo, účastníci nabízeli ostatním své interpretace a nápady, docházeli k zajímavým zjištěním. Chváleny byly nápady, kostýmy, výprava a mizanscéna. Velmi pozitivně se také mluvilo o hereckých dovednostech souboru. Představení podle diskutujících mohlo mít větší napětí a spád.

Objevily se různé názory na to, jak na představení pracovat s pohybem a slovem. Někomu vadilo, že se mluvilo málo, podle někoho se nemělo mluvit vůbec. Někdo by volil jen slova nebo jen pohyb.

Ačkoli představení nebylo přijato tak bezproblémově jako Ruby a Garnet?, muselo diváky něčím zaujmout a přitáhnout. Cenné mi připadá to, že vyvolalo diskusi a poskytlo prostor k přemýšlení. *Bylo to zajímavé, ale občas mi chvíli trvalo, než jsem přišla na to, co některé věci znamenají.*

Před rozborem představení **Pavouk a moucha** se účastníci opět vyměňovali přes kruh – všichni, kdo se bojí pavouků, kdo mají rádi pavouky, kdo viděli mouchu připravenou k sežrání, komu se líbilo představení – a to byli opravdu všichni. Na následné ose se pak ukazovalo, že část dětí si na představení více cení zajímavého zpracování a inscenačních nápadů, část je zase více okouzlena Afrikou, která byla do představení zakleta. Účastníci ocenili práci s hudbou, rytmem a pohybem, náladu představení i to, že každý z herců měl na věc svůj pohled a že dokázali charakterizovat postavy. Na otázku, co vám představení přineslo, se objevily tyto odpovědi: *Zábavu. Jinou kulturu. Možnost porovnat stejný text uchopený přednašečem a divadelníky.*

Lektorky a děti hledali společně odpověď na to, co vlastně Jenny zpívá v africké písničce. Náhodou se mi podařilo to od souboru zjistit, takže mohu ještě přinést odpověď: *Naplácám ti na zadek, malý kluku*.

Poslední představení viděné na letošní Dětské scéně byly **Trable A. Molea**. Čtyři účastníci diskuse znali předem předlohu, některé z těch ostatních inscenace navnadila si ji přečíst. Právě výběr Tajného deníku Adriana Molea k inscenování bylo zmiňováno jako výrazný klad představení. Děti dále pochválily herce v představení – zvlášť výkon představitele Adriana, mizanscénu, začátek představení a to, že se pak propojoval s dalšími částmi. Jako klad inscenace také účastníci klubu vnímali to, že se v představení a příběhu orientovali. Jako problematický na inscenaci vnímali temporytmus. Někomu se nelíbilo, že představení bylo příliš rozkouskované.

Čas, který jim zůstal, věnovali účastnici dětského otevřeného diskusního klubu povídání o včerejším představení Škola malého stromu. Ve skupině vládlo shodně nadšení představením. Děti dokázaly tvořivě přemýšlet a smysluplně mluvit o tom, proč pro ně představení fungovalo a čeho si na něm cení.

Otevřený diskusní klub pro děti byl letošní žhavou dračí novinkou. Je skvělé, že si o představeních mohly povídat i děti, které zrovna nehrály. Klub taky přinesl novou platformu pro vylíhnutí a tříbení nových názorů. Problematické bylo, když se na diskusním klubu objevily děti jen z jednoho souboru – diskuse už nemohla být tak obohacující, protože děti ze stejného souboru mají často podobný pohled na divadlo. Myslím si, že otevřený dětský klub může být i na dalších ročnících přehlídky nejen příležitostí si popovídat, ale i místem, kde se můžou děti učit kultivovanému a konstruktivnímu hodnocení práce druhých.

Markéta

PŘEDSTAVUJÍ SE …

JANA MACHALÍKOVÁ

Vysokou kontaminaci krmiv pro prasata dioxinem zavinily dračí exkrementy.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

ZINA RÝGROVÁ

Dobrá role hřeje u srdíčka jenom mne, kdežto úspěch s ochotníky je radost pro celou obec.

SEMINÁŘ O INSCENACÍCH 5. BLOKU

Ruby a Garnet? (HOP-HOP, ZUŠ Ostrov)

Protagonistky byly velmi dobře vybrané. Skvěle zvládly délku představení, typově seděly do svých postav, a je vidět, že mají dobré vedení. Výborná byla situace s vlasy, bavily také situace s polštáři, velmi dobře byl vyřešený hlas na konkurzu, dobře fungovalo převlékání kostýmů – divák se nenudil, protože na scéně se při převlékání stále něco dělo. Dialogy byly velmi povedené, silné. Ocenění si zaslouží dramaturgický počin vedoucího jako takový. Na diskuzi zaznělo, že se povedlo převést holčičí témata z literatury pro tuto věkovou kategorii do inscenační podoby. Rekvizity na scéně byly velmi pravdivé. Všechno, co bylo na jevišti, mívají holky tohoto věku ve svých pokojích. Problém inscenace se řešil hlavně v otázce únosnosti sentimentality celého představení. Představení je na hranici, kdy někdo může představení odvrhnout a někdo jiný přijmout skoro bez výhrad. Konkrétněji se pak například konec zdál účastníkům moc sentimentální. Někdo se mohl cítit, že se až moc tlačí na city. Také část s obejmutím se zdála až moc sentimentální. Dalším problémem inscenace byl styl herectví. Příběh by se dal rozdělit na tři části. První, kdy se vypráví expozice – věty jsou dedikovány divákovi. V druhé části jsou holky plně v příběhu, hrají a fungují čistě jen mezi sebou. A nakonec v části třetí se zase dopisy dedikují divákům. Nenašel se ale důvod, proč se představení takto rozděluje. Obecně divákům přišlo, že lépe fungovalo realistické hraní. Někdo také viděl problém s přiměřeností hraní si s polštáři s věkem Ruby a Garnet. Obecně se ale inscenace velmi líbila, soubor by si tedy měl více hlídat hranici sentimentality.

Sirotek Kassasuk (Divadelníci z DDM Vikýř, Jablonec nad Nisou)

Velmi dobře se podařilo navodit atmosféru severského mýtu. Zajímavě působila nonverbální komunikace mezi herci. Ve scénách, při kterých se používal rytmus, také fungoval výborně. Zaujal nápad zabití činelisty. A když už jsme u té hudby, skvěle zněl zvuk bubnování na kufr. Protagonisté byli do práce zapálení, bylo vidět, že je to baví. Co se týče problémů inscenace, měl bych sepsat hlavně tyto: téma se zdálo některým účastníkům nejasné. Hlavní téma šikany se totiž v druhé části ztratilo. Další problém byl viděn v klobouku. Dvakrát zastupovalo mrtvé dítě, jednou živé a později se po něm skákalo a házelo se jím po scéně. Motivace postav bylo další často rozebírané téma. Například nebylo jasné, proč jde hlavní hrdina za pánem síly, kdo přesně pán síly je, nebylo jasné, proč hlavní hrdina řešil na konci smutně smrti všech vesničanů. Toto všechno lze ale poměrně lehce dodělat, motivace postav rychle doplnit. Také se divákům zdály nesourodé kostýmy. Je sice dobrý nápad, aby děti měly pouze bílé oblečení, ale detaily různorodosti ruší celkový pohled. Mohla by se změnit postava medvěda. Diváci se báli o hereččin hlas, kvůli nesprávně položenému hlasu, a také pohyb nebyl plně adekvátní celému představení. Inscenace ale diváky v obecném měřítku velmi příjemně potěšila.

Pavouk a moucha (Dramatický soubor, ZUŠ Chrudim)

Děti byly bezprostřední, inscenace diváky velmi bavila. Používaly se přiměřené prostředky. Dívka s bubnem má velmi příjemný a přirozený projev. Také předávání impulzů od holky s bubnem klukům bylo výborné. Bylo vidět mnoho efektivních situací („Moucha nebyla vidět“, „Byli blízko u sebe…blíž“). Velmi příjemný byl konec inscenace, kdy se povýšilo téma na hru mezi samotnými herci. Bavil tedy úplný závěr příběhu, při kterém oba kluci chtěli ukradnout dívce buben. Oproti velmi přirozené dívce byl trochu kontrastní projev menšího kluka. Pravděpodobně by se měl jeho projev zklidnit, aby divákům nepřipadal přehnaný. Některým účastníkům přišlo, že představení má několik konců, byli z nich ale spíše zmatení. Asi tedy jsou nejasné. Také se zdála zbytečná expozice příběhu. Není třeba, aby představení začínalo scénou, při které soubor „neví“, co bude dělat. Představení tedy může začít rovnou příběhem. Celá inscenace ale byla zdařilá, plná energie a nápadů.

Trable Adriana M. (VY PRO MI PO, ZŠ a MŠ Nedašovská Praha 5)

Hlavní protagonista věděl, kdo přesně je, byl v postavě. Nonverbální komunikace fungovala jako skvělý nápad, stejně jako nápad tlačení vozíčku. Zážitek ale byl velmi příjemný, velmi se líbil styl „střípkovitosti“ představení. Tento styl podporuje samotnou předlohu – deník. Skvěle zafungovala postava ředitele. Byl totiž přiměřeně stylizovaný a na jevišti fungoval. Bylo by dobré, kdyby takto stylizované postavy byly všechny dospělé osoby. Lépe by se jim pak dalo věřit. Realisticky hraná postava dospělého není dětmi plně zvládnutelná. Obecně bych všechny problémy zařadil do jedné skupiny, a to do nedotaženosti. Hlavní protagonista sice ví přesně, co dělá, ale už mu účastníci semináře méně věřili, když byl s někým v dialogu. Když jeden herec říká, že hledá kabelku, měl by hlavně motivací a pocitem hledat onu kabelku. Samotné myšlenky také někdy byly málo dotažené. Doporučovalo se je zvýraznit. Bylo ale skvělé, že se všechny problémy Adriana M. dořešily (konflikty s maminkou, kamarádem, Pandorou i Baxterem). Takže soubore, dotahuj, dotahuj a bude se vám dařit lépe a lépe!

Jonáš

NA NÁVŠTĚVĚ U...

SEMINÁŘE D

Včera ráno jsem vyrazila za seminářem D s názvem Otazníky dětského divadla. Prvním mým otazníkem bylo, kde jsou? Poté, co jsem prohledala budovu ZUŠ, kde pracovali první tři dny, jsem si přečetla v programové brožuře, že se podle plánu přestěhovali do Národního domu. Vyrazila jsem za nimi a našla je na jevišti, čtoucí denní tisk. Druhým otazníkem bylo, co to čtou? Haló, Blesk, Krkonošský deník, Aha...Máj?!? Co to je? Novinové divadlo! Další otazník: kde je lektor Vlado Sadílek? Skupina odpověděla básní, zveřejněnou v úvodu a poznámkou: „Jen ať se ještě zdrží. Máme hotové představení a bylo by dobré, aby nám do toho už moc nevrtal." V čase čekání jsme se jich ptala na to, co v semináři dělali:

„Co jsme dělali? Rozhodně jsme dostali mnoho informací. Ale ne vždycky byly přímo k věci.

On když nemá za úkol udělat konkrétní představení nebo úkol, tak vlastně hledá a jsou to takové výkřiky do tmy – chvíli tam, chvíli sem a my ho musíme hrozně stíhat. První dny jsme měli problémy, ale pak jsme se naladili na jeho přeskakování. Byly tam některé hodně zajímavé věci. Nejdůležitější bylo, že jsme nasáli sadílkovskou poetiku. Důležité je setkání s osobností – o tom budu moct jednou vyprávět dětem! Nás to hodně stmelilo a přes velké věkové rozdíly jsme moc dobrá partička. Přineslo nám to těžký relax, novou zkušenost. To, jak je impulsivní, nadšený a nevyzpytatelný. Holky byly třeba hodně zmatené, když první den brojil na našem semináři proti jednomu představení, a pak ho veřejně pochválil. Říkaly si, že je pokrytec a ptaly se ho na to, a on řekl, že to udělal schválně, aby byly nuceny o tom přemýšlet. Takže už teď od něj čekáme cokoliv... třeba, že se už nevrátí. Takže je to vlastně pořád o otaznících..."

Chvíli na to vrazil Saruman do dveří: „Nezabijem je?!" Pokračovalo zkoušení, tentokrát voicebandu. V poklidném tempu se občas zajiskřil otazník a problýskla odpověď. Nejednalo se o intenzivní výukový seminář, ale spíše o setkání s osobností a s osobnostmi. Rozhovor není vždy souvislý, ale při hledání smyslu jednotlivých jeho částí se vynořují odpovědi, které často ani nečekáme. „Pamatujte, že postmoderna dovoluje všechno. Nehledá otázky, ale odpovědi."

Do pomale tekoucího dopoledne, kofoly a čajů vpadla trutnovská televize, aby natočila několik záběrů o dění na Dětské scéně. Slečna redaktorka se přitom ptala i Vláda Sadílka, a tak jsme využili jejích otázek a přinášíme vám tímto jejich exkluzivní rozhovor přímo v našem Deníku:

„Jste v Trutnově poprvé?" „Ne, už jsem tu byl před několika lety. Právě jsem seminaristům vyprávěl o svém tehdejším velkém zážitku, kdy jsem tady viděl hrát kluky z pasťáku. Za prvé jsem nevěděl, co je pasťák, a za druhé jsem se pak dozvěděl, že tehdy cestou sem nebo zpět vykradli nějakou trafiku. Takže teď jsem tu podruhé. Ale tady v Trunově se mi moc líbí. Včera jsem měl vystoupení monodramatu v Komárně a v něm mám improvizovaný vstup. A já jsem vyprávěl o tom, jak je Trutnov pěkný a čistý a že když jsem chtěl hodit na zem špačka z cigarety, hned mě seminaristi přinutili ho zvednout a hodit do kanálu. Taky jsou tu velmi dobří řidiči, kteří dávají přednost v obou směrech."

„ Jste tady v roli vyučujícího. Co se tady ti lidé dozvědí?"

„Tihle vlastně nic, protože už jsou zkušení. Moje pověstná věta: „Aj tak jich raz zabijem." platí vlastně na ně. Sem jezdí lidé, kteří už mají za sebou hodně zkušeností, jsou připravení, mají za sebou dramaťák a mnohé semináře. Ale opakování je matka moudrosti a my si tady zopakujeme to, na co už zapomněli, aby to znovu mohli používat ve své praxi."

„Děkujeme."

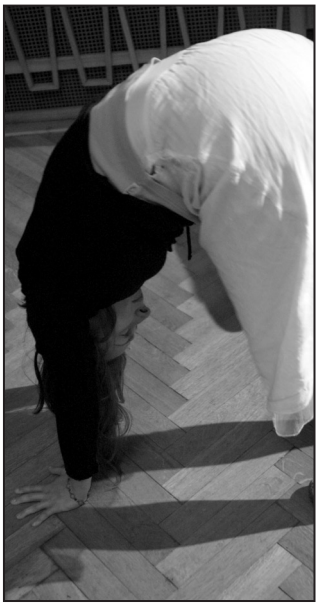
Petra

VČERA JSME SI VŠIMLI...

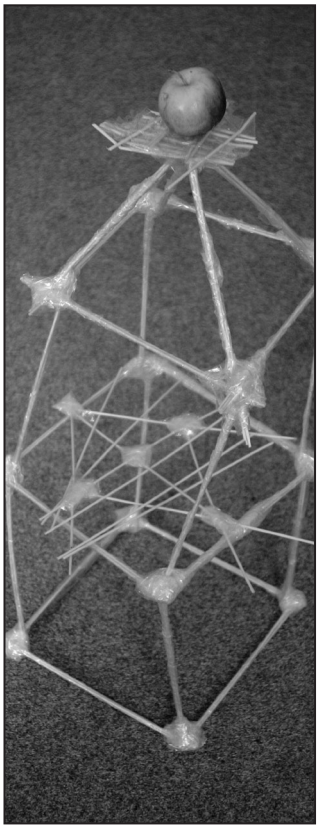
dívek

NAPSALI NÁM:

Vzkaz organizátorům ze semináře D:

Jsme učitelky na střední pedagogické školy a my, učitelé dramaťáků z těchto škol, se setkáváme dvakrát ročně. Letos se nám zdá, že je tu méně lidí, a tak nás napadalo, že bychom dokázaly jeden ze seminářů naplnit studenty ze středních škol. Kdyby se vytvořil seminář koncipovaný jen pro ně, mohli bychom sem přivézt z každé školy jednoho až dva. Jim by se lépe překonával ostych vůči zkušenějším a starším. Mohli by mít třeba každý den jiného lektora, aby získali přehled a ne nějaký hluboký ponor. Takhle bychom si je mohli „ňuchňat" už od středních škol a nehodit je rovnou do hluboké vody. A včera nás napadlo, že by bylo hezké, kdyby vedoucí, kteří nepostoupí z krajských přehlídek, dostali v rámci ceny poukázku třeba na zaplacení kurzovného tady – aby je to donutilo přijet. Jasně, že ten, kdo chce, jezdí, ale když lenocha trochu nakopneš, může se to podařit.Taky by bylo hezké nabídnout pár míst dětem ze souborů. které nepostoupí. Aby ti vedoucí, kteří chtějí, mohli sem s dětmi přijet a dívat se na představení. Určitě by je to hodně naučilo.

VČERA JSME SI VŠIMLI

věže

ZASLECHLI JSME:

Báro, co se ti na dílně nejvíce líbilo?

Velmi se mi líbila mapa, jak byla připravená. Celkově byla dílna dobře udělaná, připravená a propracovaná. Možná mi vadila akorát absence hudby.

Co se tobě líbilo na dílně, Nikolo?

Mně se strašně líbily všechny ty hry a cvičení a také se mi líbilo, jak jsme stavěli věž. Nejdřív jsme totiž byli rozdělení na čtyři skupinky a vůbec se nám to nevedlo, tak jsme dali síly dohromady a věž nám pak dobře držela, takže to bylo opravdu velmi zábavné. Také se mi líbila mapa, že jsme museli překonat různé hry, abychom se dobrali konce. Prostě se mi dílna líbila.

Která aktivita se ti líbila nejvíce, Ireno?

Nejlepší bylo, když jsme stavěli tu věž.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI...

VEČERA PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Všimla jsem si létajících kuželek, míčků i srpů. Všimla jsem si, že některé legrácky v představení Komediantů na káře vyšly, ale jiné byly trochu přes čáru. Ale hlavně jsem si všimla, jak se účastníci Dětské scény umějí bavit. Vypadalo to, že jim je spolu dohromady dobře. Neostýchají se před sebou, mluví spolu napříč soubory, hrají si a pohrávají, jsou sví a jde z nich radost. Víc mě těšilo dívat se na ně, jak roztáčí nad hlavou talíře, které na ně hned záhy padají, než vidět dokonalá žonglérská vystoupení.

Markéta

NA NÁVŠTĚVĚ U...

SEMINÁŘE DĚTÍ VEDENÉHO MAGDALENOU

Návštěva u Magdaleny poslední den festivalu byla pro mě opravdu svkělá volba. Dílna nebyla zbytečně „přeakčnělá“, linula se velmi příjemným klidným tempem, ačkoliv různorodých činností bylo nespočetně mnoho. Magdalena vedla celé dopoledne velmi jistě a s nadhledem jako vznášející se drak v oblacích, který má vše pod svými křídly a nic mu tak nemůže uniknout.

Celá dílna má velmi poutavý rámec. Obsahuje několik rovin, po kterých může účastník dílny jít. Zmíním třeba rovinu cesty za poznáním, rovinu her a cvičení, rovinu rozvíjení se v literárních žánrech, specifičtěji – v žánru fantazy. Na semináři fungoval určitý odstup od hloubky vnímání samotného příběhu různými vsuvkami o teorii a fungování fantazy literatury. Průvodcem dopoledne byla mapa, na které jsme viděli postup naší cesty za poznáním, a tím jsme věděli, na jakých tajuplných místech fantazy světa Firiet se objevujeme. Cestou jsme pak museli řešit různé situace, konflikty, problémy. Děti si tedy prošly pouštní bouří, společně vytvořily v jistém městě Hyatern nejvyšší věž, která městu velmi pomohla (původně měly pracovat ve dvojicích, ale později se všechny skupiny spojily, protože nechtěly mezi sebou soutěžit, ale kooperovat... skvělé!), obléhaly nedaleký hrad a zásobovači museli umístit přes území loupežníků do hradu potraviny, odpovídaly na otázky vševědoucí sfingy...za každou výhru v hrách a řešeních problémů získali účastníci dílny jednu část textu, který vedl k poznání. A ptáte se, k jakému poznání došli? Text upozorňoval na téma hrdiny. Zjistili jsme mnoho zajímavých myšlenek ohledně hrdinství. Otázkou bylo, kdo je pro ně hrdinou.

Horáková... Palach... Jan Hus... Někdo, kdo se nebojí říct svůj názor... To je divné říct – Hitler byl hrdina pro Němce, pro nás to byl nepřítel... Pro mě je hrdinou každý učitel, který učí déle jak rok.

Nakonec si měli všichni napsat, čím se cítí být hrdinou oni sami. Tyto papírky si uschovali a nikomu je nesmí ukazovat. Jsou to pouze jejich osobní výpovědi, jejich tajemství. Až budou o sobě pochybovat, mohou se podívat na to, čeho si na sobě váží...měli by zjistit, že hrdina je opravdu v každém z nás...

Nádherný konec, Magdi!

Jonáš

DOZVĚDĚLI JSME SE...

CO ŘEKLY DĚTI O DĚTSKÉ SCÉNĚ

Ve středu jsem zkusila zjistit, jak se v Trutnově líbilo těm, jejichž Dětská scéna je – tedy dětem. Všechny soubory tu už sice nebyly, ale od těch, co tu byly, jsem se dozvěděla:

Jaký byl váš nejsilnější zážitek na Dětské scéně?

Recitační dílny a parta lidí tam.

Někteří moc milí lidé.

Sranda.

To jsou reprezentativní výroky pro jednu oblast, o které děti hodně mluvily. Líbí se jim, že jsou tu spolu. Poznávají nové lidi, ale poznávají se i uvnitř souboru. Tahle vztahová rovina dává přehlídce chuť a atmosféru. Je příjemné slyšet, že je pro děti důležitá.

Škola malého stromu

Jeskyňka za každým rohem

Představení, všechna byla něčím inspirativní.

Velice důležitá část přehlídky. Děti vnímají jako podstatné, že se mohou dívat (a divit). Pokud jde o to vidět soubory ostatních dětí, určitě se tato rovina přehlídky doplňuje s rovinou předchozí. Čím víc se soubory poznávají mezi sebou, tím víc se dívají na práci těch druhých s respektem a pokorou. A snad i tím snadněji si mohou říct jak pozitivní hodnocení, tak připomínky.

To, jak jsme si zahráli představení.

Skvělé publikum.

Rovina být viděn, mít zpětnou vazbu, odezvu. Děti o ní paradoxně mluvily v porovnání s předchozími věcmi nejméně. Ale i ta je pro ně důležitá a díky patří těm, kdo o tuhle rovinu pečují především – lektorskému sboru, lektorů diskusních seminářů pro děti a taky divákům.

Slovo sakumprdum!

Ne všechny nejsilnější zážitky může pochopit nezasvěcený dospělý...

Co vám na Dětské scéně chybělo?

Z pohledu divadla mi tu nechybělo vůbec nic.

Maminčina peněženka.

Jídlo.

Postel.

Závěs ve sprchách.

Tepleji v tělocvičně.

Komfort na přehlídkách je věc diskutabilní. Pro někoho je spaní ve spacáku světlý bod přehlídky. Při čekání na sprchu se tvoří nejpevnější přátelství.

Více dílen, mrzelo mě, že jsme mohli jít jen dvakrát.

Víc her v dílnách.

Je trochu škoda, že se na dětské přehlídce věnuje víc úsilí vzdělání dospělých než vzdělání dětí. Možná by děti kromě dílen seznamovacích a dramatáckých ocenily i dílny zaměřené na konkrétní techniky nebo témata, ze kterých by si mohly vybírat.

Hudba

Ještě jeden týden tady.

Mrzí nás, že nás neviděly ty soubory, které si s námi pak měly povídat o představení.

Proč by stálo za to jet sem znova?

Kvůli lidem

Kvůli atmosféře

Kvůli představením

Inspirace, nové zkušenosti

Potkáme se s vrstevníky

Abychom nemuseli do školy.

Vzkaz souborům, které jste tu letos viděli:

Pokračujte v dobré práci, tohle se vám moc povedlo!

Jen tak dál...

Jste úžasní, tleskáme vám. Obdivuji, kolik do toho dáváte energie.

Vzkaz organizátorům:

Je dobrý nápad něco takového pořádat!

Bylo to tu super, je to dobře připravené.

Perfektní.

Dobrá práce!

Je to skvěle pojaté, líbil se nám drak.

Prodlužte Dětskou scénu!!!

Vzkaz redakci:

Pokračujte v dobré práci

Jste dobří! Všechno jste perfektně zmapovali.

Příští rok udělejte půldeník.

Markéta

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

ALENA CRHOVÁ

Přežití je fyzicky i psychicky náročná akce.

ZEPTALI JSME SE

Co vám letos v Trutnově udělalo radost?

Mně udělal radost náš seminář a David. Setkání se storytellingem. Je pravda, že David nemusel složitě experimentovat a chrlit nápady, ale on umí všechno moc hezky spojit a převést do praxe a kolikrát je to spíše citové. Navíc je u něj dobré, že zapojuje divadlo. Pak některá představení. Jejich vývoj a změna. A že se člověk potká s některými lidmi.

To, že jsme se sem dostali a můžeme tu být.

Setkání s novými lidmi.

Divadla – něco nového jsme se dozvěděli, ponaučili se.

Pár příběhů, které se mi líbily a byl mi vzorem. Večerní příběh s Indiány.

Že jsem se jednou vyspala!

Že jsem mohla bydlet s J.D. a čerpat od ní moudra.

A mě I.H., že tak ochotně naslouchala mým nashromážděným moudrům.

Příjemní lidé v našem semináři a vůbec v mém okolí.

Čerstvý horský vzduch.

Čerstvé jahody, Za každým rohem jeskyňka, Indiáni a Slepice.

Setkání na semináři.

Některá představení. Říkaly jsme si s holkama, jak je fajn, že se tady po roce setkáme a je to vždycky, jako bychom se rozešly včera.

Všechny soubory. Včera jsem plakala u Indiánů a předtím se popadala za břicho u Čmukařů.

To, že to všechno klape, funguje, že nejsou žádné zvláštní maléry a většina představení sem patří. Někdy jsem ten pocit neměla, ale letos jich tu většina opravdu patří.

zaznamenala Petra

VČERA JSME SI VŠIMLI

Jak nás čtete

Oslovili jsme 40 dětí a poprosili jsme je, aby nám pověděly, jaké články v DDS čtou.

13 z nich čte pravidelně rubriku Dnes hrají, 14 z nich čte všechny recenze (chválíme!), 9 se dívá nejdříve na fotky v deníku, 7 sleduje komiks, čtyři hledají recenze od dospělých, 3 čtou deník jen, „když tam jsou“ , 4 čtou rubriku Všimli jsme si, 3 Dnes hrají a 2 předlohy, 2 sledují soutěže.

Dospělí se tolik jako děti vyjadřovat k Deníku nechtěli, proto jsme sebrali jen 24 názorů.

A také je vidět, že mají mnohem méně času – většina z nich stihne prohlížet jen fotky (8) a komiks o Blažkové (5). Ostatní rubriky jsou zastoupeny jen 1-3 čtenáři. Zvláštní na tom je, že ačkoliv jen 1 respondent odpověděl, že sleduje předlohy, našli jsme v redakčním archivu nejméně 10 fotografií čtenářů, kteří mají Deník otevřený právě na předlohách. Tak jak je to?

VČERA JSME SI VŠIMLI VYSTOUPENÍ SEMINÁŘŮ

SEMINÁŘ B

SEMINÁŘ D

SEMINÁŘ A

PŘEDSTAVUJE SE REDAKCE

STARALI SE O NÁS...

Josef Němec

Zdeněk Fibír

paní uklizečka

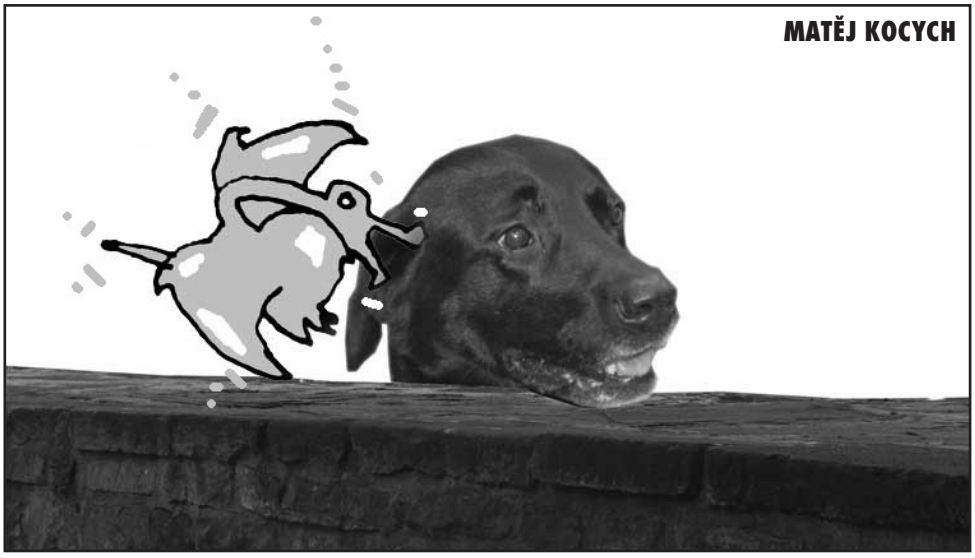
Karel Tomas

VČERA JSME SI VŠIMLI

Komediantů na káře

PŘEDSTAVUJE SE REDAKCE

SOUTĚŽ

S datem 17.6. a hodinou 14.03 přišla další, v pořadí již třetí, odpověď od soboru Babinec: „Tato dračí abeceda se nachází na pravé straně u vnitřních dveří kina Vesmír.“ Bingo! Zase správná odpověď! Jen nás mrzí, že cena v podobě čaje Životabudič stále ještě čeká v redakci. Marně.

BLAŽKOVÁ - DÍL 7. - DRAČÍ MONOLOG

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 6.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 18. 6. 2009 ve 0.05 :-) Vychází 18.6. 2009 v 10.30. Náklad – 275 ks.